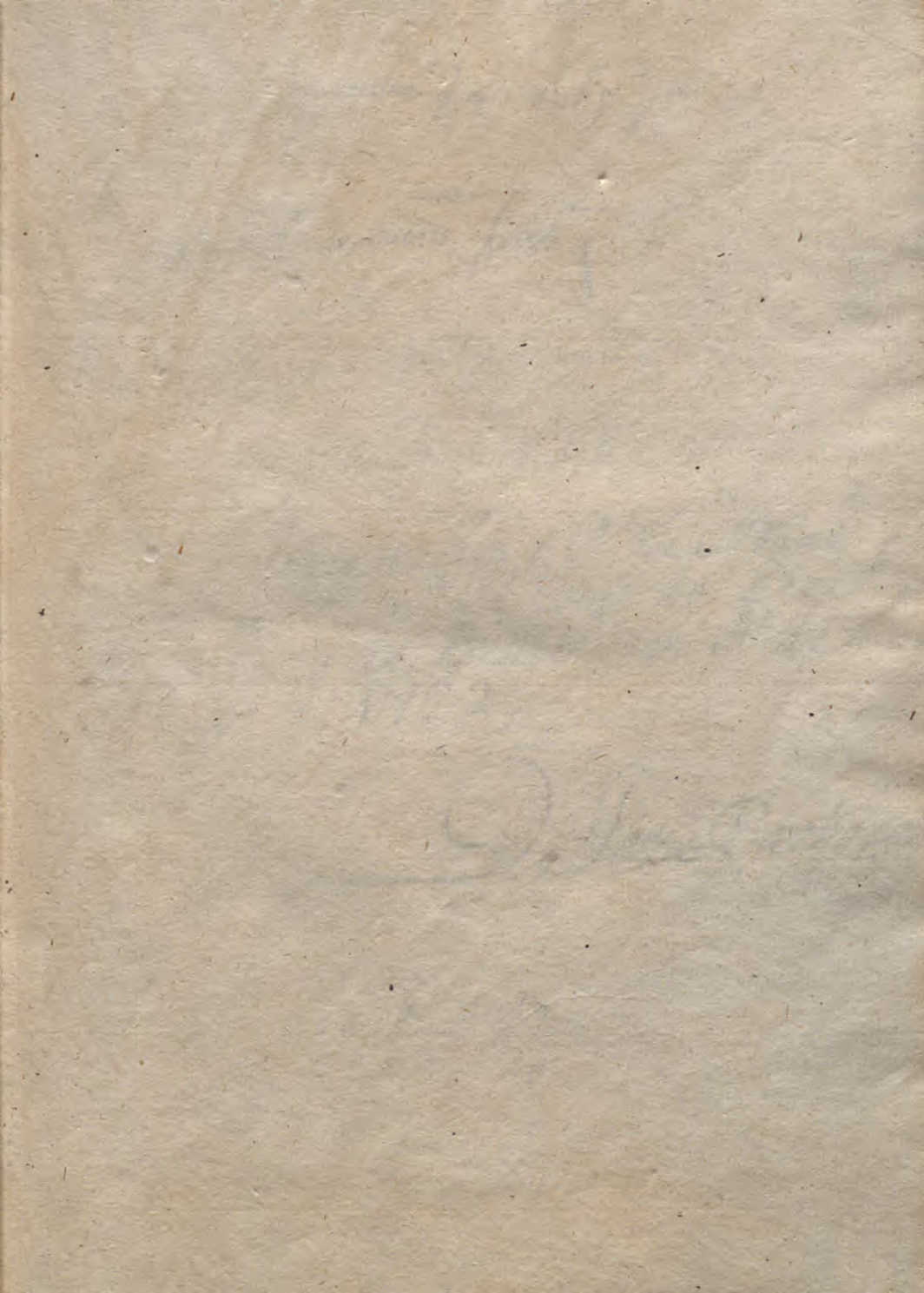

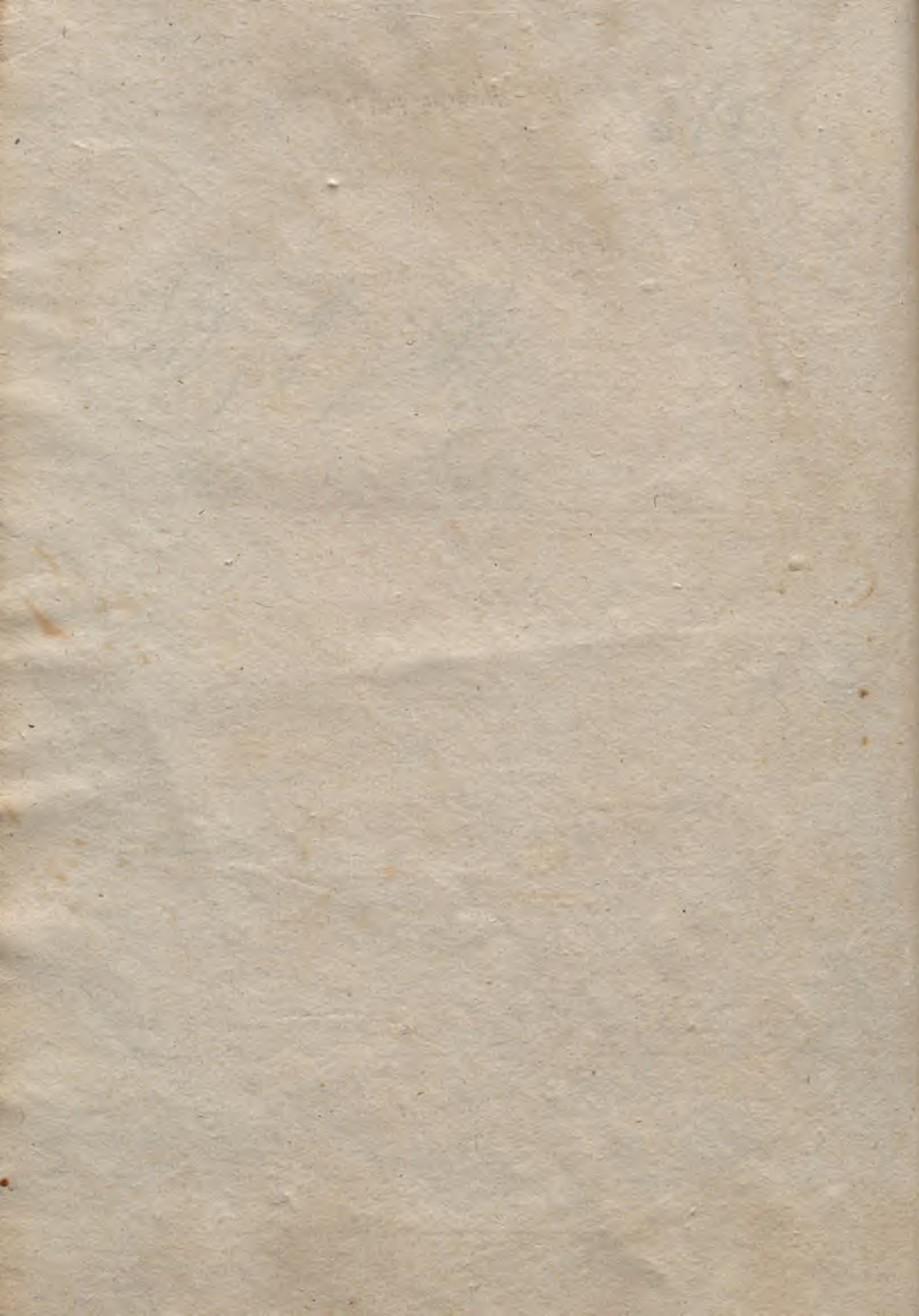
P. 168

617

B, 1, 4

Inc.
709

In nomine domini nostri Iesu Christi

Almae Redemptoris Materis

este livro se de belle

Da Comunidade

Este livro me deu o P.^o Fr. Simão
Ant. de Sta Cn.^a Monje do Real
Mosteyro de Bellem' em 5 de
Mayo de 1722.

D. Joze Barboza
A. Ref.

1722
1822
100

12. 11

in custodia. Orzua roz tim i melon
t nam qm ix ipo moze se vita pndu

fz pmlus

no

Ine

709

^aUma ps de ptañ - sin anozitali - roffisoz

Incipit summa p̄fessiois vti līf
sima: in qua agit quō se habeat de
beat p̄fessor erga penitētē i p̄fessio
nibus audiendis: quam edidit re
uerendissimus vir ac in xpo pater
dñs frater Antoni^o archiep̄us flo
ren. ordinis fratru^m p̄dicatorum.

Non possit audire confessiones.
Quoniam p̄mo est q̄ nō sa
cerdos: et si possit audire
cōfessiones i casu mortis
non tam absoluerē p̄or: alias si ab
soluit: vt sacerdos iudicatiue secun
dū quosdā incurrit irregularitatem
sicut si celebraret. Hoc tamen est
dubiu^m: q̄ nō est in iure exp̄ssuz sic
de celebrante: vñ nō videt irregu
laris: extra de sen. excō. c. is q̄ lī.
v. j. Ibi. n. dicitur q̄ nō incurrit q̄s
irregularitatē p̄pter aliqd̄ dicitur
qñ nō est in iure exp̄ssum et p̄fessus
tali nō sacerdoti tenetur iteruz cō
fiteri: rō est: q̄ sol^o sacerdotibus di
ctum ē: quoz remiseritis peccata
zē. Jo. 20. Nec tñ a quolibet sacer
dote potest quis absolui: sed a pro
prio: aut altero de licētia ei^{us}. Unde
dicitur d̄ peni. et remis. in. c. omnis
q̄ qlibet semel in anno confiteatur
omnia peccata sua. p̄prio sacerdo
ti: et de pe. di. vj. c. placuit: rō ē q̄
nō p̄t q̄s soluere: vel ligare euz q̄
sibi cōfiteatur nisi habeat iurisdicō
nem super eum. Si autem sit pro
p̄rius platus et nō sacerdos: sicut
curatus et ep̄scopus nō sacerdos
potest absoluerē per aliū cōmiten
do hoc alteri. Sed nota q̄ p̄us sa
cerdos aliter intelligitur cum dicit
tur q̄ qlibet oz p̄fiteri. p̄o. sacerdo
ti: et aliter cum dicitur q̄ de licen
tia p̄p̄ij sacerdotis potest alteri cō
fiteri. Nam p̄mo casu dicitur p̄p̄i^o
sacerdos quicūq̄s habet potestatem
absoluedi ordinariam vel delega
tam: siue sit cōmunis: siue sit singu
laris: q̄ actoz sequit̄ forum rei: sed
est in electiōe eius: quē forum de

Defecerunt

scrutā
tes scrutio
ps. 63. scru
tiniū qd̄ ē cō
fessio i iudici
tio i q̄ et pe
nitens scrutat p̄sciaz snā: et p̄fessor
cum eo. Scrutans ergo est confes
sor: q̄ in hoc p̄t tripliciter defice
re. Quia vel per malitiam absol
uendo quem scit nō posse: vel per
ignozantiam nesciendo discernere
inter lepram et lepram: et quez pos
sit vel non possit absoluerē: vel per
infirmitatem concupiscentie inde
sumendo occasiones malozum ex
auditu: duz incaute se habet: vnde

Augu. ve pe. di. vj. c. j. Laueat spi
ritualis iudex: vt sicut nō commi
sit crimen nequitie: ita non careat
manere scie. Ex quibus v̄bis in
nuitur: q̄ cōfessor siue sacerdos
debet habere illa tria ex auctorita
te Augu. p̄eallegata. Primo pote
statē i foro p̄scie: vt. s. iudex sit spi
ritualis. Scd̄o cōseruat puritatem
vite sue: ne committat crimen neq
tie. Tertio habere sufficientē scien
tie claritatē: vt nō careat m̄ier scie.

Capitulū primū de p̄tate seu au
ctōitate p̄fessoris: et q̄s possit vel

multis sequatur: nisi sit actio rea-
lis in q̄ seq̄t for̄ rei ò q̄ agit. Et qz
in foro p̄nie idē ē actor ⁊ reus: idē
ē q̄ idē seip̄suz p̄t accusare coraz
q̄ cūq̄ p̄fessore de oib̄ q̄ illū possit
absolvere de crimie vbi cūq̄ p̄mis-
so: qz hī? absolutio nō respicit ter-
ritoriū: sicut alia rōne rei v̄l dicit̄.
Propter qd̄ dicit Hosti. q̄ q̄libz hz
tres sacerdotes p̄os ordinare. s.
curatū de cui? parrochia ē ep̄um
suū ⁊ papaz. Sz in sc̄do casu p̄us
sacerdos: de cuius licētia p̄t alte-
ri p̄fiteri: intēligit̄ strictū ille q̄ de
iure suo ordinario h̄? hz: nō ex cō-
missiōe: ⁊ sic intelligit̄. c. ois equo-
ce loq̄ de p̄o sac̄dote f̄z oēs. Nā
p̄stat q̄ ad plēdū illud p̄ceptū de
cōfiteōdo semel in anno oia pecca-
ta sua p̄o sacerdoti: ita sufficit cōfi-
teri vicario curati: sicut ipsimet cu-
rato: ⁊ tñ ad cōfiteōdū alteri nō suf-
ficeret accipere licētia ab ei? vica-
rio sicut sufficeret ab ip̄omet cura-
to. Unde respectu p̄mi vicariū ē
p̄p̄ius sacerdos: sed nō respectu
secundi: vñ ⁊ si possit q̄s p̄fiteri vi-
cario curati: tñ ipse vicarius nō po-
test dare licētia illi q̄ alteri p̄fiteat
Dec. De. de pal. in. iij. di. xvij.

*Lapluz. 2^m. de ordinaris p̄fessor
q̄ ad eccl̄asticas p̄sonas ⁊ cl̄ios.*

Licēdū est q̄ papa: qz non
hz sup̄iore a x̄po: nec a p̄-
cilio qz hz p̄uz p̄fessores
que dixerit eligēdū q̄ auctoritate
x̄pi p̄t eū absoluerē: vel ligare in
foro penitentiali non autem in fo-
ro exteriori: qz ipse non p̄t ligari
vinclo excoicatiois a quo idigeat
absoluti: ⁊ p̄p̄ h̄? nō op̄z a x̄po sibi

committi: qz tñ potest ligari vinclo
peccati sicut ⁊ alij: propterea in-
diget remedio sic ⁊ alij: qz nec x̄ps
dimisit eū sine remedio: iō h̄? cō-
cessit: v̄l sic a p̄ncipio q̄libz pote-
rat quēlz volente se sibi s̄bicer ab-
soluerē: ita ⁊ nūc q̄ ad illū q̄ nulli ē
s̄bictus sicut papa. Si v̄o ex cōi-
catus eligat in papa ante p̄ cōsentā
at sup̄iore v̄z a quo absolui p̄t: sz
si p̄us assentiat absolui postea non
p̄t: sed nec indiget qz nulli legi s̄b
est. Unde lex positiva q̄ ācet excoi-
catum a cōmunionē fidelū ⁊ p̄ce-
ptiōe ⁊ collatiōe sac̄oz ipsum nō
ligat: p̄p̄ qz excoicatio non impedit
electū: nec electionē ipsaz. Qui ve-
rō sūt de familia papae habē sum-
mum penitentiariū propriū sac̄do-
tem cum papa: qz nulli alij s̄b sunt.
Secus est aut̄ de capellanis eius
q̄ p̄ modū sunt disp̄si q̄ p̄p̄ hoc nō
sūt ab alijs exēpti. De cādialib̄

De cardinalib̄ aut̄ q̄ sunt
ep̄i ipsi nō minus habēt
q̄ alij ep̄i q. s. liber possūt
eligē. Idē si sūt legati qz sūt plati v̄l
exēpti: si v̄o sunt simplices cardia-
les: nec ep̄i: nec legati: dicit Hosten.
eos non habēt nisi papam ⁊ sum-
mum penitentiariū: ⁊ quis imedia-
te sunt s̄b papa: ⁊ p̄ p̄ns exēpti nō
tñ possunt sibi eligere p̄fessorem si-
ne ipsius: aut summi penitentiarij licē-
tia: qz nō sunt plati: sed coadiuto-
res plati: ⁊ pastores: licet sint p̄sby-
teri cardinales: ⁊ ideo tutius est. q̄
habeant licentiam a papa. fami-
lia vero cōmensalis eoz de licen-
tia eo: unde z cardinalium possunt
sibi eligere confessorē: qz de con-

fuetudie sunt subditi eis: siue sacer-
dotes sint siue nō. Vel forte sumus
penitentiaris: qz ē quasi curatus
r̄spectu oīz massiarioꝝ curie pa-
pe: quoz ipse papa est q̄si p̄s pro-
prius. Dec. De. ve. pal. in. iij.

De patriarchis: et alijs.

Patriarche archiep̄i ep̄i h̄nt
ep̄os sacerdotes suos im-
mediate superiores: vt ep̄s
archiep̄um: ille p̄marē: ille patriar-
chā: ille papā: et hoc nisi sin: exēpti
nihilominus oēs isti possunt sibi
eligere cōfessore: extra de pe. et re:
c. si. qui possunt eos absoluerē nō
solū de occultis: sed et de manife-
stis: et notoꝝ: et archiep̄o inuito et
etiā vinculo excom̄icationis maioris
et minoris: et mutare vota: et re-
laxare iuramēta: et omnia alia pp̄
que nō eēt cōsulēda sedes aposto-
lica: licet Hostiē. dicat d̄riū et illud
d̄riū tenet frater Bartho. in p̄sa-
nella p̄fessio. ij. q. xvj. Nec obstat
q̄ in illo. c. si. nō fit mētio nisi d̄ ab-
solutione a peccatis: qz cū intētio
pape sit ipsa ep̄is: q̄bus est graue
semp̄ ad archiep̄m recurrere et gra-
uius ad papā: ita prouiderē eis p̄
cōfessore ab eis electū sicut prouid-
sum est inferioribus ep̄iscopoz: p̄
ipsos ep̄os: ideo de omni peccato
et vinculo de q̄ pōt ep̄iscopus ab-
soluere inferiorē: et electus ab eo
pōt ip̄us absoluerē: et in oī casu i q̄
pōt ep̄iscopus disp̄sare cū inferio-
ri et ille cum ep̄o quia ibi eadē ra-
tio et idē ius. Et sicut bene dicit ho.
Istud p̄uilegium non perdit per
hoc q̄ venit Romam: quia ibi nō
distinguitur vbi cūq̄ sit. Sed si de

3
finit esse ep̄us: p̄ta quia cedit lo-
co et dignitati: forte perdit p̄uile-
gium datum ep̄iscopis: qz ipse nō
plus habet ep̄icopi dignitatem si
vero cedit loco: et nō dignitati nō
perdit. Ratio quam aliqui probāt
q̄ confessor ab ep̄iscopo electus
non potest eum absoluerē a vin-
culo excom̄icationis est quia
non habet potestatem nisi ex electio-
ep̄iscopi Sed ad hoc respondetur
q̄ non ab ep̄iscopo eligente: sed a
iure cōmitente habet potestatem
ille sicut qui elligitur ab illis: qui
per litteras penitentiariorum ha-
bent q̄ do sint sibi eligere cōfesso-
rem ab ipsis penitentiarijs: nō ab
eligentibus habet auctoritatem.
Sicut cum ep̄iscopus cōmitit fra-
tribus: quos p̄oz eligit: ip̄i sunt cō-
missarij prelatorum non eligentiū
Et q̄ etiam dicunt q̄ si ille electus
ab ep̄iscopo in confessorē etiam
excom̄unicatus minori nunq̄ euz
eligeretur: ad hoc possit absoluerē
qz ligatus minor: licet possit p̄fer-
re sacramenta nō tamen eligi. Re-
spondetur q̄ non valet istud quia
intelligitur de electioe ad dignita-
tem: immo: et si quando ab ep̄iscopo
eligatur cōfessor: essent tūc am-
bo ipse et electus ligati maior: ad
huc nō impediret facuz: dūmodo
electus ille qui absoluit: non sit li-
gat⁹ maior: nec suspēsus. Dec. De.
de pal. in. iij. di. xvij. q. ij. Prelati
exempti habēt simile p̄uilegium
cum ep̄iscopis in eligendo libere
confessorē: nam ex quo sunt ex-
empti et prelati: sicut multi sunt ab-
bates: ex hoc ipso habēt istud p̄uile-
gium

allegiū: qz graue eēt eis semp adit
papā nouū pro licētia pfitendi. Si
aut sic sē exēpti q n̄ plati n̄ hnt istō
pūilegiū: vbi grā. Oēs s̄diti colle
legij exēpti seculares vel regulars
q ē exēpti i capite: z in mēbris: hi
n. imediate suis plati cōfiteri pnt:
nō alijs nisi de licētia ipsoꝝ. Si at
sic sunt exēpti: qz citra papā nec de
canum sine prepositum hnt q ha
beat curaz ipsoꝝ: z ad hoc nō pnt
sibi eligere: sed petūt hoc ipuz a pa
pa vel eius penitentiario cum alias
nullus possit eos absoluerē. ✠

Abbatissa qd possit i spūalib?
Similiter nulla abbatissa:
quis iura ep̄alia exēceat
ponēdo officiales: nisi in
h̄ hēat sp̄ale pūilegiū: q̄tūcūqz ex
ēpta nō pōt h̄ h̄re: qz n̄ ē plata cū
nō habeat clauēs iurisditiōis: z q
ei? official exercōcat: qz p se ip̄a non
pōt: nō ē auctoritas ip̄ius: s̄z pape
s̄lt̄ q̄cūqz p̄est q̄buscūqz ex com
missiōe alterius: z ē delegat? n̄ pōt
dici platus: vñ quātūcūqz exēptus
qz tñ nō ē platus: n̄ h̄z h̄? pūilegiū
puta sub priorē i religiōe: vñ pōt: nō
cōuentualis: aut conuētualis sub
abbate: nō p electionē: sed ab ipso
abbate ex consilio senioꝝ positus
vel institutus nisi forte qñ mortuo
abbate vel priorē ip̄i fuerint quasi
ordinarij: qz tunc actio subrogata
h̄z pūilegiū eius in loco cuius s̄
rogatur: s̄z pōt q p electionē cano
nicā instituit prelatus est z iō si est
exēptus habet idē pūilegiū ppter
qd non oportet qz confirmans det
sibi pr̄atē eligēdi confessorē sicut
nec confirmans: vel consecrans

ep̄um. Nec obstat d̄cretalis ne pro
dilatōe: extra de pe. z re. Istud. n.
pūilegiū de elligendo p̄fessorē eq̄li
ter cōcedit ep̄is z minorib? platis
exēptis. Unde cū ep̄i licet imedia
te s̄ sint archiep̄is: n̄b̄lominus
sine eoz licētia hoc pnt etiā q sunt
nō exēpti: ergo z priores hoc pnt
licet s̄ sint abbatib?: vñ maiorib?
sine licētia eoz cū sint ordinarij.
Si aut sunt in dignitate constituti
non tamen prelati: sicut cantor the
saurarius sacrista z huiusmōi p̄so
ne non habent pūilegiū quis ex
empti. Si vero essent prelati: sed
non essent prelati in foro peniten
tiali: sicut sunt archidiaconi de pa
ri concurrentes cum ep̄iscopis in
foro causaz: z adhuc nō puto eos
habere hoc pūilegiū: sed solos
prelatos: hoc dico q habēt curam
animaz. Sicut autem dixi de ep̄i
scopis: q q̄diu sunt ep̄iscopi q ad
dignitatē retinēt hoc pūilegiū:
ita: z de istis q̄diu sunt in prelato
ne: z similiter q electus ab eis po
test agere n̄ eis absoluendo: z di
spensando quicquid pōt ep̄us si ei
subessent. Sic electus ab ep̄o non
pōt tanqum quantum archiep̄isco
pus excepto in sentētia lata a supe
riori cōtra eos: puta ab archiep̄o
contra suffraganeū suuz: ab abba
te contra priorē conuēntualē sibi
subdituz ab huiusmodi. n. nō potest
absoluere electus talis confessor.
Quicūqz enim potest eligere vno
electo: siue mortuo: siue n̄ mortuo
potest aliū mutare ad placitum: z
eo ipso qz talis qui pōt eligere cōfi
tetur alicui videtur ipsum eligere:

qz plus est factis ⁊ mēris intentiōe
eliger q̄ v̄bis. iij. q. vj. c. j. ⁊ d. ma. ⁊
obe. c. legebat: hec De. de pal. vbi
s̄. Inferiores plati non exempti si
subiunt imediate ep̄o ip̄z solū h̄nt
cuz sup̄iorib⁹ p̄o p̄prio sacerdote
sicut abbates decani p̄positi ⁊ ar-
chiep̄i rurales: curati v̄o decanos
rurales: ⁊ ep̄uz q̄n̄ ille d̄canatus ē
annexus cure: s̄nt p̄iores q̄ si sub
abbatib⁹ illis: s̄bunt ⁊ ep̄is n̄ pre-
lati v̄o s̄bunt imediate suis cura-
tis: siue abbatibus: siue p̄ioribus
siue decanis q̄n̄ sunt de collegio v̄l
simplicib⁹ curatis: q̄n̄ i p̄roch̄ijs
suis cōmorantur: clerici vero cho-
rales s̄bunt ei q̄ p̄est chozo: siue
s̄nt cātor: siue succentoz in exteriori-
bus. Sz quān̄ ad for̄ p̄sciētie so-
lus d̄can⁹ v̄i curatus eoz h̄ De.
de p̄a. vbi s̄. di. xvij.

Capitulū tertiu⁹ cui d̄beat laici
ordinarie p̄fiteri.

Metropolitano fm̄ Hostien. de
antiquissima p̄suetudie p̄fi-
retur capellāis suis: sz sic
d̄ extra d̄ pe. ⁊ re. c. li. vj. Nulla
p̄suetudie introduci p̄t: vt p̄ter pro-
p̄ij sacerdotis licētiā aliq̄s possit
libi eligere cōfessorē nisi de licen-
tia pape. Rex h̄z ep̄uz siue archi-
ep̄uz: in cuius ciuitate est sedes re-
gni: dicit̄ aut̄ sedes vel metropolis
regni nō in qua plus morat̄: sed in
qua iniungitur ⁊ coronatur. P̄in-
cipes miores s̄b h̄nt s̄b se ciuitates
plures s̄nt a sede p̄ncipali ducatus
vel comitatus domicilium sortiun-
tur. Sed si h̄nt vnā ciuitatem alia
p̄ncipalior ē ab vtroq̄ ep̄o vel me-
ropolitano licētiā consistendi capi

ant fm̄ Hostien. Sz hoc nō ē verū
quantum ad meropolitanum: qz
nullus s̄bditus suffraganeoꝝ est ei
ubditus imediate: nisi q̄n̄ visitat
ed solum ip̄i suffraganei. Vñ cuz
d̄ns illaz ciuitatū in tēporib⁹: ita
suberit ep̄is in sp̄ualibus: ac si esset
seruus sicut d̄ns castri subest i sp̄-
ritualibus curato. Ideo sic metro-
polititanus nō posset dar̄ licētiā p̄fi-
tēdi homini h̄nt̄ domos i diocesi
suffraganeoꝝ ita nec p̄ncipi. De
illo v̄o p̄ncipe q̄ h̄z d̄niuz in diuer-
sis diocētib⁹: sed nō sup̄ ciuitates
v̄i q̄ ip̄e multo magis ab ip̄is ep̄i-
scopis petere d̄beat hoc. s̄ i cui⁹ dio-
cesi h̄z p̄ncipalr̄ d̄niuz: l̄ ab vtroq̄
si egl̄iter in duab⁹: nam̄ absurdum
eēt q̄ a tot curatis haberet petere
quoz in suo d̄nio includuntur. Do-
mini vero q̄ in eadē diocēsi i diuer-
sis villis h̄nt d̄niuz: si i vna h̄nt p̄-
ncipale dominium in qua nō sit nisi
vna p̄rochia t̄m̄: siue vn⁹ curat⁹
t̄m̄ illi videtur subesse. Sz q̄n̄ nul-
lum habet dominium i illa villa q̄
sub se non continet plures p̄ro-
chias: maxime si vna nō est p̄nci-
palior altera: t̄nc nulli curato sub-
est: sed imediate ep̄o. Si v̄o i vna
villa sit p̄ncipale dominium: i qua
nō ē nisi vna p̄rochia t̄m̄ vel sunt
multe: ⁊ vna p̄ncipalis curat⁹ illi⁹
est sibi p̄prio sacerdos circa ep̄z.

Balium si nullibi h̄nt mansione
nisi fm̄ q̄ assister̄ requirunt modo
huc modo illuc discurrūt vbiq̄z cō-
fiteri possunt: v̄l ep̄is ciuitatū: vel
curatis: in quoz p̄roch̄ijs hosp̄i-
tū eligunt. Si vero p̄ncipalit̄ alicui
ibi degunt: ibi curati h̄nt illum i cu-

ius parrochia hospitii suuz situz
est 7 lic de ppositis: lz habeat do-
mos parentu extra balliuā 7 sene-
schaldia vl ppositurā: qz p hoc offi-
ciuz qñ dñendo sonunt for. Ce-
teri vero burgēses 7 alij laici nō in
potestate cōstituti illis curas sbsūt
in quoz parrochijs degūt pncipa-
liter. Uel si in duab' eq̄lit: in q̄ tūc
manēt qñ p̄fiteri volūt illi' parro-
chie sunt. hec De. de pal. Regula-
riter q̄ p̄fessio fīda est pprio sacer-
dote: vñ dīc Inno. in c. ois extra d
pe. 7 re. Si q̄ aliēo sacerdoti iusta
de cā p̄fiteri peccata sua voluerit:
licētiā p̄us postulet 7 obtineat a p-
prio sacerdote cū alit ip̄e nō possz
soluere vel ligare: hec ibi.

Caplz. iij. iij. nōt. viij. cāus in
q̄bus q̄s pōt alteri p̄fiteri q̄ p̄o sa-
cerdoti sine ei' licētia.

Nota fm pe. de pal. casus
octo in q̄b' q̄s pōt alteri p̄fi-
teri q̄ p̄o sacerdoti sine ei' licētia
q̄s ponit Hosti. in sūma. Primus
pp indiscretionē sacerdoti: p̄i: 7 s̄b
hoc casu p̄prehēdit qñ ip̄e sacerdos
p̄us est sollicitator ad malū vl re-
uelator p̄fessionis: vl ē tal' q̄ ex cō-
fessioe iminet piculū p̄fiteri: vl p̄fel-
sozi. In hoc igit casu dicit Hosti. q̄
coipso hz licētiā a iur' aliū adēndi:
de pe. di. vi. c. placuit. Sz alij dicit
q̄ tūc o3 petere licētiā ab eo vl a
superiori: qz. c. ois dicit q̄ q̄ ex iusta
cā voluerit altēi p̄fiteri petat licētiā
a p̄o sacerdote. Et q̄uis qdā hoc
intelligāt nisi ex culpa sua hoc pro-
cedat: videt tñ melius etiam si hoc
sit ex culpa sua: q̄ culp' sua nō o3
alteri nocere p̄ra superior: sicut

proprio sacerdote mortuo: vel ex-
communicato non eoipso licet ire
ad alium sed oportet recurrere ad
episcopum: si superior adiri nō po-
test: vel etiā si est eque defectuosus:
tūm quia ad papam non est facilis
recursus: eoipso ad alium ire po-
test. Quando ergo proprius sa-
cerdos omnino indiscretus 7 ine-
ptus est 7 qui tunc non potest adī-
ri sine licētia petita: vel saltē cum
licētia petita: 7 si nō obtēta pōt ire
ad aliū: dico autē petita qz 7 si sit in-
dignus au dire nō est tñ ipotēs cō-
mittere: 7 in hoc. i. q̄ d̄bet petere li-
cētiā ab ipso: vl ire ad supiorē cō-
cordat Tho. De. Al. Inno. 7 Uul.
q̄ si negat ab eis licētia: tūc dicit
p̄dicti q̄ idēz iudiciuz est de eo qd
7 de illo q̄ non habet copiam con-
fessoris. Unde magis debet eligere
laico cōfiteir: nec in hoc transgre-
dit p̄cepta ecclesie: qz p̄cepta iuris
non se extendunt vltra charitatez
nec etiam sit iniuria sacerdoti: q̄
p̄uilegiū meret amittere q̄ concessa
sibi abutitur p̄tate. Sz. pe. de pal.
dicit q̄ tunc pōt libere ire ad aliū
vr p3. s̄. Et si no n possit aliūz h̄re
7 necessitas imineat dicit p̄dicti
doctores q̄ p̄fiteat p̄cā sua i gener'
sine eo de quo possz malū p̄uēre.

Secundus casus.

Secundus casus est qñ parro-
chianus trāstulit domicilium suū:
qz tunc desinit eē parrochianus p̄-
mi sacerdotis: 7 sit parrochianus
illius ad cuius parrochiā se trāstu-
lit. Sed si in duab' parrochijs ha-
beret domum: 7 i vna maneret tē-
pore estualit: in alia vero tempore

*No vny casus
in quibus q̄s
pōt alteri ro-
fiteri q̄ p̄o
sacerdoti sine
vny q̄ licētia.*

hymali: vtrobisq; sonif forz non si
mul: s; successiue s; q; habitat mō
hic: mō illic: 7 hic tūc sc̄ipiat sacra
mēta vbi tūc habitat alias ibi.

Tertius casus.

Tertius casus ē cū est vagabū-
dus nec habēs nec pētēs domicili-
um: tūc iste pōt p̄fiteri ciuilib' cūq;
to vl' ep̄o in cuius parrochia ē: in
mo etiā nō curato v' qz nulli s̄b di-
tus: sed s̄b dicit se cui vult. Naz ois
sacerdos p̄tātes hz ordinis 7 iuris
ditiōis ex sua ordiatiōe. Sed s̄b di-
tos hz solū eos q; se ei s̄bmittunt:
nisi q; hz iura q; se seml' alicui s̄bmi-
sit: factus est eius parrochianus:
nec pōt se alijs s̄bmittere quousq;
de p̄mo se s̄btrahat simplr: nisi de
voluntate illi': vñ dī extra de pe.
7 re. c. si. p̄mittimus eligere. q. d. iū
re dīno licebat eis eligere: s; electio
ne eis s̄btracta p̄mittim' relaxātes
retentiōē q; possunt eligere. Un' i dī
cto. c. placuit: de pe. di. vi. dī. Sine
p̄sensu ei' cui p̄mo se p̄misit: 7 po-
stea cui penitētes p̄fessus est.

Quartus casus.

Quartus casus est si querit do-
miliū quo se conferat quousq; se
alicui s̄b dat. Et de peregrinis qdē
dicēdū est q; si sine licētia curatoz
7 ep̄iscopoz p̄fecti sunt nil p̄uilegij
habēt in hoc: cōcor in hoc. s. q; pe-
grini 7 negociatores 7 alij viatois
si nō habēt licētia a suis curat vel
ep̄is: vel sine licētia eoz iter arripi-
unt: non possunt ab alijs absolui.
Inno. Hosti. 7 Huil. Si aut de licē-
tia ep̄oz 7 curatoz p̄fecti sunt:
eo ip̄so habent licētia interpretati-
onem confitendi cum sine con-

5
fessione digne peregrinari nequāt.
Si etiā superueniat pascha cō-
municare possunt propter eandē
licētia implicita: 7 de casu ep̄i
sopali absolui: qz ep̄iscopus nō re-
tinendo sibi auctoritatē licētia dō
peregrinos 7 hoc ip̄so videtur eis
dare licētia confitendi de casu
bus ep̄iscopalis sicut curatus de
parrochiaibus. De mercatorib'
autem si nunq; haberēt domiciliū
nisi semper sequēdo nūdinas idē
iudiciū est quod de vagabundus:
7 idēz si in loco suo tenet hospiciū
sed non declinant illuc in pascha
communiter. Non enim tunc vi-
dentur ibi habere domiciliū quo
ad sacramēta. Et idem de familia
principis vel balliū q; nunquam
in eodem statu permanent ex quo
licet ep̄iscopo teneant hospitium
alibi: nec tamen illud declinant
nisi ad horam: isti vagabundi cen-
sētur. Idem de familia ep̄iscopi lai-
ca: qui non sic habet ius in ea sicut
cardinales. Sed si essent de dioce
si ipsa de eius licētia confiteantur
Si autem de alia ex quo eius ho-
spitium dimiserunt: quia per dio-
cesim vagantur respectu illius dio-
cesis vagabūdi reputantur: vt de li-
cētia ep̄iscopi illius: vel cuiuslibz
curati: ad cuius prochia veniūt cō-
fiteri possunt. ¶ Quintus casus
Quintus casus ē ratiōe dīcti. vj.
q. iij. c. placuit: qdē qdā dicunt esse
verū: tūc solū qn pp h' ē excoīcat'
qz si esset excoīnicatus a p̄lato
to loco illius p̄pter illud peccatuz
sicut cōsuevit fieri in futuris 7 hi
quoz ignorānt auctores mītrēd'

est talis ad excoicatore absolued
ab eo: s; si pctm e ocelsum 7 pp h
no sit excoicatus pot d hoc pfiteri
ppio sacerdoti: vt di i suma pisa
na. fran. caba. refert laudez tener
q curati 7 etiã fratres admissi ad
audiendũ cõfessiones fm formaz
clemen. dudũ pnt audir 7 absolue
re peccata pmissa: non solũ in dio
cesi: s; etiã extra tẽritoriũ diocesis
dũ tĩ cõfiteres se pnt illis confite
ri. i. q sint illius diocesis vel pãro
chie quo ad curatos.

Sextus casus.

Sext' ratioe studij vt schola
res et si no sint moraturi nisi
p annũ i studio: vl qz no habet pl'
de spacio: vl ab epõ a capitulo: de
cuius licetia ibi sũt: vel qz sic dispo
nunt: vel de pãrochia i pãrochiãz
mutant. De illis vofscholaribus q
veniũt de omni pte regni ad plãm
tũ parisiũs: cũ rex reputet se fisciũz
no cognoscẽs supioze in toto orbe
videt q ibi possunt cõfiteri epõ: 7
curato in quoz pãrochijs domos
pducũt: sicut olz in tpe spatorum
Rome erat ibi cõis patria 7 qcuqz
illuc veniebat habebat iudicẽ suũ
s. ptoze peregrinũ. S; cõtrarium e
verũ. s. q no pnt absolui ratioe pla
meti si no habet licetiaz a suis. pre
latis: qz rex parisiũs n hz potesta
tez in spũalib': nec in ceteris parti
bus regni. Epus aut pot in spũali
bus soli sue diocesi: solũ. n. Rome
vbi est sedes pape in spũalib' om
nib' e patria cõis sicut ecclesia ca
thedralis oibus de diocesi: vnde
i curia romana sicut curato suo sũ
mo penitentiario de oi loco mundi

pot confiteri: 7 penitentiarjs sim
plicibus sicut vicarius sui curati.

Septimus casus.

Septimus casus e ratioe neces
sitatis qn eẽ i mortis articulo: tũc
ois sacerdos ab ecclia no precisus
auctoritate iuris fit ppi' sacerdos
extra de offi. or. c. pastoral: ex hoc
qõ habetur de cõse. di. iij. c. scũ
videt q etiã laicus in huiusmodi
necessitate possit etiã excoicatu re
conciliare ecclie: si no e ipse p̄cisus
no tĩ pot absolue a peccatis au
diendo confessiones. **uuuu**

Octauus casus.

Octau' casus quẽ pot hosti.
est si sacerdos no ppius potat spẽ
in ratihabitatioe proprij sacerdotis
sed vt di in suma pisana 7 bene iste
casus cõter non tenet: cui' ratioez
assignat. De. de Pal. nulla etiã ra
tihabitatio confirmat sacramẽtũz
q nullũ fuit: qz 7 si no in sacramen
tis ratihabitatio saltẽ pape valere
pot: q: il a solẽnitatez mutare pot
sicut de ecclia per no epũm õdica
ta sola ratihabitatione pape dedi
cata vel recõciliata reputat extra
õ pse. ec. vel al. c. aqua: tĩ in sacra
metis valere no pot: quia illa pa
pa mutare no potestqz regula iur'
est q ratihabitatio retro trahit: 7
mãdato pparat: qn solo mandato
7 a principio res agi pot: in talib'
at locũ n hz qn. s. essentia sacramẽ
ti deficit: qz tunc totũ iterã hũ est.

De essentia autem absolutionis
est potestas iurisdictionis: quã pote
statem erga talẽ nõ hz ex hoc q po
nit spem in ratihabitatione.

Quis possit cõmittere: 7 qõ nõ

Quia hz pe. d. Pa. i. iij. of. xvij. q. ois sacerdos prop. us: qui iur ordiario potest audire confessione: potest hoc ipsu alteri comittere: quia het cam me ri imperij. 7 qz quicunqz per electionem habet cura animaru est ordi narius. ideo ois talis potest licetia re quelibet subdituz cure sue alte ri confiteri. Item ordinarus e qui cunqz ex officio sibi anexo hoc hz lz non fit per electionem. Itē ge rens vice curati per legem vel co suetudinem: sicut factus ptoz p ab batem qui venite abbate erat de legatus non potes subdelegat: eo mortuo: vel amoto ei? vices in oi bus obrines e: quasi ordinarus? de legatus quatu ad hoc: vñ licentiaf potest sibi subditos de confessione Idē vñ det de subptiore amoto po re vl vicario cu puenit hz poze.

De archipresbytero. *mw*

Archipresbyter ciuitatis d quo iura loquuntur: videtur q sit ordi narius: sicut si esset prebēda sacer dotalis: cui ex officio eēt anexū of ficium audiendi confessiones illo ru de dyocesi extra ciuitate: 7 mul tomagis si d ciuitate. Sed si peni tentarius nō habet officiu ex sua prebēda: lz ex comissione viue vo cis epi: qui reuocat quando vult quia iudiciu soluitur vetante eo: q iudicare iussit: talis est delegatus 7 non ordinarus. *mw*

De archidiacono.

Archidiacon? lz sit iudex ordi. de consuetudine: nō tñ i fo: o cōsci ētie: nisi sit sacerdos 7 tūc audit ex pmissioe. vñ non pot subdelegare.

Delegato. *mw*

Legatus est ordinarius in vtro que foro. vnde sic in exter ioribus dat iudices delegatos: it a 7 hz suos penitentarios. *mw*

Summus penitentiarius.

Summus penitentiarius est or dinarius in spūalibus tantuz: vñ habet penitentarios suos: 7 cōce dit etiam licentiaz eligendi confes sozem. Sed simplices penitentiarij pape: quis sint delegati pape: q so lus eos ponit nō summi? pētentiari us: possunt quidē eos audire d toto mudo: sed non possunt suere adiu tores: nec ēt dar licentiā eligēdi ptes soze. *mw*

Decanus. *mw*

Decanus ruralis qui etiā archi presbyter vocatur: si iste decanatus est annexus alicui cure speciali re putatur ordinarus in parrochijs sui decanatus post epm. Supra curatus videtur etiam ordinarius curatoz: 7 sic curati d licentiā eius non solum episcopi possunt cōrite ri. Si at episcopus: seu archidid acon? cōfert illū decanatum mo do huic: modo illi curato videtur delegatio: 7 hoc respectu coiu3 ca suum. Nā respectu casuum epaliū tam de curato q de decano: qb? d speciali gratia cōmittit absoluerē: de illis videtur distinguendum: an sint retēti de iure: vel consuetudie: 7 tunc in illis nullum ius hret de se inferior: epo. Unde quicunqz illos cōmittit auctoritate delegata illos absoluit. Itē nō q qñ ptas iuris dictionis est vna apud plures: 7 nō apd quēlibet in solidū: tūc nō pot q libet p se eā cōmitter sine pscu alio

ram. Sed quod oēs tangit ab oibus debet approbari. Un̄ si capitulum sede vacante gerat vices epi in tēporalibus nullus de capitulo etiam decanus pōt ponere officialem sine consensu alioꝝ: s; capitulum de consensu maioris partis. potestas autem absoluedi a peccatis vna et eadem potest esse apud plures et non penes vnuz: sicut penes capitulum sede vacante quando habet potestatem eius in spiritalibus dico q̄tuz ad cōmissionē non q̄tum ad executionē: q; cōfessio soli est fienda: vñ totuz capitulum non vnus canonicus ponet penitentiariū. Sed qñ iurisditio pfecte insoliduz remanet apud quēlibet eorum: ita q; vnus sine alio potest per seipm de causa cognoscere: tūc vnus sine alio cui vult pōt pmittere: et minor sine maiore: multo magis ecōuerso. Et q; potestas absoluedi que est apud curatum papam et epim non est vna: s; q̄libz potest per se audire sine p̄sensu alterius: ita etiam quilibet eoz sine cōsensu a terius pōt pmittere alteri. Unde vicarius curati sine licentia epi potest audire cōfessionē illoꝝ. s. qui sunt subditi curatoꝝ et non alioꝝ: et multo magis ecōuerso. s. de licentia episcopi audire eorum confessiones q̄ sunt subditi curatorum sine licentia vel p̄sensu eoz. De hoc erat bulata declaratio Clementi et Alexā. post cuius bullationē nulli parisi dicit q̄m. Qui aut ex p̄missione solū audit p̄fessionē nō pōt alii p̄mittere audientia p̄fessionū.

Quō et qñ curat vñ p̄sbit parochialis possit dare vñ negare li-

centia alii p̄fitei s̄bito si petit illaz.

Capitulum sextum.

Dota s; de pal. in. iiii. di. xv. q. si parochianus petat licentia alteri p̄fitei idēminate nō det curat: nisi sit vñ simile q; penitēs nō eligeret nisi eq̄ bonū vñ m̄liore. Si vñ noiat sibi alii de q̄ vñ sit eq̄ bonū vñ melior ad p̄fessionē audiendā nō neget q; forte h; peccatū qd̄ erubescit cōfiteri sibi: et p̄s moreret sine p̄fessione q̄ sibi p̄fiteret. Si vñ appareret q; nō ē eque bonū: aut p̄ fama: aut per visum sue p̄sone p̄ p̄uersationē p̄sonaz sibi p̄fitei q̄ min⁹ religiose p̄uersant: et tūc simpli⁹ d; negare innotescēdo q; ille nō pōt eū absolue qd̄ tñ itellige cū ille ad quē vult accedere parochian⁹ nō h; auctoritate nisi ex p̄missione ipi curati. de clarado et q; ipse parat ē ipz audire: si tñ ē talis q; ad hoc sit sufficiens vñ et q; ē paratus sibi dare vñ alii loco sui: in q; cau bñ videat vt det sibi ad hoc sufficientē. Nā si insufficientē daret sibi iputaret d̄ritmentū qd̄ inde seq̄ret oui sue: quia s̄m iura qui paz diligētī solio suā rē custodiendā p̄misit: facilitati sue iputari d; si p̄t. Si aut ille petit a pochiāo: vñ diffamat h; p̄tate superioris: puta q; ē vicari⁹ epi: vñ cōfessor: d̄putat i ordie miorū l̄ p̄dicatorū et hi: n̄ pp̄ h; phibēd⁹ ē simpli⁹ q; iudex mal⁹ d̄diari⁹ l̄ d̄legat⁹ nō p̄dit iurisditioez suā: s; d; dicē petē et n̄ expedit tibi vt tu vadas ad illū l̄ ad aliū: nec ibidē d̄ voluntate mea nec assensu: nec licentia: s; ipse hēs p̄tē ab alio maiore: vñ n̄ possū tibi p̄hibere: s; paratus suz te audire: vñ

*no de religiosis qui no possunt am d m p fiores
 s m p r i m a p n o r e p n o r e q r n o l e r n t v n l e r t a n t*

p vicariū: vel extraneuz idoneū. 7
 secun dum hoc soluitur instantia
 illius regule. s q nō pōt esse pasto
 ris excusatio si lupus oues come
 dit: 7 pastor nescit: qz hoc vez est
 qñ pastor scire debet: 7 pōt: 7 licet
 aliqs debeat semp reputare alium
 meliorem se simplr: non tam qñuz
 ad oia: puta qñuz ad officiu hoc
 nel illud. Item suspensiones hie pos
 sumus nō ad iudicadum pximuz
 sed ad cauēduz nobis. Nam si vi
 deo ad cauēduz nō iudicabo furē tñ
 ne forte sit fur custodia rem meam
 ab eo: 7 sici pposito: tamē si p r i u z
 nō apparet: plus debet homo p s u
 mere: de his quos papa vel eps p
 totā diocelū p ficit: q de se qui de
 putat ad vnaq parūā parrochiaz.

De religiosis qui nō possunt au
 dire confessiones sine licentia prela
 ti sui

Capitulum septimū.

Mora q religiosus non oz
 audire cōfessiones etiam
 illozum qui habent licen
 tiam sibi eligēdi confessorē quen
 cūqz: etiā si haberēt a papa sine li
 centia 7 auctoritate sui supioris qz
 sine suo supiori velle 7 nolle non
 habet: patet hoc p simile extra de
 elec. c. si religiosus li. vi. ad huius
 modi officiu: vbi dicit q electioni
 de se facte nō debet nec pōt assen
 tire sine licētia supioris sui. Sz ubi
 papa noiatiū elligit religiosum ad
 aliquod officiu psumitur n: scere p
 sone industria: vnde nō requiritur
 alterius licētia: siue p inquisitione
 siue pro predicatione: siue pro au
 dientia confessionum: siue pro pre
 latione: siue alio quocūqz officio.

Sed ex hoc q papa daret alicui
 licentiam q posset sibi eligere que
 cūqz etiam religiosum pro audiē
 do confessiones vel pro predica
 tione ex ista licentia non debet reli
 giosus audire confessiones vel p
 dicare sine licentia sui superioris
 vel prelati: vel abbatis. ar. ad hoc
 extra de iude. c. quodqz sit lauda
 bile. si tamen in dicto casu audiret
 religiosus sine licentia sui supioris
 vel prelati teneret absolutio: ita q
 non esset reiteranda talis cōfessio
 quis malefaceret talis sic audien
 do. De. de pal. vbi supra. q. iiii.

De potestate audiendi cōfessio
 nes attributa fratribus pdicatorū
 minoribus a iure p tex. cle. du
 dum. §. ii. de sepul. quomodo fieri
 possit: 7 quō exponitur

Capitulum octauum.

Mora tex. cle. dudum. §. ii.
 de sepul. vbi dicitur. Sta
 tuimus et ordiuamus vt
 in singulis ciuitatibus 7 diocesib
 in quibus loca fratrum ordinis p
 dicatoz 7 minorum consistere di
 gnoscunt: 7 in ciuitatib⁹ diocesib⁹
 et locis ipsis vicinis in quibus lo
 ca huiusmōi non habentur magri
 pōes puitiales ordis pdicatoz at
 eoz vicarij at gñales puitialei mi
 stri 7 custodes miorū ad pntiaz pla
 tozum eozundem locozum se con
 ferant per se vel per fratres quos
 ad hoc idoneos forte putauerint
 humiliter perituri: vt frēs qui ad
 hoc electi fuerint i eozum ciuitati
 bus 7 diocesibus cōfessiones suo
 rū s b d i t o r p s t i t e r i s i b i v o l e n t i u m
 audire libere valeant: 7 huiusmōi
 pfitentibus put fm deū expedi. e

cognouerint: pñtas iponere saluta
res: atq; eisdem absolutionis bñfi
ciū ipedere: de licētia grā: 7 bñpla
cito eorū. Deinde prefati magistri
puinciales: 7 ministri ordinū pre
dicatorū eligere studeāt personas
idoneas 7 sufficētes vīta probatas
discretas: honestas atque peritas
ad tā salubz: ministeriū exequen
dum: quas sic ab ipsis electas re
pētēt: vel faciant repētari plati
vt de ipoz licētia: grā 7 bñplacito
i eoz ciuitatib: 7 diocesib: hī pso
ne sic electe cōfessiones audiant si
bi cōfiteri volētū. 7 imponāt peni
tētiās salutares: 7 beneficiū abso
lutionis impēdāt: put supius ē ex
pressū extra ciuitates: 7 dioceses: i
qb: fuerit deputate: per quas eas:
7 nō p puincias volum deputari
cōfessiones nullatenus audityre.
Nūerus at personaz assumenda
rū ad hmōi officiū exercēdū dē dē
put diuersitas cleri: ac popul. mī
tudo vl paucitas exigit eorū dē.
Et si iudē plati petita licētiā confes
sionū audiēdaz cōcesserint illaz p
fati recipiāt cū grārum actiōe: q; si
forte dictū prelati quēcūq; ex h: frī
bus pñtatis eisdē ad hmōi officiū
nollent habere: vel nō ducerēt ad
mittēdū eē: quo amoto: vel subtra
cto loco ipsius: silr eisdē pñtādus
possit aliū subrogari. **¶** Si vō iō
plati p̄fati frīb: ad cōfessiones vt
premittitur audiendas electis hu
iusmodi exhibere licentiam recu
auerint. **¶** Nos ex tūc ipsis: vt cō
fessiones sibi confiteri libere volē
suum: licēteque audire valeant: 7
beneficiū absolutionis impēdēt

gratiose concedimus d apostolice
plenitudine potestatis. **¶** Per hu
iusmodi autem concessionem neq;
q; intēdīm: p̄sois seu frībus ipsis
ad id taliter deputat potestati h
ipedere ap̄liore: q; i eo curatis: seu
parrochialibus sacerdotibus est
a iure cōcessa: nisi forsan eis ecclīa
rum plati vberiozē in hac pte grāz
spālem ducerent faciēdam. **¶** Pe
turi Dau. potest peti hec licētia
a plati extra suū territorium: qā
est voluntarie iurisdicciōis. **¶** Lu
stodes lg. p̄ores ergo cōuētuales
q; ad p̄dicatores 7 guardiani q; ad
miores hoc n̄ pūt. hūilliter Dau. si
petatur ista licētia aspere: nō videf
satisfactū cōstitutionū. 7 iō iterū eē
repetēda ppter omīssiōne forme.
¶ Ministri glo. Nota q; d vicari
is p̄ioz puincialū: 7 d custodib:
non ipetit d quibus p̄misit lz ergo
illi petitionē possint facere: de qua
p̄misit: nō tñ electionē: d qua h loq;
tur. Presentari gl. ergo personalis
presentatio fieri debet. nā dī p̄ns
q; p̄betur sensib: corpis. facit de
pe. di. i. in prin. Idem dicit Dau.
sup verbo representēt. Exigit glo.
Si vō ep̄s cōtendat cū fratribus dī
cens minozū numerū sufficere re
cipiat ep̄s nūcrum: qui sibi videf
de reliquis recurratur ad arbitriū
bōi v̄ri: idest iudicū. ff. d ver. ob. l.
continuus. **¶** Cōcesserūt glo. quā
licentiam sine causa reuocaf n̄ pos
sunt. c. decet de reg. iur. li. vi. Sub
rogari glo. si non recipiūt iusta de
causa: quia sci icet non est tal: q̄lis
s̄ describitur sibi imputet qui ma
lum elegerunt: 7 sic posset omnes

recusare cum non sunt apti: sed si si
ne cā hoc succedit sine licētia pape
Recusauerūt glo. si nō recusat ex-
p̄sse: s; nō dat nec negat. videt q̄ lo-
cū h̄ret hoc p̄slegiū post trinā mo-
nitionē vel req̄sitionē p. c. i. extra d̄
sup. ne. pla. Volentiū glo. forte non
itellexit de religiosis q̄ sim statuta
suoꝝ ordinū plati suis p̄fiteri d̄bēt.
Libere glo. denotat q̄ nō ē necesse
h̄re licētia sacerdotis parochialis:
cuius p̄riū dicit Jo. mo. sed ei non
stat. Impartiri ḡ. absoluti ḡ nō ha-
bēt necesse vltius p̄fiteri p̄o sacerdo-
ti: Nec obstat. c. ois i pn. d̄ pe. r. re.
q; illud itelligit de eo q̄ alteri nō ē
p̄fessus legitime. Jo. mo. dicebat p̄-
riū: sed male dixit. Idē Pau. s. q̄
absq; licētia parochialis sacerdo-
tis p̄t quis alteri p̄fiteri: nec tñ ex
hoc sequitur q̄ sint curati isti: rō ē s; z
glo. q; nec ip̄i fr̄es sūt stricti ad e-
xecutionem: vel exercitiū istozum
actuū: nec fideles sunt stricti: vt i
his ad eos recurrant. **~~~~~**

Citez nō vt d̄ in sūma p̄sana r
bene q̄ p̄t ep̄us acceptare fr̄es ad
audiētia p̄fessionū: r hoc sine solē-
nitate p̄dca p̄ntatōis. si vult comit-
tēdo eis iurisdictionē suaz: q; etiam
sine isto p̄uilegio posset eis dare
licētia audiēdi **~~~~~**

De effectib; q̄ sequit̄ ex cōfissioe
audiēte p̄fessionis alteri facre.

Capitulum nonum **~~~~~**

Cōmissioe aut̄ alteri fa-
ctae audiētia p̄fessionū
siue p̄dicto mō: siue p̄ aliū
mōdū sequunt̄ isti defectus: vt di-
cit Pe. d̄. pal. in. iiii. di. xvij. P̄im;
q̄dez q; talis cōmissarius p̄t au-

20
dire r absoluerē alterius licētia
minime req̄sita: nec ille q̄ vult cōfī-
teri tenetur petere licētia a p̄po sa-
cerdote. ar. efficax ex. de p̄cur. c.
is qui lib. vj. Nec obstat q̄ curatus
d; cōfiteat̄ vultū p̄oꝝis sui: nā vul-
tū exteriorē p̄t cōfiteat̄ sic r pus:
r et itueri r corrigē s̄na correctioe
r p̄na admōitōe sicut pus: r q̄ ruz
ad exteriorē vultū attinet nō min;
hōeste vultū: q̄ p̄fitem̄ fr̄ibus q̄ q̄
p̄fitem̄ secularib; curati. Quātū vō
ad interiorē vultū melius poterunt
reddere rōne de p̄fessis fr̄ib; r hī;
q̄ de p̄fessis sibi v̄ suo vicario: q; z
de iterioꝝi vultū parochianoꝝ q̄
se respuerūt: r sic licētia sui vicariū
pape v̄ ep̄i elegerūt nō h̄nt reddē-
rōez: q; p̄ eū nō stetit q̄ minus eos
audiret r iſtrueret: s; p̄ sup̄ioꝝez q̄
eis coadiutores dedit: r p̄ parro-
chiale q̄ eū elegit. hec Pe. d̄ pal. dic-
tū Tho. i. iiii. di. xvij. q. iiii. ar. 3. q.
.v. q̄ si alicui p̄cedat p̄as a sup̄ioꝝi
iudice p̄fessiones audiēdi p̄rochia-
noꝝ alicuius curati: ex hoc n̄ fit illi
p̄iudiciū: q; p̄as iurisdictionis nō est
cōfissa alicui i fauorē sui: s; ad vtili-
tatē p̄ximi r p̄ploꝝ r d̄i honozez.
Joē et tenz Jo. an. i. c. si ep̄s. d̄ pe.
r re. li. vi. i p̄ma glo. Joē et tenz Jo.
an. i. cle. dudū de sepul. vt s̄ patuit
.s. q̄ nō teneat̄ petē l̄ntaz a suo cura-
to q̄ vult ip̄is fr̄ib; p̄fiteri. Idē tñz
exp̄sse Pau. vñ glo. Ber. q̄ hoc di-
cebat d̄ anata fuit tanq̄ falsa p̄ Cle-
mentē. iiii. i q̄da p̄uilegio q̄ō incipit.
Quidam temere. Secundus effe-
ctus huius cōmissionis secundum
dictum Pe. est q̄ commissarius p̄t
audire contra p̄hibitiones alteri;

prelati: in quo est differentia inter
superiore et inferiore: nam inferior potest in
hibitione superioris non potest alicui com-
mittere: sicut nec per seipsum audire eum
ita quod possit eum suspendere ab au-
dientia confessionum per alium sicut potest
per semetipsum et conuerso autem potest inibi-
tionem inferioris superior potest ita com-
mittere sicut potest audire eo invito.
Sicut si essent duo curati de parochia: et
uterque in solidum unus potest inhibitionem
alterius potest audire et committere: quod
par in par non habet imperium. Quod si
inferior prohibet ne subditus confiteatur
cui usque sine sui licentia debet exci-
pere: nisi superiori vel eius vicario:
alio temere agit: nisi loquatur talibus qui
bene sciunt quod non intendit: vel non potest
prohibere quando confiteantur tales superiori
suo sicut in religionibus: cum propter prohi-
bet ne quis confiteatur de tali peccato
sine licentia sui. Tertium est omnibus quod
non intendit quando possit confiteri magistro
ordinis vel provinciali vel eorum vica-
riis: quod si prohibet speremus ei in fa-
cie: et multo magis superior qui non
potest dare licentiam alteri confitendi:
cum sit vicarius hominis quod diu pro-
viuit: si inhiberet ne quis sine sui licentia
confiteretur et cetera diceret. Sed mortuo vel
amotio potest vices eius gerit per confi-
tutiones: unde reputatur ordinari curatus:
quod prohibet subdito suo: ne aliquid
confiteatur: de excipere episcopo papam legatum
summi penitentiarum et archiepiscopus dum vi-
sitar: et habentes ab eis prelatez. Episcopus vero
non de excipere omnes presbiteros nisi seipsum
et sic quibus excipiat suos superiores a
tali prohibitione. ¶ Tertius effectus
huius commissionis est quod renet cura-
tus ei eucharistiam ministrare: et etiam

alia sacramenta ex quo dicit se con-
fessum illi quod potuit eum aboluere.
nec est absurdum quod dicit eucharistiam
illi: cuius tamen prescientiam igitur: sed eum
bona et tuta prescientia: immo tutiori po-
test eum conicere qui confessus est sui
sui licentia habenti potestate: sicut illi
qui confessus est de sua licentia: vel si-
bi: quod nec etiam vicarius curati reuel-
lat sibi confessionem: cum idem curat? dat
illi confessionem. unde equaliter debet scire prescientiam
confessionis vicario superioris sicut
scit prescientiam talis confessionis vicario suo
Et de curatus presumere quod melius
confessus est: qui confessus est ei quem pa-
pa vel episcopus eligit in presbitero: per totum
mundum vel diocesim suam: quod qui con-
fessus est illi quem eligit ipse, prout
de de ipso suis subditis: cum episcopus
non debeat hoc committere nisi viris
potentibus opere et sermone: ut de
officiis. ordi. ca. inter cetera vel etiam
quam ei confessus est illi quem eligit
ipse proprio arbitrio de licen-
tia curati generalis: et hoc nisi cum
esset excommunicatus vel notorius
peccator: nam tunc antequam dicit eucha-
ristiam debet ei clare consistare de ab-
solutioe ab huiusmodi. Quartus ef-
fectus est quod peccata confessi habent
talem confessionem non tenentur
iterum confiteri proprio sacerdoti
ut declarat Jo. xxij. in extranaga.
que incipit. Vas electionis. Quintus
effectus est quod per hanc commis-
sionem fit iudex qui prius non erat.
Cum enim ad absolendum requi-
ratur potestas ordinis vel iurisdic-
tionis: licet ab habente ordinem et iu-
risdictionem: vel iurisdictionem tan-
tum possit hec audientia committi

habenti ordinem: licet non habeat iurisdictionem: puta simplici sacerdoti: ita non curato sicut curato: n̄ tamen e converso. Sacerdos non curatus potest hoc cōmittere: vel curato. vel sacerdoti ⁊ ratio diuersitatis est: quia nō equaliter he due potestates transfunduntur. Habēs enim ordinem ex sola cōmissione non trāfert ordinem: sed solum ordinatio sacramentalis transfert siue sit iudex siue non: sed iurisditio ab habente eam ordinarie sola cōmissione transfertur indifferenter priuato qui nullam habebat: ⁊ ei q̄ habebat aliquam: sed non istaz ⁊ re spectu ipsius. **S**extus effectus est q̄ qui audit confessionem: nō iure suo perdit potestatem suam: delegante mortuo vel amoto: ⁊ idem forte est ipso excommunicato v̄ suspensio: nisi confessione iam inchoata quaz̄ audiuit ex tunc quasi ex iure suo: sicut etiam perdit potestatem illo reuocante: quia soluitur iudicium prohibent: illo qui iudicare iussit. **U**nde sicut episcopo mortuo vel translato officialis cessat i causis: sic debet cessare penitentiarus in confessionibus audiendis: nisi q̄ absolueret debet de peccatis iam auditis glo. in. c. gratum. ⁊ relatum de of. ⁊ po. iudi. dele. quia mandatum expirat per mortem mandatoris. Similiter si dedit confessionem moralibus expirat potestas: nisi esset rector earuz̄ cui ex officio quasi prioratus vel rectorie esset audientia annexa: ⁊ tunc esset quasi ordinarius. Videtur tamen q̄ non similiter ita expiraret potestas

delegati delegante excommunicato: vel suspensio sicut mortuo vel amoto: quia in primo casu retinet delegans iurisdictionem licet non vsus in secundo autem neutroz̄ retinet. Ad hoc aut̄ q̄ delegatus v̄t iurisdictione requirit q̄ delegatus i delegando q̄ dem̄ habeat iurisdictionem ⁊ vsus eius: q̄ delegare ē vsus iurisdictionis: sed pot̄ q̄ delegauit non redit q̄ h̄at vsus: q̄ vsus eius nihil facit ⁊c. Posset tamen dici q̄ habet q̄ si epus non exis̄ excoicatus: vel suspensus iudicat sibi officialem vel penitentiaruz̄ ⁊ postea excoicetur nihilominus vterq̄ potest pcedere in officio suo: q̄ v̄t vice eius qui iurisdictionem habet lz̄ non vsus per se. Si autem is̄ erat excoicatus officialis nil agit: q̄ ista iurisditio vel cōmissio non tenet. **D**e penitentiario v̄o v̄t secus: q̄ ei nō sacerdos vel non psacratus qui minus habet q̄ excoicatus ⁊ mittere pot̄: q̄ nō minus ē pmissio q̄ p̄fessio: q̄ iure suo sacerdos audit confessionem. ⁊ cōmittēs tm̄ ē causa sic qua nō ppter parrochiarum diuisionē ⁊ ecclie prohibitionem. q̄ aut̄ p̄mittēs mortū v̄l amouetur nō ē d̄tia inter cōmissarium in foro penit̄tiali aut iudiciali: q̄ v̄t v̄t vsq̄ potestas expirat quantum ad negotia non incepta. **C**apitulum decimum de differentia inter fratres presentatos ⁊ formam cle. dudum. ⁊ differentia inter sacerdotes curatos. **F**ratres predicatores h̄nt privileḡ q̄ episcopis mortuis qui ip̄s suā dederūt

auctoritate vel commisserunt: possunt
vbi ea auctoritate quibus fuerit. pos-
sum ecclesie de pastore. Itē nota q̄ p
istos effectus nō hēt commissio effe-
ctum in psonis ordinū reprobato-
rum: de quibus dicit i: c. i. de reli-
do. li. vi. hec De. de pal. ~~XXXXXX~~

Nota vltimus differentia Inter
p̄dibros fr̄es sic p̄sentatos ⁊ cura-
tos: nā p̄dicti fr̄es ea tali p̄ntatiōe:
⁊ cōmissione p̄nt audire oēs parro-
chianos oīum curatoꝝ illius dio-
cesis vbi sunt p̄ntati sed nō aliarū
diocesum: ⁊ nō possunt hoc cōmit-
tere alicui. S̄z curati nō possūt au-
dire inq̄tum curati nisi parrochia-
nos suos tm̄ alios non nisi cū licē-
tia ep̄i vel curatoꝝ eoz: ⁊ possūt
hoc cōmittere alteri. s. audire suos
parrochianos. Nota etiā alia dif-
ferentiam fm̄ Lan. ⁊ Fran. gaba. in
cle. dudū. Nā curati possunt audi-
re p̄fess. oēs: ⁊ eoz vicarij sibi sub-
ditoꝝ in diocesi sui ep̄i: ⁊ etiā ex-
tra diocesim: s̄z fr̄es electi ⁊ p̄nta-
ti fm̄ formam cle. dudū de sepul. d̄
q̄ s̄ nō possūt audire seu absoluerē
extra diocesim vbi sunt p̄ntati: ⁊ si
secus fieret quū confessi possent ex
ignorantia excusari: tam̄ quo ad ec-
clesiam nō essent absoluti: s̄z si p̄sta-
ret eis deberent iterū p̄fiteri eis ⁊ i
diocesim absolui a p̄dictis. **S̄z**
si sine solemnitate p̄dicta cōmittēt
fratribus ab ep̄o vel a curatis au-
toritas audiēdi p̄fessōes simplr:
tūc possent etiā extra diocesim au-
dire sicut alij vicarij eozūdem. De
casibus ep̄is reseruat̄ nec curati
nec dicti fr̄es p̄sentati: possunt ab-
soluere nisi inquantū fuerit a dio-

cesanis cōcessum. De casibus mul-
tiplicibus ep̄o reseruat̄ de quibus
agit in si. cle. dudū de sepul.

Capitulum secundum.

Sciendū q̄ varie sunt opio-
nes octoz in dictis ca-
sibus. Aliquē enīz ponūt
plures: aliq̄ pauciores. Un̄ mat̄ia
i. p̄oz casuū nō est bene clara. Et i
sūma pisanā dicit q̄ Benedictus pa-
pa. ij. i. extrauagā. iter cūctas obla-
rauit q̄tuor esse casus ep̄ales de iu-
re. **P̄rimus**. s. peccatū clerici: p̄
quod incurrisset irregularitatez.

Secūdus de incēdiarijs. Ter-
tius de peccō: per qd̄ inducēda est
solemnis penitētia. **Quartus** d̄
excōicatis maiori excōicatione.

Itē declarauit q̄nq̄ esse casus ep̄is
reseruat̄os d̄ e approbata p̄suetudie
P̄rimus est peccatūz hōicide vo-
luntarij. **Secūdus** ē peccatū falsa-
rioz. **Terti** est p̄c̄m violantiūz
ecclesiasticā libertatē. **Quart** ē p̄c̄m
violantiū ecclesiasticā immunitatez.

Quintus est peccatum sortile-
goꝝum diuinatoꝝ ⁊ incantatoꝝ:
q̄uis aut̄ dicta extrauagāns fuerit
reuocata per cle. dudū ex. d̄ sepul.
tamē quātū ad dictos casus nil in
nouam fuit: ⁊ si alia ibi contēta
sint. ⁊ sic videtur q̄ adhuc illi re-
maneant: ⁊ additur in pisanella q̄
p̄nt nihilominus ep̄i in suis ep̄isco-
patibus casus eis reseruare. put̄ vī-
detur eis expedire: sicut possūt p̄-
stitutiones facere: ⁊ multo magis
concilium synodale v̄l puinciale:
a quoz sententijs religiosi nō valēt
absoluere. Jo. an. i. c. si ep̄us d̄ pe.
et remissio glo. tertia libro sexto.

predictis casibus addit post crim
enorme et publicū hōicidū: et for
nilegiū opphōnē puerorū etiā ex ca
su: incestū: corruptionē monialiu
coitū cū bruti: infūoniū clādestie
ōctuz vel iterdictū ecclie: piuriū:
falsūz testisūz: blasfemia dei et sa
croz. Hosti. vō in sūma pōit oēs p
dictos casus et addit pcm dō natu
ram: et etiā qdlibet enorme qd pri
cularis vel gñalis p̄suetudo reſuat
ip̄is ep̄is: in qb̄ aliqui ep̄i remittūt
p̄cores ad sedē aplicaz p̄pter enoz
mitatē criminū: et ad terrore alioz
hec Hosti. Ego tñ nō legi adhuc es
se aliqd p̄cm p̄cise ita enorme a q̄
nō possit ep̄s absoluere subdituz:
dū tñ nō hēat aliq̄ s̄nias excōica
tionis ānexā q̄uis autez possit ab
soluere: si aliqui ad curiā mittāt bñ
faciūt. S̄r. durā. et Speculator i
reptorio suo vltra p̄dictos caus ad
dit alios. s. deflorātes v̄gies v̄i op
presas vel seductas. Et trahentes
post votū castitat̄ emissuz. fornicā
tionē cū iudea v̄l sarracēa. Cōcipi
entē plē v̄l adulteriū: quā v̄r cre
dit suā. Procuratē abortū v̄l sterili
tatē i se vel alio. Cōtrahētes matrī
moniū p̄ sp̄salia iuramto firmā
ta. Cōgscētē carnalr baptisatū ab
eo: vel cul̄ p̄fessionē audiuit. Tenē
tez ad baptisimū vel p̄firma: oēz fi
lios v̄l filias extra necitatē. Verbe
rantē p̄rez vel m̄rez: et v̄suarios et
tandē sic p̄cludit. Tot caus p̄ner
nihil aliud ē q̄ sacerdotū ptatez re
strigere: q̄ eis plēarie data ē a x̄po.
Uū breuiter dico sacerdotēs omiā
posse quo ad forū sp̄rituale que
non sunt specialiter in iure ep̄isco

10
pis reseruata: et que non sunt ip̄is
sacerdotib̄ directe vel p̄ aliq̄ cōse
quētiā iterdicta. arg. c. at si clic̄ de
iudi. et c. nup̄ d̄ sen. excōi. **Hoc m̄**
fateō q̄ v̄bicūq̄ fuerit aliqd grane
delictū vel enorme sup̄ioris ē iudi
ciū req̄rendū: et idē dico i oib̄ casi
bus i q̄busē gñalis p̄suetudo ecclie
q̄ sint ip̄is ep̄is reseruati. **XXXXXX**

Conclusio Jo. de lignano.

Jo. de lignano i d̄claratiōe quā
facit sup. c. ois d̄ pe. et re. p̄bat et p̄
cludit ex dictis imediate p̄. S̄uil. et
Spe. et ex cle. dudū fr̄es p̄dicatōes
et m̄iores p̄natos p̄ audientia cō
fessionum posse absoluē ab omib̄
casibus p̄corū: excepti p̄cipue ill
q̄ i iur̄ resuāt ep̄is. Sed a casibus
quos ep̄i sibi resuāt: vel de p̄suetu
dine sue diocesis. vel ex suo bñpla
cito vel p̄ cōstitutiones. suas syno
dales vel puiciales posse absoluē
etiā si ep̄i dictos casus nō conce
dāt: et p̄bat sic cle. dudū de sepul.
statuit q̄ dicit fratres nō p̄nt absol
uere: nisi a casib̄ a q̄bus post cura
ti absoluere: q̄ eis p̄mittunt a iure:
nisi ipsi ep̄i vellēt aliquod plus cō
ferre eis. **Sed et S̄uil.** dicit q̄ nō
ob̄nt q̄ doctores ponant multos
casus ep̄is reseruatos: curati eniz
possunt absoluere ab oib̄ occultis
q̄ nō sunt i iure ep̄is resuata et n̄ sūt
ip̄is sacerdotibus directe vel per
aliquā cōsequentiaz iterdicta: lz ḡ
ep̄i possint reseruare certos casus
qui de iure competunt inferiorib̄
non tñ hoc possunt simpliciter: nisi
in duobus casibus sc̄dz S̄uil. du
pliciter. s. directe. s. cum aliqui fue
rint legitime in crimine deprehēsi

¶ merito fuerint tali potestate puz
uandū. Scdo indirecte. s. p aliquā
psequētia: vt cū aliq̄s casus euene-
rit: i q̄ ad vtilitatē cōz expediat q̄
talē casus reuocari: r nō alit. xxv. q.
ij. c. de ecclia. s. d. Non aut̄ expedit
vtilitati cōi reserubre tot casus: s̄
b. c. et ponet laq̄os in via saluē. S̄
si aliq̄s pur velit defendere plures
casus posse ep̄os rōnabiliter serua-
re q̄ ad sacerdotes parrochiales:
cū sint de foro ep̄oz r eoz p̄stitu-
tiōb. s̄ b̄icti: n̄ hoc nō possunt face-
re ep̄i erga p̄dictos fratres q̄ exē-
pti sunt: nec eoz ordinatiōib. s̄ b̄ite-
cū: vt extra de excessi. p̄la. c. nimis
p̄ua. Cūq̄ n̄ possint dicti fratres
absolueri a casibus referuat̄ i iure
ep̄is: vt d̄ i de. dudū: q̄ p̄nt ab om-
nibus alijs absolueri: v̄z de p̄sue-
tudinē reseruat̄ p̄ticulari loci: vel
synodali p̄stitutionē vnū negando:
aliud tacendo cōsentiri: d̄ i. xxv. c.
qualis: nec possūt pluri d̄icta p̄fē-
sionē reuocare vel d̄falcare: nec di-
recte negādo licētā audiēdi: q̄ ni-
hilominus habent eā pro de. du-
dum nec indirecte prohibēdo par-
rochianos ne p̄senteat eis extra de
p̄uile. c. quanto: nec per retētionez
multoz casuū: q̄ fieret in fraudē
legis q̄ fieri nō debet: vt. c. consti-
tutiō de p̄ces. p̄bē. S̄leat ergo Jo.
mo. h. qui dicit q̄ si ep̄us p̄t artar̄
p̄tate ordinariam curatoz: potest
multo magis artare potestatem ex-
tra ordinariam ipoz fratru: q̄ q̄
p̄ superiorē conceditur p̄ inferiorē
artari vel reuocari nō p̄t: vt d̄ i.
xxi. c. inferior. Ad p̄stitutionē aut̄
de. de p̄uile. religiosi vbi d̄ i q̄ aca

sibus ordinarijs referuat̄ quemq̄
absolueri n̄ p̄sumat. R̄ndū ē q̄ hoc
intelligendū est de casib. in iure
seruat̄: sic intēdit cle. dudū: nō aut̄
p̄ cōsuetudinē: vl̄ statuta alioz pla-
toz: q̄ illa remouet papa i d̄icta
cle. dudū: a q̄b. possunt dicti fra-
tres absolueri: r p̄ cōsequētia v̄t q̄
qd̄ d̄i at p̄ modernos vel antiq̄s
de talibus casib. p̄ ep̄os reserua-
tis totū reuocat: p̄ cle. dudū: sp̄ali-
ter quantū ad dictos fratres: si. n.
constitutio posterior: s̄ non faciat
mentionem de priorū ipsaz reuoca-
re noscant. c. licet de consti. li. vj.
multo magis reuocari d̄z d̄ca do-
cto: si in cōtrariū p̄m̄gentur. h.
Jo. de ligna. S̄z fran. Zaba. post
Lan. dicit q̄ de casibus ep̄alis nō
potest dare doctrinam: cū depēde
at ex p̄stitutionib. ipsoz ep̄oz: r
doctrina: r quīs Lan. dicat q̄ ha-
bēs irregularitatz q̄ solus papa
tollere p̄t: nō p̄t absolui a p̄cio
an̄ dispēlationē. fran. Zaba. dicit
cōtrariū. s. q̄ p̄t absolui a p̄cio re-
manente macula irregularitatis.
Quia q̄ non est clarum qui sunt ca-
sus ep̄is reseruat̄ in iure cōmuni
s̄o tutor̄ via ē in hi. q̄ fr̄es si p̄nt
sciā: ab ep̄o quos casus vult sibi
reseruare: r de illis non se impedi-
re: oēs v̄o a los casus faciāt sibi cō-
cedere. **C**ertū est aut̄ fm̄ omnes
q̄ absolutio ab excommunicatione maio-
ri reseruat̄ ep̄is. **I**te dispēlatio vel
cōmutatio votoz. **I**te rclaratio q̄
runda iuramentoz. **D**ispēlatio
vero icertoz: an p̄tineat ad ep̄um
vel ad aliū: habēs. s̄. in 2. p̄e sum-
me ti. d̄ re. c. iij. r ibi d̄ i s̄se. fran.

gab. in cle. dudū. in gl. sup v[er]bo cō
cessa. dicit glo. Jo. an. Iad. Pa. Ste
pha. t[em]p[or]e tenet q[uo]d ep[iscopu]s possit re
uare casus d[omi]ni q[ui]bus curati poterāt
an h[ab]e[re] cōstitutionē dudū absolue
ita q[uo]d reseruat[i]o p[ro]iudicat frat[er]ib[us]
.i. q[uo]d et non potuerūt tūc ab ipsi[s] re
seruari casibus absoluere: q[uo]d ē cō
tra hoc q[uo]d hic dicit Jo. d[omi]ni ligna. Et i
telligit ista reseruat[i]o casuum ep[iscop]a
lium d[omi]ni actibus exterioribus cū ef
fectum: et non d[omi]ni interiorib[us]: v[er]o si q[ui]s d[omi]ni
siderauerit: v[er]o et q[ui]s iuit aliu[m] occidere:
istud homicidiu[m] cordis non ē d[omi]ni ca
sibus reseruat[i]s ep[iscop]is. Dicit et Pe.
d[omi]ni pal. q[uo]d incestus q[ui] committit a pu
eris q[ui] n[on] h[ab]ent v[er]u[m] rōnis n[on] est d[omi]ni reser
uat[i]s ep[iscop]is: q[uo]d nec p[er] hec tollit v[er]gini
tas nec g[er]atur affinitas.

Caplin. xij. d[omi]ni sac[er]dote q[ui] absol
uit aliquē a casu a q[ui] n[on] p[ot]est absolue.

T nota q[uo]d si confessor q[ui]cūq[ue]
aliquē absoluerit de aliquo
peccato a quo n[on] p[ot]est: siue q[ui]s
ē reseruat[i]s ep[iscop]o: siue q[ui]s nullā h[ab]et
auctoritatē q[ui]s grauit[er] peccet:
p[ro]cipue q[ui] absoluit sciēt[er] ex igno
rantia iur[is] crassa: t[ame]n ex hoc non in
currit aliquā cēsurā v[er]o excom[un]ica
tionē: siue sit cleric[us] secularis: siue
religiosus talis absoluit s[ed] fran.
gab. et c[on]c[ilio] sed tenet illum quem
sic absoluit auisare d[omi]ni errore suo: si
t[ame]n cognoscit v[er]o p[ot]est inuenire: ille tamen
quo ad deū excusat d[omi]ni hoc igno
rat Et q[uo]d dicit[ur] ē q[uo]d confessor: v[er]o illi
auisare quē absoluit: cū n[on] possit i
telligit q[ui]s fieri n[on] p[ot]est siue scādalo
notabil[is]: v[er]o i cōcilio Basiliē q[ui]dā
multum perit h[ab]ita sup hoc col
lat[i]o dixerūt q[uo]d tal[is] confessor petat

auctoritatē a sup[er]iori sup hoc casu
a q[ui] n[on] potuit absolue: et t[ame]n absoluit
qua h[ab]ita vocet illi quē absolue
rat cū n[on] possit: et p[er] aliquē modus
cooptū interroget d[omi]ni aliq[ui]b[us] q[ui] sibi ē
confessus quasi volēs se melius in
formare: ac si plene n[on] itelligit: et
si que alia criminalia postea p[ro]mise
rit: et sic ab oib[us] iterū absoluat: d[omi]ni
tunc alias auditis et p[ro]p[ter]. Vel si ma
gnum scādalum ex hoc timeretur:
sic q[uo]d p[ro]dictus modus seruari non
possit absouat absētem: si ab vltia
cōfessioe credit[ur] pseuerasse talem i
g[ra]tia: aut vt alijs placuit: cū ex hoc
timeret notabile scādalum eueni
ri: committat x[risto] summo sacerdo
ti: p[ro]ferit q[ui] multatudo ē sic negle
cta: v[er]o multuz distat a loco vbi est
cōfessor. **S**z si religiosus absol
ueret aliquē ab aliq[ui] s[er]uicia excom
municatiōis suspēnsionis v[er]o interdī
cti in iure posita icideret in excom
municatiōe a qua n[on] possit absol
ui citra sedem apostolicam. cle. re
ligiosi de p[ro]uile. secus si absolueret
a sententia hominis: q[uo]d tunc non i
curreret s[ed]m Dau. q[ui]s grauit[er] pec
caret: sed clerici seculares absolue
do a sententijs iuris: q[ui]s et ip[s]i ma
le faciāt n[on] tamen aliquē incurr
rūt cēsuram.

Cap[itu]l[um] xiiij. an in g[ra]nā cōfessioe
cōtineat sp[irit]ualis.

Nota etiā q[uo]d vt dicit Jo. an.
sup. c. tua nobis. i. gl. extra
d[omi]ni offi. vica. Si ep[iscopu]s dedit vi
cariū g[ra]nāle: et in mādato a iquid
expressit de his que requirunt spe
ciale mādantē secuta g[ra]nāle casu u
la et oia alia q[ui] per nos possum[us] et

in mādātū exīgāt spālē: fm hosti.
sati videtur q̄ talis ēt possit spālīs
ad instar pcuratoris: secus si aliqd
de spālibus nō fuisset ibi exp̄ssum
hec Jo. an. **Q**uo v̄r intelligendū
quātū ē de virtute verborū: 7 in fo
ro confētioso. nā si in foro consciē
tie aliter cōstaret de intentione cō
ferentis auctoritatem q̄ ille inten
derit: hoc etiā si nō exp̄ssisset aliqd
in generali cōfessione intelligeren
tur spālīa. xxij. q. v. c. hūane: 7 hoc
idem dici potest de auctoritate da
ta ab ep̄o confessoribus: qz. s. dicē
do: do vobis auctoritatē meam in
cōfessione nō itelligit pp hoc cōfessis
se casus suos nisi alicui cōstaret: q̄
p h̄ v̄ba ḡnralia itēdit cāus suos cō
cederē s̄ dādo istū 7 illū 7 oēs alios
meos cās: tūc itelligit totū d̄disse.

Capl̄z. xiiij. qd̄ possint penitentiā
r̄y curie romane.

Qnota q̄ penitentiarij mi
nores in curia possunt ab
soluere vndequqz venientes
ab oibus casibus peccatorū 7 sentē
tījs ep̄is reseruatīs. habent enī au
ctoritatē quasi ep̄alē in foro p̄nīe 7
maiorē quo ad quosdā cas̄ excōi
cationis 7 disp̄satiōis. Sūm̄ v̄o
penitentiarij abhuc h̄z maiorē in
plurib̄ alijs casib̄ excōicatiois 7
disp̄sationis.

Capl̄z. xv. quid̄ fiedū qn̄ p̄fessō
non intelligit penitentiā

Dora v̄o q̄ cū cōfessor nō i
telligit penitentiā: aut expe
rientiā lingue: aut ex dōmi
tione: aut ex distractiōe mentis ad
alia applicate: v̄r ex alia cā fm Jo.
de neapo. in quolibz: q̄ cum sacra

lis cōfessio p̄exigat cōfessione: cō
fessio v̄o ipotat reuelationē que n̄
pōt ēē nisi reuelatōe vnius. s. confi
tētis: 7 p̄ceptione alterius. s. cōfes
soris: qz si alterū istoz deficit i p̄sa
to casu: credo de illo peccato nō ēē
factā cōfessionē: 7 p̄ p̄nīs non impē
di absolutiōnē: hec ille. Si tamē n̄
hoc fac̄ 7 p̄fessus qd̄ de hoc nō p̄
pedit absolutus ē corā deo: nec te
net iterare quousqz nesciat illū nō
percepisse seu itellexisse p̄ctā suā 7
hec v̄a sunt de peccatis gravib̄. i.
mortalibus: que sunt d̄ necessitate
cōfiteāda: nō autē de venialib̄: ad
que q̄s nō tenetur de necessitate: 7
vbi talia modica raro obaudiunt
ur ab eo q̄ alias cognoscit p̄sonā.

**Explic̄t p̄ma pars q̄ fuit de po
testate seu auctoritate p̄fessoris.**
**Incipit. 2. ps q̄ est d̄ scia ipsius
q̄ erit duplex p̄m̄. s. q̄ duplex est
clavis ordinis. s. sciētie 7 potentie.**

Dico de ptate confessorū:
nunc videndū est de ipso
rum sciētia. Est. n. duplex
clavis ordinis: scilicet cla
vis sciētie: 7 clavis potētie. Unde
xp̄s petro dixit. Tibi dabo claves
regni teloz. Math. xvj. Nō tū
q̄ ista scia nō d̄ clavis: s̄ ipsa po
testas discernendi atqz examinadi
siue cognoscēdi i foro cōscie 7 po
testas d̄terminadi: seu diffiniēdi
cāz. i. ligādi 7 soluedi d̄ clavis po
tētie. Ista v̄o duplex potestas est
vna i eēntia: sed duplex in effectu.
Sciētia aut̄ acq̄sita non est clavis
sed bene iuvat v̄r clavi: 7 de his
clavibus h̄s. di. xx. per totum.
Quāta scia req̄rat i p̄fessione. 3. q̄.

Dignitate scie p fessoris q̄tam
 f. oporteat cū haberē p̄tā: dī
 eit Augu. de pe. di. vi. c. j. o3 vt spi
 ritual iudex sciat cognoscerē q̄qd
 dbeat iudicār: dīc Tho. in. iij. di.
 xvij. i. expositiōe līter. Hec scia: r
 si nō sit maior: tñ d3 eē tāta: vt sciat
 discernē inf peccatū r nō pecca
 tur: r peccatū mortale r veniale: r
 si in aliq̄ eēt: dubitatio sciat dubita
 re: vt possit ad peritōes recurrē.
 Alb. aut in. iij. diē q̄ nō tenet sacer
 dos scire discernē nisi in p̄muni q̄
 sint capitalia: r que mortalia com
 munita r q̄ venialia ex gener. Sed
 hec nesciēs dicit idē puto q̄ peccat
 mortaliter talis audiendo: r eum
 instruens plus peccat q̄ ipse: r euz
 permittens institutuz ministrare si
 sua interest talem phibere. **Dicit**
 etiam q̄ in perplexis casibus sacer
 dos ecclesie parochialis d3 eē ita
 discretus: vt talia difficilia eē sciat
 necesse pcedendū in eis sine supe
 rioris consilio vel auctoritate: hec
 Alb. in. iij. Huil. duran. i. sūma sua
 dicit q̄ quotiens confessor se inge
 rit ad cōfessiones audiēdas toties
 se offert ad respondēdū de quoli
 bet r interdum de casib⁹ inopinā
 tis: r alias iauditis r questionib⁹
 seu casibus valde perplexis. Deb3
 ergo confessor scire discernere inē
 peccata r differentias peccatorū.
 Unde scire debet confessor si ea
 que exprimit sibi penitens sint pec
 cata vel nō: puta an bella p̄ncipuz
 r ipsorum exactiones sint licita vl
 ne: r vtruz d̄ctus q̄ sunt sint liciti
 vel illiciti: r quādo ad restitutionē

teneat r qñ nō: r an ei debeat pro
 hibere p̄muntōnē vl pcedere: qz si
 p̄fessor iudicār licitū: qd̄ ē illicitū nō
 p̄fessor q̄ penitēs in fouē cadit nē
 si forte pbabil ignorātia eū excuset
 puta si h3 aliquē doctōrē auctētīcuz
 r famosū: cui⁹ opinōs inuitat. Un
 si cōfessor nō est expus in casibus
 ita q̄ nō nouit dubitare: nec p se iu
 dicare cū p̄culo aie sue audit p̄fel
 siones. **Hec Huil.** Pe. de pal. in
 iij. di. xix. ondit maior sciaz req̄ri
 in eo q̄ se ingerit: q̄ i eo q̄ ponit ad
 hoc a supiorib⁹ iuis ex obediētie
 inuictiōe r de p̄mo pōt intelligi di
 ctū rigozozuz. Huil. du. de scōo di
 ctū Tho. r Alb. diē. n. ipse Pe. ois
 sacerdos habet clauē scie r poten
 tie. i. auctoritatem discernēdi: r po
 tentiā ligandi r soluendi: s3 multi
 non habēt sciētā debitā r ecōuer
 so. Multi non sacerdotes hnt sciē
 tiam qui non habent auctoritatem
 discernēdi: secundi quidē sine pec
 cato: s3 p̄mi cū peccato suo: si h⁹
 pcurarēt: alias si inuiti ponerēt ex
 cusati sunt: si p̄posuerūt impedi
 mentū nec sunt auditi. **Mun.** i. of
 ficū iudicādi necessariuz est r pōt
 ad hoc p̄pelli. s. ad officū iudicādi
 r ad plationē carē scia r sic n̄ pec
 cat: sicut i regionib⁹ cōsuetū est fie
 ri. Et qd̄ dīc H. e. q̄ si indignus est
 non debet obedire: r si dignus d3
 obedire: intelligēdū ē d̄ illo qui ha
 bet defectus: qui sunt iuris v3 irre
 gularitatis: r tunc non debet obe
 dire: nisi ab eo p̄ d̄sp̄lationē pro
 moueatur: alias tenetur religiosus
 obedir: alio qñ quilibet religiosus

hōus q̄ reputaret se idignū refu-
geret: 7 sic soli idigni p̄mouerētur: 7
ponerent. Qui v̄o non coact⁹: sed
sp̄ōte accepit p̄tatem suē p̄latōis: si
ue audiendi cōfessiones n̄ h̄ns suf-
ficienter sciaz peccat. Sed q̄ inuit⁹
7 coact⁹ nō accepit: sed suscipit: nō
peccat. Un̄ sine peccato ab ilcio ha-
berī 7 suscipi p̄ōr: s̄z accipi nō p̄ōr
p̄rās iudicandi sine p̄ctō. hec Pe.
Si t̄n̄ i eo eēt tāta ignorātia: q̄ oīo
Inepus eēt q̄z nec eēt scīr: que Tho.
7 Alb. dicūt. s̄. credo q̄ nō excusa-
ret a peccato: eēt si ex obedientia in
sūcta poneret se ad id ad q̄d oīo i-
eptus est cum periculo animarū.

¶ An p̄fessor teneat scire: an p̄ctā
in cōfessione audita sunt mortalia
vel venialia. S. iij.

¶ Trum aut̄ confessor tenea-
tur scire de oīb⁹ q̄ sibi dicū-
tur in cōfessione: an sint mō-
talia vel venialia. H̄ric⁹ in quolī-
bz sic respondēdo distinguit. Pec-
cata sunt in duplici gener. Quedā
sūt peccata: q̄z p̄hibita: q̄z si n̄ eēt
p̄hibita nō eēt peccata: vt sūt oīa
q̄ sūt d̄ iure positivo: vt audire mis-
sam die d̄nico: semel i anno p̄fiteri
7 cōicare 7 hī⁹. Et talia tenet q̄libz
p̄fessō scire: nisi habeat causā rōna-
bilē que eū excus̄: vt si forte t̄p̄e p̄-
hibitionis: erat in terra longinqua
vel in carcere. Alia sūt peccata: nō
q̄z ab hoīe p̄hibita: sed q̄z d̄ natura
sūt mala sūt. etiā si non p̄hibeātur
7 horū quedā sūt capitalia: vt sup-
bia: luxuria 7c. hec. n. sūt q̄si ele-
m̄nta 7 p̄ncipia que d̄ necessita-
te quēlibz cōfessōrē scire oportet.

¶ Quedā v̄o sūt peccata q̄ sūt sp̄e

cies peccatoꝝ capitaliū: ut illa que
recipiūt horū p̄dicationē: vt forni-
catio: 7 ebrietas 7 hī⁹. fornicatio
v̄o luxuria q̄dā est: 7 ebrietas: que
dam gula 7 eoꝝ peccatoꝝ sp̄es
quedam sunt que importāt malum
d̄ s̄bstātia sui act⁹: eo q̄ statū nomi-
nata habeant anexū malum vt for-
nicatio: 7 de talibus etiā confessor
scire tenet: vtrum sit mortalia vel
nō: vt venialia. Quedā v̄o de sub-
stantia sui act⁹ non h̄nt deformita-
tē sed ex libidine faciēte sicut cogno-
scere vxorem p̄p̄riam non ē pecca-
tum de se: t̄n̄ posset q̄s vxorem cuꝝ
tanta libidine cognoscer̄ q̄ eēt pec-
catū mortale: 7 si eaz cognosceret
etiā si non esset vxor eius: 7 de talī-
bus non oꝝ q̄ confessor sciat vtrū
sint mortalia vl venialia: 7 nec cō-
fitētes frequenter scire oꝝ. Alia sūt
peccata que sūt filie peccatoꝝ capi-
taliū: vt illa peccata quoꝝ fines ter-
minant 7 ordinātur ad fines capi-
taliū: sic: dol⁹ 7 acquisitio rei iniu-
ste: 7 de talibus peccatis frequēter
opiniones sūt p̄trare iter doctores:
7 de talibus non tenet simplex cu-
ratus nō ordinari⁹ scire vtrū sint
mortalia vel nō. Curatus at̄ ordia-
rius: vt eps 7 archiep̄us 7 ceteri alii
supiores p̄relati tenet scire: q̄z ipsi
sūt purgatores 7 tenentur alios pur-
gare: p̄ficere 7 illuminare: purgari
facere 7 illuminare: 7 ideo tenen-
tur scire nouum: 7 vetus testamētū
hec ille. Caueat aut̄ confessor ne sit
p̄ceps ad dandū s̄ntiam de mortali
q̄n non est certus 7 clarus: 7 vbi i
aliqua materia varie opiniones sūt
q̄ plurium 7 solennium doctorū:

est cōsuetudo: parati tñ sunt ad oā
 du si ecclia peteret: qd qdaz dicūt
 eos eē i statu dānatiōis: vt Inno.
 Alij vō dicūt q n̄: vt Tho. Jo. an.
 Archi. r de emptiōe iurium mon
 tis florentie: vñ imprefitū venetoꝝ
 qdā dā dicūt eē: vñ furā: aliū licitū di
 cunt r multū hī. Consulat tñ semp
 q tutius ē a talib' abstinē: extra
 d spon. c. iuuentis: n̄ n̄ pdēnet con
 trariū faciētes: seu p̄ria opiniōez
 tenentes: nec pp hoc deneget abso
 lutionē. Sz vt dicit Guil: dicat cō
 fessor: q illud faciēdo non est tutuz
 sed dubiū: r tō bñ sibi puideat. Si
 aut oio p̄scia cū p̄fessōis dictat: il
 lud eē mortale: r nō possit p̄sciam
 dponere qd tñ dōz ad consiliū sapiē
 tū recurrat: r nullo modo dōz facer
 p̄ cōsciā: n̄ qz peccaret mortaliter.
 xxviii. q. j. c. diceps. §. ex his lūcia
 gl. Sz cū illd tale eēt p̄ cōem opi
 nionem doctoꝝ: r cōiter sic fuat
 a sapiētōib' q̄: quis aliqūe docto
 rem audiret p̄riu tenerē nō dōz illi
 de leui adherere. Quō vō qd dbe
 at dponer i h' p̄sciētā erroneā vel
 scrupulosaz habes s̄ in p̄ma parte
 ti. ij. ca. de conscientia. Quod itera
 da est cōfessio in. vi. casibus. §. iij.

Sic ē tenet p̄fessor q si illi ca
 sus in qbus tenet quis itera
 re cōfessionē r sunt quattu
 or fm De. de pal. duo vero sūt ex
 parte p̄fētis. ¶ Primus fm De.
 Tho. Rai. hosti. r oēs alios. I. qñ
 aduertenter tacet aliqō qd ē morta
 le: vñ credit: vñ pbabiliter dubitat
 vñ mortale ex verecūdia vñ alia cā
 iniusta: tunc ē mortaliū peccat cō
 mittedo fictio ē in sacramēto r nō

tabillē iruerētā r iterare tenet ta
 lez p̄fessionē. Si tñ talis p̄fētē cidē
 cui r pus: r ille habet in memoria
 peccata ei' sufficit dicē illd occul
 tati r illam fictionem fm Guil. du
 ran. imō ē si nō h̄ret in memoria:
 vt p̄z i fi. v. casus. Sed si dimitte
 ret ex aliqua iusta cā: puta qz pb
 biliter dubitat euz sollicitatem ad
 malū: de quo p̄fētur: vñ reuelato
 rem cōfessōis: vñ dicēdo id cū sūt
 cōfessor manifestaret peccatuz qd
 audiuit: puta si iniuste absoluit cū
 non debeat: r in his casib' nō h̄n
 do copiam: nisi talis cōfessoris cui
 confitendo alqd p̄dicatōuz seq̄re
 tur: tunc satis videtur q sit excusa
 tus. Dicit etiam p̄dictus duran.
 q si ex ignorātia crassa r supia ali
 qd retinuit mortale: qz noluit cogi
 tare de suis peccatis: tenetur totū
 iterare: secus si ex ignorantia pb
 bili: qz tunc soluz illud qd dimisit
 ¶ Secundus est secundum Tho.
 r De. qñ non impleuit p̄niam: seu
 satisfactiōez iniunctaz pro mor
 talibus ex contemptu vel ex negli
 gētia r est oblitus eius: si entz eius
 recōdaretur adhuc posset perfice
 re. r tunc perficēdo iterare non te
 netur: r p̄cipue qñ non est sibi p̄fi
 xus terminus: quē n̄ possit trāsgre
 di: quis sibi sit declaratum: i quo
 ipsam dbeat facer vel in alio tem
 pore ipsaz supplet coīpo aut q fa
 cit sibi p̄positum non implēdi pe
 nitētiā sibi iniūctaz pro mortali
 bus ex negligentia vñ cōreptu pec
 cati mortaliter: quia tenetur ad illā
 sub precepto. ¶ Secus vero est de
 penitētia iniūcta pro venialibus:

ad quam nō tenetur de necessitate
fm Tho. Idē si pñiam iniūctā pro
mortalib' dimitteret ex impossibili-
tate puta firmitate ⁊ hī? possz tñ
pñia iniūcta ab vno p̄fessore muta-
ri ab alio cui p̄fiteret: et siñ audien-
tia pctōz illoz p̄ qbus erat iposi-
ta fm pe. d̄ pal. d̄ hoc infra vide.

Tertius caus fz Pe. Tho. Rai.
⁊ Hosti. ē ex pte p̄fessōis: qñ v3 no-
tabilit̄ ē ignorans sacerdos: ita q̄
nescit discernē int̄ mortale ⁊ vēia-
le d̄ p̄mūb' pctis ⁊ p̄cipue cū peni-
tens h3 caus irricatos ⁊ difficilef.
Lōcoz. Durā. ⁊ addit ⁊ hoc nisi pe-
nitēs sit pitus ⁊ instruat p̄fessozē. Cū
āt vadit ad eū quē sit idiōtā ⁊ igzā-
tē tenet iterare: h' durā. Qz vī itelli-
gēdū qñ pōt habere aliū sufficientē
nā si aliū haer̄ non pōt: ⁊ multo
magis qñ est in piculo mortis: po-
test ⁊ dz cōfiteri ei quē habet. Un̄
Augu. dic̄ d̄ pe: di. vi. q̄ vlt̄ p̄fiteri
vt inueniat grām sacerdotem q̄rat
scientē soluer̄ ⁊ ligare. **Quartus**
casus est ex pte p̄fessoris. Est at̄ in
ipotētia absoluēdi fm Pe. Tho.
Rai. ⁊ Hosti. qd̄ pōt eē dupliciter
fm Pe. d̄ pal. ⁊ vbran. vlt̄ qz hēt po-
testatē artatā absoluēdi qz. s. ab ali
qb' pctis nō pōt absoluer̄ supior
referuātē sibi illos: ⁊ tñ ab illis. de
facto absoluit. Et p̄fessus illi cū ei
cōstat: tenet iterū cōfiteri: nō qdem
oia fm Pe. de pal. sed illa tñ de q̄
bu nō potuit absoluer̄: aut hoc ē
qz nulla habuit p̄tātē ⁊ hoc qz non
erat sacerdos quīs reputaret: vel
qz nō sb̄ditus: vel qz institutus: aut
qz excommunicatus vel suspēsus ab
hui? ⁊ absolutus? a tali cū illi hoc

p̄stat: tenet itez p̄fiteri: qz realiter:
nō absolutus: quīs ignorātia facti
excuset eū in p̄spectu dei: ac si esset
absolutus dū nescit fm Tho. i. q̄le-
bet. Sed De. d̄ pal. in. iij. di. xvij:
q. vi. sic distinguit ⁊ nōbilit̄: qz aut
ipedimentū qd̄ hēt absoluēs ē iur̄
diuini vlt̄ hūani. Si iur̄ diuini v3:
qz nō fuit baptizatus tal: vlt̄ nō or-
dinatus: ⁊ in hoc cāu absolutus a
talē tenet itez p̄fiteri: hoc scito: nec
papa posset d̄ h̄rio dispēsār. Si vō
ipedimentū ē iur̄ hūani: puta qz su-
spēsus ē: vlt̄ excommunicatus ⁊ hī? tē
ipedimentū: aut enotoziū: aut occul-
tū. Si notozū: puta qz māifeste vlt̄
publice vberauit clericū: pp̄ qd̄ est
excommunicatus notozie: aut mani-
feste intrusus. s. pp̄ cessionē scecla-
riū positus i ecclesia cūata? n̄ p̄ ca-
nonicā cessionē pp̄ qd̄ titulū n̄ ha-
bet nec p̄tē sup̄ prochiāos illius
eccleie: ⁊ tal cōfessus istī tenet iterū
p̄fiteri hoc scito. Si vō ipedimentū
est occultum tunc aut cōfiteēs scit
illud impedimentū: aut nescit. Si
scit cōfitendo illi tenetur iterum
cōfiteri ⁊ peccat mortaliter cōmu-
nicādo illi i diuinis. Sed si nescit
ipedimentū qd̄ ē alijs occultū est ⁊
hoc ignorātia facti: puta percusse-
rat clericum nullo vidēte: tūc non
tenet iterār. Argumētū ad hoc de
snia serui: q̄ liber putabat publice:
q̄ rata est. Sed si hoc nesciret igno-
rātia iuris: puta qz scit illū p̄cusisse
clericum: sed credit nihilominus
ipsum posse audire cōfessionēs nō
excusat propter hoc quin teneatur
iterare cōfessionem secundū Pe.
de pal. **Quintus** casus i quo qd̄

tenetur iterat confessionem secundum De. de pal. vbi. s. est impedimentum ex parte confitentis scilicet: vel oblitum: vel ignoratum propter abilitatem puta quia erat excommunicatus maior vel minori excommunicatioe licet nesciret: et cum postea sciuit tenet iterum profiteri absolutus: quia ligatus excommunicatioe ne absolui non potuit a peccati: et propter abilitatem ignorantia preseruat a culpa et a pena irregularitatis: sed non facit eum non esse excommunicatum pro quod si tunc eligeretur: vel sibi beneficium conferetur ignorantia non faceret: quod sibi aliquid ius acquireretur. apostolice extra de cle. ex mi. Est autem minus capax sacramentorum a quorum participatio directe excludit quod quorumcumque aliorum et ideo absolutio nulla. Et dicit idem. De. q. in hoc casu et in alijs in quibus quis tenetur iterare confessionem si confiteretur eidem: non oporteret iterare peccata explicitate: sed solum implicite dicendo: peccauit illis que alias vobis dixi: sicut si nulla fuisset absolutio de facto. Dilata enim absolutio per multos dies fieri potest etiam si ipse oblitus fuerit dum tamen penitentia ei prius innotuerit: quia si non taxasset penitentiam: tunc oporteret ad memoriam reducere: ut modereretur iuste: pro quodmittens ad episcopum si non absoluat: debet penitentiam inotescere: quam post reditum absolvens iniungit dicens: facias quod tibi dixi quia ligari non debuit a non absoluerit: ita et in proposito. **Hec** De. Guil. etiam dicit quod penitentia non requirit tantam continuitatem agentium et dicendorum sicut alia sa-

cramenta. Sed in vna die potest fieri pars confessionis et in alia die altera: vel in vna die confessio audiri: et in alia ipendi absolutio et iniungi penitentia peccatorum. Sextus casus est quando deus facit confessionem in mortali sine proposito abstinendi: sed quia iste casus habet varias opiniones et sat difficultes: sic declarabit in sequentibus. **¶** An valeat confessio ab incontrito facta: ut eam iterare non oporteat. **¶** q.

Tercia ex conditionibus confessionis est quod sit iactura bilis. i. cum dolo seu displicentia de peccatis saltem secundum rationem. **¶** Unde querunt doctores utrum confessio facta a non contrito: quia scilicet non dolet sufficienter: vel non proponit se abstinere a peccatis: valeat ita quod non teneatur eam iterare. Et videtur. De. de pal. i. iij. di. xvij. quod ad arg. hoc est triplex modus dicendi. **¶** Primus est quod non valet ad remissionem culpe nec pene nec tunc nec recedente fictione: unde et tunc tenetur iterare: et hec opinio Sol. in quolibet Rai. et Hosti. in summa Bonauen. in. iij. duran. Rob. Olchot. Vincen. in speculo histori.

¶ Secundus modus dicendi est quod talis confessio valeat ad remissionem culpe quando impenitens confitetur et absolvitur: licet tunc non recipiat fructum confessionis: tamen recedente fictione recipiet: sicut dicitur de baptismo et ratio huius forte est: quia sicut in baptismo imprimitur character ad quem recedente fictione sequitur gratia: ita in penitentia imprimitur quidam ornatus: ad quem recedente fictione sequitur

gratia. Et est opinio Pe. Tho. Ri. in
liij. Jo. 7. Ber. in gl. videt etiā eē de
pe. di. j. c. mēsurā. q. se. Dic. n. q. nō
est necesse q. peccata q. semel sacēdo
doti p̄fessi sumus eadē denuo cōfi
teamur. ¶ Est 7. tertius mod⁹ dicē
dī p̄cordans ambas. Aut. n. talis
nō hz intētionē p̄fiteri sacramēta
liter 7. absolūēdī: s; deridēdī: aut
hz intētionē p̄fiteri. In p̄mo cāu
nō liberat a p̄cepto diuino de con
fessione: qz sine intētiōe nō potest
suscipi essentia sacri qd consistit in
visu: vnde tenet iterum confiteri.
Si autē intendit tūc distinguēdum
est qz intēdens implere p̄ceptū 7.
suscipere verum sacramentum qd
ecclia confert: aut nullā hz penitē
tiā de suo peccato: aut aliq. si nul
lāz tūc p̄nīe sacri non suscipit: qz
p̄tas hui⁹ sacri eēntialis q. p̄sistit in
actu suscipiētis ē actus interior: vñ
sine eo non est: sic nō eēt m̄rimoni
um si q. intēderet veyz sacri susci
pere: nō tñ cūserit nisi i carnalē co
pulā 7. ad ips. S; si aliq. hz p̄nīaz
d̄ peccatis suis. tūc itez distinguēdū
ē qz aut talē hz p̄nīaz q. sufficit cū
scro: puta attritus accedit ad p̄fel
sione: ex q. fit ibi p̄tritus v. clauū
vñ fugat fictio: 7. sic nō hz dubiuz
qz 7. sacri suscepit 7. effectū ei⁹. s.
remissioē peccōz: vñ nō tenet ite
rare: 7. silt imo fortī: si accedit cō
trit⁹. Si vō hz talē p̄nīam q. nō suf
ficiat cū sacro ad grām: qz nec etiā
attritus accedit tē ē vā opinio. Tho.
s. q. recedēte fictiōe tūc icipit valere
p̄fessio: 7. nō tenet p̄fiteri nisi fictio
nē suā: puta si habuit quēdā dolo
rez p̄fectū s; nō sufficienti discussū

set p̄sciaz suā: putabat autē discussū
se q̄tuz sufficiebat: vñ si dolebat in
peccō p̄terito nō p̄ponēs caueri d̄
futuro: aut ep̄uerso: vñ dolo non
erat maximus sic d̄bebat ipse tñ hz
p̄sciaz suā nō erat fictus s; hz vīta
tē eēt 7. sic nihil celauit qd crederet
mortale 7. p̄ p̄ns hz suū iudiciū cō
currebāt bīa q. erat necessaria: po
stea autē certificatus de errore sue
p̄scietie penitet de illo defectu pōt
igit opinio Tho. m̄lī mōis saluari.
¶ Uno mō loq̄ndo d̄ eo q. fictus est
p̄uatiue nō positue qz. s. hz doloze
s; ita ip̄fectū q. nec cū sacro actu
suscepto sufficit ad p̄tritiōē nihil
oin⁹ tñ hāc ip̄fectiōez q. ē fictiō
nō p̄fiteri: qz credit eē sufficienti dis
positus: 7. sic nō sciēti celat peccuz
qd fuit in hoc qz. s. nō ex aminauit
p̄sciam suā sic d̄bit: 7. sic q. erat er
roz iuris diuini nō tollit fictionez
respectu vltimi effect⁹ sacri: qz im
p̄abil vñ nō excusat: s; tñ eo ip̄o
q. error tollit fictionem q. excludit
eēntiā sacri: vñ veyz sacri fuit tali
g. q. tali verum sacri suscipit orna
tus ip̄rimū: s; grā n̄ dat: s; postea
qn̄ redit ad cor 7. recolit: se n̄ bñ fe
cisse d̄bitū suū ex negligētia sua ob
litū: tūc icipit valere p̄fessio: 7. nō te
net p̄fiteri illa q. pus p̄fessus fuit si
cut fictus: qz nō fuit dimidiata ex
intētiōe: sed solū illaz fictionē tene
tur itez p̄fiteri. Si autē fuisset fictio
positue: qz. s. nō d̄olet: 7. sclēter ce
lat fuisse p̄fessio nulla: vñ si p̄fessus
fuisset: nō debuisset sibi dari abso
lutio: s; si data ei fuit: dubiū ē veyz
ornatus sit ip̄fessus: q. casu. Tho.
n̄ pōt intelligi. Sc̄do mō pōt intel

liget opi. Tho. qñ est positiua fictio
 quatum ad hoc qd non doler: nec
 pponit abstinere: tñc ista fictio nō
 occurrit sibi: vt cōfitenda nec actu
 cogitauit q̄ teneat eam p̄fiteri: tñc
 eni sicut de pctō qd occurrit qdem
 sed non credit q̄ sit pctz: aut q̄ sit
 mortale ⁊ de necessitate p̄fitenduz
 pide est ac si fuisset oblitus p̄ negli
 gentiā: nec fecisset debitū suum de
 scrutando p̄sciam suā: in quo casu
 solū illud p̄fitendū ē ⁊ v̄z sacra
 mentū: s; sit hic igrantia iuris diu
 ni: ⁊ hoc modo p̄r sustineri dicitū
 Tho. xxiij. di. ar. i. in solutiōe vlti
 mi ar. vbi dicit q̄ ignorātia iuris di
 uini nō excusat a fictiōe: ⁊ sic talez
 vocat fictū. Tertio modo p̄t sus
 tineri opio Tho. loquēdo de illo
 qui p̄fit̄ eidē cui p̄us: ⁊ tñc nō oz
 iterare p̄fessio nē p̄mā factā ei: licz
 fictā ēt si ip̄e sacerdos nō recoleret
 pctā p̄us sibi dicta: qz nec qñ p̄fes
 sio itēgra ē: oz q̄ recolat actu a p̄n
 cipio vsqz ad finē: ⁊ maxie qz hoc
 sufficit. s. absolucere ab oib: ⁊ iun
 gere penitētiā p̄ fictiōe ⁊ p̄ alijs: q̄
 tñc faciat p̄niam sibi iniuctā. Item
 paulo post dicit idē ip̄e Pe. de pal
 q̄ cū p̄fitēs exprimit fictionē suā:
 puta dicit se nō posse: v̄l nō velle p̄
 ponere abstinere in futurū quē ab
 soluat sacerdos: q̄uis nullo mō de
 beat absolucere: als peccaret abu
 tens clau: nec valeret sibi tunc illa
 absolutio: tñ ex quo intēdit absol
 uere: ⁊ sacramētū v̄z p̄ferre: vidr
 q̄ p̄ferat: ⁊ si tñc nō hēt effectuz pp̄
 illius idispositiōez hēbit tñ postea
 qñ p̄teret vel ex expectatiōe v̄l dis
 positiōe ornatu manente. Et si di

catur q̄ q̄uis sit ibi forma nō tam
 materia: q̄ nō ē sac̄m: mā eni ē pec
 cator p̄tritus. Dicēdū q̄ qñ sibi sua
 fictio non occurrit vt p̄fiteda: tunc
 nō ē p̄fessio dimidiata: ⁊ qñ suam
 dicit fictionē cū alijs peccat ē con
 fessio integra. Et sic materia p̄fecta
 cui materiē potest imp̄mi forma q̄
 si fiat v̄z sacramētū erit: q̄uis si
 eri non debeat: sicut sacerdos hñs
 hostiā super altare pollutū nō de
 beret qdem celebrare: si tamē cele
 brādo v̄ba p̄ferret eucharistia v̄a
 esset. Peccator eni ē materia: s; im
 mūda: nisi sit saltē attritus: vel con
 fessio sine attritiōe ē materia imū
 da: hec Pe. de pal.

De attritione et contritione.

Al quia dictum est de con
 tritione ⁊ attritione quo
 modo penitens super ip
 sis debeat istrua cōfessore. Ideo
 de ea clarius dicendum est. Nota
 ergo secundum Tho. i. iij. di. xvij.
 q̄ differentia est inter attritionez ⁊
 contritionem. Nam attritio impō
 tat quādam displicentiam de pec
 catis: s; imp̄fectā. Un̄ attritū idest
 aliquo modo tritū: s; p̄tritio ipoz
 tat p̄fectam displicentiāz de pecca
 tis: vnde p̄tritum. i. simul totuz tri
 tum ⁊ in puluerem redactuz. Est
 autem contritio sim Pe. i. iij. di. x.
 vij. dolo: volūtarie assumpt̄ pro
 pctis cū p̄positō p̄fitendi ⁊ satisfā
 ciendi volūtarie: ⁊ secundū eūdez
 ea di. oppoitet q̄ distitio habeat d
 omni peccato mortali: ⁊ ratio ē qz
 i omni peccato mortali: ⁊ rō ē qz i
 oi peccato mortali est actu: lis auē
 sio voluntatis a deo. Et qz p̄ria p̄

trās curant: ideo oportet q̄ in om̄i
remissione peccatorū sit actualis
uērsio ad deū ⁊ auersio a peccato: ⁊
hoc dicit p̄tritus. De peccatis autē ob
litis sufficit p̄tritus ḡnālis cū cona
tu ad recordandū ⁊ dolendū: dole
re etiā d̄z de obliuione peccatorū:
que p̄tingit ex negligētia. si autē q̄
rat si specialis p̄tritus de q̄lz peccato
requiritur: vel sufficiat vna generalis
p̄ oib̄: sic r̄ndet Tho. i. iij. di. x
vij. q̄ q̄tuz ad p̄ncipiū p̄tritiōis. i.
cū quis de peccatis suis cogitās d̄lz
⁊ si non dolore p̄tritiōis saltē do
lore attritiōis: ōz q̄ sit sp̄ālis do
lor de peccatis: q̄ q̄s h̄z i memoria: s̄z
q̄tuz ad teriūz q̄ ē dolor iā gr̄a ifoz
matus: sufficit q̄ vna sit cois p̄tri
tio de oib̄: tē enī motus ille agit v̄
tute oīuz dispositiōnū p̄cedētiūz:
⁊ q̄ nemo scit v̄rū h̄eat gr̄az que
requirit ad p̄tritiōnē: ideo nemo p̄t
tē cert̄ de sua p̄tritiōe: nec p̄ p̄ns de
remissione. Et dicit Ricar. i. iij. di.
xvij. q̄ si p̄tēs i peccato mortali ē at
tritus de suo peccato vt p̄babilr̄ pos
sit p̄sumere se esse dispositū nō pec
cat absolutōez recipiēdo: imo fre
quēter v̄tute clauū p̄ suspitōez ab
solutiōis format sua attritio ⁊ fit p̄
tritio. **I**tem nō q̄ duplex ē p̄tritiōis
dolor s̄m Tho. ⁊ Pe. i. iij. di. xvij.
i. intellectualis: q̄ ē q̄dā p̄fecta dete
statio peccati s̄m r̄dez: ⁊ dolor sensibi
lis: q̄ ē dolor excitat̄ in p̄sensiti
ua cū alteratiōe ⁊ afflictōe corporis
Prim̄ dolor requirit de necessita
te ad remissiōnē peccati: ⁊ ille ei solus
ē sufficiens: q̄ sic peccatū mortale sus
ficiēter p̄mittit p̄ solū actū volūta
tis: ⁊ p̄ placētiā deliberatā rōnā

ita sufficiens destrui p̄t p̄ detesta
tionē volūtat̄ ⁊ displicentiā rōis:
⁊ hec ē ei i p̄tate n̄ra p̄supōsita gr̄a
Secūndus dolor. i. sensibil̄ et valz
ad remissionē peccati: s̄z nō est necē
sed de p̄fectōe p̄tritiōis: nec est i po
testate n̄ra ei p̄supōsita gr̄a. Itē do
lor intellectualis nō p̄t eē min̄ sic
nec charitās a qua p̄cedit p̄t esse
nimia: s̄z sensibilis p̄t eē nima: et
ideo ōz q̄ sumat p̄ mesura debita
ad p̄suatiōnē subiecti: sic ex teinns
is ⁊ alijs corporis afflictionibus.

Item nō s̄m Tho. i. iij. di. xvij. q̄
vera p̄tritio semp̄ d̄z remanere in
habitu. i. q̄ semp̄ d̄z h̄re istā dispo
sitiōnē: q̄ q̄n recordat de peccatis cō
missis h̄z displicentiā: saltē s̄m r̄dez
Itē s̄m Pe. i. iij. di. xvij. dolor ma
ior intellectualis d̄z esse d̄z maiorū
peccati habitual̄: nō actual̄: si p̄siderē
tur peccata i cōl̄ inq̄tū sunt offensa d̄i:
s̄z ei i sp̄āli dolor d̄z esse maior de
maiori peccato: q̄ maiorē rōnem
doloris h̄et maī peccatū. Dolor vero
sensibilis p̄ueniēs etiā est vt si ma
ior de maiorū q̄uis nō sit de neces
sitate. Itē s̄m Tho. i. q̄libet. ⁊ In
no. Contritus d̄z magis d̄lligere
deū q̄ seip̄m: culpa autē ē d̄ deū: pe
na vero est d̄ seip̄m. Ideo d̄z p̄tri
tus eligere potius oēm penāz susti
nere q̄ deum offendere. Descēder
autē ad hāc penā v̄l ad aliā nō tene
tur: imo faceret fatie descēdendo
ad ista particularia: vel aliū sup̄
hoc sollicitando ~~oportet~~

Sexdecim p̄fessiones que requi
runt in omni bona confessione.
Ponit autē Tho. i. iij. di.
xvij. q̄ p̄fessio bona debz

habere sexdecim p̄ditiones q̄ his continent vsibus. **Sit simplex humilis:** p̄fessio: pura: fidelis. At que frequē: nuda: discreta: libēs: verecūda. **Integrā:** secreta: lachrymabilis: accelerata: fortis: et accusans: et sit parere parata. **Sit simplex:** i. non recitet i confessione nisi id qd̄ p̄inet ad declarationē sui peccati: et ei q̄ritatē et nō alie historie nesciantur. **Sit humilis:** vt se miserum ac peccatorem cogitat sine fictione. **Pura:** i. recta iudicō. i. vt n̄ reputet bonū vl̄ laudet ab hominibus. **Fidelis:** i. vera et sine vlla falsitate: vt nō dicat q̄ nō fecit. vl̄ ei habeat fidē de remissione peccatorū suo um̄ si vere ipsum penitet. **Atq; frequens:** i. sepe p̄fiteatur istud tamen est se bene esse p̄fessionis: et non de necessitate. **Nuda:** vt. s. non iuoluat obscuritatem v̄boꝝ: sed dicat verba vt intelligatur peccatum suum cū circumstantijs saltem necessarijs. **Discreta:** vt maiora cū maiori pondere dicat: vl̄ nō plura similia: sed distincte loquendo et dicendo numez si fieri vel scire potest: et etiā vt discreto et sufficienti ac perito p̄fessori confiteatur peccata sua. **Libēs:** voluntariā n̄ coacta timore v̄boꝝ: vt pueri: vl̄ timōe p̄carū et p̄aliū vl̄ infernalium p̄ncipaliter. **Verecūda:** vt erubescat et nō se faceret: vl̄ mēte alie p̄p̄ seculi vāstātem aliq̄: et p̄cipue ibi p̄fundat rōe respectu diuine maiestatis offense. **Integrā:** vt nihil retineat de his q̄ p̄misit p̄cipue de mortalibus.

Secreta: vt non publice sed occulte sacerdoti dicat peccata sua: qui cum possit absolueret. **Lachrymabilis:** vt voleat de peccatis commissis: et detestetur ea saltem intellectu rationis. **Accelerata:** vt q̄ citius potest commissō peccato confiteatur: hoc tamē ē de bene esse. **Fortis:** vt nihil dimittat p̄e verecūdia et accusans se et non alios nec in confessione se excuset: et alios inculpet. **Et sit parere parata:** i. adimple re penitentiam sibi iniunctā: et facere ea que habet necessario facere: vt aliena restituere si h̄z et huius modi.

Explicit secūda pars que ē de scia: que requiritur in confessore. **Incipit pars tertia** de bonitate confessoris: Et p̄mo q̄liter p̄fessor duo debet habere scilicet timorem dei: et zelum animarum. §. i.

Bonitate confessoris in se: et in exercitio talis officij. dicit Augu. de penit. di. vi. c. qui vult cōfiteri. **Sacerdos** anteq̄ statuitur omnis languor in nullo illoꝝ sit iudicandus: q̄ in alio iudicare est p̄optus. **Judicans. n.** alius qui ē iudicandus: p̄damnat seipsum: cogitat igit se: et purget in se quod videt alios sibi offerre: Cu ret vt a se p̄iiciat quicquid in alio dānosum reperit: aiaduertat q̄dez quod dicitur. **Qui sine peccato est vestrum rē.** ideo eniz liberavit peccatricē: qz non erat qui p̄iicerat lapidem: quō lapidaret qui se sapi

dandum cognosceret. Nullus enim erat sine peccato: i. qui intelligit omnes fuisse reos: nam uicinia peccata semper re mittebant per ceremonias. Si ergo ergo peccatum in eis erat criale erat. Deteriores ergo in hoc sunt sacerdotes seipsum non edificantes illis qui dominum obstruabant nisi dijs. Aug. fz. n. Tho. et Alb. audies confessionem per conscientiam mortalis peccati moraliter peccat: inefficaciter sacramenti profert cum sacramento: si non est peccatus uel suspensus quantum ad alias malus. Unde Aug. i. q. l. c. dictum est a domino. Numeri ad Aaron. Vos ponite nomen meum super filios israel: et ego dominus benedicam eos: ut gratiam traditam per misterium ordinati transfundat hominibus: nec uoluntas sacerdotum perdesse uel obesse poterit: sed meritum benedictionem poscens. Quod autem dicitur ea. q. Remissionem peccatorum non datur auari et ista intelligit secundum gloriam. uel si plures de peccatis: uel si intelligat de tolleratis: tales non datur ex merito uirtute. i. non sunt digni dare.

Duo que debet habere confessor.

Debet autem confessor precipue habere duo. scilicet timorem uerum fiat circumspectus: et zelus aiaz uide sollicitus circa ea que necessaria sunt. Quatuor ad tres considerare debet quod ipse est mare eorum in templo domini ubi lauabant sacerdotes et leuite aialia offerenda in sacrificiis: unde ex imundicijs a quibus illa abluebant efficiebant imundi. Unde Gregorius in pastoralis dicit quod sit plerumque ut aius pastoris audita tentatione omnis: et ipse tenet. et totum timore et tremore deponit: et non

se ingerere et cum leuitate et cum risibus instare. Unde in figuram Moyses ut dicitur Exod. xxxviii. fecit labium eneum de speculis mulierum in quo lauarent sacerdotes scilicet sciorum ignis furi: et significat scripturam: ubi sunt exempla sciorum aiaz ad quam debet sepe inspicere ad uidentium maculas suas et intelligendum insidias diaboli. Unde subdit Gregorius ubi dicitur. hec nequam sunt timida pastori: quia deo presertim cetera subtiliter: tanto facilius liberatur quis a sua quanto magis tetatone fatigat aliena. Quantum uero ad zelum dicit Gregorius quod nullum sacrificium ita deo acceptum est: ut zelus aiaz et fructum huius ostendit Jacobi. c. v. ubi post promulgationem confessionis dicit. Qui conuictus fecerit peccatores ab errore uie sue: saluabit animam eius a morte: et charitas operit multitudinem peccatorum. Non autem minus trahunt ad deum per confessionem anime quando diligenter fit quam per predicacionem moderno tempore: ut experientia docet: dicitur non tardare qui uocatur ad huiusmodi.

Quo se habet confessor erga penitentem: et de quibus interrogandum est in confessione et ibi usus decem preceptorum decalogi: et usus septem preceptorum mortalium: et quod in confessione tria debet obseruare interrogando confessor. §. 1.

Dicit Aug. de pe. di. vi. ca. i. per medium dicens. Diligens inquisitor: subtilis inuestigator: sapienter et quasi astate interroget a peccatore quod forsitan ignorat: uel pre uerecundia uellet occultare cognito autem crimine: uarietas eius non inuestigare dubitet

et locū et tēps et. q̄bus cognitū adfit
 beniuolus paratus errigere et sepe
 bonus portare, habeat dulcedinez
 in affectione: pietatē in alteri? crimi
 ne discretione i varietate: adiuuet
 cōfidentē orādo et alia p̄ eo bona
 faciendo, semp̄ iuuēt leniēdo p̄so
 lando spes p̄mittēdo: et cum opus
 fuerit etiā increpādo: o dēat loquē
 do, iſtruat operādo: ſit p̄iceps la
 boris, ſi vlt̄ eē p̄iceps gaudij: doce
 at p̄ſeurantū. Dec Aug. Ex v̄bis
 Aug. p̄ q̄ nō ſufficit audire p̄feſſi
 onem eoz q̄ ſibi dicunt a p̄ctore et
 ip̄m nō interrogare: niſi eſſet p̄ſona i
 his bene perita et ſciata: q̄ ſufficiē
 ter ſit dicere q̄ oppoz. Sz cū p̄ſōe
 cōiter ſint groſſe in iſtis: et ille q̄ ſi
 ſ alijs negotijs mūd̄ vlt̄ ſciēt̄js a
 cuti. Idēo p̄mittēdo ē dicere vni
 cuiq̄ id q̄ vult: et eo ordine quo
 vult: et de peccat̄ q̄ p̄ ſe ſufficiēter
 dicat nō ē itēz interrogāduſ ne mo
 leſtes eū i quo nō oppozet. Sed ſi
 aliqd̄ non bñ iſtel̄ exiſſet p̄cipue de
 mortalib? faciat ſibi itēz declara
 re vt melius itelligat: De his, vō q̄
 non plene dixit: puta q̄ non dixit
 circumſtantias neceſſarias: vlt̄ nume
 rum interroga euz de his: vt plene
 dicat quantum ē neceſſariū. De illis
 vō peccatis q̄ non dixit: nec ſcit p̄
 ſe dicere interroga eum.

¶ Quo ordine fieri debcant Inter
 rogationes de quibus

Sed Rai. et Hoſti. i ſūma di
 cunt q̄ interrogaciones fieri
 debent de ſeptēz vitijs capi
 talib? et eoz ſpeciebus et filiabus
 de quibus hēs ſupra diſſuſe i. ij. p̄
 te p̄ totū: nō tñ ē interrogandō de oi

bus: ſz plus et min? ſm̄ p̄ditionez
 p̄ſonaz: Sicut autē qui p̄ſtet non
 hz neceſſe tenere magis vñ ordi
 nē q̄ aliū dicēdo p̄cfa ſua: ita nec
 p̄feſſor interrogādo tam ad melius
 memozie p̄mēdandū: de q̄bus o3 i
 terrogare: et de q̄b? iā interrogauit:
 ne āplius habeat triplicare p̄grū
 eſt tenere aliquē ordinē: et ſi placet
 interrogare de decē p̄cis que cōi
 nētur in his verſibus.

¶ Unum cole deuz: ne iureſ vana
 p̄ ipſuz: Sabbata ſciſifices: habeas
 in honore parentes. Non occiſoz
 eris: fur: mech?: teſt̄ iniquus. Nō
 vlli nuptam: nec ret̄ cupies alienā.
 Declarationez hoz vſuū habes i
 fra. Poſt vō interrogatiōnē ſup de
 cem p̄cept̄ p̄ueniēs erit interroga
 re ſup vj. vitijs capitalibus que i
 hoc vſu cōtinent.

¶ Ut tibi ſit vita
 ſemp̄ ſaligta vita. In iſta dictione
 Saligta ſunt ſeptē lre: a q̄bus icipi
 unt noia ſeptē capitaliū vitioz. p̄
 S. vō itelligit ſupbia: ſub qua p̄p̄
 hendit vanagloria: p̄ A. Auaritia.
 per L. fetida luxuria: p̄ J. Inuidia.
 p̄ S. Sula: p̄ J. Ira: p̄ A. Accidia.
 Sz anq̄ Interoget de p̄cis: prius q̄
 rat de excoſiatiōe maior: et ſi iueit
 eū aliq̄ ſnia irretitū: ſi hz auctozita
 tem ſuper hoc abſoluat prius. Si
 vero non habet auctozitatem re
 mittat ad eum qui poteſt eum ab
 ſoluere.

¶ In interrogacionibus ſiendis
 tria debent obſeruari.

¶ Ho. i. iij. dic q̄ p̄feſſor tria
 o3 obſeruare in interrogatio
 nibus ſiendis. **¶** Prīmū eſt
 q̄ nō interroget oēs de oibus: ſz i

terrogentur persone de peccatis q̄
consueuerūt recipi in hominibus
illius conditiōis ⁊ status. Ut stipē
diarij de rapinis ⁊ incendijs. Lici
de simonia ⁊ horis omissis. Ado-
lescentes de luxurijs ⁊ hui⁹. Un̄ a
p̄ncipio p̄fessiois decēs est inroga-
re p̄fiteñtē de p̄ditōe sua: de exerci-
tio ⁊ statu: an clericus: an laicus: an
solutus vel p̄iugatus: ⁊ hī: vt pru-
dētius ide possit formare iterrōga-
tiones: ⁊ q̄tū ē ipis q̄ fecerit vlti-
mā p̄fessionē. ⁊ si fecit penitētiā. si
bi iniūctā: ⁊ vtrū i statu gr̄e vl̄ p̄cti
mortalis. Secūduz q̄d o3 obfuar
p̄fessorē vt iterrōgent ipi a remoti
de p̄ctis ⁊ i gñe nō i vltima sp̄cie ⁊
modo p̄cti subito. Ut si nesciebat
tale p̄ctm cōmittere: illud adiscat: ⁊
si oucat in tentatōez: vbi gr̄a s̄fate-
tur se p̄mississe vitiū luxurie nō sta-
tim iterrōget p̄fessorē si seipm mani-
bus polluit ⁊ hui⁹: s3 ita paulati in-
terroget de modo ⁊ circūstantijs
talis p̄cti cōmissi ⁊ hī. **T**ertiu⁹
est q̄ in p̄ctis carnalibus nō ascen-
dat nimis ad p̄ticulares circūstan-
tias nō necessarias: q̄ hoc ē seip̄s i
tēratōnē iducē: ⁊ adiuventōnē p̄cto-
rū docē eos q̄ i grant: ⁊ aliqñ post
talia referūt i plateis i derisuz ⁊ scā-
dalū sacerdotū: vbi gr̄a. si vir fatef
poluisse mulierē extra vas d̄bitū: nō
vlteri⁹ q̄rāt p̄fessores i q̄ pte corpis
⁊ quō: sic iā h3 vltimā sp̄ez p̄cti. all
as vō ē p̄tudies q̄s miseri hoies in
ueniūt: ipsinet si volūt exp̄mant. **o**
De circūstā. p̄o. ⁊ i ibi vī eaz: ⁊ q̄
circūstātie sūz q̄ntuplū sp̄e. §. iij.

Sed nota q̄ p̄fessor nō solum
debet iterrōgare de mortali

bus s3 etiā de circūstantijs q̄ aggra-
uant ul̄ alleuāt. Un̄ Inno. i. c. ois
de pe. ⁊ re. dicit. Sit discretus sa-
cerdōs ⁊ cautus: vt moze p̄tū me-
dici sup̄fundat vinū ⁊ oleum vul-
neribus sauciati d̄ligent inq̄rens
peccata ⁊ eoz circūstantias. q̄bus
d̄ligent ⁊ prudētē inq̄sitis itelli-
gat q̄le esse debeat p̄bere cōsiliū
⁊ cuiusmodi remediū debeat adhi-
bere diuersis vtendo exp̄imēt ad
sanāduz egrorū hec ibi. Ad illud
facit q̄d dic Aug. de circūstantijs
peccatoruz: de pe. di. v. c. p̄sideret
qualitatez cris in loco: in tpe: in p̄-
seuerantia: in p̄sone uarietate: q̄si h̄
fecerit intētiōne: ⁊ ipius vicij mlti-
plici excutione. Om̄is ista varie-
tas confitenda est ⁊ dicenda. Do-
lendū est non solum q̄ peccauit:
sed q̄ se virtute ⁊ gratia priuauit:
doleat alioz vitam in suam fuis-
se corruptaz. s. suo exemplo: ⁊ com-
moduz quod dedisset p̄tmo suo
exemplo bono: doleat de tristitia
quam intulit bonis peccādo: ⁊ de
leticia quaz eis non adhibuit: hec
Augu. que om̄ia intellige secundū
q̄ declaratur hic. Illas aut̄ circū-
stantias que trahunt peccatuz in al-
terā sp̄ez: o3 necessariū cōfiteri s̄m
Tho. Alb. ⁊ alios doctozes. Alias
eiz circūstātiā p̄fiteri: p̄ sit p̄cia ue-
nialia p̄fectionis ē vtiū: n̄ tñ ē ne-
cessariū. De. d̄ pal. i. iij. di. xvi. dic
q̄ n̄s circūstātiāz p̄phēdēt h̄ v̄su
Quis: q̄d: vbi p̄ q̄s: q̄b: auxilijs: cur
quō: q̄n. Rai. vō addit viij. s. q̄tiēs:
⁊ vbi i v̄su d̄ q̄b: auxilijs ip̄e dic
p̄ q̄s. D̄ q̄ q̄s p̄ uarietate p̄oaz ⁊
status: etatis: sapie ⁊ ordinis: ⁊ sic
fuit grauissimuz peccatuz ade: q̄

quanto gradus altior: tanto casus
 grauior: 7 igratitudo maior. Quid
 vtruz malu qz pbibituz: vel ex ge
 nere suo: vtru: mortale vel veniale:
 an occultuz vel manifestu: 7 qm ad
 hanc conditionez grauius fut pec
 catum Cain qz Ader: qritas eni ge
 neris homicidij grauior e peccato
 gule vel supbie. Ubi: qz in loco sa
 cro grauius peccat. Per quos: qz
 traxit illos ad peccanduz qd e puz
 diaboliz: vel qs poluit mediatores
 ad malu ppetranduz: qz peccato: uz
 illoz e princeps: vl cu qbus: p' qb'
 7 contra qs. Quoties. no solu qua
 tum ad fluctudine: sz etia qm ad
 numeruz: qui nns referf ad actio
 ne no ad obiectu actionis: vbi gra.
 Si homo in iusta ptractatone acci
 piat sacoz plenu mille florenis: est
 tm vnu furtu. Si aut tres florenos
 accipiat diuersis actib' successiue
 erunt tria furta: qz i ipo actu e pec
 catu semp essentialr: 7 ideo no pot
 vnu in p'ibus actib'. Cur. an ex in
 firmitate vl igrantia vl elatide: vel
 quali interide fecerit: qz mortalia
 pc a trahunt spem a fine: ideo hoc
 dililigeter e explicanduz. Qui eni fu
 rat vt mechet magis dicend' e me
 chus qz fur: 7 tm vnu peccatu est in
 vno actu: sz habes ples defozmita
 tes. Quo naturali vel inaturali: qz
 semp e grauius in eode gne. f. agen
 do qz patienduz. Quando: si i sacro
 tepore: pura diebus festiuis: vl alio
 tpe 7 de pseuerantia in peccato

Circumstantie peccatoz pfitende
 sunt in multiplici genere

Ad declarationem huius
 modi. f. quando circumsta

tie peccatoz sunt consistende sic dicit
 Be. de pal. Circumstantie sunt in
 quimplici genere. Prime sunt que
 non auerant nec aggrauat: sicut il
 le que nullam ipoztant couenientia:
 vel discouenientiaz ad roem nec ex
 se: nec ex suspitioe: vt furari cu ma
 nu dextra vel sinistra 7 istas pfiteri
 est supfluum. Secunde sunt que
 alleuant. f. que ipoztant couenien
 tiam: vt facere malu ex bona inte
 tione vel ignoratia: 7 istas cofiteri
 est impfecu: nisi timeret scandaluz
 confessorum. Tertie sunt que im
 poztant disconuententiam ex sus
 pitione: vt furari multum: et istas
 confiteri est perfectum: quia aggra
 uant peccatum: nisi immineret pe
 riculum sui vel confessoris: vel alte
 rius tertij. **S**ed quia non mu
 tant speciem nec aggrauant in infi
 nitum non est necessarium eas p
 fiteri secundum Tho. sed Be. dicit
 qz quauis ista sit comunit opinio
 tutioz tamen est alia scilicet vt con
 fiteatur eas. scilicet cum notabilie
 aggrauant: vt furari centum mul
 to grauius est qz furari vnu. Quar
 te sunt que aggrauant et mutat spe
 ciem: non tamen in infinitum gra
 uant: vt quando vtruque est venia
 le: vel quando primum est mortal
 le. Secundum veniale: vt in specie
 bus gule quarum vna aduenit al
 teri: et sunt quandoque veniales 7
 quandoque mortales: et istas cofi
 teri non est necessarium: nec illud
 est contra hoc quod dicit Tho.
 et comunit: alij scilicet quod que
 mutant speciem necessario sunt co
 fitende: qz loquit de illis que sunt

mortalia. Ratio autem quare non est necessarium eas profiteri est ista: quare circumstantia est profutenda necessario non quod mutat speciem: ut patet in vegetalibus: sed quod mutat in infinitum: ut patet in mortalibus. Sed circumstantia non mutat in infinitum: nunquam aggravat in infinitum. quod in tendit peras et non excedit. Extensio enim est infinita: nec potest crescere: sed intensio est finita. et semper potest crescere. Nulla ergo talis quae non mutat seu aggravat in infinitum est necessario profutenda. Quoniam mutat et quoniam aggravat in infinitum: ut quoniam veniali actui: puta ad gula studiose preparata addit ebrietas vel notabilis anticipatio horae ieiunio sine causa. Sed videtur in religioso sit mortale quod alteri est veniale: dicendum quod non: puta dicendo verbum occisum et habet nisi species mutaret: quod non habere vel velle nubere: quod secularibus non est peccatum: si hoc fiat causa plus gratiae: vel veniale pro voluptate est mortale religioso professo clerico vel ordinato quod sacrilegium est. non autem peccatum mortale luxurie furti: vel invidie: quod nullum videtur ferre. de habitibus primos mortis quod non sit in nostra potestate. hec de. de pal. ◊◊◊◊

Circumstantie que trahunt peccatum ad aliud genus sunt confutende. ◊◊◊◊

A nota secundum Thome in quadam epistola: quod ille circumstantie dicunt trahere peccatum ad aliud genus et ideo de necessitate confutende que habent speciales repugnantias ad aliquod preceptorum divine legis. Sicut furtum simpliciter repugnat huic precepto: non furtum facies. Si vero fiat furtum in loco sacro circumstantie loci illam repugnantias habent ad aliud preceptorum quod est de veneratione sacrorum: et sic

additur nova species peccati: et sic de alijs.

Dominum commissum die festo trahit ad circumstantiam aliam: ◊◊◊◊

Dicitur Nicon. de lyra super Exod. quod peccatum mortale commissum die festo habet spirituale re pugnantias quod illud de sanctificatione festorum et sabbati: quod magis est opus servile opus peccati quam opus manuale. Opus autem servile ibi prohibetur: et sic est mortale ultra quam deformitatem sue materie: ex hoc quod committitur in die festo habet aliam deformitatem: quae opponeret confiteri: et sine dicitur idem Thome. quod illud quod de circumstantias non trahentes peccatum ad aliud genus siue speciem non esse de necessitate confutendas: non esse referendum ad numerum peccatorum et eiusdem speciei: quod numerus tenetur confiteri si potest: quod non est unum sed multa: et hoc nota diligenter.

Nota tertio quod cum cogitatio cum deliberatione rationis in actus peccati mortalis: scilicet delibendum illud actum agere: etiam absque opere sit peccatum mortale: ideo ad singulas peccatorum species post peccata operis interroga etiam de peccatis cogitationum illius peccati tantum: et de peccatis oris: et cum opus alicuius peccati et deliberatio mentis: ad illud agendum absque opere sit eiusdem speciei specialissime: sed differet secundum maius et minus: vel perfectum et imperfectum. quod scilicet maius peccatum est in opere quam in sola cogitatione: ideo etiam de circumstantiis huiusmodi cogitationum interrogandum est: puta si

dicit penitens se consensisse cogitationibus luxuriosis: quia potest hoc esse multipliciter: et in diuersis speciebus: id in terroget de qualitate ipsarum cogitationum: ut si dilectauerit tale peccatum committere cum soluta: quia tunc fornicatio est: si ipse solutus est: aut cum coniugata: quia tunc adulterium est: aut cum sanguinea: quia tunc incestus est: et sic de alijs luxurie speciebus: et alijs vitiis.

Peccatum diuidit in tria.

Ratio aliquam declarationem per dictorum: non quod dicit Thoma in 1. q. 1. et per peccatum diuidit per tria. scilicet peccatum cordis oris et operis non sic per diuersas species completas: sic differunt speciemus et leo: et capra sed sicut per diuersos gradus peccati: sic domus in fundamentum diuidit in parietem et tectum: sic in speciebus in completas. Consumatio igitur peccati est in opere: ante peccatum operis habet speciem completam. Sed prima ichoatio eius est quasi fundatio in corde. Secundus gradus eius est in ore: sicut quod habeo prorupit facile ad manifestandum preceptum cordis. Tertius gradus est in consummatione operis. Patet ergo quod haec tria pertinent ad unam perfectam speciem: cum ab eodem motu procedant. Iacobus vero in ex eo quod appetit videlicet plus turbatur in corde: scilicet in uerbis presumptuose prorupit: tertio peccat ad facta iniuriosa: ut percussione et huiusmodi et sic de alijs quibuslibet de luxuria. Nec tamen sic intelligendum est peccata cordis esse species incomplete quasi non sint mortalia immo quoniam in eis est sensus deliberatiuus ad actus qui de se sunt peccata mortalia: tales cogitationes sunt peccata mortalia: et si non ita gra-

ua sicut peccata operis: ut dicitur est et quando sunt simul cogitatio cum locutione et opere unum est peccatum: ut patet de luxuria et alijs peccatis: quando vero quodam tempore deliberat fornicari: et alio tempore diuerso et distanti fornicatur sunt duo peccata mortalia.

De delectatione vero mortosa aliquid dicit suo loco. Regule quoniam cognoscendi peccatum mortale a veniali.

Ad cognoscendum vero quid peccatum est mortale vel veniale non quoniam regulas.

Prima est quoniam amor vel affectio ad aliquam creaturam. scilicet se vel aliam tantum crescit: vel est tam magnus quod in eo constituitur ultimus finis. id est quod nec acu nec habitu ordiat illam creaturam: aut eius dilectionem: aut et seipsum sed deum: ut vellet cum tali creatura contentari et non curaret deus offendere: aut eius precepta transgredi propter illam creaturam ita quod ibi est aliquis contemptus dei: si non est formalis: tamen interpretatiuus et est fructio creaturam: quia proponitur creatura deo: unde cum aliquis veller hunc cum creatura semper manere non curando de eterna beatitudine: sed non sint semper rudes de hoc interrogandi vel terandi: tamen talis amor: creature semper est peccatum mortale. Quoniam autem aliquis diligit aliquam creaturam plusquam deum: sed propter hoc nonellet deum offendere: aut eo carere: nec eius amicitiam perdere: talis amor creature est peccatum mortale.

Secunda regula latis concordat cum precedenti. scilicet cum notabiliter contra dilectionem proximi aliquid committitur

tunc est mortale peccatum qñ ve-
ro nō tūc est veniale qñ vero aliqd
fit d̄ dilectione dei pōt attendi pe-
nes hoc q̄ repugnat charitati vel
amicitiē quā obem⁹ ad deū h̄re su-
per omnia quando autem aliqd fit
contra dilectionem proximi: po-
test attendi penes ista precepta le-
gis natur̄ scilicet. qd̄ ē nō vis fieri:
alteri ne facias: ⁊ qd̄ tibi rōnabilr
⁊ ex d̄bito v̄l sic̄i alii facias: ⁊ pōt
ēt attendi penes scandalū actiū qd̄
ego infero. p̄ximo meo p̄ mala ex-
empla: s̄z in quātuz ipoztat aliqd d̄
dilectionē v̄l quātū sit illud scāda-
lū: ad d̄c q̄ sit mortale nō p̄cise
d̄terminatū ē qz i modico facere d̄
p̄ximū nō ē mōtale: aut in puo scā-
daligare: vñ q̄lz atēdat seipuz q̄ si
bi vellet fieri: ⁊ qd̄ sibi nollet fieri:
⁊ p̄ qd̄ factū ⁊ nō factū soluere in
se ⁊ amicitū suū amicitia quā simul
habēt. **Tertia regula:** qñ ommit-
tunt p̄tra peccatū dei ⁊ ecclie v̄l le-
gis naturāl̄ v̄l supioris q̄ p̄cepta
sunt de necessitate salutis: v̄l d̄ votū
publicū: v̄l puatū: v̄l d̄ iuramētum
licitū: ⁊ tūc ē mortale peccatū: qñ vō
eitra tūc nō ē mortale. **Quarta re-
gula** cū aliqd fit: v̄l omittit v̄l omi-
tatur: d̄ cōsciētiā vere v̄l false dictā
rem aliqd peccatū mortale v̄l d̄ p̄sci-
ētiā s̄omidatē pbabilr v̄l dubita-
tiue: an aliq̄ qd̄ peccatū sit mortale tē
semp est mortale si p̄sciētiā non sit
sufficiēti instr̄ucta. **Quinta regula**
de actib⁹ intus manentib⁹ qñ qd̄a
h̄z solā cogitationē de aliq̄ quantū
cūq̄ turpē vel malā absq̄ p̄placētū
tūc seu delectatiōe v̄l cōsensu: tunc
nūq̄ ē peccatū mortale v̄l nullū: vel

veniale: qñ vero ē p̄sensus in actū:
q̄ eēt peccatū mortale tūc semp ē pec-
catū mortale: qz de⁹ volūtatē pro-
facto acceptat: qñ at cū cogitatiōe:
aut p̄placētū ē delectatio morosa i
aliq̄ turpi sp̄s̄r i libidinosis: tūc est
mortale s̄z dictū Aug. esto q̄ nō sit
p̄sensus i actū s̄z h̄ dictū Augu. iū-
diciū ē d̄ peccis iteriorib⁹ ad qd̄ ē
fac̄ distinctio supraposita de sensua-
litate ⁊ actiōe: ⁊ de peccis p̄ueniēti-
b⁹ ⁊ seq̄ntib⁹ d̄liberationē. **Appli-
cando** igit. v̄j. vicia capitalia: q̄ nō
semp sunt mortalia: s̄z sunt male ra-
dices in hoie ex q̄b⁹ oriunt v̄j. ve-
nialia. **Que** debeat suar ⁊ scire
p̄fessor: vtilia ⁊ necessaria i ipo exē-
citio confessionis. q. iij.

Utra excōicatiōez iuril̄ cōis-
ciat p̄fessor: si penit̄ i cidit s̄z
i sciaz p̄stitutiōis synodal̄ iō-
oz inuestigar̄ de p̄stitutiōib⁹ illius
vioces̄is si q̄s h̄ret: vel ēt p̄uitie v̄l
legiōis: v̄l meli⁹ possit penitētibus
p̄uidef. Diligēt̄ q̄rat d̄ nūero pec-
cati q̄nēs icidit i id v̄l illō: qz hoies
sepe trāsēūt illō leuit̄: ⁊ de circūsta-
tijs nō necessarijs: ⁊ de peccō qd̄ al-
teri iā rite p̄fessus est: nō q̄ras cū n̄
teneat nisi i cāu in q̄ tenet p̄fessiōez
intraf: de q̄ plene s̄ de ti. i p̄ce. ⁊ nō
solū de peccis ope p̄petrat: s̄z ēt d̄
peccis cōdis ⁊ d̄ nūero eoz: q̄ p̄so-
ne p̄ipēdūt iterogandū ē: ⁊ qz s̄m
Tho. i. ⁊. peccatum cogitationis
⁊ operis in eadem materia sunt
vnius: ⁊ eiusdem speciei: sed differ-
runt secundū magis ⁊ minus quia
s̄. peccatū opis est grauius peccato
cordis. **Id** ēt iterroganduz est de
specie ⁊ circūstantijs necessarijs

peccatorum cordis: verbi gra. Si dic se in mente solū dīberasse. mulierē cognoscere interrogandū est: vtz solutā vel nuptā virginem vel aliā: r qua die: r hoc qz ipsi faciūt illud peccatū esse diuerse speciei.

Et si mulier facias eā ex transuerso stat: nec faciē ei aspicias: quia facies eaz vētus est vres aut propheta: Sed nec viruz decet frequenter aspicere in facie: ne cum erubescere facias vltra q̄ oportet: viros que graues r sapientes dulcius r vrbanius oportet reprehendere rusticos grassos ac idiotas duri ne peccata sua paruipendant ex leuitate sermonis. **S**timulatos vero ex dolore r desperatione: quantumqz peccata commissā sint grauiā comortare r animare expedit inducēdo exēpla. Dauid Magdalene. Pa. Petri latronis r huius. modi iduratos: r se excusantes aggrauare peccata eoz ostēdēdo pericula: exēplo Ade Saul Jude: r hui' que se ipsos desperauerunt.

Nota fin. M. Uber. li. de of. or. q̄ illoz cōfessiōes p̄us sūt audiende: r libētius q̄ magis idigne puntantur: vl qz raro veniūt solēt: vl qz iunt extranei: vel qz sunt in maiori statu: vel de quoz cōfessione speratur vtilitas futura.

Quomodo se habet debeat cōfessor audiendo mulieres.

Dez dicit de audientibus mulieres caueant ne nisi in publico audit: r nisi ab aliquo videatur nec multum immoentur: nisi quantum necessitas cōfessiōis requirit: r eis que

nimis frequenter confiteri volunt assignēt certū tps extra qd̄ ipsas si audiant: nec alijs collq̄is se eis exponāt r semp duris vbis r regidis vtant circa illas potius q̄ mollib'.

Hec ille: r h est p̄ illos q̄ quōdie audiūt mulierculas r faciūt eis lōgas p̄dicatiōes: vñ amittūt mlta tps r scādalu seq̄ cōiter i episcopis r in populis.

Qualis r quanta debeat iniūgi satisfactio seu penā p̄fessore penitentib' r qualiter se habere debeat penitentias iniungendo.

Nota q̄ pro q̄libz peccō mōta li eēt regularit̄ septēnis p̄nā iniūgēda seu ipōnēda r vt hē xxij. q. l. c. p̄dicādū i gl. r. xxxij. q. ij. c. h ipsuz r. §. se. qd̄ suabat atiq̄tus: r ista septēnis p̄nā magi l̄ m̄nus aspa fz verūtā crimīnū maiōz vl̄ minoz r circūstātiāz r cōpunctiōes erat: qz vt dicit hiero. Apud deū nō tm̄ valet tēporis mēstrua q̄ doiozis: nec tm̄ abstinētia ciboz q̄ mortificatio crimīnuz de pe. di. j. c. mēsurā. Sz hodie penitētie oēs sūt arbitrio confessoris taxande cōsiderat̄ circūstātijs crimīnū r p̄sonaz r hl' extra de pe. r re. c. deus: q̄ dic̄ ē Leo pa. xxvj. q. vij. c. tēpora plētudinīs tue mōderationis arbitrio sunt p̄stitūda put conuersoz aios p̄speris eē deuotos. Rai. r Huil. r Spe. i suo repretorio hoc tenēt r generalit̄ cōsuetudo sic se habet: nec est contra id qd̄ dic̄ Hre. de pe. di. v. c. falsas penitentias dicimus: que nō secūdum auctoritatem scōrum patruz pro qualitate crimīnum ponūtur.

hoc. n. intellige fm Rai. cum sine
necessitate rōnabili dimitterent pe
nitētie antiquas taxare. Nā vltra il
laz cōem pñiaz septēne pro q̄libet
pctō mortali i gener ponūt alie pe
nitētie maiores v̄l minores p certi
pectis put habet i diuersis ca. de
cretaliū 7 docoz q̄ q: cōiter n̄ dan
tur hic nō pono q̄ plenas hñtur in
sūma p̄fessorū l. iij. ti. xxxiij. q. cxx
v. ti. de pe. 7 re. vbi ponunt casus
xlvj. de hui. Est at̄ facti rōnabil cā
nō dādi hī? penitētiā i dispositio
ne penitētiū 7 ēt aliqñ nō sufficeret
tēpus vite. Nā vt Rai. 7 hosti. di
cūt: o3 cōfessor talē dare penitētiā
quā versimiliter credat illum ipleri
ne ipsam violando dterius sibi cō
tingat q̄ si magna peccata p̄misit
7 dicit se penitere: sed nō posse ali
quā durā pñiam facere: animet eū
ad hoc p̄fessor ei oñdēdo gravita
tem peccatorū: 7 p̄ pñis penitētiā
penaz sibi pp hoc dōbitaz 7 sic tā
dē inugat ei pñiam quāz libēter lu
scipiat: 7 si sacerdos nō pōt gaude
re de oimoda purgatiōe ei? saltem
gaudeat q̄ libatū a gehēna trāsmitt
it ad purgatoriū. Itaqz vt dicit
Hosti. p̄fessor nullo mō o3 pmittere
peccatorē desperatū a se recedere:
ar. xxvj. q. vi. c. p̄sdyter: s3 ponim
pōat ei vnu p̄ n̄: l' aliō leue: 7 alia
bona q̄ fecerit v̄l mala q̄ tolerauerit
sint et in pñiam. Lōcor. Tho. in
b. Hoc aut̄ sane intellige: videlicet
si ipsuz alias penitet: 7 dicit se patū
facere qd̄ o3: s3 hoc bonū pñie suffi
cere nō posse tunc pp hoc quantū
cūqz delinquerit n̄ o3 dimitti sine
absolutiōe ne se desperet. S3 si di

cit se non posse dimittere odinuz v̄l
caste viuere: vel alienū nō velle re
stituire: vel artē dimittere: q̄ sine
mortali peccato exerceat nō pōt: v̄l
aliud huiusmōi cū possit nullo mō
o3 absolui: s3 Tho. de. d. pal. Al.
qz vt dicit Grego. ij. q. i. ij. c. Tūc
vera absolutio sacerdotis: cum in
terim sequitur arbitrium iudici. i.
dei qui nunq̄ absoluit impententē
de pe. di. j. c. neminem. Sacerdos
aut̄ nullam debet cōmittere falsita
tem in sacramentis veritatis: vno
de pe. di. v. c. fratres nostros amo
nemus: vt falsis penitētijs animas
laicorum decipi non patiantur: fal
sas penitētiā dicit cū sic agit de
vno: 7 recedatur ab altero. Veruz
si talis peccatum cur vult confite
ri debeat audiri eius confessio: vt
dicitur extra de pe. 7 re. c. q̄ daz
7 si aliquid debet iniungi: non tm̄
absoluendo eum: sed ei declarādo
q̄ propter hoc non est absolutus:
s3 tm̄ satisfaciat precepto ecclēie an
nualis confessionis fiende: 7 hor
tetur eam q̄ faciat omne bonū qd̄
potest: vt deus cor eius illustret ad
pñiam: vt dicitur: de pe. di. v. c. fal
sitas: 7 sic non est dimittedus sine
confessione ne desperet: q̄ si inster
pro absolutiōe ostēdendo scanda
lum 7 desperationem si non absol
natur: nullo modo debet ei assenti
re. licet tamen ei declarare: q̄ fieri
non potest: nec iuuaret eum. Et si
permanet in scandalo nō est curā
dum: qz est scandalum phariseoz.
ij. q. iij. c. inier verba.

Qualiter se habere debeat p̄fessor pñias iniugēdo penitentibus,

N imponendo pñas : ne vilescat auctoritas ecclie arbitretur p̄fessor ⁊ ne potestas daturum cō:emnatur de pe. di. j. c. sunt q̄ arbitrantur. l. di. c. ab sit. ⁊ c. si quis p̄postera: nīmī maluz ē si pur p̄tugat errare q̄ erret dādo nimis puam q̄ nimis magnā vt dicit Chryso. xxvj. q. viij. t. alligāt qz vt ibi dī. Meli⁹ ē dō redder̄ rōez d̄ nimia misericordīa q̄ d̄ nimia seueritate: si n̄ benign⁹ ē deus. vt d̄ sacerdos vlt̄ eē auster⁹: exēplū habem⁹ a Chūsto: vt dīc̄ Rai. q̄ nllī nunq̄ grauem iposuit penitentiam sed dīxit. Uade ⁊ amplī nollī precare: ⁊ ad hoc maxime d̄ attendere confessor excider̄ ab eo cās ⁊ occasionēs peccatorz puta si cōuersatio ei⁹ eē aliquo vel aliqua ē occasio ei alicui⁹ ruine d̄z iponere sibi qd̄ dimittat si pōt ⁊ hī⁹ d̄ pe. di. iij. c. satisfactio: aliqñ iponer̄ pōt eius loci mutationē: q̄ ei eē ad scādālū si fieri pōt: di. lxxj. c. valer: aliqñ tñ res sic se hñt qd̄ fieri non potest.

Contraria pñia d̄z iponi d̄līcto. **T**e iponēda ē pñia d̄ria ad maluz qd̄ cōmisit fm̄ Rai. v3 superbo opera humilia guloſo ieiunū: auaro elemosynā ⁊ hui⁹: qz d̄ria d̄rijs curatur: de pe. di. ij. c. j. **Q**uod intellige sic creditur illū velle ⁊ posse p̄ficere. **H**oc. n. ē ad hñ eē imponer̄ magis istam q̄ illam. **I**te si ē negligēs ad audiēdū v̄bz dei sibi pōt inīugere fm̄ Jo. qz audiat certum numerum predicationū. Debet tñ cauere confessor ne det talē pñtam p̄ quam fiat alteri p̄iudiciū: puta si seruo inīugat

longa pegrinatio v̄ ieiunū pl̄rū ita qz eius dñs recipet d̄r̄m̄cū de fuino suo si ēt iponer̄ vxori vt daret mltas elemosynas: dabit d̄ bonis v̄ri si p̄afernalia non habet.

Deo peccato occulto nō debet dari manifesta penitentia.

Tem p̄ peccō occulto n̄ est manifesta pñia inīugēda. **S** tal vt possit ide oziri ali qua suspitio peccati cōmissi.

Tnō. fm̄ Jo. an. sup cle. dudū de sepl. sup v̄bo au dī: qz prius d̄z sacerdos iponer̄ pñiaz qz facer̄ absolūtiōē a peccis: qd̄ p̄bat ex ip̄o textu cle. q̄ prius loq̄tur d̄ pñia inīugēda postea de absolūtiōe tñ ēt ex ratione: qz cū absolūtiō sit cōplementū ⁊ forma i pñia p̄us d̄z eē satisfactio q̄ est pars material̄ pñie: saltē in p̄posito actuali: vt exp̄ssa satisfactio: q̄ d̄z iponi p̄ sacerdotē acceptet eā penitēs sicut cōfessus est: ⁊ d̄oluit: ⁊ inde sequit̄ absolūtiō. **S**z d̄riū dicitur esse de censi. c. fi. vbi dicitur: qz archiepiscopi possunt in visitatiōe absoluer̄: ⁊ pñias iponere: q̄ hoc d̄ necessitate non p̄cedit: qz tñ cōiter fit contrarium: vt. l. prius absoluitur: ⁊ postea inīungatur penitētia: quomōcūqz fiat: vel ante: vel post sufficit. **P**resupponit enim confessor illum h̄re p̄positum cā faciēdi: qd̄ sibi inīungēt cum ip̄um peniteat.

Secūdum Joh. si penitentem absoluis: cuius generalē cōfessionē audiisti absoluas eū: ⁊ a penitentis oblitis inīunctis ab alijs sacerdotibus: ⁊ si aliquarum penitentiaruz inīunctarum memor sit qz non imple

uerit eas si iudicaueris expedies ⁊
mittes eas nisi eēt i casu a quo nō
posses absoluerē.

¶ De pmutatiōe pñie habes s. ti.
pcedēt. c. fi. vbi ē multa de satisfā
ctiōe. **¶** Memoriale dicēdū penitēti
circa penitentiam fiendam

¶ Antū ēt sibi dēclarare ⁊ p
mittere q̄ si aliqua die ex
obliuōe v̄l negligētia di
mitteret pñiaz ipositā: puta ieiuni
um v̄l orones ⁊ hū: q̄ possit alia
die remittere. Et fm̄ Pe. d. pal. psu
lēdū ē diuinitib⁹ ⁊ nobilitib⁹ q̄ q̄rant
picipatiōē bonoz q̄ fiunt in reli
gionibus i qb⁹ sunt ⁊ plures pena
litates q̄ alibi: ⁊ magi deo accepte
⁊ q̄ in pñiaz iponat eis q̄ nō solū
q̄ faciēt p seiplos: sed ēt q̄ procura
būt ab alijs ⁊ oia quoz spālī sūt
participes. Dic ēt Pe. de pal. i. iij.
q̄ d3 cōfessor cū minozē pñiam de
bito iponit inno tescere ei q̄ illa pe
nitentia sibi imposita nō est digna
ne decipiat putans sufficere: sed q̄
ōberit pro quolibet mōrali septēne
ager pñiam: quā si hic nō pficiet in
purgatorio luet. **¶** Si tñ per illā de
claratiōez crederet eū incidere in
despationē: nō d3 sibi hoc dicere.

¶ Quid fiendū qñ penitēs nō con
fiteatur pectm̄ aliq̄ mortale qd̄ con
fessor scit esse in eo

De cōfiteute aut̄ q̄ non con
fiteat aliq̄ mortale: qd̄ no
uit de eo p̄fessor ex eo q̄
nō reputet illd̄ peccatū. Dicit Hoff.
in quolibet. ix. q̄ si est certum illud
esse mortale: tunc q̄cuq̄ p̄fessor d3
ei facere p̄sciaz de eo: cū cōfessor
ordinetur ad vtilitatē ei⁹. S3 v̄i-

litas eius est q̄ sciat status suū nec
d3 eū absoluerē: s3 reputare eū in
dignū ⁊ indispositū ad recipiēdū
absolutiōē dū manet in tali statu.
S3 si dubiū ē v̄t sit mōtale: ⁊ opi
niones doctoz sūt diuerse. v3 v̄t
sit licitū emerē redditus ad vitā: tūc
aut̄ p̄fessor ē ordinarius ei⁹: ita q̄
tenetur p̄fessionē ei⁹ audire: ⁊ tūc si
sit opiniōis illus q̄ illud nō sit pec
catū d3 eū absoluerē simplr. Si aut̄
c̄dit q̄ sit pectm̄ d3 ei facerē p̄sciaz
q̄ cōfites se diligent̄ informet de il
lo facto v̄t sit pectm̄: s3 dato q̄ il
le nō vellet recognoscere illud esse
pectm̄: nihilomin⁹ ex quo est ordi
narius tenet eū absoluerē: nec d3 eū
reputare inhābilē ad absolutiōē:
q2 h⁹ ex errore ⁊ n̄ pteruz opiniō
ne pcedit. Ordinarius aut̄ absolue
do d3 seq̄ commune iudiciū ecclē
sie non suuz. **¶** Si aut̄ sit cōfessor
delegatus q̄ in nullo tenetur p̄fite
ri nisi velit: si credit illud eē morta
le nō d3 eū absoluerē: q2 ex mera
voluntate depēdet: vt absoluat̄:
vel dimittat: d3. n. seq̄ pprium iu
diciū in absoluēdo: ⁊ peccat̄ si ab
solueret. Dec Hoff.

¶ Sacerdos dī soluerē v̄l ligaf
tripliciter ⁊ de modo ⁊ forma ab
soluendi. §. vj.

Dota tandē fm̄ Rat. q̄ sa
cerdos dī soluerē vel liga
re tripliciter. Uno mo
do per ostensionē. i. ostēdēdo solu
tum vel ligatum: dico cū absolu
tur: licet. n. sit peccator per p̄ritiō
nem a deo absolutus: tñ i facie ec
clesie adhuc manet ligatus: ⁊ sic in
telligitur. c. quāsi libet: de pe. di. j.

Alio modo ligat sacerdos dan-
 do pñiaz ad quã obligat peccatozẽ
 ⁊ soluit cũ pena sibi õbitã dimittit:
 vel ad sacramẽta admittit: de pe.
 di. c. mltiplex. **Tertio mō** p excoi-
 cationẽ: ⁊ absolutionẽ ab ea. ij. q.
 ij. c. nemo fit: tñ si fm **De** absolu-
 tio a peccis realiter p'mysteriũ sa-
 cerdotis: non quidẽ p'ncipaliter:
 ⁊ auctoritative: qz hoc est p'puz
 dei: de pe. di. s. c. verbũ. **Nec** so-
 lum ostensivẽ: qz ⁊ hoc faciebant
 sacramenta veteris legis siue testa-
 menti: nec solum õprecativẽ qz sic
 magis absolueret bonus laicus: q̃
 malus clericus: nec solũ p cõtriti-
 õnẽ cõfitentis: qz tunc nunq̃ q̃s effi-
 ceret ibi de attrito p'rit'. **Sz** ope-
 ratũ instrumentaliter absolutio ad
 remissionem disponendo ad: grãz
 ⁊ nisi opponatur obstaculum fit õ
 attrito contritum: ⁊ iam contritio
 adauget grãm. **Hec** **De**. de pal.
 cui concor. **Tho** ⁊ fit hoc virtute
 clauium que dicuntur plures in ef-
 fectũ: qz vna est potestas discernẽ
 di: alia diffiniendi. **Una** tamen
 est eẽntialiter: scilicet potestas iudi-
 cãdi in foro anie collata a deo ⁊
 in anima impressa delebitur per su-
 scepcionẽ sacerdotij. **Hec** **De**. secu-
 dum vero **Rai**. **Nota** qz triplex est
 iudicium: scilicet dei Petri ⁊ celi.
In primo absoluitur peccatoz
 per contritionem. **In** secundo
 scilicet iudicio Petri. i. confessiõis
 per absolutionem: sit tamen prius
 sit absolutus a deo: saltem ordine:
 alioquin non: vnde dicitur. xiiij.
 q. i. c. manet: Petri priuilegiũ: quã-
 do exequitate fertur iudicium. **xxv**
In tertio: idest iudicio celi idest

curie celestis absoluitur per appro-
 bationem de penitentis distinctio-
 ne prima nunquid **Lain**. **Alio**
 modo: ⁊ alijs vbis dicitur triplex
 iudicium. Primum dei. Secundus
 Petri in ecclesia militiam. Tertius
 sursum in ecclesiã triumphanti. Pri-
 mum est quo deus mundat animã
 in cõtritione ⁊ hoc precedit: reliq̃
 duo. s. tempore dignitate: ⁊ effectũ
 est. n. ille qui claudit ⁊ nemo apir:
 aperit ⁊ nemo claudit. **Secundũ**
 quod sequitur post illum est iudici-
 um sacerdotis: qui auctoritate cla-
 uium ligat vel soluit eo modo quo
 paulo ante dictum est. **Tertium**
 qd sequitur est iudiciũ approbatiõis
 s. celestis curie ⁊ angelorum. **No-**
 ta et hz **De**. de pal. qz triplex cla-
 uis regni celoꝝ. Prima e aucto-
 ritatis ⁊ hãc hz solus deus: qz cuz
 vis sit ptas aperiẽdi celum ⁊ deus
 solus pncipalit' possit remittere pec-
 cata qbus solus claudere celum ⁊
 grãm ifundere q̃ aperitur: iõ habz
 hãc ipse solus. **Secunda** e excel-
 lentie hãc habet solus christus in
 quantum homo: ipse. n. merito pas-
 sionis aperuit celum: tollens ipedi-
 mentum nature qd nullus toll' po-
 tuit. **Tertia** e clavis ministerialis
 hãc hnt sacerdotes qui ministeria
 liter ⁊ dispositiue agunt ad ammo-
 tionẽ obstaculi. i. vectis seu pecca-
 ti: ⁊ aperiõnẽ in collationem gra-
 tie. **Clavis** autem ministerialis
 est duplex: vna dicit' ordinis: alia
 iurisdictionis: ⁊ forte sunt realiter
 distincte: qm̃ licet clavis iurisdic-
 tiõis nõ sit aliquid reale: tñ clavis
 ordinis e aliqd reale ⁊ indelebile:

¶ clauē ordinis hz ois sacerdos:
sz clauē iurisdicōis n̄ hz nisi hēat
s̄bditū vñ 7 curat' n̄ sacerdos hz
clauē iurisdicōis 7 nō clauē ordi
nis. Itē clauis ē duplex. s. clau' scie
7 clauis potētie: vñ a tñ ē cēntalr'

¶ fōma vboꝝ absoluēdi penitēte

Dicit Pe. d̄ pal. q̄ hō qz igno
rat: vtz vñq̄ fecerit vñā pfe
ctā p̄fessionē expedit q̄ i om
ni p̄fessioē sacramtali post oia sua
peccata spāliter enumerata seq̄tur
gñal clausula. s. de oib' alijs mor
talib' 7 vñalib' p̄fessis: 7 n̄ cōfessū
ac oblitis: dico meā culpā: 7 sic se
quitur absolutio: 7 sic valebit ad
remissionē culpe 7 pene ēt morta
lis 7 scite: ac etiā oblite ad: quā tñ
nō tenebat als i spālī p̄fiteri itēz qz
s. insufficienter cōfessus est.

¶ De forma 7 vi verboꝝ que req̄
runtur in absoluteione.

Forma autē absoluteōis s̄m
Tho. in tractatu de forma
absoluteōis ē hec quāti ad
s̄bz. Absoluo te: 7 p̄sueuit addi
ego 7 a pectis tuis: 7 si nō diceret
s̄b̄intelliḡ ret: qz. n. i sacris v̄ba ha
bēt efficacā ex institutiōe diuina te
mēda sunt d̄terminata v̄ba cōsonā
tia institutiōi diuie dicēti. Quēcūqz
soluerit: 7 ista v̄ba conueniūt: ego
te absoluo. Idē Inno. 7 host. 7 me
lius addit s̄m Pe. de pal. ab oib'
pectis tuis. q̄ dicit a pectis tuis cō
fessū 7 oblitū: 7 mel' d̄ ab oib' pec
cat' q̄ p̄fessus i gñalī vl' spālītoe q̄
bus iurēdis: De ista 7 alijs formis
diuersis absoluteōis ac excoīcatōe
7 pectis dicetur j̄ in fine interroga
torij. Solet auzē papa aliqñ tātz

facere gr̄az q̄busdā: vt ab omnib'
cēsuris 7 penis simplr iuris: 7 ab
hoie lat' possit absolui in foro saltē
cōscie: 7 iur' p̄fessor: pōt ista forma
vri quam a curia romana habi: 7
v̄sus sum.

¶ forma absoluteōis ab oib' cē
suris 7 oenis tam a iure q̄ abho
mine latis.

De plenitudine p̄tatis apo
stolice: cui' auctoritatem
p̄ p̄nti: gēo absoluo te ab
omnib' cēsuris ecclīastic' sentētijs
7 vinculis excoīcationū suspen
sionū: 7 interdici tā ab hoie q̄ a iu
re latis: nec nō ab oib' negligētjs
7 defectib' p̄missis in sacramento
ruz administratiōe officij actib' tñ
is: vel noie iuo factis supplēdo de
solita apostolice sedis clemētia om
nes defectus eorundem aboleo 7
oēm maculā infamie 7 inhabilitatē
v̄ndecūqz cōtractis: dispēōqz te cū
sup omni irregularitate: symonia
in ordine 7 bñficio a ciue vel passi
ue quacūqz occasiōe vl' causa: etiā
ctra te in collatiōe ordinū: 7 alio
rum sacramentōꝝ cōtractis: seu
cōmissis. Restituo 7 habilito te ad
statū: famam: honore: 7 executiōez
officiōꝝ ecclīasticorum quozum
cūqz: ac ad omnes gradus digni
tatum 7 honoz: ad beneficia ecclī
astica habita 7 hñda 7 tibi 7 his
que habes de nouo prouideo rela
xando tibi fructus quos male p̄ce
pisti seu lesa cōscia ex eisde: ac alia
q̄ in ludo ex successione: ac alias ad
te supuenerūt q̄ s̄biacent restitutiōi
vage in forma plenissima. In no
mine patris 7 filij 7 sp̄ritus sancti

amen. Si autem aliquis dubitat an p istis specialis exigat forma ab soluendi necessaria: q a sede apostolica hnt privilegium q i articulo mortis dntat semel possunt absolui & hre plenam remissionē omnium suoz peccatoz. i. a culpa & a pena vt alijs exprunt. Rndetur fm q a magistris taz i concilio constantensi q basilienfi dictū fuit q nō s3 sufficit q ea oia & singula faciat p quibus pfata indulgentia datur put in bullis vel privilegijs talium exprimitur. Nec putet aliqs qd qñ in articulo mortis fuit semel absolutus plenarie: & vsus est semel illo privilegio q postea in alio articulo mortis vti illo itez valeat: nisi papa latiore auctoritate daret: q dat qñ ponit q in articulo mortis dntat semel: & ita responsus est i concilio constantensi alio a clarissimis viris pluribus de hoc requisitis. Nec mixt q privilegium de indulgentijs nō valet vel dat quantum sonat: non autē extēdi o3 vltra.

¶ Quid fiendū qñ pffesor absolutus penitentē de quo nō debuit.

Sed quid de confessore q absolutus pfitentē: de quo non debuit aut ex ignorātia vel verecūdia vel festinatione: vel huius et confessor postea expritur se errasse nunqd tenet pfitenti hoc dicere. Rndetur fm omnes q cōfessus excusatus est: & corā dō absolutus interim q nescit: licet pffesor non dicat. quid ergo faciet. Collatio facta fuit de hoc cum multis notabilibus doctoribus theologice in concilio basilienfi. Nam q

dam dixerunt q confessor debz auctoritatem a superiore impetrare absoluēdi eum & si sine magno scādalo fieri pōt: vocare non absolutum: & sibi dicere ac eum absolucere post auditam pffessionē vel si magnum scandaluz timeret absoluat eum absentem: si ab vltima cōfessione adhuc speratur esse in gratia. Ad hec autē & alijs placuit si notabile scandalū timeretur sumo facēdoti deo pmittat: & solā cōdignā penitentia p eius negligentia pagat pffesor: psertim qñ multitudo sic ē neglecta. vlt multi eoz dstant a loco vbi est confessor.

¶ Quid de confessore qui non intelligit penitentem.

Quid etiā sentiēduz ē d eo q pfitet & pffesor nō itelligit eū: aut ex dormitione aut ex ipsitia vel distractōe nimia lsimilli cā. Rndet Jo. de harteberg antiquus doctor in qlibz suis. Scramentalis absolutio pexigit pffessionē. Ois vero pffessio ipoztat ruelationē que nō pōt esse sine ruelatōe vnius & pceptione alterius: cum q̄ alterz istoz deficiat. s. pceptio sacerdotis in pfato casu de illo peccato non credo esse pffessionē: & psequēs nec ipendi absolutionez. hec ille. S3 istud vñ debere itelligi vbi ob audita sunt pccā grauiā que sunt de necessitate salutis pfitēda: nō de alijs q cadūt sub pssilio: & vbi talia modica obaudiunt raro ab eo q alis nescit psonā debet pffesor facere iterare ea que ex sono nō itellexit. An penitens teneat iterare penitentiam ei inuictaz i per

caro mortali factam in toto vel in parte: et an dicta penitentia talis facta ei valeat in foro militantis ecclesie. §. vii.

Utrum vero penitentiam seu satisfactionem impositam per absolutionem debitam in peccato mortali factam: vel in toto vel in parte teneat homo iterare. Super hoc sunt varie opiniones. In hoc tamen omnes concordant quod satisfactio facta in mortali non valet ita sicut nec alia opera facta in mortali valet in foro dei ad tollendum vel minuendum debitum pene per peccatum ad quod ordinatur. Satisfactio: quod cum non sit amicitia cum deo non potest esse acceptum tale opus ipsi deo sic factum. Sed utrum valeat in foro ecclesie militantis: ita quod non teneat illam iterare. In hoc est varietas opinionum: et aliquid dicunt quod tenet iterare: quod cum non potuerit satisfacere deo: nec etiam potuit satisfacere sacerdoti: quod in persona dei illud sibi iniunxit. Sed Petrus. et Jo. pi. vident simpliciter dicere sine distinctione quod talis non tenet iterare tales satisfactiones: quod satisfecit in foro ecclesie militantis in quod dicitur: et ubi non iudicatur de dispositione interiori. Idem videtur sentire. Vincens. in speculo historiarum lib. vi. et d. Anibal. i. 4. Et per istam opinionem videtur satisfactio impositio septem penitentiarum que reguli fiebat per quilibet mortali antiquo: ut xxij. q. i. c. predicandum. Et visum est quod in tanto iterum aliquid mortale committeretur: unde si oportuisset iterare fuisset laqueum imponere aiaibus. Tho. vero cum Alb. i. iij. distinguunt satisfactionem dicit enim quod quidam sunt sa-

tisfactiones in quibus remanet aliquid effectus in satisfaciendo: etiam postquam actus satisfactorius transiit ut ex ieiunio remanet corporis maceratio vel debilitatio: et ex elemosina substantie diminutio: et tales satisfactiones in peccato non iterantur: quod quod ad illud quod ex eis remanet per penitentiam sequentem accepte sunt. Aliae vero satisfactiones sunt que non relinquunt effectum in satisfactione: postquam transiit actus sicut in oratione et huiusmodi. Actus enim interior: quod totaliter transiit nullo modo vivificat. Unde non iterantur tales satisfactiones iteretur. Eandem opinionem tenet Petrus de pal. magister declarans: dicit enim quod in satisfactionibus huiusmodi effectus derelictus post opus: vel elemosina perventione eris. Ieiunium corporis debilitationem et huiusmodi: si postea penitentia et perseveret. Sicut baptismalis character habet effectum recedente fictione: sic et istud derelictum ex sacramento quod operatur opere operato incipit valere ex sequenti eius approbatione et sacerdotis ratione: cum illud vere penitentia: et non ex simplici vivificatione: quod opus operatur mortuum nunquam vivificat: et sic illa penitentia satisfactio: non solum in foro ecclesie: sed et in foro dei operatur ad illud derelictum: unde non oportet iterare sicut ieiunium elemosina et huiusmodi. Sed si non habent effectum derelictum: ut oratio: talis penitentia facta in mortali nullo modo satisfactio: quoniam hic vel alibi oportet satisfactio facere: quod videtur intelligendum in foro dei: quod nec ratio ipsius operis cum faciat: nec ratio derelicti cum postea penitentia etiam cum non habeat effectum derelictum: si in foro ecclesie satisfactio: quod non est necesse eam iterare si vult esse in statu salutis: postea penitentia deo

24
sic necesse habet ipaz plere: cū fuit
sibi iposita. Un̄ idē De. dic̄ paulo
supl̄ q̄ qñ hō ē de oib̄ 2̄ tritus 7 2̄
fessus: 7 accipit p̄niaz cū absolutio
ne: si reciduas pagat eā i mortali:
īpe q̄dē se liberat ab iniūctiōe sac̄
dot̄ nec incurrit p̄c̄m iobediētie:
q̄d incurreret si eā nō p̄fecisset: qz nō
ē fortius viculuz 2̄ fessiois q̄ del̄
ecclie. Sz i mortali ex̄n̄s implendo
p̄ceptū del̄. s. de honore pentū: vel
p̄ceptū ecclie: vt de ieiunio 7 de eli
mosina ab illo absolute se liberat:
ergo 7c. hec De. Cū 2̄ p̄tētia in
iūcta ordinet ad tollendū vl̄ d̄imi
nuendū debitū pene t̄palis: talis q̄
p̄niam sibi iposita nō h̄ntem eff̄c̄m
derelictū: vt ōiōnes p̄fic̄it in mo
tali: si reuertit ad p̄ntiam 7 tandem
mouit in statu gr̄e ex q̄ illā nō itera
uit: cū p̄ ipam nil sit solutū de debi
to pene t̄palis: soluet eā in purga
torio: nisi p̄ alia bona hic satisfaci
at: q̄ si non reuertat ad p̄ntiam: qui
p̄tēntiā p̄fic̄it i mortali q̄ cūqz si
ue h̄ntem effectū siue nō h̄ntem de
relictum soluet illud debitū in iſer
no semp̄ sicut ille q̄ mouit cū morta
libus 7 v̄c̄alibus de vtr̄sqz soluet
penaz eternā in iſerno. Quauis
enim p̄ veniali debeat pena t̄po
ralis que finē habet: t̄n̄ p̄ accidēs ē
q̄ v̄c̄alē punit in iſerno p̄ea eter
na. s. ratione status qz in iſerno nul
la est redēptio. Nō enī est ille stat̄
exp̄iandī culpā ad quā sequit̄ p̄ea.
7 ideo semper remanēte culpa ve
niali durat 7 pena. Ita tenet Tho
in. iiii. di. xxiij. Sed de pena t̄pali d̄
bita p̄ mortali post contritiōez.
De. de pal. sic declarat in. iiii. pec

cator postq̄ est deo reconciliatus
est debitor pene finire: nō qualrcū
que soluende: sed in statu gratie in
quo solum est deo accepta. Alio
quin est debitor pene tante: quātā
meretur culpa: 7 illa est infinita.
Unde peccatori p̄ se debebat q̄dē
pena iſinita si erat in mortali sz mu
tata fuit in t̄pore alē supposito q̄ p̄
seueraret i amicitia. acceptauit. n.
deus absolutez a pena eterna: 7 i
positiōnē pene finite sub 2̄ditōe si i
gratia fieret. Et si q̄rat iſre d̄us ma
gis acceptauit absolutez a culpa
sine 2̄ditōe q̄ absolutez a p̄ea. di
cendum ē q̄ culpa trāsīt 7 macula
trāsīt: 7 gratia i momēto aduēit: sz
satisfactio futura ē. futuris aut̄ solz
2̄ditio apponi nō aut̄ p̄ntibus nec
p̄terit: vel si apponat certa ē: qz si i
gratia est pro tūc non pōt esse sine
gratia. Ideo reūssio culpe fit sine 2̄
ditione: vel fit simpliciter quia con
ditio existit: Unde sicut per s̄rerañ
tum non remitteretur culpa nisi a
desset gratia: sic nec postea per sa
tisfactionem remittitur pena nisi ad
sit gratia. Talis ergo dimissa cul
pa punitur in iſerno pena iſinī
ta: non p̄pter cōmutationem finite
in infinitum: sed quia debitor ē pe
ne infinite: ex quo non soluit p̄eaz
finitam sub conditione qua debuit
sicut per d̄ens priuilegium cleri in
cidit de foro meriti ad forum san
guinis: sic qui declinat forum eccle
sie incidēs in mortale ad forū iu
sticie exterminātis iuenit penā eter
nam. Hoc quod dicit De. videtur
intelligendum de eo qui penam in
iunctam non habentem effectum

derelictum factam i mortali: scito ab eo vl d q dubiabat ptenit itera re vl et credit vl dubitat se dber ite rare ex negligetia dimittit z ex la boze reculas hic z i purgatorio fa cere emdaz deo. Sz si qs dimittit iteratione tal pnte ex iposibilitate q: ei deficit tep: vl credit si ea fe cisse i statu gre: vel si fuerit i mota li cognito ab eo: l et si scit se ea fe cisse i mortali: iterare fac per aliuz que cedit bonu: vl et si nec p se nec p alium iterat credit sibi iustificere ad salute qd ipleuit sibi iniucta inte dens q hoc minus fecit satisfacere i purgatorio: z sic do facere emda p hi omisionem talis no danatur. Unde z ipe Pe. dic di. xlv. q. ij. q qui facit pnam iniucta in mortali p se p tato no tenet iterare: qz pot i purgatorio satisfacere. et si dicat q vr icouenies q tm ds punitat p pcio dimisso: sicut p non dimisso. qz pena eterna: z sic non vr in aliq pfuist: pntio z pffio. R. spodet Pe. q lz tate puiat exte siue no tam intes iue sicut p vno pcto: ita diu q p mille: sz non tam acerbe. Si et p tem pnie fecit. s. i statu gre: z vn di es remasit p illa die eterna luet pe na: si no penitet: tm no ta acerbe: ac si nunq pntus nec cofessus esset: nec in aliquo satisfacisset als pecca tum rediret. Hec Pe. **uuu**

Remediū tuius siue pffiu dan dum penitenti qli pficere debeat pe nitentiam sibi iniunctam: z que pe nitentia debeat sibi dari securioz.

Mota tm q du qis facit pei tentiam sibi iniucta: si la bat i mortale: quis bonu

fit q cilus pffiteri: tm cu p sola pnti tione pctm dimittat: z gra restitua tur: pcto ipe pterit: et anq pfficeat psequendo dicta pntiaz: et si sit tal pe nitentia q no relinquat effectū post se in foro dei reali satisfaciat qz in statu gre est. Unde in nullo tenetur iterare. Ad tollendum autē omne dubium tū v q pffessor: z si dat penitētiā diuinas: det penitētiā vt ieiunioz elimosinaz pegratio nnum z hi put reqrūt pctā: no tm i lūgat diuinas pntias oionū: z pci pue hū d qb pot dubitāi d fcdliuo

De celatoe pffessiois: z de pntia sacerdoti pffessione reuelari. S. viii.

Audians confessionē tene tur celare audita in ipsa: qz in sacramētis id qd gerit exteri e signū ei qd gerit interi: vn sic de us hōi pfficenti tegit peccatū interi: ita z sacerdos dz celare exterius: vnde tanq Violator e sacramenti reuelator pffessionis. Est z alia rō qz. s. hoc p hoies magis trahūt ad pffessione z simplicius pffitent: vn z si ex hoc aliquod piculū futuz im mineret: z hoc solum sciret per co fessionem: vt de heretico qui cor rupt fidelem vel de matrimonio illicito: quod aliquid volunt pira here: vl d pditione ciuitatis fienda non propter hoc debet reuelari cō fessio ad impediendum malum: vt quidam dixerunt: sed falsum est. Debet aut monere eos qui confitē tur vt obuiet l d consistat: z plato dicere q vigilet sup gregē suū: z hi sine vlla reuelatoe Hec Tho. q si iudex inqretet ab aliquo: an sciat

aliquid de illa materia per p[ro]fessionem: vel per aliū modū dicit Buij q[ui] si nō p[ot]t alio mō declinare iniquum iudicē p[ot]t r[ati]onare nihil idē scio: q[uo]d subitelligit vt homo v[el] et nihil scio p[er] p[ro]fessionē: q[ui] subitelligit tibi reuelandū: sic exponit illud Marth. xxiij. c. de die illo et hora nemo scit: nec filios hōis: et subitelligit reuellandū vobis. P[ot]t et hoc variare hō cū nō adducit in testm nisi vt hō. Et iō absq[ue] lesione p[ro]fessionē p[ot]t iurare se nescit id q[uo]d scit t[em]p[or]e vt deus. S[ed] neq[ue] et fm De. de pal. i. liij. di. xxi. p[er] licētā v[el] p[re]ceptū cui[us] eūq[ue] sup[er]ius factū ēt pape s[ed] p[er] p[ro]fessionē excōmunicatōis nō lz reuelare p[ro]fessionē: q[ui] sigillū p[ro]fessionis ē de iure diuino et d[omi]n[us] necessitate sacramēti. Papa autē lz aliq[ui] disp[er]et i p[re]ceptū diuini vt i v[er]o: q[ui] redditio ē de iure diuino: nō t[em]p[or]e p[ot]t disp[er]are i sac[ra]m[en]t[is]. s[ed] vtiq[ue] nō baptizet vel cōfirmet: vel nō cōfiteat[ur] et q[uo]d dicit[ur] ē celationē p[ro]fessionis e[st] de necessitate sacramēti sic itelligit q[ui] sit v[er]z sac[ra]m[en]t[is]: etiā si sp[irit]u p[ro]fessio nō celaret: q[ui] v[er]z e[st] sac[ra]m[en]t[is] ēt si sacerdos reuelaret: q[ui] nec sic ē de necessitate q[uo]d de[us] tegat: q[ui] si nō satisfaciatur deus nō tegit: s[ed] reuelat ad penam aut si accedat fiet deus nō tegit: et nihil hōius sacerdos tenet celari: s[ed] d[omi]n[us] celatio p[ro]fessionis de necessitate sacramēti q[ui] nā sacramēti necessitat[ur] eū ad celandū: nā dico et q[ui]tū ad id q[uo]d ē sacramēti: q[ui] fit i occulto sol[us] p[er] solo: et q[ui]tū ad id q[uo]d ē sac[ra]m[en]t[is] et res. s[ed] licet p[ro]fessio iterō q[ui] ē et occultata: et q[ui]tū ad rē t[em]p[or]e q[ui] ē remissio p[ro]fessionis p[er] q[ui] tecta sunt peccata. Nō secunduz De. de

pal. q[ui] q[uo]d dicit Tho. q[uo]d occultatio p[ro]fessionis ē de e[ss]entia sac[ra]m[en]t[is]: nō sic est itelligendū q[uo]d sit eius mā uel fōma eius: sed q[uo]d ē de natura ei[us] obligatio ad occultationē sicut si dicerem de e[ss]entia leuis ē ferri sursum: vel d[omi]n[us] e[ss]entia matrimonij est redere deb[itu]m. i. obligatio ad ipsuz. Est autē peccatū mortale reuelat[ur] p[ro]fessionē q[ui] est contra ius diuinū et positū Vnde et grauit[er] ponit ab eccl[esi]a.

Pnia p[ro]fessiois p[ro]fessionē reuelat
Sacerdos reuelat p[ro]fessionē nā d[omi]n[us] iur[at] q[uo]d d[omi]n[us] p[ro]fessionē et toto t[em]p[or]e vite sic i g[ra]uissim[us] p[er]grinari de pe. di. vi. c. sacerdos. S[ed] fm. c. ois de pe. et re. d[omi]n[us] deponit ad agenda p[ro]fessionē penitentiā in monasterio arto detrudit: sed fm. hosti. faciet p[ro]fessionē certo t[em]p[or]e et exi de aliam. S[ed] hec penitentiā iponēda ē q[ui]n[da] q[ui] i iudicio iur[at] de hoc vel fatet de iure. nā als in foro p[ro]fessionis videt e[st] arbitraria sicut p[ro] alijs p[ro]fessionibus. Quāuis aut[em] possit confessor de licētia penitentis manifestat eius peccatū alteri fm Tho. et De. nō t[em]p[or]e d[omi]n[us] vti licētia tali: nisi ad euertandū aliq[uo]d malū: tenet t[em]p[or]e ille cui aliq[ui]d reuelat de h[uius] p[ro]fessionis illud celat nisi forte p[ro]fessor velit q[uo]d ille absolute et libere sciat. Licētia t[em]p[or]e quā dat p[ro]fessionis p[ro]fessor de reuelatione peccati q[ui]t[em]p[or]e generalis non itelligitur nisi ad bonū p[ro]fessionis fm De. de pal. S[ed] nō fm eundem q[uo]d si iudex diceret alicui capto p[ro] maleficio da licētia p[ro]fessionis q[uo]d dicat: si tu es p[ro]fessor de hoc vel de illo nō tenet obre: nec ex hoc p[ro]fessionis d[omi]n[us] haberi suspitio d[omi]n[us] delicto: p[ro] forte hōs

facit ppter vitandum scandalum:
sz r si daret licentia: sic licentiat? si
dz dicere pccz illud si e pmissu. Itē
si pcciperet platus alicui p fessorū q
diceret sibi pccm alicui? qd e oio
occultū: et si p fessus dedit licentiā
illi q diceret nō tenet dicere neqz o
bedire vt reuellet illud: qz platus n
est iudex occulto: imo et si p fess?
esset diffamatus de illo peccato: r
p ifamiā puēret illud ad cognitio
nem iudicis: q quis ipse p fessus iter
rogatus a iudice siue plato tenet
se māifestare: nō p fessor ei? et hūa li
centia ab eo dicitur: nō tenet. dicit
iudici sibi pccpiēt: vt dicat etiaz si
scit nec debet: qz fori nō sunt pmi
scendi. s. p nial r p tentiosus. Sz si
p fessor scit pccm alicuius non solū
p p fessionē sed etiā p aliū modum
puta qz vidit vel audiuit p talez r
talē modū pōt dicere q illud vidit
vel audiuit: dūmō nō dicat se scire
illud p confessionē: nec refert vtz
prius per p fessionem audiuerit: r
postea per aliū modum sciuerit
r conuerso. In quo casu. s. si p r
sciuit peccatū āte p fessionē. nō dz
qz p restetur se non recipe illud i p
fessione: qz siue p restatiōe pōt dice
re qd sit extra p fessionē: nec tū
dz hoc dicit sic magna cā r rōna
bilī. Itē fm eundē p e. cū p fessio n
auferat p fessorū ius suū: nec pferat
ei ius nouū i alio foro qdqd videt
p fessorū faciendū vel omittendū p
bono ipsius p fidenti: vlt p bono cōi
pōt facere vel omittere: dūmō pp
hoc nō reuellet p fessio ad qd soluz
obligat. sz als illud nō esset factu
us. Unde si p p fessionē pōtis uel

alterius scit abbas q non expedite
piori tenere monasteriū: r sicut tal
q als ad libitum pōt amoueri: ex
pectet quisqz sine nota reuelationis
possit eū amouere: r tūc statim amo
ueat eū. n. ex audientia p fessionis
non obligat ad aliqd nisi ad celan
dum: r si obligaret ad aliqd hoc es
set ad medendū aie penitentiā: sicut
medicus abiqz tū reuelatōe cōfes
sionis: ex q aliquē in cura suscipit
tenet sibi dare remediū p recidi
uum: r sic i pposito q cito pōt am
mouere amoueat quē etiā sine hoc
amouere poterat. Si aut talis eāt
qui sine iusta causa amoueri pore
rat cū audientia p fessionis nulluz
ius sibi pbeat i alio foro i q non cō
stet sibi vt iudici amoueri nō pōt.
Idem Tho. Itē qz platus licentiā
inrandi ciuitatē siue vilam subdi
to dare pōt ad libitū uel negare: sz
als non esset negaturus pp piculū
qd ex sola p fessioe nouit: negat po
test dū tū ex hoc suspicio nō oriat.
In occulto tū semp mouē pōt illū:
q p fessus ē: qz hoc nō ē reuelare p
fessionē. Sicut curatus pp cōfessio
nē pōt negare cōtionē qn eaz dare
als tenetur: vt i pascare: als sic di
cens. Tibi nō tencor nūc dare nō
obijciens de criē p fessor nō ppter
hoc dicit reuelare cōfessionē. Sed
si alicui cōquerēt p suū parochia
lem sacerdotē: qz non vult sibi da
re eucharistiā: ipse sacerdos coraz
alijs diceret q hoc facit: qz hz pec
catū a quo nō pōt absoluerē: r ipse
non vult ire ad epm: hoc esset fue
lare confessionē quā ipse nō inten
deret hoc: qz grauitatē peccati ex

prestit. hec De. Et idem est cui
dicit se audiuisset quendam noian-
do eum: et non absoluisset. Similiter
episcopo qui per confessionem nouit cor-
ruptionem monialium que petit bene-
dictionem: quia aut est causus in quo te-
netur et tunc negare non debet: quia si per
confessionem eiusdem sibi constat: non tamen
sibi constat ut iudicium in illo foro in quo
sic ab ordinariorum monasterij petit mo-
nialibus benedictionem: et quilibet pro
se ipsa. Si autem hoc sit per confessionem
eius qui vidit: vel qui eam con-
rupit: non sufficienter constat: etiam
si extra confessionem dicat: vnde ne-
gare non debet. Si autem aliter scit
non tenetur benedictionem impartiri: et
potest sine reuelatione confessionis
negare ita confitenti: sicut non con-
fidenti. Et quod dictum est de benedi-
ctione monialium. scilicet virginum: idem
est de benedictione abbatissarum:
ubi virgines communiter benedicunt
in quosdam qui dicunt quod licet ali-
qua possit esse abbatissa vidua sicut
paula mater Eustachij: tamen ab-
surdum eis videtur quod monialibus
benedictis possit abbatissa preesse
carere illa benedictione: sicut etiam si in
ra confessionis non debet nouitia preferri
in abbatissam: imo nec confessionem ta-
cite nec expressisse de elec. c. indenu-
tati bus in prin. li. vi. quia tamen quod non est per
hibitum confessionem est: ideo videtur quod
benedictio abbatissarum quumcunq;
non requirat virginatatem magis quam ab-
batissam cum non sit iure cautus: sicut de
benedictione virginum. De. de pal.
Sicut quia homo habet liberam ele-
ctionem per solam confessionem: licet
per solam confessionem sciat aliquem indi-

gnum ad prelationem ad quam eli-
gitur que alias putabat dignum non
debet eligere ex conscientia sibi sic di-
crante: quia eligendo scienter dignum
vel indignum negocium gerit inter
ipsum et deum. Unde potest etiam ex his
que scit ut deus iudicare: ita et in pro-
posito: sed bene putarem quod patere
tur penas iuris: puta quod esset priua-
tuus iure eligendi: et a fructibus per
triennium suspensus: qui eligeret
illum quem scit ut deus indignum: sed nescit
ut homo quod de his que scit homo ut deus solu-
deus habet victorem: non hominem et
huiusmodi. De. Quauis autem di-
cendum confessionem non sit ibi sacra-
mentum tenetur tamen sacerdos ce-
lare: quia pars est sacramenti. De. **10**

Qui teneat ad sigillum confessionis. §. 8

Dicitur De. de pal. ubi supra
quod ad celandum confessionem
tenetur is qui confitetur
licite vel illicite mediate vel imme-
diate. Unde et non sacerdos qui
in casu necessitatis audit de mor-
talibus et venialibus. **I**tem in-
terpres que pro se penitens adhi-
bet. **I**tem qui casum audit. **I**tem
cum de licentia confitentis reuelat.
Item qui se confessorem fingit.
Item qui latenter absconditus
confessiones audit: quod est sacrilegium:
et iniuriam facit sacramen-
to. **I**tem confessor antequam ab-
soluat: et etiam quando non ab-
soluit tenetur celare. **I**tem nota
quod cum quis recipit aliquid
sub sigillo confessionis: quanuis
ei non fuerit confessus dicens il-
lud: tamen debet ita secretum tene-
re: ac si haberet in confessione: non

quidem rōe sacramenti qđ ibi non est: s; rōe pmissi si pmissit illud sic celare. Hec s; in Tho. 7 Pe. de pal. Dicit tñ Tho. 7 Pe. qđ hō nō d; aliud de facili recipi 7 p̄fessioe. Ad dicit qđ Pe. d; pal. qđ tradidit l' accipit i p̄fessione aliqd qđ nō ē cōfessio: v; facere irreuerētia sacro cū nil sit eque celandū eo qđ scifi p̄fessione. S; i; cū qđ accipit ab aliq; p̄fessioe. S; i; rēcomēdans vt illud teneat secretū tenet ad celandū 7 frangeus qđlibz isto sigillo p̄ siue secreti siue p̄fessiois: peccat mortali. Et tñ qđ qđ recipit sub sigillo p̄fessiois et nō i p̄fessione: nō plus obligat qđ si qđ iurat tenere secretū aliqd. Cū cū aliq; qñ iurat celare aliqd maluz qđ māifestādo cū alijs possit i pediri: illud malū aufert. vt p̄ditio aliq; 7 hī mōi: tenet māifestare nō obn̄te iuramto. xxi. q. iiii. c. iter cetera. Ita 7 qđ accipit sub sigillo cōfessiois 7 non in confessione.

Ad que se extendat sigillum cōfessionis. §. fi.

Dicit Tho. i. iiii. q. dicitur nō nisi ad illa que cadūt sub sacrali p̄fessione. Indirecte autē nō solū se ertēdit ad ea que audiuit sub p̄fessioe vt peccata: s; oia alia p̄ q̄ possit peccatō vel peccatum dephendi: vt si diceret qđ nō absoluit eū vel talis cuius impedimentum cognouit per confessionem. Plurimū: non est talis vxor: nihil hōiūs alia etiam que in cōfessione dicantur non p̄tinentia ad p̄fessionem summo p̄se sunt celāda propter scādalum: tum propter p̄uauatem que ex consueudine seq̄

ad dicendum audita in confessione. Tho. Pe. de pal. melius p̄seq̄ istam materiam dicens qđ directe 7 p̄ncipaliter peccata confessā: 7 circūstātie iqtum hī mōi 7 p̄sōa tertia cū qua quis confitetur se peccasse cadunt sub sigillo confessionis. I; quidam hoc negeat de p̄sōa p̄ qua quis p̄fiteat se peccasse: qđ tñ ipse reprobatur: 7 qñ per locutionez de peccatis p̄fessis potest deueniri per se vel p̄ accidēs dirrecte vel indirecte: vel p̄ quēcunq; alium modum in aliq; cogitationē vel dubitationē vel op̄inationē vel suspitionē de confessione: vel inqtū pōt ei eueniri detrimētuz i aia siue in cōpore siue in fama possessionib; v; amici: vel potest p̄pter hoc scandalum in populo gnari: vel confessio magis odiosa vel nimis dilecta: vel magis onerosa: vel minus p̄ciosa reputari debet confessor huiusmodi locutionibus abstineret 7 q; raro vel nūq; potest contingeret: quin ex reuelatione peccatorū i; p̄fessione scitoz: 7 nō p̄ alia viā possit sequi aliquod de p̄dictis inconueniētibus: q̄uis forte nullum contingat: debet multum cauere qđ nō dicat peccata audita in confessione quicunq; gnāl; loquat: vel quō dicat hec Pe. 7 mag; Umberto s; dicit qđ cauēdū ē ne vnq; dicat qđ in s̄mone vel alia locutione. Ego audiui hūc cauz i p̄fessione: nec vnq; et d; dicere qđ i illa abbātia vel castro v; villa v; ciuitate i qđ audiu i p̄fessiones fiūt mlta p̄cia 7 hī mōi: q; pp hoc credūt simplices qđ hoc sit r̄uelat p̄fessionem: q̄uis nō

reuelet p talia vba fm Pe. Nisi ex
 huiusmodi locutio e posset peccati
 alicui dephedi: dicedo ar: iste e mi
 bi p fessio sua pcta: no e reuelat: qz
 nihil pot palaz: qz si dixerim: qa
 pctm no hem? ac. sed dicendo sibi
 fuisse p fessu de magnis z mlti pec
 catis: h e reuelat p fessione fz Pe.
 Bda ar alicui opa qd qz scit ex con
 fessioe: puta qz e vgo: l qz nuq pec
 cavit mortaliter z huiusmodi: lz di
 cere: nisi qz ex h qz vn? laudatur o
 bi? qz alteri pctm reuelet: cu no
 laudat o eode: quia quod de vno
 of de alio negat: ol. xxv. c. qlis. vn
 si de duobus cofitub? dicit p fess
 for qz e vgo: eet stati suspitio ctra
 aliud si idex n dicit. hec Pe. de pal.
 vnde z magister Lambert? die sum
 plr abstinedu ab hi? locutioibus:
 addes et qz p fessor debet caure: ne
 vnq pcr aliquod genus pcti ostē
 dat cofitenti minorē familiaritatē: vel
 signū minoris dilectiois. Alia q di
 cantur in cofessioe nec pcta: nec va
 lētia ducer i manifestacionē p fētis
 puta qz si in tali terra sūt bda vna
 no cadunt sub sigillo cofessiois.

Quid fiedum quando cofessor
 indiget consilio sup vno casu.

Nota etiā q qn p fessor idiget
 p silio alterius: nisi habeat
 licentiam a confitente de persona
 manifestanda dz loq ita obscur z
 caute: z a remotis: vt nullo mō cō
 sulens vnq possit imaginari de p
 sona. Unde dz considerat p sonaz
 z tps idoneū: nā siqz audierit vnū
 clericū adueniētē: si cofessor vadat
 subito ad interrogādū de aliqua si
 monia z hi? nōne satis pbabili

z qn violēt habebit ille suspicari d
 illo clerico: z iō i hi? magna caute
 la e adhibēda: qz si p fessor nesciret
 vl no posset casū expmere sup q in
 diget p silio: qn ille p sulto itelligere
 psonā z illa n vult sciri dz ire ad a
 liū. p p silio: qz si aliū sufficiētē hē n
 pē n se in omittat. vn Pe. d Pa. die
 si no posset p fiteri pctm pū: nisi di
 cēdo aliqd pctm: p qd manifestat cō
 fessio alteri? n dz illud p fiteri: et si
 eet mortale qz sufficit tūc cōtricio
 cum proposito cofitēdi qn ipse ha
 bebūt copā talis sacerdotis: cui il
 lud pctm suū p fētēdo nō manifestet
 alterius p fessio. Rō ē qz fortior est
 obligatio ad celandum quā ad p fē
 tendū. **S**i qz aut releuat in p fē
 sione obita sua z credita sua z hi? z
 qn: z an sacerdos possit alias reue
 lare: vide de hac materia plene in
 tertia parte sūme.

DExplicit tractat? d p fessore.
 Incipiūt. xxxvj. excoicatioes
 reseruate sedi aplice tā a iure qz p p
 cessū: siue p extranagantes: z bre
 uiter recollecte. Deide sequuntur ex
 coicaciones reseruate epil vniuscui
 iusqz diocelis.

De iniuriis man? violen
 tas vl temerarias in cleri
 cū vl religiosū vl monia
 lē vl alteram religiosā psonā: papa
 lis ē absolutio: si iniuria ē enormis
 h? tū dclaratioes vide i tertia pre i
 ti. de excoicacionib? z. xvij. q. iij.
 .c. si qz suadēte diabolo i decretis.

De icēdārijs ecclesiaz vl ali
 or? locoz sacroz vl religiosoz vl
 cōmsterioz ē papal excoicatio: post
 qz sunt denunciat: sed p episcopoz

possūt absoluti añ denūciatōez: de
hac videi. c. p̄q̄sti r. i. c. tua nos. ex
tra d̄ sentē. excōi. **De effractorib⁹**
p̄dictoz locoz sacroz q̄ ēt p̄ q̄ fu
erit denūciati: ē absolutō papal: s̄
vñ d̄nūciationē ep̄al est absolutō ex
tra d̄ s̄ten. excō. ca. p̄q̄sti. **De icē-**
darijs alioz locoz nō sacroz. de
psulētib⁹ aut fautorib⁹. q̄ tales nō
sūt excōicati a iure cōi. s̄ sūt excōi
cādī. Si m̄ fuerit excōicati aliq̄ iuf
priculari: puta excōicatiōe synoda
lī vl̄ ab hōine: fuerit d̄nūciati ē pa
p. l̄ absolutio. vide d̄ hoc i. c. tua d̄
s̄ten. excō. De fallātib⁹ litteral pa
pales: vl̄ falsis sc̄iēi vt̄tib⁹: extra d̄
crimine falli. capitulo durante. ¶
De apponētib⁹ manū ad corri
gendum etiam minimum litteram
vel p̄cū minimum in his litteris:
exceptis his quibus est commis
suz ē papal absolutō fin hostien
sem per sentētiā curie lataz. De
fingentibus nouā heresim vel iam
d̄anātā sequētib⁹. xxiii. q. i. c. i. r. ij
extra d̄ here. c. ad abolēdū: r̄ nūc ē
casus papalis per extrauagantem
Martini q̄nti vt̄ p̄z in p̄cessu ipsi⁹
ānuali. De sc̄ismaticis r̄ p̄cipue
d̄ sequentib⁹ sc̄isma p̄curi d̄ luna. r̄
successoz eius r̄ fautorz ipsius sc̄i
manis ē papal absolutio p̄ p̄cessuz
curie. De credentib⁹ receptori
bus d̄fensorib⁹ r̄ fautorib⁹ hereti
coz ē papalis absolutio: r̄ quō itel
ligant̄ ista noia: vide in sum. ff. d̄ ex
cōicationib⁹ i tertia p̄sum. De co
mūtātib⁹ simoniam siue p̄ ordi
bus siue p̄ b̄nificijs: r̄ officijs: vel p̄
laturis ecclesiasticis: vel p̄ ingressu
i religionē: vl̄ p̄ alijs sp̄ualib⁹ ē ab

solutio papalis p̄ extrauagantem
Martini q̄nti: vid̄ d̄ hac i. ij. p̄e sū.
ti. d̄ simonia. **De facientib⁹ vl̄ p̄**
missione recipiētib⁹ ex pacto vl̄ p̄
missione oculata vl̄ manifesta aliqd̄
ēt puūpro aliq̄ iusticia vel grām
p̄ alio vl̄ p̄ sc̄i causis iudicialib⁹
seu p̄ litteris obrinēdis ab aposto
lica sede ē papal absolutio p̄ extra
uagantē Bōifacij octaui. De sc̄iē
vt̄tib⁹ talib⁹ gratijs vl̄ litteris sic
obrētī ē absolutio papal p̄ extraua
gantē Bōifacij. De pirari r̄ qb⁹
cūq̄z alijs i mari depredātib⁹ ē pa
pā absolutio p̄ p̄cessū curie. De i
pediētib⁹ de p̄dantib⁹ vel inuadē
tibus adducētib⁹ victualia seu alia
ad v̄sum romane curie necessaria:
vl̄ ne talia deserant aut adducan
tur ad curiam: r̄ d̄ defēdētibus ta
lia facientes est absolutio papalis
per p̄cessum curie. De capienti
bus detinentibus dep̄dantibus ro
mipetas r̄ peregrinos ad urbē ro
mā accedētes tam cā deuotiōis
q̄ peregrinationis: r̄ s̄l̄r i ea morā
tes r̄ recedentes ab ipsa: est absolu
tio papalis per p̄cessū annualē
qui fit in curia. Et similiter de dan
tibus psilium r̄ fauorē ad talia .s̄.
dicta faciendum ē papalis absolu
tio per p̄cessū. De portātib⁹
arma equos r̄ alia necessaria ad
ipugnādum christianos vel trans
mūtētib⁹ seu galeas r̄ naues ve
dentibus vel in piraticis sarrace
norum gubernationem exercenti
bus vel d̄antibus auxiliū consi
liū r̄ fauorē in dispendiū ter
re sancte extra de iudeis capitulo
ad liberandam: r̄ est casus papalis

per extrauagatē Clemētis: 7 p pcessum curie. **De portantibus** et vicualia: 7 alia quicqz mercemōia in Alexandria vel in alia loca sarracēorū terre egypti: vel mittētibus ipa vel d suis portubus: vt eis deferat extrahētibus: vl extrahi pmittētibus aut dāntibus auxiliū 7 fauorē. 7 ē papalis pcessū curie. **Nota** in q veneti in h hnt licētia. **De portantibus** predcā: vel aliquomō predcōrū: 7 ad hoc operantibus ad oēs terras soldāo subiectas: est papalis absolutio per extrauagatē Clemē.

De euntibus ad terram sanctā et causa deuotionis seu voti sine licentia sedis apostolice: 7 ē absolutio papalis: put reperit in libro penitētiarie summi penitentiarij: qui 7 ipse hoc potest. **De infectoribus cardinalium hostili: 7 ē excomunicatio papalis:** per. c. felicis de pensli. vj. **De bānientibus episcopos:** vel capientibus: 7 infectoribus: vel hoc fieri mandātibus aurfacta ab alijs rata hntibus: vl in his dantibus consiliū: 7 fauorē vel sciēter tales defendētibus: est papalis absolutio: per. c. si quis d penis in de. **De exēterantibus:** vl frustra cōcidentibus: seu dco quē vel incidere: aut ossa de carnibus euellere precūmentibus cuiuscūqz defuncti: vt eius ossa ad pres alias deferatur: est papalis absolo: per extrauagatē Bonifacij. **De occupantibus vel detinentibus:** vel hostiliter discurrētibz per se vel per alium directe vel indirecte sub quocūqz titulo vl colore ciuitates terras: loca: vel iura ad rōana 7 ec

clesiam pertinentia: 7 adherētibus favoribus ac defensoribus eorū ē absolutio papalis per processū curie. **De his q occasione sētēte excomunicatiōis suspēsiōis vl iudicij late dāt licētia eos grauādū q eā tulerūt vl suos in psonis rebz vl bonis illoz quoz occasiōe late sūt vl qui eos obseruant vel qui taliter excomunicatis cōicare volunt: nisi in licentiaz ipsam integre reuocent.** **Similiter** qui dicta licentia vsi fuerit vel etiam sine licentia hoc fecerint suum motu excommunicationem incurrun in qua si permāserit per duos mēses: est papalis absolutio: vide de hac in capitulo de dominis in scōa pte: 7 infra in exco. pntinentibus ad diocesanos in. ij. exco. **De his q cogūt aliquē celebrare in loco iter dicto vel ad audiendum cōuocāt excommunicatos vel interdictos: vel prohibent interdictos: vel prohibent eis ne moniti exeat: 7 d his qui moniti non exeunt: de. grauis de sētētia excom.** **De his q iponūt in terris suis noua pedagia vl augment antiqua: 7 est excomunicatio papalis p pcessū curie.** De laicis recipientibus in rōana curia litteras domini pape de manu alius: nisi d manu domini pape vl bullaz vel nuntij recipientis d manu predictorum.

Excomunicatiōes papales cōcernētēs religiosos religiofasqz.

De clericis 7 religiosis iducentibus ad vouendū iura sdim: vel penitendum de eligēdo apud eos sepulturam vel v cam vltērius non mutens

laz electa excoicatio e papal p cle.
cupietes de pe. De religiosis qui
absz spali licentia ppz sacerdotis
solenuget mrimoia aut ministra-
ret sacri. eucharistie vel extreme
vntiois: cle. i. de puile. est excoicatio
papal. De religiosis q excoicatos
a caone absoluut a casib no coel
sis: aut q absoluut a snis p statuta
synodalia vl puincialia pmulgata
aut absoluut a pena 7 a culpa e ex
coicatio papalis. pe. i. de puile.
De inquisitoib heret. coz q odio
gra vl lucro 7 aore ptra iustitiaz 7
psciencia omiserit ptra quepia pcede
rel ipaz heresi alie ipderet: aut in
pderet q impediret officiu suu e excoi
catio papal p cle. mltorz de here.
De medicantib pssis q traseunt
ad aliqua religionē mochalē ex
cepto ordie carustēsiū: 7 scipiēb
tal scier e excoicatio papal p pstitu
tionē Martini factā Costāne. De
clericis scienter 7 spōte coicantib
excoicatis a papa i diuinis e excoi
municatio papal fm hostie. Ista
excoicatio in hz dubiū: extra d sen
exco. c. significasti. De participan
tibus i crimine pp qd aliqs e excoi
catus aliq pdictaz excoicatonū e
excoicatio papal: p. c. si cōcubie ex
tra d sen exco. De his q absoluut
ab aliqua pdictaz excoicatonum
citra sedē apostolicam: prerq i arti
culo mortis: q taliter absoluut si nō
se repntat pccatus pnt ei a quo pnt
absoluut: vel mittat p absolutioe re
incidūt in eandē. s. papalē excoica
tionez p. c. eos d sen. exco. li. vi.
Excoicatiois episcopis ex iure
referuare.

De verberatib clericos re
ligiosos vl mōiales: seu ta
lib man violētas iniēz
tib seu temerariis e epalis excoi
catio: si fiat leuis iniuria talib: p. c.
puēt extra d se. exco. De his: qui
inuit ordinatonib seu alienatio
nibus a scismaticis facti e epalis p
c. extra de scisma. De his q vsur
pat d e nouo vacantiuz eccliarum
mōasterioz: vel alioz pioz locoz
custodia: seu guadiā titulu aduoca
tionis seu defensionis q pe sūt noia
patronatus: vl ipsoz locoz vacā
tiū bōa occupat: vl regalia. i. collec
tā q sit rōe regis vl ipatorū: seu tri
butū regi dbitū: vt. c. gnali. de elec.
li. vi. De clericis vl mōachis ipoz
locoz vacantiū q hoc fieri pcurat
7 hec excoicatio cū puoi habet ex
coicatio est epalis: p. c. generali. de
elec. i. vi. De his q ab ecclesijs 7 l
psōis ecclesiasticis p se vl p aliu suo
noie vl alieno psonis vel rebus
qs n cā. negociatiois dferūt vl dfe
ri faciūt seu transmittūt exigūt ali
qd pedagū vl guidagiū e excoica
tio epalis: p. c. quāq de cēst. li. vi.
De his q fecerūt statuta ptra li
bertatē ecclie: 7 quis crispserint eo
qui sunt potestates: consules recta
res 7 consiliarij locoz vbi dicā sta
tuta seu etiam cōsuetudines edite
sunt vel seruare 7 qui seruare, ea ise
cerint: 7 fz ea iudicauerit: 7 vel q
in publicam formam redegerint iu
dicta est excommunicatio episco
palis: p. c. nouerit. de sen. excom.
De rectoribus ciuitatū facientibus
exactiones indebitas clericis
religiosis vl ecclesijs eoz si postq

fuerit monitū non desistant est ep̄a
 lis excoꝛcatio: p. c. nō minus extra
 de iuu. eccle. 7. c. aduersus psules
 De his q̄ abolitionē ab aliq̄ excoꝛ
 catio: v̄l reuocatioe ei' suspēdiōis
 v̄l interdici extorq̄nt p̄ v̄lz v̄l p̄ me
 tum: neq; valet absolutio: sed icur
 runt nouam excoꝛcationez ē ep̄al
 excoꝛmunicatio per. c. j. de his q̄ vi
 metu s̄ue causa fiunt li. 7. vj. De his
 q̄ p̄ assassinos. i. quosdā infideles q̄
 ex falsis suis opinioibus de facil
 mitrebat ad occidēdū xp̄ianos 7i
 q̄ interfici fecerit: v̄l mandauerint
 aliq̄e ch̄istianum: etiam si mors
 nō fuerit subsecuta: 7 de recepta
 torib' 7 defensoribus 7 occultoꝛi
 bus eorū est excoꝛmunicatio ep̄i
 scopalis: p. c. pro h̄ianō homici.
 li. 7. vj. De p̄tātib' capitaneis: re
 ctoꝛibus: cōsulib' 7 iudicib' 7 p̄sita
 rijs: 7 alijs officialib' q̄ statuta fa
 ciunt: scribunt: v̄l dictāt: p̄ que q̄s
 cōpellatur soluere vsuras vel solu
 tas non repetere est ep̄alis excoꝛca
 tio: cle. ex graui. de vsur. De his
 q̄ occasione s̄nie excoꝛmunicatiōis
 vel interdici late dant licentiā gra
 uandi illos qui tulerint eas v̄l suos
 in p̄sonis v̄l reb': hic tñ casus est
 ep̄iscopalis vsq; ad duos menses
 e ab inuisione sentētie: ab inde ve
 ro est papalis excoꝛmunicatio: p
 c. q̄cūq; de sen. exco. li. 7. vj. De his
 q̄ iudicant statuta edita in fauorez
 vsurarioz: 7 q̄ h̄nt super hoc pote
 statem: nisi statuta ipsa deleuerint.
 aut si ea permiserit obseruari. **W**
Unde illi q̄ faciūt capitula cum
 iudeis: vt dñi in cōitates 7 cōtinē
 tia q̄ possunt tenerari: 7 q̄ nō pos

sunt repeti in iudicio vsure extorze
 ab eis 7 bul' vident scidere in h̄ac
 excoꝛcacionē: 7 domini q̄ ea faciūt
 7 ciues q̄ cōsulant: cle. ex graui. de
 vsuris. De his q̄ cōcedunt repres
 salias p̄ p̄oas ecclesiasticas specialr
 aut generalr: ē ep̄alis excoꝛcatio p
 c. si pignozatiōes: de in iur. dam.
 da. li. 7. vj. De rectorib' secularib':
 v̄l q̄buscūq; officialib' eoz: q̄ cō
 gnoscerēt de crimine heresis: aut ca
 ptos liberarent: v̄l diocelanoz v̄l
 inq̄sitoz officii ipedirent est ep̄al
 p. c. vt inq̄sitiōis: de her. li. 7. vj. De
 his q̄ scienter p̄trahūt matrimonia
 in casibus non cōcessis 7 phibitis
 cōsanguinitatis 7 affinitatis: 7 de
 cōtrahētibus cum monialibus est
 ep̄alis: vt cle. eos de cōsan. 7 affi.
 De dominijs tēporalib' q̄ s̄bdit
 interdici: ne plans vel p̄sonis ec
 clesiasticis q̄cūq; vendant v̄l emanent
 ab eis bladū molant: panē coquāt
 7 bul' obsequia exhibere p̄sumāt:
 est ep̄alis excoꝛmunicatio: p. c. eos
 de iuu. eccle. li. 7. vj. De his q̄ ipe
 diunt q̄n corā iudicibus ecclesiasti
 cis vel legatis: vel ordinarijs in ca
 sibus q̄ ad eos p̄tinēt illi q̄ p̄querū
 tur iusticiam possint obtinere ex
 coꝛmunicatio est ep̄alis: p. c. quo
 niam de iuu. eccle. li. 7. vj. De his q̄
 compellunt imperatores litteraz
 apostolicarum: vel alios recurrentes
 ad forum ecclesiasticum in cau
 sis: que de iure vel antiqua consue
 tudine ad ipsum p̄tinent: v̄l ad
 desistendum vel litigādum de eis
 in foro suo seculari grauidi iudi
 ces ecclesiasticos: v̄l impetrātes
 seu litigantes: seu volētes corā eis

litigare vel grauado propinquos
eoz: vel capiētes res vel eccleſias
raſiū: vſ quocūq; alio mō: dicto. c.
qm̄ est ep̄alis ⁊ ſilr de dantibu^o cō
ſiliū ⁊ fauorē: ⁊ auxiliū ad oīa p̄di
cta in duob^o. §. p̄cedētib^o. **De his**
q̄ p̄latos capitula ſeu alias p̄ſonas
eccleſiaſticas cōpellūt ad ſbmittē
dū laicis vſ ad alienandū: in bona
imobilia ſeu iura eccleſiaz: ⁊ ſilr
laici q̄ vſurpant ſibi illicite huius
modi: ⁊ ſi nō diſiterit poſtq̄ fuerit
admōti eſt ep̄alis excōicatio p. c.
hoc cooſulūſſimo: de re. eccle. non
alie. li. vj. vj. **De his** q̄ ſingūtr̄ frau
dulēt alique caſuz p̄ que aliq; iu
dex mittat ad aliquaz muliere^o pro
teſtimonio: eſt excōicatio ep̄alis p
c. mulieres de iudi. li. **De his** q̄
vocantur ad dirigēdas montales
in electiōib^o: niſi abſtineant ab his
p̄ que poſſit diſcordia nutriri ē ex
cōicatio ep̄alis: p. c. indēnatib^o de
elec. li. vj. **De his** q̄ grauant cleri
cos vſ alias p̄ſonas eccleſiaſticas
ad quas ſpectat aliqua electio pro
eo q̄ rogati ſeu alias induc i eum
pro quo rogabāt ſeu iducebāt no
luerūt eliger: vſ cōſanguīneos eoz
aut ipſas eccleſias ſeu loca bñfici
is ſeu alijs bonis ſpoliāpo: ſeu ali
as iniuſte p̄ſeādas. c. ſciār: d̄ elec.
in vj. ⁊ eſt ep̄alis excōicatio **De**
his q̄ loquunt ſecrēte: vſ mittūt ſcri
pturas: vſ nunciū alicui cardinali
qm̄ ſunt recluſi occaſiōe electionis
pape eſt ep̄alis excōicatio p. c. vbi
periculuz de elec. li. vj. ⁊ de dñis
⁊ rectoribus ⁊ officiārib^o q̄ iminē
te dicta electiōe nō ſuāt ipſ. ⁊ cōſti
tutionē: p. c. vbi periculuz **De his**

qui pcurant q̄ conſeruatores dñi
ei intromittant de his q̄ nō licēt
i. de alijs q̄ de manifeſtis iniurijs
⁊ violentijs: eſt excōicatio ep̄alis:
p. c. ſtatuumus: de offi. dele. li. vj.
De dominis rectorib^o ad regi
men vrbis rome ⁊ elecīs ⁊ fauor
ribus q̄ fecerint ꝑira cōſtitutionez
ſup hoc factā eſt ep̄ali^o excōicatio
per. c. fundamenta: de elec. li. vj.
De electis magiſtris doctorib^o
vel ſcolarib^o tractantib^o cuz aliq;
ciue Bononiēſi de cōducēdo ho
ſpiciū irrequiſitis iquilijs niſi tem
pus cōditionis fuerit elapſum eſt
epiſcopaliſ excōmunicatio: per. c.
ex reſcripto: extra de locato. De
doctoribus ſeu magiſtris q̄ ſcien
ter illos religioſos q̄ dimiſerūt ha
bitū docēt litteras. ſ. legē vſ phyſi
caz eſt excōicatio ep̄alis: p. c. vſ pi
culosa. ne. cle. vſ mo. li. vj. De do
minis vſ rectoribus t̄palib^o q̄ nō
fecerit obſeruari ea q̄ ſtatunt ꝑ in
ſecutores cardinaliū ſeu alicui^o de
familia eoz vſ pape ē excōicatio
ep̄al: p. c. felicis: de pe. li. vj. **De**
his q̄ ipediūt viſitatores nomina
liuz vel canonicaz: ſi mōiti nō dñi
ſtant ē ep̄alis excōicatio p. cle. attē
dētes d̄ ſtatu mo. De ipugnātib^o lit
teras pape añ coronatiōez ei^o: ⁊
ē bñdicti pape. ij. De q̄buſdā mu
lierib^o q̄ beghne dñtur ⁊ d̄ religio
ſis ſauētib^o eiſ i illo ſtatu ⁊ erāt iſte
certū habitū aſſumētes: niſi obediē
tiā p̄mittētes nec renūciātes. p̄ijs
nec r̄gulā hñtes: lz q̄buſdā religio
ſis ſpūaliū ibereat: d̄ heſ. c. ad n̄faz
in cle. Nec intelligit ſb hoc nomi
ne ille que ēt beghine vſ veſtite dñ

entur de penitentia beati Domini
 ci: patet i declaratiōe. Joānis. xxiij
 ⁊ idē dicit de titio ordie beati fraci
 sci: imo ex illa cle. vident dicit beg-
 hōne ille excōmunicate q̄ hnt illos
 errores sibi positos q̄ cuz sapiāt he
 restz est hodie forte casus papalis
 ⁊ est cōtra tales begbīnas. De his
 q̄ absoluti ab excōicatione in arti-
 culo mortis: vel pp aliud impedi-
 mentū nō representat se q̄ citius cō-
 mode possunt ei a quo debeāt ab-
 solui: qz reīciūt in eandē: de sen.
 excom. li. vj. ¶ De participātibz
 cū excōmunicato in crimze: ppter
 qd̄ est excōicatus vando ei cōsiliū
 ⁊ fauorez. c. si cōcubine: de sen. ex
 com. De his q̄ absoluunt a sede
 apostolica vel legatis ⁊ iniūgit eis
 q̄ se representēt ordinarijs vel alijs
 suscepturi penitentiam ⁊ passis in
 turiam seu alias obligati eis quibz
 bus sciēter satisfaciāt: si hoc n̄ fact-
 unt cum pzimuz commōdo potue-
 runt: qui reīciunt in eandem sen-
 tentiam. di. c. eos. ¶ De his q̄ con-
 tumaciter asserunt romanaz eccle-
 sīam non esse caput omnium eccle-
 sīarum: nec ei tanq̄ capiti esse obe-
 diendū: di. xix. c. nulli fas. De his
 qui sepeliunt corpora i cimiterijs
 tempore interdici in casibus non
 cōcessis: in iūre: cle: eos de sepul.:
 ¶ De his q̄ excōicatos publice:
 aut nominatim interdicos v̄l vsu-
 rarios manifestos scienter sepelli-
 unt in cimiterijs dicta cle. eos. ¶
 De clericis qui manifestis vsura-
 rijs ad exercendū fenus domos
 locant vel alio titulo concedūt est
 excommunicatio episcopalis: p

c. vsurarum de vsu. li. vj. De eo
 qui nō est electus a duabz partibz
 cardinaliū ⁊ se gerit pro papa. c. li
 cet de elec. De monachis ⁊ cona-
 nicis regularibus archidiacono
 decantis ppositis: plectans: canto-
 ribz ⁊ alijs clericis psonatū habē-
 tibus: aut etiā q̄buscūqz presbby-
 teris q̄ audiūt leges v̄l phyzicaz est
 episcopalis excōmunicatio: p. c. n̄
 magno per ne. cle. l. mo. De religio-
 sis qui temerarie vbicūqz habitū
 sue religionis v̄mūtūt excōmuni-
 catio est episcopalis: p. c. vt pericu-
 losa: ne cle. vel mo. li. vj. ¶ De reli-
 giosis qui accedūt ad studia nisi a
 suo plato cum cōsilio maioris p-
 tris conuentus licentia sibi sit pces-
 sa. di. c. vt periculosa li. vj. De reli-
 giosis qui decimas debitas eccle-
 sijs sibi appropriant vel vsurpant
 siue qui nō pmittunt solui ecclesijs
 decimas de animalibz familiāz:
 ⁊ pastoꝝ suoꝝ vel alioꝝ imiscenti-
 um ipsa animalia gregibz eoz ta-
 les si nō hnt administratiōes ⁊ bñ
 ficia sunt excōmunicati: si habent
 sunt suspensi nisi requisiti destiterit
 infra menses: cle. religiosi: de deci.
 Et est ep̄alis excōicatio. De mona-
 chis ⁊ canonicis regularibz nō hnt
 tibz aliq̄ administratiōem q̄ se pfe-
 rūt ad curias pncipiū sine licētia su-
 oꝝ platoꝝ: vt dānū aliq̄ inferāt
 suis platis aut monasterijs: ⁊ q̄ si
 ne licētia arma tenēt ista septa mo-
 nasterij: est ep̄alis excōicatio p. cle.
 ne i agro d̄ sp̄. mo. De religiosi v̄l
 mōialibz p̄fessis ⁊ cle. i sac. ordi-
 nibz p̄stitui: q̄ p̄hnt matrimonium
 d̄ facto ē excōicatio episcopalis: cle.

eos de consan. 7 affi. **D**e inquit
sitoribus hereticorum q̄ p̄textu officij
inquisitionis q̄busuis modis illicite
pecunia extorquetur: vel sciēter bona
ecclesiarum ob delicta clericorum sive
ecclesie applicat: nec p̄nt absolui nisi
q̄b̄ extorserint plene satisfecerint
de peccatis ep̄alis excoicationis cle.
nolentes de her. De religiosis q̄ nō
fuar̄ interdici q̄d fuar̄ sancta m̄ ec
clia Ro.: vt cle. ex frequētib̄ d̄ sen.
excō. De religiosis q̄ p̄fiterib̄ sibi
nō faciūt p̄ciam sciētia de decimis
soluēdis: tales ab officio p̄dicatio
nis sunt suspēsi: donec cōmode pos
sint faciūt eis p̄ciam: 7 si interiz p̄e
dicat: si excoicati ep̄ali excoicatoe
7 s̄l̄r de religiosis q̄ dicunt aliqua
verba: vt retrabant audiētes a so
lutioe decimarum est ep̄alis excoica
tio: p̄ cle. cupiētes de penis. De re
ligiosis mendicantib̄ q̄ domos ad
habundū vel loca de nouo recipēt
aut de nouo recepta mutarent: vel
alienarēt. c. j. de excē. p̄la. i. cle. De
fratrib̄ minorib̄ q̄ tēpore interdi
cti recipiūt ad diuina fr̄es vl̄ soro
res d̄ tertio: ordie sci fr̄acisci ē ep̄a
lis excoicatio. c. cū ex eo: de sen. ex
cō. in cle. Ingressus monasteria
monialium ordinis p̄dicatoz extra
casus necessarios q̄ declinat in cō
fessionib̄ suis: puta ad dandū sacra
menta infirmis: ad medēdū eis ad
reparandū edificia: 7 huī nō habi
ta licentia a papa vl̄ a magistro or
dinis sunt excoicati: nec p̄nt absol
ui nisi a papa vel a magistro ordi
nis vel ab alio cui fuerit p̄cessa ta
lis absolutio: vt p̄z in bulla ipsius
ordinis: cuius bulle transumptum

vidi ego. Ingressus monaste
ria monialium ordinis minorū extra
casus necessarios p̄cessus in cōsti
tutionibus suis sine licētia pape vel
ministri ordie excoicationē dioce
sanis reseruata incurrit: put audi
ui q̄busdā fide dignis. Nō. q̄ ab ex
cōmunicatiōib̄ q̄ sunt ab homine
sive a iudice regulariter nō pōt q̄s
absolui nisi a suo excoicatore: vel
ab hōte plenā iurisdictionē sup̄ eū
a superiori suo: nisi i articulo mortis.

Itē nō q̄ fratres p̄dicatores 7 vo
lentes ingredi eoz religionē p̄nt ab
solui a plaris ipsius ordinis a sen
tentijs excoicatiōis suspensionis:
7 interdici latis ab hōte vel a iur̄:
saltem ab illis quoz absolutio re
seruat ep̄o. De mā oīuz supradicta
ruz excoicationū tā pontifici sum
mo q̄ ep̄is vnicuiusq̄ diocesis tā
a iur̄ q̄ p̄ extrauagātes 7 p̄cessus
curie: vide plenius 7 clarius ac dif
fusius si vis videre in titulo de cē
suris ecclesiasticis in tertia parte
summe: sive cōplate p̄ me fr̄ez Anto
niū archiep̄m florētini. Et sic ē fi
nis oīuz casuū tam summo pōntifici q̄
ep̄i reseruator. **Quinto**

Quinto notādū q̄ sūt due
spēs excoicationis. s. ma
ioris 7 minoris. Excoica
tio maior semp̄ ē peccatū mortale: 7
talis p̄mo ē separatus a deo nō po
test cōicari pro aliq̄ vtilitate aīe sue
Secūdo est separatus a sancta eccle
sia. i. a cōmunionē 7 p̄cipatiōe si
delin: exceptis his casib̄ q̄ supra
specificati sūt. Et sunt quinque i q̄b̄
ipse excoimunicatus nō pōt partiā
pare qui continētur in hoc versu.
pro delictis anathema q̄s efficiat

Nō dr̄az sūt m̄ d̄ic̄ ut m̄ d̄ic̄ 7 p̄notatioz

Os oraf vale cōlo mensa negatur
 Qui sū intelligunt. **O**a. i. locutio.
Orare. i. oratio cū alijs in ecclesia.
Cōlo. i. cōicatio sacramentoz: Va
 le. i. saluatio. **M**ēsa. i. cibuz 7 po
 tus. **E**xcoīcatio vero mior aliqñ ē
 mōtale peccatū aliqñ veniale: sed
 anteq̄ dicat qñ fit mortale vl̄ v̄tia
 le: nota pus q̄ nonē mōis hō pōt
 incurrere excōicationē mīnozem.
Primo qñ q̄s p̄cipat cū excōica
 to excōicationē maiorē aliq̄ illoz
 modoz sup̄ius dictoz. **S**cōdo qñ
 q̄s cōmittit sacrilegiū: sic q̄ furatur
 in ecclesia: vel in ea illicitū qd̄ facit.
Tertio qñ q̄s est publicus cōcubi
 narius vel fornicator. **Q**uarto qñ
 quis ceptat aliquā ecclesiaz: a lasco
 7 illaz sic tener: vt. xxvj. q. ij. c. liqs.
Quinto qñ quis est simoniacus q̄
 est etiam excommunicatus excō
 mūicationē maiorē. **S**exto s̄z q̄sdā
 p̄n̄ in bello iniusto p̄ christiāos exē
 cer q̄s artē balistaz: aut sagittarū.
Septimo oppressores inopum: 7
 quērū publici p̄dōes: publici vsu
 rarij: meretrices qui oēs largo mo
 do doloquendo p̄nt dīci excōica
 ti p̄ q̄to talīū oblatiōes n̄ d̄bēt ad
 mitti ad altare sanctū dñi. **O**cta
 uo illoz q̄b̄ denegat ecclesiastica
 sepultura: sic sunt illi q̄ moriuntur
 in torcamētis: q̄ dato q̄ penitētes
 moriantur non ponuntur in cim
 terio: s̄lī etiā dicit de illis q̄ nō cō
 municat semel in anno sine necessi
 tate 7 cā: vt. c. oīs. de pe. 7 re. **N**o
 no oēs publici peccatōes. **O**ēs at
 casus supradictos pōt Inno. **R**at.
 7 **H**ostī. 7 in q̄libz p̄dictoz casuz
 potest absoluer simplex sacerdos

ep̄s. **P**terq̄ forte in simonia 7 excō
 municatiōe maiorē. **I**n p̄mo q̄ casu
 s. in p̄cipatiōe cū excōicati maiorē
 excōicatiōe pōt hō peccat mōtalit̄
 7 v̄tialit̄. **M**ortalit̄ tripli. **P**rimo
 qñ p̄cipat i eodē crie pp̄ qd̄ ip̄e
 est excōicatus: dādo p̄siliū: aux̄ illū
 7 fauorē rōne cuius peccatū cōmit
 tit. **S**cōdo qñ p̄cipat cū excōicato
 in aliq̄ alto crie mortali ab illo pp̄
 qd̄ ip̄e ē excōicatus. **S**ed in p̄mo
 casu nō. q̄ p̄cipat cū excōicato in
 eodē crimine: vt d̄ctū ē: incurrit ex
 cōicationē maiorē: sed in scdo mo
 do cadit tñ in maiorē excōicatiōe
 etiā si mortalit̄ peccat. **T**ertio qñ
 cōicact cū excōicato maiorē excōi
 catiōe i sacramentis puta accipere
 corp̄ x̄pi cū eo vl̄ sacros ordines
 incurrit excōicationē miorē: peccat
 tñ mortalit̄. **I**n alijs at̄ casibz sup̄a
 dictis nō peccat q̄s p̄cipādo cuz
 excōicatis: nisi pro quāto aliquis
 in cōtēptū p̄cepti: 7 prohibitionis
 facte audacter cuz excōicato: 7 ad
 l̄ditū p̄uersaret: aut in salutādo vl̄
 in comedēdo: aut i loq̄ndo sine ne
 cessitate: aut i orādo vl̄ cōicādo
Sz nō. q̄ sacēdos recipiēs aliq̄
 excōicatū maiorē excōicatiōe ad of
 ficīū ecclesie: aut ad sacra: aut ad ec
 clesiasticā sepulturā non solū mor
 talit̄ peccat: sed s̄bito ē suspēsus
 ab administratiōe 7 sibi est inter
 dictus introitus ecclesie quousq̄
 sit absolutus 7 efficitur quasi irre
 gularis: 7 si talit̄ interdictus mo
 riatur nō d̄z poni i cimiterio: nec
 d̄z p̄pter timorēz sacerdos d̄sister
 qñ talē excōmunicatū expellat de
 ecclesia: q̄ n̄ excusat rōne timoris

nisi talis esset timor qui posset ea-
dere in constātez viz. tūc. n. fm qd
dam excusat ab interdico. Hosti.
aut dicit qd beatus erit talis sacerdos si
se pparat ad martyriū. Nō igit quō
habuisti qd in nouē casib' hō cadit
in excōicationē minozē rōe cui' se
patus est ab effectu sacramētoꝝ ⁊
q̄tuz ad deū. Nā peccatū mortale
aiam sepat a deo: ⁊ excōicat' quō-
cunq; ē in p̄cio mortali: p̄terq; par-
ticipando cū excōicato maior ex-
cōicatōe i loq̄ndo: saluādo: ⁊ orā-
do cōicādo: ⁊ comedēdo: i q̄b' ca-
sibus fm Tho. hō non peccat mō-
taliter nisi p̄pter p̄emptū dato qd
excōicationē icurrat: ideo qd ē i pec-
cato mortali q̄cunq; alī ē excōica-
tus: etiā q̄tū ad ecclesiā est sepat'
ab effectu. i. a gratia ⁊ sacramēto: qz
nullus qd est i p̄cio mortali: cū sit in
dīspōsit' p̄t' sed qd grām spūs sācti:
p̄t' nō intrare in ecclesiā stare i offi-
cio diuino: ⁊ etiā cū alijs in alijs p-
ticipare: sed non potest pacē in ec-
clesia recipere: cū pax ip̄a sit loco
cōionis. Sed hec oīa plenius ha-
ben' in decretis ⁊ decretalibus: ⁊
in summis: ideo cū expedit videre
quare dilligentius in ipsis

Dicitur ille qui vult p̄fiteri
dixit ex se ea que voluit d̄
p̄ peccatis suis: si nō dixit
sufficēter: qd q̄st semp accidit: iter-
rogādu' ē plene de his que nō dī-
xit. put videbit fore expediēs: Si
vō modicū vel minus dixit potes
interrogare fm ordinē ip̄ositū: v3
p̄mo de decē p̄ceptis: postea de vi-
cijs capitalibus: nō aut oēs de oi-
bus: sed de illis que solēt in talib'

reperi: ⁊ nō solū de istis peccatis
interrogandū sunt: sed de oibus cir-
cūstātijs peccatoꝝ. put supra satis
ostensum est. Non tam est necesse
de quolibet peccato mortali omēs
circūstantias p̄dictas p̄fiteri: s3 so-
lum illas q̄ trahūt p̄cīm i aliā sp̄ez
que. s. habet sp̄alem deformitatem
oppōitaz alicui p̄ceptoꝝ. S3 ⁊ de
numero p̄cioꝝ mortaliū. s. q̄tiens
mortale p̄cijs p̄missuz ē in qualibet
p̄cioꝝ sp̄e dilligēter iterogandū ē.

Incipit p̄ma pars de modo iter-
rogādū p̄tentes a p̄fessore fm de-
cem p̄cepta legis. Prīmū p̄ceptuz
continet tria capitula.

Primum.

Tuz cole deū. Circa hoc
p̄mū p̄ceptū sic potes in-
terrogare: ⁊ p̄mo de votū

De votis.

Ora fm magistrū sniaz i
iij. di. xvij. q. votū ē testi-
ficatio quedā p̄missionis

spontanee que fit deo: de his que
dei sunt: ⁊ fieri debet uel breui' fm
Tho. Votū ē p̄missio deo facta d̄
aliquo qd sit a deo acceptū: ad qd
req̄runtur tria. s. deliberatio volun-
tatis: p̄posituz: ⁊ p̄missio: vltimū
ozitur ex secūdo: secūdu' ex p̄mo.
Si transgressus est seu obmīsit im-
plere aliqd votū licitū: ⁊ si aduertē-
ter cū possit ē semp mortale: ⁊ toti-
ens q̄tiens frangit. Secus si ex ob-
liuīōe vel qz non poterat vt ifirm'
ietunare ⁊ hui'. Si vouit se aliqd
mali facturū: vt vindictā: vel maio-
ris boni ipeditū: vt nō ingredi re-
ligionem: hoc ē mortale: ⁊ sine ali
qua dīspensatōe debet illud infrin-

gere. Si nimis tardauit implere ppter qd a memoria excidit oio: vel venit ad statū non valēdi implere: cū prius potuisset mortale videtur Idēz qñ dīmissit ppositū implēdi cū n̄ posset: als mora implēdi votum qñ sibi non p̄fixit tēpus nō videtur mortale: nisi mora esset valde nimia: 7 nisi ex hoc ei imineret piculum non valēdi implere: vt de voto ingrediēdi religionē: cū n̄ nō haberet causāz legitimā cogentē: 7 dilatoris tūc etiā est mortale.

Si ecit votū de re licita: vt de elemosyna ieiunio 7 hī: s; ob malū finē: puta vt possit facere viciā etiā adulteriū 7 huiusmōi mortale peccm est nec tenetur illud implere.

Si fecit votū abstinētie 7 hī: 7 dubitat vtrū possit implere vel non 7 sine dispensatione vel cōmutatiōe superioris cū possit faciliter recurrē ad eum: vel ad p̄fessorē suuz p̄ p̄silio frangit mortale videt. Nota n̄ qd viri possunt irritare vota vxorū .s. substantie peregrinationis elemosine: 7 accessus ad tales locuz: 7 maxie votuz elemosynaz si non habent nisi dotem absq; alia supiorum dispensatione: 7 si fiat talis irritatio etiā sine causa rationali a viro ammodo non tenetur vxor implere talia vota. Dubiuz ē de voto hierosolimitano qz hoc i fauorem fidei emittitur. De irritatiōe votoz impuberum 7 filioruz familias 7 religiosoz vide in secūda parte summe ti. vlūmo. Si hīs votum castitat. vel religionē intrādit: 7 matrimoniū p̄rit mortale est non potest cōsumere illud absque

mortali peccato: qz adhuc potest illud implere. 7 dz ante p̄sumationē matrimoniū: post p̄sumationē vō redere tenet debitu etiā interpretatiue petenti. Sed exigēdo semp peccat mortali. vnde p̄ulendū eēt ei petere sup hoc dispensa: s; a papa s; Suil. posset etiā episcopus dispēsa re nisi esset talis cōtinēs 7 obvias ipsum. Si fecit votum stultū 7 irrationabile: vt ieiunare domica die: vel non peccinare caput vel lauas in sabbato: 7 huiusmodi mortale n̄ est: s; p̄hibedus ē illud implere.

De voti transgressione.

Nota qd a transgressiōe votoz potest de iure cōi 7 p̄suetudie p̄fessor absolueri: qz non est de casibus reseruatīs: sed de dispensatione 7 cōmutatiōe votoz nō pōt se intromittere sine speciali cōmissiōe diocesano rū: vel alterius q̄ possit illaz dare. Epi aut in omnibus possunt p̄mutare vel dispensare: nisi in voto castitatis vel religionis 7 trib' votis peregrinatiōis. .s. hierosolymitani: ad sanctum Jacobum: 7 ad limina apostolorū. i. Romam: in quib' votis papa vel summus penitentiari' soli dispensant: vel cōmutant.

De votis hīs i scda pte sume.

De superstitionibus. c. ij.

Si fecit ipse vel fieri fecit a liquod maleficiū: seu iurta vulgare malias in quibus semper fiunt incantatiōes occulte vel manifeste: demonū inuocationes: quod semper est mortale 7 dignum morte corporali.

De incantationibus.

Dicitur vel fieri fecit vel pro-
curavit aliquam scitacionem
cum sacramentalibus ecclesie
ut aqua baptismali vel oleo sacro
et huiusmodi ob sanitatem vel aliam causam est
mortale et gravissimum.

De adoracione creaturarum.

Dicitur ad adorandum aliquam creatu-
ram faciendum orationes ad eam
vel ad lunam solem et stellas cum
primo appareret et hoc est mortale peccatum.

De divinationibus.

Dicitur vel fieri fecit aliquam
divinationem ad inveniendum
furtum vel ad sciendum occulta:
vel furtum quod sibi pingeri potest est mortale.

De arte notoria.

Dicitur idcirco arte notoria vel
usus est ad sciendum aliquid vel
si usus est arte nigromantica
mortale est: et si hoc liberum inducere
dus est: ut enim comburatur: alias non est
absolvendus sicut est liber Almadel
Sexiforas et alii libri comburendi
sunt: quia mortale est vni eis.

De constellationibus.

Dicitur ex constellationibus vel plani-
tibus scilicet quibus natus est aliquid
quod iudicavit de morte
de conversatione eius. Idcirco si ex phi-
sonomia creditur. non habet ex feco: vel
constellatione vel plexione cogit ad bo-
num vel ad malum est hereticum.

De sortibus.

Dicitur usus est sortibus divina-
tionis quod est mortale ex le-
uitate aut veniale. Si dicitur
aliquid turpe viro ad comedendum
dicitur vel alteri: ut amaret eam vel fecit:
vel dixit aliquid turpe ad hoc est mor-
tale interrogandum est quod fuit illud.

De incantationibus.

Dicitur vel fieri fecit aliquid in
incantatione ob sanitatem et se-
cundum quod: et quoniam hoc fit sciendo
est prohibendum est mortale contra: quoniam vero ex
simplicitate, fieret putando esse bonas
orationes de veniale. Sed si nollet in-
suuere abstinere neganda est absolutio:
quia ex obstinatione et malicia vel
est mortale: et interrogandum est de verbis
quibus vivunt: et de observantibus
quas addunt.

De breuibus.

Dicitur vel fieri fecit vel usus
est breuibus: quod communiter
sunt iustitiosa ex verbis
vel charta in qua fiunt: vel modo
imponendi vel portandi vel tem-
pore scribendi: et inuenta superscri-
ptione earum imponendum est quod
comburant: et si nollet non sunt
absolvendi: quia tunc est mortale.
Si vero putabatur talia esse licita tan-
quam orationes veniale videtur.

De observationibus temporum.

Dicitur observavit unam diem ma-
gis quam alias: in non incipiendo
aliquid tempore malum: ut dies
egyptiacos: vel diem in quo occurrit
decapitatio Sancti Joannis Baptiste:
vel diem ascensionis in colligendis her-
bis et huiusmodi veniale videtur: quoniam
ex simplicitate hoc fit sine scribendo
aliqua vel portando ad suspendum
dum in aliquo loco si simpliciter cre-
dit veniale est. Si vero hec crederet
ret animo obstinato: tunc mortale
esset talia observare.

De somniis.

Dicitur observavit somnia faci-
ens aliquas orationes et ob-
servaciones et postea ex his

Nota

q̄ sōntat volēdo d̄ futuris: ⁊ ocul
te iudicare: ⁊ p̄nuiciare. mortale est
alias at̄ sine obseruatōe adiūcta ad
bibere fidē nimis sōnīs: p̄ctm̄ ē: i
ex se nō sit mortale. tñ piculosū ē ⁊
quia sicut diabolus multos d̄cipit

Si ex effusōe olei d̄ lucerna vl
crassitatōe aliquaz̄ auiū vel vlula
tu canū: vel magnitudine ⁊ cōtūi
tate ventoz̄: ⁊ hī? cristiauit aliqd̄
mali euentuz̄: qd̄ sc̄m̄ ē. **S**i existia
uit mlieres p̄uertī i gattas: vl̄ alia
aialia. ⁊ ire d̄ nocte: ⁊ iugere sagul
nē p̄ueroz̄ ⁊ hī? qd̄ ē impossibile: nī
si dō: ⁊ iō fatuū ē credē. **D**e hac
mā d̄ inatōnū: i cātatōnū: ⁊ oium
s̄stitutōz̄ v̄d̄ luce clarī? i decre. xx

De blasphemā vi. c. p̄ totū.
mā multiplici dei ⁊ scōz̄. c. iij. **W**

Blaspheāuit deū v̄z̄ dī
cē? eū n̄ eē iustū: ⁊ oīa iū
ste dispōere: ⁊ eē accepta
iorē p̄sōaz̄: vl̄ nō videre que fiunt
vel nō curare de actibus hoīum:
vel p̄ditōz̄: vel sine merito mūire
⁊ flagellare eū: vl̄ nō posse istō vel
illud facere: ⁊ hī? qd̄bz̄ hoz̄ ē mō
tale: cū aduertit: qd̄ dic ⁊ intelligit.

Si blasphemāuit deū vl̄ aliquē s̄
etū q̄ pp̄se d̄f̄ maledictio: vt male
dictus sit. ⁊c. vt sit ex ira: sp̄ ē mor
tale: si aduertit ipsa v̄ba. **W**

Scōm̄ p̄ceptū de iuramentis ⁊
piurij. ⁊ h̄t. c. duo. **P**rimū. **W**

In Ec iurel vana p̄ ipsū. **P**ri
mo d̄ piurio: si iurauit i n̄
aliq̄ curia corā iudice mē
dactose: mortale ē q̄n̄cumqz̄: alias
haberet iustā causā: ⁊ q̄ inducit ad
hoc aduertēter: vt index aduocat
p̄curator: ⁊ huiusmodi mortaliter

peccat. **S**i iurauit etiā extra iudi
cium in coi sermōe q̄cumqz̄ ex cau
sa vel leuitate: vel vtilitate: vel to
cositate: vel qualicumqz̄ modo nō
solum ad facta dei euageia. ⁊ per
corp̄ christi ⁊ factoz̄: sed etiā p̄
fidē: p̄ deū: si deus me adiuuet: p̄
ginē mariam: per crucez̄ per aiām
suā: ⁊ huiusmōi: hoc semper ē mor
tale: quādo aduertit se iurā: ⁊ fal
sum dicere: ⁊ toties: quotiens sic
iurādo aduertit. **W**

Si iurauit all
quid p̄ certo: de quo dubitat vtz̄
sic sit: mortale ē: ⁊ precipue iuran
do in iudicio. **S**i iurauit p̄petraf
aliqd̄ qd̄ ē mortale vt facere v̄ndi
ctam nō d̄mittere cōcubinā: suar
iusta statuta: tenere secretā iniquā
cōiurationē: mortaliter peccauit:
nec debet illud seruare. **S**i iurauit
tenere secretū aliqd̄ qd̄ ē tractatuz̄
i cōsilio: vl̄ aliud qd̄ nullū ē nociū
si aduertēter māifestat: peccat mor
talit̄ ipse: ⁊ q̄ stimulat eū ad māife
stādū: sciēs illd̄ eē secretū. **S**i iu
rauit suare statuta alicuius ciuita
tis: vel vniuersitatis: aliqd̄ sciēter
ex illis trāsgrediēdo statutis pec
cat mortaliter. **S**i tamen aliqd̄
statutū ē abrogatū p̄ p̄raria cōsue
tudinē: qz̄ quōtidie p̄ oēs sit cōtra
ritū: ⁊ diu n̄ videt̄ piur̄: si n̄ suat̄ il
lud: eo q̄ nō h̄z̄ vim statuti. oī. iij.
§. leges. **W**

Si iurauit p̄ aliquem
modū obprobriū per dei mēbra: i
scōz̄: vt faciūt ribaldi: mortaliter
peccauit: quia blasphemā reputa
tur. xxj. q. i. c. si quis per capillum

Si p̄m̄ sit se aliqd̄ facturū licitū
in honore dei: vel alioz̄ scōz̄: si n̄
intendebat obseruare: mortaliter

peccauit. **S**i autem intendebat obfua-
re: sed veniente termino quod dicitur implere non
seruat promissum: cum tu posses licet cum
commoditate sua peccauit mortaliter
nisi ille cui promissum est terminum rela-
xet iuramentum: quod facere potest si promissum
fuit in illius utilitate tantum cedat: nam si
in utilitate aliorum: vel in honorem
dei et sanctorum: non potest ille relaxare: sed
ad episcopum vel papam pertinet relaxatio
vel commutatio. si autem non potest imple-
re: excusatur a peccato pro tunc: cum
non potest.

Si quis etiam pro-
mittat cum iuramento se aliquid fa-
cturum quod non est alicuius importatio-
nis boni vel mali: ut inquit de verbe-
rando filium: vel de bibendo vel non
et huiusmodi videtur veniale: iuratio: et iu-
ratio. **S**i iurauit sine causa rationabili
pro quibuslibet munitis: dicendo etiam
veritatem: veniale est: nisi faceret
in contemptum. et inducendus est ut
abstineat propter periculum iuramentum.

Si induxit aliquem ad iurandum
quod omnino debebat falsum iuratum: mor-
taliter peccauit: nisi esset iudex hoc fa-
ciens ex officio suo secundum iuris ordinem.

De adiuratione. c. ij.

De adiuratione que est inducere
aliquem ad aliquid faciendum
ob invocationem alicuius rei
sacre. et si est per modum coactionis inten-
dens eum obligare per modum iu-
ramenti ad aliquid faciendum ut ad
supiores et alios in quibus non habet
potestatem est mortale sicut adiuratio
Laiphe pira dominorum. Ad subditos
vero est licita eo casu qui liceret eis precipere.
aliter non. et tunc adiuratus tenetur
illud facere: vel dicere: alias effectus
mortale: sicut transgressio precepti.

Si adiurauit platos vel socios
vel inferiores per modum deprecationis
intendens reducere ad iuramentum
ad aliquid boni faciendum non est
malum vel veniale. **S**i leuiticus: et si
ne causa est adiuratus: non facies illud: non
peccat. **Tho.**

Si adiurauit domo-
nes per modum precis: vel ad sciendum
aliquid ab eis: vel aliquid obtinendum
auxilium est mortale: nisi quod faceret ex
familiaris consilio spiritus sancti: vel nisi ex
quada simplicitate: querens ab ob-
sessis a diabolo: sed per modum co-
actionis licet eos adiurari ne non nocent.

Si adiurauit creaturas ir-
rationabiles ne diabolus eis utatur
in infernum nocumendum licet.

Si autem ut de-
mon operetur in eis: mortale est: ut in ca-
patores serpentium.

Si in cantibus
et turpibus fabulis miscuit deum et
factos: et in narrationibus turpibus:
et amatorum est mortale: alias veniale
nisi faceret in contemptum dei.

Tertium preceptum de obseruatione
festorum continet duo. c. primum.

Quod ad determinandum dicitur
istud preceptum est de iure po-
situm. id est hic annectere potest de ieu-
niis ecclesie: et de auditione missae.

Primo si fecit aliquid manuale opus die-
bus dominicis et festiuis: vel alias
preceptis ab ecclesia extra necessi-
tatem: quia mortaliter peccauit: si per
notabile spatium: secus si fuerit ali-
qua puncta.

Si vero ex necessi-
tate: ut quia hostes expectantur: vel
veniunt inundationes aquarum:
et huiusmodi: tunc liceret reouere
blada et supellectilia et huiusmodi
et debent obseruari de vespera in

vesperā: de sero ad sero: de cōse.
 di. iij. c. pñuciādūz. 7 h̄ req̄rit ma
 gna prudētia i cōsulēdo. **S**i vē
 didit vel emit diebus festiuis n̄ co
 mestibilia de die in diē: vt panē: vi
 nū: caseū: carnes: 7 h̄i mortālī pec
 cauit. **S**i p modū negociatiōis:
 nō in cāu magne necessitat. In nū
 dinis tñ e: q̄ plati ecclīaz tolerāt:
 si nō imittūt audire missā fm Pe.
 d̄ pal. vident excusari: q̄ mercatur
 in diebus festiuis: scilicet a pecca
 to mortali. **S**i fieri fec̄ aliq̄d p̄
 dictoz a suis filijs: discipul: fr̄is:
 laboratoribus sine necessitate pec
 cat inortaliter mādās 7 exequēs.
Si tamē mādās seu magr: vel
 patron⁹ nō habet necessitatem: sed
 discipul⁹ eius: vel seruus: vel rusti
 cus habet necessitatem: ita q̄ ali
 ter non posset viuere: vel quia di
 scipul⁹ nō obedit aliquādo magi
 stro in his diebus vēdendo: vl fa
 ciendo aliq̄d exercitiū eius ar
 pro aliquo tempō. Et nec iste nec
 alius de illa arte vult cōducef euz
 secum: 7 aliud exercitiū nescit fa
 cere: videtur ipse excusari. **N**ā si i
 obsequiuz ecclesiarum pauperu
 larum aliqñ licet aliquid laborā
 dieb⁹ festiuis fz doctores q̄ro ma
 gis licet pro sustentatiōe vite eius
 in necessitate: tutius tamē eēt elige
 aliquam artem si posset. Similiter
 de scriptoribus pro precio: 7 cōfi
 cientibus instrumenta: 7 indicāti
 bus 7 facientibus lōgas dietas nō
 causa cupiditatis: sed necessitatis
 qz n̄ bene aliter potest fieri. **D**e
 barbitoribus 7 huiusmodi. **D**e
 dictinalia autem semper licet facer

7 medicari: 7 talia vendere. **S**i
 p totū diē festū vacauit ludis vēa
 tiōibus: aucupijs: choreis: 7 alijs
 vātatib⁹ mūdi. frequēter. n. in his
 occurrūt mortalia peccata: 7 si de
 seista nō sint mortalia. **Q**uod etiā
 mortale pctm̄ dieb⁹ festiuis pmissū
 sit graui⁹ pz. 7 iō d̄ h̄i⁹ p̄stidū ē.
De auditione misse diebus do
 minicis 7 festiuis. **W**
Si nō audiuit totā missā in
 diebus illis: sed oisit vel
 ex contēptu: vel ex cupi
 ditate lucrandi: vel causa eūdi ad
 solauū: vel ad conuiuia: seu ex neg
 ligētia: vel ignorātia crassa morta
 liter peccauit: 7 totiens quotiēs di
 misit. Idem si audiuit: sed nō totaz
 dimittēdo notabilē pte: de conse.
 di. i. c. missas. Secus vō est si mo
 dicam partem misse dimisit. **Q**uod
 autē quis audiat in parochia sua
 vel alibi missā ppriam de die: vel
 aliam audiēdo: vel nō intelligēdo
 v̄ba: vel non audiēdo: qz submisse
 d̄: vel audiat alibi seu a cōcubina
 rio: vel sūndiaco: 7 huiusmodi: v
 non sūndiaco 7 cōcubinario: exq̄
 prelati non puidēt sup h̄i⁹: nō vi
 dentur simplices sollicitādi: sed di
 mittendū cōscientijs eoz: vel talia
 abūdant scdm̄ Pe. de pal. 7 Guil.
 durāñ. **D**imittens vō auditiō
 nem misse ex infirmitate: vel ex ta
 li occupatiōe quā non pōt dittere
 vel seruire infirmo: vel alia iusta
 cā: puta qz māet in castris: excusa
 tur. **E**xcusantur etiam puellę:
 que dūstruntur a parentibus do
 mi: nō tamē eūtes ad choreas: vi
 due etiā q̄ manent in domo clausę

p̄mentes nō excusat: secus si p̄ di
es quīdecim: vel per mēsem.

De obseruatōe ieiuniorū. c. f.

Ihs dimittit ieiunia ecclie:
vl q̄dragēsimē. iij. tēporū: 7
vigiliā festoz xp̄i: ac ap̄loz 7 s̄a
ctoꝝ p̄. 21. añū peccat mortali nisi
hēat cām legitīe eū excusāre: vl sal
tē existit se h̄re: puta cū ē lat̄ ob̄sil
vl videt sibi eē pp̄ qd̄ credit n̄ pos
se ieiunare sine notabili corp̄is de
trimēto: lz h̄z vitatē possit: talis nō
videt de facili cōdēnādus de mor
tali: ex quo pat̄ erat obedire pre
cepto: si credidisset se posse: alit̄ est
mortale: 7 tortens quotiēs dimisit
aliquē diē ieiunij: quilibz. n. dies ē
sub vno p̄cepto: sed añ. xxi. añū in
ducēdi sut iuuenes ad ieiunādum
sed ē̄ interrogādū ē de nūero die
rū quos dimisit. 7 q̄ de cā. Si vō
notabiliter anticipauit horā come
dēdi: puta circa horā tertiam sine
cā legitīma: nō est ieiunium. vno 7
mortale: hora at̄ cōgrua ē circa no
nam: tardare at̄ post nonā nō ē vi
tium: nisi fiat ex sup̄stitōe. Si cuz
ieiunauit ex statuto ecclie vl ex vo
to: vl ex iniūctōe cōfessoris come
dit d̄ sero fructū p̄ats: vel de pluri
bus fructibz: aut cōfectōibus: vel
de vno ḡne tm̄: sed in magna q̄tita
te ieiunium fregit. Si vō aliqd̄
cōfectionū sumit in parua quātita
te n̄ soluit ieiunium: nisi fieret i frau
dē ad nutriēdus: sed sumēdo aliqd̄
fructuū p̄ modū medicine: ne. s. vi
nū lauet stomachū: qd̄ videt eē ma
lū. Pōt aut̄ q̄s in die pluries bi
bere sup̄to p̄adio: 7 nō frāgit ieiu
nium nisi fiat in fraudem: vt dicit̄

est. Debiles 7 multum laboran
tes itinerantes: p̄regrinantes nu
trientes pauperes: 7 hujusmōi: q̄
modo 7 quādo a ieiunio excusen
tur: vide plenius in summa.

Quartum p̄ceptū de honore
parētum: 7 h̄z duo. c. Prīmū.

Abeas in honore paren
tes: q̄re p̄mo. Si dixit
vba cōtumeliosa: vel ob
p̄riosa parētibus mortaliter pec
cauit. 7 multo magis si verberauit
etiā leuiter. Idem si parētes
irrisit. Si blasphemauit: vl male
dixit ipsis defunctis 7 viuīs. Si
non obediuit eis in licitis ex con
temptu peccauit mortaliter: etiā
in paruis rebus: secus si ex negli
gentia in rebus non multi ponde
ris. Si non prouidit necessita
tibus eozum: cum posset: mortale
est. Si non impleuit legata fa
cta ab eis ad pias causas: sed
multum distulit propter incommodi
tatem: cum tamen posset: pecca
uit mortaliter. Si non reueren
ter se habuit: sed contempsit: vl du
re locutus est. vel prouocauit ad
irā: vel non supportauit eos: vel
diligenter non prouidit: veniale ē.

De gubernatiōe familie. c. ij.

Inō puidit magnis neces
sitatibz victus 7 vestitus
filioꝝ vxoris seruoꝝ cū
posset ex avaritia: vel crudelitate:
mortale ē. Itē si pp̄ hoc illegiti
mos filios misit ad hospitale: vl
uos q̄ sibi bñ fulest. Si nō adbi
buit diligētiā ad h̄ vt bōi eēt 7 mā
dā d̄l 7 ecclie obfuaūit vt d̄ p̄fessi

colone auditiōe misse o honestate
 & hi: & si notabile i hoc comisit ne
 gligentia no curado vl no corrigendo
 mortale e vl veniale graue. Si
 dixit vxori vba cotumeliosa voca
 do scortu & hi: vel yberauit aspere
 sine causa roabili: sz ex iniuria mo
 tale e secus si alias ei dura & aspe
 ra vba loqtr. Si vxor cotendit
 cu viro i lictis reb' nollens obe
 dire: ex hoc puocal eu ad blasphe
 mandu deu vel sacros vl ad aliud
 grade iconuenies mortale: si e oca
 sio data ad hoc. Si vir pmittit v
 xore facere vanitates aut ornatus
 vl tripudiat' & hi: & alia multu p
 uocania ad lacuniaz mortale. videt
 si vo non videtur inultus excessus
 veniale. Mater qmittit filias ad
 choreas & alias mundi vanitates
 & no ducit ad missam cofessionem
 comunionez: peccat mortalit' &
 non videtur posse excusari a mo
 ta li. Si dñs vl dña no puidit ne
 cessitatibus corporalibus fuoz
 & ancillarū & infirmos mittit ad ho
 spitale & non curat de necessitate
 eoz vl non dat eis abilitate ad pfi
 tendu comunicandu audiendu mis
 sam cum possit vel faciat i festis la
 borare: mortale est in quolz horu

Si nūnis dure vel min' remis
 se alias se habuit in gubernatione
 familie in quo oēs delinquūt et per
 secti cōtter veniale est. di. xxv. c. q̄l:
 Quitū pceptū o hōicidīo .c. vnnū.

On occisor eris: & prio q
 re. Si occidit extra ordi
 nē iuris aliquē volūtate: l
 pter inētione a casu: dando operā
 rei illicitē: vt in ludo noxio: vt ad

faxa vl et rei licite: sed no adhiben
 do obitum diligentiam vl piciedo
 regulas de teo mortale e: & casus
 episcopis reseruatus. Item si ex
 necessitate euitabili & et in euitabili
 ad qua puēt ex cōpa: puta q: adulē
 e iuer' a viro mulieris adulter q vt
 mōre euaderet eū occidit: iterrogā
 dū e de cā homicidij. Si iudex oc
 cidit aliquē inocētē sz iura: l' aliquē
 nocentem sed pter ordinē iuris vl
 sz pcessū ordinarū sz no hñs legiti
 mum dominum vel habens ptatē:
 sz no ex iusticia: sz ex vidicta: l' aua
 ricia vl crudelitate: & e casus epis
 copalis: nisi in vltimo pūcto. Si
 mulier grauida quesuit aborsum
 p medicinas vel labores vl p aliū
 modū: et si non sequat effectus est
 mortale in ea & in quocūqz cōsulēt
 te & opante ad hoc: non tñ e casus
 episcopalis. Si vo seqtur effectus
 & puerperū erat formatum i vte
 ro: homicidium est in ea coopante
 & consulente vnde casus episcopa
 lis e. In aliquibus etiam locis si
 no sequit effectus p sinodales pstitu
 tiones est episcopalis & alicubi est
 excommunicatio. Si occidit ma
 ter filium vel filiam sponte ad oc
 cultandum crimen suum grauis
 sinum est: et multo plus si non ba
 ptizatū. Si pater filiam vel fra
 ter sorozem fornicatē: si vir vxorē:
 si vxor virū pp odiū vel amorē ad
 aliquem aliū: si filius patrez vl ma
 trem ex ira vel auaritia: vel fratrē
 frater grauissima sunt & digna ma
 gna penitentiā & episcopo reserua
 ta. Et nota q episcopi solēt cōmū
 niter eos mittere qui ire possunt p

casu homicidij ad pēitētiarios cu
vie ad terrorē incutiendū. Si tamē
noluūt possunt absolucere tales per
se v̄l per alios tō pape nō reserua
tus. Si mater vel nutrix suffocat
filium vel filiam quē tenet, iuxta se
iaduertenter opprimens ei morta
le ē pp negligentiam ⁊ ē ep̄alis.

Si mulier grauida p̄ter uētio
nē abortitur: si cōmisset ibi nota
bilē negligentia: puta qz nimis salta
uit: v̄l qz nimis inordinate labora
uit, v̄l pp inordinatas lasciuas n̄
ēēt, absqz pctō mortali. Idē vi
ro v̄l alio pcuriēte eaz vnde hoc se
d̄tur: sec̄o vero si nō ēēt in cā. Si
q̄s ēēt nō occidit tamen mutilat ali
quod membrum vel reddit inutile ali
ter extra ordinē iuris v̄l v̄nali
v̄l alias pcutit aliquē ex iniuria pec
cat mortaliter. Itē si iniuste incar
cerat: v̄l tenet p̄ violentiam ne liber
possit abire nisi faceret p punctūz
temporis ad impē diendū malum
eius. Si clericum habentēz tātz
primam tosuram est excommuni
catus. Siq̄s v̄bo vel mandato:
scilz manādo persuadendo consu
lēdo ratificando: v̄l incitando coo
patur aliquod p̄dictorūz vel mor
tem vel corporalem lesionē peccat
mortaliter ēēt si nō sequatur effectus.

Sed si sequit̄ effectus grauius ē
⁊ si percussit: vel huiusmodi incar
cerat: ēēt clericus vel religiosus i q̄
libz p̄dictorūz casuum percutiens
vel includens ē excommunicat: ni
si essz p̄lat' eius q̄ hec faceret cau
sa correctiois. Et vbi i p̄dicti. s.
mandato consilio cooperatiōe vel
facto si esset enormis iniuria facta
clerico v̄l religioso non potest ab

solui circa sedē apostolicam: vel le
gatum v̄l summum penitentiarum

Secus v̄o si non ēēt enormis i
iuria. De huiusmodi materia ha
bes diffuse i. iij. parte sūme. Enor
mis iniuria dicitur quando ad ma
tilationē mēbz, s. eu effusionē sāgni
nis magnā. s. p̄ vulnus illatū pro
cessum fuerit. Aut si in ep̄m: v̄l i ab
batē propriū manus violenta inie
cta sit: vt. c. cum illoz de sen. excō.
Aut eniz dicitur enormis arbitrio
boni viri ex circumstātijs locoꝝ tē
porum personarum: vt insti. de iu
re naturali. §. atroc. V̄l si est facta
religioso: quia nō absoluitur talis
circa sedem apostolicam v̄l legatū
eius vel ei' summū penitentiarum
secus vero ē si non ēēt enormis.

Siq̄s iterfecerit: v̄l mādatūerit
vel fecerit interfici aliquē christianū
p̄ assassinos: etiam si non sequatur
effectus est excoicatus ⁊ depositus
omni gradu ordine ⁊ dignitate se
culari: vel ecclesiastica. similiter re
ceptor ⁊ defensor hī' assassinoꝝz
.c. p̄ hūani. de homi. li. vj. Dicun
tur assassini q̄daz here tci: vide de
hoc i. iij. pte sum. ti. xxv. Siq̄s d̄si
derat mortem alterius deliberata
ratione in malum alterius. siue ex
odio siue inuidia siue ex avaricia vt
habeat eius bona: v̄l ex luxuria v̄l
aliaz accipiat: v̄l ex superbia vt i p̄
latione succedat: vel ex accidia: ne
habeat cām gubernādi euz vel vt
sit magis liber: ⁊ non habeat cori
piētē in quolibet hoꝝ ē mortale:
secus autem si hoc d̄siderat ne ip̄e
met v̄l ille deū ampli' offenderet:
v̄l ne peior efficeret: aut ne bonis
p̄sonis vel ecclesie dei noceat sic ty

rāni. Si vō quis ex impatiētia ⁊ ira percussit seipm̄ iūriose peccat mō talit: ⁊ cleric⁹ sit ē excōicat⁹ sec⁹ si ex celo dūotōis ad repmēdā carnē vel tētatiōes: nō tñ lz abscondere: ali qd mēbrū alias peccaret mortali ⁊ efficere i rregular s ⁊ si cēt cleric⁹ vel vulnecrass⁹ aliqūē i loco sacro cēt sacrilegiū ⁊ ecclesia violata. Si p violētā ēt si sit official⁹ eduxit malefactorē vl dōbitorē d loco sacro l fecerit capi eū peccauit mortaliter.

Si fec vel fieri fec⁹ orniamētū l aliō spectaculū vbi sit piculuz vite mortale peccatum est.

Sextū pceptū de luxuria actua li ⁊ spēlus eius. c. vnum.

On mechaber. Luxuria actualis q̄ cōmittit extra infimonium: sep ē mortale peccatū in oibus spēbus suis: q̄ oēs hic ponunt: qz pistice oz eas psterit: vl iterrogare: dōfitentes si a seipst s nō dicit nullo. tñ necesse ē interrogare de his oib⁹ nisi necessitas cogat ne q̄s addiscat qd nescit sed put cōuenit psonis q̄ cōfiteatur ⁊ cū habet vltima spēs non ē vltra descēdēdū ad alias pliculares circūstātiās non necessarias: ⁊ caut o ⁊ honesto mō iūrogādū est. Si pgnouit solut⁹ solutā q̄ dī fornicatio: ⁊ si ē meretrix vel serua sua vel alteri⁹ vl vidua: ⁊ ēt si tales iduxit ad pctm̄. Si tenuit concubinā ⁊ quanto tpe qz vltra fornicationem ē ibi scandalum p̄morum q̄a publicū: licet sit fornicatio. Si vgi nem deflorauit extra matrimoniū quod dicitur stuprum: ⁊ si seduxit

eam pmittendo ducere in vxores cogendus est in foro conscientie: vel ducere eam in vxorem sibi vel eam dōtare si potest: ⁊ iniuriat⁹ ē parentibus eiusdem: si hoc nesciret. Si ipse solut⁹ cognouit vxorem alterius: vel ipse vxorat⁹ cognouit solutam: qd dicitur adultarium. ⁊ ē duplex qn̄ vterqz ē cōiugat⁹. Si intulit violētāz alicui qz dī rapt⁹: ⁊ si ptra volūtate parētū: grau⁹ ē. Si nupte vel virgini vel mortali: grauissimū ē. Si cognouit consanguineam suaz: vl consanguineam vxoris sue vsque ad quartum gradum consanguinitatis vel affinitatis: ⁊ dicitur incest⁹.

Idez de muliere que pmittit se cognosci a consanguineo viri sui.

Si cūz mortali scelus ē operatus: vel cum habente professionē castitatis: dicitur sacrilegium.

Idē si mulier cū clerico: religio so prelato ordinario: ⁊ huiusmōi.

Si pgnouit commatrē: vel quā tenuit ad bapūsum filiam spiritualem: vel chrisma: vel quā audiuit in cōfessione: dicitur incestus: vel sacrilegiuz. Idem de muliere que cū cōpatre se miscuit volūtarie. Si per semetipsū vigilās ⁊ voluntarius se polluit: ⁊ dicit mollicies: siue māibus pprijs vl alijs modis: de modo nō est interrogādum. Si cū masculis operatus est: turpitudinem: vel femina cum femina: vel vir cū muliere extra vas debitu: ⁊ dicitur vitium sodomiticum. Si cū brutis opatus ē nephas: ⁊ cū qb⁹: ⁊ dī vitium bestialitatis. Si dieb⁹ festiuis aliqz horz

*Ad ibi adultery
implex dicitur
implex est qui
habet plicat
operata l co
y l dā vna
est pūdo l
p l qz
l l l*

opat' ē: qz grauius ē: scōz aliquos
vō necesse ē p̄fiteri hī' circūstānā:
qz mutat speciē peccati. Si i ecclia
vel in loco sacro aliqd̄ p̄dictoz cō
missit: qz dicit sacrilegium ⁊ p hoc
violatur ecclia: ⁊ si istud eēt manife
stū eēt recōciliāda ecclia. De pec
tis vō q̄ cōmittit i contagio. s. tacti
b' ⁊ actib' ihonestis ⁊ osculis ac
v̄bis ⁊ hī' dicitur i. c. de luxuria.

Nō tñ q̄ d iure cōi peccata luxu
rie nō sūt reserua ep̄is: nec p ali
q̄ illoz ē lata s̄nā ex cōcitiōis au
re: s̄z cōiter p synodales p̄stitutiōes
ep̄oz aliquos ex dictis casibus si
bi magis resuāt: vt incestū sacrile
giū. s. cū mortalibus: aliq̄ vō ep̄i vi
ciū bestialitatis ali ēt viciūz sodo
miticū ⁊ qdam aila i qb' ē lata s̄nā
ex cōcitiōis p synodales p̄stitutiō
nes. Et tō q̄re i diocesisibus i quib'
audis confessiones.

**Sr. Nonū p̄ceptū d luxuria mētalī
⁊ eius speciebus. c. i.**

Inō q̄ cogitatōes p̄mit
tēdi aliqd̄ pctm̄ luxurie: q̄
sūt cō p̄sēu rōnis sēp: sunt
petā mortalia ⁊ cōtra hoc p̄ceptū
Nō d̄siderabis vxorē pximi tui:
⁊ sūt diuersaz sp̄ez: sic sūt ōpa car
nalia: s̄z n̄ ita grauia mōtalia sic op'
exi' p̄missū ⁊ cū dicit p̄tēs se ha
buisse cogitatōes qb' ex rōne p̄ se
sūt iūroget p̄fessor egrā q̄s p̄dās ⁊
cū qb' habuēt qz: si egrā p̄lugatā ē a
dutez Si ad solutā ⁊ ipe sūt solut' ē
fōnicatō. Si cū p̄sāgricia ē icess'. Si
cū maselo ē sodōmiticū. Si cū v̄gie ex
tra m̄fīmōiū ē stuprū. Sicut religio
sa ē sacrilegium. Si p violentiā
ē raptus iūrogandū etiā est q̄ti

ens habuit hī' cogitatōes ad
aliqū: quia totiens peccat mortu
liter. Si per interualla tempoz
hoc fecit: videlicet ratione delide
rat fōnicari cū aliq̄ postea vō se oc
cupat i aliq̄ negotio vel cogitat de
gubernatōe dom' ⁊ hī' ⁊ exinde
itez d̄liberat fōnicari peccat den
uo mōtali ⁊ sic deiceps. Sed si
cōtinue v̄fat i tali cogitatōe p ho
ral: vnū tñ pctm̄ ē sed tāto grauius
quanto diutius p̄seuerat cogitan
do. Itē si mutat cogitatōes d̄
vna p̄sona ad aliam: al' ad diuersā
speciē cū eadē p̄sona d̄liberās p
se de qlibet semper de nouo peccat
mortaliter: Cū si centū mulieres vi
deret vnā post aliam: ⁊ ad qualibz
sp̄aliter aiuz d̄terminat: cētū mo
talia cōmittit: sec' si vna cogitatōe
hoc appetit: qz vnū ē habēs d̄foz:
mitatem tot peccatoz. Interrogā
duz ē si dieb' festiuis d̄iscurret per
ecclia' p̄cādo mulieres: ⁊ si philo
capt' ex aliq̄ secur' ē eā ⁊ q̄nto tpe
q̄ d̄ d̄ viro idē dicēdū est de mu
liere egrā viz. Delectatiōe mo
rosa in cogitatione supradictū est
infra in. c. de luxuria. Si muliē
contētatur habere amatores ⁊ cū
perpendit aliqū vel aliquos pro
cari vel eam amare carnaliter: ponit
se ad fenestram vel vadit per a
liquem locum vt videatur ab eo:
vel ponit se in ecclia: vel alio lo
co publico: vbi d̄iscurret iuuenes
ad p̄ocandum mortale est: etiā si
non appetat peccare cum talibus
quia occasionem ruine p̄stat: ex
tra de iniurijs ⁊ dam. da. capi. si.
Septimum p̄ceptuz de furto
non faciendo ⁊ d̄ vsura que diuer

lis modis fit: et habet. viij. c.

Urtuz nō facies. De vsur
patone rei aliene q̄ i hoc
pcepto p̄hibetur: nō
q̄ in omnibus infrascriptis spēbus
est mortale peccatuz: et tenetur ad
restitutionem ei a quo res capta ē
Quod si ille ignoratur v̄l non iue
nitur pauperibus eroganda est: et n̄
solum qui accipit sed etiam heres
eius si tamē de bonis eius ad eum
p̄uenit. c. michael extra de vsuris
Circa vsuram quere primo.

Immutauit pecuniam nu
merataz vel aliqd eoz q̄
vsu cōsumūtur: vt frumē
tum vinum et oleuz et huiusmodi i
tentione aliquid recipiēdi vltra suū
capitale: et illō pl' qd accipit tenet
restituere. Si mutauit sup pign'
rei mobilis puta vestis eq̄ et huius
modi v̄l immobilis: vt dom' agri et
huiusmodi: et interi accipit vsufruc
tū pignoris: dū ali' tenuit pecuniā
suā vsura ē. Excipit tñ cas' qñ ge
ner accipit possessionē i pign' a so
cero suo: quibz dat sibi dotē: et susti
net onera m̄simonij nutritōdo vxo
rē suā extra d' vsur. c. salubrit. Si
posuit pecuniā penes mēcatorē l' ar
tificē cū itentōde aliqd p̄cipiēdi v̄l
litatis lz nō fiat pactū d' hoc: lz po
nit in discretione eius volens in oi
casu capitale suum saluum vsura ē
sed si vult ita participare de anno:
sic de lucro: tūc lz ēt cū pacto: et in
hoc solēt ēt offēdere mulieres d' do
tibus suis: et dicuntur vulgariter d'
posita lz est vsura. c. pleriqz. xliij. q.
liij. in ter. et glo.

De soccedis animalium.

Si soccedis animalium pecoz
bouū et hi' ita pacciscit vt
capitale sit saluum: ē vsura lz
si nō ē saluum lz nimis aggrauat vna
pars nō ē vsura: lz iusticia. Si i
ēptiōde fructū terre v̄l aliaz rerum
ex eo q̄ ante p aliquos mēses q̄ re
ciperet fructus: v̄l alias res soluit
p̄ciū: et pp hoc emit minus iusto p̄
cio: et si valebat decē emit p nouēz
vsura est. Sec' si faceret hoc: qz ve
r̄similiter potest etiaz minus vale
re q̄ illud qd soluit v̄z octo.

De venditione ad terminū.

Si vendidit ad credētiā siue
terminū pānos laneos li
neos d' serico: vel alia q̄cū
qz maiorī p̄cio q̄ ad cōtatos: qz si
vendidit sic plus iusto p̄cio ratione
dilationis vsura ē. Si vō nō v̄
didit plus iusto p̄cio sed nō vult fa
cere ita bonū forz ei sicut illi qd dat
pecuniā numeratā sibi nō ē vsura.
Tho. et extra d' vsuris. c. nauigati.
et c. in ciuitate tua.

De cambijs.

Si fecit cambia minuta: pu
ta de vno floreno aureo
ad mōetā: l' ecōuerso acci
pidēo aliqd lz cōmunem cursum
nō est licitum. Si fecit cābia rea
lia p litteras de loco ad locū et n̄ si
cra: est licitū moderatum lucrum.

Si fecit cābia que vulgariter di
cuntur sicca vt p venetos a libze
de grossi vsura est: qz realiter sibi ē
mutuuz sed sub spe lucri hec frequē
tantur florentie. Si tutor v̄l cur
rator pupilloz: v̄l pcurator: et scōz
cuiuscūqz pecuniam pupilloz vel
patronozū dedit ad vsuram i vtili

tatē illoz vltra pctm mortale pmissū
sū i casu q̄ illi nolunt vl neq̄ant resti-
tuere: qz illi q̄ hūerūt vtilitatē p̄nci-
palit̄ tenēt sz nō restituentib⁹ illis te-
net pcurator tutor z curator z hi⁹
Si q̄s emit agz vel do mī malōi
p̄cio q̄ valeat itēdēs q̄ vēditōz re-
cemat ab eo dūcēs hoc: i pactuz z
ipse interim fructus recipiat vsura
pallata est.

De mutantibus sub spe.

I q̄s pp pecuniā mutuātā
alq̄n petit: vel sperat p̄nci-
palit̄ h̄re ab eo aliquid ob-
sequū vel vtilitatē que p̄cio
possit estimari: vt opera laborato-
rum vel bouum ad colendum ter-
ras: vel mutuatōnem iumētōrum
vel aliquid donum: vel ut p̄ocu-
ret ei officīū vel beneficiū: eccle-
siasticūz vel seculare: vel q̄ det sibi
pp hoc plus de fructibus terre ei⁹
q̄ colit vsura ē. Et q̄n pp hoc nō ab
eo cui mutuauit sz ab alio vt a do-
mio vl a cōmūitate recipit vtilitatē
exiō dz illud pauperib⁹ erogare.

De accipientibus ad vsuraz.

I q̄s accipit mutuo ad vsu-
rā n̄ ad puidēdū sue neces-
sitatē: sz vt det ipse ad vsu-
raz: vel ludat: vel alias male v̄tat
peccat mortaliter. Idē si eū idu-
cit qui alias non erat feneratorus
pe. de pal. in pa. iij.

**De faciētib⁹ statuta i fauorē
vsurariorum.**

I fieret statutum i aliq̄ ci-
uitate vel castro vel loco
q̄ vsure soluat: vl q̄ solu-
te nō possit repeti: aut repetite nō d̄
beat restitui: excōicati sūt q̄ faciūt
hi⁹ statuta: z q̄ iudicat sz ip̄a. Cū

illi q̄ faciunt capitula cū iudeis: vt
dñi z cōmūitates p̄nētia q̄ possit
fenerari: vl q̄ n̄ possit repeti i iu-
dicio vsure extorze ab eis z hi⁹ vī-
dēt icidere i hāc excōicationē. dñi
vō q̄ h̄ faciunt z ciues q̄ h̄ cōsulant
extra d̄ vsuris clemētina: ex graui.

Lapsum. ij.

Emp̄titiōe vō d̄arioz
mōris vt florēt: i p̄restu-
toz vt venetijs: i locoz
vt ianue: qz aliq̄ ponit p̄tractū eē
vsurariū: alij vō n̄. i. p̄trariū tenēs
iō nēni p̄sulas vt faciat p̄tractū: fa-
ctū vō si potes inducere vt p̄ mō-
tē ipsi vl vni⁹ alteri⁹ finiat vel sa-
tisfaciat cōitari: vel det paupib⁹ bo-
nā erit. Si vō n̄ vult adherēs opio-
ni p̄trarie n̄ facile p̄dōnes: qz i hi⁹
sz doctores nō ē p̄cipitāda sētētia
de his z alijs supradictis habes i
secunda pte summe ti. ij. de vsuris.

**De fraudulētia que multis mo-
dis committitur. c. iij.**

Et fraudulētia que fit: vl
i rei suba: vēdēdo vnā rē
p̄ alia: vt vinū limphatuz
pro puro: carnes pecudinas p̄ ca-
strat: cera z aromata cū alijs mix-
turis vel in quātitate dando mēsu-
ras z pondera dimiuta: puta vnci-
as nouē pro libra: vel in qualitate
vt rē prauā d̄ bona: vt p̄nū ferrū
corium aromata aſalia d̄ effectiosa
fructus z hi⁹: z i his si notabiliter
d̄ānsificauit p̄ximū peccat morta-
liter z tenet ad restitutionē. Si pa-
rū nec plus intēdens ventali z pau-
pibus erogetur. Si vēdidit rem
aliquaz multo maiori p̄cio q̄ vale-
bat sz cōem estimationē illius tem

poris aduertenter peccauit mortua liter: 7 tenetur ad restitutionē si p̄t m' notabil' ledit fec' si parū. Idē si emit miori p̄cto q̄ valeat ex iſtā veditoz. Si fraudauit iuſtas: ga bellas 7 pedagia tenet cōtati reſtituere: ſi multū v̄l ēt parū ſz tñ itēdē mltū mōtale ē. Dñi q̄ grauāt ſb dī tos i collecti iuſtis tenēt ad reſtitutionē 7 q̄ d̄ſtribuit p̄ſtātias: ſciētes grauātes aliquē vltra d̄bitū tenētur p̄ damnis: 7 de hoc habet i. iij. par te. c. ij.

De falſificatione. c. l. iij.

Si q̄ falſificauit aliq̄d iſtrumētum v̄l falſo ſciētē v̄tū tur vltra mōtale tenet ad oē dānum q̄o inde ſequit'. Si q̄s falſificauit literas papales l' falſificatis ſciētē v̄tū est excōicatus: cuius abſolutio pape reſeruat.

Si q̄s ex falſa cauſa ſuggeſta q̄ expreſſa n̄ obtinuiſſet beneficiū q̄o recepit: ſz nō ſit excōicat' : tñ tenet ad reſtitutionē eius q̄o ſic recepit ſeu ad reſtitutionē beneficii vel reſignationē 7 huiuſmōi. Si q̄s falſificauit monetas vltra p̄ctū tenetur ad reſtitutionē. Idē ſi falſis ſciētē v̄tū 7 ēt ipſe q̄ in hi' fuit d̄ceptus. Si q̄s falſat mēſuras v̄l pōdera ciuitatis v̄l cōtatis: v̄l falſis ſciētē v̄tū vltra mortale tenet ad reſtitutionē 7 oium dānoz idē ſequentiū. Si q̄s falſat l̄ras p̄latoz vel ſigilla vel alioz. vltra mortale tenet ad ſatiffactionē oium dāno rū inde ſequentiū. Idē de falſificāte libros vel alias ſcripturas i dānū alioz. Et nō q̄ p̄tra falſificātes n̄ra l' p̄ſtitutiōes p̄ ſynodales l̄ras

vel alia in aliquibus locis lata eſt ſententia excoicationis.

Excōmunicatio papalis.

Idē i bullis papalib' ap pōit: vel reouet vnā l̄ram v̄l p̄ctū ſz hoſti. ē excoi car' excōicatōe papa. q̄ ſit' curia: nā i iure cōi nō hēt: 7 h' ſi bulle habēt v̄lgozē: nā ſi expiraſſet eaz va loz: puta qz erat grā ad tps 7 expiraſſet ſi totū raderet: nō incurreret quif excōmunicationem: nec in ali quam penam. Ricardus.

Capl'm. v. de iniuſticia que ſit i iudicio.

Et iuſticia v̄o: q̄ ſit i iudicib' aſſeſſoz' aduocatis: p̄curatorib' 7 nōriſ: 7 d̄ qb' dñt iſterogari dicit iſtra. Si of ficial' q̄cūz dat iuſtā ſntam ſciētē l' ex iſtātia craſſa 7 ſupia tenet p̄t leſe ad ſatiffactionē ois dāni: niſi ſatiffaciat ille p̄ q̄ eſt lata ſntia: 7 ſi mltū aſſeſſoz v̄l ali' q̄ ad h' coopatur: 7 peccāt oēs mortali: aduocatus: 7 p̄curator: q̄ ſciētē d̄ſedit iu ſtā cām. Si obtineāt ſiliter tenet p̄t leſe ad ſatiffactionē iſolidū. Si nō ſatiffaciat clientulus. Idem ſi perdidit iuſtā cām ex iſtātia craſſa vel negligentia. Accuſator 7 teſtis ſciētē procedētes cōtra aliquē falſo: tenet de oi dāno ipſi accuſato: 7 peccāt mortali.

De furto. c. vi.

Iquis re aliquā occulte: iūto dñō: non ſolū abſtulit ab extraneo: ſed etiāz filius parētib': v̄xor viro ſeruus domino: diſcipulus magro: ſocius ſocio: cōſanguineus p̄ſanguineo

furtū ē. Si ē qd notabile dānū vñ
 z mōtale z tenet ad restitutionē. Se-
 cus si qd minimū: vt aliq̄s fruc⁹:
 z q̄trinū z huiusmōi. Si rē sibi mu-
 tuatā retinuit: l' aliā rē alteri⁹ vēiētē
 ad man⁹ ei⁹ n̄ restituit: furtū fecit: nisi
 ille tātū dē b̄ret d̄ suo cētitudinalit̄:
 qd n̄ vult restituere. Si inēta q̄ non
 hnt̄ p̄ dēlicō restituit sz sibi retinuit
 . Et si post inq̄sitionē non reperitur
 cui⁹ sūt inēta dz paup̄ibus erogare
 alias eēt pctm̄ mortale: nisi ipi vt i-
 digenti d̄ arent. De thesauri inē-
 tis multū stat p̄suetudinī. Si vsus
 ē pigre ad sui vtilitatē p̄tra dñi rei
 vōlūtātē. Si vs⁹ ē rē comodata
 ad aliū vsū q̄ fuerat comodata: l' rē
 deposita sine licētia deponētis nisi
 p̄sumat dñm rei eē p̄tētū tenet hu-
 iusmōi d̄ illa vtilitate. Si religio-
 sus dedit d̄ bōis mōasterij sine licē-
 tia sup̄iorz habita vl' p̄sūpta. Idē
 si aliquid occulte recipit vel retinet
 qd ē mortale z p̄ctari⁹. Si pla-
 tus expēdit bōa ecclie i turpes vl'
 deputata repatozi ecclie vl' pau-
 perib⁹ vl' bōa monasterioz peccat
 mortali. Si aliq̄s recipit a reli-
 giosis aliqd sine cā rōnabili vl' pro
 turpitudine. vl' lucri acquisitōe: l' cā
 amicitie z parentele sine aliqua in-
 digentia.

De sacrilegio qd cōmittitur cir-
 ca res sacras. c. vij.

Et sacrilegio q̄ ē circa res
 sacras. Si p̄soluit vl' ddit
 sup̄ hoc consiliū: vt impo-
 nerēt collecte clericis: siue eccliaſticis
 p̄sōis n̄ habita licētia a rōano pon-
 tifice: z si secut⁹ ē effect⁹ vltra mō-
 tale tenet ad restitutionē: z nisi p' ad

monitionē d̄sistat ē excoicatus.

Si fecit vl' fieri statuta p̄tra lib-
 tatē eccliaſtica: l' p̄soluit fieri vltra
 mōtale tenet d̄ dānis scis. estq̄ ex-
 coicat⁹ ip̄e: necn̄ sc̄ptores z iudicā-
 tes fm̄ ea. Si vsurpauit patrona-
 tū d̄ nouo alicui⁹ ecclie vacātis: vl'
 mōasterij: vl' locoꝝ pioꝝ: vl' bona
 ipsoꝝ locoꝝ vacātū ē excoicāt⁹.
 Si abstulit res sacras: vl' calices: z
 paramenta d̄ loco sacro: aut rē sa-
 crā d̄ loco n̄ sacro. z furās i ecclia
 res n̄ sacras. Si effregit locū sacꝝ
 vl' portas ecclie: vl' locū religiosū:
 vl' portas puētis vltra pctm̄: z ob-
 ligationē ad restitutionē tenet d̄ in-
 iuria: z d̄ dāno: z ē excoicāt⁹: z añ
 denūciationē pōt absolui a dioce-
 sano. p' d̄nūciationē vō solū a pa-
 pa: vl' p̄tētario. c. cōq̄sti extra de
 sē. ex. Si fecit incendiū studiose in
 loco sacro: vl' religioso: idē iudiciū
 ē sicut d̄ effractorē: vt. d. c. puēt.
 Incendiarij aut̄ alioꝝ locoꝝ de iur̄
 cōi nō sūt excoicati. In aliqb⁹ aut̄
 locis sic p̄ synodales cōstitutiōes
 Si legata facta eccliesijs. vel alijs
 pijs locis: aut paup̄rib⁹ n̄ soluit i-
 tegre. z si nimis differt peccat mō-
 taliter: nisi impossibilitas eū excuset
 z alicubi ē excoicāt⁹ synodal. Si
 clic⁹ recipit b̄nificiū simōiace vltra
 vitiū simōie oēs fruct⁹ illius b̄nifi-
 cij furtiue accipit: z tenet ad resti-
 tutionem. Si prelati ecclie ex-
 dolo vel lata culpa admittit bona
 ecclie: tenet ad restōnē. Si n̄
 ddit laicus d̄cimas vbi p̄suetū est
 daf: tenet ad restitutionē.
 De rapia violētia. c. viij.
 Apia ē qñ res iuste aufer

tur p̄ violentiā. Si rē alterius rapti
ultra mortale ⁊ rstitutionē ad quā
tenet: ⁊ ⁊ etiā petere veniā: si cō mo
de pōt d̄ iniuria violētē illata.

Sicut ē p̄rta p̄dās i mari quof
cunq; indifferētē ultra mortale: ⁊
restitucionem ad quam tenetur est
excommunicatio papali excoica
tiō: vt p̄ p̄ processum q̄ sit ānuatim
in curia cōtra hī. secus vō est
de illis q̄ faciūt hoc p̄cise p̄tra il
los cū quibus habēt bellū. Si
q̄s ē depredatus romipetas. vel eū
tes: vel redeūtes ab vr̄de Rome:
vel depredatus ē portātes necessa
ria ad vsū curie ē excoicat⁹ a pa
pa. Si i bello iusto depdatus ē
etiā inimicos ultra mortale ⁊ resti
tionē nō ⁊ absolui: nisi disponat
in illo: ⁊ in oi alio iusto nūq; se re
perire. Si i bello iusto abstulit
ab inimicis sicut faciūt stipēdiarij
vl̄ ab ecclesijs inimicorū tenet re
stituere. Si inuasit hostiliter: vel dis
currit per terras ecclesie ultra pec
catū ⁊ restitucionē ē excoicat⁹ ex
coicatiōe papali p̄ p̄cessū curie an
nualem. Nō q̄ oēs d̄ates cōsiliuz
ad aggrediēdū: siue sumēdū aliq̄
bellū iniustum: sine q̄rū cōsilio nō
fuisz factū: vel fieri non poterat:
tenet insolidū de oibus d̄antis in
de secutis. hec Rat. ⁊ alij. Si p̄
cipauit in erie rapie vel furti: vel
alterius iuste d̄anificatiōis in aliq̄
infra scriptoz modo: q̄ cōtinent
in his vsibus. Iustio: cōsiliū d̄ sē
sus palpo recursus. Participans
mut⁹ n̄ obstās n̄ maifestās: tenet i
solidū. i. i totū d̄ oi d̄ano secuto q̄
usq; isti q̄ passus ē satisfactū sit.

Intellige tñ h̄ cū distinctiōe: v̄z ad p̄
mū vsū d̄ tal. iustio: vel p̄silio: vl̄ p̄
sēsu cooperatiōis: vl̄ palpo. i. adula
tiōe vel recursu. i. receptiōe latronū
vl̄ rez ablatarū: tali dico adulati
one ⁊ recursu: q̄ sine hī nō fuisset
facta rapia: vl̄ d̄anū: alias nō tenet
nisi inq̄tū puēisset ad eū d̄ re rapta
vl̄ d̄ q̄to d̄ano fecisz cū suis: vl̄ q̄
nū pl⁹ fuisz sc̄m pp̄ aliq̄ p̄dcōruz
ab eo factoz. Quātuz ad sc̄m
vsū nō q̄ non obstans non mani
festās: ⁊ et mutus tenet quādo sūt
officiales: ⁊ possunt impedī dam
nuz: ⁊ nō faciunt: alias non tenent
ad restitucionē: licet peccent: si p̄t
ipedi f̄o d̄anū: ⁊ n̄ faciūt. Tho. xiiij.
di. xxiij. Pe. ⁊ Alber. Itē etiam
plura dicit: vl̄ plura d̄ his referū
tur sup. c. sicut dignū d̄ homicidio

Quantum ad participationē
istū fieri potest multipliciter. Uno
modo cooperando cuz alijs ad ra
piēdū. ⁊ tōc ad illū tenet: quod re
cipit: vel d̄anificauit: si nō fuit i cā
pncipali. vel q̄si. Sc̄do modo reci
piēdo per viā doni d̄ rapina ⁊ ad
illū tenet quod recipit. Tertio
modo p̄ consumationē rapine: vt
victus: vestitus: ⁊ huiusmōi: sicut
famuli raptoz ⁊ fāuli vsurariorū
vel ipsoz vsurariorū: qui habent
oia de radina vel vsura. ⁊ tenentur
ad illud q̄ cōsumūt. Quarto mō
p̄ dotationē vt marit⁹ q̄ sciebat so
ceruz non habere nisi bona rapta
⁊ vsuraria nō potest recipere dotē:
⁊ si recipit tenetur restituere. Si at
filita remanet vidua tenetur restitu
ere dotē: q̄ de aliēo ē. sed si nescie
bat esse: tunc diuersa est opinio inter

doctores. Utz teneat marit' ei' v' filia: s; filia videt teneri. v. p. eptio nē rei rapte v' furtie: z si sciēter fec ob sui vtilitatē: vltra mortale tenet ad restitutionē: si inuēit oīm rei: si vō nō repit paupib' erogare tenet vel p'ciū ei': et si iā cōsūpsisset. si vō i'g'atē: siue i'g'atia iuri: siue facti: a p'cio pōt excusari: sed qn̄ scit tenet ad restitutionē: si nōdū distraxit: et sine p'cio petito a dño rei: s; reperat a v'editore si pōt. Idē d' oib': q' successiue emerēt rē hāc nisi p'us distraxēt illā rē qz bōa fide distraxerāt v'edēdo nō tenet ipsi: s; emēt eā. De hac mā v'io i' scōa pte sūme Qui ipedit aliis iuste a cōsecutiōe alciūs officij vel beneficij vel officij eccl'asticū ul' secl'ar': vbi sibi erit iā ius acq'sitū: tenet ad satisfactōez tal' oāni. Si āt nōdūz erat sibi ius acq'sitū: s; erat i' via acq'redi tenet ad arbitriū bōi viri q'ntū p' illō dā nū i' ipso dubio estiari. Silr' z q' de iūc iuste aliquē ab obitēro iuste: l' alr' pcurat elici: sec' cū iuste p'cedit Tho. i. iij. d. xv. Qui ifert oānuz q' i' spē restitui nō pōt: vt m'itilatio mēbrū cū q' ille lucrabat: vt manū i' scribēdo: v'gitarē alteri auferēdo p'cipue p' violentiam z seductionē mortē iferēdo alicui q' suo labore nutriebat fāiliā tenetur satisfacere ad arbitriū bōi viri. Qui sciēter dā do ad v'ecurā vel v'edēdo equuz claudicatē: ul' aliter noctiū: z n̄ illi i'dicādo: vñ eptori l' p'ductori seq'te nocuētū tenet satisfacere d' h' ad arbitriū bōi viri. Si m'lier supponit sibi alienū partū: l' p'cepit de ad alterio nesciēte viro tenet viro e

oib' expēsis factis filio putatiuo: z p'sāguieis: z filiis v' alijs hereditibus d' his q' penetrarūt ad eā bōi Nō tñ tenet mulier illa māifestare cū piclo vite sue. Rai. S; q'modo agēd' sit: v'io i. ij. pte sū. ti. de restitutiōib'. Si ex'ns camerari': siue tesaurari' comitat': q' vulgari' d'f camerlig': seu notari': seu aliqd' hñl officij p' q' ē sufficiēter salariat': et nihilomin' ab his p'sōis cū qbus exēq't officij suū: pnta facien do cedulas: z h' aliqd' exigit: vsurparō ē. nec puto q' excuset eū p'suetudo sicut nec a rapia pp h' nō statuit salaria: ne petat ab illis: vñ z peccat z d'z paupib' erogari: hoc dico qz difficile eēt daf tale qd' pprijs p'ionis cū quid modicū sit: ar. xliij. q. v. c. nō sane. Si cū pecunijs cōitatis q's h'z i' deposito negociat. z si qd' cū eis lucrat p' contractis vsurarios tenet restituere vsuras ei a q' accipit. Si vō p' contractū, licituz videt teneri cōitati saltē p' pte: vel p'tē paupib' erogare tenet. Si q's i' gressū in religiōē educit: v' p' violētā: l' p' p'suasiōes: vltra p'ctm mōtale commissū ē excoicat': cū violētā ifert p'se: z tenet illū v' aliū inducere ad religiōē i' satisfactōez Vel tenet ip'e igredi: si nō h'z ip'edi mētū s; De. z Jo. De eo vō q' oio intendit igredi religiōē: s; nōdūz igressus reuocat p' aliq'ē ab illo p'posito. idē dicūt quidā quādo. s. non est causa iusta: pūta quia in illa religiōe male viuūt: sed ex cā rationabili.

Decimū p'ceptū de desiderio habendi res alienas. c. vnum.

Utra pceptū opis iniuste
 vsurpatōis diuersarū spē
 rū d' qb' dcm ē et itērogā
 dū ē de desiderio hito circa res ali
 enas hndas: seu acqrdas iniusto
 mō: qd' desiderū siue cogitatio si
 ē cū cōsensu rōnis: ⁊ alicui rei no
 tabillis semp' ē pctm̄ mortale elusō
 spēi cui' ē opus illius iniuste acq'it
 tiōis. Sicut vbi gratia desideras
 hfe per vsuras ē spēs vsure. Si p
 rapinas est: ipia. si p viā occultā
 ē furtū. si rē sacrā ē sacrilegiū. ⁊ sic
 de alijs. id' interrogādū ē q'sio desi
 derauit rē alienaz: vt habeat spē
 peccati que necessaria ē confiteri.
 In his tñ peccatis cordis nō tene
 tur ad restitutionē. Nota etiā cuz
 quis aliqūe dānificat proximum
 in minimo si hz ppositū dānificā
 di in multo si posset peccat morta
 liter. Un' ementes ⁊ videntes qñ
 cūqz parati sunt deciper' proximū
 in multo si pnt cōmode: mortali
 peccant: lz actu i modico dēcipiāt.

Octauū pceptū. Nō eris testis
 iniquus. De mendacio. c. i.

Emendacio. Si dixit men
 daciuz pniiosum. i. q' sit cō
 tra hōrē dī: vt i his q' sunt fidei: vel
 dānū notabile. pximi spūale: vel
 spūale mortale ē fm' Tho. ij. ij. vbi
 grā. si dixit fornicationē vel vsurā
 nō ē pctm̄ mortale. si negat q' spē
 vel alius debet dare. pximo suo:
 qd' ipse nouit: ⁊ huiusmodi. Si dī
 xit mēdaciū i iudicio ierrogatus
 a iudice pūr' ē: ⁊ mōtali peccauit
 fm' beatus Tho. Si dixit mēdaciū
 in cōfessiōe de necessario cōfiten
 dis: mortale ē. Idem si in predica

tiōe studiose: mortale ē: nisi ex su
 reptōe vl' subita locutōe ip' medita
 re. Si p'sa q' dicit mēdaciū ē offi
 ciosū ē p'sona auctoritat': ⁊ magne
 reputatiōis: seu p'fectiōis posset p
 accidēs tale mendaciū ē mortale
 si inde sequeret graue scandalū in
 mentib' hōium. Si dixit men
 daciū iocosi. i. cā solatiij: vel officii
 osū. i. ad vtilitatē aliqūa consequē
 dam spūalem aut tēporalē sine no
 camento alteri' sēp est vēiale pec
 catum. Thomas. ij. ij. q. lio. dixit
 falsū testioniū cōtra aliqūe in iu
 dicio: vel accusauit iniuste vltra mō
 ale pctm̄ tenet' oī dāno lesō: ⁊ etiā
 ad restitutionē fame: vt. f. dicat se
 falsū dixisse: sed postq' ille est puni
 t': n' tenet' pp' piculū qd' ei imiceret.

De detractioe. c. ij.

Etractio est: p quā aufert
 fama alterius: ⁊ mltiplr.
 si quis impōit alteri ali.
 quid falsum quod sit uotabile mō
 tale ē: ⁊ tenetur ad restitutionēz fa
 me: nisi ex hoc immineret ei ma
 gnum periculum. Tho. scda scōe
 Si ad peccatum alterius: quod
 narrat addidit aliqd' notabile vl
 tra peccatuz tenetur ad restitutio
 nem fame: nisi ex hoc imineret ei
 magnū periculum. Tho. scda se
 cūde. Si ad peccatū alterius: qd'
 narrat addidit aliqūid' nōbile vl
 tra peccatum tenetur ad restitutio
 nem fame: si illud dictum impoz
 tat infamiā. Si pctm̄ alteri' moz
 tale: cū eēt occultuz ad diffamādū
 māifestauit alijs: peccauit mortale
 ⁊ tenetur ad restitutionem fame:
 inq'tū pōt: nisi illud crūmen postea

per alia via est publicum. Si peccatum alteri? occultum manifestavit: non intendens diffamare: vel alias nocere: sed ex quadam loquacitate non videtur mortale: nisi per actus: videlicet si ex his sequitur diffamatio illi? puta quod audientes publicant. Si accusavit in iudicio: vel denunciavit platum crimen alterius non zelo iustitie: sed mali uolentia peccavit mortaliter: sed ad restitutionem fame non tenetur seruato ordine iuris. Si fecit libellos famosos. scilicet cedulae sine scripta in detractioe alteri? ponens in loco publico: ut legatur aut cantiones: et hi? mortaliter peccavit: tenetur ad restitutionem fame. Si peccatus alterius est manifestum narrat ex odio: intendens nocere peccat mortaliter: sed ad restitutionem fame non tenetur.

Si autem ex loquacitate narrat: peccat venialiter. Si defectu aliorum quae sunt peccata venialia committere recitavit ex loquacitate: vel aliquam indignationem non est mortale peccatum: nisi ex hoc intendere et diffamare. Si significavit peccatum alterius mortale et occultum plato vel penitentibus confessori: vel alijs quae sunt persone mature ut possit melius provideri: quod precipue habet locum cum timetur de residuo: non est peccatum: sed charitas. Non tamen cum quis tenetur ad restitutionem fame: si falsum dixit: dicitur dicere his: quibus dixit se falsum dixisse: nec excusatur: quia fit ei verecundia magna. Si autem dicit verum dicitur dicere illi se falsum dixisse: quod est mendacium: sed iniuste et male dixisse. Si quis narrat crimen alterius putavit audire dicens se audivisse ab eo dici: hoc occultum ex loquacitate

levitate non videtur mortale: nec tenetur ad restitutionem fame: vel si est dabitur. Si quis bona sua ab alio dixit mala intendens esse facta: vel per hypochrisum et superbia: et hi? intendens cum infamare: peccat mortaliter. Idem si negat bona sua ab aliquo. si est tacet: bona quae scit esse necessarium ad liberandum primum. Si audivit infamatores: et diffamatores aliorum. Nam si hoc facit quod delectatur de infamia eorum peccat mortaliter. Si autem hoc facit: quod delectatur de loquacitate: sed displicet ei infamatio aliorum: non videtur mortale. In platis autem quae prohibentur: et non faciunt mortale videtur: dicitur. xxv. § alias demum in glo.

De avaricia: que est primum vitiu capitale.

Incipit secunda psalmus in qua tractatur de modo interrogandi penitentes a confessorum de septem vitijs capitalibus: et eorum speciebus: et primo de avaritia. et habet novem. c.

Titulus primus.

Avaritia triplex: perperat. scilicet iniuste acquirendo: tenaciter retinendo: et inordinate amando habet multas species. Primus modus. scilicet iniuste acquirere: id est quod supra dicitur est in c. Non furtum facies: restat tamen aliquod de quibus dicitur. Secundus modus retinendi tenaciter: et tertius. scilicet amando inordinate: postea inferi? potest.

De simonia. c. i.

Simonia que est circa spiritum sanctum. et est semper peccatum mortale in omni casu. Non quod pecunia: que recipitur simonice non

24
14
d3 restitui ei q̄ dedit: sed de neces-
sitate d3 paupibus erogari: vel il-
li ecclesie: in cuius iniuria data ē.
Si dedit pecuniā: l' aliqd aliud qd
p̄cio possit estimari p̄ hūdo aliq̄ sa-
cramēto vel baptismo: eucharistia
bñdictione nuptiar: p̄nia: ordiatōe
chrismate: 7 extrēa vinctōe q̄si pre-
cium hui⁹ sacramēti: cuius signuz
quando datur vt precium: 7 fit pa-
ctio cum dante. Idem presumitur
quādo negatur sacramētū: si non
datur pecuniā: simonia est: nec ex-
cusat consuetudo: secus vero est: si
dat vt elemosynā in gratis nō coa-
ctus: sed sponte r' ad seruanduz cō-
suetudinē nō exactus. Si cle-
ricus existens accipit aliquid tem-
porale pro aliquo sacramēto dato
vel dando: vt precium eius: vel qz
aliter non dedisset: simonia est.

Si dedit aliquid: qd precio pos-
sit estimari: pro aliquo beneficio
ecclesiastico simplici: vl' curato ob-
tinendo simonia commisit: sed sol-
uendo taxam curie: 7 bullas nō re-
putatur simonia. Si pro aliquo
beneficio ecclesiastico vel dignita-
te habenda aliquid temporale de-
dit: simonia cōmisit. 7 idem d̄ cōfe-
rentibus beneficia: 7 officia huius
modi pro temporib⁹. Si emit:
vel vendidit aliquam capellaz ec-
clesie: simonia est. Si emit vl' vē-
didit sepulturam ecclesiasticam: si-
ue sepulchrū vbi pōitur cadaver:
siue officium ecclesiasticū: simoni-
am commisit. Si patron⁹ exis
pro pecuniā legit: vel presentauit in-
stituendū: simoniam commisit.

Si emit vel vendidit aliqd in iuspa-

tronatus alicui⁹ capelle: vel eccle-
sionia ē. Si porerit p̄ces cāna-
les p̄ aliq̄ idigno: l' ordinādo bñfici-
ando: simonia ē: si intēdit vt platus
rōe precū p̄ncipaliter assentire.

Si iuit mediator: ad pcurādū alte-
ri aliquod spūale vt bñficiuz ordi-
nem 7 huiusmodi pro aliquo tem-
porali. Si conduxit aliquē ad
predicandum pactione pecunie: et
huiusmodi simoniam cōmisit. 7 si
milititer p̄dicatō qui hoc modo ac-
ceptauit: simoniam cōmisit. Si fi-
liam vel cōsanguineā: vel seruam
misit ad monasterium pactione fa-
cta de certa quantitate pro ingres-
su monasterij: simoniam cōmisit:
necnō moniales: nisi forte mōaste-
rium esset adeo tenue qd nō suffice-
ret illi prouidere. De simonia de
clericis. De hac vero materia si
monie habes plenius in secunda
parte ti. de simonia per totum.

De proditiōe. c. ij.

Roditio frequenter ex a-
p̄ uaritia fit. Si prodit
dit ciuitatem vel castruz
vl' psonā inimicis vltra mortale:
tenetur de omni damnō inde secu-
to. Si prodidit res alterius in-
iuste auferentibus idem. Si p-
didit secreta alterius iniuste vl-
tra mortale tenetur de damnis in-
de secutis. Secus si secreta iniq̄
vt coniurationes 7 tractatus con-
tra ciuitatem vel nocumenta pso-
narum manifestat: quia tunc bene
facit: 7 facere tenet. Si recepit
aliquid sub sigillo confessionis: si
nō in confessione si reuelat peccat

vide simo-
nia moni-
allia

mortali: nisi illud est quod iniquum cui
possit obuiare manifestado: et si de hoc
propedit quum promissit peccauit mortali-
ter: sed nec de tenet secretum: quia est tunc
peccaret. Si legit litteras aliorum clau-
sas videt mortales: nisi ponet spes in
rationibus mittentem: vel eius cui mittit

De acceptione personarum. c. liij.

Accipit personam in iudicio,
videlicet quia magis audit v-
nam personam quam aliam: vel cre-
dit vni magis quam alii: non fuato ordine
iuris: sed magis declinat ad vnam partem quam ad
alteram ratione aicitie: et huiusmodi pos-
set esse mortale. Si in distribuendis
beneficiis: vel officiis ecclesie
ficiis vel secularibus admittit indi-
gnos: peccat mortaliter: et tenet de
dantis inde secutus personis. Si
in faciendis cedulis: que vulgariter
dicuntur scrinia scienter admit-
tit indignum: vel quum prohiberet ad-
mitti: vel excludi dignum peccat mor-
taliter. Si in distribuendis one-
ribus: vel in ponendis collectis ciuita-
tis scienter grauat aliquem contra vel
ultra debitum: vel allentat: peccat
mortaliter: et si solus ex eius deter-
minatioue fieret talis distributio te-
net dantis de dano: secus vero
est ponuntur cum eo plures alij.

Et sic cum haberet distribuere ele-
mosinas alicui societatis: vel testa-
menti: et huiusmodi non fideliter distribu-
it: et si dedisset non indiget ultra mortem
le tenetur ad restitutionem.

De turpi lucro. c. liij.

Iudex accepit pecuniam
ut iudicaret: aut bene iudi-
carct: aut non iudicaret aut
iniusta iudicaret peccat mortaliter

et tenetur illam restituere danti nisi
si dedisset: ut male iudicaret: quia
tunc tenet dare pauperibus. Ideo
de teste pro testimonio falso seren-
do: quia peccat mortaliter: et tenet re-
stituere. Si fecit instrumentum in
fraudem vsurarum: ut notarius pec-
cauit mortaliter et mercedem quam ac-
cepit debet pauperibus erogare.

Si seruiuit vsurario in arte vsu-
raria. peccauit mortaliter: et si bona
vsurarij essent obligata restitutioni
non posset retinere salarium: sed de re-
stituere creditoribus vsurarij: alias
aut posset: sed illud deo dare paup-
eribus de honestate: tamen non de necessitate
nisi ipse esset pauper. Si recepit pe-
cuniam pro turpitudine: ut meretricem
vel alia mala mulier deo illam paup-
eribus erogare: non tamen de necessitate
sed de consilio honesto. Si quis fa-
cit aliquam artem: vel artificium cuius vel
vel plurimum est ad mortale: ut facere
taxillos vel chartas: et huiusmodi: peccat
mortaliter: nec deo absoluti nisi dis-
ponat illud dimittere. lucrum vero ex
hoc factum deo pauperibus dari ex co-
nsilio: non precepto. Si diebus fe-
stis emit vel vendit negociando nisi
si forte in nundinis: vel fecit contra-
ctus alias non necessarios: tunc: vel
scripsit: vel fecit aliquid manuale pro
lucro ultra peccatum sed aliquos deo
illud lucrum pauperibus dare: et hoc
potius videtur de honestate quam de
necessitate. Si tempore messis vel vin-
demiarum emit bladum: vel vinum vel fru-
ctus: ut alio tempore vendat cari non ex-
stet talis rei negociator: neque propter
aliquam honestam finem: sed propter cupidita-
tem turpe lucrum est: non tamen tenet in
aliquo. Si accepit aliquid ut aliquem

eligeret ad dignitatē aliquaz tēpo
 ralē: vel offi nū secularē: vel vendi
 dit hī? officia secularia: turpe lucz
 est: non tñ tenet ad restitutionē ali
 quā. Si mercator: ul' ali? porta
 uit vel portari fecit ferruz ligna: z
 q̄cuq; mercimōtia ad terras infide
 lū nō habēs licētā aplicā: ē excōi
 car? excōicatioē papali: icurrūque
 alias pēas: vt hēs i. iij. pte ti. xxv.
 per totū. Idē d' dātū? i h' auxiliū z
 p̄siliū. Si negociator exercet ne
 gociatioē nō ad aliquē finē hōcstū
 v; gubernare fāllā ad utilitatē pa
 trie: z hī? s; p̄ncipalr ob imēsā cu
 piditatē cōmittit turpe lucruz. Nō
 tñ tenet de nēcitate dare lucrū pau
 pb?; vnā ptē d' p̄silio z hōestate

De ludo multiplici. Rca. c. v.

Ud? si lusit ad taxillos: l'
 l' charitas: uel ad aliū ludū
 fortū. Si uicit p' frau
 dē: uel per falsos taxillos: uel men
 daciōse: tenet illud q' sic uicit resti
 tuere amittēti: ultra mortale com
 missum: nisi sit qd pap. Si uicit
 ab eo q' alienare non potuit: ut ser
 uo religioso uxore filio famulis: z
 hī? tenet restituere his q' hñt cur
 ram illoz: z ē mortale: si est qd no
 tabile: z si ex cupiditate acquirēdi
 ludit. si per multam importunita
 tē traxit: aliū: qui non intēdebat lu
 dere: uel retinuit uolentē recedere
 ultra mortale tenet illi si ē quid no
 tabile. Si acq'siuit: seu uicit per
 ludum huiusmodi in locis vbi p'
 hibetur ludus: z mādatur fieri re
 stitutio siue legibus impialib? siue
 municipalibus. z seruiat quātū ad
 utrūq;: o; tunc fieri restitutio illi:

qui amisit: secus si leges ille sūt ab
 rogare per p̄traria cōsuetudinē.
 Si uicit per ludum in alijs casibus
 exceptis predictis non tenet illi re
 stituere qui amisit: q̄uis possit ele
 mosynaliter si sit pauper elargiri:
 sed o; pauperibus erogare de ho
 nestate z consilio fin aliquos tene
 tur de necessitate: quod tutius est
 non oportet tamen tales stringere
 ita ad certam restitucionem: sic in
 furtis usura: z hī? fin vō Rai. sūt
 qdā persone q̄bus indistincte tene
 tur q̄s restituere: q̄cqd ab eis lucra
 tus fuerit i alea z taxilloz ludo: v; z
 furiosi: pdigi: miores. xxv. anozū
 z maxie pupilli. Itē mente ca
 pti: surdi: muti: ceci: z q' perpetuo
 morbo laborāz: quia tales reb? sūt
 is supesse. i. p̄uidef nō possūt p̄p̄
 qd dādi sūt eis tutores: z curato
 res. Itē videt d'cedū d' suis mona
 chis: z ceteris claustralibus: z si
 filijs familias: qui non hñt peculū
 castrēse: vl' q̄st: z d' vxore: q̄ n' h; bo
 na parafrēnalīa: z etiā de admini
 stratoribus rez ecclesiasticaz q' sūt
 paup̄ez. z de similibus p̄sonis: tñ
 tales pecunie non sunt restituēde
 eas pdentidul: sed tutori: curatorī
 p̄ri: mōasterio dño marito ecclie:
 z hī?. De restitutione talium vide
 plenius in summa in. ij. parte d' re
 stitucione ludi. De alijs vero q' cō
 tingūt in ludis: vt fraudes blasphe
 mie: amissio tēporis: z huiusmodi
 habes in. c. alijs.

De inquietudine. c. vj.

Iqdādo circa tēporalia
 acq̄renda z cōseruanda
 Si hñt imēsā sollicitū d'

nē circa hī? : 7 pp hoc dīmisit all-
qd necessariū ad salutē: vt missā 7
hī? mortale ē. Si vō nō dīmisit
necessaria: sed rēssio fuit q̄ ad spi-
ritualia: vētale ē. Si hūc nimīā
sollitudinē circa hī? ex pua cōfi-
dētia auxiliū dei in se nō ē mortale
sed videt vētale: ē tñ mltū ipedum
duotiōis: 7 alioꝝ bonoꝝ spūaliū.

De inhumanitate retinēdi tena-
citer. c. viij.

Claritia in retinēdo teua-
a citer: seu inhūanitas non
faciēdi elēosynas corpo-
rales indigētibus qñ pōt hoc vsu
cōtinetur. s. Usūto poto cibo redi-
mo te go colligo cōdo. Si hñs
sūp̄tua q̄ ad nām: 7 quo ad decen-
tia status sui p se 7 familia tua nō
subuēit necessitatibus alioꝝ etiaz
nō extremis: sed magnis: q̄s nouit
mortale ē. Si hñs de sup̄tuo q̄
ēdnaturā: 7 si nō quo ad decētiaz
status pro se 7 familia sua non sub-
uenit pauperibus i extrema neces-
sitate: q̄s nouit: mortale cōter iudi-
ca: sed hōꝝ multa cōsiderare ad
bñ intelligēdi: vide de hoc l. ij. pte
ii. pmo. Si nō subuēit indigēti-
bus de industria 7 arte sua cū po-
tuit: vt medicus medēdo: 7 visita-
do infirmos paupes sine sallario:
aduocat? i aduocādo: p̄curator: p
curādo. 7 hī? videtur mortale. Si
q̄s non subuēit pauperibus neces-
sitates extrēas patientibus cū pos-
set: vā tardauit dar: 7 exasperauit
paupes: vētale ē. Si pauit pau-
pibus nimis sūp̄tuoſa vel nimia q̄
stuantibus sine cā indigentibus: vl
vrentibus male elemosynis pec-

catū est potius q̄ meriti. Si la-
borātib? p eo i q̄cūq; misterio ni-
mis distulit dare eis mercedē vl.
tra cōuentiōea factas: cū tñl posset
soluere: posset cē mortale: si incur-
reret graue damnum: vel scādalu:
i dem si aliquid defraudauit.

De auaritia amandī res inordi-
nate. c. viij.

Ota q; siq; res etiā inu-
ste acq;stas: ita iōrdinate
amat vt ibereat ei: vt fini-
cur? signū ē: qñ ppter eas nō atten-
das cēt parat? facer cōtra aliq̄d p
ceptoꝝ dei: peccat mortalit: q; pl?
dilibit creaturā q̄ deū. Si autē
in illo mō vellet facere ptra salutē
suā ppter hī? ipalia q̄uis inordina-
te afficiat: seu amet ea: veniale ē.

De prodigalitate contraria aua-
ritie. c. ix.

I sup̄oue expēdit suā sub-
stantiā: vel in edificijs sū-
pmosis: vel i equis vl cō-
uiujs delitiosis frequentibus bl
palestris: vel ludis: vel ornamen-
tis: vl turpitudibus: 7 p̄cipue mu-
lieꝝ: vel in enſenjs: vel histriōib?
7 hī? peccm ē: 7 qñ ē nōbilis excel-
sus sūm propozitiōē sui status: est
mortale: alias in mōdico ē vēiule
Descēdere autē ad p̄icularia: pura
determinare qñ ē mortale: vel ve-
niale non de facili potest dari iudi-
cium certum a quo cognoscatnr.

De inuidia q̄ ē. ij. vitiū capitale.

Titul. ij. de inuidia 7 ei? sp̄eb?
liij. 7 habet. c. liij. c. i.

Inuidia ē tristitia d̄ aliq̄o
bono inquantū desiderat
vt diminutiūz pprie ex

telligentia: et si sit ex consensu rationis mortale est: nisi eēt de aliq re parua: sicut puer q inuidet alteri puero q hēat plures fructus et huiusmodi: s; si sit fm motū sensualitatis et cū displicētia rōnis ē veniale: vñ nullū ē de re notabili: Interrogādū ē fm statutū de hui' inuidia. s. si platus alteri plato inuidet de maiori platiōe vñ dignitate. Si ē officialis de maiori et digniori officio: si doctor de maiori scia et cōkursu: si scholaris de acutiori ingenio alterius scholaris: si ciuis de maiori honore et reputatiōe alterius: si spiritalis de maiori fama alterius: si mulier de alterius marito filijs ornamentis pulchritudine et h' : si artifex de artificijs artē sue: et lucro: et sic de alijs: si qd cū dolet de bono pximi sui: nō ex eo q ille hēat: s; de defectu suo: qz ipse illo caret cōtentus tñ q pximus hēat nō pūct ad inuidiā: et h' si doleat de bono inimici: ex hoc solū: qz timet īde sibi nocimentū non ppe pertinet ad inuidiam.

De odio et alijs filiabus inuidie et primo de odio. c. ij.

S habuit odiū ad deū qz flagellauit eū vñ ipediuit mala desideria eius vñ alia de causa mortale ē. Si hūit odiū ad pxium desiderans malū ei' vt malū: et si ē malū notabile: qd illi appetūt rōne deliberata mortale ē: siue maluz sit in psona: vñ fama vñ sba: vñ alio modo secus aut si nō p̄sensit ratio ne vel sit qd nō multū damnosuz.

Si vero d'siderauit malū alius vñ infirmitatē i bonū ei': vt. s. bo-

nus efficiat: vñ ne peloz: vñ ne alijs noceat nō ē odiū. Interrogādū et inuestigandū ē h' caute: nā laici oēs displicētia solēt appellari odiū que tñ nō ē nisi dicto mō. Itē odiū cōtra vnū reputat tñ vnū peccatū: s; nō q sicut in alijs sicut in isto. Quoties reuocādo iniuriā mēti de nouo habuit odiū ad illū cū cōsensu rōnis toties peccauit mortali. Interrogandū est et de tpe. s. quātū p̄seuerauit et qdō frēqnter odiuit. Itē q dimittat omne odiū: vñ non d' illi parere veniam quē odiuit: si peccatū est occultū: nisi publice cū v'bis vñ alijs mōis offendisset.

De susurratione que est ponere dissensiones inter amicos propter malā intentionem. c. iij.

I quāuit ponere discordiā inter amicos vñ sanguineos dicēs malū vni de altero vel eō: vel referēs studiose q pnt cedere h' : qz mortale ē: et nurus erga socrū: et socrus erga nurū solēt hīs vacare. Si dixit aliq vba: vñ orta est discordiā inter amicos vñ cōsanguineos: sed nō h' intēdēs: sed in caute de se nō est mortale. s; posset eē rōne scādali. si qd intēdit vñ solūere malas amicitias vñ cōuersationē alicuius cō alijs ne dēcipiatur cōgruis remedijs nō est malū.

De exultatiōe i aduersis. c. iij.

I vidēs dāna euenit et mala hīs qb' inuidet vñ odium h' : letat d'liberato anio de malo ill' mortale ē. Sec' aut si nō deliberato d'io. Letat aut de malo inimici: nō iquātū malū ei': s; in qrtū nō poterit nocere vñ alio iniur-

ne euz opprimer pōt eē sine pctō
De tristitia in prosperis

Tristitia i prosperis q̄ hoc.

differt ab invidia: qz trista
tur de bono pximi. 7 pp

h^o cogitat quō male heat 7 dōideat
sz ptingit sepe qz nō patit ille dāna
q̄ ei appetit: sz magi pspat 7 d^o b^o tri
stat 7 ē mortale vbi ē sēsus rōnis.

De ira q̄ est tertiu vitū capitale
titulus tertius: 7 hz. c. ij.

Ra ē apertus vidicte: 7

vitū capitale: 7 frequē mi

scetur cū odio. Si. pp. ali

quē defectū i se vl i altero ccomis
suz dōideravit vidictā seu punitio

nē quōcūqz: vt p se vl a deo vl ab
alio: intēdes solū satiffacer aio suo

irato: 7 ē mortale: qn. f. solū itēdit
pūitionē pter ordinē ratiōis: si no

tabile malū est: 7 cū p̄sensu ratiōis
alias ventale: vt ira q̄tidiana i gu

bernatiōe familie. Si iratus in se
puz propter aliquē defectū turbat 7

se vētale ē pter si irat? 7 deum pp
aliquō flagellū murmurat i cōde vl

ore: ipatiēter ferēs 7 pōt eē morta
le 7 ventale fm modū ipatiētie.

De indignationib^o 7 alijs filia
bus ire. c. ij.

Indignatus ē aliquē nō
valēs audire eū: vl videt

reputās eū indignū eo qz
sibi displicuerit: cū dōbit seruis po

tius est ventale cōiter 7 si pp h^o re
tinet sibi loq̄llā: vl aliud signū ostē

dit displicētie: qz auferēda sunt pp
scādalu pximoz 7 opintonē odiū
De timore mentis.

Tercogitauit diuersas vi
as 7 modos ad vidican

dū sz d^o iniuria: 7 his iplicauit mē
tez cogitatioibus alter carniūs fm
pcessuz pōt eē mōtale 7 veniale.

De clamore.

Iex ira clamauit ē aliquē
sz inordinate 7 puse 7 furio

se loq̄ndo est vētale cōiter.
De contumelia.

I dixit alteri vba p̄tume
liosa vl inuūiosa ipōtātia

vitiā vl obprobria aio in
iuriādī notabilr vt vocādo eū pdf

torē l inonestā psonā 7 dicēdo ma
la d^o pentib^o 7 hi^o mortale est: si dī

xit vba obprobriosa familie sue: vl
discipulis: l sibi i s̄dit cā correctio

nis: si sit mō debito 7 honesto 7 si
ne pctō: l cōit ē veniale: nisi i fama

tōia dicerē 7 seq̄ref scādalu magnū
De blasphemia: 7 maledictiōe
creaturarum.

I blasphemauit aio dōlibēa
to aliquem vt p̄cuterē tali

maledictiōe i malum eēt
mortale: nisi hoc affectaret in emē

dationē eius. Si vero h^o nō desī
derauit fm ratiōē: sed sz subituz

motū ire eius cuius signū est: qz si
hoc ptingeret valde doleter: sic fit

a parentib^o cōiter ventale est. Si
maledixit creaturas iratiōabiles

qz si fecit in dōrestationē creato ris:
vel in dāmnū dñi eius est mortale

alias veniale 7 ociosuz. Si blas
phemauit aias defunctorz suozuz

parentū vl alioz hoīuz videt mō
tale: qz videt intēdere notabile ma
luz. Idē cū se ipsuz maledixit

ex ipatiētia. Si blasphemauit dia
bolū malū ē: qz ociosuz saltem:
De maledictiōe dei 7 scōp̄ dicitū.

est supra. i. pcepto. De risa.
 d. Risa p qua ex ira se int-
 ce hoies pcutit. i. cu sit
 aio nocedi l'iniuriadi: vt
 in adultis e motale i incipere. Ide
 in pscante aio vindicatio: secus
 si aio ofendedi se tm vl' etia ad exen-
 tu vt pueri.

De seditione.
 d. Eseditioe q e qn vna ps-
 citati isurgit p alia ex pte
 ei' q iniuste mouet e mor-
 tale cu oib' seqtib' eius q tenet de
 oib' d'nis ide secus alteri pti. Ex
 pte aut ei' q resistit seditioi iniuste
 mote p se: vt bonu ciuitati no e fm-
 se peccatu: nisi misceant odia r vin-
 dicatioes: put coiter acedite. Qn
 ex resistetia alteri pti seqrent multa
 picula r mala cedendu eet: als no
 euaderet multa peccata q in cosli-
 cti ptiu seqrent. Si qd e ita prial
 est: vt gilphus r gebelinus seu alii
 partialis ita obstinato aio q appe-
 tit exterminialterius ptis: seu exi-
 liu p fas r nephas patus e in ma-
 lis sequi parte suaz no est sine mor-
 tali r in malo statu perditionis.

De bello.

s Ids mouet bellu iniustu
 mortaliter peccat r ois q
 dat auxiliu: fillu r fauo-
 rez sllr peccat mortalit. De d'nis
 aut q ibi snt: r o restitutiob' r qd
 sit iustu vl' iniustu bellu: vide in 3.
 parte. De omicidio dictu e. s. c. v.

De accidia q est 4^m capitale vi-
 tiu. ti. iij. r habet. c. v.

Primum capitulu de eade.

a Accidia iporat tediu bene
 opandi: si ita tristatus r

tediatus est q habuit in hororem
 bona diuina r i abomiatione spua
 lia r pp bona ad q tenet vt pcepta
 dei r ecclia r hl': qn adest ofensus
 ronis e mortale: sz si hz tale motu
 em sz sensualitate cu displicetia ro-
 nis e eual e: si aut tristatus e de
 morte p sanguine: vel alio casu q
 nitet eu benefecisse vl' pponit am-
 plius no bnfacere motale est. Si
 ita tristat q vellet nuq fuisse cra-
 tis a deo: seu no ee natus in mun-
 do: vl' ee sic brutu animal: vl' mori
 quocunq siue bene siue male dispo-
 situs d'no hic exiret: talis tristi-
 tia cu ofensu ronis e motale. Si et
 ita tristat de aliq casu aduerso q
 incurrit grade infirmitate pp nimi-
 am tristitia perdes somnum d'mit-
 tes cibii r hl': videt mortale quan-
 do pot se iuuare pira hl'. Si tri-
 stat ex ofideratione bonorum que
 habent alij: quibus ipse est priua-
 tus vl' ip'ndes omnia sibi data a
 deo r inde sumes tediu bn. opadi
 fm ofensu ronis: illa accidia e coi-
 ter veniale: r in psonis spualibus
 reperitur. Si contristatur ex hoc
 q bona pposita que fecit sepe fra-
 git: ex hoc incurrit tediu bene op-
 andi quasi videatur non posse pfi-
 cere accidia: est in spiritualib' i-
 cipientibus deo seruire. Si ex fre-
 quetia t'rationu attendat in labo-
 rando r resistendo veniale est: si tr
 resistat in icipientibus contigit sepe.

Si attediatur in bonis operib'
 vl' bene opando: orando: audiedo
 legedo lectioes vl' pdicatioes aut
 dicendo officiu r huiusmodi: non
 tam e dimittit de necessitate fienda

cōiter est veniale: ⁊ factū ē in spūali
bus repit. Si tristat de aliq̄ defectu
magis ex eo q̄ appet defectuosus
corā hoib⁹ q̄ corā deo accidia ē: ⁊
freq̄ntē veniale pcedens ex supbia

De sillab⁹ accidiē. c. ij.

E sillab⁹ accidiē in qb⁹ dif
ficile ē cognoscē qn̄ ibi sit
peccatū mortale: nisi cū
miscet cū aliq̄ peccato: vt cū omī
tū aliq̄ pceptū nisi d̄pmar ita mē
tez q̄ tollat charitatē dei ⁊ pximi.

De desperatione.

Despauit d̄ misericōdis
dei existimās nō posse: vl
nō velle ei pcipere ē fuer
tenti ad p̄niaz: vl nō posse abstinē
re a peccatis cū adiutorio dei est
mortale s̄z d̄ liberationē ⁊ p̄sensuz
secus si fm̄ aliq̄ impulsum tētatio
nis. Si d̄sp̄rauit se nō posse eua
dere aliq̄s miseras mūdi vel picu
la pp̄ q̄ decreuit se occidere ē moz
tale. Et si aliq̄d ad hoc fecit multo
magis.

De malicia.

Jcōtēpsit diuina ⁊ spūalia
bōa ex tristitia aggrauāte
mētē mix. cū accidia moz
tale est. Si aut̄ ptēneret ⁊ refugēt
ea p̄ que posset vitare peccatū: qz
tūc ptinet ad blasphemīā i spūitū
sanctū: vt infra dicitur.

De pusillanimitate.

Jstraxit se ab illis bōis
ad q̄ erat aptus timor d̄si
ciēdi: vt a ieiunijs ab iḡs
su religiois a p̄latioē iniūta ab offi
cio p̄dicatiois ⁊ auditiā p̄fessiois
iniūcte ⁊ hī⁹ est cōiter veniale: nisi
esset pceptū i eo qd̄ dimittitur.

De rancore.

Jhabuit i displicentiā ⁊ te
diū corrigētes eū pp̄ cōre
ctionē ē veniale: nisi illos
odiret ⁊ tunc oditū est mixtum.

De ociositate q̄ pcedit ex tedio

Jstetit ociosus nihil boni
opans corpōale: i spūale
vñ amittit tps̄ irrecupabi
le vñ veniale: nisi ex ocio addat ali
qd̄ vitū qd̄ frequent̄ accidit ⁊ quā
to tempore stetit ociosus.

De tpe seu pigritia bñ opandi.

Jfuit tardus ad bñ opan
dū: lz illud fecerit tardus
ad eccliaz ad oran. ad ele
mosynas d̄ādū ⁊ hī⁹ cōit ē vēiale
nisi ex tādī tate obmitteret pceptū
vt qz cito nō s̄bueit passēi extimā
necessitatē cū tenet vt ifūmo vnde
sequit̄ mors ⁊ hī⁹: tūc est mortale.

De euagatione mētis.

Jhūit d̄stratōez mētē in
oione ⁊ fuit i eā: vl cū vo
luntate euagat: lz audiēdo
p̄dicatioez ⁊ diuina mētē cogitauit
vana ⁊ inutilia: cōit vēiale: nisi ad
dat aliq̄ spāle pctm̄ l̄ p̄ totū offici
uz ad qd̄ obligat ex pcepto l̄ audit
noua: vl si loq̄t inutilia: vl ex tedio
mutat loca hic. ide: vl d̄strabit sen
sus ⁊ mēbra diuīnōe ē vēiale cōit.

De negligētia seu tepiditate. c. iij.

Te ē remissio voluntat̄ cē
ea q̄ dz facer: i hac q̄tidie
oēs offēdūt: s̄z vēialit̄ nisi
obmittat aliq̄d necessariū. Si fuit
negligēs cē opa mic spūalia q̄ h̄ ⁊ v̄
su ptinet. p̄sule castiga dimittit sola
refer ora. Nota q̄ sub consulo
comprehenditur doctrina ⁊ doce
re ignuzantem p̄cipue ad salutem

utilia. Si fuit negligēs ad adiscen-
dū necessaria ad salutē. vt pcepta
dei ⁊ ecclie gñalia: qz hi? ignoran-
tia n̄ excusat: vl̄ ad eūdū ad p̄dica-
tiōz ⁊ vtile ē inuigē? idioti: vt p̄di-
cations aliq̄s audiant: si fuit negli-
gēs ad pcurādū sibi sacramēta ⁊
sue familie: ⁊ si ex negligētia ⁊ dila-
tiōe mōtua ē ples sine baptismo ē
mortale: si infirmus mortuus ē si
ne p̄fessioe ⁊ cōiōe vl̄ extrema vn-
ctiōe: cū ex negligentia crassa p̄ce-
dit: vl̄ mortale vl̄ graue v̄iale fm̄
p̄ pls ille idigebat: si fuit negligēs
ad pcurādū sac̄m p̄firmatiōis: si
iteꝝ fecit: dar̄ sac̄ra baptismi p̄fir-
matiōis: l̄ ordinē scienti sac̄z ē mō-
tale ⁊ h̄it̄ irregularitas i suspiciēte:
si fuit negligēs ad fraternā cōrectio-
nē cuz tenet: vꝝ de pctō occulto: ⁊
mortali: ⁊ ide spabat emēdationē
illī: tūc eet̄ mortale dimittēdo oīo
illā: veniale v̄o retardādo: vl̄ d̄ h̄is
q̄ nō sūt mortalia: si nō fuauit ordi-
nē d̄bitū i fraña cōrectiōe vl̄ nimis
aspe vl̄ tpe: vl̄ loco id debito pctm̄ ē

De negligētia p̄fessionis. c. iij.

Job misit ad min? seml i
s̄ ano p̄fiteri: l̄ ex negligē-
tia l̄ i b̄ r̄atia mōtalr̄ pec-
cauit. Sec? si ex ipotētia vꝝ qz n̄ hꝝ
copiā p̄fessoris: sꝝ si postea cū h̄et
copiā p̄fessoris n̄ suppleuit d̄fectū
mortale ē: si fec̄ p̄fessioez fictā scien-
ter dimittēs aliq̄d mortale: vl̄ qd̄
dubitabat: vel credebatur esse mōta-
le et̄ si nō eet̄ mortale mortalit̄ pec-
cat: ⁊ tenet iterare p̄fessionē: si dic̄
esse cōritū de oib? peccati ⁊ dispo-
sitū ad abstinēdū ⁊ satisfaciēdū cū
hoc non intenderet mortalit̄ pec-

cauit ⁊ tenetur iterare p̄fessionem.
Si p̄niaz sibi iniūctā pro mōtalib?
ex negligētia obmisit facere pecca-
uit mortalit̄: ⁊ tenet iterare p̄fessio-
nē: si ē illius oblitus p̄nīe: si scienti
cōfessus est ei quē sciuit excōicātū
vel suspēsus: vl̄ nō h̄ntē auctorita-
tez: puta qz simoniacē accepit b̄nfi-
ciū: vel qz intrusus ē p̄ laicā pr̄atē
peccauit mortalit̄: ⁊ tenet iterare
p̄fessionē: si cōfessus est in excōica-
tione maiorī existēs: quā nesciuit
ipse nec cōfessor ei? : absolutus t̄n̄
fuit a pctis: oꝝ itez p̄fiteri: qz nō
fuit capax absolutiōis tunc p̄pter
excōicationē: si cōfessus est ei qui
non habet sufficientē scientiam pec-
cat: ⁊ si fuit ad eo ignorans q̄ nesci-
uit discesnere peccata eius p̄cipue
cōmunita tenet iterare cōfessionez.

De negligētia circa cōiōnē. c. 5.

Job misit cōicaf̄ semel in
s̄ anno. s̄ in pascha resurre-
ctionis post ānos discre-
tiōis peccauit mortalit̄: nisi fuisset
legitime ipeditus: vt qz alteratus
stomacho vl̄ excōicatus q̄rens t̄n̄
absolutiōnē: vl̄ de licētā. p̄p̄ij cō-
fessoris p̄ aliquot dies differret: ⁊
in h̄? casib? debz supplere d̄fectū
qn̄ p̄t: si nō cōmunicauit ieiunus
ita. s̄. q̄ post mediā noctē aliqd̄ sū-
psit p̄ modū cibi vel potus pecca-
uit mortalit̄: nisi eet̄ grauit̄ infirmus
qz tūc licet: si cōmunitōez sumpsit
cum st̄at̄ cum p̄positioe alicui? pec-
cati mortalis: vl̄ cū esset excōicāt?
hoc sciens vel ignorans ignoran-
tia crassa peccauit mortalit̄: si n̄
cōfessus de aliquo mortali pecca-
to commissō: vel aduertēter ex ve

ecundia: vel aduertenter pp indiff
tusione p sciētie: vl ex ignorantia
crassa 7 supina supsit cōionē pec
cauit mortālī. Et nō. q si qd obmit
tit p fessione vl cōionēz tpe staturo
conari d3 p fessor: vt inducat eū ad
supplēdū dfectū nisi sit oīo n bene
dispositus. Itē cū repit aliqū dōdī
tū vitij turpib⁹ 7 alijs vsqz ad fi
nē q dragesime cautum vī ne sbito
admittet eū ad cōionē: s3 ploget si
bi tps p alijs hebdomadas. De
alijs vō dfectūb⁹ q dmittunt eū cōi
onē 7 missaz vide in. 3^a pte de cle.
Si exn̄s excōicatus maiorī scient
pticipauit: audiēdo diuina in ecclījs
aut sacra picipēdo peccauit mortā
liter. Si picipauit in crimine cuz
aliq pp qd ille p q picipauit car ex
cōicatus: v3 qz verberauit clericū
vt. c. si cōcubine de sen. excōicatio
nis. Vel si aliqz clericus sbicit se
aliqui laico vberandū ad placādū
eū de iniuria sibi illata cleric⁹ ille
efficit excōicatus: qz picipat i cri
euz vberante ppter qd est excōica
tus 7 mōtale ē: vt. c. ptingit: de sen
ten. excō. Si exn̄s excōicatus ma
ior i sciēt picipauit cū alijs fidelib⁹
ēt extra diuina pcipue i his q pnt
hoc vsu. Os ozare vale cōio mē
sa negat. Et si scē ex cōtēptu 3 pro
hibitionē supioz peccauit mortā
liter: alias venialitē: 7 efficitur excōi
catus mior i a q pōt absoluere oīs
q habet eū audire in p fessioe. Ex
cipiunt in dñq casus in qb⁹ l3 pti
cipat cū excōicat q pntē h vsu
Utile lex hōile res ignorata neces
se. Nec anathema qdem faciūt ne
possit obesse: quos vide in quinta

parte summe.

Quintus titulus de ianigloria
h3. iij. c. Primū .c. de inanigloria.

E ianiglia q ē. v. capitale vi
tū ipoztās iordinatū appeti
tū laudis hūane seu iordina
tā p placētā ei⁹ cui offert: 7 cui fit
aliq op⁹ pncipalr pp laudē p az
amittit et merces 7 pctm icurrit 7
iterrogādū ē h3 statū hoium de vi
uersis materijs i qb⁹ hoies q rūt
sibi laudē: v3 a doctor de scia 7 do
ctrina: a scholari d ingenio 7 dispu
tatiōe rector de regimie: a mulieri
bus de ornatu 7 hi⁹. Si qstuit lau
dē 7 glaz de ope peccati mortālī:
mortālī peccauit: si h3 rationē dli
beratā h egit: secus si h3 moduz
sensualitatē: vel et si de aliq venialī
gloriat: si opa sua de genere bono
rum: 7 ieiunia elemosyne 7 hi⁹ qst
oīa ad laudē hūanā fecit mortale
vī cū ibi pstituit finē: secus si aliqd
hoium aliquando facit alio fine.
Si ita inordinate accepit laudem
de aliquo ope: q pp eā psequendā
paratus erat facere 3 aliqd prece
ptoz peccauit mortaliter. In alijs
aut casibus videt veniale.

De imo destia ornatu. c. ij.

E imo destia ornat⁹ que
pcedit frequē ex ianiglori
az: l3 et ex alijs cāis pos
sit pceder: 7 pcipue mulieris iuue
nes de h⁹ iterrogāde fl. de orna
tu capilloz fucioz gēmaz vestū p
ctiofaz 7 foderaturū 7 candid eaz:
7 planellis niml alti 7 coronis ca
pitū 7 hi⁹: i qb⁹ aliqū ē mōtale ali
qn vēiale: si vsus vel vsa ē fucio:
vel alijs ornamētis ad ostētatiōez

r inanez gloriāz ff de hi^o supbiuit
 vl gliaa ē: mortale ē: si tāta delecta
 tionē hūit ad laudē r gliaz illā q
 nō curauit trāsgredi mādata dei r
 ecclie. Si vltus vl vfa ē fuci r alijs
 ornāmēt ad iducēdū hoies ad sui
 ꝑcupiscētia extra mīmonū morta
 le ē idubitarū: si ita iordinate dele
 ctat i hi^o: ita q^o ēt si sciret hoies ex
 sui ornatu scādaliqāi. i. trahi ad sui
 ꝑcupiscētia n̄ curas de ruina pro
 ximi mortale ē: si ad ꝑplacēdū vi
 ro suo: ladiuēdū viz si ē inupta
 vl ne d̄spiciat ab alijs vl ex aliq^o le
 uitate vfa ē fuci: vel alijs ornāmēt
 supfluis de se nō est mortale: s; po
 tius vēiale: nisi h̄ sit notabil^o excelsus
 i hi^o: vt possit iudicari de oc
 casioē data alloz ruie r nō tm̄ ac
 cepta q^o ē difficile iudicare: si hūit
 nimia diligētia: r studiū: r tps ad
 oznandū se: vl fec excessuz iporta
 tura vestiū vltra suū statū: vel ꝑdi
 tionē: vel non fm̄ morē p̄se: vel ve
 stib^o nimis delicatis pctm̄ est.

**Capituluz. iij. de filiab^o inanif
glorie. Et pmo de hypocrisi.**

s I simulauit scitatē h̄re p
 ieiuniū oionē: r hi^o cum
 mal^o eēt si h^o egit ad ꝑse
 q̄nda laudē hūanā ꝑstituēt ibi finē
 mōtale ē als vēiale: nisi aliō vitū
 adiugar. Si simulauit scitatē p hy
 pocresim itēdēs aliqd q^o sit ꝑ ho
 norē dei: l vtilitatē pximi: vl semia
 re errois adipisci idign^o eccliaica
 dignitatē: d̄cipe. n. pximū tpalt^o vl
 spūalr mortale ē. Si simulauit scita
 tē existēs malus: vt dent ei elemo
 sync: sic sancto viro: vl ꝑcuratōes
 eccliaz: vt cerretāi r sila mortalitē

peccauit. Si simulauit maiorē san
 citatē q^o hūit: vl occlauit suū d̄se
 ctū ad edificacionē pximoz nō ē
 peccatum velleuer: vci veniale est:
 aut si h^o fac ob aliq^o vaitatē vel ia
 nēgloriā est veniale.

De iactantia.

s I laudauit seipuz de aliq^o
 ope pcti mōtal mōraliter
 peccauit. Si at̄ d̄ ope ve
 niali vēialit^o peccauit q̄tū ē de se: si
 laudauit se de aliq^o ope bono : v; z
 de v̄ute: de scia: de idustria: vl di
 uitijs: vel potētjs: r hi^o ex supbia
 r ianiglia mortale ē: vl veniale: fm̄
 radice ipsi^o supbie: vl ianigle vnde
 ꝑcedit. Si laudauit se ꝑtēnedo ali
 os: vi phariseus publicanū morta
 le est: si at̄ ex aliq^o leuitate vel vtili
 tate cōsequenda veniale: vel nul
 lum est.

De Ironia.

s I vilificauit se vbis vl fa
 ctis pls q^o sciat i seipo in
 mēte dices aliq^o mala d̄ se
 que in senon cognoscit vēiale ē: r
 dicit ironia.

De contentione.

s I q̄s ꝑtēdit aduersus ali
 uz ꝑ veritatē sciēter in re
 bus alicui^o iportatē mor
 tale ē: secus i reb^o puis r inaduer
 tēter. Si ꝑtēdit pro veritate: s; ni
 mis inordinate cōiter ē veniale: s; z
 possēt ibi esse tāta iordinatio q^o ra
 tione scādali seq̄nt^o eēt ibi mōtale.

De discordia.

s I h̄ns tractare aliq^o cū alijs
 in cōi^o solit ꝑcordari cū alijs
 de his q^o oznānt ad hono
 rez dei vel pximozum vtilitatem

ex eo q̄ male afficitur ad eos: v̄l vt
oñdat se plus scire q̄ alij mōtale ē
secus aut si nō p̄cordat: v̄z qz si vi-
det eē maḡ fm̄ deū z rōnē q̄ ip̄e in-
tendit: qz tūc vel nō est peccatū vel
leue: nisi sit nimis pertinax.

De pertinacia.

S I fuit p̄tinax i sn̄is suis
discrepās acōi ceterozū
p̄silio v̄l iudicio cōiter ē
v̄ciale p̄iculosū z iudiciū erroris

De singularitate nouitarum

S I fec̄ sinḡ aritates v̄l no-
uitates i p̄uersatiōe vite:
v̄l vestib̄: l̄ cerimōijs: v̄l
alijs ad inuentionib̄ p̄ctm̄ ē z si ad
iūcū aliq̄ malā p̄suetudinem oīa ei
imputant.

Diobediētia.

S I nō obediuit sup̄iōib̄ suis
sp̄ualib̄ v̄l tp̄alib̄ legib̄
canonicis v̄l ciuilib̄ rōna-
bilib̄: z si q̄dē transgredit̄ sup̄ior̄
ordinatiōes h̄nes vim p̄cepti: vt
qñ mandaf̄ suari v̄bo v̄l scripto in
v̄tute s̄acte obediētie: v̄l s̄ p̄ca ex-
cōicatiōis v̄l carceri: v̄l alijs p̄cis
graulb̄: z h̄l eq̄pōlēt̄ijs peccauit
mortalit̄. In alijs v̄o ordinatio-
nib̄ simpl̄i sacri trāsgrēdiēdo ē ve-
niale: nisi fiat ex p̄ceptu qz tūc mor-
tale quātūscūqz leuib̄.

De gula. vj. ti. z h̄z. c. iij. p̄mum. c.

Ula ē. vj. capitale v̄tū z

S I p̄ortat iordiatū appetitū
seu d̄lectatiōz circa cibū
z potū. Nō. v. sp̄s seu modos qui
p̄tinent i h̄ v̄su. P̄p̄opere laute
nimis ardēt̄ studiosē: si comedit
v̄l bibit extra horā ob̄tā sine rōna-
bilī ca z vrgēte: si est vsus cibis v̄l
potib̄ lauis nimis z d̄licat̄ v̄ltra

conditionem sui status: alite. n. de
cet comedere infirmūq̄ sanū ciuē
q̄ rusticū. Si comedit vel bibit in-
nimia quāntitate fm̄ exigētā sue cō-
plexiōis: qd̄. n. vni parū ē nimīū ē
alteri. Et plus comedere i die ieiū-
nū q̄ altera die nō ē de se malū pro-
vna comestiōe: si comedit v̄l bibit
cū nimio ardoz gule: seu cū nimia
cōplacētia cōtēptus magis satisfi-
cere d̄lectatiōi gule q̄ necessitati p̄-
uidere. Si adhibuit vel adhiberi
fecit nimīū studiū z diligētā circa
cibaria d̄licata p̄parada: vt cū va-
rijs saporib̄ z diuersis modis z
huiusmōi. In his oib̄ specieb̄
vel mōis gule: tūc ē mōtale: qñ de-
lectatio gule q̄rit vt finis paratus
facet p̄cepta: vt satisfaciāt d̄lecta-
tiōi gule. Vel cū cōedit vsqz ad cra-
pulam v̄l vomitum aduertent̄: sic
fit a plerisqz i carnis p̄ziūip: vel v̄tis
aliq̄ cibo ex quo v̄l similit̄ credit in-
currē magnā lesionē persone. In
alijs v̄o cast̄ cōiter ē veniale. Si
comedit carnes in q̄dragesima v̄l
in alijs ieiunijs ecclie v̄l i. vj. sc̄ria
aut in sabbato p̄ totū annū nisi vr-
gente cā necessitatis vel infirmita-
tis peccauit mortalit̄: si sine p̄silio
medici. Si vsus ē lacticiūijs tpe q̄
dragime sine cā infirmitat̄: z de
p̄silio medici peccauit mortalit̄:
In alijs v̄o ieiunijs ecclie suari po-
test mos patrie q̄tū ad vsū lactici-
nīoz q̄ mos si nō appeat tūc ab-
stinere.

De ebrietate.

S I bibit vsqz ad ebrietatez ad-
uertēs se nimis bibere: vel
potētā vini sufficiētē ad
inebriandū: v̄l de h̄ dubitās pro

habilitate peccauit mortaliter: secus si ignorauit potentia vini vt Noe:

Si fuit causa inebriationis alterius aduertenter inducendo ad nimium potum vel ponendo sal in vino: et huiusmodi mortaliter peccauit: secus si fecit causa medicie. Si induxit aliquem ad frangendum ieiunium ecclesie sine legitima causa suis persuasionebus peccauit mortaliter. Si induxit pueros et iuuenes ad labacitates et tabernas et huiusmodi vt puertat ad turpia. Si frequenter tabernam sine causa rationabili: vel conuiuia dissoluta peccatum est.

De inensibilitate.

Abstinent se nimis a cibo et potu et alijs necessarijs vite propter quod incurrit infirmitate contra est veniale: nisi fiat notabilis excessus et addatur obstinatio contra admonitiones ex huiusmodi defectu: quia tunc videtur mortale ratione periculi inde sequentis.

De filiabus gula et primo de ebrietudine. c. 3.

Ex fumositate iordinate comestione et potus incurrit securitate seu grossitate intellectus: et ex hoc septuaginta intellectus: vel ineptitudine legedi: orandi est veniale communiter.

De loquacitate.

Inimicus locutus est seu dixit verba ociosa et sine necessitate et rationabilitate communiter est veniale.

De scurrilitate.

Fecit actus seu gestus inordinatos: et si sit puocantes ad libidinem extra matrimonium est mortale. Si vero ad dissolutionem

vel leuitatem vt veteritate et huiusmodi veniale est.

De inepta leticia.

Habuit ineptam leticiam et vanam in ludis et iocis contra est veniale et nisi addat aliquod vitium.

De choreis.

Horree que sunt cur iordinata leticia sunt mortalia quoniam moysi primo sunt ex libidine: et cum sunt in ecclesiis: quia sacrilegium est. et cum sunt a clericis et religiosis cum mulieribus ratione scadali. quarto cum sunt ex inanitate gloria vel vana leticia tamen inordinata que sibi constituantur finis. quinto cum tales corrigantes non curant de scadalo proximi est mortale. In alijs autem casibus contra est veniale: Posset tamen quandoque esse mortale. nec de facili de huiusmodi potest dari iudicium.

De immundicia.

Immundicia que potest intelligi cum quis imunde comedit: et esset veniale: precipue si ex hoc perturbat alios: vel quia vomitum facit: et si hoc facit quia nimium comedit: vel quia auidius comedat peccatum est: secus si causa medicie: vel potest intelligi de immundicia pollutiois que cum accidit in somnijs non imputat ad peccatum: sed potest esse in causa eius. si peccat ex crapula vel turpi congnitione precedenti: vel ex negligentia: vel etiam post vigilia recolens de ipsa immundicia huius in somnijs turpibus delectat. et si est sensus rationis de huiusmodi turpi delectatione est mortale vel veniale: vel nullum si ex alleviatione nature. De immundicia seu pollutioe procurata. Non quod si quis quid agit habet in hoc principaliter vt pollu-

tionem habeat: siue vigilando siue dormiēdo mortali peccat etiā si facit cā necessitatis. Si autē ipsa pollutio etiā ptingat i vigilia pter voluntatē: et sine pcuratōe nō ē mortale.

De luxuria. ti. viij. 7 habet. c. ij.

Uxuria ē. vij. capitale vitii: s; qz s i pcepti dictū ē fati de spēbus ei? i ope ac ei i pgnatōe oib? omīssis. Viden ē de qbusdā alijs pīnētīb? ad ipaz luxuriā 7 delectatōes morosa: 7 p? Si tetigit aliquē vel aliq? vl osculatus ē libidinosē extra iugū mortali peccauit: et si nō seqt turpis actus: nā talia exercitia i ope ipso p vno pco hnt cū ope ipso: sed tanto graui? qto i h? pcurrūt plura. si autē fiat diuersis tpsb? diuersa sunt peccata. Si scripsit lrās vel portauit: vl misit: l? recepit pīnētes amatoria 7 puocātia ad lasciuā aduēlēter mortali peccauit. Si fec? cātatiōes vel cātavit vel legit: vl audīuit vba lasciuie: vel turpia delectabilrad puocandū se vl alios ad lasciuā mortale ē. Si associavit aliq? sciuit ire ad pcan: vel turpiter agēdū: vel ad faciē serenatas vel matūrnatas peccauit mortaliter. Si fuit mediator iter alijs ad hū? modi turpia: vl possuit alijs mediatores iter se 7 iter alios 7 huiusmodi peccauit mortali. Itē si recepit enenū vel donū qd cunq; vel misit ex amore libidinis.

De delectatione morosa.

Delectatōe morosa: qd vitiiu repit i tepidis 7 mlrū negligētibus. nā feruēdi subito cogitatōes expellūt noxas: 7 frigidi desiderijs opis: acq? ē

scūt. Si hūit cogitatōes imundas 7 carnales: in qbus trahit moram postq? rōe ppedit pp delectationes ipaz cogitadi huiusmodi peccauit mortali. Nō solū qn qd cogitatōibus luxurie rōe p̄sensit deliberans facere malū si adesset cōmoditas. s; etiā nolēdo opus ppetrare: s; n̄ curādo ipsas cogitatōes libidinosas expellere postq? ppedit: s; i eis volūtariē imozādo p̄cauit mortali.

De filiabus luxurie. c. ij.

Filiabus luxurie de qb? nō oportet multū inrerrogare qz difficile est intel ligere nisi cū mixtura alioz vitiorum: 7 prima est cecitas mentis. Cecitate mētis: si fuit ita mēte occupat? circa mūdāna 7 carnalia: q? nesciuit de dō cogitat? vl de reb? spūalib?.

De precipitatione.

De precipitatōe: si fuit pcepti 7 subitus in opib? suis sim p̄sillo 7 exaiatōe mētis debita agens. De p̄sideratiōe. Ecōsideratōe: si fuit icarus i factis suis nō bñ iudicās circa occurrētis.

De inconstantia.

Ecōstātia: si i eo qd deliberauit bōi agē fuit iconstās 7 mutabil ex passiōe De amore sui.

Eamōe sui: si nimis seipz dillexit q̄redo corpis delectatōes 7 p̄moditatē 7 hū?

De odio dei.

Eodio dī: si hūit duz l? legēi? i displicētia: qz p̄hibz p̄cupiscētā 7 hū? mōi.

De amore vite presentis.

o **E** amōe vite pūd: si nūmū
 amavit vitā istā pūtez pp
 voluptates cānis q̄b' ē d
 oīr' ita amare vitā pūte q̄ aliq̄s vel
 let hoc ppetuari h̄z. Pe. ē mōtale.

De honore futuri seculi.

o **E** honore futuri sc̄li: si hō
 roze hūit ad vitā futurā d
 alijs vō q̄ pūnet ad vitā
 luxurie 7 cē pūgiū: vīd j d pūgiat̄.

De supbia n. 8. 7 h̄z c. 2. p. 1°.

o **U**pbia h̄z Bre. ē regia oī
 um capitaliū vītorū: 7 ē
 vītiū mltū subtile 7 dīffici
 le ad cogitē: 7 p̄stitit i appetitū in
 ordiario p̄ excellētie: 7 h̄z. 4. spēs
 siue mōs d̄ q̄b' potes iūrogār: put
 videb' expedir si tū pētēs itelligat
 Si bōa nāl spūalia vī t̄palia q̄ hūit
 sibi attribuit: 7 a deo n̄ cogit. Si
 bōa ip̄a a dō recogitēs meritū suis
 p̄nit se accepisse estiauit: v̄z pp sua
 leūia ofones 7 h̄i'. Si ea bōa q̄ n̄
 hūit sibi attribuit vel plusq̄ hūit cū
 existiat se h̄re mltū hūilitatē chari
 tatē paciētē: 7 h̄i' cū n̄ h̄z. Si repu
 raut se mīiore eē ceis alios p̄tēnēs
 i q̄lz hōz modoz pōt eē mortale
 v̄iale h̄z q̄ rōe p̄tēnt vel non.

**De filiabus superbie c. ij. et p̄i
 mo de derisione.**

o **E** derisiōe q̄ aliq̄n p̄cedit
 ex supbia. Si irrisit sacra
 7 alia dīuīa vilipēdēs ea
 aut scōs viros aut platos: aut deo
 fūire volentes: vt sic retrabat eos
 peccauit mōtalr. Si irrisit itēdēs
 ex hoc iūriā vel vilificatōez vī nō
 bilē p̄urbatōnē ei' mōtalit̄ pecca
 uir: h̄z si ex leuitate vel cā ioci sec'.

De ambitione.

o **E** ambitōe q̄ p̄cedit ex su
 pbia 7 ipozat iordiatum
 appetitū h̄onoz: 7 multū
 repit i dōis 7 plati. Si d̄scider aut
 aliq̄ dignitatē vel b̄nificiū curarum
 rōe d̄libata p̄ncipalit̄ pp h̄onorem
 vel dignitatē vel vilitatē t̄pale p̄ce
 cauit mōtalit̄. Si d̄scider aut digni
 tatē vel b̄nificiū ecclesiasticū vel se
 culare ad: d̄ ē iolg' vel iert': v̄z
 qz criosus 7 h̄i' peccauit mortalit̄.
 Si d̄scider aut vel q̄siuit ad h̄i' p̄ue
 nire et faciēdo q̄ p̄cepta mortale ē
 Si q̄siuit honore d̄ q̄cūqz re ita ioz
 diate q̄ ibi p̄stituat finē mōtale est
 i alijs vō cāibus videt veniale.

De presumptione.

o **R**esumptō q̄ p̄cedit ex sup
 bia: p̄stitit i hoc q̄ hō pōit
 se ad ea q̄ s̄t s̄ vires suas:
 vel n̄ pūnet ad p̄ditōez suā: vt secu
 laris ad iudiciā clericos: vel eos
 q̄ n̄ s̄t sibi s̄iecti vel d̄ h̄is de q̄ n̄
 h̄z p̄tē peccauit mortalit̄. Si po
 suit se ad faciē ea exercitia ad q̄ n̄
 erat aptus: v̄n pōt sed t̄pale vel sp̄i
 rituale d̄ anū alit̄: vt medic' ignar'
 medicie: vel aduocat' ignar' ad ad
 uocā: iudex ad iudiciā: p̄fessō ad
 audiciā p̄fessiōes 7 h̄i' p̄cauit mōta
 liter: sec' at si p̄tēnti arte i' p̄tus
 erat. Si p̄sumēs d̄ v̄tute sua expo
 suit se piculis p̄coz vt vadēs ad lo
 ca ih̄desta i frequētas p̄uerfatiōem
 muliez leuū 7 h̄i': vbi d̄ facili pōt
 labi i mōtali p̄co: mōtale v̄. Si n̄
 mīs d̄ se p̄sumēs n̄ puidet necitati
 bus vel piculis occurrētib' sp̄iali
 bus vel t̄pali' expectat effectū mī
 raculosū a dō. s. vt eū sanet ifirmū
 sic medico 7 medicis vel mistret ei
 cibū sic labōe ē mōle: 7 d̄ tētāt d̄

De temeraria iudicatione.

I facta alterius q̄ dubia
si q̄ aio fiat i mala ptē in-
terptatus ē seu iudicauit
et sine signis sufficīb' iudicātib'us
maliciā alteri deliberate iudicauit
aliquē de mortali pctō moraliter
peccauit. Si vō iudicauit de veia
li veialr peccauit. Idē si iudicauit
de mortali: s; deliberato animo:

De curiositate.

I fuit curios' circa cogni-
tionē intellectuā vt q̄redo
scire q̄ si s̄ capacitatē suā.
v; de trinitate: d̄ p̄destinatōe: v; q̄
redo scire a qb' nō d; vt a demo-
nīs: v; p̄ sortēs v; q̄redo scire paz-
ytilia: et dimittedo mag' necessaria
vel q̄redo scire solū ad sciē: et n̄ ad
deū cogitē vel ad aliq̄. ytilitatem
pct; ē q̄nq; mortale q̄nq; veniale.
Si fuit curiosus circa vsus sensuū
.i. oculis aspiciēdo: aurib' audien-
do: narib' ac odorā: gustu ad gu-
standū: tactu ad tāgendū sine neces-
sitate vel ytilitate: s; solū d̄lectatōe
sensuali: pct; ē cōter veiale: et q̄nq;
pōt esse mōtale. Si repit se i specta-
culis ad vidē: vt tor' eamta pale-
stra: currē ad bzaniū et hī: nā si in
hoc sit piculū mōt' spūalis v; t'pal'
vt q̄n sūt spectacula repñtatiua tur-
pitudinē: v; cū recipet nōbilē lesio-
nē corpis ē mortale: et mltō magis
i exercere et p̄bere occasiōē i hui'
spectaculis: als ē veiale: nisi pp hoc
aliq; ita d̄lectat: q̄ mēs ei auertere
tur a deo ita v; q̄ patus esset trās-
gredi mādata dei et eēclie: vt illa a-
spiceret vel faceret. Et hoc idē in-
telligo de q̄cūq; pctō qd̄ de se ē ve-

niale: quia per hunc modū potest
effici mortale.

De ingratitude.

I ngritudo repit i oī pec-
cato mortali: s; vt circū-
stātia aggrauās ipsū: q;e
vbi hō d; temp' suire deo eū offen-
dit. Est et vni spāle pctm̄ inq̄tū. s.
recipiēs bñficia a dō l' ab hoīe ea n̄
recogitit recogitat et regratiat et re-
cōpēsat l' q' pct' ē vllipēdit bñficia
recepta l' murmurat de eis: v; iniu-
riat bñfactori: cōit aut' repit mixtū
p̄ aliq̄ gñe pcti' q̄n mrlē q̄n veiale ē.

De scandalo.

E scādalo qd̄ q̄n n̄ ē pct;
spāle: s; circūstātia aggra-
uās pctm̄ inq̄tū v; ex dī-
cto vel facto alteri' nō recto dat' al-
teri occasiō ruine spūalis: et hoc ē
scādalu. et si hoc intēdat ē circūstā-
tia aggrauās pctm̄ et mutās spēm
vnde ē necēcia p̄fiteri q̄n ē tale qd̄
vllit' trahēs ad ruinā pcti' mortali'
et p̄cipue cū hoc seq̄tur. Si aut' hoc
intēdat. s. ducē aliquē ex dicto vel
facto suo ad aliq̄ ruinā est mortā-
le et spāle peccatum si intēdat indu-
cere ad mortale alias veniale.

De adulatione.

Dulatio q̄ cōit ē scādaliza-
tiua: et p̄sistit i hoc q' d;e
vbis v; factis suis iordia
te q̄rit placē alijs ad bñuolentiā ca-
ptandā: et si in malo adulat' ē cri-
mialr' puta laudās aliq; d̄ vidicta
facta vel turpitudine et hī ē mortā-
le. Si adulat' vel laudat' aliquez
intēdēs cū d̄cipe nōbilr' i t'palibus
vel spūalib' ē mortale: s; si aliq̄d
iustū intēdit ab eo hīe v; el qd̄ puum

recipere p modum doni vt histrio
nes. Si nimis laudauit aliquē ex q̄
ille sumpsit occasionē supbie v^l ina
nis glie cōit ē veiale: r pōt eē aliqñ
morale. Si vō laudauit aliquē ad
eū excitandū magi ad v^lutē vel ad
p^otrādū eū in tribulatōib⁹: r tēta
tōibus obfua^l debet circūstātijs
est v^luosuz r meritorū als veiale.

De blasfemia in spirītū sanctuz.

Blasfemia in spirītū san
ctuz q̄ pcedit ex malicia:
vz i^o q̄uz q̄s p^otenit l' resu
git ea cogitare mēti occurrētia p q̄
possz retrahi a p^oto: r hēt lex spēs
s. **Presūptō: Despatō: Inuidētia**
sine grē: Impugnatio vitat agnite:
Obstatio: Impētētia. De his vō i
terrogādū ē put videt: r cōit nō re
p^l nisi i multū scelerat. **Presūptio**
aūt of h cū q̄s p^osumit de dī mīa e
p^ltimās q̄ p^ocat sibi ad bñplacitū
suū: v^l q̄ saluet eū pseueratē i p^oto.
Despatō aūt cū credit deū nō posse
nec velle sibi p^o ei p^oitēti v^l volētī
saluari. **Impugnatio vitatis agnite**
of cū q̄s p^odicat vitati fidei q̄ nouit
Inuidētia sine grē ē cū dolet q̄s d
grā dei r alia crescente in hōibus.
Obstatio p^ofirmat volūtātē suā in
p^octis cōmissis. **Impētētia** aūt dicit
tur cum q̄s p^oponit firmiter esse in
futurum non penitere.

De scismate.

Scismate hoc p^oiz pmit
tē cū q̄s recedit ab obedi
ētā rōane ecclie sumēs si
bi aliud caput: v^l seqns aliquē cāo
nice nō electuz: r semp ē morale r
excōicatio p^o tales: nisi forte cū el
sent duo q̄z q̄libz h^o p^o sūmo pōit

fice a suis seq^oibus: r nescitur cla
re q̄s sit canōice elect⁹. In hoc. n.
vident ppli excusari si nō sunt p^o
naces s^z pan^l illi adherere quē sc^l
unt v^l esse electū canōice. Si initis
ordinatōib⁹ vel alienatōibus scis a
scismatē excōicat⁹ ex. d. scil. c. i.

De infidelitate paganor⁹ h^oricor⁹.

Infidelitate pagāor⁹ h^ori
cor⁹ l' iudeor⁹: q̄z q̄bz ē
grauissimū p^oiz ducēt ad
dānatōez: nō oz dicē iter hos: Soli
n. hētic l' excōicari: s^z r cū alijs p
cipue iudeis nō oz hūi dōestica p^oē
satio: r p^ocipue idiote. Potes circa
h^o iterrogare put ibi v^l s. si hūit a
liq̄d dubiū i his q̄s fidei: v^z de sa
c^o altarīs r h^o: r si de hoc h^oz d^o
plicētā nō ē curān. Si āt volūtarie
r spōte dubitat eē mōtale. hētic⁹ q̄
dē eē excōicat⁹: r nō pōt absoluti ci
tra sedē aplicā vt i p^ocessu curie. Jē
receptor credēs l' fautor hēticor⁹ ē
excōicatus. ex. de hē. c. q̄cūq⁹ li. vi.

Incipit. 3. r vltia p^o i q̄ tractat d
mō iterrogādi stat⁹ diuersos p^osa
rū r p^o ad p^ougatos. c. i. r h^oz. q̄. xliij

Unc vō formāde se iterro
gatoēs p^oinētes nō ad oēs
s^z solū ad q̄sdā stat⁹ hōiūz
r p^o ad p^ougatos iterrogādi s^z nō oēs
s^z p^oit v^l. Si d^o scō p^oerūt i aliq̄ ca
su p^ohibito mōtale ē q^o p^o p^ohibitiōē
nisi i^ogrātia scī pbabil^l eos excusare
s^z scien^l ē q̄ sit q̄dā ipedimta q̄ ipe
dūt n^oriōiūz p^ohēn: r dirimūt iā p^o
ctū: q^o nullū ē qd itelligē ē qñ dca
ipedimta pus iter eos iuēim^l q̄ sit
p^octū m^oim^l d^ouz: r ea p^oinēt i his v^l
sib⁹. Error p^oditio votuz cognatio
crimē. Cul^l dispitas vis ordo liga

men honestas. Si sis affinis si forte
coire neq̄bis. Hec associāda verāt
p̄nubia fca r̄tractāt. Pro horz aliq̄l
bēuissima d̄claratōe n̄ q̄ error itel
ligit̄ d̄psda n̄ d̄ fōtūa l̄ bōitate cū. f.
q̄s p̄bit cū Berta credēs eē Cathe
rina: cū q̄. f. itēdeb at p̄here. Cōditō
itelligit̄ de p̄ditōe suū. f. cum d̄s p̄
bit cū sua credēs eā esse liberā. Nā
si liber p̄bit sciēter cū sua tenet ma
trimōiuz: r̄ s̄l̄r si p̄bit suū cū liba
credēs eē sua. Idē v̄r si suū cū sua:
lz credēs eē liberā. Notuz. f. solē
ne p̄ p̄fessionē tactā v̄l exp̄ssā ali
cui religiōi approbata: tal̄ eē eēt ex
cōicat̄. Cognatio q̄ ē triplex. f. nā
lis sp̄ual̄ p̄ legal̄: nālis d̄r p̄ sanguini
tas: r̄ hec hēt tres lineas. f. ascēdē
tū: v̄t p̄ r̄ aū r̄ hl̄: descēdētū: v̄t fi
lius nepos r̄ huī: colateralū v̄t
fratres soroz r̄ h̄i r̄ h̄r q̄lz linea
q̄tuor gradus exclusiue p̄cipue co
lateralis: nā iter ascēdēs r̄ d̄scē
dēs v̄r eē p̄petua p̄hibitio hec ē
eēt excōicatio. Cognatio sp̄ual̄ hēt
eēt tres grad̄ r̄ p̄bit i baptisimo r̄ p̄
firmatōe. p̄mus est iter tenētes ad
baptisimū v̄l p̄firmatōez r̄ eā q̄ te
net̄ q̄ d̄r p̄nitas vel filiatio. secūd̄
ē iter p̄m̄ r̄ m̄fey carnalē eī q̄ te
net̄ r̄ eū q̄ tenz cū vxore eius: r̄ d̄r
p̄p̄nitas. tertius ē iter filios nāles
eī q̄ tenet r̄ illā q̄ tenet̄: r̄ d̄r fr̄nitas
Cognatio tertia. f. legalis q̄ fit p̄ a
doptōez h̄z tres lineas v̄l gradus
p̄rimus ē iter ip̄m adoptatē r̄ fili
az q̄ adoptauit: ac eēt fillā ip̄i ado
ptati. Scōs ē iter vxorē adoptātis
r̄ ip̄m adoptatuz: ac eēt vxorē ado
ptati: r̄ ip̄m adoptatēz. Tertius est
iter filios nāles r̄ legitimos ado

ptātis r̄ ip̄m adoptatuz: r̄ hoc t̄m̄
cū ip̄i filij s̄t in potatē p̄is. Crimen
istud qd̄ h̄z d̄rimē d̄cū r̄ iplere p̄
hēdo itelligit̄ t̄m̄ de duob̄ crib̄ i
duob̄ casib̄. p̄im̄ ē q̄ cū mulier
machinat̄ cū effectu i mortē alteri
us vxoris vt hēat illū in v̄lz: v̄l eō
v̄r i mortē alteri v̄r vt hēat illaz
i vxore r̄c. Scōs cū ps dat fidē ali
cui p̄ugate ducere eā i vxorē post
v̄rī sui mortē: r̄ cū ista p̄missione
sequitur adulteriū. Cultus d̄spitas:
vt si fidel̄ p̄bat cū iudea v̄l pagana
p̄manere i infidelitate: secus si p̄hest
cū hētica: nā t̄c tenet̄: s̄z cohabitā
re nō debēt si eēt ei piculū icurrēt
in heresim̄: r̄ peccauit mortali cō
trahēs cū tali. Uis violētia. f. abso
luta ipedit r̄ dirimit: r̄ s̄l̄r violētia
p̄ metū q̄ p̄t cadē i p̄staniē v̄lz et
p̄tinet i hoc v̄su. Sump̄: i atq̄ status
v̄beris atq̄ necis: nisi postea de in
uito efficiat volūtari. Ordo itelli
git̄ de ordie sacro. i. s̄t diacoatu: r̄
s̄ r̄ tal̄ p̄hēs eēt excōicat̄. Greci i
sacris v̄t p̄nt̄ d̄cto s̄z nō p̄nt̄ p̄here.
Ligam̄. i. si sit alii ligatus p̄ p̄ugū
eēt p̄ v̄ba de p̄nti nōdū p̄sumatū: nā
tal̄ nullo mō p̄t alii m̄fioialr co
pulari: nisi ille cū q̄ p̄xerat p̄fiteat i
aliq̄ religionē. Et si recederet vnus
p̄ugū: ita q̄ p̄ m̄fios ānos alii nihil
audiret de eo nō lz alteri p̄here nisi
scirer de morte eī. V̄s est. i. publi
ce hōestati iusticia q̄ orit̄ ex sp̄sali
bus p̄cti cū aliq̄: cū q̄ postea nō seq̄
tur m̄fioiuz pp̄ mortē v̄l aliā cām:
nā cū nulla p̄sanguiea illi v̄sq̄ ad
q̄rtū gradū p̄hē p̄t. Affinitas ē p̄
p̄nitas q̄ p̄bit p̄ eū q̄ duxit vxorē
r̄ oēs p̄sanguineos vxoris v̄sq̄ ad

quatuor gradibus: et vixit ipse et omnes cum sanguineos viri eius usque ad quartum gradum nec illa mulier potest habere cum aliquo. Et non quod affinitas prohibet et per fornicatum coitus: ita quod ille qui fornicat cum aliquo non potest habere in fine cum consanguinea aliquo eius usque ad quartum gradum neque illa mulier potest habere cum aliquo consanguineo fornicato cum ipso usque ad quartum gradum: et sciens prohibens in his modis gradibus affinitati est excommunicatus. Sic forte contra nequebis. In potentia exercendi actum coniugalem que potest parere: vel ex frigidityte naturali: vel ex maleficio vel in dispositione membrum genitalis viri vel mulieris.

De his omnibus impedimentis habes plene in tertia parte summe tituli. Sed nota quod non oportet nec expedit interrogare omnes coniugatos sigillatim de his impedimentis, sed de illis tantum de quibus possit presumptio haberi: et precipue de impedimento criminis vel cognationis vel publice honestatis: sed multo magis de affinitate. Si tamen quis cognosceret consanguinitatem eius cum qua iam contraxit per verba de presenti: et multo magis si iam consumavit matrimonium: matrimonium quidem tale non dividitur: sed amittit ius petendi debitum: ita quod petere non potest absque mortali peccato: tenetur tamen reddere exactus. Idem de muliere que permittit se cognosci a consanguineo viri sui. Si vero antequam contraxit per verba de presenti cum aliqua cognovit consanguineam eius: ita quod semen emisit intra claustra pudoris non potest iam

habere illam: et si iam consumavisset cum illa non tenet matrimonium: nec in hoc potest dispensari cum illa nisi per papam. Unde ante dispensationem semper peccat mortaliter exigens et redens debitum sciens dictum impedimentum. Alter vero conjugum nesciens excusatur de peccato ex ignorantia facti probabilis: de his et omnibus alijs quoniam casus occurrunt: vide plenius in summis. Si contraxit matrimonium clandestine quod mortale est propter prohibitionem ecclesie: Si habes votum simplex continentie contraxit matrimonium peccavit mortaliter: nisi sit dispensatus a papa prius: et tenetur adimplere votum usque ad consumationem matrimonium: nam ipso consumato impotens fit ad implendum: et exactus omnino tenetur reddere expresse vel interpretative petenti: sed exigere non potest sine dispensatione aliter peccat mortaliter. Si contraxit cum aliqua: vel mulier cum aliquo per verba de futuro: et post matrimonium cum aliqua contraxit vel de futuro vel de presenti mortaliter peccavit per fractam fidem: nisi de communi consensu mutuo se absoluerint: quod fieri debet per iudicium ecclesie. Vel nisi aliquis septem casuum supervenerit: quibus solui possunt sponsalia quos habes in summis. Si post fornicationem et verba de presenti contraxit cum aliqua mortaliter peccavit: nec tenet matrimonium: etiam si esset consumatum et filios genuisset: sed oportet reddere ad presentem: nisi ille cum quo fuerit fornicum est ingressus esset religionem ibidem professus: vel nisi cum eo papa dispenset

fasset in secūdo: in q̄ tñ fm̄ theolo-
gos disp̄sare nō pōt: sed qz̄ diffici-
le est disputare de pt̄ate pape si sic
surreptione obtēta ē: for̄sitan trāsīt
pōt. Si p̄naxit matrimōniū vel fi-
lios vel filias iuxit matrimōlo añ
etate legitimā: qz̄ phibitū est. Etas
aut̄ legitimā fm̄ iura est i duodeci-
mo anno si est femia: in q̄rtodecio
si est masculus. s. ad p̄hendū p̄ v̄ba
de p̄nti: r̄ ad p̄sumandū mr̄ionūz
Si p̄sumauit matrimōiūz añ b̄ndi-
ctōnē nuptiaz̄ est mortale. vbi s. p̄
suetū est b̄ndici nuptias: qz̄ p̄ phib-
itionē ecclēie r̄ hic aduertendū est
quīs sp̄sī non p̄sumēt mr̄ionūm
cū sp̄sis añ b̄nditionē: in mltis tñ
locis mltas turpitudines r̄ corrup-
telas faciunt cū eis illas v̄sītādo:
vñ iterrogandū est de his vbi ista
rep̄iuntur. Si celebrauit nuptias tē-
pore phibito ab ecclēia qz̄ mortale
est. Tempora aut̄ phibita sunt ista
s. ab aduētū usqz̄ ad epiphaniā: r̄
a septuagesima ad octauā pascer:
r̄ a tribus dieb⁹ ante ascensionē v̄l
qz̄ ad octauā pent. exclusiue.

De actu r̄ peccatis commissis
in eodem

Sciendū ē qz̄ in actu hoc p̄
iugali aliqua fiunt. vbi est
dubiū: vtrū sint mortalia
an venialia. Aliq̄ vero sunt que sūt
manifeste mortalia. Aliqua in qb⁹
est veniale. Aliqua in quibus nul-
lum peccatum est. Primo quidem
mortale est: si exercetur talis act⁹
extra vas debitum vel et si itra vas
debitum: tamen nō suscipit semen
ad euitandum generationē. Si ex
tactibus impudicijs extra actum

matrimōniū sequitur pollutio in
altero ipsoz. Si exercēs actū p̄in-
galem hz̄ appetitū deliberatuz̄ ad
altam. Si habet ad eam ita inordi-
nato affectu in actu p̄uealī: ac si nō
esset vxor eius: qz̄ etiā op⁹ carnale
ageret cū illa uel alia difficile tñ est
hoc discernere r̄ cognoscere. Si al-
ter alteri oio exigēti denegat debi-
tuz̄ sine causa legitimā: pp̄ qd̄ exi-
gens incurrit icōtinētiaz̄ vel graue
scandalum. Esset aut̄ cā legitimā si
notabiliter tūneret notabile nocumē-
tum p̄sone vel p̄iugis vel plis i vte-
ro: vel qz̄ ex adulterio cōmissio p̄di-
dit ius petēdi debitū: vel etiā si i lo-
co sacro peteret: qz̄ sic locus vio-
laret v̄l et in publico: qz̄ p̄tra debi-
taz̄ honestatē. Nō est aut̄ legitimā
cā omnino denegādi debitum pe-
tenti in die ieiunioz̄ vel festoz̄ so-
lemnūz: v̄l ira quā b̄nt adinuicē p̄
paz̄ tēpus. Dubiuz̄ de mortali qñ
q̄dem seruat vas debitū sed mod⁹
indebitus: puta si laterali vel a p̄-
te posteriori accedat ad vas debi-
tum: v̄l mulier sup̄grediatur viruz̄
in quibus modis: r̄ p̄cipue in vltio
aliq̄ dicūt esse mortale. Aliq̄ vō vt
Tho. r̄ Alber. dicūt qz̄ nō ē morta-
le de se: sed pōt esse signū mortalis
p̄cupiscētie: nec per hoc impeditur
generatio: r̄ si nō ita apte percent:
vnde i huiusmodi noli p̄cipitare sē-
tentia: nec denegare absolutōez̄ p̄-
seuerādi in huiusmodi. Sed dote-
steris r̄ phibeas quātū potes: qñ
vō hoc etiāz̄ fieret p̄mo r̄ p̄ modo
pp̄ periculum abortus forte tunc
esset sine peccato. Dubiūm etiāz̄
de mortali est tēpore menstruoꝝz:

et p̄cipue in exigite sciēte talē dese-
 ctū: quē q̄dā ponūt eē mortale: p̄ci-
 pue q̄n nō ē q̄si cōtinu: sed p̄suct^o
 vt mensuari. Alij dicūt p̄trariū: vt
 Pe. de pal. 7 hec opio ē cōsioz. vñ
 nec pp̄ h̄ deneges absolutiōez: sed
 p̄hibeas q̄ntū potes de exactiōe e-
 rigētū: 7 exactū admōeas: vt nō as-
 sentiat exigētū nisi ex h̄ tūmeat d̄ e^o
 incōtinētia. Dubiū ē ēt d̄ exigen-
 te d̄bitū a cōiuge p̄manēte i adulte-
 rio: siue occulto: siue māifesto: qd̄
 ipse nouit. Hoc q̄dāz dicūt eē mor-
 tale in exigēte: q̄ fac cōtra p̄stituti-
 onē ecclesie: vt nō. 32. q. i. c. si q̄s v-
 porē. 7 h̄ firmat in sūma p̄sana.
 Sed in sūma cōfessorū 7 archidia-
 conus in rosario mitigā. hūc rigo-
 rē excipiētes casū: vt h̄ cū facēt exi-
 gēs ad p̄uidēdū incōtinētie sue.
 Sed Pe. de pal. multo magis miti-
 gat hūc rigore vt cū nō sperat emē-
 datio ex h̄ permanētis i adulterio:
 sed potius deterioratio: nō peccat
 exigēs saltē mortali. Vēiale autē ē
 cū exigūt act^o cōiugalis: 7 si debito
 fuato vase 7 mō: tū p̄ncipalr̄ intē-
 tiōe delectatiōis cōsequēde ita tam̄
 q̄ ē intētiō infra līmites m̄fimonij
 Si exerceat act^o cōiugalis p̄pter
 sanitatē corpālē: peccatū ē: q̄ non
 ad hūc finē ordinatum ē veniale:
 tamē puto eē peccatū. in solēnitati-
 bus 7 ieiunijs exigere debitū aliq̄-
 lsi m̄itate. s. cōcupiscētie ductus si-
 ne cōtēptu tamē sacri t̄pis vel ec-
 clesiastice exhortatiōis veniale est
 fm̄ Tho 7 Rai sed reddēs n̄ pec-
 car: cū timet de incōtinētia vl̄ scā-
 dalo cōiugis: peccaret autē: si nega-
 ret oio. In t̄pe v̄o p̄gnatiōis exi-

gere vēiale ē: si t̄m nō est periculum
 abortus: reddere v̄o nullū p̄cām ē
 An purificatiōē post partū exigē-
 fuatis alijs circūstantijs nō videt
 mortale fm̄ Guil. Reddere v̄o nō
 volūtarie nullū. Exigere ēt vel red-
 dere debitū āte ingressum ecclesie
 post partū de se nō videt peccatūz
 7 possunt mulieres intrare eccle-
 siam āte quadragesimū diez absq̄
 peccato: in quo tamē ē fuanda cō-
 luetudo parrie. Actus impudi-
 ci qui ibi exercentur: nō p̄nētes
 ad op^o: sed ad exercitiū delectatio-
 nis: vt tact^o 7 oscula: 7 hi^o inordiā-
 te cōiter sūt vēialia: q̄uis ibi possz
 ē tāta actū inordiatiō q̄ possz eē
 peccatū mortale: sine peccato autē
 exercetur act^o cōiugalis: cū sit cau-
 sa plis suscipiēde: vel ēt cū sit cau-
 sa reddēdi debitū: fuatis tam̄ alijs
 debitis circūstantijs. Debet tamē
 exactus oio reddere: 7 p̄cipue vir
 vxori nō solū exp̄sse: sed etiā per si-
 gna petēti. nec vir d̄z vxorē auertē-
 ne petat p̄pter piculuz. fit in tertio
 mō fm̄ aliquos sine pctō. s. cū sit cā-
 vitāde fōnicatōis i se l̄i p̄iuge sua.
 Interrogationes fiende circa
 statum matrimonij.

Irea p̄dicta sic p̄nt fie-
 ri interrogatiōes: 7 p̄mo
 si vsus ē m̄fimonio extra
 vas debitū. Si aliqd̄ fecit ad euitā-
 dū plē mō indebito: lz i vase debi-
 to: 7 quomō. Si vt̄do m̄fimonio
 hūit intētiōem ad aliā. Si t̄pe mē-
 struorū exegit: vel reddidit. Si in
 diebus festorū vel ieiuniorum. Si
 tēpore p̄gnatiōis: p̄cipue p̄pe
 partū: vel an purgatiōem p̄ partū

si exigit: vlt reddidit a permanēte i adulterio. Si principalē cā delcātionis: aut alia: 7 q̄ cā: 7 circa hi^o iudicādū ē de pctō mortali vel veniali iuxta p̄cā: vt p̄ i summis. Si oio negavit debitū petēti. Si extra act^o cōiugij p tactus secuta est pollutio in altero ipsoꝝ. Si excōicatus aliq̄ vinculo p̄traxit m̄rimoniū. s. excōicatioē maiori: peccauit mortaliter: 7 p̄cipue q̄n̄ sciuit. 7 h: qz p̄cipauit in diuinis. s. sacram̄to m̄rimōij. Id̄ videt̄ d̄ miori excōmunicatioē: si eā nouit: qz sepat a susceptioē sacroꝝ: 7 m̄rimoniū est vnū ex sacris ecclie. Si ex̄ns in pctō mortali p̄traxit m̄rimoniū: vlt mortale: qz sacm̄ suscipit i mortali sciēter: p̄cipue vō vlt mortale cōtra hēdo p̄ vba d̄ p̄nti: qz ibi ē eēntia sacri. Si p̄traxit cū aliq̄ p̄sōa per v̄ba d̄ p̄nti d̄ futuro: n̄ intēdēs h̄re illū vel illā i cōiugē: s; t̄n̄ copulaz carnalē extorq̄re: mortaliter peccauit: quīs nō sit ibi realit̄ m̄rimoniū cogēd^o t̄n̄ ē i foro cōscie illā ducē vel alit̄ illi satisfacē: maxie si ē secuta copula: i q̄ t̄n̄ cāu ecclia iudicaret matrimoniu: 7 cogeret illuz cui obedire tenet. Si vir nō puidit vxori 7 filiis de necessarijs: nō t̄n̄ s̄r̄tuis. si nimis eā exaspauit v̄bis vel factis. si zelotip^o: 7 ex h̄ nimis suspectiuos^o p̄tra eā fuit: vel nimis rēssus in cura ei^o. Si vxor inobediēs 7 p̄tiosa 7 sui sensus fuit erga virz. si nimis iculta 7 negligēs circa gubernatiōem dom^o. Si irruerēs 7 discōla ad soceros 7 cognatos. si nimis dedit de reb^o virt̄ parētib^o suis l^o paup̄ibus plusq̄ de-

buit. Si dedit licētā viro coeūdi cū alijs mulierib^o cū pegrinaret ē mortale. Si mulier nō vult seq̄ virū trāsferentē domiciliū: ad qd̄ tenetur: nisi eā traheret ad peccatuz aut dubitaret d̄ morte sua: aut ees vagabūd^o: si vix filios educauit i t̄io^o d̄: 7 iobediētia mādatoꝝ.

De principibus: rectoribus: 7 baronibus Capitulū secundū.

Jrca p̄ncipes: rētoꝝes: 7 baroel seculares sic posunt fieri interrogatiōes: put fuerit expedies fm̄ cōditioem p̄sonarū: 7 p̄mo. Si p̄ v̄spatiōem: 7 iusto titulo obtinuit dignitatez regimē: vel d̄n̄ium ciuitatis vel castri: qz mortaliter peccauit: 7 semper in ipso māct: dū tenet bi^o v̄spatiōne: nisi p̄ mod̄ titulū tibi iustifi casset: nec ibi ate iustū titulū p̄t̄ exercet iudicia sine mortali. Si ambitiosus fuit ad dignitatez 7 regimē nimis aspirās: 7 si intēdit negligere iustitiā ad req̄rēdū aicos: vt sic in d̄n̄io pm̄āeat: mortaliter peccat. Si platis eccliaisticis: vel alijs sup̄ioꝝibus suis nō fuit obediēs: 7 admōitiōes: 7 correctiōes ab eis factas nō sustinuit paciēter: 7 si cōtēpsit mortaliter peccauit. Si sē tētias excōicatiois vlt̄ iterdēi non curauit: aut sic ligat^o diuinis se in gessit: qd̄ ē mortale. Si pp̄ crimē ei^o cuitat̄ ē iterdēa: qd̄ ē sibi ad ma ius iudiciū. Si pp̄ excōicatioem latā i se iudices vel actores: vlt̄ m̄istros grauauit: qz vltra mortale ē excōicac^o. Si de factis: aut d̄fēctib^o eccliaisticarū p̄sonaz ad eū nō p̄tinētibus se itromisit: vel tra-

hendo ad suū iudiciū: ⁊ hī pecca-
 uit mortali. Et si cepit: vel cape fe-
 cit: vel pcuter: vel icarcerare clericos
 vel religiosos ē delinquentes est ex-
 cōicat⁹: si nō hūit pns licētia a pla-
 to suo. Si electiōem alicui⁹ mali-
 tiose ipediuit: vel p violētia aliqūē
 irromisit: vel si grauaui aliqō mo-
 nasteriū: vl collegiū: eo q̄ nolebat
 eū eligere: p q̄ rogabat ē excōica-
 tus vltra mortale. Si phibuit sub-
 ditis ne vēderēt clericis necessaria: l'
 eis panē coq̄rēt⁹ ex q̄ n̄ hūit ab eis
 qd̄ voluit. Si p̄onat⁹ ecclesiā d̄
 nouo sibi vspauit: vel bōa vacatū
 ecclesiāz aut mōasterioz vltra mor-
 tale ē excōicat⁹. Si posuit tallas l'
 collicās vel alia grauaia clericis
 vel alijs p̄sōis ecclesiasticis sine li-
 cētia pape: si nō desistat p̄ admōi-
 tiōnē: ē excōicat⁹. Si fec̄ statuta l'
 leges cōtra libertatē ecclesiasticā vl
 iudicauit fm ea: vel dōit p̄siliū ad
 hī: vel n̄ rēouit si potuit vltra mō-
 tale pctm̄ ē excōicat⁹. Si noua pe-
 dagia instituit nō hīs auctoritatē a
 p̄ncipe sup̄ hī: vel antiq̄ seu noua pe-
 dagia augmētauit: excōicat⁹ ē: sec⁹
 si fec̄ h cū licētia p̄ncipis ⁊ cā rōna-
 bilī: ⁊ nō tenuit stratā publicā secu-
 rā: vt debuit: peccauit mortaliter:
 ⁊ tenet ad restōnē. Si a clericis: ⁊
 religiof̄ theloniū pedagogū seu ga-
 bellā accepit p̄ his q̄ deferūt: vel d̄
 ferri faciūt: nō cā negotiatiōis: gra-
 uiter peccat: ⁊ ē excōicat⁹. Quan-
 uis aliq̄ vt Jo. cal. hāc non admit-
 tāt: qz non ē recepta: ⁊ papa scit: ⁊
 ⁊ tolerat: imo ipse facit i terris suis
 sed turt⁹ ē vt obf̄nef. Si publicos
 v̄arios aliēgenas: ⁊ nō ide oriū

bus ad fen⁹ exercitū i ciuitatibus
 suis aditit: vel admissos ide infra
 cetū tps nō expellit ē excōicatus.
 Et ide si ciuis ex̄ns dedit ad h cō-
 siliū vel fauo: ē h̄ v̄z ē si talis ē p
 sona ecclesiastica h̄ns. s. d̄nū tpa-
 le: nā d̄ns secularis nō ē excōicat⁹
 sed excōicādu. c. v̄farū: d̄ v̄u. li.
 vj. m̄ ep̄i ⁊ s̄ n̄ icurrūt: sed aliq̄. Itē
 si ciuis ex̄ns dōit ad h p̄siliū vel fa-
 uorē. Si nauigātes idistictē depre-
 dat⁹ ē: vl d̄pdari fec̄: vl h̄ sc̄m̄ noie
 suo ratū hūit vt p̄irata excōicat⁹
 ē excōicatioē papali. Si nauiga-
 tes expoliāuit: vel res eoz ad por-
 tus terraz suarū a mari delatas s̄
 bī appropauit: qd̄ ē rapia: ⁊ excōi-
 catus ē fm aliq̄s. Si incēdia fecit
 vel fieri fecit: diruit vl fregit eccle-
 sias vel loca religiosa ē excōicat⁹
 ⁊ si eēt denūciat⁹: eēt cāus papal.
 Si emunitatē ecclesiāz violāuit:
 v̄z faciēdo cape hoies i eis p̄p̄ d̄-
 bita: aut maleficia i ecclesia vel lo-
 cis priuilegiatis sacrilegiū p̄mittit:
 ⁊ p̄t excōicari: ⁊ ē mortale: sec⁹ eēt:
 si cōbustores ecclesiarū illuc fugiē-
 tes: vel violatores ecclesiarū: q̄a-
 tūc p̄pter hoc nō gaudet imunita-
 te ecclesiarū. Si ecclesias vel p̄so-
 nas ecclesiasticas: siue priuilegia-
 earū violāuit: vt multi tyrāni faci-
 unt. si fec̄ rep̄salias vel pmisit fieri
 fec̄ p̄tra p̄sōas ecclesiasticas: est ex-
 cōicat⁹ nisi illas reuocauerit infra
 mensem. c. ⁊ si p̄gnoraciones d̄ in
 iuris ⁊ d̄a. da. li. vi. Utrū s̄ liceat
 facere rep̄salias contra laicos
 Uide in tertia parte summe titu-
 lulo secundo. Si ad ecclesias
 in quibus patronus fuit nō posuit

idoneos: vñ nō spñtauit: s; ieros
7 ideotas: vel ꝓcubitarios 7 alios
malos pñtauit: vel subditos suos
ecclliaz ꝓnos tales eligē: aut su
os pñtas ꝓsuasit sic mortalr pecca
uit. Si recepit pecūia vt aliquez
pñtaret: cū eēt ꝓnō: vñ supplica
retur pape vl epō ꝓ bñficio ali
cui cōfereō simōiam cōmisit: vel
etiā absq; pecūia si ꝓrerit ꝓces
ꝓ idigno: ē mortale 7 simōiacus.
Si fuit fautor: vel defensor hereti
cor: aut ēr scismaticorū: peccauit
mortaliter: 7 ē excoīcatus. Si im
pediuit volētes recurrere ad foruz
eccllasticū sup cās: q̄ ad ipm soꝝ
ꝓtinerne. s. corā eccllastico iudice
hī cāe agitent: vel ad hō dās ꝓsiliū
auxiliū vel fauore: ē excoīcat. Si
bellū assūpsit iuste: vel fuit adiutor
iuste bellatū: qz oīa mala q̄ ide se
quuntur ei reputantur ad culpā: 7 te
nerur ad restōnē oīum dānoꝝ ide
seqntū: 7 hñ nisi ad adiuuādū eū te
neret: 7 fuit dū: v; qz miles aut e
vasall. talis enī adiuuās cū ē du
biū an bellū sit iustū: excusat. 23. q
l. c. qd culpā. nō at excusaret: si sci
ret bellū eē iniustū. Si cōsuluit
exns in offō cōitatis: q. s. assūatur
iniustū belluz tenet ad oīa mala: 7
dāna: nisi ꝓꝓeretur in cōsilio mā
nō falso taq; eēt iustum. tūc. n. i; gā
tes vident excusari. De mā bellū 7
qñ iustū dicat: vide i sū. itertia ꝓte
ti. ij. Si idiferetos 7 tyrānos of
ficiales fecit: seu ꝓꝓosuit iñl suis te
net de dānis 7 malis eoz: si scie
bat eos eē tales: scē si ignorabat:
nisi cū audiss; n̄ rēouēt eos si ꝓ
tuit. si iustal exactōes l collēal ipo

fuit rapiaz ꝓsūt. 7 q̄ dicat iusta ta
lia: l collēa: 7 q̄o satisfacē dbeat:
vide in itia ꝓte ti. ij. Si ꝓsuiuit iude
os in officijs publicis: qd ꝓhibet
xviij. q. iij. c. ꝓstituit. Si ea q̄ si cō
munitatis appropauit sibi: v; syl
uas. s. l. cāpos: 7 hī mortalr pec
cauit: 7 tenet ad restitutiōem. Si
liberos hoies in suos sibi subiectō
xpiani. n. nō pñt redigi in fuituteꝝ
rone belli. vel ēr capti nō pñt licite
emi in suos: vel ēpi vēdi 7 emi ab
alijs nō pñt: sed ifideles bñ redigū
tur in fuitute: 7 emi 7 vēdi pñt ca
pti i iusto bello: q̄ si ꝓstea efficiāt
christiāi: nō tñ ex h liberātur a fuit
tute: quāuis sit ꝓiū hoc facere. Si
a ꝓcedētib sine filijs accepit bōa
ipoz nō ꝓmittēs eos testari 7 lega
re ad placitū: nisi talis patria h̄ret
talē subiectiōem a ꝓe eni n̄ ē mēo
ria i ꝓtrariū. Si nimis vindictiū
fuit. Si homicidia: mutilatiōes: in
carceratiōes: vulnera: 7 hī seua si
ne iusticia vel cū iustitia: sed ex o
dio 7 vindicta: fecit: ꝓcurauit: vel ꝓ
misit 7 hī grauiā sūt mortalia. Si
toriamēta vel duella fieri fecit: vel
ꝓmisit: vel ludos: vel spectacula ꝓi
culosa aie: vel corporū: vt ꝓijcer la
pides adiucē: vel representatiōes
turpitudinū fieri fecit: vel ꝓmisit: 7 n̄
ꝓhibuit: si sine gran scādalo ꝓtu
it rēouere: mortalr peccauit. di. lx
xxij. c. erro. Si leges statuit: q̄s
nō debuit vel ꝓtuit: qz. s. iniquas:
mortalr peccauit. Si nimis du
rus fuit ad dispēladū: vel ꝓcedum
qd ꝓtuit: vel ꝓtra nimis facilis
ad ꝓcedū delinqntū in ꝓiudici
um iustitie 7 vtilitatis cōis. Si

feuda vasall^o suis absq; iustitia de
negauit: vel fuitiū idebitū a se ex
git: aut fidē n̄ seruauit. Si ipse exns
vasall^o alteri^o n̄ fuit fidel^o dño suo:
vt debuit: fm q; i iuramento fidelita
tis expromit: vel obsequiū dbituz n̄
pstitit: vel aliquā iūria fec̄ dño. s.
alienādo feudū: aut diminuendo:
vel aliqđ hi^o: mortale ē: r tenet de
dānis. Si tutelā alicui^o sibi pssā
nō fidelr egit: sed bōa illi^o pssp̄sit:
r dissipauit: mōtale ē: r tenet d̄ dā
nis. si i terra sue iurisdictionis iusti
nuit iūstas mēsuras: aut iūsta pō
dera: aut iūsta p̄cia rerū uenaliuz
scien^o: mōtale ē: r teneri uidet: si cō
mode pōt obuiare. Si r peccat:
si iducit vel sustinet malas cōsuetu
dines aut corrupelas. Si tolera
uit aut sustinuit publicos vsarios
ide pp h recipiēs certā q̄tā: vel iū
mā anuati mortale ē: r tenet illud
sic acceptū ē restituere nō vsario:
sed creditorib^o ei^o: a qbus vfe sūt
extorte fm Tho. Si pignus aliqđ
hūit cui^o fruct^o nō cōputauit i sor
tē vfa ē: r de alijs spēb^o vfe: si i ali
q̄ offēdit: vel fuit p̄iceps: de q̄b^o ā.
in fa pte ti. de vris. Si p̄as lemē
das: in pecūiā pp cupiditatē l' odi
um: nō ppter correptionem delinq̄n
tū accepit: vel vltra debitiū extor
sit: vel p̄as cor: pales: aut mortis
i pecūiariā ppter auaritiā p̄tra iu
stitiā cōmutauit: mortale ē. Si per
misit i terris suis latrōes iualefcē:
vel malitiose eis fauēs: vel ex aua
ritiā nolēs expēdere ad securādā
patriā: mortale ē: r tenet d̄ dānis r
rapis sc̄is si pmode potat obuiar
si iustitiā vēdidit: vel mūera iūq; ac

cepit. s. p admīstratōe iustitie: l' als
iustitiā fec̄i iudicādo vel fieri fecit
mortale ē. Si fidē pssā violauit: ē
iūnico nisi pus ille violassz morta
le ē. Si obfides suos nō liberauit:
mortale ē. Si viduas r pupillos
p̄tra opp̄ssores nō d̄ edit: cū potu
it: si treugas nō seruauit. si nimis sū
ptuos^o fuit r curiosus in vestitu: r
apparatu eq̄ū: r fālie cū cāib^o r
auib^o: redficijs: cōuiujs: nā vt pos
sint facef hi^o p̄pas emūgūt ppl'of
vsq; ad sāguinē faciētes multa iū
sta. Si fec̄ edificari domos suas:
vel laborare i agris suis vel vineis
vel ligna portari p rusticos vl' co
lonos: r nō soluit eis plene d̄ labo
re suo: nisi ad h̄ ex debito teneren
tur: vel si dieb^o festiuis fec̄ p se la
borare: mortale eē: sic i pmo casu:
qđ tñ multi faciūt: r male: nec sub
diti d̄bēt obedir. si nimis se occu
pauit in v̄cātiōib^o r aucupijs: vel
qđ pel^o ē subditos i his grauādo:
iducēs ad hi^o: r qđ pessimū i d̄ se
bus festiuis r r nō auditis diuis:
vt missa: ppter qđ dñs peccat mō
raliter: r dēs: r ipse r' ē oium. Si
pp discurs^o i hi^o destruxit regetes
alioz tenet eis d̄ dāno: vel p̄sit ac
cipe: vel fec̄ d̄ blado r feno alioz
suis pp eqs suos tenet d̄ dāno. id
r d̄ alijs fructib^o. Si histriōib^o su
p̄flue d̄dit: vel nimis turpia rep̄n
tates i curia nutriuit vel p̄cubinā:
vel ludēres ad aleas r hi^o: q̄ oia
sūt d̄nabilia. Si d̄ castitate familie
sue n̄ curauit: sz i h̄oeste se h̄ntes cū
sc̄is r masculis riuuit. nec cōrexit eos
cū possz mōralr peccauit. si vō sit
p̄iugat^o: iūroga d̄ h̄i q̄ h̄nt i. c. p. p

ut videbit fore expediens.

De iudicibus. Capitu. iij.

Ira iudices seu quocūq; hñ
tē p̄tate ordiariā l' delegatā i-
q̄rēō ē p̄tio. si iurisdictionē aut p̄tā
tē recepit simōtace: vt si iudex eccle
siastic': aut vsparie: q; vs p̄ā potās
ñ dat autōritatē vs iudicādo pecca
ret mōtalit'. Si excessit fies māda
ti siue p̄tāt' siue peccat mōtalit' si sci
ent' vel ex iqrātia crassa. Si offālis
vel iudex alic' tior: odio: cupidita
te vel aore vel aliq' cā iūquā tulit se
tētiā aduertēr: mōtale ē: 7 tenet ad
oē itereē p̄ti lese: 7 si ille p̄ q' dedit
sñiam nō vult satisfaceri: vel ñ pōt
qm̄ p̄ncipalit' ipse tenet. dic' Rai. si
p̄ iqrātia crassa ipse tulit iūquā sñiā
i iudicio alic' tenet: 7 peccat vt p̄us
Rai. q; dicit seip' se i sufficientē: 7 ñ
iudicat'. si p̄ negligētia: q; sufficientes
erat. 7 si laborasset ad iqrēō: 7 legē
dū vitatē inuēss: 7 neglexit. h' ager
tenet: vt p̄t'. Mit' tñ agit cū eo q'
ex iqrātia crassa q' cū eo q' ex ma
litia: 7 h' hz locū i iudice ordiario
ñ delegato. Si delegat' iudex iudica
uit hōa fīō 7 d' p̄silio p̄toz tulit iū
quā sñiā ñ vs peccat' aut teneri ad
restōnē lesō: tñ q; necitate obediē
iudicauit: tñ q; sepe ex cōscia dele
gāt' assuit: q; ē ignar' iur': q; bon'
vir: qd' ē vez nisi iqrēdo p̄siliū suis
set negligēs aut culpabil'. tñ. n. pec
cat 7 tenet ad restōnem. Ul. si a l'
fessor iduē iudicēz ad ferendā iūq'
sñiā. excusat qd' iudex: si simplex
est 7 hz bonā p̄sciaz. s. cōdens sñiā
esse iustā. 7 si ñ fuit i culpa eligēdo
assessorē: 7 q; bon' 7 sufficientes
cōit' credebāt: sed assessor peccat

mortalit': 7 tenet ad satisfactōēz le
so: siue dolose: siue iqrāter iducat
iudicē ad iudicādo iuste. Rai. si iudex
ignar' iur' secū dūc assessorēz
q' p̄r ñ rputat sufficientes: l' iūqu': si d'
p̄silio ē? fert iūquā sñiaz: l; credat
iustā: vīq; mōtalit' peccat: 7 tēet ad
restōnē iūliō. si accepit pecūiā i iur
dicio qd' p̄t' ee. v. mōis: 7 sp' vs mō
tale: p̄tio si accepit vt male iudica
ret cōtra iusticiā 7 p̄tra cōsciam: 7
tūc illa pecūiā d; daret ei i cui' iur
riā d' ara ē. i. q. i. c. iudē'. 2. si accep
it vt bñ iudicāret: vt iudicaret 7 dāet
sñiā: l' si accepit: vt ñ iudicaret cū de
beret iudicari: l' vt ñ male iudicāret:
i his. v. cāb' d; restitui ei q' dedit. 2
q. 3. c. ñ l; Rai. 7 Ul. i foro p̄tie:
p̄ paup'ib' erogāt: sic 7 alia turpia
luc': d' p̄silio tñ: si iudex nullo' vo
luit fert sñiā cū debet: pp' h' aliq's
aitit' ius suū: mōtale ē: 7 tenet illi f'
situer' iū estiatōem. Rai. 23. q. v. c.
administratōes. Si iudex accepit a
liq' a p̄tib'. vñ nō q' d' diari' nihil
pōt accipere: et expēsas: nisi modrā
enscia spōte oblata: vt esculēuz: 7
7 potulētū: di. i8. c. d' eulogijs. dele
gat' pōt recipe moderatas expē.
qn. s. ē paup': l' qñ oz eū extit: 7 eq̄ta
re: 7 p̄ exaiatōe cāe: l' p̄ assessor' hz
gl'. Si at' papa alic' caz delegauit: ñ
vs q' aliqd' possit pete: nec et expē
sas: si sua sibi sufficienti: nisi opoztēt
eū extit: l' pl' q' domi expēdē. Rai.
7 Ul. Si iudex ecclesiastic' d' diari' uel
l' delegat' p̄tra p̄sciaz 7 iustitiā: 7 in
grauam alteri' p̄t' i iudicio q'cōp' fa
cit p̄ gram: l' p̄ pecūiā icurrit suspē
siōem ab executōe officij p̄ anum
p̄dēnād' ad estiatōem lit': d' q' vid' i

3. p. ti. Si iudex ecclesiasticus excoica
 nois sitaz suspensiois l' iterda nimil
 d' facili submiat: aut sic pmissa ad-
 motio: vel sic septi: l' al' pira ordi-
 ne iur' grauit peccauit: d' h' i' itia p
 te. Si iudex q'cuqz dilatioes aliqf
 pira ius fecit: r' si ordine iudiciariu
 n' suauit. Si pte altera pira iustitia
 grauauit. Si reo fecit qonef: l' ponef
 seu idfito es ad qs rnde n' tenebat.
 Si appellatioes ltimas no admittit
 si dolose locu appelladi dedit. Si
 p' appellatioez ltimā nihilominus i
 caz pcessit. Si i dubijs magnis pi-
 to s n' p'saluit. Si allegatioes friuo-
 las adisit. Si paupib' viduis: or-
 phanis n' subuenit: r' i aduocatoe n'
 puidit: i q'z istoqz v'f ee mortale:
 cu scieter d'cliq'. Si iudex illicite r'
 laxauit pena debitā reo: qd fit tri-
 plicat. vno mo qz n' erat sum' iudex
 l' pnceps. nec ei publica p'as e ple-
 narie p'issa: s'z vt iudicet fm leges r'
 statuta citat: Scdm: qz r' si h'z pleā-
 riā p'atē is tñ q' passus e iūria: nō
 affert sibi rēitti: sed vult reū punif
 3^m qñ r' si iudex h'z pleāriā p'atēz
 r' lei' vult rēitte: tñ n' e cā iusta reip.
 v'rl: s'z nociua. l. p' bēs icētiū deli-
 qndi. Tho. i q' libe. r' peccat mōdr:
 Nō q' q' figit fraudulēter cāz aliq'
 p quā iudex aliqf vadat: vl mittat
 ad aliquā mulierē p' testioio ferē-
 do e excoicat'. c. m'lers d' iudi. li.
 vj. Si debitā pena auxit: l' minuit
 cū nō possit vel debet: qñ possit: l'
 n' vide i. iij. p. sū. ti. 3. Si et mutare
 possit: vide ibi. Si iudicauit fm
 allegata r' pbata p'denās quē no-
 uit inocete q' tñ vix peccet vel: nō
 vel excuset: v'io i itia p. sū. ti. 3. Si

mister iudic' exns execut' e iūquā
 s'ntā r' iustā: si p' cō scit inocete: n'
 excusat a p'co. Ra. sec' si dubitat:
 qz tūc excusat pp obediētā.

De pētib' vō ad iudiciū hēs
 in. iij. pte ti. 3. c.

De aduocatis: pcuratoribus r'
 notarijs. c. iij.

Ira aduocatos: pcura-
 tores r' notarios itrogād
 e p'io si posuit se aduocā
 dū cū phibēt i iur' sciēt' h' faciēs v'f
 peccat. phibet at i'idel' r' excoica
 t' excoica. maio. nec m' religiosus
 nisi p mōasterio: r' d' mādato sui p'
 lat: sed r' clerici i sacris: vel et i mi-
 norib': sed r' bñati phibēt aduo-
 cat' i iudicio seculari nisi i cā ppa:
 r' p ecclia sua: vel p cōiūcti: vel mi-
 serabilib' p'ois. iut r' alie p'sone p'
 hibiterō qd' b'f. 3. q. viij. l. tria Et iē
 alios phibet s'odomita p'cipue nō
 r' d' iur' vel de fco. Iudex l' assessō
 et n' pōr ee aduocat' i cā i q' e iudex
 nec cleric' p extrāeis pira eccliaz
 suā. Rai. Si aduocat' vel curator
 sciēt' defedit cām iustā peccat mō-
 talit': r' tenet alti p'ri de oi d'āno ide
 h'ro. Tho. nisi sac' faciat cliētulis q'
 pncipalr tenet: r' scit iustitiā qñ. l.
 obtinet oēm victoriā cāe. Si vō ig-
 rāter iustā cām defendit. l. putant
 iustā excusat fm modū r' p'uetudī-
 nem regiois: q' igrātia excusat pōt
 Tho. Et si ex ignorātia crassa: pec-
 cat mortaliter. Si in principio cre-
 debat iustam: sed in processu cau-
 se videt iniustam: debet deesse: vel
 d'iferere eam: r' non vterius p'
 sequi: alias enim peccaret. Et si
 obtinet victoriā cause: tenetur

leso ad satisfactiōez: nō in dōz eā p
dere aduersario: vñ secreta sue cae
reuelat: s; iducē cliētulū suū ad ce
dēdū vel pponēdū cū aduersario
suo sic dāno aduersarij. Tho. duz
āt ē ei dubia vsq; ad finē lz pseq; sē
per illā sic p̄cio. Uul. Si aduocā
do vs; ē idebitū mō fm Rai. Si p
duxit falsos testes: vel pducit fecit
vel corruptos si iduxit fllas leges
seu alias pbatōes falsas iuris vel
facti. si mētū vel mētū fecerit: vel
docet cliētulū suū i iudicio. Si di
latiōes nō necēarias q̄rūt i granam
ptiū. Si appellat sciētū p̄tra iustaz
sniam i qlibet hoz videt mortale
si n̄ fidelit̄ cām foueat q̄tū iustitia
suadet obrinēdo d̄ p̄igētib; ex ne
gligētia vel nōbili iqrātia: i q̄ poss;
ēē mortale. si p̄caciter āt dicēdo cō
uita: vel vociferādo. Si pdidit se
creta aduersario suo: z si p̄ dcm̄
modū vicit iūstā cām: tenet leso d̄
oi dāno ide secuto. Si aūtū iustaz
cām pp suā ifidelitatē vel negligē
tiā: vel iqrātā tenet cliētulo suo de
oi dāno. Si aduocat; n̄ p̄stuit; pa
trociniū i iusta cā paup̄ez z mise
rabiliū p̄d̄arū: nā si nouit talē cāz
z scit illū p se nō posse iuari: q̄ nō
h; ad soluēdū: nec aliū videt q̄ ve
lit euz iuari pp qd̄ aūtū. cām tenet
gratis iuari si p̄t: als videt mōta
le. Tho. z Rai. Si imoderatū sa
lariū accipit d̄ sua aduocatiōe: naz
moderatū petē p̄t: z aduocatus:
z iuriscōsult; vt dic̄ Aug. xiiij. q. v
c. nō sc̄e: q̄ moderatū sūt ex q̄tuō
f. ex q̄ritate cae: ex libore aduocā
di: ex scia: faciūdia aduocādi: ex cō
stetudie regiōis: z fm hoc magl; z

min; p̄t; accipe fm Rai. vel ab ii
tio: cū fac̄ pactū: vel ex p; factū cō
pleto. sed ex q̄ cā ē icepta necdū fi
nita nullū dōz facer̄ pactū cū litiga
toze quē accepit i p̄am fidē: qz pos
set eē occasio magni piculi. iij. q. v
ij. s. p̄terea. Itē nō lz pacisci d̄ q̄ta
cū aduocato: v; decia vel ceteria
sed d̄ q̄ta lz moderate: tñ fm iura
d̄ hac mā vsd̄ plene i tua p̄te sū. ii.
Si iuris p̄t; ex̄ns in cā quā nouit i
iūstā: cōsuluir quō obtineret: morta
le ē. z si vincit ex p̄silio ei; tenet le
so de dāno. Si ex iqrātia crassa
male p̄suluir: si nō p̄suluir paup̄ib;
n̄ h̄n̄b; ad soluēdū: si nimis petijt
idē dicēdū ē sic d̄ aduocato. Si p̄
curator ex̄ns defēdit sciēt̄ iūstā
cāz: si nō fidelit̄ z sollicit̄e fouet iu
stā. si paup̄ib; n̄ p̄stauit patrociniū
si nimis petijt salariū: idē dicēdum
d̄ aduocato. Si nōri; ex̄ns aduer
teter falsauit instr̄a peccauit mōta
liter: z tenet de oi dāno secuto. Si
malitiose occultauit iura alioz seu
instr̄a: z nō assignauit aut d̄struxit
vel alijs d̄dit vltra mortale: tenet
de oi dāno. Si ex iqrātā nōbili:
negligentiā male d̄cauit instr̄a vel
testamēta cū defectibus vñ oriūtur
litigia: vñ pdūmr bōa alioz peccat
mortaliter: z tenet de oi dāno leso
ex̄inde. Si fuit rogat; in testamēd̄
eoz q̄ nō erant sui sensus sciēter
tāq; vlū rōnis liberū h̄ntiū morta
le ē: z tenet de oi dāno lesis. Si in
instr̄is suis nō ē vsus solēnitatib;
legalib;: vñ validatur p̄tractus: qz
mortale ē: z tenet de oi dāno. Si
fecit instr̄a in fraudē vsurarū scien
ter mortale ē, z ē periur;. Si nota

rius i offō ē salariat^o sufficienter a
cōitate ⁊ accepit et ab his p qbus
scribit grās lras ⁊ hī: l nō salaria-
t^o a cōitate accepit d^o s^uerudie p la-
boi suo vltra dōitū ⁊ eqtate pecca-
uit ⁊ tenet ad s^ustitutionē. Si die-
b^o festiuis sine necessitate: s^z ex cu-
piditate fecit istra l coplauit vl extē
dit scripturas cū posset differi mō-
tale v^o. Si fuit rogatus: vl dicta-
uit vel rededit i scrip^ois statua p tra-
libratē ecclesiasticā mōtalr peccauit
estq^z excōicat^o. Si nōr^o exn^os ep^o
p scribēdis noib^o ordinādoz vel
lris ordinationū accepit pecūiā si sa-
lariat^o ē ab epō simōiā cōmilit.
Si vō nō salariat^o salū accepit vt de
luero acciper ordinatoz simōiā est
d^o q^z vide plenius i 2° pte. ti. i. c.

De doctoib^o ⁊ scholarib^o. c. 5.

Ira doctores ⁊ scholares
c. i^o qrendū ē 7°. Si docens
publice leges l^o phisicā ad-
misit ad lectōnē suā scienter religio-
sos l^o sacerdotes seculares: vl alios
clericos nō sacerdotes s^z in digni-
tate cōstitutos qz excōicat^o ē qñ a-
liquē p dīcto^z aduertenti admittit
sil cū illis. c. sup. Spe. ex. ne cle. vel
mo. Si docens aut legēs i q^zcūqz
faciltate et i sacra theologia admit-
tat relig^ois exētes de mōasterio
cū hitu ad audiēdū sine l^oia plati
sui scienter est excōicatus cū eo: qz
picipat i crimie. Itē si cū l^oia plati
sui s^z sine hitu ad lectōnē recipit
s^z Lapū. Si mag^o vel scholaris
exn^os bononie tractat cū aliq^z ciue
bononensi de conditione hospitij
requisitis inq^zlinis nisi t^o ps p dūdis
fuerit elapsū excōicat^o ē extra d^o lo-

ca. c. ex rescripto. Et h^o excōicatio f^o
h^z locū nisi bonōie. Si q^zs ex eo
pacto recepi est i canōicū vt scho-
las teneat simōiac^o est: vñ ⁊ mōta-
le: s^z vacate p bēda pōt ei anecti h^o
on^o docēdi licite. Ho. ⁊ Ber. Si
aliq^zd exigat l^o pmittat p l^oia docē-
di q^zuis f^om Ho. n^o sūt simōia est tñ ⁊
tra iura vñ ⁊ mōtale qd p^z ex pēa
pp h^o iposita: qz exactū restituit ⁊ d^o
bēt exactores offic^os ⁊ bñficijs ex
pollari: ex. eo. c. i. Rai. Si mag^o h^z
bñficiū l^o salariū sufficiens p docē-
do: si exigat a scholarib^o simōiā cō-
mittit pēcipue a clericis ⁊ paupib^o
exigēdo qz vēdit doctrina ⁊ tñtur
ad restitūdoz. Ho. ⁊ Rai. Si autē
n^o suffic^o salariū ei pōt exigē si tñ s^z
idone^o t^o docendo: als nō. A paup^o
b^o autē nō d^z exigē oblata vō grat^o
semp pōt accipe: ⁊ multo magis si
nullū h^z salariū pōt accipe collectā
p labore. Si mag^o festū colendū
de iure vel de cōsuetudie nō vult ⁊
cedere nisi p pecunia vel ecōtra nō
colendo cōcedit colendū p pecūia
simōiā cōmittit. Rai. Si magiste-
riū ide q^zrit ineptus ⁊ valde igozās
vel recipit: v^o esse mortale pp picu-
lū qd seq^z: qz rōne magisterij d^oant
fides i qbus req^zrit vñ noimentū
prio seq^zur ex cōsilio malo: ⁊ hoc
pēcipue in theologica faciltate: ⁊ ad
mittens tales scienter ad magiste-
riū etiā vñ mōtalr peccare. Si q^z-
rit gradus: vl magisteriū nō ad vñ
ltatez aiāz ⁊ dei honorem sed ad
sui sustentationez ⁊ honore pūnet
ad ambitionez: ideo vide de ambi-
tione qñ mortale est vel veniale. Si
inde q^zrit emptionē vel diuicias vl

libertate: totū est dānabile p̄fertī in
 fligiōsis. Si docuit publice i theo
 logia exn̄s i mōtali notozio pecca
 uit mortali. Petrus si scientias p̄
 hibitas legit vl̄ didicit vt nigromā
 tiā vl̄ artē notozā z hi' mōtale ē: l̄
 nob̄ilr i gr̄as se ad docēdū posuit: z
 errores nob̄iles docuit ē mortale.

Si n̄ adhibuit diligētā ad p̄fectū
 scholarū i scia z morib' q̄ d̄bit fa
 ciens nimias vacatiōes: vl̄ nō vti
 lia s̄z curiosa docēs: l̄ d̄ morib' co
 rū nō curās: nec p̄pescēs i q̄ potuit
 i hi' negligētā nob̄ilr cōmittēs mō
 tale est. Si vniuersitatis iuramēta
 nō ipleuit mortale est p̄ctm. Si se
 iacuit d̄ doctria: vel alijs detrahit
 se p̄ferendo: vl̄ eis iudic: vel seccas
 nutrit iter scholares: vl̄ scholar̄s
 alterius doctoris ad se traxit iuste
 vl̄ p̄pōse idutus ē: de q̄bus vide
 s̄. d̄ hi' grauitate. Si scholares nō
 fuerūt obediētes doctori i his q̄b'
 tenent. Si rixas iter se fecerunt.

Si minus aptū elegerūt ad legen
 dū ex cā iniusta. Si dimiserūt ieiun
 ia ecclesiastica cū ieiunare possēt: l̄
 misse auditiōez i festis: vel alia sa
 c̄ra. Si cōtendūt i disputatiōe p̄tra
 vitatez ne videāt succūber. Si sup
 biūt ex scia. Si aliquē malū finē in
 tēdūt ex scia sua l̄ lucra iusta curio
 sitates abinōdes z hi'. Si sūt negli
 gentes rē studio. Si pdigi i expen
 dēdo: z d̄ alijs iqrēndi sūt: put vide
 bit expedire d̄ dictis. s̄. i p̄ia pte z
 i fa. Si nimis ardent̄ studuit in li
 bris gētiliū pp̄ ornatiū nimis vacā
 studio vtiliori vl̄ necessario vel sa
 cre scripture p̄cipue q̄ ad religiosos
 vl̄ i poetis pp̄ mām turpē qz istō

est mōtale. 37. di. c. ideo p̄hibetur.

De medicis z aromatarijs. c. 6.

Iposuit se ad praticā i medi
 cina sine sufficienti p̄tia qz
 si paz vel nihil studuit vide
 tur mortale: qz exposuit se piculo
 occidendi hoies. Si pitus z suffici
 ens exn̄s obmisit aliqd̄ d̄ p̄tinenti
 bus circa ifirmos q̄s hz in cura ex
 negligētia qz ex negligentia nob̄ili
 vñ secutū est magnū nocumētū i in
 firmū l̄ seq̄ potuit: male potuit ex
 cusari a mōtali. Si vō pua negligē
 tia: est v̄tiale: vt si n̄ visitat ifirmos
 sollicitē z hi' vbi tñ nō est piculū.

Si d̄dit medicinā l̄ p̄siliū p̄ salute
 corp̄is in piculū tñ aie pp̄ q̄ ventat
 q̄s ad peccatū. i. d̄ p̄cepta: puta vt
 fornicez q̄s: vt euitet certas ifirmi
 ates: l̄ medicinā dat p̄gnātī ad oc
 cidēdū puez p̄ p̄seruatiōe m̄tis: vl̄
 potū iebziātē: z huiusmōi mortali
 peccat: z h' p̄hibet i. c. cū ifirmitas
 ex. d̄ pe. z re. Si suauit p̄ceptū fa
 ciū a medicis. l̄ q̄ educat ifirmos
 qñ p̄ vocant̄ ad visitādū eos ad p̄
 fessionē faciēdā: qz obmittēdo hoc
 fm̄ doctores peccat mortl: vt di.
 c. cū ifirmitas d̄ pe. z re. si paupes
 ifirmos q̄s nouit nō valentes soluē
 nō visitauit grat: qz ad hoc tenet z
 ē soluer p̄ eis medicias si p̄or als
 mortale ē: di. 83. c. i. z i gl̄. sup̄ vbo i
 feras. Si nimis larg' fuit ad educē
 dū debiles ad frāgēdū ieiūta eccle
 siā rōnabili cā: qd̄ frequēter faciū
 non est sine peccato. Si vō ēt sanis
 distuadet ieiūta eccle dicens noci
 ua eē z sic iducūt ad frāgēdū ieu
 niū sine cā mōtale ē. d̄ pe. ol. l. c. no
 bili. Si d̄dit medicinā dubiā sana

hōis vel mortificatiōis vř mortale
 7 vt dicit. c. cum infirmitas extra
 de pe. 7 re. potius dz dimitti in ma
 nibus dei q̄ exponi piculo medici
 ne. De emulacione medici 7 detra
 ctione quā faciunt medici interro
 gandū est prout habes. s̄.

De aromatarijs.

Si cōponendis medicinis n̄
 ponit q̄ ordiat medicus cū
 nō hñt. vel ita bona vt est ne
 cesse in quo offendunt medici n̄ fa
 cientes añ se cōpōt. nā si ex hoc seq̄
 tur graue piculū i iūmo: l' nō opaf
 sanitate quā fecisset si bñ fecisset illā
 mortale ē: 7 eti i medico si h° diffi
 mulauit. Si docēt vl' vendūt ea q̄
 pcurāt aborsū ad illud faciendū:
 vl' vēdūt venena his quos credūt
 ad vsuras mortale peccatum est.

Si sophisticāt aromata qd̄ frequē
 ter faciunt ponētes i eis vnu p alio
 vel i electuarijs supris spēbus 7 cō
 fectiōib' in cereis faciētes malas
 mixturas 7 vendentes p puris qz
 vltra peccatū tenet ad restitutionē
 illis ad quos tales res vendūt seu
 erogaf p paupibus cū incertū sunt.

De nimjs p̄cijs piurijs 7 mēda
 cijs 7 diminutis pōderib' q̄ faciūt
 interrogandū est. put. s̄. l. c. d̄ fraudu
 letia 7 alijs vitijs i p̄ma pte. c. i.

De mercatoribus cāpsoribus 7
 proxenetis. c. 7.

Ericatoribus cāpsoribus 7
 m̄ pxene is q̄rendū est. Si mi
 sit nō soluz arma 7 lignami
 na s̄ 7 q̄cūqz mercimonia ad Ale
 xandriā vel partē egypti: vl' terras
 sarracenoꝝ soldano subiectas ex
 cōicatus ē excōicatiōe papali i n̄

habuit licentiā a papa of q̄ veneti
 hñt. Si negociant n̄ pp aliquēz si
 nē hōestū puta sustentationē fami
 lie sue ex lucro moderato: vl' pp su
 stentationē paupeꝝ vel p̄uiciōe co
 rri pro ciuitate necessarioꝝ 7 hi'
 negociant pp auaritiā: 7 ad thesau
 risādū est mortale pctm̄ si i lucro cō
 stituūt finē: vel si itendunt lucz per
 fas 7 nefas si pñt. Si cōposuit se
 cū alijs mercatorib' q̄ nō vendāt
 d̄ aliquo minori p̄cio q̄ cōuentum
 fuit iter eos: qd̄ est excessū: vt si co
 ganf p̄sone emere caro p̄cio p̄ tñm
 est: 7 legibus phibitū. Hosti. Si vē
 dunt merces p̄ maiori p̄cio q̄ vale
 ant: 7 ex eo q̄ nō soluit fecit ei ter
 minū sed etiā mutuat ei pecuniā ali
 quā vsurā cōmittit. Si vendēdo
 mercatāias suas puta lanā vel pā
 nos recipiēdo p̄ p̄cio alta mercē
 monia puta sericū p̄ aromatribus
 vel aliā: qd̄ vulgari of barato mul
 to maiori p̄cio vendūt sic q̄ si rect
 per pecuniā pctm̄ est iustitie 7 mō
 tale: nisi ille cui vendūt etiā lōge ma
 iori p̄cio tradat res suas tunc pōt
 vnus excessus cōpensari cū alio si
 sunt q̄si equales. Si vendēdo ad
 terminū plus iusto p̄cio vendūt rō
 ne dilationis tñm 7 diuersis spēbus
 cābioꝝ 7 varijs modis cābioꝝum
 vsuraz 7 fraudulentius i q̄titate
 7 q̄litate 7 substantia rez. Interro
 gādū est put hēs. s̄. l. c. de vsurpa
 ctione rei aliene. Si fraudauit l' frau
 dari fecit: vl' alius p̄ eo iusta peda
 gia seu gabellas mortale est 7 tene
 tur ad restitutionē: secus si de iur
 stis l' cū nō tenent loca i^a tura a la
 tronib' pp quod. hęc soluuntur pp

defectū dñoz. Si dedit falsas mo-
netas l' diminutas sciens p bōis: vl'
eas diminuit ē pctm̄ z tenet. sec' si
accepit mōetas valētes i loco p eo
qd' valēt ibi: z mit' ēs ad aliū locū
vbi plus valēt plus petit. Si faciēs
societatē cū alijs n̄ fidel' se hūit ali
q̄ occulta lucra sibi solī retinens: n̄c
ad ad satisfactiōē tenet: nisi certus
eēt q' soci' tm̄ dē occulte subtraxissent
Si fec' p alijs securitatē cū fraudib'
nā sū fraude affecurat' merces per
ma' vl' p trā: z i die q'ret' emolumē
tū plus l' mīus fm̄ q'ritatē l' piculū n̄
vl' illicitū cū substat piculo mag' Al
securatio vō pecūie p modū satisfac-
tiōis q' vlgariē dī scripta: vbi nul-
lū ē piculū z dānū n̄ i tutū q'tū ad
p'ciaz: secus si sibi est piculum ibi.
Si accepit pecūiā aliquā sub noie
dispositū rñdens sex vel octo p cete
nario: z cū illis pecunijs lucrat' ipe
mutuāto vl' alijs illicitū p'actibus
ad rōnē. p. io. p cētenario z hī' cō-
mūit duo mōtalia vnū ē accipiēdo
aliō mutuādo z tenet d' vsura. Si
se iromisit i barocholis ritracolis
achasinis q' vocabl'a nō dēclaro ob
breuitatē sz d' his vide i sū. li. 2. ti. qd'
malicie sūt i eis achasinū dī qñ d's
gerit negocia stipendiarioz. Idē si
dñoz laborans p eis z cū mutuat
eis pecunias cū expendit recipiēs
ide certū lucrū vl' salariū: z quātuz
meret labor p iustis causis pōt ac-
cipe: vñ p bellāib' iūste n̄ pōt acci-
perōne mutui nihil plus: als vsu-
ra est. Si vsus est plurijz z mēda-
cijs emēdo z vēdēdo q' solent eē
his cibis z potus. Et de his dicit vt
.s. i. p' pte locis suis z cū stat i ta: i

pposito vtendo mendacijs z piurj
z dolis qñ occurreret semp' ē i moz-
tali. Un̄. nō est absolūedus nisi dis-
ponat abstinerē ab illis vbi est moz-
tale. Trez si emit res raptas l' fura-
tas p mare l' p terā: dicit vt. s. i. p' pte.
.c. 2. Si emit l' vendidit diebus festi-
uis absq' necessitate sz p cupiditate
l' fecit rōcinia libroz: l' fecit suis dis-
cipulis: dicit vt. s. d' obfuarōe festoz.
Si fuit p'xena seu mediator q' dī
sēsale p'ratuū fraudulentoꝝ scieu-
ter mortale est: z tenet leso satisfac-
re. Si fuit mediator p' tractus vsura-
rij itēdēs vilitatē vsurarū z suaz
magis q' accipientis sub vsura mō-
tale ē: z si ipe iduceit ad mutuādū
alios ad vsuras q' h' nō cogitabāt
vl' tenere ad restitutionez. Si me-
diator extat i alijs p'cibus: vt ven-
dendo domos eqs z alia aialia: z
male p'suluit ep'roz i eius danū el
sui vilitatez z veditōis peccat mō-
tali z tenet leso ad oēm satisfactō-
nez: z ep' tenet si idānū venditōis p'
suluūt si i fiendis m'imonijz vtitur
mendacijs z hī' i notabile dānum
contrahentium peccat mortaliter.

De artificibus z mechāicis. c. 8.

I fecit artē cuius opus ē cū
l' pctō: vl' ad pctm̄ i mortale: vt
plurimū sicut facere taxillos
seruire vsurarijz i illa arte. Militē
i bello iniusto: nauigio p'ratō: le-
nocinio itēdendo baratariā z hu-
iūsmōi: oz q' dimittat ex toto artē:
alias nō est absolūedus. Si artez
fec' cuius artificij pōt eē ad bonū z
malū finez z vsum: vt gladios balī-
stras laceas venena: z hī' si vsu-
potest estimari q' emptoz velit ad

malū vsū nō pōt facere vel vēde
re scā: vt puta i iniusto bello: secus
si dubitat. Si q̄ etiā semp q̄ sūt ad
malū vsū q̄si semp vt facer facos: r
certa r hī dōz dimittere. Si mēda
cūs vtit plurijs dōl malis mēsuris
vl pōderibus. Si festiuis diebus
laborauit. Si nō telu nauit cū pos
set mod rādo laborē: d̄ q̄b̄ dic vt
s. i p̄ma pre. c. 23. r. viij.

De lanificibus.

I vendit pānū lane lanē ex
f minus p̄ciose p pāno lane
magi p̄ciose: r sub isto p̄cio
l vni^o nature p alia: vl cū aliq̄e de
fectū habēt ac si nō hab ret nil mi
nuēs d̄ p̄cio: vl si i festis fecit lanā
tēder sine necessitate. Al cū nō ple
ne soluit laboratib^z r hī: i his .n.
maius r minus peccatū h̄z mām.

De setariolo.

I textorib^z serici p̄ciū sui la
f boris dar nō i pecuniā: s̄z in
reb^z diuersis: puta pāno se
rico tritico r hī: r cū ille nō idige
at illis: o3 eū vēdere miori p̄cio q̄
ille recepit: peccat mortāl r tenet
ad restitutionē d̄ dāno: nisi a p̄nci
pio cum eo sic conuenerit q̄ daret
de huiusmodi tali p̄cio: tunc autēz
non videntur deceptio.

De tab mario r hospite.

I vendit vnā spēm vini pro
f alia vl liphatū vinū p puro
vl ad clarificandū vinum fe
cit: aut misit aliq̄ nociua corporib^z
vl nō dedit plenas mēsuras l in ta
berna tēnuic mēsurices r ribaldos
vl lufos ad taxillos: vl aduertē
ter dōt: his q̄s vidit iebriari pecca
uit i q̄bus dā mōtalr. In alijs vō ve

ntialiter r tenetur d̄ dānis.

De macellario.

I vendit carnes coruptas p
f sanis q̄d ē mortale si vnā
spēm p alia: vt capzā pro ca
strato: r hī: vel dūniuitū pōdus:
vt. ij. vncias pro libra peccauit mō
taliter: r tenetur de dānis.

De pistore.

I fecit panē nimis pōderosū
f ita q̄ emētes sint dcepti: vel
mioris pōderis q̄ o3: vl fact
nā bonā alteri^o accepit cū fecit pa
nē r posuit minus bonā: l cū nimis
furfure peccauit r tenet faulfacere.

De sutoze pannorum.

I q̄d restat sibi de serico vel
f panno vel tela: vel alijs sibi
dat p fidis vestibus sibi su
rat illud si sit q̄d nō bile: nisi ille di
minute dedit sibi mercedē labo
ris r illud caput sibi ad supendum
tū vl vbi esset in pacto. Si nocti
bus vel diebus so. emnibus absq̄
magna necessitate laborat: vl si fa
ciat nouas inentiones vanitatum.

De aarificibus.

I vti vl si vēdit aux vl argē
f tū archimiatū p vō: vel aux
minus puz pro magi puro
peccat r tenet d̄ dāno. Si emit ca
lices sacros nō cōflatos p se q̄d p
bibet. De cerdonibus.

I vendit vnā spēz corij pro
f alia min^o bona i sutularib^z.

De fabris.

I ferrum pro calibe vl ma
lum ferrum.

De locatozibus equoz.

f I sciēt locauit equū defec
tuosū vl piculosū r hī: q̄l3

tenetur vltra pctm̄ de dānis: ⁊ sic
discurrendum est per alias artes.

De histronibus.

Ihistrion fecit repñtatiōes ⁊
socos i v̄bis l' factis turpia
p̄tinētes l' eccl̄ijs: v̄l i diu-
n̄is officijs l' t̄p̄ib' idebitis ē pctm̄
plus v̄l minus graue s̄m q̄t̄tatem.

De citharigantibus.

Si musicus citharigauit ad
sgregatiōes illicitas: l' eccl̄ia
l' orgāis pullauit ballatas puto mō
tale i pullante ⁊ procurante.

De seruitozib' ⁊ laboratozib'.

Si fideliter laborati sūt. i. nō
s bono exi cura ⁊ negligētia:
vel nō tm̄ quātū cōmo de po-
tuerunt peccatum est.

De agricolis ⁊ rusticis.

Si credit explicite mysteria q̄
s cōit solēngat ecclesia: vt i cā-
nationē passionem ⁊ resur-
rectionem. Si scit dñicā orōnē. De
obseruatōe festoz ⁊ ieiunoz si tm̄
pōt. De aditiōe misse i festis. De cō-
fessōe ⁊ cōione semel i āno fiēda.

Si recipit sac̄m p̄firmatiōis v̄l nō
qz tenet si pōt. Si tenuit p̄os filios
ad baptis̄m̄ v̄l cōfirmatiōnē qd̄ ē
p̄hibitū. De mēdacijs v̄o ⁊ piur̄ijs
⁊ blasphemijs ⁊ ebrietatib' iterro-
ga. Si ad meretrices accessit qd̄ ali-
q̄ nō credūt esse mortale: nec tm̄ tal
ignozātia excusat eū. Si decimas
nō soluit saltē s̄m p̄suetudinē loci il-
lius: qz peccauit ⁊ tenet satisfacere
de p̄terito: si sacerdos nō remittit
ēt oblatiōes s̄m p̄suetudinē loci n̄
dedit. Si de excōicatiōe nō cura-
uit: s̄z ingressit se dinis v̄l cōtēpsit vi-
tare excōicatos qd̄ ē mortale pctm̄

Si nocuit p̄ se l' p̄ familiā suā v̄l aīa-
lia: puta discurredo p̄ prata alioz
l' imitēdo v̄l p̄mittēdo aialia intrare
ad pascēdū: l' si mutauit simios pos-
fessionū: vel arrādo aduat d̄ tra. p̄l
mi vicini agro suo i his peccauit s̄z
q̄t̄tate dāni qd̄ itēdit facer: ⁊ tenet
satisfacē. Si dolū cōm̄ itit i agri-
cultura v̄l nōbilē negligētā i dānū
p̄roni: vt nō simādo tras v̄l cultiuā
do l' seminādo l' recolligēdo fructū
d̄ biro t̄p̄e p̄p qd̄ d̄p̄erūt l' bones ni-
mis fatigado: v̄n d̄struūt: ⁊ p̄cipue
ad lucz h̄ndū suū peccat ⁊ tenet d̄
dāno. Si tenēs possessionē ad affi-
ctū male tractauit: vel si p̄riarius si
r̄ndet dñis d̄ q̄t̄tate tota debita sin-
gens se minus recolligisse tenet dñis
de dānis. Si aialia tenens ad soc-
cidā nō r̄ndet ex iregro dāni d̄ lana
caseo ⁊ feibus: ⁊ hī? In his ē pec-
catū mōtale vel veniale s̄z q̄t̄tate
dāni: ⁊ tenet satisfacē. Si diebus
festiuis laborauit ⁊ p̄cipue tempe-
messiū ⁊ vidētiāz absqz magna ne-
cessitate: vel d̄tulit ligna vel victua-
lia dñis suis mōtale ē. Si vacauit
ludis choreis ⁊ alijs vanitatibus.
Se gubernauit familiā s̄m p̄cepta
d̄i ⁊ ecclesie. De sup̄stitiōib' ⁊ fallis
opionibus q̄ solēt abūdare in eis.
Sed habet vota q̄ iplēt v̄l non:

De pueris ⁊ puellis. c. i.

Nq̄rdū ē d̄ mēdacijs ⁊ piur̄ijs.
l' r̄ijs. De votū n̄ iplētū q̄ tm̄ nō
obligat si irritant a parētib'
aī ānos pubertatis. De missa n̄ au-
dita i festis d̄ p̄fessōe ⁊ cōione sien-
da semel i āno. De irreuerentia ad
parētes ⁊ maiores. De rixis. Si v̄-
berauit clericuz: qz ē doli capax ⁊

cōicat' ē. De furtis factis d' reb' pa
 ritū l' magroz suoz. De d' ractatō
 nib' 7 turpibus ybis auditis vl' di
 ci libent'. De p'uelijs adiucic'. De i
 uidia 7 alijs put vl' plus 7 min' sz
 etatē 7 seū: p'cipue d' vitijs carnali
 bus cū mascul' 7 femis vl' p' seipos
 cōmissis: l' adiucic' q' hodie abū at
 i ipis pp' malas societas 7 occul
 tar'. Inrogādi si cū magna cautela
 7 a lōge vt nō addiscāt q' iḡāt. Mul
 to mag' h' fuādū ē erga puellas d'
 oib' p'dicti si credūt tē hūisse vsum
 rōnis iudicādū ē d' mōrali aut v'ia
 li sz r'gulas in p' 7 scōa p're d' illis .

De clericis 7 cōi. c. ij.

Irca clericos i cōi: a qlz cle
 c' r'ca pōt i'rogari cū vl' ex
 pedir': vt qñ tal' cleric' ē iḡ
 tus. Si accepit aliquē ordinē p' si
 moniā: qz p' h' peccauit mōtalr' 7 ē
 suspēsus fm iura antiq': nec pōt exe
 q' susceptū l' pmoueri vliū: nisi p'
 us p' papā dispēset: q' vez' ē si ipse
 fuit p'el' simōie: qz si iḡrātes eo pōt
 p' aliū ēt dispēfari: alr. n. sp' peccat
 mōtalit' exeq'ndo nec excusat eū iu
 ri iḡrātia. h' Rai. Si accepit aliqz
 ordinē lz nō p' simoniā: tñ a simōiaco
 i ord'e vel dignitate: siue occulto si
 to siue māifesto ē suspēsus 7 idiget
 dispēfatiōe pape: sz dū iḡrat sc'm. s.
 eū cē simoniacū excusat a pctō exe
 q'ndo officia sua: 3 cū rectificat nō
 pōt exeq' sin' dispēfatiōe. Si susce
 pit ordinē a simōiaco i ordie p'ferē
 do: vel bñfi. io noto: io s'lr ē suspen
 sus: sec' si simōia nō ē notoria duz
 vō nescit excusat mō p'dicto: sz non
 postea qñ certificat sz idiget dispen
 sauōe pape: als nō pōt exeq'. Rai.

Si recepit ordinē hñs aliquā irre
 glaritatē vt homicidij mualatiōis
 illegitantiōis 7 hi' si aq'sqz di pēsa
 tiōe peccauit mōtalr' nec pōt exeq'
 absqz dispēfatiōe als peccauit mor
 talr'. Si recepit ordinē exeōicat' l'
 suspē' vel iterdici' peccauit mōta
 lit'. 7 nō hz execurōes. Si exeq't offm
 alicui' ordis: vt cārādo eplaz vl' le
 gēdo euāgelijū vt diacon' i aliq' pdi
 croz irretit' snia peccauit mōtalr'
 nisi iḡrātia fci eū exculet: 7 ē irregla
 ri' Rai. Si accepit ordinē i aliq' pctō
 mōtali sciēter peccauit mōtalr': 7 q'
 tiēscūqz exeq't offm alicui' ordis i
 mōtali vt accolitatu' subdiaconatuz
 diaconatū mītrādo aliq' sacrm so
 lēnter. vt baptizādo cōicando p'fel
 siōes audiēdo: 7 hi'. Tho. mōtale
 ē Si exiit public' p'cubiari l' als
 notari' fornicatō ē suspēsus ab exe
 cutiōe officioz suoz: p'cipue a cele
 bratiōe missē 7 nō exeq't sic suspēsus
 efficit irregularis idigēs dispen
 siōe pape als nō pōt exeq'. Do. Si nō
 portauit tōsuram ex leuitate 7 lasci
 uia mortale videt. Si se exercuit
 in negocijs secularibus negocian
 do 7 hi' vel si tenuit tabnas ibi mī
 nistrās vel si lusit ad aleas 7 taxil
 los vl' se imiscuit enornitantiō' vel
 tur'ibus l' tripudijs cū femis. Si
 vlus ē offō ordinū sic d'bitis onā
 menti vt faciēdo subdiaconatū sin'
 manipulo diaconatū sin' stola: cele
 brādo missā cū d'fectu alicuius sa
 cre vestis ordiare. s. cassula amicti
 alba 7 hi' vel si ēt i lapide sacro:
 aut ēt sine lumie vel sine adiutorio
 7 sine missali 7 hi': qz i qlz hoz est
 mōtale peccatū si sciēter dimittit

ne excusat iur' i'gratia. Si ex his
l' sacris i' sub diaconatu: 7. s. obmilit
horas canonicas: qz i' qlz die q' ob-
milit aliq' hora: et bte v'g'is: cu' pos-
set peccauit mortal'. Si ex negligē-
tia obmilit: iec' si ex obliuioe: 7. tūc
tenet dicere qm' recordat: aut si omi-
sit ex ipotenna infirmitatis 7. hi' de
cā. Si dicēdo horas alijs exerci-
t'is se occupauit manualib': vt fa-
ciēdo coqna 7. hi' v'f' mortale: qz nō
sufficit pcepto ecclie. Si mētē cir-
ca alia vagat volūtate nō curās:
7. sic qsi p' totū officiu' v'f' mortale: se-
cus si pponit velle attēder: 7. d' istra
bit: s'z cu' auertit displicet ei Petr'.
Si recipit ordinē sacrū an' etate le-
gitimā. s. sub diaconatū an. 18. ānos.
Diaconatū an. 2. 7. sacerdotū an. 25.
suffic' ānus i'choar' peccauit morta-
l'it: nec d'z exeq' an' etate l'iaz s' h' fa-
ciat offm' n' efficit: irregular' s'z cōez
opione s'z peccat. Si sacerdos exi-
stēs p'misit aliq' simoniā: puta au-
diēdo p'fessioēs p' b'ndo pecūiā: als
nō auditurus: baptisādo: cōicādo:
lungēdo: v'edēdo sepulchras 7. hi'
mortale ē. Si i' p'fessioe cōione l' in
collatiōe sacramtoz obmilit d'bitā
mām v'f' formā l' ritū: i' qlz hoz est
mortale siue ex certa scia factū siue
ex ignorātia crassa v'f' nōbili negli-
gētia: nā inō seqt' magnū p'clm' 7. i'
reuerētia del. Interrogādū ē. n. de
formis. s. baptisim' eucharistie 7. a-
lioz sacrozo q' sūt maior' pōderis:
si sciūt eas: q's hēs istra. c. vltio. Si
notozijs p'ciōib' d'dit eucharistia l'
alia sacra nō penitētib'. Si oculis
p'ctōib' q's ipse sciuit d'negauit
publice eucharistia: vel alia sacra:

q'a in vtroqz v'f' mortale: s'z etiā ipsi
peccēt peccōdo 7. sumēdo. Si cele-
brauit cū mortali n' p'fesso s'z p'ritus
mortali peccauit: nisi aliq' necessita-
te istate: 7. sacerdoti copā non hūte-
tūc sufficit p'ritio: s'z sine hac cele-
brauit mortali peccauit. Tho. Si
celebrauit nō dicitis matu' inis mō-
tale ē. Si dicēdo missā n' p'fecrauit
putās ex h' euadē p'ctm' mortale ē
7. grauissimū. Si celebrauit ad faciē-
dū veneficia seu maleficia. Si n' d'z
xit ex itegro: s'z dimisit nōbiles par-
tes misse ex i'gratia seu festiatiōe p'
cipue canōis. Si dicēs vba n' itēdit
p'fess. r. Si n' sūp'lit sacz. Si n' teiu-
n'. Si plures missas i' vna die d'z
xit i' usu nō apcesso. Si n' i' agō sed
fermētato accipit. Si cū hostia q'
si corrupta: l' v'io acetoso p' qsi putri-
do. Si sēp i' missa occupat' i' varijs
cogitatioib' volūtarie l' n' curās su-
it d' attēdiōe. Si nō posuit aquā cuz
v'io i' calice ex i'gratia l' certa scia in
qlz hoz p'dictoz est mortale. Si n'
diligēter fuanit eucharistia sub se-
ra: pp' qd' aliqd' p'dit: v'f' a muzib' de-
uorat. Si nō defert infirmis apte: 7.
cū lumie mō d'bito. Si euomuit sa-
csm' pp' ebrietatē v'f' ex voracitate.
Si nō renouauit vt d'z: pp. qd' effi-
c' putrida l' marcida l' v'mes gnan-
tur. Si dedit infirmo patiētū vomitū
sciēt. Si stilla sanguinis cadit in
terrā: 7. i' his frēqnter ē mortale: s'z
nō semp. Si nimis raro celebrauit
p'cipue si nō celebrauit in magnis
solēnitatibus v'f' mortale secūdam
Tho. Si promisit alicui d'cere mis-
sas recipiēs elemosynas: 7. nihil i-
tendit facere v'f' mortale. Si habet

polutionē nocturnā die precedētī i
 mediate ex cā vbi fuit mortale: vel
 dubitat fuisse mortale: celebrauit et
 p̄fess^o v̄f mōtale f̄z Tho. l. f̄z. Pe.
 d̄ pal. q̄n̄ sic icōritius accedit ad ce
 lebriādū v̄iale at̄ si ex cā vbi fuit
 v̄iale nisi sublit̄ necessitas. Si au
 diuit p̄fessioez alicui⁹ h̄ns auctoritatē
 te ab aliq⁹: si absoluit a casib⁹ a q̄b⁹
 si p̄ otuit: vt a reseruatīs siue ex cer
 ta scia: siue ex īgrātia crassa. Si iuro
 misit se d̄ disp̄s̄aone votoꝝ: vel
 absoluit ab excoīcatōe maiori abs
 q̄ sp̄ali p̄fessioe. Si posuit se ad au
 diēdū p̄fessioez oio īgrās ⁊ nesciēs
 discēnere it̄ mōtale ⁊ v̄iale ⁊ cōia
 mōtalia ē mōtale. Si absoluit quē i
 uenit excoīcatū maiori: ⁊ a peccat
 q̄ nō p̄t. Si absoluit eū q̄ nō vult
 a peccat⁹ discernere vel satisfacere
 q̄b⁹ o3. Si reuelauit p̄tē audituz
 in cōfessioe cognoscētī p̄fessū illū si
 ne licētia illius i quol3 p̄dictoꝝ v̄f
 mortale nec excusat īg orātia. Si
 nimis festinauit in audiēdo nō suf
 ficiēt̄ interrogādo. Si i p̄plexis ca
 sib⁹ peritiozel n̄ cōsuluūt. Si incaut⁹
 iniungēdis. penitētis: q̄ vel nimis
 graues: vel nimis puas: d̄dit. Si i
 trogauit de his d̄ q̄b⁹ n̄ debuit: v3
 nomē p̄sonē cū q̄ peccauit. v̄f incau
 te i turpib⁹. i Si p̄dicauit i pecca
 to mortali ex̄ns peccauit mōtalr ⁊
 toties quoties sic p̄dicat. Tho. Si
 predicat i aduertent̄ mēdacta: mōta
 le ē. Tho. Idē videt̄ si scandalosa:
 v̄n̄ p̄citat seditioes i p̄plo. Si predi
 cauit indulgentias discretas. Si p̄di
 cauit p̄ pecuniā: sibi p̄missā l̄ oādā
 simōia ē: v̄n̄ mortale. Si p̄dicat p̄
 p̄ter inanē gloriā: vbi p̄stituendo si

nē mortale ē. Si p̄dicauit sine licen
 tia. Si dixit nimis curiosa allegari
 do poetas ⁊ p̄hos fr̄q̄nter. Si fa
 bulosa ⁊ puocātia ad risū: si ab hī⁹
 se n̄ subtraxit cū posset: ⁊ iungeret
 ei peccauit. Si nimis familiarē cū
 mulierib⁹ p̄s̄iādo visitādo eas ex
 tra necessitate: p̄p q̄b⁹ multi scādali
 zāt: ⁊ ipse nouit h̄ possit eē mōtale
 Si visitauit monasteria ⁊ q̄ de cā
 Si cognouit cānalit̄ illā quā audi
 uit i cōfessioe: v̄f quā suscepit ad ba
 ptisimū v̄f cōfirmatioez p̄matrē q̄b⁹
 maximū ⁊ grauissimū ē scel⁹ p̄iter
 rekuatū ep̄is. De alijs v̄o i honestati
 b⁹ iterroga put videbit̄ expedire
 Si vestes sacras calices extrōia ⁊
 alia p̄tinentia ad cultū diuinū n̄ tenu
 it mūda ⁊ d̄cēt aptata p̄p magnaz
 irreuerentiā possit eē mortale. Si be
 nedictionē mēse ⁊ graz actioes nō
 dixit q̄b⁹ dicere o3 r̄liū. di. c. n̄ licet
 Si nō fuit b̄n̄ modestus aspectu as
 piciedo hic idē m̄lieres ⁊ vana q̄b⁹
 multū scādaliq̄at p̄sonas: s̄f̄r i icel
 su statu hitu auditu ⁊ hī⁹ actibus
 Si nō obediuūt mādāt̄ iustī suoz
 sup̄ioꝝ ⁊ s̄n̄s: ⁊ si p̄tēp̄sisset mōta
 le ē. De alijs v̄o p̄cis mortalb⁹ de
 q̄b⁹ hēs i p̄ria ⁊ fa p̄te. ā. iterrogā
 dū ē. put expedit f̄z q̄litate p̄sonaz
 De beneficiis canonicis. c. 12.
 Beneficiis canonicis. De
 oib⁹ iā⁹ dicit̄ i. c. p̄cedēt
 p̄nt̄ irogare. put credi p̄t
 ipos i ill̄ eē iuolutos ⁊ et̄ d̄ no tarl
 i h. c. Si b̄n̄ficiū simplex siue curatuz
 obtinuit p̄ simoniā c⁹ ip̄e fuit p̄sci⁹
 nō p̄t nisi p̄ papā disp̄s̄ari q̄ reti
 neat. Si v̄o īgrate eo siue sciente:
 simoniā cōmisit: talē o3 renūciare
 b

talī bñficio: s; nō dispensat: al fur-
tine tener: vñ p̄tinue stat talis ī pec-
cato mōtali postq; h̄ sc̄iuit: q̄nq; q̄
renūciat nec facit fruct' suos: s; te-
net restituere d̄ dictis expēsis facti
ī vtilitatē bñficij: 7 h̄ maxie d̄ sionie
p̄ mun' a mān. Si autē ignorāte eo
posset ēt p̄ aliū dispēlari n̄ tñ p̄ euz
cū q̄ cōmissa ē. S; si simonia ē no-
toria: ē et suspē' quo ad excurōez
ordinū: s; dispēlari pōt p̄ ep̄m si cū
eo nō ē cōmissa simonia: nō autē si est
occulta ē suspēsus q̄ ad ordies: s; dñ
tenet tale bñficiū ē suspēsus quo ad
se q; sine mortali pctō non exequi
potest. Si recipit bñficiū simplex
vl curatū p̄ p̄ces carnales. i. p̄ indi-
gno p̄rectas cuz cēt male vite 7
h̄: vl p̄ obsequz tpale factū ep̄o:
vl alij p̄ferentē peccauit mortaliter.
Si bñficiū curatū p̄ p̄ces su-
as recepit et si alias dignus sit: q; t
tales p̄ces estimat p̄ idigno tāq; am-
bitioso 7 p̄suptuoso p̄misit simoniā
vñ mortale ē s; l̄bo. forte tñ non
tenet renūciare. Pro bñficio autē
simpli s; p̄ozigere p̄ces p̄ se si als
est dign': vl et p̄ bñficio ī generali
7 hoc intendēs ad sui sustentatiōez
n̄ ad curā nec magis curatū petēs
q̄ aliud. Si querit vel h; bñficiū
non intendēs clericari sed vxora-
ri: 7 uēdēs gaudere de fructib' bñ-
ficij. vl vsurpatio rex ecclesiaz: et
p̄tra itētiōez dotatiū eccl̄as. Et ideo
grauē peccatū est. Si non fuit ele-
ctus a patronis: l̄ a collegio: 7 p̄fir-
mat' p̄iupiozē ad quē spectat siue
p̄ ep̄m īstitutus: s; l̄ de mādato l̄
manu dñi tpalis vel p̄ potētiaz ac-
cepit: 7 dñi trusus: q; fur est 7 latro

nec pōt aliq̄t dispōdere ī tpalib' vel
sp̄ialib': vñ nec absoluere nec sa-
cra pōt dare parrochiā illi eccl̄ie
s; ī q̄ly h̄ actū peccat mōtali. Si
renūciat alicui bñficio q̄ h; eo
pacto q; det p̄ sanguine: vl p̄ pecu-
niā p̄ h̄ libi datā simonia ē 7 mo-
tale ī vtroq; nec pōt ip̄e sibi retine-
re tale bñficiū s; sibi collatū. Si p̄
mutatiōez sui bñficij eccl̄ie fec̄ cū
bñficio alteri' p̄ueniēdo iter se: abs-
q; iudicio supioz ad quos spectat
collatio bñficioz 7 sionia reputat
de his vide plenius in sūma. Si
recipit bñficiū ex illigūm' abs-
q; dispensatione q; contra iura: is
tenere non potest. Potest autē cuz
eo dispensare de simplici bñficio
ep̄s. De curato vō l̄ d̄ gitate solus
papa. Si fuit elect' per simoniaz
nō valet electio vl si ipse aliquē ele-
git per sionia: vl ad ep̄atū vl cano-
nicatū l̄ ad aliam ecclesiam: vl cle-
rici collegiaz eccl̄iarum: vel si
als indignū ignorantem 7 publice
malum elegit ad prelaturā. ex ami-
citiā 7 h̄ mortale 7 grauissimū ē 7
oia mala que sequūt ei impurātur
Si male tractauit bñficiū seu eccl̄e-
siā p̄mittētes ecclesiā vl edificia rue-
re vl possessiōes incultuari: 7 als
res d̄perire mortali peccauit: 7 te-
net ad restitutionem seu satisfactio-
nem si committit notabilē negligē-
tiā: 7 danū sit notabile. Si fruct'
bñficij nō bene expēdit: v; vltra
subuētiōē suā subueniendo pau-
perib': s; d̄slapidauit in conuiujs
7 turpibus l̄ et dedit p̄ sanguine si
indigētib' mortale ē: secus si p̄ sagul-
nei d̄igent: q; tñ pōt dari eis. Si

plura beneficia hñtia curā tenet absqz
 dispēsa: tōc fur ē r laico nā hñs bñ
 ficiū cū cura: si recipit 2^m cū cura ip
 so iure vacat p^m. c. d. mltā d. pbe. ex
 tra r h postqz hñt pacificā possessi
 onē sed bñ hñe ponit r fruct^o el^o p
 cepit: alias nō vacat p^m: v3 si fruct^o
 scōi bñficij pcedūt alteri p papā p
 illo tpe n̄ vacat p^m extra d. pbe. li. vi.
 .c. si tibi pcesso. Si hñs pbedā hñ
 tē dignitatē r si n̄ curā ataz: si reci
 pit scōz sllr vacat p^m extra d. pbe
 .c. d. multa r i suo casu r i pōi tene
 tur ad restitū: qz fructuū si recipit
 Si hñs bñficiū vnū violēt occupat
 2^m. l. si scit se tñndit sllr pdit p^m: r si
 qd hēbat ius i 2° et pdit r vacat illō
 2^m d. pbe. c. cū q. li. v. Itē nō pōt qd
 hēre dignitatē cū pbedā absqz dis
 pēsaōe pape. Quicūqz recipit psoa
 tū dignitatē l' offm l' bñficiū cui cu
 ra ataz sit annexa: si añ obricat si
 mile: cū sit priuat^o p^o vt dcm ē si nō
 dimittit p^m absqz mora i man^o ddi
 narij i c. epatū ē ipso iure ē et pri
 uatus 2° r ē inhabilis ad sacros ordi
 nes r ad qdōqz aliō beneficiū: per
 extranagatē. Joānis. 22. Itē absqz
 dispēsaōe nō pōt qd tenere plures
 ecclesias l' pbedas q in n̄ hēant cu
 rā ataz nisi i. v. casibus. P^oimus
 qñ sunt ita tennes q neutra illaz
 sufficiūt ad sustentationez. Scōs si
 vna dependet ab altera. 3° pp ra
 ritatem clericoz. 4° si ecclesia est
 annexa prebende vel dignitati s^o si
 h3 vnā intitulatam r aliaz cōmen
 datam sed talis cōmenda de par
 rochiali ecclesia fieri nō pōt: nisi ei
 q attigerit vigesimūqntum annuz
 r sit sacerdos r talis nō potest cō

mitti nisi vna ex euidētī necessitate:
 vl' vilitate. r durat nisi per vi. mē
 ses: extra de elec. c. nō i. vi. Si
 h3 plures ecclias: vel prebēdas ha
 bētes curā atari absqz dispēsaōe
 pape fur ē r laico: r tñue i mor
 tali. nec eps pōt dispēsare i h. Si
 ē h3 p dispēsaōe em pape: s3 sur
 repūcie: puta qz petēdo vnū racu
 it d' alio q hēbat: vel dixit se hñe le
 gitimā etarē cū nō hñer: r h^o id iū
 diciū ē. Si p dispēsaōe episco.
 h3 plura beneficia: s3 simplicia. s3
 ad supfluitatē: vel ēt p dispēsare
 pape simplicia: vel curā: cū vnū sit
 bi sufficeret fm statū suū nō videt
 tur i cōscia sua: qz dissipatio ē: r n̄
 dispēsatio. Si accepit eccliam
 parrochialē a quocūqz: cū nō atti
 gisset. xxv. ānu3 absqz dispēsaōe
 pape: circa etarē nulla ē dispēsatio
 r nullū ibi ius h3. c. l3 canō d' elec.
 i. vi. Si ūtra añū pputādū a die
 assignatōis sibi regimō ecclesie:
 nō fecit se ad sacerdotiū. pmoueri
 ē ipso iur^o puatus. e. c. l3 canō. Itē
 tenet psoaliter residere i residētia
 pōt tñ episcop^o cāronabili dispē
 sare ad tps iū. S3 de pmotiōe ad
 sacerdotiū ūtra añū nō extēdit ad
 ecclias collegiatas hēntes curam
 nec ad assūptos ad earūdē regimū
 de elec. c. statūtū li. vi. Possunt ēt
 episcopi dispēsare cū ipso: q hēnt
 vel habebunt ecclesias parrochi
 ales: vt vsque ad septennium lite
 rarum studio insistentes: pmoue
 ri non teneatur: nisi ad ordinē sub
 diaconatus: quem nisi ūtra añ
 num ipsi suscipiant: sunt ipso fa
 cto priuatū tali beneficio: r medio

tye vñ vicarios ill' ecclesijs puldeat
d' electi i. vi. c. cū ex eo. Si hñs qđ
cūq; bñficiū simplex: 7 quātmūq; pā
uū nisi dicat hōas oi die peccat mō
talr omittēdo ex negligētia et si nō
sit i sacris pñtut'. Si canonic' vñ
al' cleric' recipit quādianās distri
butōes qđ oāt i testētib' hōis cū nō
iter fuerit furtū cōmittit 7 tenet ad
restituōez. Si cū nō possit p se
curā exercere ecclesie nō posuit ibi
loco sui idoneū qđ bñ officiare: sed
malū 7 ignoratē qđ ex suo malo scā
daligat: vt notoz' furocatō 7 luro
7 hi'. vñ qđ nescit ministrare obite sa
cramēta 7 pñfisiōes audire peccat
mortalit': qm̄ oia mala qđ sequūt: ei
iputāt. Si vñ nō pōt iuētre idōeū
p se exerceat: l si nō pōt aliū puidē
renūciat. Itē nō l3 plato sub pre
cio vñ ānuo cēsu pcedē vices suas
seu iurisdictionē. qz spūale ē extra
ne plati vices suas. c. l. ij. 7. iij. v3 si
diceret pcedo qđ exerceas vices me
as vñ talē iurisdictionē. 7 totū lucrū
sit tuū: 7 dabis idē mihi tm̄ illicitū
ē l3 pmittēdo pure vices suas l3
pñtutere ei salariū hñ. q. ij. c. chari
tatē tuā. v3 dīcedo dabo tibi tm̄ p
salario tuo: 7 totū lucrū erit meū
Inno. bec. Si alienauit res ecclia
stica v3 mobilia bōa vtires sacra
l' imobilia: vt possessiones sine ne
cessitate vel maiori vtilitate: vñ nō
fuata forma iuris 7 hi' grauit pec
cauit. Itē de exercitio cure aniaz
qño se habuit i audietta pñfisiōnū
i collatiōe altoz sacramētoz: i visi
tatiōe firmoz: pñcipue ne deficient
eis sacramēta cū expedit. In admo
nitiōe lbditoz: i correctiōe vitioz

precipue quo ad notozios peccato
res cōcubenarios tenentes inimi
citas: 7 huiusmōi. si nō admōuit: nō
pñfiteres: 7 nō cōicātes ānuati qñtū
potuit significādo episcopo: cū nō
potuit: 7 hi'. nā oues ex negligē
tia perditē ab eo reqrent: d' qbus
7 alijs s' ocis: 7 hi' habes satis in
tertia parte sūme. Si aliōs pro
chiāos audiuit nō hñtel. auctorita
tez spālem ipse: vel ipsi: qz nō pōt
eos absoluer'. Si emit aliquas
res imobiles d' fructibus ecclesie
qz tales dēbent remāer' ecclesie: vñ
si emit nomie aliū: vt sic possz
oat 7 legat' cui vellz fraus ē: 7 fur
tū: 7 ad restōnem tenet. Si idul
gentias per se dedit: cū nō possit:
vel plures dixit hñe ecclesia suaz:
quā hēat ob qñtū: est mōtale. Si re
liqas nouas exhibuit populo ho
norādas nō approbatas ab ecclē
sia. Si nimis facilis fuit ad dispē
sādū in ieiunijs ecclesie. Si elemo
synas extorsit a populo 7 a subdi
tis ad q's nō tenebātur. Si qñtozel
dicer' mēdacia i ecclesia sua pmissit
7 qđ peius ē si fec' pactū cū eis d' q
ta. Si scōdas nuptias bñdixit.
Si permisit christianas nutrices
fuire in domo iudeozum. Si sub
stīnuīt sortilegas 7 diuinatrices i
i sua parochia. Si permisit ludos
vel malas cōsuetudines nō obut
ando quantum potuit. Clerici vō
qui māifestis vsurarijs alienigēis
aut alijs ozundis de terris ipso
rum ad fenus exercēdūz domos
locāt: vel alio titulo pcedunt ipso
facto sunt excoicati nisi sint ep'i: d'
vsuris. c. vsurarum li. vi. Clerici

archidiaconi plebani: decant: ppo
 fut: cantores: ⁊ alij clerici psonatū
 bñtes ac et sacerdotes q̄ audiūt i
 scholis leges v̄l p̄physicā: p̄ duos
 mēses si nō dimittūt hī lectioes sūt
 excōicati. c. sup̄ specta. extra ne cle.
 l. mōa. Clerici ⁊ religiosi q̄ iducunt
 aliquē ad vouēdū vel iurādū vel
 fidē ip̄posita seu alias p̄mittēdū vt
 septuras ap̄ eos eligāt: l. iā electā
 non mutant sunt excōicati: nec pos
 sūt absoluti nisi per papā: nisi i mō
 tis articulo: cle. cupientes de p̄cis
 idē de rel. Clerici qui scienter ⁊
 sponte participauerunt cū excōica
 tis a papa ⁊ ipsi of̄ officijs recepūt
 sunt excōicati: ⁊ absolutio pape re
 seruat. c. significati extra d̄ sen. ex
 cō. falsantes litteras pape. v̄l fal
 sis sciēti vtentes: vel remouentes
 et vnam litterā de bullis pape sunt
 excōicati ⁊ absolutio pape reserua
 tur. Clerici sepeliētes in ecclesijs
 vel cimiterijs eoz excōicatos a iu
 re: l. usurarios manifestos vel noia
 tum sterdictos tpe interditi i casu
 bus nō concessis sūt excōicati: cle.
 eos de sepultu. Sepeliētes v̄o se
 occidentes: vel iro: niamētis mori
 entes: ⁊ hī peccāt mōtali: nec sūt
 excōimunicati.

De religiosis. c. xiiij.

Ircā religiosos ⁊ religio
 sas. Si sūt clerici vel ordi
 nati i terrogari possūt de
 his d̄ q̄b̄ supradictū est i. c. d̄ cleri
 cis i coi. put erit expedies. Si v̄o
 sunt beneficiati i ecclesijs curati d̄
 his habes i. c. precedēt sed: et v̄l
 tra: predicta et de i s̄ascriptis q̄ sūt
 p̄a eoz dicēduz est ⁊ p̄io. Si

fuit recept⁹ ad mōasteriū p̄ simōiā
 mōtale: ē si v̄o fuit simōia mētalīa
 tm̄ p̄nta abolef: si v̄o pactioalis: qz
 s. mōasteriū exigit tm̄ als̄ nolebatz
 eū recipere ⁊ i grediēs l. p̄piq̄ et̄ tm̄
 d̄derūt l. m̄m̄ p̄ ip̄so igressu: nisi fō
 re cū monastriū ē ita tēne: q̄ n̄ suffic
 illi puidere: nā tūc oblati sp̄ualib⁹
 gratis. i. ingressu l3 petere ⁊ pacifici
 de t̄palib⁹ de q̄b⁹ d̄beat viuere: l.
 dicere illi poza tecū si vis comede
 re mecū f3 do. ⁊ aliquos alios: se
 cus si monasteriū ē p̄igue ⁊ potest
 illi puidere nō potest fieri aliq̄ pac
 tio vel exactio abiqz v̄tito simōie
 tūc v̄ltra peccatū recipiēs l. recept⁹
 vel recepta d̄bet expelli de illo mo
 nasterio extra d̄ simōia. c. qm̄. Pōe
 tm̄ ep̄s in hī dispensare. i. vt nō ex
 pellantur de monasterio. Rai. et
 Uul. p̄cipue reperit talis simonia i
 monalibus vbiqz terraz: nō sic ve
 ro ē de v̄ris religiosis. Si igressus
 ē relegionē nō pura intentioe. i. ser
 uendi deo sed alia de cā v3 nō la
 borādū v̄l si ē monialis qz nō potu
 it nubere: ⁊ qz posuerūt parentes
 ip̄az inuitā l3 malefecerit: tū p̄t et
 dz mutare itentionē. i. vt ibi mane
 re velit ad seruendū deo: ⁊ sic erit
 in bono statu: als̄ erit i mōtali. Sz
 si repit se in mōasterio dissoluto n̄
 viuēte regularit̄ q̄rat. si p̄t muta
 re locū cū dispensatioe si idiget q̄b̄
 tm̄ i monali erit difficile: q̄b̄ si non
 p̄t nō sequit turbā. i. alios l. alias
 in malū sed seruet ipsa ordinē suuz
 si ad bonū nō p̄t reducere alios l.
 alias. Si ingredies monasteriuz
 reticuit ip̄edimēta que habuit ad
 illū scienter: v3 qz erat seruus. vel

habebat occultā infirmitatē: vel al-
terius religiōis p̄fessus cōiugatus
debetor i multis: ⁊ hi^o peccauit mor-
talit̄: p̄cipue si sciebat tale impedim̄-
tū ⁊ illō n̄ posse recipi ad religio-
nē. vel d̄ his iterrogat̄ mēdaciū
dixit ⁊ p̄t: ⁊ oꝝ d̄ mōasterio expel-
lit: si alit̄ puidere nō p̄t. Si hēt vo-
tū religiōis arctiōis atēq̄ irat la-
zioꝝ p̄us oꝝ q̄rere disp̄fatiōem si
ēt cēt bōa: ⁊ multo forti^o p̄ p̄fessio-
nē iyna religiōe nō p̄t ad aliā trā-
sire eglē l' laxioꝝ: ⁊ d̄ mēdicatē or-
dine ad mēdicatē: v̄l d̄ mēdicatibus
ad mōachalē trāfī nō p̄t sine dis-
pensatiōe pape: nisi ad cartusiēses
Si induxit aliqueꝝ ad religionē p̄
simoniā: vel per fraudes puta asse-
rendo ibi obseruari regulā: q̄d nō
fit: vel dicēdo se ad nihil obligari
⁊ reticendo securitates religionis
quas ille nō intendit seruare: ⁊ hi^o
peccauit mortalit̄. De illis: q̄
etiā volentes ingredi religionē ali-
quam: in q̄ bene viuatur: auertunt
vt trahat aquā ad suū molēdinum
ifamātes illos ēt crimia iponētes
suas at v̄sq̄ ad tertiu celū extollē-
tes n̄ euadere dānationē: certū est
q̄: cōtra caritatē agūt p̄ra iustitiā:
⁊ p̄ra sacrā scripturā agunt.

De voto paupertatis.

Si religiōe ex̄tis obfauit pa-
uptati votū nihil r̄tinēs: l' re-
tere d̄liberās. ē mortale. n. p̄ū ha-
ber: ⁊ toties q̄tēs illō p̄p̄it. d̄r at
p̄ū q̄d celat p̄ozi suo: v̄t si hēat: ⁊
teneat pecniā v̄l vestē nesciētē pla-
to: l' si sciat tñ p̄ra volūtātē eius ⁊
absq̄z licētia l' d̄ licētia ei^o ⁊ volūta-
te. tñ nō patus sibi tradere ad pe-

titionē ei^o s̄z recusare si poss̄: d̄ fac-
to: ⁊ multo pet^o si nō solū mobilia
s̄z ēt mobilia vt reddūt^o ⁊ possessi-
ones retinet vt p̄a dās v̄dēs ⁊ dis-
sipans vt placet: nec plati^o p̄t dāe
licētia sic retinēdi: nec papa p̄t in
p̄o disp̄lare extra de statu mōa-
choꝝ. c. cū ad monasteriū. Si d̄dit
bōa monasterij siue cōuēt^o absq̄z su-
p̄ioꝝ licētia habita l' p̄sūpta. Si alī
qd occulte recipit vel tenet mōtale
ē ⁊ p̄tas. Si reperies se i loco vbi
non viuatur in cōi: pp̄ q̄d oꝝ eū sibi
puideri d̄ necessarijs h̄z aliqua ve-
stimēta vel pecuniā ⁊ aliqd̄ hi^o cū
bona licētia bñ placito plati aduē-
tat diligētē. primo q̄dē vt p̄ cum
non stet qñ oia velit ponere i com-
muni: si alij velint: ⁊ ad hoc opas
quātū p̄t. Secundo si hec non
p̄t semper sit paratus simpliciter
ponere oia ⁊ dimittere in māibus
plati. Tertio vt de hi^o concessis
nihil det sine licētia superioris sui
generalī vel sp̄ali ēt in elemosynis
nisi i extrema necessitate. Quarto
vt n̄ thesaurizet nec supflua teneat
nec d̄litiosa q̄rat nec multū inqui-
rendo sollicitet: nec habeat inordi-
natū effectū tñ i hi^o ⁊ sic poterit trā-
sire: si i alijs bñ se habeat: sec^o n̄ agē
do nonreligiōse: sed laicalit̄ viuūt.

Sed ⁊ cū predictis si poss̄z locū
inuentūre vbi i cōi viuatur melius
ei esset.

De voto castitatis.

Iseruauit votūz castitatis
non soluz ab omni carna-
li opere ⁊ p̄actu venereo
se abstīnēdo sed etiam ab omni lo-
cutione turpi ⁊ amatoria: ⁊ ab om̄i

cogitatioe immunda deliberata et de
lectatioe morosa; qz i q̄libet horū ē
mortale: vt dictū ē. s. circa secundū
et nonū p̄ceptū. Est et sacrilegiuz
q̄d grauius ē et qz ad ista. ouenit p
conseruationem et familiaritatem
ideo inquirendum ē si hz dome-
sticitatem cum aliquo si monialis
vel cū aliqua si religiosus; et si h
reperitur eē extra casū necessita-
tis p̄hibendus est alias nō absol-
uēdus qz quasi impossibile ē q̄ ta-
lis nō incidat i ruina: di. 32 c. hospi-
toliū: et di. lxxxi. per totū. Scanda-
la et multa et oblocutiones sequun-
tur i populis et hi: et ideo prohibē-
dus est et cōsanguineoz etia; rar?
sit accessus.

De voto obedientie.

Facit p̄tra votū obediē-
tie quod ē semp mortale
et nota q̄ nō semp qn̄ quis
agit aliquid p̄tra regulā suam vel
trāsgreditur regulā vel p̄stitutiones
facit p̄tra obediētia: sed qn̄ facit p̄
trāp̄cepta p̄tenta in regula et p̄stitu-
tōib? suozū sup? oꝝ vel qn̄ aliqd
trāsgreditur ex cōceptu quātūcūqz
illō sit minimū. Quādo vero pla-
tus l̄plata iungit aliquid fieri p̄ci-
piēdo l̄ mādādo i virtute s̄acte obe-
diētie v̄l spūs sci vt facias hoc vel
sub pena excomunicatiōis et hi?
illō dicitur p̄ceptū cui? trāsgressio
ē mortalis. Idē eēt qn̄ platus ali-
quid mādaret sub dūto quocūqz lo-
q̄retur declarās sibi q̄ intēdit obli-
gare illum sub peccato mortali ad
facienduz illud et intelligeg? i man-
dat q̄d nō sit illicitum et tale quid
q̄ teneatur subditus ei obedire.

Similit̄ q̄ndo regula vel p̄stitutōi
b? ē aliqd p̄ceptioe, mandatū: vel
sub pena excomunicatiōis; vel sub
pena carceris; vel sub pena graui-
oris culpe; vel p̄ similit̄ locutionez
cōmunit̄ obligare cōset ad mortale
als aut̄ faciendo cōtra cerimonias
lia vt frāgere silētū: tarde vēire ad
chorū et hi? ē veniale nisi quis fa-
cer et ex p̄ceptu quia tunc mortale
Consuetudo aut̄ q̄uis non sit ip̄e
p̄tēpus est tamē inductiua cōtem-
pti: et ideo caue ne assuescal; alicui
trāsgressioni.

De officio diuino.

Idixit horas canōicas et
officiū 30 e functioz qn̄ oꝝ
dici. Nam religiosus et si
nō hz ordinē sacrū tenet ex p̄cepto
ad officū p̄cipue si ē p̄fessus. vnde
obmittēdo aliquā horā peccat mō-
tali et omni die q̄ obmittit. ex negl̄-
gētia non aut̄ ex p̄cepto tenetur di-
cere istud vel illud quis nec debe-
at ad placitum suum mutare officū
sed debet dicere fin. ordinē su-
um. Si nō fuit cū alijs in ecclesia
et nimis tardauit ad dicendum of-
ficium. Si somnolēter v̄l dormiuit
replicat vel aliquid loco ei? dicat
sed si p̄ matoꝝ p̄e dormiuit totū
reiteret. Si ibi compositus fuit et
oculis vagis. Si risit vel ridere se-
cit vel aliquam leuitatē vel locu-
tionem fecit nō necessarium. Si
mēte distract? p̄cipue qn̄ nō aduer-
tit. Si male legit v̄l cantauit l̄ iclia-
uit ex negligētia: i q̄lz horū ē pctm̄
veniale cōiter. Si elegit platum p̄
simoniā vel et et si nō simoniace m̄
idignū sciēter. Si nō illuz quē iudi-
b 4

eavit melloze ad officiu illd: sz aliū
 rōne amicitie: l' alia itētiōe mūdane
 mōrale ē. Si accusauit calūniose p
 latū vl' sociū d' aliq' criminali l' testi
 ficat' ē l' d'siuit ab accusatione iuste
 vl' als ifamauit platū l' s' d'itā d'icē
 do criminalia d' eū ēt si eēt vā itētiō
 ne ifamādi mortale ē. Idē si secreta
 lui d'din) reuelauit sic cā iusta r' ra
 rationalē: r' quō d's teneat ad restitu
 tionē fāe i sūma i r' pte diffuse. Itē
 si i uisitatiōe platōz n̄ reuelauit di
 cēda q' sūt p'tra hōestatiē religiois d'
 plat' r' socijs r' p'cipue q'n cōiter sic
 fua' r' fit p'ceptū a uisitatore: vt di
 cāt que idigēt cozectione tūc. n. ob
 mittere aduertēi q' dicenda sunt est
 mortale pctm d'z tñ itelligi p'ceptū
 fuato ordine fraterne cozectionis
 vñ oio occulta de qbus pōt p'sumi
 emēdatō d'ici nō debet: vbi aut nō
 speratur emēdatō: r' p'sumis reci
 diuatiō: vel aliq' magnū scandalū
 d'ici d'z: nō tñ accusando sufficien
 ter p'bari nō potest qz tūc grauitē
 pe. caret sz simplicit' d'nūciādo pla
 to: vt p'ri si sperat q' in d' e. p'uidebit

Si fecit vl' cooperat' ē r' aliquā
 cōspirationē p'tra platos vel iuēt
 aut sectat' ē partialitate r' sectas in
 monasterio aut: p'uetu: aut diuisio
 nes qz mōtale ē r' crimia mūdano
 rū vl' d'mōioz potius q' relegiozoz
 Interrogādi ēt si de. xij. abusiōibus
 claustrī s'm Rai. que s'm Ugonem
 sunt iste prelat' negligēs: d'scipul'
 iobediē s' iunēis ociosus sener ob
 stinat' mōach' curial: mōach' cau
 sidic' habitus p'ctosus: cib' exq'si
 tus rumor i claustro. l' i caplo: d'is
 solutio i choro: irreuerētis circa al

taf. in his q'nz ē mortale: q'nz v'ia
 le sz q'litatē facti: r' itentiōem. Ma
 gna etiā est abusio religiois intras
 i. cōi locutiōe: ēt si dicat v'itatē: r' ēt
 maledicē: r' blasphemare: ēt si ex
 leuitate. it'rogādū etiā p'cipue de
 cerimōijs p'ncipalib': r' d' est car
 niū extra i'firmitatē. De leijs n̄ v're
 dis ad carnē: d' lectis nō plumeis:
 de fetunijs regule: vel cōstōnū: de
 obfuaia silētij i certis horis r' lo
 cis. Ad q' oia obligatur oēs mōa
 chi: r' etiā plures religiosi: r' mōa
 chi facti Bndicti: extra de sta. mo
 na. c. cū ad mōasteriū: r' plures s'li
 giosi aliozū ordiū ex cōstōnib' sū
 is. Et lz i hū prelat' possit dispēsa
 re: nō tñ pōt dissipare: qd ē secūdū
 Ber. q'n iit absqz cā rōnabili: r' vr
 gente. al' pctm ē dispēsant: r' dispē
 sato plus r' min' s'm trāgr' effiōem
 Si i obediendo male se hūit: v'z q'
 obediuit i malo: p'ura d'icēdo mē
 daciū: vel ex negligētia dimisit oē
 mādātū. vel tard' fuit ad obediē
 dū: vel nō effectuosus: sed q'ruose: l'
 dissolute: r' nō cū maturitate. Si
 irreuerens circa maiores egre su
 stinendo reprehensozes. r' cū indē
 gnatiōe cōiter veniale.

De Exercitio.

I vacauit ocio: qd ē s'ētia oi
 um maloz: r' q'ru. Si iuri
 li' expēdit tps faciēdo ea q' s' nul
 li' valoris. Si fec' exercitia mūdāo
 rum: vt faciēdo burfas vestes ope
 polimito scamatōes: l' lica f'ricata
 r' bl': l' p'fectōes nimis p'ciosas l' aliā
 gulosa: qz magnū pctm: si abusio ē
 ac occasio mltroz maloz. r' iō p'ro
 hibēdū ē h' malū: ēt repit in monia

lib^o modernis. Si puerfado fuit nimis leuis: vel alios iducet ad leuitatez vel risu vbis gestib^o vel solacis q^o aliqui sine peccato fieri possunt ad recreatiōem vel subleuandū se: alios ab accidia. raro tñ d^o cet h^o religiosos. Si aln irrisit vl^o gestiu: qd^o simijs pgruit z istri onib^o n^o fligios. si murmurauit circa victū z vestitū. Si ipatiēter tulit graues mores alioz: si se graue alijs reddidit. si singularitate q̄siuit f^o cibo z vestitū dōmitur: z alijs: vñ freqnt^o ozifi ipf^o supbia: z i alijs mūturatio: z idignatō. si ffez dliquē tē n^o fraine ad mōuit vl^o defect^o aliorū plato n^o significauit: vt adhibēt remediū: fuato tñ ordie sine cōrectiōis: i his p̄r ē v̄iale. si murmurauit p̄tra sibi p̄tente tāq^o idiscertū. si ipaciēter se hūit dure loquendo cū qb^o se n^o hz itromittere. si nō diligenter tractauit res mōasterij si nimis tenax fuit i dādo: vl^o si nimis pdig^o: vel acceptoz p̄sonarū sine cā rōnabili dās magis vni q̄ alteri de reb^o coibus. Si ddit qb^o n^o potuit: v3 qz n^o hēbat licentiā. si p̄misit res p̄re ex negligentia: vl^o nimis sollicit^o fuit p̄ h^o paz vocando sibi p̄ multiplicatiōez t̄paliuz qd^o vitū hodie multū regnat. si nō fuit sollicit^o ad addiscēdū ea: ad q̄ tenet fm regulā z p̄stitutiōes. peccat. ex iḡrātia vō ē trāgrediēs: n^o excusata p̄cio. Si ē sacerdos oz q̄ rere scir q̄ p̄tinet ad debite celebra dū. si cōfessor q̄ prinēt ad illd^o offm si i his est negligens p̄cipue cū p̄i: grauiter peccat: s3 oz etiā freqnta re legere scripturas: vel doctores

exponentes: vel alio s lib. duotos z viles vñ istruat: z p̄foret ad bonū. Si legit curiosa z iutilia: p̄p̄ qd^o strahit a magi nccārj: l^o doctores gentiliū: vel fictiōes poeticas z h^o: qz p̄cm est curiositatis. De pertinentibus vō ad religiōez habes diffuse in tertia pte sum. ti.

De oratiōe z cōfessione.

J nō est vltra officium s diuiniuz priuatim p se: p alijs cōsanguineis bñfactoz: lib^o viuus z defūctis. precipue recōmendatis vt oz sollicit^o. si nō freqntauit cōfessionē: z cōionē fm regulā suā z mozem. Moachil vō nigis p̄ceptū est q̄ coicent semel in mense. cle. ne in agro de sta. mo. na. si nō vacauit meditatiōi que p̄maxie inducit deuotiōez. Si fuit tepidus in dilectiōe dei z p̄ximi nō ardent^o affectās hōzem dei: z salutez aiarū: vt decet. Si i grauis ad recogitādū z cognoscendū sua bñficia: z recōpensādū deuote ipsi deo scrutendo. si nō p̄pauit se ad dīna vt debuit: hec sūt p̄cia i quibus quotidie offenditur deus z impeditur p̄fectus religionis.

De amore parentum.

J nimis carnaliter dilexit consanguineos: nimis affectans eorum prosperitatem: vel gaudens de ea: aut contristatur nimis de a diuersitate. Si nimis eos vilitat: vel querit: vel gaudet vilitat. si cum eis loquitur de secularibus: q̄ non expediunt: vel ēt cū alijs d^o guerris: z hu iulmōi freqnter iterrogat: z audit

Si p eis pcurat bñia eccliaſtica l
talia n̄ aptis bñficijs i qb̄ poſſet
eē mōtale. De alijs vō vitijs q̄b̄
ſura: ſupbia iuidia: z hi: vñ ſ i p̄
ma p̄c. De his vō q̄ p̄tinet ad re
gula ſua ipſemet videat p̄ ſe: z oi
tal. Si p̄as aut p̄nas taxatas
vel iūctas a regula: vel p̄ſtōnib̄:
vel a plato nō fec̄: peccauit: ſi ex ne
gligētia. Si nullo mō eēt parat⁹ fa
cer etiā prelato precipiēte ē mōta
le. Si nō itendit p̄ficē i vita: ſz q̄
ſuat inuis facit: z male cōtent⁹ eſt
i religioē hypocrita eſt: z i ſtatu dā
natiōis. Tho. Qui vocant ad diri
gendas mōiales i electiōibus: niſi
abſtineant ab his p̄ q̄ poſſz ori di
ſcordiā iter eas ſūt excoicati. Reli
gioſi z clerici iuducētes ad vouen
dū: iurādū: vel p̄mittēdū d̄ eligēdo
ap̄d eos ſepultura: vel vt eā vltēri
us n̄ mutēt iā electa ſūt excoicati:
excoicatiōe pap. cle. cupientes de
penis. Religioſi q̄ abſqz ſp̄ali li
cētia p̄prij ſacerdotis ſolēnarēt
m̄ ſūndia: aut miſtrarent ſac̄m eu
chariſtic vel extreme vñctiōis ex
coicati ſūt excoicatiōe pa. cle. ii. de
p̄ul. religioſi. Religioſi q̄ excoica
tos a canōe abſoluūt i caſib⁹ n̄ cō
ceſſ: aut qz abſoluūt a ſñijs p̄ ſtatu
ta ſynodalia vel puicialia p̄miga
tis: aut abſoluūt a p̄a z a culpa ſi
excoicati excoica. pa. p. d. cle. p̄mā
d̄ p̄ulle. religioſi. Inq̄ſitores he
reticoz q̄ odio gr̄a l̄ lucro p̄tra iu
ſticia z p̄ſci az obſiſint p̄tra quēpiā
p̄cedē l̄ ipſa herēſi alijs ip̄ſer aut
p̄dēre qd̄ officiū eoꝝ p̄pediret: ſūt
excoicati excoicatiōe papa. cle. ml
toz de here. Religioſi mendicā

tes p̄feſi trāſeūtes ad aliquā reli
gionē mōachalē excepto ordie cā
tuſieſiū z ſiſt recipiētes ſūt excoica
ti excoica. pa. p̄ p̄ſtōnem Martini
q̄nti factā Lōſſāne. Clerici ſcientē
z ſp̄ote excoicati ſ excoicatiōe a
papa i diuiſ p̄ticipātes ſt excoica
ti excoicatiōe papali ſm̄ Hoſti. iſta
excoicatiōe hz dubiū. Participā
tes i erie pp̄ qd̄ aliqz ē excoicatus
aliq̄ p̄dcarū: z aliqz excoicatiō
nū ſūt excoicati p̄ papā. c. ſi p̄cubi
ne: de ſen. ex. Abſoluentes ali
quem ab aliq̄ p̄dcarū excoicatiō
nū ſūt ſedem apoſtolicā p̄ter
q̄ in mortis articulo: q̄ talr̄ abſolu
ti ſi nō ſe rep̄ntāt ei a q̄ p̄nt̄ abſolu
ti ſp̄citiuſ poſſunt vel miſtrāt p̄ ab
ſolutōe reincident̄ i eādē. ſ. excoica
tiōem papa. c. eos d̄ ſen. ex. in vi.
Sepeliētes corpora in ciuitate tpe
iſterdicti i caſib⁹ nō p̄ceſſis a iure:
ſūt excoicati p̄ excoicatiōne ep̄iſco
palem: cle. eos de ſepul. Sepelien
tes excoicatos publice aut noiati
iſterdictos: vl̄ vſurarios māſteſtoſ
ſciēter in cimiterijs ſūt excoicati:
dicta cle. eos. Clerici tocantes
domos māſteſtis vſurarijs ad ſe
nus exercēdū: ſen alio t̄. cōcedētes
ſūt excoicati. c. vſuraz. de vſuris:
li. vi. Nō electus a duab⁹ p̄ub⁹ car
dinaliū. z ſe gerēs p̄ papa eſt excoi
tus. c. lz de elec. Mōachi z canōi
ci regulares: archidiaconi: decāi: p̄
poſiti plebani: cātozes z aliq̄ clerici
ci perſonati b̄ntes: aut quīs p̄ſe
byteri q̄ audſunt leges vel phyſi
cā ſunt excoicati: i. non magnope
ne cle. vel mo. ſe reb⁹ ſecu. immiſ.
Religioſi dimittētes v̄bicūqz ha

bituz sue religionis: ⁊ accedentes ad queuis studia literarum sine licentia prelati: aut cōuentus sui: sūt excoīcati. c. v. pīculosa ne cle. vel monachi li. vi. Religiosi qui decimas debital ecclesijs sibi appropriant vel vsurpāt: siue q̄ non permittunt solui ecclesijs decimas d̄ animabus familiaruz ⁊ pastozuz suozuz si nō hñt administratiōem ⁊ beneficia sūt excoīcati: si hñt sūt suspēsi nisi requisiti desiterint infra mensem: cle. religiosi de deci. Monachi ⁊ canonici regulares nō habentes admīstrationem: ⁊ se cōferentes ad curias principuz: vt d̄ animum mōasterijs inferant: aut prelati sine licentia suozuz prelatoꝝ siue q̄ tenent arma infra septa monasterij sūt excoīcati: cle. ne i agro de statu monachozū. Religiosi necnō mōiales p̄fessi ⁊ trahentes matrimonium: ⁊ alij clerici constituti in sacris: de facto. s. sunt excoīcati: cle. eos de cōsan. ⁊ affi. Inquisitores hereticorum qui preteru officij inq̄sitiōis q̄busuis modis illicite pecuniā extorquēt: vel sciēter bona ecclesiarum ob delicta clericorum filco ecclesie applicant sūt excoīcati. nec absolui p̄nt nisi plene satisfecerint illis a q̄bus extorsērunt cle. nolētes extra d̄ be. reit. Religiosi nō seruātes iterdictum quod seruat sancta roma ecclesia: cle. ex frequentibus d̄ sen. excom. Religiosi qui constitib⁹ sibi nō faciūt cōseiam. scienter de decimis soluēdis tales ab officio predicationis sunt suspēsi donec cōmōde possunt faciant eis

cōscientiam. ⁊ interim predicant sunt excoīcati. Similiter ⁊ religiosi: qui dicunt aliqua verba vt retrahant audientes absolutione decimarum sunt excoīcati: cle. cupientes de penis. Religiosi medicātes q̄ domos ad habitādum: ⁊ loca de nouo recipiunt: aut mutant: vel alienarēt de nouo recepta. absq̄z licentia pape sunt excoīmunicati: extra de exce. prela. c. i. li. vi. fratres miores qui tempore interditi recipiunt ad diuina fratres vel sorozes d̄ tertio ordie sci frācis ci sunt excoīcati. c. cū ex eo: de sen. excoī. in cle.

A prelati in cōmuni inquirendum est. i. c. xliij.

Si legitime assecur⁹ ē dignitatem: seu prelacionē an v3 aliq̄ irregularitatem vel sentētia fuit irretitus: cum fuit assumptus ad prelaturam in q̄ nō fuit dispensatus: vel absolutus: videlicet si fuit bigamus. Si operatus ē in causa sanguinis: Si illegitimus: si excoīmunicatus: vel suspensus: vel notorius concubiarus: quilibet horum hoc sciens tenet prelaturam surrūue: vnde ē cōtinue in mortali. Nota q̄ illegitimus ad dignitatem: vel beneficium: curatum: vel prioratum in religione: qui creatur per electionē sine dispensatione pape promoueri nō potest: ex priuilegio tamē magistrī ordinis euz. his potest dispēdari ad prelaturas in ordine predictatoꝝ: de h̄c h̄es in tertia pre sū me ti. de cēsaris ecclesiasticis. Si rite ⁊ absq̄z vitio simōie fuit elec⁹

Non de p^o lat. r. leguntur, ignoramus qd
audientes fofpofiois qz perat mortis ut e.

confirmatus et ordiatus. Si iter
posuit preces p se: vel procuravit: q
ali^o porrigeret preces: simonia e. et
si fuit simonia pactiois idiget dispē
satioe pape: et anteq sit dispēsatu
tenet furtie dignitate. de hi scda p
te sume: ti. de simonia: et in oib^o que
habes: s. i. c. de bñficiatis: et in ca.
de clericis i coi potes iterrogare
pnt erit expedies. Et si e flat^o re
ligiosus iterrogadu e de his q sūt
in. c. pcedē. et d alijs q sequuntur.
Si aliqd manifestu pctm i subditis
dissimulavit: et non correxit: aut si
no manifesta q tñ ad eius noticiam
aliqliter puenerūt: vlteri^o no q sūt
Si vo ex negligētia ditteret: puro
mortale q ad criminalia: si aut ex aliq
rone: vt ad malus scādalu vitadu
secus. Si in. c. equi^o iudex n fu
it. Si de reb^o monasterij dilapida
tor fuit. si supiorib^o suis no obedi
uit. si cas sibi a supioribus comit
sas no fm cōsiliu pitor: sed fm ac
ceptionē psonaz determinavit. In
oibus his e pctm mortale vel ve
nitale fm qritate excessus: et maliti
am: et negligētia. Si idigs et no
iddēos in officijē posuit: et maxie
ad curā aiarū: et male videt talis
posse excusari a mortali: si eos qs
scit malos et i mortali pseuerat po
nit ad curā aiarū cū pot repellere
nec credo q excuset paucitas. s. qz
no incūtur aliq: et est iste al sit in
dustrios^o multū et qñ officiet eccle
sia i deteriorib^o idē cū sustinet tales
si illos pot iuridice reouere. Si
pesuit ad audientia p fessionū nō
biliter ignorates et iep tos vel cri
minosos mortaliter peccauit per

regulā. Qui cam dāni dat. Idē si
talit tolerat cū possit reouere: nisi
forte a supiori sint ad hi positi. sed
quā curā d ipsis hebūt: cuz ad sui
dānationē exerceat tales officijz
audiendi p fessioes: quomō ar di
catur iep^o: vel nō biliter igrās hēl
in sū. Si fuit nimis pōposus: et
curiosus i edificijs ecclie vel mōa
sterij in ornāmētis: et hi^o: qd est p
tra sūlam Hiero. et Ambro. xij. q. i.
ij. c. aurū. r. c. gloria epi: et Ber
nar. Et tñ a modernis sūt hodie
multe supfluitates: et curiositates:
et pallatia ptra exempla oium san
ctor: et i his ainitur multū tps: et
deuotio: ita vt cōpletis edificijs
exhaust^o vidat ois spūs: et paupes
iterea moriuntur fame: qs d supflu
is eoz tenētur sustentare. xij. q. i. c.
eps ecclasticaz. Si nimis fuit
sollicit^o circa tpalia: ex h min^o de
bito vacās spūalib^o in se: et i sub
ditis vt lectio: orōni: admōitioni
vtiqz pctm e pl^o et min^o fm qritate
excessus. pncipalis. n. eius cura
oz eē d spūalibus. Si pcurias ni
mis discurret litigādo cū scādalo
hoiū: cū posset p aliū modū ma
gis pacificū sua repetere: et si n tñ
Si iura et puilegia sue ecclie nō fr
uauit et defendit vt debuit si in dis
pensādo idiscrete se habuit: vel qz
nimis de facili et sine cā rōnabili i
scūntis dispensauit. In eiu carnū
um in retinendis reb^o ad vsuz. In
penitentijs taxatis fm regulā vel
cōstitutiones: et hi^o: qz peccauit in
ducendo relaxatiōem et rigorem
religiōis eneuādo. Un bñs Be
nedict^o in regula dicit: q de omni

dispensatōe hz redder rōez. Si fuit
 nimis dur⁹ i dispensatōe cū dicit p
 cipue cū dicit⁹ z i firmis z h⁹ n⁹ p
 uidēs eis. Si fuit exēplar i uestu
 moderato hito n⁹ preciofo i mode
 sta gestus: i locutiōe rara graui z
 fru tuosa cauēs dīscōdias: pazez
 nutriēs: oēs patient vidēs: z tole
 rās: siglaritates vitās: z cōia cōfe
 quēs cū pōt nemi: blād⁹: affabilis
 cūctis: iufurratiōes: dītractiōes: ir
 rūsōes: pfabulatiōes: maledictiōes
 pētitiōes i se z i suis eliminās cūcū
 i pect⁹ i oib⁹: n⁹ dīcāt⁹ d⁹ pīdētia: s3
 timēs d⁹ negligētia: cū d⁹ sigul hēat
 reddere rōnē sibi pmiss⁹. Ita curā
 alioz hēant q⁹ sui n⁹ obliuiscāt: vt
 docet Bre. i pastorali. Si i corri
 gēdo fuit nimis rēssus: vl⁹ nimis
 rigidus vtrūqz. cauēdū ē vt docet
 Bre. i morali. z hf. xlv. di. z dīscī
 plia: nā facilitas vīe icētūū pzeb3
 dīlīqndi. Ambr. xxij. q. iij. c. ē iuu
 sta z asperitas nimie icrepatiōis.
 nec correctionem recipit. nec sa
 lūrem. Leo di. xlv. cū būs. z. c. l3
 plez3 ea. di. pcepue vō circa se
 nōzes d3 platus icōrigēdo se hēre
 hūanū: vt dī i illo. c. nisi eēt hitu
 at i malo: qz tūc duri⁹ fm Bre. vt
 di. c. dīscīplia: z. c. l3 plerūqz: z. c.
 cū būs: z. c. pētūdis tpa. xxvi. q
 vij. z. c. tāta. lxxvi. di. Si n⁹ iduxit
 q⁹ tū potuit vō z exēplo ad obser
 uādū oia cerimōialia ordīs sui.
 Si malas pmetūdiēs seu cōrupte
 las regnar pmissit. Si ptra rgu
 lā z dōctā flīgiōis ēt q⁹ iuēt iā in
 ducta n⁹ abstulit q⁹ tū potuit l⁹ vitiū
 ppetari: dīscursū fratrz ad placitū:
 tāliaritatē cū mulierib⁹ vl⁹ vīris: si

ē mōacha collatōez rez acif⁹ z cō
 sāz uicif sic licētia: z rōnabil⁹ cā: e
 sū cāniū vbi n⁹ d3 comedi qd ē vīa
 oī mōacho. d⁹ ple. di. v. c. mōacho
 z pcpue q⁹ sūt ptra eētialia vota
 flīgiōis nullo d3 pmitter nec ēt ad
 fceptiōez si mōiaca mōialū sic ho
 die sit q⁹ vbiqz. q⁹ si n⁹ pōt talia rēo
 uere: nec ē spet i futuz dītat curā
 exēplo sci Bñdci. viij. q. i. c. aduer
 sital circa si. i. c. si. ea. q. al nec qetē
 suā aittat: z tād cū eis dānatiōez
 icurrat q⁹z sit ille abbas: l⁹ aba
 tissa: pōz l⁹ pōzissa l⁹ al q⁹z nōie cē
 seat: nec sufficit q⁹ pzelat⁹ corrigat
 vitia q⁹ iā nōsse pūgerit s3 d3 diligē
 ter agīcer vultu pecōis sui pīdētā
 do vīas eius. Cauēat at nec cria si
 bi dīlata i foro pētitofo: seu i. c.
 vbi. n. tñ māifesta sūt pūēda: nec
 foro mīscēda sūt iudiciali. Si h3
 sub cura mōasteriū mōialū d⁹ qua
 mā dīcet i. c. seqnti. Si i dīcre
 te fecit pcepta i qbus multū d3
 cauer: nisi sit res ardua. z si coget
 p pceptū vel sntam ad aliqd faci
 endū vl⁹ dīcēdō: i q⁹ n⁹ eēt ei subditus
 vel n⁹ dberet ei obedīr: vt reuelan
 do pctm occultū: oio eēt ei morta
 le. In inqstōe vō criminū receptō
 ne accusatiōis: vel dñiciatiōis: vel
 platiōe sntē excoīcatiōis: z in hu
 iusmōi n⁹ sit pceptis: n⁹ pcedat p su
 spitiōnē: s3 per pbatōes z modōs
 iuridicos: alias incurreret graue
 pctm: z aliqñ sntam excoīcatiōis:
 de his in tertia parte sūme. Si
 pzelatus recipit aliquem ad ordī
 nem mēdicātū: ad pfeffiōnē ante
 annū completum probatiōis: seu

nouicianus: ē suspēsus a receptōe
alioꝝ ad p̄fessionē: ⁊ d̄bitoꝝ pene
grauioris culpe: vñ mōtalit̄ peccat
extra d̄ regula. c. non solū li. vj.

De ep̄is platis sup̄iorib⁹. c. xvj.

Jrca ep̄os ⁊ alios sup̄iores
platos sic p̄nt foꝛari iꝛoga
tiones. Si nō sit talis l̄tate: ⁊
sciētie q̄ p̄ se sciat replicare q̄ d̄z:
ad q̄d tñ tenet cū hēat alios s̄ his
iformare ⁊ d̄r̄iget. nā si bon⁹ cōit̄
ab hoib⁹ reputat: ⁊ sufficiēs non
eēt necessariū nisi eū audir̄: ⁊ si de
aliq̄ negocio n̄ itelligit eū p̄fessor:
l̄oubitat: p̄t d̄ illo loq̄ p̄ sua sere
nitate, ⁊ si tale qd̄ eēt i q̄ varl̄atopl
niones. vñ nō p̄t d̄ari certa s̄ta:
relinq̄ndū ē sue p̄scie. Jō d̄icēdū ⁊
tra alios clicos religiosos platos
⁊ laicos p̄ios ⁊ noꝛatos q̄ sciunt
dicere sufficiēter scā sua. Si vō n̄ ē
tal: s̄z idiget adiutorio interroga
tis inq̄tū clericus ē inq̄ri ab eo p̄
put expedir̄ vñ d̄ his que hēs s̄ cir
ca clicos i cōi vt de officio diuino
d̄ celebratiōe ⁊ administratiōe sacro
rū ⁊ mō: ⁊ hi⁹. Si assumpt⁹ ad
ep̄atū ex religiōe iꝛogādū ē d̄ his
q̄ hēs i. c. circa religiosos q̄ ad m̄
ta. nā adhuc tenet suare ordinem
suū: nisi i his q̄ nō patiūt officium
pastorale: vt silētiū: solitudo: ⁊ vi
gilie: ⁊ hi⁹. Inq̄tū vō h̄n̄ficiat⁹ seu
curat⁹ ē: ⁊ plat⁹ iꝛogādū ē d̄ his: q̄
hēs s̄ i. c. circa h̄n̄ficiatos: ⁊ si reci
pit dignitatē seu ep̄atū h̄n̄s: aliquā
irregularitatē: vel p̄ simōiam vñ p̄
iꝛusionē: dic vt i. c. precedē. i. p̄n. d̄
ide iꝛoga d̄ his q̄ sequūt: q̄ s̄nt
sp̄ialia cure ⁊ officij pastorali. Si
tulit ordies sacros idebite: qd̄ ē

vñ i q̄ multū offendit. Si tu
lit p̄ simōiaz s̄z occulte mortaliter
peccauit: n̄ tñ ē suspēsus ex h̄ q̄ ad
alios: s̄z p̄ simōia notoria ē suspen
sus et̄ q̄ ad alios. s̄z i vtroq̄ casu
ordiat⁹ ab eo ē suspēsus: ⁊ idiget
dispēfatiōe. Si tulit sciēter nō
h̄n̄tib⁹ l̄tūā etate: mortale est: nec
p̄t ip̄le dispēfari d̄ etate. Si cō
tulit ordies per saltū sciēter: vel
duos sacros simul: vel q̄tuor mi
nores cū subdiacoatu peccat mor
taliter. Si tulit ordies sacros
extra t̄pa ordiationū: mortale ē ni
si ex dispēfatiōe pape: ⁊ ordiat⁹
est suspēsus. Miores at̄ ordines
p̄ferre p̄t diebus festiuis. Si i or
dinatione obmissit aliq̄d faciendū
⁊ si obmissit aliq̄d de subālibus: in
q̄bus imp̄nit caraciet: oꝛ totū ite
rare i alia ordiatione q̄tuor tēpoꝝ
si vō est qd̄ nō est subāle: sed d̄ sim
plici solennitate nō d̄z iterari: sed
suppleri tñ obmissū in ordiatione
alia. nec p̄s an̄ suppletionem iste
ordinatus d̄z exercere officiū.
Peccat ep̄iscopus in hi⁹ si ex cer
ta scia vel crassa iḡātia h̄ fac. Idē
vñ si ex notabili negligentia. Si
ordianit aliquē sine l̄tā sui sup̄io
ris sciēter mortale ē. ⁊ est suspēsus
per añū ab ordinū collatiōe. Si
nō fecit fieri ex amariōem de ordi
natiōe: de scia: etate: ⁊ moribus: ⁊
hi⁹ s̄m iura peccat mortaliter. Idē
si fecit fieri examinatiōem per ine
ptos ad hi⁹ ordinādos. Si fie
ri fecit p̄ tales q̄s estabat pp̄ malā
eorū cōsciam admittere indignos:
si ad eū spectat p̄uidere de talibus
vel remediari. Si sciēter admix

tit indignū: quē iuste repellere pōt:
vt cōcubinariū illitteratū: z hī?
Si nō p̄tulit sac̄m cōfirmatiōis:
q̄n̄ debuit. soli. n. ep̄scopi p̄nt illō
p̄ferre: z extra illud tempus solū
omni tempore ani z hora. mortu
ris p̄nt cōcedere sine hoc mortan
tur: quis sine hoc saluētur. Cōmit
tendo ḡ magnā negligentā: vt per
multos ānos credo esse mortale.

Si n̄ dōdit sac̄m fm̄ debitā for
mā: mām z locū mortale est. Qd
aut̄ sit leuius nō est necesse: z si de
cens: z de iure. Si bis alicui dō
dit sciēter: peccatū mortaliter: vñ
in hoc d̄z eē cautus: ne iteret: z ē
d̄z aduerter q̄ aliq̄s chr̄smat' te
nezat chr̄smādū: nō cōsanguineus
sed alius. Si in cena dñi nō p̄se
cravit chr̄smā: z oleū sc̄m: vt d̄bu
it: q̄r in nouāda sunt talia: z si nō f
uauit debitā mām z formā: z ritū
eccl̄ie mortale ē: z hī? Si p̄se
cravit eccl̄iaz l' altarū: z calicū z pa
tēz: z b̄ndictiōes vestīū sacrarū n̄
fecit vt debuit fm̄ formā z ritū ec
clesie: vñ si qd̄ horū fecit p̄ sumōiaz
mortale ē. Jō d̄ b̄ndictiōibus abba
tū z abbatissarū. id̄ de recōciliatō
ne eccl̄ie violatē. Mōiale quam
nouit eē corruptā n̄ d̄ facit d̄z p̄se
crare in v̄ginē: nec tm̄ māifestare
crimē si ē occultū: sed mutat nom̄
v̄gis in castā: vt nō perpendat.

Si cōtulit b̄nficia per sumōiam:
mortale est: z si p̄ notoriā ē suspen
sus ēt q̄ ad alios: secus si p̄ occultā:
q̄r n̄ ē suspēs? Si p̄tulit sciēter
i dignis b̄nia siue simplicia: siue cu
ata: mortale ē. Jō si acceptauit a
patronis presentatū ineptū: ide. n

si p̄firmavit indignū. Si p̄tulit plu
ra b̄nficia i cāu nō cōcesso: vni v̄l
plura officia: aut p̄bedas aut di
gnitates: vel sic cōsanguicis mitis.
ap̄tis cōtulit rōne cōsanguitāt̄ post
ponēdo ap̄tiores: mortale est. Si
admisit ad b̄nficia b̄ntia curiā aia
rū: seu ipsa cōtulit nō h̄ntibus ānū
xxiij. mortale est. Si ecclesijs
d̄ iure vacatibus non puidit de re
ctore: sicut vacat curata beneficia
data absq̄ dispensatiōe pape his:
q̄ nō at̄t̄gunt ānū. xxv. vel si infra
annū nō faciunt se ad sacerdotiū
promoueri: nisi cā studiū sit obmis
sum: de quo in. c. circa beneficia
tos supra. Si enim infra sex mē
ses. primo post hoc non p̄uidit:
nō potest postea se intrōmittere: a
lias vsurpare: q̄ non pōt: q̄ mor
tale est: z nō tenet talis collatio: et
sic teneret errozē suū manifestare.
Idē q̄n̄ recepto secūdo beneficio:
vacauit primū: vel secūda p̄ben
da vacauit prima: de quo hēs ē:
sed plene in tertia p̄tē sū. Si or
dinauit aliq̄nē clericū ad ordinē
sacrū sine titulo: vel b̄nficiū: v̄l sal
tē p̄imōio sufficiēt: q̄r vltra pctm̄
tenet ei expēsas facē quisq̄ d̄ b̄ntio
sit ei p̄uisit: nisi aliq̄s ep̄s h̄ ei p̄mi
sissz: determinādo p̄sonā: q̄r t̄nc il
le committens tenetur ad id̄ de
huiusmodi de quibus vide in ter
tia parte summe tituli. Si in
uistatione non diligenter quest
uit: de quibus ipse debuit. z ma
xime de vita z honestate sacer
dotum: officiantium. Et quomo
do prefatus se habeat in admini
stratione sacramentorum. z de

forma eorum. Si bñ pñuciāt p̄cipue
baptūma: qđ ē magis nccāriū. De
audiētia p̄fessionuz qmō se hēant
qmō populū admōeat r i reb' ec-
clesie p̄cipue altaris q̄ teneat mū-
dal. Si āt iuēt r hī nōbīl' excedē
r p̄iculose: si nō pūit r puidz q̄ li-
li se emēdēt: vl d' alio si iste, ē i cor-
rigibil' r oio inept' grauit' peccat: r
oia mala r dāna aiaz q̄ ide sequū-
tur ei iputant: si pōt obutar: r non
facē. lxxxiij. di. p. tom. Si nō visita-
uit epatū suū vt debuit. si i v̄sitati-
one nimis sumptuos' fuit: r cū ni-
mia fāilia: r eq̄taturis nimijs vl-
tra p̄scriptū nūez: l' si ip̄e: vl fāilia
ei' mūera accepit: sup qđ spāl p̄ea
d' qb' plene i. iij. pte su. Si sustinet i
officijs r bñficijs notorios p̄cubia-
rios q̄s d'z p' admōitionē: si nō dī-
mittat ēt bñficio p̄uare grauit' pec-
cat. Si p' alijs malis r scelerib'
māifestis nō pūit i vsuris: ludis: ra-
bernīs aleis negocijs secularibus
venandiōib' p̄ditoribus: r hī'. In
his. n. n̄ punitēdo v̄f male posse ex-
cusari a mortali: nisi ex hī' pūitiōi
b' seq̄ret sc̄sima: vl magnū sc̄adaliū
di. i. c. vt p̄stitueret. Si laicos sibi
subditos notorios p̄cōzores: q̄s p'
se nouit: vl sibi p' prochiāos eozū
denūciatos: vt adulteros: vsurari-
os: inimicitias māifestas exercen-
tes: n̄ corrigit p' cēfas r alios mo-
dos grauit' peccat: nisi obmittat:
qz nō spat emēdatio: s; deteriora-
tio ei'. S; tñ h' nō videt sufficiēter
excusare: s; h' a liud: si tieret graue
sc̄adaliū i alijs di. xliij. c. cōmessa-
tiōes. Si malas p̄suetudies q̄s re-
perit i sua diocesi: nō nitit' auferre

q̄nū pōt: vt v̄edere: labozaf. r hī'
i dieb' festiuis nō cōicari semel in
anno: r p̄fiteri: r hī': tripudiat in
ecclesijs: p̄mittere violari ecclesia-
sticā libertatē: aut q̄ elici cōuētānt
p' delicias: vl p' debitis i iudicio se-
culari: vl ecclesiasticā imūitatez: vt
q̄ extrahantur debitozes vl malefa-
ctozes p' violētā d' locis sacris: r
hī' i casib' n̄ p̄cessis. d'z. n. p̄hibet
r si p' admōitionē nolūt d̄sister ex-
colare. r p' p̄missis iā p̄ūire: al' pec-
cat grauit' obmittēdo ex tiorē: vel
negligētia di. xliij. sit rector vel do-
ctor. Si fruct' vl reddit' ep̄ar' sui
male expēdit dādo p̄sāguicis suis
l' alijs n̄ indigētib' peccat grauit': r si
d̄istica st ea q̄ d̄putat ad m̄sā e' ab
alijs: r si ea q̄ erogaf d'z clericis: l'
ad repationē. eccleie: l' paupib' dat
p̄sāguicis vel alijs aicis sic p̄babi-
li indigētia tenet restituer' illa: qz ra-
pinā fec. r s̄litr recipientes ab eo: si
vō nō sūt d̄istincta hec bōa: cū itel-
ligant oia cōmitti fidei sue ea: q̄ s̄t
p̄fluūt ad vsū sui r fāilie sue cōue-
nienter d'z pauperib' erogaf: alias
nō dādo pauperib' subtrahit. xij.
q. ij. c. auz. r. c. glia epl. Tho. Si
grauant suos subditos i debitis
collectis. si fec' clericos suos sol-
uer' collectas talias poitas a dño
tpali: vel gabel. ad eius instātiām
Si spōte ipse d̄dit absqz licētia
romāi pontificis: q̄a prohibetur
Si delicta clīcoz: vt blasphemā-
tiū deū: vel scōs iussocatiū puulos
ex inaduertētia: r hī' punit magis
pena pecūiaria ex auaritia: r
magis pp lucz: q̄ p salute eoz ad
refrenandum. Si visitant dio

cessum vel visitari magis propter lucrum quam propter animarum salutem. Si alienauit bona episcopi sui sine licentia pape in casu idem bito quibus horum est mortale. Si iura aliarum ecclesiarum non seruauit. Si bona vacantium ecclesiarum sibi usurpauit cum debent successori referuari. Si iusta debita a predecessoribus tractata ratione ecclesie non soluit. Si fructus alios beneficii ad tempus accepit pro prelo ab eo cui dedit vult habere in quibus horum est rapina.

Si non seruauit formam iuris circa manifestos usurarios sed de certa quantitate pretentis non facta debita restitutione remittit sibi: et ad sacra et ad sepulturam admittit. Si incerta pauperibus dispensanda in usus suos peruertit sine necessitate. Si inias excoicationis de facili propter lucrum profert vel absolutionis. Si permittit quod stuaros vel alios punire indistinctas indulgentias et falsas quibus est mortale et graue. Si exceptos vel predicatores fratres et monachos heremitas sancti Augustini carmelitas seruitas cistercienses et alios habentes privilegia exemptionis iniuste molestat non seruando eorum privilegia: per audientiam confessionum non admittendo sibi presentato idoneos: sicut de. dudum de sepulchro vel sibi retinendo nimios casus vel incosuetos ut quotidie habeant ire ad ipsum vel ad alium cogendo: quam tamen ad id in quod sunt privilegiati: vel eos ad iudicium trahendo cum in illo possit eos conuicere nisi per heresim peccat grauius. Si monasteria monachorum vel monacharum non exempta non honeste et diligenter visitauit: et eos vel eas ad seruandum regulam induxit: deponendo abbates et abbatissas: per

relaxatione cum expedit habendo curam honestate eorum et quod non habeant familiaritatem cum clericis religiosis et laicis prouidendo diligenter curam et presertim securo docto: et bene prescienter prohibendo ingressum simoniacum: et contra factum quod ibi fuerit et facturum vana in consecratione eorum.

De iudicando in foro contentioso.

Non tenuit vicarium pium et bonum: precipue quoniam ex se non habuit debita sufficientiam iuris. Si non seruauit debita ordinem iudicium. Si non seruauit debita formam iuris in ferendo sententias excoicationis suspensiois et interdictionis: quod ultra preteritum mortale incurrit certam penam de qua in 3^a parte super precipue in causis matrimonialibus: quod est cautiissimum et potestiosum circa diuortia. Si dedit licentiam domino papali vel iudici verberandi vel ponendi in patibulo vel incarcerandi vel alias puniendi clericos suos nisi in casu in quo eorum in corrigibiles per eum quod efficitur cum predictis excoicatur. .c. vt fame de sen. excō. Neminem tamen debet verberare manibus suis nec tamen cum expedit per laicum sed per clericum debet facere verberare clericum sicut iura et a causis sanguinum debet abstinere ope consilio et mandato. Si hereticos diligenter non inquisiuit in diocesi sua: et puniuit sicut iura. Si testamenta et vltimas voluntates non fecit implere precipue legata facta ad pias causas. Si dispensauit in votis et iuramentis in quibus non potuit vel non potuit tamen indiscrete et sine causa rationabili preteritum est graue.

Si absolutus a sententia a quibus

77
Nō potuit: vt pape referuat l' dispē
saut i irregularitate d' q̄ nō potuit
Si exemplari fuit i habitu nō p̄cio
So i pōpō supelleculib' argēteis
curiosus i apparatu dom': z oīa
tu seculari: victu sobrio nō cōiua
li nisi p pauperib' i visitādo ecclēsi
am itereffendo diuinis: z precipue
i dieb' festiuis: hec oīa facere s̄z iu
ra i solēnitatib' p̄cipuū cātādo mis
sā dicēdo offm̄ deuote nō cursūz oī
dinādo q̄ dicat i ecclesia sua d' te
frequētādo orōnes puatal vacādo
lectiōi: oī. xxxvi. p totū p̄dicādo si
scit si nescit puidēdo gregi suo d' p̄
dic. torib' vtilit. rib' n̄ curiosis z
d' p̄fessorib' tenēdo honestā z duo
rā familiā sollicit' d' ei' salute vitā
do m̄licz p̄uētatiōez sic pōt. In exti
tu d' domo raro nisi ad ecclīa: sepe
p̄ferēdo z q̄redo p̄silia a seruis dei
quō possit suo gregi puidere adula
tiōes vt venenū abhorreat p̄ vidu
arū paupū orphanoz: z opp̄sloz
existat: z cās eozū sic exp̄sis expe
diri facit. In iniurijs prop̄ijs nō sit
vindictiu': sed patientissimus in
v̄bo z gusto nō subitus z iracūdis
nemtū multū familiaris nisi suis
dei superiorū: obediēs: equali
b' nō inidēs nō gaudēs de dignita
te z honore sed lugēs p̄ exter iorū
occupatione z plebis offēsiōe z si
v̄oibus diligenti se habuerit: nil deo
acceptabili'. Si v̄o p̄fūctiōe z ma
le nil miserius z dānabilis ep̄i dī
gnitate: vt dicit. Aug. dī xl. c. ante
oīa. De plari habes multa i 3° p
te sum. .ti. fi. p totū. Ep̄i z supra cō
cedēs vnā domū vsurarijs māi
festis alienigenis ad fen' exercēdū

sūt ipso facto suspēsi extra d' vsu.
.c. vsuraz li. vi. Silt' si p̄mittit q̄
hi' vsurarij alienigene exerceat se
nos i terris eoz subiecti iurisdictri
on: nisi infra tres mēses expulerint
eos sūspēsi sūt: vt in dicto. c. vsura
rū d' vsuris li. vi. Qui se gerit p pa
pa electus a minori pte q̄ a duab'
p̄tib' cardinaliū ē ipso facto excōi
cat. Et silt' cardinali: q̄ p̄sūperit no
miare talē papā z silt' oēs alij q̄ talē
recipēt p papa extra d' elec. c. 13. li.
vi. Oēs clerici z religiosi ac laici si
ue fāillares curte siue alij q̄ aliq̄
pactū fecerūt l' aliq̄ magnū l' puū p
miserint: l' p̄missionē receperit ex
pacto l' p̄missiōe occulta: vt māife
sta d̄crint: l' receperint q̄d magnū
l' puū p aliq̄ iustitia l' grā p se vt a
lio i cās iudicarijs v̄ l'ris aplicis
z q̄buscūq̄ modis ab aplicā sede
obtinēde ipso facto sūt excōicati.
In extrauaganti Bonifacij octauū
cui' absolutio pape refuat hec hnt
locū i curia romana Jo. an. Anto.
de butrio eam allegat.

De absoluteione z penitentie in
unctione. c. xvi.

Ostq̄ v̄o penitēs dixit ex
se peccata sua siue ex ini
rogatiōe p̄fessoris itrogā
tis pctā sua vt d̄bit tādē p̄cludat
In istis peccati: z in multis cogita
tōe delectatiōe: locutiōe ope: z ob
missione v̄l aliq̄ de hi': de quibus
dico meā culpā. Cōfessor v̄o iter
roget eū si sit talis de q̄ nō dubite
tur qz tāt sup̄fluū z irrisibile. Si
īpe dolet d' oib' pctis venialibus z
mortalib' p̄fessis z si p̄pōit firmis

ab illis abstinet seu ab oibus mortalibus. Si vero talis habet aliquid institutum: vel famam: res vel per iuriam satisfacere: et quibus. si est paratus facere: quod citius praestabit quam dilator aliquid: quod recto quo faciendum sit: et quod odie quod ad extra: et icerra: videtur in facta per. si. ti. d. restitit. per totum: quod si dicat se nolle istud facere: non potest: cum tamen possit: non est absoluedus. Tho. xi. q. 3. c. tunc va. per tamen sibi dicit. Misereatur tui. et. scilicet nullo. Ego absoluo te. per et ei iungi aliquid bonum faciendum: non tamen in penitentia declarando sibi quod fructuosa sit talis praesentia. et sic restititio peccatorum dicitur per. di. v. c. falsos. Sed si paratus est facere omnia ad quod tenetur: tunc si esset aliquid excommunicationis ista ligatus: si non potest eum absolueret ab illo reititit eum ad episcopum: seu ad alium quod possit absolueret: vel tu vadas ad procurandum absolutionem per. co. et cum est absolutus ab excommunicato. postea tu eum absolue a peccatis et non plus. Tho. Si autem potes eum absolueret hinc in spirituali auctoritate si non absoluit eum in principio: quod de cetero fuit. nec tamen est multa vis: si si at in fine praesentis dicitur fiat ante absoluitionem a peccatis: absolue eum per modum ut infra. Prius exigendum est ab eo iuramentum: ut sit paratus stare mandatis ecclesie quod illi fuerit per illa causa: quod iuramento praestito iniungat ei hoc. si incidit in faciendum contra aliquem canonem praedat non amplius facere contra illum. Si vero pro offensa vel danno facto in alium promittat satisfacere quantum potest Et cum hoc factum fuerit: denuo datis humeris confessor: seu absolvens cum quadam disciplina: vel virga percutiat eum: dicendo psalmus. Misereatur mei deus: vel

alium psalmum penitentiale dicitur lectus per quod postea vero gloria patris: et sic erat finis ibi iungit: kyrieleison christe kyrieleison. Patris noster. Et ne nos vero Saluum fac suum tuum. Kyrieleison. Deus meo sperantem in te. v. Esto ei donec turre fortitudinis. Kyrieleison. A facie inimici. v. Nihil praesentiat inimico in eo. Kyrieleison. Et si filius iniquitatis non appropinquat nocere ei. v. Domine exaudi orationem meam. Kyrieleison. Et clamor meus ad te veniat. v. Dominus vobiscum. Kyrieleison. Et cum spiritu tuo. Oremus: Deus cui per opus misericordiam est semper et parcere suscipere deprecationem nostram: et hunc famulum tuum quem sententia excommunicationis ligatum tenet misericordiam tue pietatis absoluat. per christum. d. n. auctoritate omnipotentis dei et beatorum apostolorum Petri et Pauli et dominici pape archiepiscopi vel episcopi mihi concessa ego absoluo te ab hoc vinculo excommunicationis quam incurristi per insectionem manus violentam in clericum vel religiosum: vel per ingressum in monasterium montalium in casu non concessa et hoc. Et si pluribus sententis est ligatus: est dicendum toties ego absoluo te ab excommunicatione quam incurristi per tale et tale causam: et si plures per eandem causam dicendum est toties quod tenens incurristi totiens ego absoluo te et restituo te scis sacramentis ecclesie et communioni et unitati fidelium. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. verberando eum versus amen. Nota tamen quod ista forma quod vis debeat observari: ut extra dicitur sententia. ex. c. nup. non tamen est necessaria quod si iudicium ibi fieri possit: sed per. d.

pal. 7 Jo. d lig. Sic q̄ excoicatio fle
ri p̄t liplici v̄bo q̄puls nō d̄beat sic
ri: sic 7 absolutio extra d̄ reg. iur. c.
ois res sz q̄n fieret hi? absolutio i
publico: vt erga mulieres fōte tūc
eēt obmittēda hi? v̄beratio ne d̄na
det pctm̄. Si v̄o q̄s pp̄ rē ablatā al
teri eēt excoicat? quī restituerit: nō
tū ē absolut? nisi iudex q̄ p̄iulit s̄nt
am eū absoluerit: 7 h̄ d̄clarādū ē p̄
sōis p̄ absolutiōnē ab hi? l̄ si n̄ ē a
liq̄ s̄nta ligat? si h̄z aliquos cas? pec
catorū ep̄o reseruatorū d̄ qb? n̄ po
tes absoluere nihilomin? absolutio
eū ab illis a qb? potes sub hac fō
ma. Si teneri aliq̄ vinculo excoicati
onis mi. ego absoluo te 7 restituo te
s̄ctis / sacramētis ecclesie. In noie
p̄ris r̄c. Misereat̄ ui r̄c. filius dei
p̄ suā misericordiā te absouat: 7 ego
auctoritate q̄ s̄ḡor absoluo te ab
oibus peccatis tuis: a qb? possū te
absoluere. In noie p̄ris r̄c. Pecca
ta v̄o a quibus non p̄t eum absol
uere exprimat ei ip̄onēs vt habeat
recursū ad ep̄z l̄ ei? vicariū pp̄ hi?
absolutiōnē 7 dicat ea sibi i p̄fessio
ne: vl̄ si eēt simplex 7 nesciret ita h̄n
expr̄imere factū suū scribat p̄fessor
i cedula illud vel illa si sunt plura:
vt illā portet penitēs ep̄o vel ei? vi
cario sub hac fōma vl̄ simili. Lato
rē vel latricē p̄nitium p̄ homicidio
vl̄ incestu i tali gradu 7 hi? cōmissio
absoluedū vestre p̄nitati trāsmitt
to vt absolutiōis b̄nificiū ip̄edēdo
7 ei salutarē penitentiā intingendo
ipsā sancte ecclesie recōt̄l̄eū: q̄ si
ep̄s vel vicari? remittat eū ad p̄fess
sorē ipsū auctoritate illi? itez absol
uat ab omnib? 7 impōat penitentiā p̄

illo: p̄ q̄ nōdū ip̄osuerat: 7 cautuz
reddat illū: nec illā cedulā alteri le
gendā tradat: vel et ipse p̄fessor: si
p̄t vadat p̄ eo ad ep̄m p̄ auctorita
te: si sibi velit dar. Si v̄o ille n̄ h̄z
casū d̄ resuatis: vl̄ si h̄z 7 cōfessor
p̄t d̄ oib? absoluet p̄missa absolu
tiōe ab excoicatiōe miorū: 7 alijs:
vt s̄. Misereat̄ r̄c. fili? dei: r̄c. Ego
auctoritate: q̄ fungor absoluo te
ab oibus pctis tuis. In noie p̄ris
r̄c. 7 faciat tūc signū crucis: cū di
cit i noie sup̄ illū. nec ē necēria ma
nus ip̄ositio sup̄ p̄iētē: im̄o nec d̄
cens s̄m Tho. p̄cipue sup̄ mlieres
magis. n. deet signatio crucis: 7
postea addat. Passio oīi n̄ri iesu
christi: 7 merita b̄tē Marie v̄gis:
7 oīum scōrū 7 scārū dei merita:
7 qcqd̄ b̄i feceris: vel propōis fa
cere: 7 mala q̄ sustiebis s̄nt tibi in
r̄missiōem oīuz pctōrū tuoz: q̄ ver
ba nō s̄nt obmittēda: qz s̄nt magne
vtilitatis. s. oīa huiusmōi: cū habe
ant vim satisfactiōis ex v̄tute cla
uū. 7 sic magis valent. Tho.
De p̄nīa inuēgenda p̄iētī. 7
q̄m q̄ n̄ iugēdo v̄o p̄nitiam peni
tentiā d̄ tenti hoc maxime atēdē
7 an̄t̄idū est s̄m eos: vt. s̄. i.aley
des q̄ credas eum omnino p̄ficef
quāntūqz sit magnus pctor: et
s̄m Chris. melius est in huiusmōi
redde rationem de nimia miseri
cordia q̄ d̄ nimia iusticia: xxvi. q.
viij. c. allegat. Dado etiā libertatē
q̄ eū vna die obmittit: s. oratiōem
iniunctā: vel ieiunium possit i alia
die supplere. Si vero dubitat
de aliquo ne faciat penitentiā: pu
ta ieiunium dicas q̄ faciat loco ieiunij

nij elemosynā aliō. Oratiōes vō psonis q̄ de facili solēt recidiuare i mortali raro dāde sūt i p paucos dies dāde sūt. Jeiunia vero eleosyne r pegrinatiōes r hi' possūt dari p plures dies qz hi' et si fiāt in mortali n̄ sūt recitāda qz valēt q̄tū ad effcū que p' se reliquūt p' expletiōez i satisfaciēte cū d's reuertit ad gratiā Tho. Querēdū ē et a penitēte si pōt l' dubitat facere pniām si bi' d'atā: qz tūc nō ēēt danda vl' cōmutāda vel remittēda. Declarādū ē ēēt peccatorib' magnis fm' hosti. q' fz regulas ecclesie taxatas .xxij. q. i. c. p'dicādū d' q̄lz mortali ēēt sep'tenis pnia inuungenda r ideo non credat pctā sua leuia: qz pua datur ei pnia qz h' sit ne eam dimittat: qd' ēēt ei mortale r opōteret ei confessionem iterare si esset oblitus eius Pōt et admoneri q' faciat aliquod memoriale de pnia sibi iniuncta vt melius illi recorderet: r si obliuisceretur q' ad te reuertat: vel si nō pōt bñfacere illā tu cōmutabis eā sibi.

Si vō postea recordat de aliq' pctō criminali q̄ nūc fuit oblitus si pōt tui h're copiā reuertat ad te q' uis nō sit ei necessāriū: vl' vadat ad aliū nec tenet nisi tm̄ illud dicere.

Si hz' vota: q̄ non pōt implet l' dubitat: si tu hēs in hoc spālem auctoritatē dispēsa: vel pot' in aliud pium cōmuta: si vō hēs auctoritatem remitte euz ad epim vl' ei' vicariū. Caue ēt ne iūgaf pniām p quā fiat p'iudiciū alieno iuri: aut p quā detur occasio ruine spūalis alicui aut p quā possit manifestari alicui' peccatū occultū. Cōfessum autem

quātū potes studeas ad p'triūōez iducere v'bis siue ante siue i p'cessu siue p' p'fessionē vt nō dicat peccata sua q̄si fabulas fz cū d'festatōez vt ait Augu. Caute r astute aliqñ iūrogādo q̄ credit illuz ex verecundia occultare. Circa vō turpia r caarmalia pctā nō descēdas nimis ad particulares circūstātiās: post q' hētur spēs sufficiēs peccati r hi' a reōsi iūrogādo ne adiscāt hoies malicias r pctā que nesciūt. Tho. Admonēdū cū sup oia vt vitet malas societates frequēt p'fessionē audiat sepe v'bu' dei que o'ones r p'ticipationes bonoz q̄ fiunt in regiōibus r indulgentiās.

De infirmis. c. xvij.

Ira infirmos sic agēdū ē
Aut. n. talis ē i piculo mōti: aut nō. dico aut piculū mōti n̄ solū. qz i extremis p'stitur' fz qz frequēt cōtigit hoies mōti ex illa infirmitate: r medici dubitat. In tali casu pōt q̄lz absoluti a q̄lz sacerdote d' q̄lz pctō r a q̄lz snia absqz alia licētia cum piculum ē in mora. Talis enī infirmus aut iaz amissit loq̄lā vl' vsum rōnis: puta qz iaz freneticus: aut non i primo casu: tibe ne viuebat: vt bonus fidelis r frequentabat confessionem cōione; r hi' si petierit sacra quāuis ex i' sperato: r talia acciderint. Vel ēt si malus r obstinatus diu p'seuerās i peccatis r diu nō p'fessus: si petierit sacerdotē vl' p'siteretur r ostendit se velle facere omnia que debet et interea factus est mutus vel freneticus r piculum ē in mora debz p'supponi cōtutus r faciente aliq'

nō bono dū bñm
rūm s' o lūvō

professionē generalē p eo sic fit i popu
lo sacerdos faciat absolutionē ab
omni sentētia 7 peccato 7 pōt il iuge
re circumstātib' aliqđ p eo faciēdu l'
beredib' aut cōsāguineis p ei' aia
si voluit acceptare. Deide d3 dari
eucharistia a pō sacerdote secula
ri quīs n̄ sit p̄fessus qz nō potuit: l'
ab alio sacerdote seculari: non autē
religioso: si n̄ habuit licētā a pō sa
cerdote l' epō: als ipse religiosus i
cideret i excoīcatioēz papalē i hoc
casu 7 h vepz ē nisi timeret d' expul
tioē vl vomitu ei' nūc nō dberet sibi
dari eucharistia: s3 extrema vnctō
tū imo ēt si nō potuit cōicari: qz si
ppter frenesim nō pmitteret se vn
gi potest ligari 7 sibi violenter da
ri. Astantibus autē ifirmo d3 credi
si perhibent testimonium q' petie
rit cōfessionem: 7 ostenderit signa
contritionis. Si autem non est diu
confessus: vl qz notozius peccator
incurrit subito amentiam 7 mutita
tē vl infirmitatē: nec prius nec post
ōndit signa cōtritiōi: nil ei dari d3
nec sacra nec ecclesiastica sepul
ra Si vonec loquelā amisit nec a
mētiaz icurrit: d3 ab eo exigit pura
p̄fessio peccatoz plus 7 min' s3 q'
patitur tps. Nam si est i extremis
d' pncipalibus ē interrogādū p ma
xime inducendo eū ad contritiōē
cū spe venie: s3 si n̄ ē ita i extremis
7 veller facere generalē cōfessionē
de tota vita sua sicut multi infirmi
fecerūt: quīs nō sit necessarium de
his q' rite als p̄fessus est iterare cō
fessionem admittēda ē: 7 tādē abso
lutione ipendēda ab omni sentētia
excoī: caūōis 7 ab omi peccato mō

supradicto i ca. pcedenti: ita tamē
q' si ligatus est aliqua excoīcatōē
v' q' p̄fessō erat illō periculū n̄ potu
isset absoluerē: d3 ei iūgi: q' si eū
dat ifirmitatē q' cit' comede pōt
p̄ntet se ei ad quē ordinariē specta
b' t' absolutio illi' excoīcatōi' alias
si n̄ faceret recideret i eadā excoī
catōē extra d' sen: ex. c. eos l. vi.
S3 si erat d'ter' aliq' pctō d' casib'
epō reuat nō d3 q' iūgat ei q' p'
sanitatē ad epm vadat p absolui
one: qz ad illud nō tenetur: sed suf
ficīt ibi i' absolutio. Nota tamē
q' si talis esset vsurarius publicus
nō potest talis admitti ad cōfessi
onem cōionem 7 ad alia sacra: nisi
facta prius cautione de restitutiōē
vsurarum: vel promissioē ab here
dibus de hi' 7 i i casu q' amisit s3
ipse loquelā: vel vsuz rōnis osten
dat post signa contritiōis fm for
mam iuris q' h' i. c. q' de vsur. li.
vi. His peractis nō est pnia ifir
mo iūgenda: qz eā facere n̄ possz
sed inotescēda. vt d' r. xvi. q. vii. c
ab infirmis: d'clarādo sibi talē tibi
darem pniaz si esses sāus quāuis
deberes facere multo maiorem s3
regulas ecclesie s3 qz nō potes mō
cū eris san' facies h' l' ultō: l' venies
ad me 7 tibi dabo. Istud tū vltimū
nō v' securū: qz raro reuertitur d'
pnia. Si vō de' aliter d' te dispo
neret: dimittas paia tua tū p pnia.
Pōt ēt iūgi amicis l' plāguine
is aliquid p pnia si v'qz acceptat
7 credat: q' satisfaciens sit in statu
grē sup oīa enim auisandus est: vt
si d3 aliqd alicui: vel rōe maleficij
vl cōtract' vl depositi vl alit' d'cla

ret bñ vt nō discedat cū alieno ab
 h. seculo ne i eternū dānat. 7 de re
 stitutiōe ne i legatis ad pias cās p
 aia sua disponat q̄ cito cogantur
 executores expedire 7 nō plōgare
 sic sepe 7 q̄tidie faciūt: q̄ si nolent
 sufficiēt dispōere d̄ restitutiōe sicda
 n̄ ē absolued. Exhortadus ē aut
 ad p̄tritiōe simul 7 p̄fidentā diui
 ne misericordie exp̄pio latronis 7
 meritū passionis xpi. Si aut h̄i nō
 possit copia sacerdotis q̄uis bonū
 h̄i in h̄i piculis i mari v3 bello l'
 infirmitate vel mōre violēta laico
 cofiteri: nū nō est necessarium: qd̄ si
 fiat 7 quis euadat tenet talis iterū
 de omb' illis pctis p̄fiteri qz non
 hēbat ille clauēs ecclesie. Si vō in
 firmus nō ē i piculo mōtis si h3 ca
 lum excoicationis vel peccata refer
 uata ep̄o d3 cōfessor ire vel murere
 ad ep̄m si pōt p̄ auctoritate h̄i: n̄
 mō tali q̄ nō pdat peccatorē: nisi
 pus ille sibi dederit licētiā nominā
 di eū. Si vō ifirm' h3 indulgētiāz
 i articulo mortis a papa appropin
 q̄nte morte sic pōt fieri absolutio
 p' oia supradicta p̄ dicta i indulgētia
 fōma absolutionis i ar. i. mōti
 Iheretur tui 7c. Audōita
 te oñi n̄si iesu xpi 7 beato
 rū ap̄loz Petri 7 Pauli
 7 dñi n̄ri pape. N. 7 sac̄te romane
 ecclesie: i hac pre tibi p̄ressa sp̄ālī 7
 michi p̄missa cōcedo 7 dō ubi ple
 naria indulgētiā 7 remissionē oium
 peccatoz tuoz de q̄bus ore cōfes
 sus es. Nota hic an meli' sit dice
 re de q̄bus modo confessus es: an
 de q̄bus ore confessus es 7 cor
 de contrit': q̄ non commisisti sub

p̄rextu istius indulgentie inquātū
 clauēs ecclesie: se extēdūt q̄ qd̄ ple
 naria indulgētia sūt tibi i augmētū
 virtutis 7 gr̄e 7 acq̄sitiōis vite et̄ne.
 In noie p̄ris 7 filij 7 sp̄s sci. Amē
 fōma absolutionis ab excoi
 catione minoz.

Et te absoluo a vinculo ex
 cōmunicatiōis quā icur
 risti p̄cipiādo cū excom
 municatis i casu nō concessio in lo
 q̄la: in cibo: vel potu 7 h̄i: 7 resti
 tuo te scis sac̄ris eccl' e. In noie pa
 tris 7 filij 7 sp̄s sci. Amen. Nota
 vero q̄ i abso: utiōe ab excoicatiōe
 maiorē d3 p̄rimo exigit iuramentū:
 vt. s. iuret stare mādāt ecclesie: que
 .s. fiet ei absolute pro tali materia
 quo facto iponi ei debent tm̄anda
 rōnabilia: vt satisfaciāt ei quē lesit
 vel d̄anificauit si pōt: si tamen pro
 h̄i est excoicatus: p̄cipue enī inuū
 gendū est: ne āplius ventat cōtra il
 lū canonē. Si fuit excoicat' pp̄ v̄be
 rōem clericū: nō amplius verberet.
 Secūdo exutis humeris absolue
 dus d3 verberari cū v̄ga dicendo
 psalmū. Miserere mei de': v̄l aliū
 psalmum penitentiāle ad quēlibet
 v̄sum dādo vnū ictū. Postea sub
 iūgat. Pater n̄r. Et ne nos. Saluū
 fac seruū: 7c. put paulo añ. s. nota
 tū ē. De' cui pp̄riū ē misereri: 7c. tū
 h̄ns auctoritatē absoluat sic dicen
 do. Auctozita e oipotentis dei: 7c.
 prout. s. plene dicam est.

fōma absolutionis a pctis ex
 cōicatiōis minoz.
 Si ten' eris aliq̄ vinculo ex
 cōicati' es vel p̄cipatiōis
 a q̄ possū te absoluer' ego

absoluo te ⁊ restituo te sc̄tis sac̄ris
ecclie. In noie p̄ris. ⁊c. Dñs n̄r iel?
X̄ps te absoluat: ⁊ ego auctōitate
q̄ fūgor absoluo te a pctis tuis. In
noie p̄ris. Oia bōa q̄ fecerī l'facies
⁊ q̄cqd̄ paterī vl' pateris sit tibi i re
missiōez peccatoꝝ tuoz oiuꝝ: ⁊ i
augm̄tu gr̄e ⁊ p̄mū vite et̄ne Am̄.

Forma sacramēti bap̄tismatis.

Go te bap̄tizo. In no. p̄ris
⁊ filij ⁊ sp̄i. Ici Amē Tho
i. iij. ego ⁊ amē n̄r: d̄ sub
stātia sac̄ri t̄m dici obent ex statuto
⁊ p̄suetudine ecclie. Sz si dubitat
si es bap̄tizatus n̄ te bap̄tizo. Si n̄
es bap̄tizatus ego te bap̄tizo. In
noie p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄s sc̄i Amen.

Forma consecrationis seu chris-
matis dande p̄ ep̄m.

Onsigno te signo cruci: ⁊
chris̄mo chris̄mate salutē
In noie p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄s
sac̄ti am̄. In frōte dēt: ⁊ cū chris̄ma
te cōsecrato ab ep̄o. Tho in. iij.
absolutio a peccatis.

Go absoluo te a pctis tu
is. In noie p̄ris ⁊ filij ⁊
sp̄s sac̄ti am̄. oia v̄o alia
sunt ad bene esse Tho.

Forma extreme vnctionis ⁊ p̄ri-
mo ad oculos.

Er istā sac̄tā vnctiōez ⁊ lu-
am p̄ssimā misericordiam
p̄cat ubi dñs q̄cqd̄ p̄ v̄sū
deliq̄sti s̄m̄ odinē fratꝝ p̄dicatoꝝ
vl' s̄ cz clericos seculares: q̄cqd̄ vi-
cioꝝ oculo. d̄liq̄sti. Inungo oculos
tuos isto olo sc̄ificato. In noie p̄ris
⁊c. Tho. i. iij. s̄z s̄s̄uāda ē p̄iō. s̄.
Gregoriana ⁊ sienda ē vnctio i sex
loc̄i cōpoz ad min̄ p̄ i v̄triusq̄ ocu-

lis dicēdo vt s̄. 2. i v̄triusq̄ auribus
dicēdo p̄ istā ⁊c. vt. s̄. ad illō q̄cqd̄
⁊ ex̄ide sic deliq̄sti p̄ auditū vl' au-
riū vitio d̄liq̄sti. 3. i narib' dicēdo
p̄ istā ⁊c. q̄cqd̄ deliq̄sti p̄ odoratuꝝ
l'nariū vitio deliq̄sti q̄rto i oī clau-
so dicēdo p̄ istā ⁊c. q̄cqd̄ p̄ gustū d̄
liq̄sti: l' q̄cqd̄ oris vitio deliq̄sti. vl'
i v̄triusq̄ maib' ab itro i palmis: d̄i-
cēdo p̄ istā ⁊c. q̄cqd̄ d̄liq̄sti p̄ tactū
vel tact' vitio. vl' i pedib' abobus
i pte supioꝝ dicēdo p̄ istā ⁊c. q̄cqd̄
d̄liq̄sti p̄ gressū: vel icesū: vl' fces-
sū: vt talis vitio d̄liq̄sti. Q̄c̄i c̄el-
lares addūc̄ septē ad lūbos: q̄ fieri
d̄z vbi ē p̄suetudo: l̄z nō v̄tat ordo
p̄dicatoꝝ erga fr̄es: ⁊ sit i renibus
dicē p̄ istā ⁊c. q̄cqd̄ lūboꝝ: l' p̄ cā-
nis vitii d̄liq̄sti. ⁊ d̄n̄ s̄iūt vnctio-
nes dicat hec verba semel t̄m.

Forma p̄secratiōis corp̄is xp̄i.
Oc ē h̄z Tho. i. q̄rto. Hoc ē
eni corp' meū: eni n̄ ē d̄ sub-
stātia cōsecratiōis: nihilomin' t̄m
non debet obmitti: alias peccaret
mortaliter.

Forma p̄secratiōis sanguis.
Ic ē. n. calix sāguis mei no-
ui ⁊ eini testi mysteriūz fidei
qui pro vobis: ⁊ pro multis effun-
det in r̄ssiōem p̄cioꝝ. Oia. n. v̄-
ba hec s̄ūt d̄ suba p̄secratiōis p̄ter
eum s̄m̄ Tho.

Forma ordinum in p̄ri. mo.
Uī cuz s̄iūt. vij. s̄m̄ Tho.
q̄l̄z h̄z formā suā. Sc̄iō s̄z
Tho. i. iij. q̄ tūc imp̄mit̄ character
seu recipit ordo: q̄ pozrectū istru-
mētū illius ordinis tanq̄ māz ab
ep̄o dicēte formā illi' ord̄is tāgit
manū ordinātis ad illū ordinem.

forma ostiarij.

Ille q̄ ordian̄ ad hūc ordi
nē tradit ep̄s clauēs ecclie
dicēs. Sic agite q̄si reddituri deo
rōnē p̄ his reb⁹ q̄ his clauib⁹ re-
cludit. Archidiaconus v̄o ostium
ecclie facit illos tangere.

forma lectoratus.

Uic tradit ep̄s codicē d̄ q̄ le-
ctur⁹ v̄ba sic pp̄he vt missa
le l' eplariū libri dicēs. Accipite ⁊
estote v̄bū dī lectores hitaturi: si si
delit ⁊ duote ipluerit: offm̄ v̄m p̄
tē cū his q̄ v̄buz dī ab iūto misra
uerūt.

forma exorcizati.

Uic tradit ep̄s libellū i q̄ sc̄i
pti sūt exorcismi: vel illi vbi
exorcizat aq̄ b̄ndcā: v̄l aliū dicens
Accipite ⁊ cōmēdate mēorie: ⁊ ha-
betote p̄tātē iponēdi manū super
energuminos: siue baptizatos siue
cathecuminos.

forma acolitatus.

Uic tradit ep̄s ceroferariū.
i. cādelabz dicēs. Accipite
ceroferariū cū cero ⁊ sc̄iat vos ad
accedēda lumiar̄ia ecclie mācipa-
ti. Accipiat et v̄rceolū vacuū ab
archidiacono dicēte ep̄o. Accipit
te v̄rceolū ad effūdēdū vīnum: ⁊
sq̄uā i eucharistiā sanguis xp̄i.

forma subdiaconatus.

Uic dat calix vacuus cū pa-
tena ab ep̄o: ⁊ v̄rceolus cū
aq̄ ⁊ mātill. i. bacili: ⁊ māutergio
ab archidiacono dicēte. Videte:
cuius misterū vobis traditur. ⁊
idō si vsq̄ nūc fuistis tardī ad ec-
clesiā amodo debetis eē assidui.
Si vsq̄ nūc fuistis sōnolēti: amō
sobrii. Si vsq̄ nūc ih̄oēstī amō

71
casti. Oblatiōes q̄ veniūt in altari
panes pp̄ōnes appellātur d̄ ipsi
oblatiōibus tān̄ oꝝ poni i altari:
q̄tū possit populo sufficere ne ali-
qd̄ putridū in sacratio remaneat.
Palle v̄o q̄ sūt in subtractoria al-
tari in alio vase debent leuari in
alio corporales ⁊ palle. Uai autē
corporales lote fuerint: nullū aliō
lincamen oꝝ lauari. Ipsa autē aq̄
oꝝ in baptisterio mergi. idō admo-
neo. vt vos exhibeat̄ ita vt deo
placere possitis.

forma diaconatus.

Uic tradit ep̄s libz euāgelī
oꝝ dicēs. Accipite p̄tātē le-
gendī euāgelīū in ecclia dei taz p̄
vīuis q̄ p̄ defunctis. In noie dñi.
amē. Itē ep̄s pōit manū sup caput
eius dicēs. Emitte in eū q̄sumus
sp̄m sc̄m. ⁊c. Itē dat ei stolam dī-
cens. Accipite stolā: vt p̄z in pōi-
ficali. In dātōe tm̄ euāgeliorum
libri fm̄ Tho. character imp̄rim̄f.

forma presbyterorum.

Uic ep̄s tradit calicē cū pa-
tena pp̄ata. i. cū vīo: in calī-
ce ⁊ hostia i patēa: al nō recipient
characterē fm̄ Tho. Si nō eē pp̄a
dicēs. Accipite p̄tātē offerre sacri-
ficiū deo missāq̄ celebrare tā pro
vīuis q̄ p̄ defunctis. In noie dñi.
amē. Itē ab ep̄o ipōitur māus sup
ordinādū. ⁊ oēs sacerdotes cū co-
ibi presentes dicente ipso ep̄scopo
Orem⁹. Dilectissimi domini. ⁊c.
vt in pontificali. Petrus de La-
rantalio dixit q̄ impositione ma-
num imp̄rimatur character. Pri-
mum tamē verius est ⁊ cōius fm̄
Tho. i. in porrectōe calicis p̄p̄a ⁊

rati. itē inunguntur māus sacerdotis: cū ordiatur ab epō dīcēte. Lō secrare ⁊ scificar ꝛc. Itē aptat sibi stolā sup hūeros dīcēs. Accipite iugū dñi ꝛc. Itē vestit eū cū calula. idest plāeta dīcēs. Stola inocētē ꝛc. Nō ḡ q̄ si pmū fuerit obmissū .i. porrectio calicis prepati totum dz iterari q̄si nihil sit scm. Si vero istō fuerit obfuarū: ⁊ aliqd d̄ pdi ctis alijs fuerit obmissū: nullomō dz iterari ordiatio: sed qz obmissū ē debet suppleri ab epō in alia ordinatione: ⁊ interī nō celebret.

forma sacri mīstionij.

On ē determinata. Est āt forma illa expressio p̄sus per vba vni⁷ i aliter cōiugū: vt accipio te i vxore: vel accipio te i virū: vel cū interrogat: si vult talē i vxorem vel virū: ⁊ rñdet q̄ sic: vel si loq̄ nō pōt: p scripturā: vel alia signa exprī menta cōsensum.

Explicit tertia ps: ⁊ p p̄ns tot⁷ tractat⁷ siue sūmula d̄ cōfessore cū interrogatiōib⁷ fīēdis. Reuerendissī simi fr̄is Antonij florētie archiepiscopi. Eiusdē incipit. c. i. de restōnib⁷ i gñe i q̄ ponuntur scōo māus rapiētū: q̄z qliber hz. v. digitos: seu modos. ⁊ sic sūccētū mōi i qb⁷ sit restō: vel erogatio: vt p̄z i scōa parte sum. ti. ij.

E prima māu veneratoria pōt itelligi illud qd̄ hētur Apoca. xvij

Uidi mulierē sedentē sup bestīā coccineam

idest diabolu hñtē in manu ei⁷ poculū aureū. Hec mulier est cupiditas q̄ i māu. i. i ope vfe hz d̄ iuiri-

as q̄s sitit. sz n̄ extinguit ei⁷ sitis: sz solū dīcāt i vidēdo. h̄ āt. v. modos sicut man⁷ hz. v. digitos. ⁊ pm⁷ ē i digitōib⁷: q̄n. s. q̄s p mutuo alteri scō recipit pign⁷ ab eo rei mobil⁷ vt vest: mēū: seu lucz eq̄: seu hi⁷: aut imobil⁷: vt possessiōem: ex q̄ capit fructū seu lucz n̄ cōputās i sortē: qd̄ vfa est nisi in cāu cū gener a socero q̄sqz hēat ab eo votes su stinēs onera mīstionij accipit possessionē ab eo i pign⁷: extra d̄ vsu. c. salubriter. Et d̄ h̄ diffuse i fa pte sū. ti. i. c. Scōs digitus seu modulus ēi dīspōnib⁷: cū. i. q̄s d̄ epōit pecuniā apd̄ mercatorē: vel capso rē vt vtaf ea: saluo tñ capitali iuo ⁊ cū itētōe p̄ncipalr aliqd̄ p̄cipi endi vltra sortē: nulla tñ scā pacti one sup h̄ ē vfa ē. xiiij. q. ij. si fenecaueris: ⁊ de h̄ i fa pte sū. ti. i. c.

Tert⁷ mod⁷ in emptiōib⁷ ⁊ vēditōib⁷: cū. i. vēditur mercēs vltra iustū p̄ciū rōne dilatiōis t̄pis i solū uēdo p̄ciū. ⁊ h̄ i se rē illā intēdebat suare i futurū: q̄n tñ q̄ntū vēdit: vlt plus sperabat valiturā. Silt q̄n rē emit minus iusto eo qd̄ anticipat t̄ps solonis p̄ciis: anteq̄ recipiat mercedē: vt pura tpe veris tritici colligēdū. ⁊ hoc nisi dupliū esset vtrū pl⁷ mīusue sit res illa valitura de hoc extra d̄ vsis. c. i. ciuitate. ⁊ c. nauigati. Et d̄ h̄ diffuse i fa p. sū. ti. i. c. Quart⁷ i captiōib⁷ ⁊ fictis assicuratiōib⁷: vt in cābijs q̄ dīcūtur p venetas: ⁊ cābije q̄ sūt i romana curia p bullis q̄ sunt vē mutua cū vfa. ⁊ cū ipemet sibi satisfactor: simul at⁷: ⁊ verus uuator est ar. xiiij. q. iij. c. pleriqz. Et d̄ h̄ in fa

pte sū. ti. i. c. Quis i mutuis: expressis lucrī pactiōib⁹: siue i pecunia: siue i opibus: siue i alijs: q̄ precio p̄nt estimari: ar. xliij. q. iij. c. putāt. 7 d̄ h̄ in fa pte sū. ti. c. Manus raptorā ē: q̄ māifeste rapit aliēna māu violētā. i. raptorā cripit pauperē. f. decus. Thob. xv. 7 h̄t v. digitos seu modos. Primus cōsistit i vsurparis dñijs ciuitatū: castroz 7 villarū: ex qb⁹ oē emolumentū qd̄ ide percipit: rapina ē.

Secundus ē in talis iniustus: quādo. f. dñs ciuitatis ipōit collectas vltra debitū consuetudis: vel statuti: sed vitia idebita operaruz exigūt. 7 nō soluit eis de labore: v̄l si ciuitas ē libera qm̄ n̄ p rata ponunt ciuib⁹: sed nimis aliq̄s grauāt. Tertius ē in pedagis: 7 gabellis illicitis qm̄. f. imponūt domini terra: v̄l ciues noua pedagia sine licentia principis: vel etiā si antiqua: vel noua cū licentia nō suat vias suas: cū tñ possent. Quartus in latrocinijs terrestribus: vel maritimis vel piratis: qui discurrūt per mare pcedando ex naufragio etiā in vrbe proiecta sibi accipere ad rapinā pertinet: vel etiā d̄ reprefalijs illicitis de qbus in. iij. pte ti. .2. c. Quis in persōis capiendis 7 v̄dendis q̄ libere sunt: seu christiāe. nā 7 si pagāi vel saraceni capti in bello iusto efficiuntur serui cap entuz: vnde 7 vendi possunt: vt serui 7 emi: nō amen christiāi: debent ergo ista restitui: si possunt: vt dicit Aug. xliij. q. vi. c. si res. De his hēs i fa pte sū. ti. c. Māus furatoria est cu quis ac-

cipit oculte aliena: nesciente dño Apo. Qui furabatur iā non futurus: sed magis operetur māibus suis. fur videtur operari māibus alienis: inquantū accipit lucrū de manibus alienis. 7 hec māus h̄t v. digitos. Primus est in inuentozum detentioe qm̄. f. quis res alterius inuentat que nō h̄ntur pro derelicto sibi retinet. xliij. q. iij. c. siquid. 7 d̄ hoc hēs in fa parte ti. .i. c. Secundus est in illicita prescriptioe: qm̄. f. quis prescribit aliena mala fide: sciens. f. illa eē aliena: nec aliquo iusto tī. habuisse. c. possessor de re. iuris in. vi. de hoc habes in fa par. sum. ti. Tertius est in rei pignorate cōmodate: vel deposite v̄l. f. quādo domin⁹ rei non consentit: 7 tenetur de vilitate idez habita: 7 si amitteret ex culpa sua: tenetur reddere. Rai. de hoc in fa parte sum. ti. i. Quartus in occulta rerū vsurpatione: siue h̄ fiat a filijs d̄ reb⁹ parentū: siue ab vxore d̄ reb⁹ viri ipso nesciente: siue a suis d̄ reb⁹ dñoz suoz a dispensatozib⁹ d̄ reb⁹ p̄ionoz suoz siue a discipulis de rebus magistri suoz: siue ab extraneis de rebus a loz: etiam si hoc facerēt dādo inde elemosynas pauperibus nisi in extrema necessitate cōstitutis. xliij. q. iij. c. forte. de h̄ i fa pte ti. i. per totū. 3. in religiosa appropriatone: quando. f. religionis aliquid recipit: vel nesciente prelati suo: vel alteri dat propinquo: vel extraneo: vel cum occultat: et vt propria retinet acquiita per eam vel data non paratus superiori

libere assignat. l. q. i. c. nō dicatis
7 d h hēs i. iij. pre ti. c. Māus
bellato: rā ē vbi. l. rapiūt 7 furta 7
rapie: 7 sacrilegia. Manū suā mi-
sit hostis. s. bellādo ad oia deside-
rabilia. Desiderabilia at sūt blada
pecūie 7 edificia vasa aurea tēpli:
alia ornamta ipsū tēplū ad qd mi-
sit manū exercitus nabuchodono-
so: bellās cōtra hierosolymā: ra-
piēdo incēdēdo: 7 destruēdo. 7 h
māus h3. v. digitos: seu modos.
Prim' est: cū dñs. vel cōitas aliq
assūt iustū bellū: nā q ad hoc cō-
currunt: adiuvando: consulendo:
cooperando de oibus dānis illa-
tis aduersarijs: et si nihil pueret
ad eos tenent satisfacere. xliij. q.
v. c. nō sāt in fi. Sedō ē q tene-
tur d oibus dānis 7 expēs: qe pa-
tiūtur subditi sui: q iuolūtarij sūt: 7
coacti: nā vltra expēsas qe faciūt
aliqñ ab aduersarijs debellātur:
7 capiūtur ipsi: 7 bōa eoz. Vari' ē
eni belli euētus: vt. c. si culpa ex. d
iur. 7 dā. da. Tert' ē. qz d hēt
iustū bellū: ea que capit 7 destruit
vel h facere pmittit suis: sic cōiter
faciūt satisfacere tenetur. l3. q. i. c.
militare. bōa at capta iuste ab ini-
micis q debēt cōdiuidi occultādo
7 retinēdo sibi furat. 23. q. v. c. di-
cat. Quart' est cū iuste bellās
rapit bōa ecclesiāz nō in castella-
tariū: aut bōa clicoz p trarie pñs:
vel et viatores pegrinos: 7 alios
inocētes. di. lxxvi. c. singul. Qui-
tus ē qñ hñs iustū bellū ex sua in-
ertia 7 crassa negligentia nō defē-
dit suos cū possz pecipue cū ē cō-
ductus mercede ad bellandū. 7 si

militē cū possz debellat inimicos
7 sic finē facere guerre: vt plus lu-
cret ex duratiōe pelli: vel qz cōru-
ptus ab aduersarijs non fidelit ge-
rit negociū tenet: extra d iij. 7 dā.
da. c. si culpa. 7 de his oib' hēs i
tertia pre ti. l. c. d bello. Man' dā-
nifica vsato: rā dī. puē xvi. Si ma-
nus ad manū fuerit nō erit inocēs
māus. 7 qñ vna māus nō sufficit
ad vnū op' alia iuuat: sicut aliqñ
si vn' nō sufficeret ad rapiendum
vel furādū: vel dānificādū alium:
7 tūc adhibet adiutoriū alter. 7 h
ē māus ad manū adiūcta. 7 tal: q
uis nō principalis: vel nil pūciat
de rapia vel dāno: ad eū tñ tenet.
Et qz nō ē innocens: sed in eā. 7 h
h3. v. digitos: q cōtinent in h viū.
Iussio: cōsiliū: cōsensus: palpo: re-
cursus. Primus ē cū qs madat si-
eri rapinā: furtū: vřam: vel aliud
dānū. 7 ex h sequitur effect' dāni: qd
al' n' suissz scē: talis tenet insolidū
et si nil puenit ad eū. Sic 7 tutor:
curator: 7 pcurator: 7 factor: q p
pupillis: vř p alijs faciūt ptractus
vřar los tenetur: si illi pro qb' fece-
rūt nō satisfaciāt: cū sint principalē
ores. Sedō qñ consuluit: ita q
ex illo sequitur dānū qd al' nō suissz
scē. tal' et tenet isolidū: et si nil per-
uenit ad eū. Si at fuisset factū etiā
sine illo cōsilio. 7 aliquid plus fa-
cium est ad illud plus tenetur. In-
nocentius 7 Hostiensis. Tertius
est cōsensus. s. cooperatiōis: n' mē-
tis tātū: puta qñ vnus vel plures
faciunt aliqd furtū: vel dānū simi-
lita q vnus non faceret sine altero
tenetur quilibet insolidum: s. eus

et sic illo scilicet fuisse: tunc cum alio se
reperit ad damnificationem. tunc non tenet so-
lū dō dāno illato p eū qd ē ē media-
tor sciētē alicui' p tract' fraudulētū
de fēfales tenent tāles dō dānis.

Quār' ē palpo. s. cum qd adulādo
seu laudā' aliquid dō furto: l' dō dāno
.s. q' sit strenu' ex h' iduē ē ad faciē
endū malū qd al' n' fecissz. 7 id si de-
trahēdo eū ad h' iduē. Quū' est
recurf'. i. cū qd recepat fures: et
dānicatēs 7 ex h' sequūt dāna vl'
ē raptā rē cū qrit 7 tpe occultat p
pter q' n' p' recupare. Official' ē: q'
pōt sic sue pōse piculo obstar' ne fi-
at dānū l' rapia l' māifestat fures 7
ablā: 7 n' facit tenet: s' Tho. Albē.
Pe. 7 Ri. i. lūij. di. xv. Inno. Raf. 7
Uul. d' his i' fa pte sū. Mā' p'icipa-
tozia. l' d' re furā vl' v'faria. 7 de h'
pōt itelligi illd' Jone. 3'. Recedat v'
nus q'qz ab iūqtate: q' i' māu sua ē. 7
hec hz. v. digi. Pūm' ē p'icipā' de
hi' p'dōatōez: tal' ei cui dōat. cuz h'
sūt d'z fddē dño ei' rē ablātā. dō-
nū āt d'atū ab v'fario cū oia bona
sua sit obnoxia restōni tenet ēt red-
det l' sibi: l' his pot' qb' v'fari' hz
restituē. Scōs ē p' vicinatōez. fāilia
.n. raptorū l' v'farij: l' vxō: l' filij: q' n'
hnt nisi d' rapis l' v'fis tenet satisfā-
cet d' p'supis: s'z hñdo ēt alia bōa
cōedendo: l' v'redo reb' male abla-
tis i' pma spē tenet d' eo qd p'sumit
Raf. Tert' ē p' dōatōez. filia ei
q' dōat p eū qd n' hz nisi d' v'fis: l' al'
male ablati. marit' q' h' nouit non
p' recipere dōtē: 7 receptā tenet r'iti-
tuer' c' d'itoz' soceri: 7 ipa ēt filia
mōtuo māito tenet r'stituē dōtes
R'vid h' i' fa p. sū. ti. c. f. Quār' ē pti

clpādo d' re rapta l' furā p emptio-
nē: q. n. emit talia sciēt' vel igrātia
facti crassa tenet restituē: cū iuēt
dñm rei vel paupibz erogaf: si il-
lū igrat. Si etiā talia emit pbabilr
estimās eē veditous: postea sciēt'
fuisse ablata: tenet nihilomin' dño
reddet si p'gnoscit: vel pauperibus
vel p'ciū erogare si nō inenit. Raf.
7 de h' i' fa pte sū. ti. c. Quitus
p legatū vel hereditatiōem. Intel-
ligit' eni hereditas d'ucto ere alie
no. Heres q' vel legatari' eius cui'
bōa sūt obnoxia restōni: vel ex cō-
tractu: l' ex q'si maleficio furti frau-
dis: 7 v'fē: 7 h'': vel q'si oia tenet
restituē d' tali hereditate vel lega-
to: extra d' v'fis. c. michael. Māu'
sacrilega: v'z v'fpatio circa sacra 7
ecclesiastica. Job. xv. Tēdit aduer'
deū māus. i. sacrilega. Hec est mā-
nus sacrilegi Michanozis quā ex-
tendit pira tēplū dei comitat' ipm
sūd'it' d'estrūere: sed ipso occiso sus-
pensa est lingua auidā Machabeo
ptra tēplū. ij. maca. xv. 7 hec hz. v.
digitos. Pūmus est: cū auferuntur
sacra: vt calices 7 paramēta: cru-
ces: reliqz: 7 huiusmōi. Secun-
dus est quādo auferuntur aliqz: 7
si nō sacra: tamē de loco sacro: vt
in ecclesia: 7 de v'roqz. xvij. q. lūij.
c. quisquis. Tertius est quādo
fit incendiū vel effractio in loco sa-
cro: id est iniuriōse tenetur etiā sa-
tisfacere. vel etiā inferūt alia dāni-
na ecclesijs: vel psonis ecclesiasti-
cis: vt exigendo gabellas: 7 peda-
gia: extra d' cēss. c. q'p i. vi. aut ipo-
nentes collectas extra d' iū. 7 dā-
da. c. aduē: aut faciēdo rep'saliaf

pra p[ro]f[ess]as ecclesiasticas. c. si p[ro]gra
tiones extra d[omi]n[u]m. Quart[us] e[st] cu[m]
clici male tractat b[on]a eccl[esi]az di
lapidado id b[on]e alienado i p[ro]p[ri]as
z lasciuas exp[er]dedo: cof[ra]guicos
duado. i. z. q. z. c. null[us]: z b[on]a d[omi]n[u]m
paup[er]ib[us] l[ic]icis: vel rep[ar]at[i] eccl[esi]
lie subtrahedo dz restituat. Qui
tus cu[m] subtrahat leg[em] fca eccles[ie]s
xij. q. ij. c. q[ui] oblatioes: vel n[on] solu[m]
ocie vbi p[ro]sueuerit solui: vel cu[m] n[on] e[st]
litime i b[on]o s[ub]stitut[us]: s[ed] p[er] irrusione[m]
vel p[er] simonia[m]: vel h[ab]z aliq[ui]d ipedi[m]
tu[m] irregularitatis. tenet. n. fructus
pceptos restituere: de re. iu. li. vi. d[omi]n[u]m
his i f[ra] p[te] su. ti. i. c. Mans. iuste
iudicatio. B[on]is q[ui] excutit man[us]
suas ab o[mn]i m[er]it[is]. Isa. 33. f. obsequi
pecc[un]te z laudis. p[er] m[er]ita. n. frequen
ter puerit iudiciu[m]. z hec man[us] h[ab]z
v. digitos. Dum[us] e[st] q[ui] iudex seu q[ui]
cu[m]q[ue] officialis dar iusta s[entent]iam ex
certa scia q[ui]cu[m]q[ue] d[omi]n[u]m ca[us]a: siue odio: si
ue amore: siue corruptioe pecc[un]te:
z tal tenet d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m z iterec p[ro]i le
se. Rai. ij. q. iij. c. q[ui]tu[m]d. Scds est:
q[ui] ex i[rr]at[us] crassa p[er]fert iusta sen
tentia. no. n. obet ac se p[ro]ere ad id:
ad q[ui]d n[on] erat idone[us] cu[m] piculo alte
ri. sec[un]d[u]m si d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m p[ro]silio assessoris q[ui]
putabat idone[us] ex malitia: vl ex i[rr]a
t[us] crassa male p[ro]iuentis: tunc tene
bit assessor p[ro]i d[omi]n[u]m exp[er]t[us] fin Rai.
Tert[us] e[st] q[ui] ex nobilit negligetia p[ro]
tulit iusta s[entent]iam: puta q[ui] noluit la
bozare ad leged[um] i libris: quod po
tuisz iuenit z videt et teneri: vt. c.
si cupla extra d[omi]n[u]m iur. Quat[us] q[ui]
accipit pecunia[m] p[ro] iudicando: l[ic]et iudic
c[on]do aut b[on]i aut male. Rai. et tal[is]
pecu. sibi f[er]ret n[on] p[ro] s[ed] paup[er]ib[us] d[omi]n[u]m l[ic]et

reddē d[omi]n[u]m. Qui[us] cu[m] n[on] vult iudicaf
z dar s[entent]iaz put p[ro]i dz ne d[omi]n[u]m p[ro]lice
at h[ab]it iusticia: aut vt d[omi]n[u]m n[on] iust
h[ab]it. z tal tenet si ps postea aittat
iusta caz: v[er]o si reittat p[ro]as: l[ic]et iudic
nuer iuste: cu[m] n[on] possit tenet cotrati
si auerit pena iuste tenet ei q[ui] sol
uit. Tho. z rat. d[omi]n[u]m his i f[ra] p[ro] su. r. i. c.
Ma[us] i iudic[i] iuste assistoria. d[omi]n[u]m h[ab]it ne
iuges man[us] tuas: vt p[ro] ipio dicat sal
su testioniu[m]. Exo. 23. z Isa. 21. Erri
te opp[ro]ssu d[omi]n[u]m mau caluniat. z h[ab]it h[ab]z
v. digi. fin q[ui] v. g[ra]n hoim l[ic]et p[ro]cur
rit. f. aduocat[us] iurisc[on]sul. act[us] z p[ro]cu
rator testis z re[us]. Dum[us] e[st] q[ui] aduoc[us]
q[ui] si scieter assuit ad d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m iusta
cam obtines victoria cae d[omi]n[u]m o[mn]i d[omi]n[u]m
no tenet aduersario si clietulo n[on] sat
fec. tho. fa se. q. Si vo no obriet te
net clietulo d[omi]n[u]m exp[er]t[us]: q[ui] v[er]o dixit si
bi cam ee iusta: cu[m] als ille n[on] litigaf
set: sed si assuet cam iusta: z ex cras
sa i[rr]at[us]ia vel notabili negligetia p[ro]
dit videt teneri clietulo d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m suo:
c. si culpa extra d[omi]n[u]m iur. z d[omi]n[u]m. Se
c[un]d[u]m iurisc[on]sul. si scient p[ro]stat ma
lu[m] p[ro]silio vel fraudule[m]: v[er]o ius h[ab]it
p[ro]dit cam: siue si ille cui p[ro]sultit: si
ue alter tenet de d[omi]n[u]m ide secunis:
si vo fidelit[er] p[ro]sultit vt scit n[on] tenet: vt
c. neo ex p[ro]silio d[omi]n[u]m re. iu. li. vi. Ter
tius e[st] actor z p[ro]curator: q[ui] accusat
aliquē flo erie: vel petit idebitu[m] sci
enter tenet d[omi]n[u]m o[mn]i d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m q[ui]d ide reci
pit ena aduersari d[omi]n[u]m exp[er]t[us]. Tho.
mas secunda secunde. questione.

Quartus est reus si negat vita
tem de qua iuridice interrogatur:
negando indebitum pecunie tenet
actori. negando autem crimē vno
sequitur actori moro v[er]o mutis

tio: vel alia p̄a: v̄l satisfadādo sc̄iē
 appellatiōib⁹ vel dilatiōib⁹ tenet
 ad arbitriū bo. vi. **Qui** testis:
 si ex falso testionio ei⁹ sc̄iēter scō
 actor vel re⁹ icurrūt aliqđ dānū in
 iuste tenet tal⁹ solidū. extra d̄ iū. c.
 si culpa. ⁊ si accipit pecuniā p̄ testi
 mōio ferē: ēt v̄c tenet illa paup̄ib⁹
 erogare. xliij. q. v. c. nō s̄c. ⁊ d̄ his
 o bus i s̄a p̄t̄ lū. ti. i. c. **Mā** frau
 datoria. Job. xliij. In māib⁹ meis
 n̄ adhesit macula. s. fraudis. ⁊ hec
 h3. v. digitos. seu modos. **Prim⁹** ē
 in rex qđ dicitate: oū. s. vna iubā v̄
 dicitur pro alia vt vinū lūphatū p̄
 puro: aurū vel argētū archimātū
 pro puro: ⁊ hi⁹. **Secōs** ē i q̄tita
 te: vt cū datur dimiute m̄se v̄l pō
 dera: puta vncie. ij. p̄ lib. vel i vas
 d̄ vino: oleo tritico: ⁊ hi⁹: vel i cā
 nis d̄ pāno laleo lieo: ⁊ hi⁹. **Ter
 tius** est i q̄litate: vt cū vēdit res de
 sectuosa: vt vinū vel caro cōrupta
 pro bōa: aīal vitiosū: ⁊ claudicās
 pro sano nō diminuendo d̄ precio
 ⁊ multo grātius est ⁊ vendendo rē
 nociuā ⁊ periculosa hōi. **Quā
 tus** est in precij ineq̄litate: ⁊ cum
 venditur res plus iusto precio: q̄
 valeat sc̄iēter: vel cū multo min⁹
 precio emitur: qz venditor nō cog
 scit rem: vel qz ducitur maxia ne
 cessitate. **Quitus** est in gabelle
 debite: vel pedagogij subtractione:
 v3 qz occulte itroducit rem ad ci
 uitatem: vel asserit eē pro alio: vel
 mioris q̄titaris: vt minus soluat:
 hi oēs tenent satisfacere h3 Tho.
 fa se. q. ⁊ Rai. d̄ his oibus hēs i
 s̄a p̄t̄ lū. ti. i. c. **Māus** falsificato
 ria. Job. v. **Qui** dissipat cogitatio

nes malignozū ne possint māus eo
 rū iplere qđ ceperūt māifestādo. s.
 falsitates coz. ⁊ hec h3. v. digitos
 vel modos. **Primus** ē i pōderibus
 vel mēsuris faciēdo falsas mone
 ras: vel eis vtēdo fals⁹ ⁊ dimiutis:
 i vēdēdo ⁊ emēdo mēsuris exces
 sūis: tenetur ēt talis de dānis id
 secutis illis talibus. **Secōs** ē in
 falsis mōetis: fabricādo eas falsas
 vel icidēdo: aut falsatis ⁊ diminu
 tis pro lūmis sc̄iēter vtēdo vltra
 pctm̄ tenetur d̄ dānis lesis. **Ter
 tius** ē i bullis apostolicis falsatis
 vel p̄ surreptiōem obtinētis: cū. s.
 exp̄ssū ē falsū i supplicatiōe obmis
 sū illud de exp̄mēdo: qđ enarrator:
 n̄ obtinuit. **Bñficiū**. n. vel gr̄a sic
 obtēta nō valet: vñ tenet satisface
 re de enolumēto p̄ ipsas obrēto
Quartus est i istis ⁊ scripturis
 falsificatis: vt testis i q̄bus scribū
 tur legata aliter q̄ dispōat a testa
 tore: vel scripture: vbi apparet de
 bita. ⁊ cassat. ⁊ h̄mōi. **Quitus**
 ē in fals partibus vt cū mulier ꝑci
 pit per adulteriū: vel sup̄pōit sibi
 alienū partū: qđ tenet d̄ oibus: qđ cō
 sūt filius putatiūis d̄ bōis mariti:
 ⁊ d̄ his i q̄ vt filio ltimo sibi d̄ he
 reditate reliquerentur. c. si culpa:
 extra de iūrijs. **Et de his in secun
 da parte summe titulo primo capi
 tu. Manus proditoria:** de qua
 christus Lu. vigesimosecūdo. Ecce
 māus tradentis mecum est in mē
 sa. Non enim sit proditio nisi per
 familiares. **Et hec** habet quin
 que digitos. **Primus** digitus:
 est in castris: in populis: ⁊ terris:
 quando. s. quis aufert a legitimō

oño ⁊ dat p ditorie alii: q̄ sibi ius n̄
bz: tal tenet d̄ oib⁹ d̄anis ide secu-
tis. Scōs ē i pericōis: qn̄ q̄s tra-
dit oñm suū: vel alicū i maus ūmi-
ci occidēdū: vel redimēdū: l̄ ipedi-
endū a negocijs suis tenet illis ad
oē itereē. Terti⁹ in reb⁹ qn̄ pec-
unias vel alia bōa sui dñi: vl̄ alicī
pcurat deuenire ad māus ūmico-
rū: aut cū associat se cū aliq̄: vt du-
cat ad locū vbi spoliēt. Quart⁹
ē qn̄ secreta reuelat sui dñi vl̄ dāni-
ficat: vel aduocat⁹ secreta cāe quā
d̄fēdit: aduersario p̄dicit: vt se pos-
sit defendere: tenet d̄ d̄anis: extra d̄
iur. c. si culpa ⁊ d̄ his in sa pte sū.
ti. i. c. Quint⁹. s. cū q̄s vtiē iudicij
nō suādo pacta pmissa: et si cēt ho-
stis: d̄mō ⁊ ipse ei suat fidē: ⁊ nō
alias: vt. xij. q. i. c. noli. Man⁹
simōiaca. et d̄ hac. iij. re. xij. Qui
cūq; volebat implebat manū suā. s.
pecūia quā dabat: ⁊ fiebat sacerdos
⁊ hec bz. v. digitos. Prim⁹ ē acci-
pere pecūiā: vel alia tpalia p sa-
cramentis: aut bñijs pferendis: vl̄
collatis p modū p̄cij: nō p modū
elemosyne: ⁊ talē pecūiā retinere
n̄ pōt: sed paupibus dz erogar: vel
eccleie in cui⁹ iurā data ē. Tho. sa
fe. q. 100. Scōs accipere pecu-
niā app̄ciatīe p alijs reb⁹ sacris:
vt eccleis: altarib⁹ cōsecratis: aqua
baptismali p̄secrata oleo scō: ⁊ re-
liquijs scōiū: sepulchris loci sacri
iure patronat⁹: igressus religiōis
⁊ hī talis pecūia nō pōt retineri: s;
dz eā paupibus erogar: vel eccleie
p q̄ ē pmissa simōia. Terti⁹ ē p
spūalib⁹ exercitijs: ⁊ pro p̄dicādo:
ozādo: vīsuādo: eligēdo: p̄firman-

do a corruptiōe d̄sistēdo curā aia-
rū exercēdo: cōsecrādo: ⁊ hī alia
recipiēdo pecūiā exactiē: vel p-
sonaliter: vel app̄ciatīe tenet pau-
pibus erogare: vel eccleie in cui⁹ iur-
iurā data ē: sed p modū elemosyne
sibi retier pōt sic data. Quart⁹
ē qn̄ accipit bñficiū simplex: vl̄ cu-
rā aut dignitatē simōiace: qz tenet
resignar: ⁊ fructus ide pceptos re-
stinere et p̄supros deductis expē-
sis factis i vtilitatē bñficij illius:
etiā p fructib⁹ colligēdis. Qui-
tus est d̄ mediatoꝝibus ad pcurā-
dū officiū vel bñficiū ecclesiasticū:
vl̄ aliq̄ spūale: hi tenent pecūiā
pp̄ h̄ receptaz paupibus erogare.
hec oia Tho. sa fe. q. 100. Rai. ⁊
Inno. de his i sa pte sū. ti. i. p totū
Māus ipeditoria. Ecclesiastes.
xij. Ne duplici cordē ⁊ māib⁹ ma-
lefaciētib⁹. i. ipediētib⁹ bōa a-
lioz: ⁊ hec bz. v. digitos. Prim⁹
est qn̄ q̄s ipedit aliq̄q; a p̄secuti-
one alicuius officij vel bñficij: ⁊ si
tā illd̄ erat p̄secutus: ⁊ possidebat
⁊ iuste pcurauit auferre: sibi tenet
satisfacere in totū. Si vō nōdū
erat cōsecutus: sed in via hñdi te-
netur ad arbitriū bōi viri. Tho. ⁊
Ricardus in. iij. distinctōe. xv.
Secundus est quando impeditur
fructus p̄uenturos alicuius a-
gri: vel vinee: videlicet offendēdo
semina destruēdo vieas: arbores
⁊ huiusmodi: qui tenebitur ad q̄-
tum estimare fructus in illo dubio
valituri. Thomas in. iij. Tenen-
do etiam columbarias: ⁊ nō suffi-
cienter pascendo ipsos colūbos.
vnde damnum inferunt seminib⁹

vl fructib⁹ tenet de dānis p^o de pal. i. 4. Terti^o ē de his q^o faciūt statura vl capitula ne vsure solute possint repeti l^o q^o possūt hoies cogi ad soluedū 7 q^o idicāt sm ea l^o et sine staturā dāt sententiā q^o soluant vsure l^o solute nō repetāt: hī tenēt ad restituendum ea si vsurarij non restituant. Impediūt enī restitutionē. xi. q. 3. c. q^o consentit. Quartus ē d^o his q^o dāt lrās emunitozias d^o bito rib⁹ iniuste ne possint cogi a creditorib⁹ ad soluedū eis cū possint: hī tenētur illis d^o illis dānis.

Quintus est de iniuste impediētib⁹ ne q^os possit exeq^o negotia sua honesta oculando istrumēta vel scripturas p^o que manifestatur ius suum: vel impediētes ne q^os accedat iudicē ecclesiasticū in cā q^o pōt vbi sibi faciet iusticiam vel aliter iuste: 7 malitiose impediēns iter suū ad iudiciū vel ad negotia sua: vñ recipit dānum 7 de his tenetur

Manus lusoria: de qua pōt itel ligi illud Job. 3. Si. i. non osculat^o sum manum meā in abscondito. Lu. 10. n. cū vincit attribuit manus in dustric vnde aliq^o osculatur eam vbcām lucri: 7 hec h3. v. digitos Primus cū dōcipitur in ludo: v3 per falsos taxillos: aut chātas dō cēdo mēdaciū 7 sic vincit: tenet. n. restituere de pcepto. Secundus ē q^o vincit alijs q^o alienare nō possunt: vt sunt serul^o filijs familias: pceptue pupilli: v3 p^odes: religiosi: 7 hī hec o3 restituere illis q^o hāt curā illoz. Tertius q^o vincit ei quem induxit ad ludendū multa impozunitate: cū non vellet ludere vl^o do

lentē a ludo recedere. Inritū detinet tenet restituere. Quari^o q^o vicini loco vbi phibet ludi et pleges mādāt fieri restitutio: que nec p^o distuerudinē sūt abrogate: 7 tūc et tenet restituere pdēti s3 Tho. 2° 2° q. xxxij. ar. viij. Ricar. i. iij. Raf. Inno. 7 alios. Quir^o ē q^o vincit i locis vbi nō phibet ludus vl^o si phibet leges sūt abrogate p^o pirariam p^o suerudinē 7 tūc o3 paupib⁹ eroga te. Utrū vō nō de necessitate vl^o d^o honestate vide i fa pte sū. d. i. c. de ludo vbi plene. Man^o l^o cationis 7 cōducionis vitatoria d^o hac dūro. 32. Videbit q^o infirmata sit manus. i. deficiens op^o in loco cādo 7 cōducendo: 7 hec h3. v. digitos. Primus q^o q^o locat alteri rez vitiosa sciens vt equū claudicantē: vel domū ruituraz q^o tenetur de damno ide secuto illi tali.

Secūs ē q^o nimis notabilē erigit precū d^o re locata: domo: agro 7 hī^o vl^o q^o aufert ab eo rē locataz sine cā rōnabili ante tps conuētū tenet. n. ei de damno. Raf. Tertius q^o conducit q^o alium ad operandum nimis paruo precio notabiliter vel debitam mercedem nimis tardat dare cū pōt: vnde ille recipit dānum vl^o loco pecunie debite dat sibi res quas o3 eū vende remiori precio q^o debet habere

Quartus si conductus ad opaz ex festinantia vel negligētia nō fideliter est opatus 7 bene vnde sequitur dānum sue rei. Quintus q^o male tradauit rem sibi locataz vt domum vel agrum permittrēdo d^ostruere: vl^o equos bonos 7 hī^o ni

h3. v. digito s. Primus ē auferēdo
virā occidē aui iuste. i. extra iudi-
ciū ordinariū: 7 talis tenet p̄t di-
cetur in. c. se. f. i. d̄ dāno ide securo

Secūdu s est mūlādo mēbrū
iniuriōse: 7 tenetur d̄ exp̄ta i medi-
cis: 7 d̄ lucro p̄ dūto: 7 si ex mūl-
lacione nō pōt laborare. Tertius
us est vulnerando v̄l percutiēdo
cū scit tollēdo sospiraic: 7 tenet ad
damna ide securo ei. Quartus i
carcerādo 7 sic tollēdo ei libertatē
q̄ faciēdo absq̄ rōnabili cā tenet
de damno q̄o inde seq̄t: secus si fa-
ciat qz ei ē d̄bitō: vt sibi citi soluat

Quintus cum mittit in exiliū. l.
cōfinita iniusta: 7 p̄ hoc aufert ei pa-
triam: 7 oē dānum q̄o inde recipit
quod cōiter ē multū: 7 tenet ei sat̄s
facere. Manus aiaruz p̄dato-
ria: 7 de bac sap. i. ip̄i manibus 7
v̄bis moztē accessiur: 7 h3. v. digi-
tōs seu modos. Primus ē q̄n volē-
tes igred: religionē ad seruiēdū dō
aliq̄s reuocat v̄l tā igressum psua-
dendo educit: tenet h̄ illū reduce-
re quantum in eo. ē: v̄l sc̄: aliū po-
nere in religionē sm̄ Pe. de pal.

Secūdu s q̄n q̄s psuadet alicui
aliq̄d criminale blandiēdo vt deci-
piat: 7 multo magis q̄n q̄s aufert a-
licui v̄ginitatē extra m̄rimoniū. 7
d3 eā ducere i vxorem: eā d̄otar
si potest d̄ hoc ifra. Tertius ē q̄n
q̄s suo sermone trahit ad errorē si
dei: vt faciūt heretici d̄issen inatēl
falsam doctrinā: 7 hi tenet reuoca-
re. Quartus ē cū plati vel pa-
tressfamilias ex sua negligētia per-
mittunt suum gregē perire nō corri-
gētēs 7 admonētēs: 7 multo plus

cū suis malis exēplis eos ad mala
puocant: tenet. n. eos corrigere. ij.
q. i. c. scelus. Quintus cū hoies
suis p̄auis acub̄ alios scādal. gāt
vt mulieres suis ornatibus: 7 alijs
tripudijs ac ludis rixis ac blasphe-
mys. 7 hi debēt satisfaccere penitē-
tia 7 hōis actibus edificādo quos
p̄ius scandaligauerant.

Caplm 2° de restitutionibus in
quo ostendit qd quantum: 7 quibus
sit restituendum 7 quo ordine.

Irea aut ipsam restitutio-
ne sit viu. vidēda q̄ i hoc
v̄su continent. Quis: qd

vbi: p quos: cui: cur: quō: q̄n: 7 qz
de p̄mo dictū ē. s. c. i. f. ij. 7 le. iō p̄
mo obmisso: vidēdum ē de alijs.

Quātū igit ad 2^m. f. qd sit restituē-
dū 7 q̄n. Sciēdū q̄ ablatū si pōt.
xiiij. q. vj. c. si res: 7 si ē aliq̄d fructū
ficās ē fructū ei? alr satisfaciēdū
q̄n id restitui nō pōt: sed p̄ hi^o de-
claratiōe sciēdū q̄ dānū pōt q̄dru-
plicit̄ iferri. P̄tio q̄ ad aiaz aufere
do ei v̄tutes ifusas 7 morales.

Secōdo q̄ ad corpus iferēdo ei lesio-
nes corporales. Tertio q̄ ad ho-
norē 7 famā p̄ vitupatiōes verba-
les. Quarto q̄ ad subāz p̄ actio-
nes crimiales. Quātū ad p^{mo} no-
tandū ē q̄ quis nemo possit esse cā
sufficiens peccati alterius: nec per
p̄ns ei auferre v̄tutes directe: 7 ef-
ficaciter qz volūtas cogi nō potest
vbi cōsistit peccatū pp̄ quod dicit
Amb. Non ē q̄ cuiq̄ nostraz ascri-
banus erūdm: nemo. n. tenet ad
culpā nisi pp̄ria voluntate deslere
rit xv. q. i. c. non est. Potest t̄n ali-

in hunc to-
p̄m d̄ restituēdo

qs eē alteri occasio magna pcti: 7
ōcretal' dicit. Qui occasionem dāni
dat dānū dōdiffe videt. c. si culpa ex
tra de iur. 7 dā. dā. Potest aut ali
qs eē occasio dāni aliū q̄drupli
cit. p. vbo suo inducēdo alium ad
pctm 7 sic q̄ iducē aliu ad malū sua
dendo p̄sulēdo p̄cipiēdo id qd est
mōrale ē occasio p̄ditōis illi: qz p
h. auferit illi grā 7 virtutes ab aia
Uñ Aug. si fratri tuo male persua
des: occidis. s. illū q̄ ad aiaz: d. pe.
di. l. c. noli. Et talis dānificas s̄m
Sco. i. iij. tenet restituere dānū mō
sibi possibili. s. iducēdo eū efficacit
ad p̄nā 7 ad virtutes siue act. vtu o
los: 7 si sola iductio p̄ vba n̄ suffic
qz facili' ē puertere q̄ p̄uere tenet
q̄ntū p̄ orōnes suas 7 ab alijs p̄cura
tal: 7 p̄ alioz sualioz efficacēs: dū
tñ illis n̄ p̄dat pctm cōcltū p̄dicti
Quāntū ad 2. s. reuocādo aliquē a
meliōi p̄posito fit hoc dānū alteri
cū reuocat eū a religiōe i q̄ p̄fect' vī
uit q̄ i seculo 7 tal' dānificas tētur
ipz reuocātū ab eo reducē ad iḡf
sū vel reuersiōez ad religiōnē. Nā
s̄m Pe. d. pal. in. iij. nō solū ille q̄ i
ducit p̄fessū ad egressū religiōis te
net ad inducendū ipsū ad ingressū
religiōis l' ad reuertēdū: s̄ ē q̄ tra
hit illū qui volebat iḡredi nec tñ i
trauerat tenet ducere ad ingredie
dū q̄ si ille nollet it̄ra' tenet aliū eq̄
idoneū p̄curare qd si nō possit re
net ip̄e it̄rare: qd intelligēs Rai. o2
dū p̄dicaroz q̄ auerterat qdā ab
ingressū religiōis postea p̄ eo it̄ra
uit: rō ē qz abstulit dno suū suū no
uitūz vel it̄ratū. Dec Pe. Sed
Sco. dicit. hoc eē v̄z de obligato

ad religiōnē obligatiōe p̄fessōis n̄
aut d. eo q̄ erat disposit' ad it̄radū
nec tñ it̄rauerat. Rō diuersitatis ē
qz it̄est in h̄ere 7 p̄pe eē habere vñ
n̄ tenet ad tāta restitutionē religiōi
ad q̄ntā tenet si iusse i religiōez
s̄z tenet ad aliq̄le restitutionez. s. ali
qlē iductōez illi' l' alteri' equalēnt
ad iḡressū religiōis: hec Sco. Idēz
videt dicēdū de eo q̄ auerit noui
tū in religiōne iam ingressū aio p
manēdi sicut de p̄fesso: nā talis ob
ligat religiōni saltem in genere 7 h̄
itelligēdū ē si retraxerit illū intenti
one dānificādi religiōnē: tūc enim
tenet religiōni. Si aut hoc fecit in
tentione cōsulēdi p̄ proprie vtilitati si
ne fraude non tenet religiōni: quo
ad eū q̄ nondū intravit sed ipi. per
sone quā retraxit p̄suasionibus 7
alijs bonis sp̄ualibus ad equivalē
tiam eoz in q̄bus dānificauit. Si
autē quis auerteret aliquem a re
ligiōis ingressū nō simpliciter s̄z
ab ea vbi dissolute viuūt intendēs
p̄uidere saluti illius in nullo tenet
ar. xxi. q. v. d. occidētis. Et ex his
p3 s̄m Jo. de rip. i quodā tractatu
de cōtractibus quid dicendum sit
de his q̄ scholares retrahūt 7 sub
trahunt doctoribus cū quibus au
diunt: qz aut hoc faciunt i oditū do
ctoꝝ vel volentes sibi p̄uidere vel
alijs p̄uidere vel volēs scholari
bus p̄uidere. Si p̄mo mō aut sub
trahit scholarem qui iam intrabat
scholas: 7 tunc tenetur doctori ad
restitutionem salarij 7 honoris sibi
subtrahit. Si etiā doctor cui talis
subtrahitur sit melior q̄ ille cui eū
p̄curat tenetur tali p̄ q̄to vtilitate

scie sibi subtraxit. Si autē nōdū scho-
 las intravit: s; intrare dispōebat: n̄ tñ
 tenet l; obliget scholarē inducē vt
 redeat ad primū. Si autē h̄ facit vo-
 lēdo sibi puidere: puta ē doctor: ⁊
 vlt sibi d̄ schol puidere s; h̄ sic frau-
 de fecit: ⁊ scolarī nōdū se dederit ali; doctori nō credo eū i aliq̄ obligari
 cū cuilib; sit licitū mō licito ⁊ obi-
 to pcurare vtilitatē suā: alr nō cre-
 do sibi licere. Si at h̄ facit volens
 ali; puidet sic qñ scholaris alicui⁹
 doctoris subtrahere conaret scho-
 lares alijs doctorib⁹ vt intrent cū
 doctore suo in hoc solū honorē ⁊
 vtilitatē sui doctori itēdēs si subtra-
 hat intratē cū alio doctōe credo ip̄z
 obligari nisi forte illi⁹ doctori cui
 subtrahit eū n̄ sufficiencia ⁊ scho-
 laris aliqua spālīs cura q̄ sibi tene-
 tur excuset. Si autē retrahat intrare
 volentē cū ex h̄ nullū ius doctoris
 sit acq̄situz: ⁊ h̄ fac sine fraude non
 credo eū doctori i aliquo obligari
 Obligatur autē scholaris: si eū retra-
 hat ne audiat meliorē. Si autē h̄ fac
 vtilitati scholaris volens p̄sulere
 ⁊ sup h̄ a scholare req̄situs p̄sulit q̄
 audiat alitū doctorē meliorē bñ fac
 Et dicta in his casibus sunt ceteris
 parib⁹ itelligēda: iste. n. casus ē ita
 varijs mōis circūferentialis q̄ vix
 pōt dari certa regula: hec i⁹. Quā-
 tū ad 3^m. s. d̄ amnificando alios suo
 malo ex^o. sicut scādaliq̄at plati sub-
 ditos suos pompis ⁊ laiciujs ⁊ a-
 lijs malis moribus suis mulieres
 suis supfluis ornatib⁹ ⁊ fuctis: ⁊ tri-
 pudijs ⁊ alijs māifeste peccātes ⁊ p̄-
 cipne qñ h̄ intēdunt l̄ p̄sumunt sen-
 p̄ipedūt scādaliū alioz pp̄ qd̄ ali;

ruūt: i diuersa vltia de qb⁹ i euāge-
 lio. Ne mūdo a scādali: tales tenēt
 ad satisfaciēdū bōis exēplis māife-
 stis: n̄ ar tenēt ob h̄ ad aliquā pub-
 licam p̄niaz vt dicit Alb. s; ad edi-
 ficādū alios bonis exēplis manife-
 stis: sic scāda i;auerūt p̄ mala māi-
 festa. Quantū ad. iij. s. d̄ se ducēte
 vginē ⁊ corrupēte extra m̄fimonitū
 d̄ Exo. xxii. Qui ledit vginēz ⁊
 dormit cū ea dotabit eā: ⁊ hēbit eā
 vxorē aut reddet ei iuxta modum
 doti quē vginē solēt accipere. Dāni-
 ficauit. n. tal̄ illā i castitate vginali
 auferendo ei th̄ sanz irrecupabilē
 vnō tenet ei saltē ad resti. castitatis
 piugalit accipiēdo eā i vxorē l̄ do-
 tādo. Et siqdē p̄missz eā ducere
 i vxorē tenet ad h̄ et r̄a iōe p̄missio-
 nis nisi eēt nūm̄ cōsil parl̄ p̄ditōis
 Qñ fraus potuit d̄phēdi: ⁊ tūc satis
 fac̄ ad arbitriū bōi viri ⁊ idē forti⁹
 qñ violētavit eā. Quāuis at̄ p̄cep-
 tū legi moifalce allegatū sit iudicia-
 le ⁊ iqtū h̄ n̄ obliget tñ iqtū sup-
 tū ē p̄ statuto ab ecclia: l̄ aliq̄ cūta-
 te obligat sic p̄ extra d̄ iniur. ⁊ dā.
 da. c. i. vij. c. se. De ha d̄ amnifica-
 tōe q̄. s. fit corpori p̄ lesionēz aduer-
 tēdū est q̄ quatuor modis cōtingit
 s. p̄ occisione; p̄ mutilationē; p̄ per-
 cussionē. p̄ icarnationē. Si q̄ fiat
 d̄nū p̄mo modo s; Sco. pōt satis
 facere sustinendo penam taliōis a
 iudice se offerri: s; captū nō licet se
 defendere aut, carcerare infringere
 s; iuenta oppozunitate licz fugere
 s; Tho. ⁊ Hen. ⁊ p̄dēnat⁹ d̄ 3 pati-
 ent̄ mōie ferrē. Est ⁊ aliuf mod⁹
 fm̄ Sco. sibi vtilis ad satisfaciē-
 dū q̄uis ad h̄ nō teneat necessario

vt. s. exponat vitam suam i cā iusti
belli vlt ptra iūcticos fidei ⁊ ecclesie
p restitutione seu satisfactōe fiēda
illi cui vitā abstulit. Sz si ne hoc
vult facere tenet ad satisfactōez spi
ritualē p aia occisi: vt ad faciēdas
elemosynas pro eo: vel ad sumen
dā aliquā pegrinatioez ad limina
aploz l' sci Jacobi ⁊ hi' p aia ei'
⁊ pcurando alioz orationes inqñ
tū pōt nec h sufficit. Sz si i'fect' ha
buisz aliq' vt p'ez ⁊ matrē filios ⁊
hi' q's opib' manuuz suaz sustēta
bat: tenet iterfectoz oibus illis ad
tū quātū illis abstulit subsidij per
occisionē ei'. Insup occisoz tenet
placaf lefos quātū pōt. hec Sco.

Quātū ad 2^m. s. d. mutilatiōe di
cit idē Sco. q' p hi' nō ē statuta ali
qua pena in ecclia nisi pecuniaria
⁊ ista o'z respondere nō solū dāno
qō intulit p mutilationē p toto tpe
q' vlturus eet q's membro absciso: sz
ēt expēsis appositis i curatiōe vt h'f
ex. de iniur. ⁊ dā. d. a. c. i. Et vltra h
tenet ad placationē lesi quātuz in
ipso ē ⁊ cōsolationez ipsius afflicti
q' afflictio perpetua ē plus ēt pōde
rāda ē mutilatio paupis q' diuitis
si magis egebat parte abscisa ad vi
ctū necessariū: puta si abscisa esset
man' dextra scriptoz q' de illa arte
viuebat: tunc enim magis tenetur.

Quātū ad 3^m v' deū optie ipo
suisse satisfactōe. s. in lesione vel
pensione v' vulneratione corpōa
li. Ex. xxi. vbi d'f. Si rixati fuerint
viri ⁊ p'usserit alter p'ximū suuz la
pide v' pugno ⁊ ille mortu' non fu
erit: sed iacuerit i lecto si surrexerit
⁊ ambulauerit super baculū suum

inocens erit q' p'usserit. s. a mortis
pena sustinenda: ita tñ q' opera q' in
teri sic neglexerit impedit' p'ussu
ra ⁊ ipensa i medicos restituat cui
pene addēda ē recōciliatio qñtū in
eo ē. Quātū ad satisfactōez d. iiii. le
sione. s. i carceratiōe l' d'etiōe sciēdū
q' vltra recōciliatiōez: ⁊ v'ciā petita
leso fiet satisfactio iurire: put sapi
ens determinabit: ⁊ si lesus plus vel
let exigere q' deberet ad illud pl' n̄
tenet ledēs: vt illū recōciliat. hec
Sco. sz btūs Tho. i. sū. ⁊ i. iiii. d'c
qō i o'ib' dānis: vbi nec i se nec i e
q'let' pōt fieri restitutō: vt mutilatiōe
mēbz: ⁊ hi' satisfactio fiet p' recō
pēsationē ad arbitriū bōi viri. Idē
Uul. ⁊ q' tale exiliū reputat vt q'
dā carcer i iure: iō q' mittit aliquē i
exiliū vel ad cōfinitū q' ē exiliū i ad
tps iniuste tā ipse q' oēs hi' dātes
auxiliū au: p'siliū efficac' ad h' tene
tur exulāti d' o' dāno ide secuto ex
h ad satisfactōez. ar. ex. de homi. c.
sic dignū. xi. q. iiii. c. q' p'serit. De etiā
dānificatiōe. s. in fama ⁊ hōōf sciē
dū q' iiii. mōis pōt p'igere. s. p' p'u
melie illatiōez: p' detractōez: p' de
tractōis ab alijs facte recitātoez: p'
vitali neq'atiōez cū q's accusat iuste

Quātū ad p^m d'f' q's cōtumelia
ri alteri: seu p'tumelia i ferre cū pua
tum ei l' corā alijs i faciē d'c p'tumelia
ipōrtāte notabile d'fecū. clpe vocā
dō eū latronē: lenonē p'ditorē: ad
ulterū: ⁊ hi' v' cū d'icu v'ba expri
mētia defectū nature vt cū d'icit in
tēdēs ide iniuriari: vt vocādo stra
bonē l' illegitimū ⁊ hi': q' p'prie d'f'
p'uitū. Qñ i'gr' q's h' facit ato iuriā
di vltra offensā mortale tenet satisf

facit. p̄cio leſo: ⁊ ip̄m placare quā
 tum p̄t petēdo vēiā l' alio mō: ⁊ h̄
 vel i puaro vel publico ſz q̄ ip̄e p̄
 nati v̄l publice iur̄iā itulit. ieu p̄u
 meliā: nam ſi in publico. cōtumeliā
 itulit ⁊ h̄ contumeliat' requirit: vt
 i publico vēiā petat teneſ ad h̄. Et
 ſi i ip̄ſa p̄tūelia aliq̄d criminale falſo
 exp̄ſit teneſ corā ill' q̄ h̄ audierūt
 eyp̄meſ ſe falſū dixiſſe. Aug. vbi
 pctm̄ iorū fuerit ibi moriat. 2. q. i.
 c. ſi peccauerit. v̄z ſi plar' ſubdito
 p̄ filio: v̄t vxori magiſ diſcipulo
 dñs ſuo dic' v̄ba p̄tumeloſa faciēſ
 h̄ ex correctōe n̄ teneſ petere veniā
 a tali ſz Aug. i regula dicēte d̄ pla
 tiſ. Si ip̄ſi mōuz voſ exceſſiſſe ſerit
 nō a v̄bo exigē vt nobiſ ſubdit' vēi
 am poſtulet ⁊c. Sz ſi h̄ faceret ml'
 tū iur̄ioſe ⁊ liuore vindictē: tūc te
 neſ platiſ ſubdito petere vēiā ⁊ re
 cōciliat' leſū ſz Rai. Idē teneſ glo.
 in. c. qñ. lxxvi. diſ. v̄z ſi p̄tumeliā
 recipiens in verbis p̄' p̄tumeliā ſi
 domeſtice conuerſant' cū p̄tumeli
 ante ⁊ familiarit' v̄f oñdere ſibi re
 miſſā iur̄iā ⁊ recōciliatū fore: ⁊ p̄ſe
 qñē nō teneſ: i alſ ad petēn. veniā ſz
 Duran. i ſūma. Quātū ad 2^m dam
 nū. ſ. p̄ d̄tractionē hoc p̄tingit fieri
 p̄ncipalit' d̄nob' mōis. P̄cio n̄ d̄
 impōendo al' cui falſum crimē v̄bo
 cātēna vel famoſo libello: ⁊ talis
 teneſ illis corā q̄buſ d̄traxit d̄cla
 rare ſe falſum dixiſſe: quātūcumq̄
 exide exurgat erubeſcētia ⁊ confu
 ſio: ex hoc immineret ei magnum
 piculū vite vel aliq̄d magnū icōue
 niēſ ſequeret' ⁊ ſi nouerit q̄ his cu
 ius famā abſtulit ſciuerit d̄tracto
 rem ip̄m teneſ d̄trahens cōponēſ

cū iſamato p̄ eū d̄ iniuria ſibi facta
 ⁊ vēiā poſtulare i p̄a p̄ſōa ſi audeſ
 l' p̄ aliū ſi p̄ ſe apte n̄ p̄t. Sz ſi igno
 rat d̄ſſamat' d̄trahentē recōciliat'
 tacito noie ſuo. Scd̄o p̄tingit fieri
 d̄tractio dicēdo aliq̄d criminale d̄
 alio ſz v̄ſ p̄petratū oculū tñ ſz p̄
 tra debitū ordinē infamie dictū tal'
 teneſ famā reſtituere iſamato quā
 tū p̄t mēdatio tñ vt. ſ. n̄ dicat mē
 dacioſe ſe illū iſamaſſe: ſz dicat ſe
 male dixiſſe ⁊ iuſte d̄ſſamaſſe v̄l
 alio p̄gruo mō vt nō credatū ip̄m
 eē talē male dixi ⁊ ſtulte locut' ſum
 ⁊ h̄. Addit d̄oſticiē. ⁊ dixit h̄ ſuā
 dū: niſi ex tali publica recognitiōe
 ille iſamato' amplius iſamato' erur
 Et Uul. h̄ ē addit nō teneſ qñ picu
 lū immineret ex potentia aduerſarij
 Uidet inſup ⁊ h̄ ſeruandū qñ cri
 men qd̄ prius erat occultū poſt d̄
 nū. iationē factū ē manifeſtū p̄ aliū
 modū q̄ p̄ v̄ba illius non teneſ ad
 hi' reſtitutionē qñ ē nō p̄t q̄s fa
 mā reſtituere ſz Tho. i ſū. d̄z p̄ ali
 um modū recōpensare d̄ anū illud
 Ūz ſi q̄s crimē alicui occultū re
 uelat nō ex odio l' ex loq̄citate: ſed
 ex charitate v̄l iuſtitia ex neceſſita
 te p̄nta dicit ecclie ſm̄ ordinē fra
 ne correctōis vel accuſat cū coram
 iudice vel p̄ſſore cū nō poſſit aliū
 pctm̄ ſuū ſufficiēt' d̄clarare v̄l ē vt
 p̄ſſor ore admonēat illū v̄l plato
 vt melius ſibi p̄uideat ⁊ gregi ſuo
 talis nō teneat ad fame reſtituēdē
 ſm̄ Pe. Rai. ⁊ Alb. Quantū ad
 3^m d̄anū. ſ. recitando d̄tractiōes
 auditas corā aliſ n̄ ex ſe aſſerēdo
 nec tanq̄ certuz dicendo ſed quod
 audiuit tale vel tale crimen d̄ aliq̄

q̄ nescit ab auditorib⁹. Dic̄ Sco. i
iij. q̄ talis incaute sic loquēs d̄ alio
faliū crimē dicēdo fore ille fec̄t cē
te pōt eē qd̄ fecerit: aut dicēdo ego
audiuī q̄ ille fec̄t nisi oñderet aliq̄z
cētitudinē maiorē q̄ ex relatiōe coi
nō auferit ex nā act⁹ illi famā i opī
mone audientiū qz si illi firmit̄ cōci
piūt z credūt illū d̄ q̄ ē fmo crimio
sū: leues sūt qz q̄ cito credit leuis ē
cōde puer. vey qz a scādalo pupil
loz cauce oz iuxta illud Math.
.xviiij. Qui scādaliſauerit vnū de
pupillis istis q̄ i me credūt expedit
ei suspedat mola asinaria i collo e⁹
z demergat in pfundum. Et quia
mul̄i sūt tales pupilli z senes: iō pi
culosum ē corā eis talia audita re
ferre z si hoc fiat intentione mala
.s. ledendi famā ei⁹ non facile pōt
excusari a mōtali. Si at̄ fiat coram
pupillis z leuib⁹ ex incōsideratiōe
durū ē dicere q̄ sit mōtale: z dicūt
aliq̄ q̄ siqs ex tali relatiōe alicui⁹
n̄ icurriss̄z ifamiā tēet famā fstitūē
corā illis qb⁹ locut⁹ ē d̄ illo. Sz si
nō ē secuta ifamiā nō tenet. Quā
tū ad quartū damnū p̄tigit h̄ qñ qd̄
accusat i iudicio de crimine qd̄ cō
msit sz ocelio: z nō sufficēt pbabi
li negat se cōmisisse z sic indirecte
crimē impōit accusatozi oñdens
eū i h̄ mēdacē z nōt eū de calūnia
vbi dicūt Sco. i. iij. q̄ negans sic n̄
tenet retractare negatiōz suā qñ
negauit i publico vey crimē tenet
n̄ p̄ qdā vba sobria restituet famā
illi accusanti: q̄ indirecte nōiuit d̄ ca
lūnia dicēdo nō habēatis eū p̄ o
calūniatore: credo q̄ habuist̄ bonā
iētionez i acufando: z h̄. Ecōtra

cū qd̄ accusat ab alijs falso d̄ aliq̄
crimē ex dolo z tōtore p̄fessus ē cri
mē: qd̄ n̄ p̄misit: cū se ifamiauerit te
net i q̄ntū pōt d̄clarat se fallū dixis
se maḡ s. n. tenet qd̄ diliger se p̄nī
p̄uatiōnē vite sue z fame q̄ ali⁹ s
Et ex h̄ seq̄ret ifamia imo et mozs
accusatozis nō ei iputaf: lz malitiē
ipī⁹ accusatozis si aduertit h̄ fec̄t vel
ilipiētie: si ex errore h̄ fec̄t: sibi ḡ ipu
tet qz ad hoc idēbite se pōtuit cū pe
riculo alteri⁹. Itē nō. sz p̄e. q̄ ex i
iuriss̄ illat̄ q̄buscūqz moīs solēt tria
oziri p̄ ordinē i lesō. P̄m̄ ē rācoz i af
fectū z^m sig^m rācoz i effectū z^m est
actio p̄za iuriatē. P̄m̄. s. rācoz sta
tiz oz dimittet iuriatē. i. nūq̄ h̄re
z^m oz dimittere cū iuriās petit v̄i
am z ista dimissio extioz n̄ ē aliud
q̄ acceptatō bdā satisfactiōis l̄ idica
tio recōciliatiōis vbo l̄ facto exp̄s
sa vt cū offensi⁹ offēdētē eleuat genu
flexū añ eū l̄ cūz dicit dñs parcat
vobis z h̄i⁹ z^m aut. s. accione de
iuria nō tenet dimittē nisi facta sa
tisfactione. Sz aduertēdū ē circa
signa rācozis q̄ qdā sunt remota q̄
dā p̄pinqua q̄ iugerūt. p̄ habilez su
spitionez de rācoze vt cū aliq̄s nū
q̄ vult iniuriatē loq̄ v̄l obuians ei
diuertit ab eo aut toruo vultu s̄p
aspicit eū z h̄i⁹. Et ista signa nulli
lz retiere nec añ nec post satisfactio
nē sibi factā qz ab oi specie mali ab
st̄nendū est fm̄ aplm̄. Unde talis n̄
oz talia signa facer̄ p̄ q̄ credaf. p̄ba
bilit̄ esse in odio. Signa vero re
mota sunt que nō ingerunt de odio
argumētū lz odiū seqū rentur: vt
sunt snbtractio familiaritatis z ser
ui. toz aliquoz z fāilia z illa lz re

tinere oibus siue post satisfacionē
 siue an dūmodo nō fiat malo aio
 s; p maiori sui ⁊ alteri? pace: n̄ at
 tenet iurari: q̄rere pacē vel reco
 ciliationē iuriātis ipso nō peniten
 te nisi i casu. s. cū eaderet pbabili
 ter q̄ pp hoc liberaret aiām ei? a
 mortali odio ⁊ nō esset occasio ma
 li: puta qz ex hoc iniuriās supbit et
 v̄l audaciā sumeret s̄ilia faciēdi: v̄l
 oñderet et hoc iuriātū offēdisse ⁊
 hī? hec oia Umbertus i expo
 sitione regle. dz aūt fieri satisfactio
 v̄l restitutio fame q̄citi? pōt ⁊ adē
 oportunitas sine aliis piculis. De
 q̄rta dānificatiōe. s. rez exteriorū
 notādū p̄rio q̄ restituēda ē res rap
 ta v̄l furata: v̄l aliō mō vsurpati
 ue habita in ppria sp̄e imo i idui
 d. io si ipsa habet: nec pōt dari alia
 p̄rio ea eiusdem bonitatis: nisi forte
 pecunia p̄ra volūtate dñi ipsius
 rei. 3. q. i. c. reitēgāda sunt oia spo
 liaris: ⁊ hoc rez nisi i casu cū vsur
 patio rei aliene esset occulta: ⁊ ex
 restitutiōe eius i sua sp̄e detegere
 tur raptor: v̄l aliud icōueniēs se
 queretur: tūc enī sufficeret dare p̄
 ciū eius. fo notādū q̄ si ipsa res
 male ablata perijt morte: vt aial v̄l
 sibi auferit: nihilominus restituere
 tenet fm Rai. ⁊ alios. Si aūt dete
 riorata est i bonitate vel diminuta
 i p̄cio supplendum ē p̄cium: qz dz
 restitui eiusdem bonitatis fm Rai.
 nam si equus: v̄l bos ablatiis ē pe
 nes raptorē debilitatus ita vt exti
 met. v. florenoz qui p̄rius valebat
 lo. restituē. io. nō. v. Silt si furat?
 ē sextariū frumētū valentem tunc
 solidos. iij. cū vero restituitur valz

ij. duo sextaria tenet reddere: v̄l
 iij. solidos: nec sufficeret reddere
 sextariū s; Rai. ⁊ alios: imo si illo
 itermedio. s. iter vsurpationē ⁊ re
 stitutiōne plus valuit q̄ tpe vsurpa
 tiōis illo pluri p̄cio restituēt fm ali
 quos. Tenet ē raptor post restitu
 tiōne dānt petere remissionē de in
 iuria saltē p̄ iposita p̄sonā: v̄l p se
 exp̄lso noie furis: v̄l tacito fm q̄ q̄
 litas negocij req̄rit. s. si ē manifestū
 vel occultū. iij. v̄o si est res fructifi
 cās tenet restituere rē cū oibus fru
 ctibus ide pceptis ⁊ q̄ p̄cipi poruī
 sent: diligētī possessore puta vsur
 pauit agrū alterius: ex quo non p
 cepit de fructibus nisi. ij. sextaria
 frumētū: qz nale fecit cultiuarē vbi
 ij. percepisset diligēs cūiuator: an
 nuatim talis restituere tenebit non
 solū. ij. pcepta: sed. iij. Similiter si
 equū furatus est cū quo lucratus ē
 mēsuratim florenū vnū vbi dñs lu
 cratus fuisset vnū cū dimidio tene
 bit restituere ad rōnem vnus flo
 reni cū dimidio p̄ mensem: ⁊ uelli
 gif hoc deductis exp̄p̄tis factis in
 vtilitatē ⁊ p̄seruationē ipsi? rei ne
 cessarijs n̄ tñ sup̄fluis ⁊ exp̄p̄tis fa
 ctis q̄a colligēdoz fructuū. hī? .n.
 deducunt tā a male fidei q̄ a bone
 fidei possessore fm Rai. ⁊ Tho.

Damna etiam que passus ē da
 minus carētia rei sue tenetur satis
 facere: extra de iniur. ⁊ dam. da. c.
 clb i. Tho. ⁊ Rai. Item nota q̄ si
 plures concurrerent ad furtum q̄
 ad dānū aliquod faciēdū ita q̄ vn?
 nō faceret sine altero: quibz tenet i
 solid. i. i. ad totū dānū restituē
 dū quousq̄ sic illi satisfactū itegre.

Illo autē restitūto p̄ vnū illoꝝ te
net p̄ q̄libz eoz p̄ pte sua sat iace
re ei q̄ totū restituit: s; Tho. Rai.
Juno. Hosti. 7 Al. ex. de homi. c.
sic dignū. puta cū duo v̄ pl̄ res va
dūt ad furādū aliqd: ita q̄ vn̄ non
iret v̄l faceret in altero: seu cū m̄
ti stipēdarij bellāt iūste: ita q̄ vn̄
nō faceret sine alio p̄cipue i p̄ncipa
lib̄. Mlti cōsilij p̄stāt ad faciēdū
ex tortiōes v̄l expoliādū iūste ali
quē ciuē: ita q̄ sine assēu eoz n̄ po
tuisset fieri oēs tenent insolidū: de
hoc tñ plene hēs i. q̄. pte sū. ti. i. c. 3.
Quito nō q̄ cū duob̄ v̄l pl̄rib̄
existētib̄ hereditib̄ vsurarij l̄ rapto
ris si alij fact̄ ē nō soluēdo si vn̄ ē
tenet insolidū: si plures sūt q̄libz te
net p̄ pte sua ad restitūdū q̄ vsura
rie 7 vsurpatie sūt accepta ab illo
s. vsq; ad q̄ritatē q̄ puenit ad illos
d̄ hereditate: nā oēs res hereditarie
obligate sūt: ex. d̄ vsu. c. ma. Lōcō.
Hosti. Ber. 7 Hoff. 7 Jo. an. Ad v̄l
tra at̄ q̄ p̄cepit d̄ hereditate p̄dicti
vsurarij v̄l raptoris nō tenet: q̄uis
ñ eēt p̄ illa satisfactū i totū credito
rib̄ vsurarijs v̄l rapie. Sexto nō
q̄ recipiēs a religioso d̄ volūtatē
supioris sui tenet illō restituere nisi
i extrēa necessitate illud accepit: ar.
t. q. l. c. nō dicat: 7 recipiēs ab ip̄o
plato religioso sine cā rōnabilī sed
ex parētela v̄l turpitudie tenet ad
restitutionē monasterio. filia reli
giosi ēt abbat̄ dotata nōbilit̄ de bo
nis monasterij tenet restituere do
tes: 7 vir ei⁹ ēt si scit: hoc nisi p̄ mo
dū elemosyne moderatē dotasset.
Sed q̄rit v̄rū oē lucrū q̄ d̄s fecit
ex re rapta furata: v̄l p̄ fen̄ acq̄sita

teneat restituere: v̄l paupib̄ erroga
re. ad hoc r̄ndet p̄ distinctiōem: aut
.n. tal̄ res ē ex se fructificās q̄ ēt sui
vsu ñ cōsumit nec distrabit v̄t ager
vico plāte pratiū dom̄ iumentū: 7
hī: 7 de hī re d̄z restitū oē lucrū
ide p̄ceptū fm̄ Tho. 7 oēs alios.
Aut tal̄ res nō ē ex se fructificās: 7
ei⁹ vsus ē cōsūptio: vt granū vinū
oleū 7 hī: aut distractio: vt pecu
nia metalla: 7 circa hī res ē triplex
mod⁹ dicēdi: nā q̄dā dicūt q̄ oē lu
crū ide p̄ceptū d̄z restitū l̄ paupib̄
errogari: q̄ radice ifecta n̄ l̄us bo
n̄ fruct̄ seq̄ p̄t: vt of. i. q. i. c. fert.
Lū q̄ radix illi⁹ lucrū sit vsura l̄ rāpi
na: v̄t q̄ fruct̄ l̄ lucrū eride sit ife
ctū 7 obnoxiiū restitutioni l̄ erroga
tōi. Alij d̄nt q̄ 7 si pecuniā rapta
i fenēbz teneat idubie restituē ac c̄
dāna q̄ passus ē is q̄ soluit vsuraz
ex carētia ipsi⁹ pecuniē solute: puta
q̄ oportuit eū accipere ad vsurā pro
suis necessitatib̄: l̄ ved̄ res suas
mlto miorī p̄cio q̄ valerēt. Lucrū
tñ p̄ceptū ex pecunia fenēbz i p̄lici
ta negocia ñ tenet restituē l̄ erroga
re paupib̄: 7 hoc tenet Tho. fa.
se. q. lxxvij. 7 Ri. 7 Pe. d̄ pa. i. 4.
Jo. an. 7 Jo. cal. 7 Ab. i. c. si. d̄ vsu
ris. Et ad rōez alioꝝ dici p̄t q̄ ra
dit iusti lucrū nō ē rapia l̄ fen̄: s; i
dustria v̄tū ea ex se. n. illa pecūia
nihil lucrū attulisset: 7 s; c. ñ ē radix
ifecta: q̄ industria d̄ se ē bōa. S; si il
la pecūia male acq̄sita vsus fuisset i
fraudib̄ 7 i alijs illicitis acq̄sitiōib̄
tūc radice ifecta t̄ret. Alij d̄nt vt
La. d̄ ridol. i. s. d̄cō tractatū d̄ vsur
q̄ lucrū ex tali pecūia acq̄sitū trifa
rie diuidet: 7 vnā q̄dē p̄tem hēbit

vsurari⁹ ipse v3 tñ qñ debent ex
 pte labori 7 industrie qd boni viri
 dirimet arbitrio: pteq3 alia rstituet
 creditori suo q. s. sibi dedit vsuras
 hito respectu ad danu qd ille susti
 nuit i bonis ex carētia illius pecu
 nie vt dicit Tho. 7 seq3es: residuu
 taq3 icertū dabit paupib⁹ qd sic p
 bat: penes vsurariū nō d3 remane
 re ne. s. ex hoc patet via vsuris 7 i
 nitēt hoies ad peccādū: nec d3 cre
 ditore rstituit: q3 tūc recipet vsuras
 d forte sua: q3 paupib⁹ ē errogādū:
 q3 regla ē q3 qñ aliqd ē errogādū: 7
 n̄ apparet cui illd ē paupib⁹ dādū
 ar. xiiij. q. v. n̄ sane Rai. ē cōsuluit
 q3 post restitutionē solū vsur rece
 pte perat vsurari⁹ absolutiōē ab
 eo d alijs si tñt ad cautelā: magne
 eq̄tati v̄r iniū ista vltia opio: tñ suf
 ficē v̄r absolutio q̄ d̄r ab Tho. cū
 alijs i sua opi. Itē q̄rit v̄r māifesto
 vsurario p̄stare cautionē d vsuris
 rstituedis si ad p̄ces ei⁹ alijs fide
 iubeat p̄ eo teneat ipse fideiussō cre
 ditore v̄r vsuraz v̄l ep̄o vel paupib⁹
 bus ad restitutionē oīum vsuraz
 extortaz certaz 7 icertaz. Ad
 qd r̄idet Lau. vbi s. dicit: q3 La
 pus cū pluribus alijs doctoribus
 d̄terminauit talia fideiussorē n̄ tene
 ri v̄ltra vires hereditatis p̄ncipa
 lis etiā si se p̄ncipalē cōstituisset. Et
 addit hāc etiā q̄stionē disputauit.
 Pau. de lea3a. 7 d̄terminauit q3 nō
 obligat fideiussor v̄ltra facultates
 vsurarij habito respectu ad tps cau
 tiōis: q3 si tpe cautionis p̄ncipalis
 erat soluēdo: dato etiā q3 facultates
 sint postea exhauste nō restitutionē
 vsuraz nec eris alieni sed p̄ alios

modos fideiussor: remācbit ad oīa
 obligatus: l3. n. exceptio inopie p
 sit p̄ncipali: nō tñ fideiussor: sed si
 tpe cautionis p̄ncipal nō erat soluē
 do nō tenet v̄ltra vires p̄ncipalis.
 Idē tñ Paulus d̄stignit inter fide
 iubētē p̄ cautionē 7 se obligātē ad re
 stitutiōē vsuraz ex alia causa. In
 p̄mo. n. casu nō tenet fideiussor: v̄l
 tra vires. q3 nec v̄ltra vires rstitue
 re vel cauere tenebat p̄ncipal. In
 2° casu secus: q3 p̄ncipal ē obligat⁹
 isolidū l3 habeat exceptiōes iopte
 v̄l: simile: q3 exceptio vt pote plona
 lis nō d̄rigit ad fideiussorē. Item
 nō fm Ric. in. iij. di. xv. q3 q̄ d̄ am
 nificat aliquē iniuste 7 i sua libera
 tē. s. iniuste p̄curādo eū redigi i ser
 uitutē tenet se facerē seruū p̄ o eo
 si nō pōt eū alit rstituerē libertati:
 nisi forte talis eēt cōditio plone q̄
 hoc danū iulit: qd nōb̄r redūda
 ret i p̄iudiciū boni cōis: i q̄ calu n̄
 tenet se facere seruū l3 tenet ad oē
 aliud iteresse ad arbitriū boni viri
 Quātūcūq3 q̄s d̄anificaret aliquē
 i alijs possessiōib⁹ nuntij tenet p̄ re
 stitutiōē se facere seruū ei⁹ vel alit:
 q3 vt d̄r. ff. de reg. iu. libertas iesti
 mabil̄ res ē. Qd at d̄r Ero. 22. Si
 autē nō habuerit v̄n reddat venūde
 tur. Iudiciale p̄ceptū fuit v̄n mō n̄
 obligat. hec ille. Itē q̄ emit i seruū v̄l
 ancillā q̄ ab initio eū fuit cap⁹ i bel
 lo iusto erat xp̄ian⁹ v̄l xp̄iana: quū
 heretica libez dimitter d3: nec po
 test petē p̄ciū ab ip̄o suo: l3 ab eo a
 quo emit si iuenit: als sibi ip̄uter si
 cut 7 qui emit rem alienam igno
 ranter cōperta veritate d3 restitue
 re dño eius: vel si ignorat dominū

pauperib' errogare: nō sibi reticere
Si aut nō erat xpianus: sed sarrace
nus: turchus: vl tartarus ⁊ h' ta
lē i seruū epū viderē pōt ⁊ p' bap
tizatū: piū ē certo ipe cōueniētī ex
fuitio hito eū libere dimittet: si tñ
hñ vitē libertate nō tñ necessariuz.
Itē si q's ipedit aliqñ iuste ab offi
cio vl bñficio iā obtēto: puta pcur
rās sibi aufēri ex aliq' sinistra cā vl
falsa tenet ad satisfactiōē de toto
fz Tho. ⁊ Ric. i. iij. di. xv. secus si
iuste hoc pcurat: qz meret' puari ex
defectu suo. Sed si ipedit a bñficio
psequēdo nō tenet ad tñ q' nū ē bñ
ficiū: fz ad arbitriū boni viri fm
Tho. ⁊ Ric. qd itē ligēdū vl qñ b
facit ex odio vl malicia nā si facit
vt sibi vl amico suo magis pvide
ret q' illi: puta testator aliq's vult le
gere n. c. ⁊ ego rogo q' magis leget
mibi: vl cuidā psonē mibi magis
delecte: ⁊ ille sic facit talis fm Pe.
de pal. l. iij. nulli tenet: qz nulli au
ferit ius suū nā illi nullū ius erat ac
q'sitū: ⁊ nemini facit iuriā q' vitē iu
re suo cullibz. n. l3 se alteri cōmen
dare: vt domet sibi vl leget p'cipue
cū idiget. Itē qrit vtz clerici te
neant restituer' illos fructus q's vo
luptuose cōsumūt n' faciētes seruitū
i ecclia. s. nō officiatēs vel offi
ciādo. R. fz Archi. di. xxxiij. f.
i. vtiqz tenent: ⁊ h' triplicē. Prio
rōne dati ⁊ rōne sacrilegij. iij. rōne
odij. Prio rōne dati: nā illa bo
na tali ecclie iō data sūt vt offerent
pces ⁊ sacrificia pro ipsiis q' dede
rūt: ⁊ ex residuo alenē paupes. ad
qd facit vbi Hieronymi dicētis il
bi. O sacerdos de altero viuere n

luxuriari pmitit. di. xxxliij. f. l. ⁊
qd hoc nō facit isidestr agit. Scdo
rōne sacrilegij: qz defraudāt totam
eccliam quā suis p'cib' ⁊ officijs
inuaf' deberēt ⁊ ei pdesse: Un Ale.
papa. Ipsi sacerdotes pro pplo i
terpellāt ⁊ peccata ppli comedūt:
qz p'cib' suis ea delēt. ij. q. i. c. ipsi
Tertio rōne odij qz puocat irā di
ptra pplum. Greg. Lū is q' displicet
ad intercedēdū mittit: irati aius
pculdubio ad deteriora puocat.
di. xlviij. f. i. qd vez ē qñ ppl's ē
i cā malicie sacerdotis. Sed qd si
facit seruitiū ecclie sed i mortali p
seuerās. Rñ. nō vl teneri de fructi
b': ⁊ rō est qz et mali ministri ofo
nes communes vt officium ⁊ mis
se p'sūt viuīs ⁊ defunctis fz Tho.
i. iij. Sed qd de horis omīssis nū
qd tenet restaurare totū. Rñ. fm
Archi. ex eqtate deberet sibi inū
gi i pñta si posset nō ē necessariuz:
sed in hoc ē pñta arbitratia sicut
in alijs: ⁊ idē videtur scire Pe.
de pal. in. iij. Quantum ad tertiu
p'ncipale. s. vbi fienda est restitu
tio. Circa hoc distinguendum: qz
aut persona cui fienda est restitutō
scitur: aut inq'redo sciri potest: aut
omnino ignoratur. Si autem scit
aut inq'rendo sciri pōt ipse: vel he
res eius ipso mortuo i loco vbi fa
cta est rapina vsura vel damnū si
vterqz ibi est: vel vbi cūqz ad iuicē
se cōueniūt creditor ⁊ debitor. Si at
alif' ē absēs a loco vbi scā ē vsurpa
tō vl dānificatō mittet expēs a' q
se absērauit d' loco. si t'g' ē abñs is
cui fiēda ē restitutio: pura qz mura
uit d' d'icillū mittet sibi rē ablātā: vl

pecuniā ipse q̄ abstulit exp̄p̄ illius
 cui h̄z restituer. Si v̄o absentavit
 se a d̄cō loco is q̄ r̄e v̄sp̄avit : ipse
 suis pp̄iis exp̄p̄ trāsmittet r̄e: v̄l
 pecuniā h̄z hosti. 7 Jo. an. 7 h̄ p̄ ta
 lē modū q̄ nō detegat pctōr̄ si pec
 canū ē occultū: ar. q̄. i. c. si pecca
 uerit: vel ēt p̄t̄ creditorū significā
 rī p̄cipue q̄n̄ ē multū r̄eot̄ a d̄bito
 re occulte l̄ māifeste: s̄m q̄ expedit
 7 s̄m q̄ creditor ordiat: vel d̄ mit
 tēda illa re: l̄ refuāda: v̄l alr̄ dāda
 sic agat d̄bito: 7 liber erit. Si aut̄
 suo p̄o motu r̄e illā destinaret: seu
 pecuniā d̄bito: 7 i via p̄iret: v̄l au
 ferret sibi: p̄iret ei q̄ ad h̄ teneretur
 ad satisfaciēdū s̄m Jo. i glo. vel ēt
 si sperat cito v̄ctur̄ ad locū p̄t̄ si
 bi r̄e suaf. Et s̄m Tho. hosti. Jo.
 an. i edē sacra dep̄oer: vel alio tu
 to loco: aut si res ē p̄i valoris: 7
 creditor distās multū 7 abūdāf su
 erit. P̄t̄ ēt s̄m Uul. p̄ aia ei pau
 p̄ibus erogari. Jo 13 glo. i. c. cū tu
 extra d̄ vsu. Si v̄o i ḡrat: nec p̄q̄ren
 do iūctri p̄t̄: cui restō fieri d̄z: tūc
 erogāda ē res abla: v̄l p̄ciū ei pau
 p̄ibus p̄ aia illi i loco illo vbi scā
 ē v̄sa: rapia vel dānū: v̄l i loco in
 q̄ hitat is cui fiēda ē restō. 7 h̄ idō:
 qz melī ē q̄ vicini i dē sentiat p̄mo
 dū q̄ extranei. Tū ēt qz v̄sile ē ibi
 rep̄ri dānū passū vel heredē eius
 Jia nōt hosti. Jo. an. 7 io. d̄ ligna.
 Ul̄ salte fiat tal̄ erogatio ad arbi
 triū d̄io cesāi loci vbi scā ē dānū:
 v̄l rapia s̄m Rai. Si t̄n̄ p̄mo de fi
 eri nō possēt i d̄cō loco: cū h̄ nō sit
 necessariū: p̄t̄ tūc 7 d̄z alr̄ fieri h̄z
 Uul. sed 7 t̄n̄s Tho. i h̄i cāu nil
 dic̄ d̄ loco d̄crmiato: s̄z p̄ aia illi

cui res erat d̄z paup̄ibus erog
 gari. Uñ 7. M. Algo p̄it̄ i v̄t̄ d̄z
 iur̄. 7 s̄f Clarus dicebat: q̄ cū pau
 pes. s̄it: vt vniū m̄bz i corpe ecclie
 nec ab hac v̄nitate seq̄trent p̄ lo
 coz distānā sufficiat si restō creditō
 rū d̄et q̄buscūq̄ paup̄ibus ēt alte
 rius puicie: q̄ vbi scā ē rapia: vel
 dānū: 7 maxie q̄ s̄f paupes xp̄i: 7
 v̄tiliores ecclie d̄i: 7 salutē aiary
 7 ex h̄ appet q̄ locus n̄ ē d̄ccita
 te restōnis: s̄z d̄ cōgruētia. Jō tenz
 fede. d̄ senis. c. xxxij. opit̄ sui. v̄be
 t̄n̄ icerte extore p̄ māifestos v̄fari
 os: quō d̄beat restitui: 7 i q̄ loco:
 7 per quē d̄io cesanū h̄ēs in fa p̄te
 su. ti. i. c. Quāuis enī q̄ h̄ēt i isto
 7. nō p̄t̄eat ad vbi: sed magis ad
 qd. t̄n̄ h̄ nō b̄ilr̄ q̄rit v̄t̄z fideiusor
 possit repeter̄ a d̄bitore v̄fas: q̄s p̄
 eo soluit creditor: penes quē p̄ ip
 so d̄bitore iter̄cessit. Ad qd̄ ridet
 Lau. 7 io. an. in q̄one s̄f mercuria
 li d̄ regula dānū: d̄ re. iu. i. vi. h̄ac
 q̄onē explanat nō b̄ilr̄ 7 ex eius d̄i
 ctis elicit. xi. cōclusiōes: q̄rū p̄ma
 ē tal. Nō recipit fideiusor a d̄bito
 re obligatiōem sciēte: 7 cōtradi cē
 te v̄fas suo solutas d̄bitori. nec ēt
 forte. nec qd̄ aliud iutiliter ip̄cūz
 plus ē. n. p̄radicere q̄ nō cōsentir̄
 extra d̄ sumo. c. sicut t̄nis. Sc̄da
 cōclusio ē: n̄ repetit d̄bitore sciēte:
 7 paciēte: s̄z n̄ mādate obligatiōez
 fideiusor v̄suras vel indebituz so
 lutas. vel solutum creditorū. 7 si
 bi imputet q̄ se obtulit: extra d̄ re
 galis iuris. c. bona fides in. vi. re
 penit tamen s̄orem in d̄bitum: qd̄
 soluit. Tertia conclusio est: nō
 repēt a d̄bitore sciēte: 7 mādan

re ipsū obligari p̄ sorte tñ fideius-
sor solucōs v̄fas: tū qz fines māda-
ti excessit: tū: qz ad illas obligat⁹ n̄
erat. Quarta p̄clo ē: n̄ recipit a d̄-
bitore fideiussoz v̄fas sciēte ⁊ mā-
dāte ip̄m i oēm casū: v̄l simplr ob-
ligari siue fideiubere: p̄z: qz in gñā
li mādato nō iclusit idebitū: d̄ q̄ v̄i
similit̄ in sp̄e nō mādasset. c. i. gñali
d̄ regu. i. i. vi. Quinta p̄clo ē. repe-
tit a d̄bitore sciēte: ⁊ mādāte ipluz
p̄ vsuris: cū sub noīe ozis inclu-
sit eas: vt ē mozis obligari: line fi-
deiuhere ip̄se fideiussoz v̄fas: qm̄
iuste credē potuit: illā sortē totuz
debitū: nec p̄sūre debuit illud ide-
bitū sub noīe sortis p̄mitterē: ex. d̄
p̄sūp. c. qz v̄siste. Sexta cōclo est
repetit a d̄bitore sciēte: mādāte no-
minati p̄ v̄fis fideiuberi ip̄se fide-
iussoz creditori solutas: si iurauit
illas solui. ⁊ ista ē cois opio. ex. d̄
fideiusso. c. ij. ⁊ istā opl. approbat
Jo. an. hz tñ fideiussoz opionē sol-
uēdi vel absolōnē petēdi: sicut ha-
beret d̄bitoz. Septia cōclusio
ē repetit a d̄bitore ēt noiati māda-
te p̄ vsuris fideiuberi ip̄se fideius-
sor vsuras creditori solutas: etiā si
nō iurauit creditori illas soluere.
Si ipsi fideiussozi d̄bitoz idēnita-
tē iurauit: dūmodo al. p̄pter p̄gna
data: vel aliā cām d̄bitoz fuerit
expediēs v̄fas solui. c. puēit ex. d̄
fideius. Octaua p̄clo ē: nō repe-
tit a d̄bitore sciēte: ⁊ mādāte noiati
p̄ v̄fis fideiuberi ip̄se fideiussoz
creditori sp̄e solutas: si n̄ iurauit
creditori illas solucō: nec d̄bitō iu-
rauit fideiussozi idēnitatez: nec ex-
pediebat d̄bitoz p̄p̄ p̄gnoza data

vel aliā cām ipsas v̄fas solui: ⁊ h̄
de iure fori. Sz opio theologoꝝ
q̄ fm̄ Jo. an. multū fauet eq̄tan: ē
q̄ v̄rgeat d̄bitoz ad soluēdū i foro
p̄sciē: de re. i. c. sciēti li. vi. No-
na p̄clo ē: nō repetit a d̄bitore sciē-
te ⁊ mādāte noiati p̄ vsuris fidei-
uberi ip̄se fideiussoz v̄fas creditori
coacte solutas: si nō iurauerit cre-
ditori illas soluere: nec d̄bitoz iura-
uit fideiussozi idēnitatez: nec expe-
diebat d̄bitoz p̄p̄ p̄gna data vel
aliā cām v̄fas solui: si fuit ip̄se fide-
iussoz i culpa vt qz nō excepit: sec⁹
si n̄ fuit i culpa. Decia p̄clo ē q̄
in oi cāu q̄ p̄t a d̄bitore fideiussoz
v̄fas repetere d̄z icelligi si n̄ iterue-
nit fraus p̄sōe ad p̄sonā. l. p̄stituen-
tis ob h̄ fideiussozē: ex. d̄ p̄ui. c. q̄to
Undecia p̄clo ē q̄ i oi casu q̄ p̄t
a d̄bitore v̄fas repetere: fideiussoz
poterit illas repetere a creditoz: cui
soluit. ff. mādat. l. si fideiussoz. f. i.
oibus. Quātū ad q̄rtū. l. p̄ q̄os si-
eri d̄z restō. p̄mo dicēd̄ ē d̄ icertis
fo d̄ certis. Querit q̄ v̄t̄ restō
icertoz d̄eat fieri p̄ cū q̄ h̄z istū
v̄l p̄ aliū cui p̄serit: aut solū p̄ dio-
celanuz. B̄. circa h̄ sū v̄arie opio-
nes ⁊ cōtrarie. Hosti. sup. c. cū iur.
de vsur. ⁊ i. c. cū sit. de iude. ⁊ i. sū.
sua. de pe. c. si. iuxta finē t̄z q̄ vnus
de casib⁹ p̄tinētib⁹ ad ep̄z ē restitu-
tio male ablatoz incertoz qd̄ ēt t̄z
Jo. an. ex. de pe. ⁊ re. in. c. si ep̄s. in
glo. li. vi. ⁊ i. c. p̄cīm. de re. i. li. vi.
ad qd̄ v̄f face qd̄ h̄r. i. q. i. c. p̄cipi-
pimus. Addūt ēt aliq̄ q̄ h̄ tenēt
hāc rōnē. Cū h̄ bōa icerta sint p̄
aiab⁹ coz qz fuerūt fidelr disp̄sa
da ac p̄ p̄ne sint ad diuinū cultū eo

auctoritate epi nihil dicit. Scotus
in. 4. di. xv. dicit si qras p cui^m ma
nus debeant talia dispensari: si incerta
R. q^m no inueni q^m necessario sit de
terminat^r mediator: ista paupibus
dispensado: vt at mihi q^m p seipsum co
silio nihilomin^u bōi viri pot^{est} h pau
pibus errogare: qz tali mediatori
ad dispensandū tribui posse d^{icitur} cui^m
fidelitate psumeret 7 n sibi appro
priaret vel i alios vsus conuerteret
q^m deberet: vñ vbi lex diuina vl ec
clesiastica non ligat seqnda ē rō nā
lis. Illa aut^{em} dicitat q^m q tenetur resti
tuere magis h faciat p se q^m p aliu^m:
nō excludendo tñ h consiliū bōi vi
ri: sed iccludēdo: hec Sco. Quidā
alii faciūt circa h distinctionē v³: q^m
tū eoz i qbus cōpetit repositio: vt
furto: rapina: vsura: fraude: 7 hi^{is}:
dispensatio icertoz p^{ro}ptineat ad cpz
Sed alioz vbi non cōpetit repe
sio: 7 si errogatio fieda est paupi
bus: vt i ludo 7 iniuste accepti a iu
dice p iudicādo: vel a teste p testi
monio: a meretrice p fornicatione
7 hi^{is}: q lz p se possit dispensare: vl
cū p^{ro}silio cōfessiois. Ego credo 2^{am}
opionē. s. Archi. 7 sequaciū oio ve
raz 7 simpliciter excepto vno casu
v³ incertis publicoz vsurariozū:
quū casū non dubito oēs illos ex
cepisse intendere. qā ibi expresse 7
clare ius puidit: vt. s. p dispositio
nē diocelani talia incerta dterminēt
7 dispensent: extra d^{icitur} vsuris. c. q^m q
l^o. vi. ibi tradit forma de hi^{is}: de q
hēs in 2° pte sū. ti. i. c. In hoc q
casu tñ pot^{est} itelligi illud qd of p ter
tā opionē. s. i vsuris publicis icer
tis. Et si qrat vix eps possit p sua

synodalia h statuē: vt. s. sibi retine
at dispensationē icertoz 7 alii non
possit se itromittere: dicit in h Jo.
an. d^{icitur} ligna. sup. c. cū sit iudeis: q^m qd
qd dicit Jo. an. dubiū ē an possit:
7 Jo. cal. i quodā p^{ro}silio dic^{itur} exp^{re}se
q^m nō pot^{est}. Ugo 7 frai Clar^{us} dicunt
q^m nō pot^{est} eps excōicare de iure sa
cerdotes: q^m se itromittūt de dispen
satiōe icertoz. Quātū ad 2^{am} p. q^m
d^{icitur} fieri restitutio certoz bonoz.
Ad q^m rñdet q^m p eum q^m abstulit seu
icepit vsuras: seu male ablata: pot^{est}
ē: 7 per quācūq^m psonā aliā facere:
in h eni vā ē regula iuris: q^m p alium
facit p inde est ac si p seipsum facē vi
deat d^{icitur} re. iu. li. vi. Si tñ vitū vsu
re furti rapine l^{ib} alterius dāni ē oc
cultū 7 restitutio occulto mō p se l^{ib}
per aliū fienda ē: vt nō d^{icitur} tegeat pso
na. 2. q. i. si peccauerit. Laueat etiā
diligent^{er} qd p aliu^m facit ita caute fa
ciat vt recipiat qd d^{icitur} 7 non ille sibi
retinear: qā nō esset p h liberatus:
nec cōfidat de confessoribus nec p
dicatozibus nec q^m suariis q^m q^m runt
pecunias p aiarū salute: 7 si his q^m
rapinā vsurā l^{ib} fraudē fecit nō resti
tuat: cū heres teneat ad oia onera
defūcti in quātū sufficiat hereditas:
tenetur 7 ipse facē dictā restitutio
nē: de vsu. ca. michael: 7 eadē rōne
heres h^{er}edis: 7 sicut iⁿ finitū cū scitur
ab eis hereditas obligata ad resti
tutionē pp vsuras 7 rapinas 7 dā
na a p^{ro}ibus facta: 7 vbi nō suffice
ret hereditas ad satisfaciēdū tenen
tur legatariis 7 donatariis: qz legari
nec dōari pot^{est} alienū: nec excusarēt
h^{er}edes sciētes l^{ib} dubitantes: vel meri
to dubitare debētes ex publica fa

ma l' ex scripturis l' ex fideli relatu
 testatore illicitos fecisse p' tract' vl'
 vsurarios ex h' q' null' p' oit q' relā
 sup h' vl' postulat aliqd ab eis vt d'
 bitū. Sz debet diligēt iqrere ve-
 ritatē q' p' n' r' l' i uenitū sic eē noti-
 ficēt l' notificat faciāt illis qb' d' bēt
 se offerētes ad restitutiōez r' si nō i
 uenirēt pauperib' errogād o als cēt
 i eis ignorātia crassa q' nō excusat
 di. xxxvii. f. si. r' q' uis defūctis n' p
 sit illa restitutiō si decesserit ip' eni
 tētes pdest tamē: imo necessaria est
 ip' s' heredib' si uolūt saluari qz n'
 remittit p' cū rē. de. re. iur. li. vi. Si
 aut' licitā artē exercebat: l' p' mōia
 lia tātū habebat testator nec appet
 ex fama l' scriptis de illicitū p' tracti
 b': seu alieno p' sumere d' bēt n' iuste
 acq' sisse: qz nemo iudicādus est ime
 mor: p' salutis r' diuini timoris. i.
 q. vii. c. facimus r' p' cipue i mōi āri
 culo. Itē nō. q' dicit Hosti. i. sū. ti. d'
 vsu. q' r' aliqua honesta p' sōa: puta
 sacerdos vel eps tractet iter d' bito
 zem r' creditoz d' satisfaciendo: r'
 dicat creditori tal' mediator t' m' fa-
 ciā tibi reddi si ex corde residuum
 remittas non decipias me qz medi
 ator sū. nec debitorē cuius aie salu
 tem q' ro: r' r' n' det creditor se ex toto
 corde libere ip' m' d' bito rē q' rē n' di
 cā ip' m' liberatū: n' video: nec curo
 q' l' iterū q' sit satisfactū dummodo
 sit satisfactū ei. Si q' mouentur in
 p' rariū h' faciunt i' odiū vsurarioz
 Si q's. n. ex alia cā alij iniuriet eq'
 dē hoc admittet quilz tholog' q'
 cōcordia inter ptes possit tractari
 r' ptes ei' qd' d' beret ex pacto remit
 ti als titulus d' iranfactis inutil' cēt

r' q' rē non idē d' vsura. Dicendū q' r'
 tenendū q' p' cū possit vel iussu iu-
 dicis l' p' actione p' n' r' remissio fieri
 r' sic dicā vsurariū absolutū: h' Do
 sti. Que qdē itelligo vera eē i foro
 cōtēnoso: n' i foro cōscie: l' ē i foro
 p' scie q' n' ad ea q' dubia eēt vtrū d'
 berēt dari vl' n': qz rōnes sūt ad vtrā
 qz pte l' cū dubiū ē q' n' d' beat satis-
 facere p' dāno dato: r' ad h' faciunt
 rōnes facit ip' e Hosti. Sz vbi cētū:
 l' claz ē d' bitū vl' rōne vsuraz vl' al
 teri' vsurpātiōis: n' si d' bito liberali
 remittat illō: qd' rēttit: r' si d' mill' t' m'
 decem remitteret: si h' fac' qz putat
 se alr' residuū non posse habere nil
 valet illa remissio facta ē publico
 pctō q' ad aiaz. Cū cū mercator ē i
 fortuna passus fallit r' occidit mltā
 de bonis suis mobilib' vt nō pue
 niāt ad manus creditoz: r' q' r'it cō
 positio nē: cū eis de minori quātita
 te q' d' beat: puta puenit respondere
 singulis creditorib' ad rōnē. xv. so
 lidoz p' libra cū t' m' posset totū d' af
 l' cedere bōis cui cōpositioni assen
 tiunt creditozes. r' ita recipiētes l'
 berāt eū de residuo: cū illi non spō
 te: s' coacte fecerint illā remissione
 volētes i' pte potius carere q' toto
 quiniūmo r' si cederet bonis totali
 nihil sibi reseruādo r' nō sufficiunt
 bona illa ad satisfaciendū si postea
 puenerint ad piguiozē fortunam te
 nenē de residuo d' solutus. c. odoar
 dus. De dānis dat' tpe guerre ad i
 uicē iter ciuitatē quō r' p quos po
 test fieri restitutiō q' n' faciūt pactuz
 cū certis pactis r' capitulis. Nota
 q' inquantū sūmula sic d' q' q' uis
 sint pupilli multi r' absētes qui non

asserunt et forte et aliquid tradidit ex
pueris qui receperunt dāna iniuste: nec
eis est satisfactum nihilominus tamen est bo
num pacti: quod quod habent rem publicam gerere
possunt cum consensu maioris partis subiecto
rum sibi pacti pacti subdēt et licite rela
xare iniuste dā. da. et si fiat relaxatio
predicta tenet et valet. Nam in hoc modo possunt
et pro bono rei publicae sibi talia imponere
et habere quae gabellass vocantur. de bonis vero
clericorum et religiosorum non possunt laici fa
cere relaxaciones quia non sunt eorum foris
subditi nec bonis ecclesiasticis permittit
ur eis aliqua dispositio. vt. di. lxxxvi.
Bona possunt tamen habere facere pluri spūales ter
raz ad iniuste de consensu et conuentia
clericorum et religiosorum quod dāna rece
perunt in guerra. Hanc autem relaxacionem
quod ad laicos vel clericos intelligas de
dānis da. de reb. sup. nā res ex
tates vt equos pānos et habere: quod habent
et sciunt sua non esse: vt puta quod bellum ius
tum non fuit ex parte suorum vel si iniuste
ab eis acceptum a quibus non possunt ipsa
tenere non possunt: vnde si dominos possit inue
nire possunt eis reddere teneant alias si
non inveniunt pauperibus errogare. Idem
verum de si de iusticia bellum dubitat: nā
vbi clare bellum iniustum est accepte
efficiuntur captiui di. i. c. ius mi
litare quod tamen debet iter eos proportio
nabiliter distribuere p duces belli: vt
xxii. q. v. c. dicat nisi pro publicum edi
cium datum sit vnicuique quod capis
Pauperum autem innocentium non verum tutum
bonum auferre cum sint sine culpa: nisi
subsistat causa: cum sit aliquis puniendus
de re. iur. li. vi. Pena tamen temporalis fre
quenter puniunt vnde pro altero diuersis
de causis vt. i. q. iiii. p. totum. De tu
toribus curatores negotiorum aliorum

gestoribus filios familias et habere quod extor
serunt vsuras vel fecerunt rapinas frau
des et dāna noie alio. s. pro pupillis
patris propriis suis nil tamen eorum pue
nit ad eos sed ad pupillos dominos vel
pater eorum quod sit vt pro eos possit et de
beat fieri restitutio temporis pupillam vel
proprium seu dominis nescientibus et iniuste de bo
nis eorum ad quos puenit talis extor
ta. B. dicunt quod dā idest sic et sic in foro
conscie: dummodo non imieat inde piculum
vite conscie vel fame: si deprehenderit
aut scadalum sequat: puta quod aliquis
credit furatus fuisse illa quod innocens
est et habere tales. n. vt dicunt illi non con
uertunt furtum occulte illa recipi
entes cum pecunia fructus vel pro ra
pias et fraudes habita non sunt eorum
et ratio est cum pro efficacem causam pcedoruz. s.
tuorum curatores et habere pro intermedi
um illorum esse iniuste lucrum deuenit
ad manus pupilloz: patronorum
vel patrum et ad restitutionem sunt obligati
istis mediatoribus iustum esse verum: vt
que causa illorum iniuste ablata sunt: nunc
iuste licentiam habeant illa satisfacere
re ne ipsi de proprio satisfacere teneant
ar. ad hoc de regulis iuris vbi di
cit Chrysostomus. Omnis res:
per quoscumque causas contrahitur: pro
eisdem dissoluit: propterea ad hoc accen
dum predictum tenet et in hoc gerunt utilem curam
Alii autem perfecti et equius rident pro di
stinctione vtriusque quod aut tales adhuc ha
bent in manibus administrationem re
illorum aut non: in pro casu possunt et debent
restituere de bonis illorum ad quos
puerit lucrum: quod habent pro manibus si no
lunt remanere ipsi obligati ad satisfac
iendum de suo. Et hoc siue occulte
siue manifeste cum sufficienti cautela: vt

ab ipſis nō poſſit poſtea repeti. Et ad h v̄r face rō p̄ue opionis cū re gula. i. Ois res. Si at nō hñt apli? adminiſtratiōez tūc ſubdiſtinguēdū ē aut p̄dci tutores pcuratōes ⁊ hi? n̄ p̄nt. i. reſtitueſ d̄ ſuo: puta qz pau pes ſi aut p̄nt ⁊ ſi nō p̄nt. Inſſic̄ q̄ d̄ nūcietur p̄ncipalib? p̄ qb? fecerunt vſuras fraudes ⁊ hi? ignorāt quō fecerūt. p̄ eis talia illicita lucra q̄ ad eos d̄uenerūt vñ ⁊ obligati ſūt ad reſtitutiōez ⁊ ſi n̄ ſatiffaciūt: ⁊ ipi p̄ncipales habeāt p̄poſitū ſa. ſfaciedī d̄ ſuo cū poreſt. Ad accipiēd̄ at oc culte a p̄dcis ad h n̄ tenet nec d̄bet ⁊ rō ē qz q̄ ad ſe excuſati ſūt a reſti tutiōe rōne ipotētie: vt. xiiij. q. vi. c. ſi res q̄ ad illos p̄ qb? fecerūt vſu ras: l̄ fraudes auferēdo ab eis oc cte: p̄ h nō puidet ſaluti eoz cū re māeat obligati i p̄ſcia: et q̄ ſciūt ta lia fōre facta nec velūt ſatiffacer ⁊ ſic n̄ diſſoluūt p̄ctm̄ l̄ obligatō: q̄ ad eſtiatōez eoz. Sz nec pōt q̄ſ a pua ta p̄ſōa cogi ad reſtitutiōez male ab latoz niſi p̄ iudicē eccl̄aſticū l̄ ciuīlē nec v̄r bñ poſſe excuſari a furto cū ⁊ ractiet rē alienā iūto d̄no cū i vſura trāſſeat d̄nū p̄ h̄t expōit ſe multis p̄iculis. Si aut̄ tales medi atores d̄ qb? d̄cm̄ ē p̄nt reſtitueſ cū illi ad q̄ſ extorta puenerunt nolunt reſtituere q̄ p̄ncipaliē obligant. p̄nt petere hūilli nō p̄ coactiōez l̄ frau de a creditozib? vſurarū: l̄ fraudū remiſſionē. cū penes eos nō remā ſerit pecunia fenebris. ⁊ illi q̄ eam habuerūt remanent p̄ncipaliē obli gati: qz remiſſiōe obrenta libere ⁊ ſpōte apli? n̄ tenebūt ſz tñ p̄ncipal: niſi ⁊ eis fieret remiſſio: q̄ ſi remiſſiōe

facere n̄ vellēt tenet ſatiffacer d̄ ſuo ⁊ tūc vſqz ad quantitātē ſolu tā. p̄ ill' poterūt oc cte accipe d̄ bo nis eoz ſi als p̄ viā iudicij h̄re n̄ p̄nt ita tñ q̄ n̄ ſeq̄ ſcādālū vel p̄icu lū q̄ ſp̄ vitāda ſūt. Ubi at̄ mediato tal ſic ſatiffec̄ d̄z p̄ aliq̄m̄ mōz cau tū d̄clarare illi q̄ ſciebat ſe obliga tū ad illō apli? nō teneri vt̄ puta ſi dicat ſe nō curare ab eo. i. recupar̄ q̄ſi ac ſi d̄naſſz l̄ d̄clarare h̄rdi bus ſuis qz nō recipiat a tali p̄ſona aliqd̄ vt̄ d̄bitū p̄ tali cā ⁊ hi?. Bōa .n. fidel̄ n̄ patit̄ vt̄ ſel̄ exactū bis ex igat̄ d̄ re. iur. li. vi. Quātū ad v̄m̄. ſ. cui ſiēda ē r̄ſtitutio ſeu datio rei ab late l̄ als illicite acq̄ſite. Pro ſiūda m̄to nōnda ē diſtictio quam pōit Tho. ſaſe. q. xxij. dicens. Triplr̄ pōt̄ eē aliqd̄ acq̄ſitū. Uno qz id̄ qb? acq̄rit̄ illicite debet ei a q̄ acq̄ſi tū extortū ē ⁊ ſiue n̄ trāſſeratoſiū: illi? rei i accipiētē: vt̄ i furto rapina ſiue trāſſerat vt̄ i vſura tñ p̄petit̄ re petiō. 2. mō d̄r̄ aliquid illicite acq̄ ſitū ita q̄ ille q̄ illicite acq̄ſiuit: n̄ p̄ illō retinere nec tñ debet illi a q̄ ac q̄ſiuit ille ⁊ tra iuſticiā d̄dit ⁊ ille ⁊ tra iuſticiā accepit vt̄ i ſionia ⁊ ſiſ b? i qb? ipa datio ⁊ acceptō ē ⁊ tra. l. 3. d̄r̄ illicite acq̄ſitū nō q̄ ipſa acq̄ ſitio ſit illicita ſz illō ex q̄ acq̄rit̄ ē il licitū ex q̄ trāſſertur d̄nūm̄ nec cō petit̄ repetitio vt̄ in meretratio ⁊ hi? nam meretriz turpiter agit ⁊ contra legem dei fornicando ſed ipſa aq̄ſitio vel datio pecunie p̄ huiſmodi illicitis non eſt illicita: nec contra leges dei ⁊ hoc p̄oprie dicitur turpe lucz. De illicitis ergo iſto ter. io mō acq̄ſitio ſecunduz

Tho. Rai. pōt dari elemosyna: et
pōt ēt retineri nisi supflūū p fraudē
vel dōlū mulier ex osferit quia illō
ēēt restituēdū 7 ad hoc p̄tinet lucra
facta ex histōiatu illicito ex duello
ex tozneamēto: ex frus factis d̄ flo-
ribus 7 alijs hi⁹ q̄z vsus ē cōit ad
lasctiuitā ex decijs facti ex mathema-
tica: seu arte diuinatozia: ex lucro
negotiatōis aduocatōis l̄ medici-
ne i casu n̄ cōcesso q̄ ad clericos in
his dixerūt aliq̄ nō posse fieri elemo-
syna: qz vt of. puer. 3° honora deū
d̄ tua suba: 7 itez honōra deū d̄ tuis
iustis laborib⁹: 7. i. iiii. q. v. c. elēo-
syna: 7. i. q. i. nō ē putāda. S3 hoc
nō ē vey fm Tho. 7 Rai. 7 alios
cōiter. Predicta autē capitula alle-
gata hoc intēdunt: q̄ nō lz dare ele-
mosynā d̄ male acquisitis: que. f. d̄
bent certis psonis restituui: vl̄ q̄ nō
d3 aliquis aliud facere illicituz vt
det elemosynā. Et q̄uis quidaz dī
stinguat vt dicit Uul. q̄ in his q̄ p̄
hibita sūt qz mala 7 nō puniūt a iu-
re: nisi infamia: vt meretriciū duel-
lum 7 hi⁹: talia p̄nt retineri. S3 q̄
mala sūt qz phibita a iure: vt rōne
amenta: 7 negotiatō quo ad cleri-
cos: 7 hi⁹ 7 talia n̄ p̄nt retineri ad
vsū suū. sed debēt paupib⁹ erro-
gari: lz bec distinctio videatēē pro-
babilis tñ qz pene sunt restringen-
de nō ampliāde: 7 q̄ nimis emūgit
elicit sanguinē. Credo q̄ in pdictis
oibus casibus 7 silibus bonū ē 7 sa-
lubre q̄ penitēs iducat ad erogād
paupib⁹ nō tñ cogendus ad h̄ nec
si nō ē velit i hoc ē iudicādu non
ēē in statu salutis si nō velit hi⁹ pe-
nūciāz agere: vl̄ accipe. f. q̄ hi⁹ lu-

cra paupib⁹ erroget: nisi i casib⁹ a
iure expressis vt in sumōia 7 id d̄ eo
q̄ dat iudici ad cōzupēdū eū 7 hi⁹
vt infra dicit. Sed 3° ḡ Tho. Uul.
Rai. 7 Inno. d̄ hi⁹ d3 dari elemosy-
na debite honestatē 7 p̄silij n̄ d̄bito
necessitatē salutis: 7 si intelligit illō
i. iiii. q. v. q̄ habetis. Nō ē ḡ illō ac-
ceptū sic restituēdū ei a q̄ acceptū
ē qz turpi cā melior ē p̄ditio possi-
dētis. ff. de cōditōe ob turpē cāz. l.
si ob turpē. De illicite acq̄sitis 2°
mō: v3 cū illud sic acq̄situm nō de-
bet ei a quo sic ē acq̄sitū: nec tñ ac-
q̄rens pōt p̄ seretinerē. Illud pōt
7 d3 de necessitate salutis nō solū
de consilio 7 honestate paupib⁹ er-
rogari: 7 hi⁹ ratio ē f3 Tho. fa se
q. lxx. qz ipsa d̄atio 7 accep̄tio ē le-
ge phibita: vt in sumōia. Quidā tñ
extendūt istum 2° modū ad oē lu-
crum in q̄ p̄mittitur p̄ctm̄ in dante
7 recipiente non solum in sumonia
sz etiam i pecūia accepta ex adulte-
rio: 7 p̄ vsura cum quis accepit mu-
tuū sine cā rationabili: puta vt am-
plius d̄tetur 7 inde soluit vsuram
Illam vsuram vt dicunt q̄ accipit
retinere nō pōt nec tñ ei d3 reddē
qui dedit qz turpiter operatus est
dando mutuū ei quē nouerat nō
indigeret. Sed Tho. nō dicit hoc
sed cū d̄atio est contra legem. In
dicto autem casu d̄atio pecun̄e p̄
mutuo non est peccatum. sed acci-
pere illo modo vsurario mutuū
est peccatū: qz dat illi occasionem
mali. Unde lz peccat mortaliter sic
mutuū accipiēdo: d3 tamen po-
tius reddere illi a quo accepit quā
pauperibus erogare nisi vbi non

in eiret ille a q accepit vel et no vel
 let illa vsura reddē v. urario sz his
 a qb? extorsit ipe vsurari? vsuras
 p eo satisfaciē? p illa pte : 7 tūc d3
 vsurario significare ne itez illi risti
 tuat 7 pcpue d3 h facere cū licētia
 epī vt si dicit vsurari? vellet ab eo
 repetere ep̄s cogat illū desistere a
 receptōe: 7 ex q vulligestū ē negoci
 um ratū h̄re d3: nō tñ tenet ad h. l.
 idrere l' dare his qb? debitor ē vsu
 rari? : sz suffic q restituat a q accep
 paupib? aut erogare nō d3 cū no
 uit eū a q accepit: 7 pōt ei dare qd
 exp̄sse ostēdit Aug. dicēs. Nolite
 facere elēosynas d' fenozē 7 vsuris
 xiiij. q. v. nā cū dat paupib? qd obet
 certe p̄sone nō liberat a restitutiōis
 obligatione ad illaz p̄sonam vt h̄r
 extra de homi. c. sicut dignū: circa
 finem sz i sūmonia ipsa datio 7 ac
 ceptio pecunie ē phibita. Un̄ d̄r. l.
 q. l. c. anathēa dātī anathēa accipi
 eti. 7 iō nec sibi retier. valet nec illi
 redder q ddit: sz d3 d' necessitate sa
 laris paupib? erogare si pōt: vel
 illi ecclēie in cuius iniuriam data ē
 pecunia applicari vel alteri. p̄uide
 ri. put habes i fa. pte sū. ti. c. i. Silt
 i iudicio phibitum est iudici l' asses
 sozi cū hnt certū salariū accipe ali
 qd a p̄tib? p iudicando vl nō iudi
 cādo vel iudicando bñ vel male 7
 testi ē phibitū accipere p testimōio
 ferēdo. vñ Aug. Jo n̄ d3 vender ui
 dex iustū iudiciū aut testis vez te
 stimonū: qz vendit aduocat? iustū
 patrociniū: 7 iurisconsultus veruz
 cōsiliū. Illi enī i vtrāqz partē ad
 examē adhibētur: isti i vna pte p̄si
 stū. xiiij. q. v. c. nō s̄c. Qd̄ grē

cipit iudex p hi? : l' testis p se retier
 n̄ pōt: sz d3 illi ristiū q ddit: si iuste
 ddit: puta vt iuste iudicaret itēdēs
 redimere qdāmō vexatōez suam.
 vñ Aug. i. d. c. n̄ s̄c. Ille solet ma
 le sibi ablataz pecūiam repetere: q
 iustū iudiciū emitt: qm̄ v̄ale eē nō
 debuit. Sz si pecūia data fuit iudi
 ci ad eū corūpēdū: vel testi ad fal
 sū testimoniū dicēdū: vl alicui ad fal
 so accusādū: vl aduocato ad iuste
 aduocādū: illi datori reddi nō d3
 qz turpiter ddit: nec sibi retiere d3
 sed paupibus elargiri: vel illi i cui?
 iuria data ē: 7 p̄cipue, si ex h̄ ami
 fisset iusta cām: hētur hec i. d. c. nō
 s̄c: put ibi no. io. an. 7 Arch. 7. iij.
 q. iij. c. q recte. 7 Inno. ex. de inu.
 ecc. c. qz p̄terozes officiales: vt nūci:
 missi 7 hi? : si aliqd extorquet per
 iprobitatē: vt denariū puū 7 hi? : te
 nētur pauperibus erogar. 7 hoc
 vbi certū salariū recipiunt: vt dicit
 glo. in. c. nō sane. Nā cū salariū
 sufficiēs recipiūt: si qua extorquetz
 debēt restituere: si ē qd notabile: 7
 idē vldetur dicendū d' notarijs ca
 mēarijs 7 hi? : qz offō suo exēcēdo
 exigūt aliqd a p̄sōis. Si. n. habēt
 sufficiēs salariū: tenētur ad restōnē
 eoz q accipiūt. nec v̄ excusare cō
 suetudo: cū sit irrōnabilis: ar. xiiij
 q. l. c. militare. vel paupibus erro
 gare: si d' facili nō pōt inēri. Si
 vō salariū nō h̄rent: vel n̄ sufficiēs
 credo qz cōsuetudo excusaret: qz
 nō cogitur suis stipēdijs militare
 ar. insuper de his q accipiūt pecu
 niam ab accusatis vel icarceratis
 aq̄ pcuratur s̄nta cōtra eos vt iū

tercedat p eis: 7 liberent. Sciēb q
si accusati vel icarcerati sūt culpa-
biles: vñ 7 merito p dēnādi illape-
cuniā nec redd f debent datoib?
qz turpiter dēst. nec sibi fuer pnt
qz turpiter acceperūt ipedientes iu-
stitiā: s3 dēnt paupib? erogāt ar.
xiiij. q. v. q̄ hci. Si vō sūt inocen-
tes: 7 ad redimendā suā vexatōez
dederūt 7 pcurādā sūt liberatōez
si intercessores eoz sūt offāles sala-
riati: alias pecūiā p h receptā red-
dere dēnt: vel paupib? erogare
nisi data fuisset p modū dōi 7 libe-
ralitatē: 7 p̄cipue p liberatōez: qz
tūc retieri possz: ar. l. q. ij. c. sic ep̄m
7 sūr si intercessores n̄ sūt offāles sa-
lariati: s3 priuare p̄sōe laborādo p
hi? iusta liberatōe iuste faciūt. 7 q̄
eis datur iuste retiere valent. Trez
d̄ pecūiā data p adulterio p̄missio
vel p̄tendo: q̄uis qdā dicit q̄ de-
bet dari n̄ ei q̄ dicit: nec sibi retieri:
s3 ei dari i cui? iuriā data ē. s. ma-
rito: si vxor ei? p̄sūt adulteriū: ex q̄
pecūiā habuit videt q̄ poti? dbeat
paupibus erogari nisi ille marit?
essz paup: qz ppter paupratē pos-
set etiā p̄fessor ipsi m̄ieri tāq̄ pau-
peri dicit. 7 sūr d̄ vīso cōmittente
adulteriū q̄ ad vxorē caste viuētēz
7 videt eē i hi?: q̄si id ius sic 7 i tur-
pi lucrō: vt in meretricio: qd̄ et p̄t
retieri sic acq̄siti nisi q̄ le ges p̄bi-
bent adulteria 7 puniūt nō aut̄ sim-
plicē fornicatiōem 7 meretriciā. ni-
hilominus de pecūiā data p adu-
terio nil statuit: sicut de pecūiā simo-
niaca: 7 alijs hi?. vñ paupibus er-
rogari poti? iudicendi sūt. xiiij. q. v
c. nō sane. De acq̄sitis pludos for-

tūe extra illos cāns in q̄bus d̄z ac-
q̄siti p hi? restitui d̄z paupib? er-
rogari. q̄nqz etiā possēt sibi retiere
S3 d̄ h̄ s̄ eo. ti. li. ti. i. De illi cite ac-
q̄sitis p̄mo mō. i. cū debet illd̄ acq̄s-
tū ei a q̄ acq̄sitiū ē: vt i furto: rapia:
vsura: 7 hi?. Regula ē q̄ hi? sūt
restituēda (spoliatis: siue sint dñi: il-
larū rez: siue ad eos spectet rē nō
fuisse ablata: vt accidit i p̄gnore d̄
posito cōmodato: 7 hi? l3. n. tles
q̄ hnt p̄gnora deposita: 7 hi? n̄: iñt
dñi illaz rerū: tamē ex hōesta cā il-
la tenent: id̄ his debent restitui ta-
lia ablata: nō dñi ipsarū rez: 7 sic
itelligo illd̄ iij. q. i. c. reitēgrāda sūt
oia spoliatis extra de resti. spol. p̄
totū. Si aut̄ res ablata ē ab eo qui
iuste hūer a p̄ta p̄ furnū: vel p̄ ra-
pinā restituēda ē dño illi? rei nō
illi furatori: q̄uis aut̄ male facēt
talīs restituēdo furatori a q̄ ipse
accepat: 7 non dño rei ipsi? quē no-
uit: iñ sñ. Ober. liberatis ē ab ob-
ligatiōe restituēdis: qz reposuit rē
in p̄stinū statū 7 gradū. Quidaz tñ
dicit q̄ illud qd̄ acq̄rit ex vfa mē-
tali tñ: non d̄z illi restitui: q̄ dedit:
qz a se volūtarie abdicauit. nec tñ
sibi d̄z retiere: qz p̄tra leq̄ accepit:
ex. de vsu. c. p̄sultur: sed d̄z paupib-
bus erogari: ar. c. sicut dignū ex.
de homici. d̄ vsu. c. cū tu. Sed ista
tura inducta vidēt eē p̄tra talē o-
p̄inōnē: nā ibi d̄z q̄ debent ablata
restituē: eis q̄z fuerūt si repiunt. vñ
eoz heredib?: nec aliq̄ d̄ ius: nec a-
liqs̄ doctor solēns fac̄ istam distin-
ctiōez iter v̄fam m̄talē 7 p̄actiona-
lē: vt p̄ma debeat restitui ei: q̄ d̄dit.
Scd̄a aut̄ nō: sed paupib? erogari

Sz sic idistictē dicit Aug. d' accepit
 p' furtū & rapinā q' debet restitui: nō
 dari paupibus sic inqens. Qui cō
 trarius societatis huane furtis ra
 pinis iuasōib' opp'fōib' aliqua
 abstulerunt reddenda potius : q'
 donāda cēsūs exēplo Zabei. xiiii.
 q. v. c. nō s'cē. ita & idistictē dicit id
 de vsu. Nolite elēosynas facere d'
 vsuris. q. ca. q' si di. hec reddēda s'
 nō paupibus dāda: cū. s. inuēiant q'
 dederūt ipsas v'fas. Et cū d'z: q' q'
 dedit v'fas volūtariē illō a se abdi
 cauit. Rñ. q' si dōit ex liberalitate
 & per modū doni v'z eēt: & tūc re
 cipiens h' sciēs nō tenet restituere:
 nec paupibus dar'. Sz si dedit rō
 ne mutua p. incipalr nō abdicauit il
 lud volūtariē: supple: sed p'dictōa
 te: ne mutuās reputaret se grauātū
 & istū ingrātū: & sic alia vice nō in
 ueniret mutuū: & id sibi d'z restitui
 v'fa. Si at nil accepit vltra sortez
 spūs h' nō itēderet: i nullo tenet. nec
 illi: nec paupibus. Pro h' at ma
 iozi declaratiōe sciendū q' i re q' d'z
 restitui se aliq's tripl'r p' h'fē: q' aut
 ver' dñs: aut heres eius: aut solū
 ē dispēsator circa ipsā rē: & i pmo
 cāu cū. s. ē ver' dñs rei ablate d'z si
 bi restitui si pōt. 3. q. i. c. reitegrāda
 & fef p' totā qōnē: & h' nisi iusto bel
 lo: vel iusto edicto ipiali: l' eccliaſti
 co ille cui res sublata ē puaret iu
 re rebñdi simpl'r: l' ad tps: nā cū cō
 tingeret h': puta q' tāq' heretic' cō
 dēnat' ē dñs rei: v' d' crie lese maie
 statis puctus: i q'bus cāib' oia bñ
 ficant p' sniam sup h' nō sibi: s'z fisco
 dēnt oia sua applicari: ex. d' here.
 tē. excoīcat'. Insup si dñs rei ab

late nō h'z admistratiōem bonoz
 suoz vt pupillus d'z illō reddi tuto
 ri vel curatori. In fo vō cāu. s. cū
 ltimus heres ē sibi d'bet ablata: re
 stitui: sed cū tali d'istictōe s'z Rai.
 q' si heredes sūt plures vnicuiq'
 fm p'portōcs sue hereditariē pris
 restituēdū. ē. Si at heres i aliq' d'zer
 minata q'ritate cōstitutus sit: puta
 i. c. vel i domo: & nō plus: tunc re
 stitutio nō fiet heredi: sed illi: vel il
 lis q'bus testōz cōmisit dispēsato
 nē bonoz sua: omia bōa sua legauit
 paupibus & pijs locis: q'bus illa le
 gata sunt acq'rit ius in bōis de un
 cti pñtib' & futuris. vñ & eis d'et
 restitui. In tertio cāu. s. cū ē dispē
 sator rez: v' ep'i & aliq' plati eccliaz
 & gub'nator' hospiti aliu ē distiguēd'
 q' cū dāt aliq' alijs: aut dāt d' reb'
 suis p'pzijs: puta pūmōialib': l' p' i
 dustria acq'fittis: sicut scripture: do
 ctrine & h' . & d' h' dādo q'buscun
 q' ēt malis vt meretricibus & h'is
 onibus: q'uis grauit peccēt: vt illō
 lxxviiij. di. c. dōare: tñ nō tenet ad
 restōnē: nec illi q' h' recipiūt ab eis
 fm Rai. & Ulri. aut dāt d' fructib'
 eccliarum suarum & locoz pioz
 ad mensā eozuz: seu vsum spāliter
 deputatis. & tunc etiā male vten
 do & dādo male faciunt: nō tamen
 tenetur ad restitutiōez ipsi. nec q' re
 cipiunt ab eis. nisi recipent p' ex
 tō: siones: fraudes: & violentias &
 huiusmodi: tūc tenerentur. & hoc
 s'z Tho. fa. fe. q. lxxxa. & fm Ulri.
 Aut enī dant de bonis ec
 clesie deputatis ad cultum diuī
 num vel d'ant de. c. distribuendis

aut paupib' errogadis spāl: l' cuz
 ēt multipl' p̄tūtur d'ispēsatiōi sue
 sic d'istictōe sibi deputatorū ad vi
 tā ab alijs: 7 tūc si dāt cā nccitatīs
 seu elēosyne: bñ faciunt: nec ipsi te
 nētur: nec q̄ recipiūt ad restituēdū
 nisi daret d' his q̄ sūt d'istictē d'pu
 tata clericis: qz tūc tenētur eis d' eo
 qd̄ abstulit ab eis: qz nō danda est
 elēosyna d' aliēo. xiiij. q. v. c. neqz.
 Si dāt p̄sōis hōestis p̄ patrociniō
 7 labore quēsp̄dūt ecclesijs ēt lau
 dabiliter faciūt fm̄ q̄ritatē laboris
 7 industrie. Ecclesiasticis. n. vtilitati
 bus seruiētēs ecclesiastica oz remu
 neratōe gaudēt. t. z. q. ij. c. q̄cuqz. nec
 ḡ plati dātes nec recipiētēs p̄ hi'
 tenētur i aliq̄ restituē. Sz si dāt rō
 ne penetele: cū tñ nō idigēat: vel cā
 fauōris hūani erga p̄ncipes n̄ face
 rēt ad redimēdā vexatōez q̄ ad t y
 rānos 7 siles: vel dāt cā turpitudi
 nis: vt meretricib' 7 hi' tenētur ad
 restituēdū: q̄ sic male dederūt: n̄ qd̄
 d' bōis ecclesie: sz d' bōis p̄imōia/
 lib': si hñt: vel p̄ industria acq̄sitis:
 Illi ēt q̄ sic talia: q̄ alijs d'bebātur
 male accipiūt tenēt restituē: nisi ip̄e
 q̄ dedit satisfecisset. Tho. vbi s̄ de
 bēt ar dāt vel successorib' ei' q̄ de
 dit vel i vtilitatē ecclesie p̄uertē cū
 licētia supioris. l' paupib' erogare
 si illa paupib' debebātur. Qui at
 recipiūt a religiof pp̄ iusta cām: l'
 sine licētia supioris debēt restituēf
 plato ipsi' mōasterij vel p̄uē: l' al
 i vtilitatē mōasterij p̄uēret: vel ex
 p̄cedē: p̄cipue si ip̄e plat' fuit q̄ ma
 le dedit. In oi' ar cau' ex supradcis
 oz fieri ita: q̄ p̄ctm̄ qd̄ ē occultum:
 nō māifestet: 7 ita q̄ nō sequat ma

lus scādalu: ar. di. t. z. c. du o. Qui
 at tenēt alicui ecclie vel loco pio d'
 bēt illd̄ dāt gubernatori seu recto
 ri ei' loci: nisi ille rector: n̄ h̄ret iu
 stū timlū: sz vsurpatū: vel pbabilē
 credat male vsuz: tūc. n. possz in
 vtilitatē illi' loci p̄uertē: vl' successo
 ri refuat. Quātuz ad vi' .i. cur
 sit fiēda restō. Ad h' bñs Tho. fa
 se. q. lxiij. assignat rōnē: v3 qz resti
 tutio ē actus iustitie. ad iustitiā at
 habēdā 7 exercēdā q̄libet tenetur
 Cōsistit at iustitia in quadā equali
 tate q̄ tollit p̄ vsurpatōem 7 detētio
 nē aliene rei: 7 repari nō pōt: nisi p̄
 iteratā satisfactioez seu per assigna
 tionē rei ei cuius erat si pōt. 7 ido
 tenet restituere. Sed nota q̄ sicut
 q̄libet qui ē sui iuris pōt donatē rē
 suā. ita pōt ēt rēittere rē sibi d'bitā
 gratis: 7 relaxat suo debito: i que
 rēssio: siue donatio libere scā sine
 fraude 7 coactioe: postq̄ scā ē per
 penitētiā nō pōt reuocari: vt dicit
 Rai. ar. vij. q. i. q̄ piculosū. Sz sciē
 dū q̄ illi q̄ ponit se in māibus cre
 ditorz. p̄mittēdo: seu offerendo se
 ad dādū qd̄ peterent: rogātes tam̄
 q̄ totū vel p̄tem dimittāt: sz non in
 tendūt restituere: imo sperant q̄ p̄
 nibilo vel modico q̄erabūtur: als
 nō se pōerent in māibus eorum: a
 peccato quidem rapie v̄se seu alte
 rius male vsurpatōis nō sunt abso
 lutū: qz p̄ctm̄ p̄p̄tiam 7 cōfessioez
 dimittit: quā illi vere nō hñt. Sed
 vtrū absoluti sint a d'bito seu obli
 gatiōe restituēdū distinguēdū fm̄
 Egidij i quolibet. qz si creditor p̄
 pria voluntate 7 deliberalitate di
 misit: 7 donauit nō curans q̄ debi

tor intendet et non tenet ipse debitoz amplius restituere si ei clare constat Secus autem si creditor deceptus vel coactus vel deservatus. id est quod nunquam sperabat se illud debitum ab eo posse habere nisi posset se habere totum: et tunc potius voluit habere partem quam nihil dubitans ne nihil haberet si totum vellet habere. Talis enim remissio non valet: et adhuc obligat ad restituendum. Sed hec maxima est multum utilis et necessaria sciri: et frequenter practica: et hoc seriosius et plenius tractanda: et quod seculum docto. et habet referendum. Cum ergo quis vitiosus usurarius l'culibus alteri quod habet aliena sufficitat in foro conscientie remissio sibi facta ab his quibus extorsit usuras vel alia male ablata: vel ab heredibus eorum si illi non vivunt: r'ndet diversimodum a diversis: ut in sequentibus. Si rarum d' sentis. or. bere. asserit quod h'ns male ablata nisi reddat aut sufficere tenet fiat cautionem non potest liberari a sua obligatioe per alium modum: cum potest aliquo modo restituere: nec enim potest debitum deobligari. Et primo per viam remissionis. 2o nec per viam satisfactoris. 3o nec per viam liberationis. 4o nec per viam translationis. 5o nec per viam donationis. 6o nec per viam renunciationis. 7o nec per viam convenientie et discretiois. Inducit ad hoc has rationes que non vident multum vrgere: scilicet sine multa difficultate solui possunt per eos que tenentur et absque actuali restitutione potest tolli obligatio male ablata: ut ab eo que obligat per quilibet horum modorum: dummodo nil fiat in fraude: vel per meritum vel per dispensationem. scilicet non rehabitudo: sed libere sponte gratis: et scienter. Si enim fraudulenter coacte vel habet fuerit talis deobligatio locum habet

quod dicitur et non aliter: quod non posset tolli tal obligatio per viam remissionis nisi restituat: probat sic. Nullus est capax remissionis nisi a peccato prius deservit: sed habens rem male ablata que diu remanet obligat ad redendum. non deest consistere a peccato: quod non est capax remissionis: et per prius obligatio illa tolli non potest per viam remissionis: ad quod facit regula peccati. de re. iur. i. vj. Restitutio. n. per quam obligatio tollit est quia remissio fieri non potest nisi per restitutionem tollat prius obligatio. Sed ad hoc r'ndet: maior potest intelligi dupliciter. Uno modo ut intelligat de remissione debiti rei ablata: et sic verum falsum: nam potest alicui remitti debitum si vult creditor libere et sponte: quibus ille debitor non intendat dare et non si bi amplius obligabit secundum Legem. Se cundo modo ut intelligat de remissione peccati: et tunc est vera maior et minor falsa. nam habens male ablata si non potest restituereullo modo: remaneat obligatus ad restitutionem cum poterit ex de soluti. c. Odoardus. et tunc consistit a peccato si penitet et proponit restituere in futurum. Sed si potest restituere scilicet male: et habet intendit facere si creditor non remittat talis est adhuc remanet obligatus ad restituendum: et tunc deservit a peccato penitendo: et quod p'cedet ex regula. Aug. peccatum de re. iur. li. vj. quod restitutio est quia remissioni verum est de restitutione non solum actuali sed etiam mentali: et in proposito et in equaliter. Quod non tollatur per viam satisfactoris probat sic. Satisfacere est peccatorum casus excidere et eorum suggestioibus aditum non indulgere: de pe. di. 3. satisfactio circa penitentiam. Cum ergo ablatio et

detentio rei aliene sit cā pcti nisi ipsa
cā pcti excidat qđ fit p oppositū su
um. s. restitutioe nisi restituat non
vř posse satisfacerē qđ tūc qđ accepit
creditor. Insuper cū p satisfactioem
nō solū repet amicitia: s; et eq̄litas
iustitie q̄ ablata erāt p vsurpationē
z detentionē alienoz nisi tollat cā i
iustitie z ineq̄litas: q̄ fit p restitutio
nē subtractoz dū creditori credit:
qđ mius hēbat qđ debebat ab ipso
vsurpatoze qđ plus hēbat qđ debe
bat: n̄ repab it iustitie equalitatis z
sic nō fiet satisfactio nisi reddat ab
lata. Satisfactio. n. fieri d; p ipsuz
debitozē qđ violauit iustitiā vsurpa
do aliena nō p creditorē. Ad hoc
rñderi pōt qđ vtiq; pcti cā excidi nō
pōt nisi p restitutionē: sed restitutio
nō solū fieri pōt actu s; et mēte z p
posito als qđ nō pōt restituēt cū nil
hēat seq̄ret qđ nō posset satisfacerē p
pctis: qđ ē falsū. Sicut et eq̄litas iu
stitie repari pōt nō solū p actualē re
stitutionē: s; et p aliū modū p quē
sibi creditor vř iuriā passus repu
tat sibi satisfactū. sit qđ i hi? remis
sioe satisfactio p debito: ē qđ viola
uit iustitiā dū h; aiū paratū z si
offert ad restituendū si nō remittit.

Hertio pbat qđ tollat p viā libera
tiois sic Chryso. dic ex. de reg. iur.
c. ois res p̄q̄cūq; causas nascit p
easde dissoluit S; obligatio talis
iustit detentozis nascit p solā eius o
pauatā volūtatē. s. rapiendo vř
tenēdo vř detinēdo rez alienā. qđ ois
solut nō potuit nisi p volūtatē. s. re
tificatā. s. in restituēdo ablata: z sic
vř qđ nō sufficiat volūtas eius cui
fieri d; restitutio ad tollēdū obliga

tionē cū nō fuerit cā ipsius. Ad qđ
rñderi pōt qđ voluntas deprauata
vsurpationis rectificari pōt n̄ soluz
p actualē restitutionē: s; p iustione
voluntariā restituēdi si ille spōte no
luerit remittere z sic nō solū volū
tas creditois: s; z debitois volū
tas: qđ fuit cā obligatiois pcurrit ad
liberādū obligatoze dū se offert ad
satisfaciēdū creditori ad placituz.

Quartū ad 4. s. p viā trāslationis
z acq̄sitionis dñij pbat qđ nō possit
tollī obligatio sic. Presupposito qđ
i vsura nō trāsferat dñium fm qđ
dā tunc assumit tal regula. Nullus
pōt i re detinēda iustus titulus ad
uenire nisi ipus iustus auferat titu
lus nā iniustus titulus auferri nō
pōt absq; hoc qđ iustus titul? acq̄ra
tur z ecouert: z iccirco erit alia ac
tio p quā iniust? titul? tollit z p quā
iust? titulus acq̄rit. Null? qđ aduenit
re poterit iust? titul? p aliquā actio
nē nisi ei auferat iniust? titulus per
aliā actionē. S; illis qđ acq̄rūt dñi
uz i re detinēda aduenit iust? titul? p
dñij acq̄sitionē. qđ si ipus habuit iu
stū titulū p rei aliene vsurpat onez
z detentionē: o; qđ dicit? titul? iustus
auferat p eiusdē rei restitutionē aut
dñi acq̄sitionē: z sic nō ē capax dñij
añ restitutionē: z mlto fori? i furti
z rapinis i qđ? fm oēs nō trāsferet
dñiuz. S; ad h? rñdet qđ ad hoc vt
dctm ē: restitutio p quā auferit iust? ti
tulus i foro scie fieri pōt nō soluz
manualr: s; et mētalr dū. s. ē patuz
reddē realr si nō vult dimitte: z sic
ablato iusto titulo p spōtaneā z li
beraz remissionē creditois acq̄rit
dñiū. Quartū ad. v. qđ nō possit tolli

p viā dōatiōis pbat sic p has pba-
 tiōes. Ille cui restituitio fieri d; do-
 nar nō pōt pūq̄ sit restituit' r ipe i-
 iuste dīnēs aliena anq̄ fītituat ab
 lata certificari nō pōt d tali dōatio-
 ne vtz sit vā dōatio p̄mā sic pbat.
 Donatio nisi sit libera n̄ ē donatio
 vā. ff. d adūnē. l. l. rē legatā. Iste at
 q̄ talis dōat: f. anq̄ sit restituit' nō li-
 ber' donat: qz nō liber' illō hz: cū n̄
 actualr hēat: r si dicat q̄ libere re-
 stitued' pōt hēat: r p̄ hns libere pōt
 dōar. qz dīctoz bonoz suoz par' ē
 redder: tal istātia nihil valet: qz fīti-
 tuēd' certificari n̄ pōt q̄ tal hns sua
 male ablata sit par' ad ea restituē-
 da: nisi ea statī cū pōt reddat: vl' p
 eis reddēdis sufficiētē cautionē fa-
 ciat: qd p̄t ad scōaz p̄positiōez.
 Nā r si videant aliq̄ signa qb' se pa-
 tū ad satisfaciēdū oñdat nō pbat et
 se sufficiētia cū ill' vti possit: ita ille
 q̄ nō hz itētiōnē restituēdi sic ille q̄
 hz: r tal' alienoz detētoz iust' cui
 dōatio fit an' fītituōnē nō pōt eaz
 vt verā dōatiōnē acceptat' l' accipe
 cū bōa p̄scia. Ad qd rīdet q̄ dōari
 p̄nt: nō solū res habite: s; et iura r
 actiōes r q̄ sperant hēri: nec p̄pte-
 rea pōt dici q̄ n̄ sit dōatio libera qz
 res actu nō habet. Et cū h' negoci-
 um agat r discutat fm foꝝ p̄scie:
 vbi credēdū ē cūlibz p se r p̄ra se
 Et nemo sit arbitrand' inemoꝝ p̄e
 salut': dī. l. q. vj. factm' ex q̄ dōtoz
 offer: se paratū ad restituēdū si vlt
 rogat in v' donet nō coactus nō d
 ceptus s; spōtaneus pōt sibi p̄sua-
 dere r credet liber' donasse p̄cipue
 si nō egeat multū: nec. n. p̄sumit de
 facili q̄s p̄jccere sua r dōare. Quā

tū ad. vj. q̄ nō possit tolli p viāz re-
 nūciatiōis pbat sic: vbi renūciatio
 nō hz locū: obligatio tolli nō pōt p
 viā renūciatiōis: s; anq̄ fiat male
 ablatoꝝ restituitio nō pōt. ille cui re-
 stituitio fieri d; renūciat: q̄ nō pōt
 tolli obligatio detinet: s; aliena iur'
 ste p viā renūciatiōis: maiorē nō.
 Mior' pbat: nā renūciatio illa q̄ sit
 a spoliato anq̄ fītituat ipa d̄cernit
 eē nlla: sic p̄z. iij. q. i. c. ep̄is. r ex. de
 fīti. spo. c. solliciter: r iō qz p̄sumit n̄
 libere fieri qz nō ē verisimile q̄ spō-
 te iuri suo renūciauerit q̄ renūciat
 spoliat'. Sic i p̄posito v' dō q̄ cre-
 ditō: renūciās nō restituit' non v' f
 spōte renūciare: s; vt coact' r hī'.

Ad qd respōdet q̄ ea q̄ cōtinent i
 dīctis capitul' hnt locū i foro p̄ten-
 tioso vbi p̄cedit p̄ p̄sumptiōnē: sed in
 foro p̄scie et spoliat' pōt renūciare
 iuri suo: vt i p̄posito. Præterea eo
 ipō q̄ offert se ad restituēdū: si vlt
 iā reuētit r restituit eū i suo. Quā-
 tū ad 7^m q̄ nō possit tolli p viā con-
 uenientie r discretionis pbat sic.
 Supposito dicte regule peccatum
 li. vj. Obligatio illa qua iniustus d
 tentoz alienoz ē obligatus ad fīti-
 tuōnē necesse est q̄ tollat per viā
 restitutionis. vel aliam equipollen-
 tē: r q̄rēdo q̄ sit viā equipollēs re-
 stituitio: si dicatur q̄ sit remissio-
 nis viā vel donatiōis: sequit' inter
 alia istud inconueniens: q̄ pōt dici
 restituitio: r tamē i possessiōe mini-
 me positus: qd p̄z eē falsuz p illud
 qd habet. ff. de ver. signi. l. plus est
 dī. n. ibi q̄ restituere est non soluz
 p̄sentiam rei p̄bere: sed et possessi-
 ōzē facere fructusq̄ reddere: qua

pp nullus pot dici restitutus: nisi i
possessioe fuerit constitutus. Si g
remissio q fit an restitutione eqpol
let restitutiōi ipsi seqt hoc i conueni
ens: q et nō positus i possessioe di
cet restitutus. Sz ad hoc rñdet q i
foro pscie z ab Aug. non sumit ista
stricte restitutio sicut i foro cōtētio
so fm iura. Nā quocunqz i pleat
volūtas creditoris a dbitore dē re
stitutio facta: z cū qz cedit hōis et
anq̄ ponet eos i possessionē nō re
stituit q ad psciaz Qd g dicit p̄fat?
Sīrar. f. q nō sufficit remissio: nec
pōt liberari: nisi restituat si pōt: v̄
h̄re locū qñ remissio fieret n̄ libere
z sincer̄ sed remittēs in duceret ad
hoc v̄: fraude: v̄ tōre seu dīspatō
ne. f. nil ide p̄sequēdi. h̄ac eādē q̄
stionē formās. Lau. de rodul. i tra
ctatu d vsur̄ pus recitat op̄inionez
doctoz dicit ḡ gl. z i regla p̄ctm̄ te
net q sic. Sed dicim̄ libidē p̄tra. f.
q nō sufficit nisi pecunia sit restitu
tiōi para. Aliquoz v̄o theologoz
opio fuūt: q et non sufficit q res sit
parata restitutioni: sed et oz q offe
rar: Jo. an. libidē sup glo. demū assu
mit viā mediā dicens: q aut gerit i
mēte vsurarius restituere: z remis
sio sufficiat aut nō z tūc secus. Sz
fede. de senis i ope suo firmat idē
stricte opionē dē gl. sic dicens: si is
cui debent restitui pecunie v̄l male
ablate nō coactus l̄oceptus nō cir
cūuent? z oi dolo z vi z calliditate
z metu cessatib? etiā p̄cib? v̄l fuitio
rū exhibitiōe iduct? obitā sibi pecu
niā nō oblatā nec restitutione para
tā vsurario dimittar: liberatus est
vsurarius a restitutiōe. n̄ tñ a p̄ctō
qō p̄traxit exercendo vsuras: nisi

z d illo p̄ctō p̄niaz agat. Pōt etiā
dici q pl̄ est q si vsurario p̄seuerā
te i crimie z n̄ disposito ad aliquā
īstitutiōez is q oz recipere vsuras re
mittat illas p̄o motu: i ad p̄ctio
nē vsurarij liberatus est: vsurari? a
īstitutiōe rei: z si n̄ a p̄ctō qz d hoc
oz satisfaccere dō p̄nā. Hec ille.
H̄ac opionez v̄l firmat hosti. i sū.
z Arc. i. c. 2. d vsur̄ li. vj. sup v̄bo sa
tisfactū dices. Satisfactū accipim?
quocūqz volūtati creditoris satisfi
at. Jō Lay? d cost. Jō Hof. z Sull.
z d mū idē Lau. sic cōcludit vt tolla
tur ois dubitatio an sit l̄n sit liber
aius r̄mittēs: z p̄ns clara p̄sciavsu
rarij: z vt facili? iducant hoies ad
p̄titionē: z d cetero a talib? abstie
ant cautū ē p̄dicat q n̄ sufficit remis
sio scā q̄uis de dīspōat ad satisfacciē
dū: si n̄ r̄mitteret creditō: z cautū q
oz q pecūia sit r̄stitutiōi para z cau
tissime q offerat pecūia: l̄ q pl̄s est
q p̄dat i māib? creditōis. Sz d iur̄
z i foro p̄scie puro l̄m̄ gl. c. opionē
seqt fede. vt dcm̄ ē eē v̄ssimā: z ad
h̄ iduct ip̄e fed. pl̄s rōes. Et p̄ ē
tal. In maiōib? crimib? sic ē i crimie
furi l̄ rapie l̄ violētē: re fūtiua l̄ ra
pta remanēte ap̄d furē l̄ raptorē d
volūtate dñi purgat vitiū furti l̄ ra
pie sū aliq̄ r̄stitutiōe: vt li. si fur. de
vsuri. i p̄n. z. ff. d p̄carto li. si certe
g purgat vitiū vsure remanēte vsu
ra apnd vsurariū de volūtate dñi
z q̄ illa sint maiōza crimina patet
ex maiōitate pene siue agatur ciui
lit siue criminalr. Graui? at ē p̄ctm̄
qō graui? punif: vt. xxij. q. iij. c. n̄
offeram?. Scda rō ē: qz i crimie
vsuraz. z i alijs maiōib? suffic face
re p̄dignā satisfactōz l̄ emēdationē

ex. d. raptio. c. i. vt siqs liberat a peccato. c. pto ex. d. vsur]. Sz satisfactiū intelligit quocūq; dīderiū creditōis impleat: et si nō soluat. ff. d. satisf. da. co. l. i. Tertia rō ē q̄ v̄ fm eū i solubil. Sūt q̄ dā spāles casus i q̄ b' obligatus ad r̄stitutionē nō sufficit remissio: vt. c. exigit d. cēsi. li. vj. z ibi d' h' q̄ i alijs casib' stabit regla q̄ sufficit remissio. Idē tenet De. d. pal. in. 4. dī. is. q̄ dīc q̄ obligatus r̄stitutōi excusat pp remissionē creditōis: qz p acceptationē tollit: z hoc nisi sit tal' psona q̄ nō hēat admīstrationē l' q̄ nō pōt donat: nec p p̄ns remitter qz remitter ē dat. Itē q̄ i iur' ē cautū q̄ remissio nō valeat: tūc nō excusat sic i iudice d'legato q̄ munera z expēsas recipiēs v̄ extorq̄ns tenet redder nulla p̄tū remissioe sibi p̄tura: ex. d. rescriptil. c. statutū. li. vj. Et d' v̄sitate iure o3 diario recipiēte munus ad cui' duplū restituēdum: tenet: ex. d. cēsi. c. exigit li. vj. Nec De. q̄ si q̄s obijcere: regulā. Nō r̄mittit p̄m̄ r̄. qd' ē v̄bū Aug. z restituē ē rē i p̄tinum statū reponer. vñ nō v̄ satisfaccere remissio. ad qd' r̄ndent p̄dici De. Lau. post fede. q̄ Aug. i dicta r̄gula nō habuit respectū ad strictaz si gnificationē v̄bi: sz et' mēs q̄ ē v̄bil p̄ferēda: ex. d. v̄bo. signi. c. intelligētia fuit q̄ si offēdisti p̄m̄ tū r̄apiēdo furādo: vsuras extorquēdo recōdiles te cū ip. o: z cōiter q̄a homines nō tactāt pecunias suas: sz volūt sibi r̄stitui res ablatas: p̄p̄rea Aug. se retulit ad v̄bū restituatur q̄ aut sic intellexerit Aug. ostēdit multipl̄. hec ille. Qd' aut dicit

Lau. s. l. eē p̄dicādū nō sufficere r̄missionē nisi fiat ea q̄ d̄nt diuersi n̄ v̄ tutū v̄ cautū: nā ex tali p̄dicatōne ita pōt seq̄ piculū aiaz sic caute la. Sic. n. p̄dicator o3 sibi cauet a p̄dicādo ea q̄ h̄nt hoies idueri ad malū: z ab allegando mala: ita o3 cauet a p̄dicādo scrupulosa z ardua: q̄ cōis opio ē in p̄trariū hoc enī eēt iniicere laqueū aiab' qd' fieri o3. xxvj. q. i. c. viduas. Audiēdo. n. talia z nō seruādo cū ex auditis format sibi p̄sciaz: h' sibi necessariū fieri. q̄ hēt h' remissionē z ex difficultate nollēt poner se ad faciēdū erit i malo statu rōne p̄scie si bī facte sup eo i q̄ bñ poterat trāsir cū bōa p̄scia. P̄terea si p̄dicator h' dicat i p̄dicatōe. s. sibi nō sufficere remissionē nisi r̄. z p' i audētia p̄fessōis faciat p̄trariū z dicat illi sufficere: nō ne ex h' pōt seq̄ magnū scādālū p̄tra doctrinā p̄dicatōis. Ex hoc. n. potest credet hoies sic eē de ml̄tis l̄ys q̄ p̄dicatores d̄nt l. q̄ nō sūt simplr v̄a: sz ad terrorez d̄cā: z sic piclitabat fidei doctrina: n̄ video ēt cū bona p̄scia q̄ absqz sui magno pctō possit hoc d̄cer i p̄dicatōe si sēnat p̄trariū qz hoc cōit tenēt doctōrs. Sz z si teneret aliq̄ a liā opionē cū ille sint scrupulose: n̄ o3 velle iducer hoies ad suos scrupulos: n̄ q̄ p̄dicādo dicat q̄ sufficere remissio ne inducat occasiones mali: z ap̄iat via vsuris: neqz dicat q̄ nō sufficit ne dicat mēdaciū vel scrupulos z laq̄os iniiciat auditoribus. Sz dicat qd' dīc Aug. q̄ o3 q̄ restituat si pōt. i. 4. q. vj. c. si res: z i r̄stitutōe includitur remissio.

Sz qd si post remissionē libere scā
7 ve vsurario: vsurarius mādat i
testio suo reddi vsuras: nunqd qd
sel remissū ē: dz restitui his qb' te-
nebat pus: Dicēdū sz sed: q' i hoc
distiguēdū ē. Qz aut tal tenoz locu-
tus ē p vba trāsferētia se ad factuz
vputa qz iubet vsuras fstitui his
qb' obeat eas restituere: 7 pbarēt
eas soluisse: 7 tūc n̄ obstāte remis-
siōe tñbit satisfaccf heres 7 h cāu
loq̄t. c. ad vsam d iure iu. Aut loq̄
tur p vba trāsferētia se ad ius n̄ ad
factu: vputa qz iubet ea restitui q
b' dz: 7 tūc sec' dō ē. hec ille. Itēz
sciedū q' cū alicui sit remissio liber
7 sine fraude: nō tūc tal illō qd sibi
remissū ē paupib' dāt sibi. n. acq̄rit
illō ius sine dōbitū nō paupib' sicut
nec q̄s tenet paupib' dare sibi dōa
tū ē. Hosti. i sū. n. d vsuri dicit q' si
fenerator pte pecūie fenēbzis resti-
tuat ei a quo habuerat l' heredi suo
7 d volūtate ei' pte retieat: dñt the
ologi idistictē q' non est liberatus
nisi totuz offerat. Tu dicas q' si ex
pacto fit n̄ est liberatus: ar. c. veni-
ens: ex. de limo. Si at vsurari' par-
tez sū p̄ctō liberali soluat: vt offe-
rat 7 d altera pre misericordiā petat
7 creditoz liberalit' remittat: libera-
t' est debitor: nec tenet vlterius ad
restitutionē: sicut nec tenet si gratis
accepisset grat' oblatū sz Hof. Hic
tñ bonus iudex ex certis p̄iecturis
motū sui ai ihozmabit. Nā si credi-
toz ē paup 7 inops: 7 vsurarius di-
ues 7 potēs: nō p̄sumo q' creditoz
ipz vsurariū spōte ex corde liberet:
sz hoc facit qz vltra recupare non
pōt: vt illud tantillū qd offert recu-

paret: 7 nō amitteret. Si vō credi-
toz sit diues 7 potēs q' it' p̄uenit hi
striōib' 7 ioculatozib' tñdē d suo
donat' vl plus frequēter plumi pōt
q' ex corde b' facit: hec ille. Itē i q'
dā sūmula dr: q' si vsurari' offert li-
bere totā sūmā pecūie creditoz: oñ
dēs plenariā volūtate cū nō hēat:
qz si crederet q' aliqd accipet nō of-
ferret creditoz: nihil p̄itus vlt acci-
pe: sz liberalit' dimittet totū: iste ple-
narie satisfaccit p̄rio sz nō deo: 7 iō
p' sufficit sibi sola p̄ritio: vt sat s'
faciat dō. Un' p̄sulēdū ē nō p̄ritio
vt haud min' hāc liberā satisfactio
nē faciāt p̄rio. Itē sūt aliq' vsurarij
q' nitunt' decipe deū: q' numeratam
pecuniā 7 acceptā tūc exponūt cre-
ditozib' credēs es: q' i lā n̄ accipiāt:
q' si crederēt: q' illā recipient: nō illā
rep̄ntarēt. at ille rōze vl verēcūdiā
ductus nihil vl paz recipit residu-
um dās 7 sic isti tales dicer. n̄ se sa-
tisfaccisse: qd nō ē vcz. Itē nō fm qd
dam q' sūt q̄nqz modū satisfacciēdi
p̄rius modus ē cū pecuniā libere
offert. Scdus modus ē cū pecuniā
nō hz offert pignora. Tertius mo-
dus est cum pecuniā nō hēt nec p̄-
gnora p̄gruentia: facit tñ istin: vt he-
redes cōpellant ad satisfactiōē 7
ēt ipemet. Quart' modus ē cū me-
diāte sacerdote vl aliquo alio reli-
gioso fit volūtaria 7 libera cōcoz-
diā: iste tñ modus dz semp oñdere
creditoz i velle 7 posse libez debi-
toz. Quū' modus ē cū p̄fēu 7 mi-
sericordiā creditozis pōit debitor
aliq' possessionē i manu alicui' ho-
nesti viri: ex cui' fructib' soluant p
t̄ps dōbita. deid: possessio ad here

des reuertat: vl ita dz pmaere p in
certis: hec ibi. Itē Arc. i rosario
xiiij. q. v. c. nō sane. dicit q̄ Do. dice
bat q̄ i his i qb̄ ē pctm̄ mōtale fm̄
legē diuinā: vt i furto vl rapia dīsp̄
pēsar nō pōt ep̄s. imo nec ēt papa
vt aliq̄ d̄nt: q̄ mīus p̄niam agat. ⁊
restitutio fiat si pōt: ex. d̄ vsur. c. cū
tu. In his vō i qb̄ ē pctm̄ mōtale
fz ius positū: ⁊ cū ep̄s seu iferio
rib̄ pape iterdicta ē dīspēsatio: nul
lus dīspēsare l̄ dīlationē p̄star pōt
nisi solus papa. iij. q. i. c. reitegran
da. v. hī qb̄ sp̄alr̄ cōmiserit. Si vō
nō ē iterdicta poterit hec ibi. Sed
q̄ d̄r papā nō posse dīspēsare i his
r̄stitutioib̄ vbi ē peccatū mōtale p
petrādū i vsurpatōe d̄ legē diuinā
fcā: vt furto: rapina: vsura ⁊ hī: q̄
mīus restitutio fiat si pōt v̄ ūelli
gēdū q̄ ad r̄stitutionē certoz si sci
unt plone l̄ q̄ ad icerta: cū dīspēsā
ret absq̄ cā rōnabili l̄ saltē dubia p
libitō voluntatis. Nō. n. pōt toller q̄
sūt p̄a hominū ⁊ dare alijs sine cā
fz cū cā rōnabili pōt puta p modū
pene: vt cū aufert regnū l̄ iperū a
licui pp̄ d̄merita sua: qz eēt inimic⁹
ecclesie h̄rtich⁹ l̄ s̄ismatic⁹: nec se vel
let corrigē l̄ cū faceret mouē bellū
p̄tra aliquē d̄nz l̄ ciuitatē p̄ eq̄ntez
ecclesia. l̄ fauētē hereticis l̄ drinētem
bōa ecclesie ⁊ tradēt alijs dignitatē
iura ⁊ bōa illoz: sic scm̄ ē pluries.
Nec pōt papa cū bōa p̄scia q̄ pau
pib̄ deberet dīspēsare dar̄ diuitib̄
sū cā rōnabili: fz cū cā rōnabili pōt
talib̄ obligat̄ f̄mitter: seu vt paup̄i
b̄ dare ea q̄ acq̄sierit p furra rapias
⁊ vsuras cū sūt icerta fm̄ oēs als
cū sit sup̄m⁹ ⁊ v̄lis p̄r paup̄ez ma

gisqz ep̄i: q̄ h̄ solēt dīspēsare: vt. 87
di. c. ep̄s: ex. d̄. Qz h̄z ēt plenitudi
nē p̄atis i dīspēsatiōe bonoz eccle
siasticoz: ⁊ plenā iurisdictionem i
iris ecclesie forte d̄ hī b̄bis. l̄. ecclesie
rū: ⁊ hoz q̄ h̄tāt i iris ecclesie possz
re nitter̄ obita ex furti rapia: ⁊ vsu
ra ēt cū sciunt p̄dōe sū eoz p̄scia: ⁊
ex aliq̄ cā rōnabili. nā q̄tidie h̄ fit
vt iura vnus ecclesie ⁊ fruct⁹ auferat
⁊ det alteri q̄ curato illi ecclesie cū
cā t̄n: vt credit rōnabili: ⁊ sic m̄lto
magi hī pōt dare dīlationē: qz pl̄
ē remitter̄ debitū q̄ dīlationē dare
ad soluendum. Querit̄ vtrū sup̄
icertis cū ep̄o quī est p̄r pauperuz
possit fieri cōpositio vel trāfactio.
Respondet Lau. Sciēdū q̄ Pau. i
cle. 2^a de pe. ⁊ re. hunc passum era
m nat: ⁊ finalr̄ d̄terminat q̄ nō p
illū tex. ⁊ p. c. si. d̄ of. vica. li. vj. v̄t
enī q̄ sine mandato ap̄lico id facer̄
nequeant ep̄i: nisi cōponerēt d̄ tāta
quantitate quāta est illa ad quam
ascendūt. ⁊ non d̄ minorū. Contra
seruatur: lz facta tacita cōpositiō
ne feratur d̄ emū snia taxatiua ip̄o
rū incertoz: ⁊ si vera sunt q̄ factas
est Pau. qd̄ videt̄ de iure: nec vide
tur p̄traria p̄suetudo valer̄: als m̄
toz aie illaquearent. Tex. t̄n illi v̄t
dere meo nō pbant ita clare. Vnō
forte possēt responderi q̄ non ē cre
dēdū q̄ papa q̄ perficit ep̄os p̄res
paup̄ez idisticte nō cōcessisset eis
in sp̄e q̄ ex cā possēt cū altibus trā
sigure: ⁊ isti habent maiorē potesta
tem q̄ illi q̄bus libera administra
tio cōcessa est. Itē nō simpliciter
donauit. Item papa scit h̄ac p̄uetu
dinem ⁊ diu tollerauit. fiunt tamē

exactiones p̄ sniam: hec Lau. forte
posset dici q̄ ex q̄ ad eccliam mili-
tate v3 dcm Lau. 7 et quo ad deū
7 ecclia triumphat cū ex cā rōnabi-
li facit p̄positiōe d̄ miori q̄titate
q̄ sint icerta: puta qz residuū remit-
tit ei vt paupib: cū als nō possz uiue-
re sine idecentia sui status nobilit̄.
S3 vbi eā eps sciēter cōponat d̄ mi-
nori q̄titate nobilit̄ v3 dictū Dau.
i foro dei: nō. n. credēdū ē papā fe-
cisse ep̄os disp̄satoz bonoz pau-
pez: vt possent p̄ lib̄ ito voluntatis
remittere vt cōponere sup icertis:
vt de his postmodū p̄p̄ose viuāt.
Nec ipse papa possz cū bōa p̄scia
absqz aliq̄ rōnabili cā facere hi^o ta-
ratiōes lōge minus q̄ sit d̄bitum
icertoz 7 residuū sciēt illis d̄bito-
rib^o dare: cū oīa bñ 7 plene possit
restituere. Secus cū dubitat vtrū
restituēt possit d̄bitoz p̄ icertis: nā
i dubio ē semp̄ iterp̄iādū factū pa-
pe p̄maxime in bonū vt d̄s. xxx.
c. nō nos cū glo. Papa. n. 7 si ha-
bet plēitudiez p̄tatis errat p̄r: vt
hō: 7 int̄ cetera sue p̄tatis non au-
feret sibi cōditō ista cōis hoiuz qn
possit peccat̄ mortaliter: 7 d̄cedet
ad inferos 7 grauius certis puniē-
dus si d̄linq̄rit vt d̄r d̄i. xl. c. si papa
7 i glo. Insup cum restitutio certo-
rū d̄beat p̄ceder̄ restitutione incer-
toz: q̄ ep̄i circa vsurarios publ̄-
cos: vt licēt ad sacra ecclie 7 se-
pulturā pus cōponat sup certa q̄ti-
tate p̄ icertis q̄ sibi solent ibursare
magi q̄ paupib^o dar̄: 7 d̄ ceteris n̄
p̄uideat sufficēt: vt reddant ite gra-
tū minus bñ faciūt q̄nimo: si n̄ suf-
ficerēt bona q̄ remanēt vsurarijs:

vt heredib^o eoz tenent q̄ accēpat p̄
icertis p̄tribuet̄ p̄ restitutōe certo-
rū: als fures sūt 7 latrones auferē-
tes q̄ d̄bent cert̄ p̄sonis: ex. d̄ vsu.
c. cū tu. xiiij. q̄. vij. si res. Sed p̄sue-
tudo i h^o nō excusat: q̄ poti^o dicēda
ē cōruptela: qz p̄tra ius dinū: d̄i. 8.
c. q̄ p̄tra mores. 32. q. viij. c. flagitta
q̄tū ad. vij. l. d̄ mō f̄stituendi seu oz
die cir ca qd̄ p̄siderāda sūt tria p^o.
ē q̄ f̄stitutio certoz p̄ponēda ē f̄sti-
tutiōi icertoz. Sciēdū igr̄ q̄ certa
oīa obligat restitutiōi. i. cū ieiunt p̄
sone q̄b̄ ē faciēda pus itegrāl̄ sol-
uēda sūt q̄ soluant icerta qn̄. l. scit̄
dubitat bōa restituēt̄ nō sufficēt ad
vtrūqz: nā tūc restituēda sūt plene p̄
us 7 uegrāl̄ certa 7 h^o triplici rōe
p^o. rōne successiōis. 2°. rōne obliga-
tiōis. 3°. rōne silitudis. Quātū ad
p̄mā rōez. l. successiōis aduertēdū
diligēter q̄ nō succedit i paupib^o
ipse xp̄pus nisi qn̄ nō repiunt p̄sone
certe q̄b^o restitui d̄bet̄ certa: vt q̄s
p̄ s̄stitutionē succeder̄ videant: ac
si diceret testatō dimitto meos he-
redes tales 7 tales q̄b^o d̄beo: l̄ et si
nō d̄beo. S3 si eos n̄ repiri p̄tigat
substituto mibi xp̄z cū paupib^o iuis

Quātū ad 2^{am} rōnē obligatiōis p̄
bat hoc sic: nā paupib^o nō tenētur
heredes dar̄. l. p̄ restitutōe d̄cōm
icertoz nisi vnica rōne. l. i foro dei
sed creditoribus certis tenētur du-
plici rōne. l. i foro dei 7 in foro mū-
di: qz heredes p̄nt a creditorib^o i iu-
dicio p̄ueniri. Quātū ad 3^{am} rō-
nē. l. silitudis p̄bat idēz a sili de
uoto simplici 7 solēni. Nā votum
simplex non ita obligat sicut id qd̄
ē solēne: nam quo ad deū simplex

obligat z solēne q̄ ad deū z mūdū
 .i. forz mūdū. vñ simplex votū im-
 pedīt mīnōiū z trahendū: s; n̄ dī-
 rimit p̄tractū. Solēne at̄ ipedit cō-
 trahendū: z p̄tractū dīrimit: vt pz
 dī. xxvij. p̄ totū: z rō h̄ ē: q; i voto
 simplici ē vnū viculū ligās i solenni
 duplex. De restitutiōe vō certo z
 sciēdū q̄ restō ēt fieri d; cū q̄dā or-
 dīne. p̄ cui⁹ declaratiōe sciēdūz: q̄
 fm̄ triplicē volūtate creditoris p̄-
 gīt debitorē h̄re subāz ei⁹. p̄ma est
 violēta. fa ē cōditiōata. tertia p̄for-
 mata. P̄tia repit̄ i furto: z silibus.
 fa i vsura. n̄ia i cōtract. b⁹ licit̄: si-
 ue iustis. z fm̄ hūc triplicē volūta-
 tis graduz varie p̄t̄ z posteri⁹ hō
 restituer̄ obligat. Cū igit̄ p̄tia volū-
 tate. s. violēta debitor tenet: vt pu-
 ta q; abstulit p̄ furtū z rapinas. z
 hi⁹ violētas: talia p̄t̄ restitūda s̄t
 q̄ vsa: z alia debita. z pp̄ q; tria. s.
 pp̄ offēnsiōe: pp̄ expropriatiōem:
 z pp̄ cōpulsionē. p̄pter offēsiōez q̄
 dē. nā maior̄ i eis fert̄ iūria: q; illa
 p̄t̄ius sūt iuolūtaria. s. rapia: furtū
 z hi⁹ vsa vō aliq̄ mō ē volūtaria.
 s. volūtate cōditiōata: p̄pterea de
 sui nā miozē iniuriā i p̄ximū sapit.
 alia vō debita sine iūria sūt: q; sūt
 volūtaria: puta id qd̄ debet̄ ratiōe
 ēptiōis facte alicui⁹ rei: vñ rōne mu-
 tui liciti: z hi⁹. z iō rapia z furtum
 p̄t̄ius restitui debet̄ q̄ ipsa vsa: z a-
 lia d̄bita licito mō p̄tracta: z eadez
 rōne p̄t̄ rapia: q; grauior̄ in ea sit
 violētia z iūria q̄ in furto. Sc̄do
 d; suari talis ordo pp̄ expropriati-
 onē: nā i rapia z furto fm̄ oēs dñi
 um nō trāssert: z iō talia nūq̄ tota-
 liter sūt possidētiū. In vsa vō dñi

um trāssert̄ vs. 3⁹ suādus ē tal or-
 do pp̄ p̄pulsionē. magis. n. debitoz
 p̄pellit: z artat̄ a iure restituer̄: q̄ ex-
 to: sit p̄ furtū z rapina q̄ q̄ hūit per
 vsam: nā ad restōnē vsē p̄pellit dī-
 uino z ecclesiastico iure: sed ad re-
 stitūdū rapinā cōpellitur vel artat̄
 iure dīuio ecclesiastico z cini-
 li. Ex q̄bus seq̄tur q̄ d̄bitor si non
 pōt̄ isolidū restituer̄: q̄ extor̄sit per
 rapinam: z furtum: z ēt qd̄ hūit p̄
 vsurā: z h̄ cū rōne volūtatis p̄cur-
 rētis: q; i solūte vsam aliq̄ mō vo-
 lūtas ei⁹ p̄currīt ad illā expoliatio-
 nē vsē. Sed expoliatis p̄ furtū seu
 rapinā cōtra oēm suā volūtate ex-
 poliat̄: tū ēt rōne iuris coartantis
 nā a iure civili hō p̄pellit ad restitū-
 tionē rapie z furti isoliduz: ēt si nō
 h̄eat ad restitūdū vsas: z hi⁹ fūit
 ē h̄ir. oz. heremitarū: q̄ vidēt̄ rōna
 billit̄ d̄ca: h̄ excepto. s. q̄ debet̄ p̄t̄
 restitui rapia: furtū: z vsa: q̄ alia d̄-
 bita mō licito p̄tracta: h. n. ēt offē-
 re holocaustū d̄ rapia. Sic. n. iniu-
 ste accipet̄ ab aliq̄ d̄iuite: vt daret̄
 elēosyna paupi: vt d̄ic̄ Aug. xi. l. j. q
 v. c. forte: ita z iūstū v̄idēt̄: vt d̄ eo
 qd̄ iuste d̄bet̄ alteri: puta hōc̄sti mu-
 tui: vñ ēptiōis: vel alicui⁹ liciti p̄tra-
 ctus restituit̄ aliēa. h. n. ēt rape a-
 lienū vt reddat̄ alienū: z nō sūt fa-
 ciēda mala: vt enēiāt̄ bōa: ait̄ apl̄s
 ad Ro. Ad h̄. xiiij. q. v. c. neq; n.
 Quān̄ ad sc̄dam volūtate q̄ d̄r̄ cō-
 ditiōata: q̄. s. cadit̄ i vsa: dicit̄ Ale-
 lōbardus: q̄ prius tenet̄ q̄s restitū-
 ere q̄ hūit p̄ vsurā: q̄ q̄ hūit p̄ alios
 p̄tractus factos volūtarie. Et hi⁹
 rō est: q; in restōne debitoz solum
 suat̄ iustitia: sed in restitutiōe vsu-

re: 7 male ablatoꝝ nō solū iustitia
suatur sed etiā iūria deo scā 7 pꝛo
admonet. 7 iō restitutio vſe pſere
da ē. Si tñ pꝛariū obſueſ: qꝛ. ſ.
talia iuſta debita i ſatiſfactioē pꝛo
nētur male ablatiſ. Aduertēdū qꝛ
duplici caſu h fieri pſ. ſ. qñ debita
ſūt clare māiſteſta: 7 reſtō male ab
latoꝝ nō ſic: ſed obſcure ſic i qꝛen
do. Scđo qñ res q̄ debet ē deſinia
ta: puta. l. vel 100. 7 male ablata in
deſerminata: nā clarū ſp pꝛcedit ob
ſcurū i iure 7 deſiniata rō ideſinia
tā: ſed illud coiter n̄ obſuaſ: et in p
dictoſ duoſ caūſ qđ et vſ rōnabi
liter fieri: qꝛ idecēſ vſ vſam obē
reſtūi đ reuſte alii obligā: nā p h
nō tollit iūria ſcā pꝛio 7 deo: ſed
addit noua qꝛ alienū auferit. nec. n.
tenet deo: 7 pꝛio rōne vſe pꝛetra
te. vel alteri male ablati: niſi i qꝛiū
pōt de iure: ar. ex. đ. re. iur. nēo ad
i poſſibile obligat. Si qñ nō pōt reſti
tuere vſam niſi ſubtrahēdo iuſ al
teriuſ: p tūc excuſat a reſtōne. pꝛo
pterea h magiſ erit vſolētū: ſeu cō
tra volūtate ei: cui debet aliqđ rō
ne pꝛactūſ iuſti ſiue licitū. ſ. ſubtra
here ſuū credit qꝛ fuerit accipe vſu
rā ab alio: pꝛpterea nō videt rōna
bile vt đ iuſto obſeđo: qđ fec. pꝛio
. ſ. ei mutuādo ſeu expectādo pꝛiū
rei. vēdite reponet icōmodū 7 dā
nū: qđ cōtingeret hoc ſuādo: cū qđ đ
dit vſurā recepit iā pꝛomodū magnū
ex mutuo ſibi ſcō: 7 iō dꝛ ſibi ſuſ
ficere vt vſari: reſtūuat ſibi cū po
terit đ ſuo: 7 nō aliēo: qꝛ ſin regulā
nēo dꝛ locupletari cū alteri ſactu
ra vel dāno: de re. iu. li. vi. 7 h niſi
tra coīa vel mūicipalia aliter dīſ

ponerent: qꝛ i hī ſuāda ſūt: nā iuſ
hūano poſſeſſioēſ 7 alia vt pꝛpria
poſſident: vt pꝛ. di. viij. c. quo iure

Quāntū ad tertīā volūtate: q̄ of
pꝛomata: hec repit i cōtractibꝛ li
citiſ: vbi volūtateſ pꝛabentiū pꝛo
matur inſil. In reſtitutioē et taliuſ
aliqꝛ pꝛi reſtūuēda ſūt: nā pꝛi reſti
tūi debēt oicūqꝛ certa debita: qꝛ q̄
cūqꝛ ad piaſ caſ relictā atqꝛ dōa
ta: cui rō ē: qā donatio 7 ad piaſ
caſ largitio ſūt ex ſup arrogatiſ 7
ſilio. vel ſūt forte bōa icerta. Reſti
tutio at male ablatoꝝ: ſeu alioꝝ đ
bitoꝝ certoꝝ ſūt ex obligatiōſ p
cepto. Pꝛiuſ. n. reſtitūi debēt que
ſūt ſin neccitate pꝛceptū qꝛ q̄ ſūt ſup
errogatiōēſ pſily. huic ſiue pꝛōdat
Archi. i. c. nō ſcē. xliij. q. v. Dic et
Rai. ait: qꝛ ſi creditoꝝ vel le gata
riſ ſil venerāt ad heredē: pꝛio ſatiſ
faciēdū ē creditoꝝ: ſed ſi veniūt
ſepati liberabi herēſ ſoluēdo per
ordinē cuiſqꝛ veniēt ſiue creditoꝝ:
ſiue legatario: dū tñ nil i dolo
vel i fraude opetur. verūm le gata
riſ pueniāt creditoꝝ: 7 accipiunt
vel poſterioꝝ creditoꝝ: pꝛioꝝ ſel
7 poſterioꝝ i iure pueniunt. Cre
ditōꝝ poſtmodū veniētēſ hrdē
in qꝛtare nō debēt: niſi tñ de hrdi
tate remāſit ei: vñ poſſit adhuc ſa
tiſſa cere illiſ: ſed hnt tāquā potio
reſ iuſ ſuū ſaluū pꝛa legatarioſ:
qꝛ pꝛio acceperit. Silr 7 creditoꝝ
anterioꝝ pꝛa poſterioꝝ qꝛ ac
ceperūt. Idē qñqꝛ Uul. ait 7 addit
qꝛ ſi herēſ ſcit vel credit heredita
tē vltra debita nō exēdi: ſiue ex cō
tractu vel qſi: ſeu ex maleficio: vel
qſi nūbil legatariſ dꝛ daf. Si vō

p̄tate d̄bitoz̄ nescit: v̄z̄ creditor̄
 b̄ satisfacet̄ p̄io r̄ si legataris̄ p̄us
 l̄sil cū creditorib̄ legata petant: r̄
 creditorib̄ potioribus p̄io solnē-
 dū ē. Si aut̄ de hereditate nihil re-
 māet post solutis̄ d̄bitū legataris̄
 nō tenet. Si v̄o hunc ordīnē muta-
 uerit heres p̄io. l. soluēdo legata-
 ris̄: seu secundariis̄ creditorib̄ po-
 ribus i foro cōscie mīme liberatur
 nisi h̄ faciat̄ igz̄ater reputās. s. here-
 ditatē sufficere ad oīa soluēda: vel
 nesciens hūc creditorē eē potiorē
 his at̄ cōcor. Hosti. Itē nō q̄ cete-
 ris p̄ibus fuāda ē regula. Qui p̄-
 or ē tpe potior ē i iure de regu. iū. i
 li. vi. Ubi at̄ sūt p̄uilegia parīa. s.
 p̄dārū r̄ actionū iūm̄ r̄ eq̄līter sa-
 tisfaciēdū ē nisi d̄ aliq̄ illoz̄ p̄betur
 q̄ alteri p̄ferēdus sit fm̄ legē pacū
 vel scripti vel vsus p̄bati. Nec aut̄
 notari solēt. L. d̄ bo. au. iudī. pos.
 l. p̄ debito. Cū ḡ mercator̄ vel ali-
 fragit. vel vt̄ vulgarit̄ d̄r: fallit nō
 sufficiens satisfacet̄ creditorib̄ oī-
 bus ex itēq̄ veniētib̄ cūcti: vt̄ sibi
 satisfaciat. h̄ ordo fuit̄ s̄z̄ Bal. i. l.
 p̄ debito. L. de bo. auc. iū. pos. p̄
 d̄z̄ satisficri d̄nis rez̄: vbi ḡra d̄po-
 nētib̄ si d̄posita erat̄ sibi scā. vt̄ ff.
 d̄ p̄uif. credi. l. si. r. l. veteri. Scd̄o
 satisfit̄ meritū v̄dītozi. si extāt mer-
 ces: h̄ ē ipse merces restituit̄ tanq̄
 singularit̄ p̄ p̄cio obligate. Si aut̄
 pl̄ valeret̄ id̄ plus reddīt ad cōmo-
 dū creditor̄: vt̄ ff. de ac. v̄. l. iulīa-
 nus. Si at̄ ipse merces nō extāt:
 sed v̄dite sūt: r̄ loco eaz̄ alie sub-
 rogate tales subrogate n̄ reddunt
 loco eaz̄: q̄ n̄ s̄t p̄ p̄cio obligate:
 vt̄ ff. d̄ i rē v̄. l. q̄dā. h̄i r̄o assignat

q̄z̄ p̄cū ex illa re redactū obligatū
 nō erat. ḡ nec et̄ res: q̄ emitt̄: r̄ h̄f
 ex. eo. Id̄ q̄ p̄ mutatiōem d̄cū est
 q̄ vbi spēs i obligatiōe ē nō succe-
 dit loco alteri altera: vt̄ nō. ff. d̄ v̄-
 bo. sig. l. labco. Tertio cētis p̄b̄
 p̄ferit̄ r̄oz̄: q̄ hypothecā h̄re cēset
 r̄ iō p̄ferit: ne oū p̄dētib̄ p̄sōalem
 obligatiōem: s̄z̄ ēt̄ p̄dētib̄ r̄acitā
 hypothecā: vel. l. assiduis. L. q̄ po.
 in pi. ha. nō t̄n̄ p̄ferit̄ creditorib̄ ha-
 bētib̄ hypothecas exp̄sas. s̄fic̄
 q̄z̄ s̄ile h̄z̄ p̄uilegiū cū muliere. L.
 de p̄uile. fisci. l. q̄uis: r̄ d̄ h̄ ēt̄ ha-
 bes extra d̄ pig. c. ex l̄fis i glo. q̄m̄

Quarto p̄ hypothecas veniūt
 d̄pōntes. s. si nō extat̄ d̄positūz̄
 ff. d̄positū. l. si hoīs. §. si. h̄ et̄ p̄uī-
 legiū dat̄ cāe d̄positū p̄pter frequē-
 tiā p̄tractū d̄positoz̄ t̄n̄ sicut in
 l. p̄dca p̄z̄ tali p̄uilegio nō gaudēt
 q̄ sub noīe d̄posito mutuāt̄ ad vsu-
 rā. hypotheca at̄ ē potior: q̄ perti-
 nent ad ipsā rez̄. ff. de pac. l. rescri-
 ptū. Quinto veniūt simplices p̄t̄
 uilegiati h̄ntes p̄uilegia p̄sōalia:
 nō realia. Sexto r̄ vlt̄io v̄iūt
 chirographariū p̄ rata nō attenta
 p̄ioz̄itate cōtractū: q̄ licitū ē de-
 bitoz̄i p̄ cumulo creditor̄z̄ facē d̄-
 teriore cāe inc̄ditor̄z̄ p̄ioz̄ nō ha-
 bentū d̄nū nec hypothecā: nec p̄-
 uilegiū h̄ntū vt̄ ff. d̄ sepa. l. i. §. cō-
 trario. Et ista ē r̄o: q̄ in chirogra-
 phariis̄ creditorib̄ nō attendit̄ r̄p̄f
 hec ille. verū vbi lex mūcipal: seu
 statutū ciuitatis aliter disponeret:
 illi est̄ stādū: etiā i foro cōscie: s̄
 nō sit̄ exp̄resse contra deum: quod
 nō de facili iudicandum est: quia
 nemo est̄ arbitrandus immemoz̄

olūni tōris: 7 sue salutis. i. q. vii.
c. faciū? nūbi euidenter appet p̄ra
riū. Un̄ i aliq̄bus ciuitatib? : vt flo
rentie: fallēte mercatore p̄ syndicos
iqtutos a coitate sup̄ hi? vbi n̄ iuf
ficiūt bōa dōbitōris fallēt ad plene
restituēdū oib? satisfac̄ vnicuiq̄: q̄
rata fm̄ facultatē bonoz illi? : 7 nō
p̄ns vni q̄ alteri: nisi aliq̄b? p̄sōis
p̄uilegiatis i h? vt i mulierib? p̄ do
tib? reb̄ndis: 7 hi? q̄bus plene sa
tisfac̄: a n̄q̄ cuiq̄ alioz. Itē h̄ nō q̄
hi? q̄ tenent restituer: si oio nō p̄nt
soluer vel restitue: suffic̄ p̄ritio 7 p̄
positū f̄stiuēdi: q̄n̄ 7 p̄mode pote
rūt. xiiij. q. vj. c. si res: qd̄ vez̄ ē: cū
nō sit paup̄tas. talis. n. n̄ d̄z excōi
cari: vt d̄z ex. d̄ solu. c. odoardus:
nec aliq̄ p̄a multari: ex. de vsu. c.
cū tu. 7 d̄i nō paup̄tas q̄n̄ cedit ho
nis: idōq̄ tali d̄z cōsuler̄ sacerdos
si d̄ paup̄tate dubitat q̄ cedat bōis
Nō m̄ q̄ nō suffic̄ hec cessio: ita q̄
n̄ sit ei aliq̄ p̄nia iūgenda: qz nec so
lutio: nec satisfactio plēaria suffice
ret: nā lz cessio: seu solo q̄ ad satis
factiōem hōi sufficiat: adhuc tñ n̄
ē ecclie satisficm̄: q̄ iudex eccl̄asticus
seu sacerdos. p̄ v̄spatiōe rei aliene
in iūgat sibi p̄niam: i h̄ offēdūt pl̄i
mi pctōres delinq̄ntēs q̄ putat suf
ficer q̄ satisfaciāt. nec trālgressiōez
quā fecerūt postm̄ odū cōfitē. hec
hosti. i. lū. ti. d̄ pe. 7 re. Scd̄o nō
q̄ si talis puenerit post ad pinguis
rē fortunā tenet satisficere: ēt si cel
serat bōis: qz p̄ h̄ nō sūt liberati: sz
talis cessio ad h̄ eis p̄dest: ne iudi
catū trabētur i carcere. L. q̄ bo. ce.
pos. vbi etiā dicit glo. q̄ cessio in h̄
etiā p̄dest: q̄ postea non poterūt cō

uenire: nisi in q̄tū facē p̄nt. 7 sic h̄
rō ne egeat p̄trea p̄uēri n̄ d̄z n̄
si tñ sit id qd̄ acq̄sitū: q̄ merito v̄
deat debet cōuēri: h̄ i glo. Scd̄ q̄
h̄nt restituer: si pueniātur ex male
ficio: si nō sūt soluēdo: v̄berādi ūs
p̄ dōbito. Sz si nō pueniūtur ex ma
lesicio nō debent tales v̄berari: sz
sufficit q̄ cedat bōis. Archi. xiiij. q.
vj. si res. Nō 3? q̄ si is q̄ aliēa ab
stulit p̄t restituer: 7 nō restituit: nō
ē in statu salutis. xiiij. q. vj. c. si res
Dicit at̄ Rai. i. lū. sua: q̄ d̄ns alicu
ius terre tenet restituer̄ indebite
p̄acta a se: vel a suis directe: vel in
directe. glo. sup̄ indirecte: vt q̄n̄ d̄
negat eis iustitiā: vel n̄ defēdit eos
vt debet. 7 sic extorquet aliq̄.
Si tali d̄no ex aliq̄bus circūstantiis
appeat multū difficile: vel impossibi
le: talis restitutio satis videt q̄ pos
sit cōsuli h̄? q̄ i cōpensatiōe vel re
mitrat eis cōiter cū eoz cōsensu: 7
libera voluntate aliqua fututez vel
ānuā p̄statiā in p̄petuū: vel ad tps̄
ita q̄ plēissime videat eis satisficm̄
v̄l ēt faciat i rēssioem pctōz illoz
q̄bus tenet aliq̄ hospitale: vel ali
qd̄ sile opus pietatis euz cōfēsu tñ
eoz d̄z si p̄t req̄ri: hec ibi. Quā
to nō q̄ si q̄ h̄z aliēa restituer 7 cer
tis p̄sōis: si p̄t in totū: vel i p̄m
sed nō cōmode: sz cū multa sui icō
moditate: tūc cōpōat: vel conuēiat
cū ip̄o leso: vel spoliato aicabiliū
d̄ redditibus suis moderate: ita q̄
victus sibi remācat: assignādo sibi
q̄sz fuerit plēarie satisficm̄ i paula
ti sigul̄ ānis vel mētib? : v̄l alijs tpi
b? em̄det q̄ p̄: 7 h̄ cū voluntate illi?
cui d̄z satisficere: qz si nullā inēiret

mā apd cū absqz dilatoē tenet satisf
 facere vel bōis ceder: qz talis pec
 cator sep ē i moza. Hosti. 7 Rai. sz
 h meli^r declarabit i vlti. §. se. Si at
 p̄dic^r inēiat grām apd creditores
 suos faciētes sibi rēssiōem vel di
 latioēz: tūc pōt ea vii: 7 inest bono
 statui aie: si tñ hz i pposito faciēdi:
 qd̄ debuisset: si n̄ potuisset obtiere
 ipsā rēssiōēz vel dilatioēz. Qui
 to nō qz vbi eēt plures creditōes
 alicui: 7 debito: i petēti dilatioem
 aliq̄ creditores volūt dar: aliq̄ nō
 sed qz cedat bōis: stabit maiozi p̄t
 creditōz: 7 itelligit maiozē p̄tē: vbi
 ē mai^r 7 forti^r debitū: et si vn^r eēt
 cui pl^r qz oib^r dbeat. Si vō par sit
 debitū stādū ē maiozi nūero credi
 toz. Si vō sūt paria: eligēda ē cle
 mentioz s̄ntia. s. dilatio dāda. L. de
 cessi. bo. l. fi. Rai. Nō h̄ qz io. an.
 sup. c. q̄qz de vsu. li. vj. mouet qd̄z
 an hēs v̄farij qñ h̄rditas nō suffic
 oib^r: debeat satisfacer p̄io v̄cēnti
 b^r: 7 fert se dixisse qz non: imo stet
 eis: 7 alijs satisfactio p rata vnū
 quēqz p̄figēte: ar. s̄ d̄ testa. c. relatiū
 i fi. Sz dic̄ ipse sat̄ v̄f h̄ casu h̄ri d̄
 bere p̄sideratio ipis: vt ille q̄ prius
 soluit v̄fad recipiat qd̄ suū ē itegra
 lit̄ 7 sic d̄ singulis h̄z regulā. i. d̄ re.
 iur. q̄ p̄ioz: cū istoz ps sit cā: vt dī
 p̄t ibi 7 i hypotheca h̄ p̄sideram^r.
 L. q̄ po. i pi. ha. l. sed si fūd^r: 7 bōa
 v̄farij v̄f eē hypothecata: de vsur.
 c. cū m. multi tñ docto. tenet p̄tra
 riū i h̄. s. qz bōa v̄farioz sūt hypo
 thecata: vt Hosti. Arch. fe. Hof. 7
 lo. an. et dic̄ qd̄ hac hypotheca n̄
 hēm^r textū exp̄sū. Sexto nō qz
 vbi aliq̄s istituit ē heres: 7 n̄ suffic

h̄rditas ad solūedū oia legata 7 d̄
 bita dic̄ Rai. qz credit i iudicio aie
 qz nō teneat: nisi iqtū h̄rditas se e
 x̄tendit: vel suffic̄ et si nō fecit iuēta
 riū. id̄ io. an. 7 fede. secus i iudicio
 p̄tēnsio: si nō fecisset iuētariū: sz si
 fecisset nō tenet nisi durate h̄rdita
 te. Distinguit tñ iter legata 7 d̄bita
 qz d̄bita sine diminutioē dz p̄soluē
 durate. s. aduc h̄rditate. De legarij
 vō si tot sūt qz nō remāeat legitima:
 pōt detraher suā lūmā: 7 itēz q̄ta
 fm̄ q̄sdā si fuit istituit^r heres. Et nō
 qz heres pōt deducē añ oia expē
 sas fūeris 7 alias necarias: q̄s fec
 cā hereditatis: vt i testōz 7 hi^r. Ex
 p̄p̄tas tñ q̄s fecit sz sup̄fluas ad bo
 nozē 7 pōpā mūdāt: n̄ possz cū tuta
 p̄scia traher de ere aliēo: sed facer
 itelligere d̄ suo. De. de pal. l. iij^r.
 Si at̄ si plures h̄rdes ad d̄bita vel
 legata regularit tenet q̄lz p̄ heredi
 taria pte. L. de here. ar. Excipiunt
 v. cāus fm̄ ipm̄ Rai. Prim^r ē si alē
 qd̄ idiuiduū ē i obligatioē faciēdi:
 vel nō faciēdi. tūc. n. q̄lz tenet iso
 lidū. ff. d̄ v. ob. l. i executōib^r. 3. ij.
 glo. pōt h̄ exēplū: vt si testōz p̄t̄tis
 se aliq̄d op^r factuz: 7 pistē p̄ se: vel
 heredē suū nō fieri q̄ min^r p̄ fūdūz
 suū tibi ire liceat: h̄ q̄lz heredū erit
 isolidū obligat^r. Scd̄s cāus ē: si
 res q̄ dz restitui ab vno isolidūm
 possideat. L. d̄ acq. here. li. ij. §. ne
 mo. Tertū ē i alimētis legaris: q̄
 p̄ volūtate defūcti vel iudicis vel
 ab vno isolidū: vel a plurib^r p̄ p̄t
 b^r designatis petūt. ff. d̄ ali. le. l. iij^r
 Quart^r ē si testōz ab vno heredū
 legauit creditozi hereditario aio
 cōpēsādū. tūc. n. heres ille vsqz ad

q̄titate legatiōis illi' d̄biti sufficibit
ff. de le. iij. cū ab vno. Quinto in
expēsis fueris vxoris : n̄ tñ abstri
xit h̄rdes p̄ h̄rditarijs portioibus
sz etiā viz p̄ portioē q̄ puēit ad eū
de dote vxoris sue: puta si ad euz
puenerint. ioo. 7 in hereditate sint
200. ipse vir tenebit p̄ tertia pte: 7
h̄rdes p̄ duab' p̄tib'. ff. d̄ reli. 7 sū.
fune. l. quēs: 7. l. veluti: hec oia ēt
hosti. Q̄no debeat fieri restitutio
vxoris p̄cipiētis filiū p̄ adulteriūz
quē vir reputat suū de his: q̄ p̄sūt
ipse fili' spuri' d̄ bōis p̄ris putati
ui: 7 hereditate tota: vel pte ad eū
pueniēte. P̄rio vidēdū ē de ipsa v
xore adultera quō teneat ad qd.
Sec̄do de ipso filio spurio: si tenet
7 quō. Tertio vō de ipso p̄re q̄ ex
adulteriō talē filiū h̄uit quō: 7 ad
quātū tenet. Silr̄ cāus videt q̄ po
nitur ex. de pe. 7 remis. c. officij. s.
d̄ muliere supponēte sibi alienū p̄tū
quē vir ei' reputas suū nutrit: 7 he
redē instituit. vñ id v̄r dicēdū q̄tū
ad restōnē d̄ ipsa muliere: 7 filio sup
posito: 7 huic fraudi d̄atib' opam
efficacē: 7 d̄ muliere adultera q̄rit:
p̄rio si debeat reuelare marito. ad
h̄ dicēdū q̄ aliqñ nō: aliqñ sic. Nā
vb̄i imineat aliq̄ eoz piculorum
n̄ dz reuelare marito. P̄rio piculū
ē ifamie. s. mulieris: qz hec talē re
uelado: cū cēt ātea bōe fame seip
sā pessime ac turpissime diffamāet
q̄d q̄d magnū piculū ē mulieri. nā
q̄d puer. xxij. scriptū ē. meli' ē bo
nū nomē q̄ diuitie multe: lz intelli
gatur de viris: tamē 7 piculosi' in
bonestis ifamia mulierib' ingerit
notā. Sc̄dm ē piculū sc̄dali. s.

virī cōsāguieoz 7 aicoz ei': si illis
h̄ inotesceret malū: nā n̄ soluz ap̄
se turbaret ex eo: sed vir extūc pos
sent cū ea aicitia: 7 pacē ac concor
diā 7 societate h̄re: imo forte eam
marit' d̄uteret. 7 iō nō valentes for
sitan cōtinere: vterqz ad alterū per
petraret: 7 sic innūerabilia 7 irre
cupabilia iter eos oriētur mala.
Tertū ē piculū mortis. s. 7 vxoris
7 sue spurie plis atqz adulterij sui
nā. pbabiliter tiere posset q̄ ei' ma
ritus seu q̄cūqz ali': dū occidēt a
liū q̄reret: necaret fm Sco. in. 4.
Cōcurrēb' p̄d̄cis piculis q̄ vidēt
valde pbabilia: 7 in plurib' euēi
tia: nō dz talis mulier suo coniūgi
reuelare pp̄ bonū incertuz restituē
di hereditatē talib' piculis se expo
nere māifeste. Quartū p̄pter pi
culum ip̄robabilitatis: nā nec vir:
nec fili': nec ēt public' iudex h̄ mu
lieri reuelati crederē obligātur: nisi
p̄bet d̄ca sua p̄ ifallibilia signa: aut
p̄ violētas pbatioēs: siue p̄ testes
idoneos. Nā ex solo ei' d̄co n̄ pōt
excredare talē filiū: maxie ītris i
q̄b' p̄mogēta ex cōsuetudie i toto
vel i pte succedūt. Insup fm Sco.
i talib' terris si p̄f crederet vxōri
sue i h̄ nō posset: tñ a spurio auferē
hereditatē nisi i publico foro: cū p
baret talē: 7 tūc oporteret mulierē
nō tñ ap̄d maritū: sed apud totaz
patriā diffamari. 7 isto p̄supposito
s. q̄ nō debeat reuelat rōne malo
rū grautoz ex de p̄gentiū. Quō
d̄beat talis mulier satisfaccē: dicet
ifra: vb̄i tñ nō i miceret aliud piculū
vel malū nisi ifamie ipsi' adultere:
vel mortis sue v̄r q̄ si p̄moriat v̄i

Non bonū p̄p̄
p̄p̄i v̄xoz p̄p̄
adulteriō b̄p̄
7 t̄is quō d̄bit
7 restituē

ro suo deat añ mortē ordiat cū cō
fessore suo v̄l alia p̄sōa matura: q̄
si moriat: postea reuelet ex pte sua
viro qñ. s. ex h̄ pōt obulari ne pu
tatiu⁹ fili⁹ h̄eat h̄rditatē totā v̄l p̄
tem. Aliqñ v̄o h̄ marito v̄l alijs p̄
sōis extra cōfessiōem teneat mulier
reuelare: v̄z si hec tria p̄currūt sil
p̄tio si apud maritū 7 alios foris:
7 graui⁹ suspitio ipsa eēt 7 occasio
suspiciādi tali. Sc̄do si ex ce r̄is
7 sufficiētib⁹ cāis pōt 7 dz vebem
ter 7 valde pbabiliter credi: q̄ ni
hil de p̄zimis piculis supradcis h̄
subseqret: aut cresceret: sed potius
minueret. Tertio si firmū resūat
q̄ fili⁹ bōis maritū volūtate cedit
Sed si puul⁹ ē fili⁹ cessat ista rō: q̄a
mitter̄ pōt illū ad hospitale: cū n̄ re
neat aler̄ aliēos nisi i extrēa necita
te: cuz alij desūt q̄ p̄uideāt. His at
trib⁹ cōcurrētib⁹ reuelari deberet
7 posset. Si vix ista p̄currūt: 7 ra
rissime p̄sūendū ē q̄ concurrāt. In
sup dici posset h̄z Ul. q̄ ēt reuela
re posset si nō tieret maritū: v̄l ali
ud imieret piculū. Sunt q̄dā v̄tiq̄
viri sciēter vxorū adulteriū sustinē
tes: vel ēt cōfētētes: imo qñz vxo
res suas ad hoc hortātes: vel qz p̄
p̄ios filios nō p̄nt h̄re: vel alia q̄
cūq̄ pudēda occasiōe. sc̄a ēt hac
notificatiōe añq̄ vir et⁹ p̄ edificati
one talis filij expēdat: v̄l obligari
a restōne aliq̄ sc̄da: qz fecit: qd̄ i se
fuit: vt dānū euitaret viri expēfaz
i educādo: 7 hereditatis q̄ ad ali
os: ar. ex. de iū. 7 dā. d. a. c. si c̄pa
Nec tñ dz māifestare adulteriū pp̄
piculū p̄sōe 7 istie d̄rimētū: 7 odi
um ad eū euitādū: 7 si añ māifesta

94
tionē iā aliq̄ p̄sūpsit: h̄i⁹ putatiu⁹
filius tenebit ipsa m̄ inq̄tū pōt sa
tisfacere si aliqd̄ vt suū possidet: 7
si magn⁹ ex̄ns: qñ notificat nollet
ipse fili⁹ credet h̄: nec cedere bōis
putatiui p̄ris petēs saltē lūmā q̄ si
ne causis exp̄ssis a iure auferri nō
dz vt lūm⁹ fili⁹: nec p̄irariū pōt p̄
bari: tenebit nihilomin⁹ ipsa muli
er heredit⁹ de portōe illa ablata si
bi de eo tñ q̄ pōt 7 nō pl⁹: ex. de re
gu. iū. l. i. vj. c. n̄eo: 7 h̄ qz fuit i mo
ra notificāduz: qñ potuit p̄uideri.
Sed uūqd̄ mulier tal⁹ dz reuelare
crimē suū filio suo spurio: 7 iduce
re eū ad d̄itēdū h̄rditatē vero he
redī. Ad h̄ dicēdū fm̄ Sc̄o. vbi s̄.
q̄ aut fili⁹ crederet matri: aut non
Si at crederet: nō at pbabile est: q̄
pp̄ d̄c̄m d̄itteret hereditatē. Nam
paucos repire p̄tingit q̄ ita p̄fecti
sit q̄ pp̄ p̄suādā iusticiā i foro dei
d̄ittat magnas possessiōes: q̄s reti
nere p̄nt iure exteriori: 7 velle⁹ spu
riū reputari. nec h̄ m̄ p̄sūere pōt:
nisi atea mltum fuis̄z exp̄ra d̄ bōa
volūtate filij sui. Nō q̄ dz se expōe
re piculo c̄to diffamatiōis ap̄d filli
um pp̄ icertā cōrectiōem illi⁹. Si
vero non crederet: tūc sequeret in
de duplex malū. Primum: quia ip
sa diffamaretur. Secundum: quia
ab illo sicut antea hereditas possi
deretur. Si quis autē m̄ instet q̄
tali filio debeat reuelari: ne si ig
rānter forte copularetur per ma
trimoniale coniugium sue soro
ri: aut alteri sue propinque: seu
aliqua alia faceret: que a iure spu
rijs prohibita sunt. Dicendum:
q̄ talis ignorantia: dū perseuerat

oio excusat: cū sit ignorātia facti. Si
qñ tamē scī videret ad lucē tē mī
monū dirimendū eēt. Si vō grāt
an dato qd tal fili' ex vrbis mris se
spuriū credat teneat reddere bōa
q̄ hūit a marito mris cētis filijs:
atq; hrdib' alijs p̄dā mariti. Dicē
dū qd si h' idubitatē credit: 7 rōnē
illud credendi hz teneat fm deū: nō
tñ hūano iure. Si tñ n' hz sufficien
tem cām: 7 rōem credendi illō: tūc
reddē nō teneat: ex q̄p se vel p alte
rū sibi claret qd nō hz sufficientem
cāz: seu condignā rōnē credēdi.
Sūt at iter cetera. iij. signa: q̄ red
dūt suspectū talē mīem ita qd ei de
facili nō dz credi. p^m ē amor. i. si p̄
diligat aliā plē viri sui. 2^m ē odiz
vz si p̄sūt mīez ipuz: vl' velocius
vz oze odiz. 3^m ē stulticia: qz mlier
faua 7 leuis p̄ticiis ē fl'. 4^m ē icē
tudo: cū n' p̄stat ipaz eēt: fuisse cē
tā qd hūc p̄cepit d' adultio: l' d' viro
n. n. h' p̄ oi adultere eēt certū. Sz
qd remediū tali mlieri dz adhibe
ri. dō qd ei fm Sco. vbi s' tripl' re
mediū dari p̄t. p^m ē qd educat filiū
ītraf religioz 7 tñ tēz qd possit p
fessioz suā fuaf: ne. f. icidat i syllā
volēs vitaf caribdi. 2^m ē qd clic' fi
at: vñ valz tñ fm deū ecclastica bñ
ficia acceptaf: 7 his q̄si sufficiētib'
merito iā p̄ent' dicitat hereditatē
alī f̄ri laico i seculo remāenti. Si
tñ p nullā p̄uasioz hōestā cor ta
lis filij mī flectē n' pōt: vt hrditatē
dicitat nō vñ qd debeat se p̄dere illi
cū certa nō sit qd talis ab ea ipsua
sibilis i alijs tā licitis 7 hōestis fle
cteret ex illo: imo forte tenact' re
tineret: ne sup̄l' putaret: cū talē no

tā multi caueāt male nati. Tūc d'
mū tertū remediū addendū ē. f. qd
saluo iure hūano 7 absq; ifāta sua
p̄t 7 dz d' sua dote cū eā hēbit i po
testate: l' d' parafrenalib' si hz 7 cert
is bōis 7 laborib' suis 7 iudoz
b' suis idēnē facer' viz 7 lūmā ei'
plē. obligat. n. satisfacer' viro d' cō
suptis ab ill'rimo filio. Sz tal fili'
n' teneat satisfacē qd sup̄l' qd diu bo
ne fidei fuit. d' hrditate at mulier
obligat hrdib' viri ab itestato l' he
redib' scriptis: l' q̄b' vñl' credit qd
fili' hz hrditate: qd si nescit dz pau
pib' erogari: teneat inq' fm corā
dentā iustite. nō. n. dico qd teneat
ad restituēdū equalēs hrditati: qz
sup̄l' d' cū ē. Plimū qdē differt in
bre: 7 p̄ eē. Sz qz iste l'rim' heres
vtrāq; hūit hrditate: l' fm iustitiā
fuerit p̄p̄ie p̄pterea min' qd equa
lens hrditati sufficit sibi p hrdita
te fiēda. illō at min' d'eterniet hz ar
bitriū bōi viri. Qd si nec h' fieri p̄t
q̄ tūc nō obligat: tenebit tñ cū pue
nerit ad piguiozē fortunā: ex. d' so
lu. c. odoard'. Si vō tal mulier nū
quā hz vñ possit restituē: tūc ex i
potētia excusat si hēat satisfaciēdū
p̄positū. xliij. q. vj. si rel' de aduke
rio at eius ē filius: d' icēdū vñ si scie
vel credit vñl' illū eē suū: vbi mī
sua satisfacer' n' valeat: vñ qd teneat
d' expētis p̄i putatino: qz cām effi
cacē d' dicit tali dāno: ex. de iniur. 7
dā. da. c. si culpa: scdm tamen pos
sibilitatē suā: 7 si mitteret ipsa ad
altera ad hōspitale: vel quia finxit
mortuum pepe: esse: vel quia noti
ficauit sine suo periculo nō eē filiū
suum: tenebitur hōspitali de nutri

mēto ⁊ alijs expen. nisi nobil pau-
 ptas excuset ea cū de iure nāli ad
 hoc teneat: ol. i. c. ius nāle. ⁊ hospi-
 talia pp paupes nutriendos sunt fa-
 cta n̄ pp diuites. Sz ⁊ d̄ heredita-
 tel' dote si dotaret a pze puratiuo
 teneri v̄ ad arbitriū bōi viri atten-
 ta sua factate. q̄ tñ satisfactio ocl-
 te fieri d̄z cū sine piclo māifestari n̄
 possit: ar. 2. q. i. c. si peccauerit. Si at
 dubitat adulter ex eo q̄ mlter leuif
 ē ⁊ cuz alijs adulterat v̄l ēz qz ipsa
 adultera dubitat v̄z sit ei' v̄l ma-
 rtri relinquat iudicio dei cui oia nu-
 da sūt ⁊ apta: ⁊ grauari nō v̄l d̄ re-
 stitutiōe. Indecēs ē. n. vt i re dubia
 cēra def snia ait Gre. 2. q. 3. ⁊ di. 34.
 habuisse. In nullo tñ casu ad obui-
 andū hi' picul v̄l mal' d̄z adultera
 v̄l adulter q̄rere aborsū vel mouē
 paruuli. 2. q. 3. c. faciant.

Capitū septimū. s. qñ debeat fie-
 ri restitutiō: qd̄ p̄tiet i se magna diffi-
 cultate. Quantū ad octauū. s. qñ
 d̄z fieri restitutiō. dicit Tho. 2. q. 6.
 q. 62. q̄ statim: qz sicut accipere alic-
 nā ē p̄tra iusticiā ita ⁊ remittere eā
 qz p̄ hoc q̄ aliq̄s detinet rē alienā
 iusto dño ipedit eū ab vsu rei sue ⁊
 sic facit ei iniuriā. Manifestū ē autē
 q̄ nec p̄ modicū sp̄s lz alicui p̄ctō
 morari: lz qlibet teneat statim pecca-
 tū dimittere v̄l desere. Un̄ d̄r q̄li a
 facie colubri fuge p̄. n̄. Et id̄ qlibz
 teneat statim restituat: v̄l dilationē
 petere ab eo q̄ p̄t̄ vsū rei cōcedat:
 ⁊ si qd̄ teneant d̄ certis cū illud el-
 set erogādū in plas cas̄ cō cōsilio
 ecclesie si hi' p̄sone hñtes restituere
 remaneant ita pauperes cū filijs ⁊
 familia q̄ nō habeat vñ viuāt: fiat

dic' Rai. vt dixi in casu illi. s. in ti. d̄
 decimis ibi aut sic dicit. Si q̄s re-
 tinuit d̄cimas lōgo tpe ⁊ tūc ventat
 ad satisfactiōē: ⁊ postulat iuitum
 d̄i ⁊ ecclie: ⁊ qz h̄z puā substantiā si
 bi remitti q̄ accepit tpe p̄terito cuz
 alter oporteret cū sua familia men-
 dicare: q̄uis ecclesia oēs decimas
 posset petere si viderit istū p̄ritium
 ⁊ preces eius iuti veritati: d̄z et ita
 q̄ paup̄i dimittere vnde viuat cuz
 hoc esset ei dat v̄ra postea. i. b. q. i. c.
 qm̄ hec Rai. q̄ i elligendum videt
 vbi d̄atur decime de more. put est
 de iure cōi. Nam secus vbi d̄ more
 non dantur vel valde d̄minute v̄l
 d̄ntur excusari: d̄ hoc tā plene ha-
 bes in p̄ima pte ti. i. ⁊ dicit ibi gl'.
 Tul. q̄ illi q̄ resignat i manu p̄nā-
 riū q̄ hoc non facerent nisi peniten-
 tiaz restituerent eis pro parte vel
 p̄ toto: qm̄ nascitur cui fienda est re-
 stitutiō q̄ non credit eos esse in sta-
 tu salutis dicit etiā paulo post q̄ nō
 est necesse: q̄ fiat huiusmodi restitū-
 tiō in manu p̄nariū d̄imodo tamē
 sit paratus ad arbitrium eius vel
 alteri' bōi viri satisfacere: dicit etiā
 q̄ in hoc casu eps qui est dispensa-
 to: paupe p̄t̄ dilationem dare v̄l
 partem dimittere vel etiam totum
 si viderit ei expedire ad necessariā
 sustentatiōē illi' tanq̄ alicuius alte-
 ri' pauperis: ita tñ q̄ q̄ro vili' po-
 test gerat negociū illius cui faciē-
 da esset restitutiō: si persona ei' cēt
 nō: v̄z exponendo illa que essent re-
 stituēda i vsus tales q̄ magi ei pos-
 sent proficere quo ad deū. hec ibi.
 Si tenetur certis personis q̄ nolūt
 dare dilationem: d̄z ad petitionēz

ipſoz absqꝫ dilatiōe satisfacere vel
credē bonis: qꝫ fur 7 raptor semp ē
ī moza: 7 iō semp auget pctm. ff. de
cōdi. fur. l. i re fur. vbi lesi egēt 7 fa
me pcurt: ne in terueniēte paululū
moza inueniri nō valeāt q̄ redimāt
di. s. Semp. n. ē vitāda moza vbi ē
piculū: di. 28. c. d. siracusane 7 h° et
si oz ipm medicare. Un̄ nō dico hi
to r̄spectu ne egeat. Nā p̄tra h° nō
ex. d. vsur. cū tu. tñ Uul. addit sine
c̄spa pōt accipe vite necessaria. s. ex
treme. Rai. moderate sibi vita retē
ta q̄usqꝫ plene sibi satisfaciāt. Hosti.
vō sic dicit. Sz qd si nō iueniat tale
picm necessitati 7 is q̄ tenet resti
tuer nō pōt iduci ad f̄stitutionē sta
ti faciēdā: puto: qꝫ discretus sacer
dos pōt p̄sciāz suā iformare: ex eo
qꝫ itēdit vtilit̄ geret negociūz credi
toris. Nā si videt qꝫ aliū non potest
recupar̄ ip̄petuum v̄l nō ita cito:
vel ita commode. potest recepto
iuramēto l' alia sufficiētī cautiōe si
h̄re pōt dilationē cōcedē: 7 sub hac
p̄ditiōe si hec ad iupleuerit ī talē diē
peccatorē absolue: 7 sic creditō qd
ei d̄bet recuper: 7 peccator n̄ recedat
a p̄sbytero desperat: hec ille. Sz qꝫ
ī sine hui°. §. s. qꝫ absoluat sub p̄di
ti: p̄trariū asserit Uul. dicens qꝫ ab
solutio peccati nūqꝫ d̄z fieri sub cō
dit. 7 iō pōt dicit qꝫ absoluat simplr
si ē absolued: s̄z d̄claret qꝫ n̄ vale
bit absolutio: nisi adimpleat p̄missū.
Uul. Archi. vō sup. c. si res. 14. q.
vj. q̄rit v̄r̄z habēt restituere debe
at h̄ri respectus ne egeat. Et dicit
v̄l qꝫ sic. ff. d. re. iur. l. i cōdēnati. ff.
de cessi. bo. l. 2. 7 sic nota p. B. d. so
lu. c. Odoardus. 7 facit ad h° qd

hētur. xvj. q. ij. q̄cūqꝫ. Sz Inno. p
nō. i. c. cū tu. extra d. vsur. sec' cre
dit fm canones: vbi ibi notat. Ala.
B. 7 Hosti. qꝫ solidū tenetur de ien
tores vsuraz: 7 nō solū inq̄tū facē
p̄nt: q̄ Hosti. in sū. dicit qꝫ q̄ h̄nt resti
tuere paulaz singul' mēsib' soluant
creditorib': si alr nō p̄nt sū magno
sui detrimēto pur poterit: vel cōpo
nat se cū expoliat qꝫ si nullā p̄nt i
uenire misericordia apd eos absqꝫ
dilatiōe tūc tenet satisfacere l' bōis
cedere: qꝫ peccator semp ē in moza
ff. d. cōdi. fur. l. i re furtiua ex. d. si. c.
cū in ecclia. Multi tenēt dictū p̄ce
dens tanqꝫ equū. s. qꝫ tenent soluer
q̄tuz p̄nt retenta sibi vita cōmoda
ar. de cō. di. s. c. discipulos: ex. d. fur.
c. si q̄s. s̄z Archi. p̄tra sup v̄bo red
der eiusdē. c. ibi dicit qꝫ statim d̄bet
reddere totū qd pōt. allegat. Tho.
sa se. q. lxxj. q̄ dicit qꝫ statim est sien
da restitutio: dictū tamen Tho. po
test dicit nō eē p̄tra si sane intelligat
vt infra dicitur. Sed in quadam
summa dicit qꝫ qui h̄nt restituere
vsuras 7 male ablata: 7 p̄ponūt fir
miter reddere: 7 nō possunt statim
qꝫ nolunt cum familia egere l' men
dicare: 7 tamen incipiunt iuxta pos
se satisfacere: vtrum tales possunt
absolui 7 cōmunicare: R' aut sciūs
personas certas aut non: si sciunt
ipsi habentes male ablata: 7 ipsi eē
q̄bns debent hī nolunt tutum est:
qꝫ de consciētia eoz stent ad termi
num 7 voluntatem. Si vero tales
nesciunt dāna sibi data 7 reuelatō
posset esse periculosa illis qui vo
lunt restituere tunc non est reuelan
dum illis: sed p̄sumendū qꝫ con

fessor: cām illoꝝ vtiliter agat ⁊ cōfi
 rēs intēdat ⁊ pmittat satisfacere q̄
 cito pōt: qz hic habet locū ratiō
 bitio de bono ⁊ equo: ⁊ tūc cōfiteſ
 absolui ⁊ cōicare pōt: qz ē in via sa
 lūtis. Si vero oīo nesciant: perſōe
 q̄bus est restitutiō fienda: tunc est
 libere in potestate plati vel discreti
 cōfessoris dare ⁊ constituere termi
 nū cōfiteſi sicut viderit necessitatē
 ⁊ contritiōem eius ⁊ voluntatem
 promptam restituēdi: ⁊ infra iustū
 terminū talis potest absolui ⁊ cōi
 care. Item vbi maior est contritiō
 ibi maior misericordia ⁊ venia ē fi
 enda ⁊ remissio: ⁊ qz totus mūdus
 fere est inuoluntus in rapinis sic p
 posse tuo curre per mediuū ne ni
 mia securitas vel remissio peris fa
 ciat: quos discreta eq̄tas poterat
 reuocare. Itēz semp iniurias ⁊ spo
 lians vel complicēs coꝝ debent
 humiliter postulari veniā ab eis q̄s
 offenderunt: ne illi remaneat in rā
 core ⁊ mala voluntate. Quid autē
 debeat facere vxor ⁊ familia rapto
 ris ⁊ vsurarij ⁊ hi: qui non habēt
 nisi de obligatis restitutiō: habet
 s. in. c. de rapina. §. 2. in fi. Nota
 q̄ Rai. ⁊ Host. circa istā materiam
 restitutiōis dicunt. Hoc notent
 sacerdotes ⁊ retineant q̄ fin q̄ ma
 ior vel minor fuerit fraus vel dol
 vel violentia maior: vel minor de
 bet esse discretio iudicantis: ⁊ scōz
 hoc in vsuris que sunt in depositū
 vt dictū ē. s. in. c. de vsura que oīo
 sunt restituendū: qz minor est ibi
 violentia q̄ in ceteris poterit cōfes
 sor et cū scitur periona cui fienda ē
 restitutiō magi moderate tēpus re

stituendi retēta sibi vita cōmoda ⁊
 familie sue. Quidā circa materias
 istā dicūt ⁊ meo iudicio satis rōna
 biliter q̄ in certis casibus nō tenet
 q̄s ad statim restituendū actualiter
 etiā si hz modū aliq̄ ad restituē
 dū: ⁊ ab eo cui tenet iuenir nō pos
 sit: nec dilatiōē nec remissioē: s; z
 subitā velit fieri sibi restitutiōē: qm̄
 v; ex restituōe stati v; stati restitue
 do seq̄ret ide euidēs v; pbabile dā
 nū spūale v; tpale nōbile ipsi resti
 tuenti l' alioꝝ qd̄ p̄poderaret dāno
 ei? q̄ o; h; ex carētia illi rei: pōt ar
 tale dānū eē triplex: seu scādali nō
 bile v; dānū: piculū mortis ifamia
 grauis piculū nōb le mortalis cul
 pe. Rō autē hi? est q̄. s. talis restituti
 o possit differri: qz fin Sco. cre
 ditor q̄ o; h; magis debet velle i
 hi? casibus vt maximū incūmodū
 seu dānū eius q̄ h; restituere euite
 tur immodica restitutiōis dilatiōe
 q̄ suū modicū incūmodū v; dānū
 ex carētia ad tempus sue rei. Et si
 obijciatur q̄ restituere est actus ne
 ganūi p̄cepti qz reducitur seu expli
 catur p̄ hoc qd̄ est nō retinē alie
 nū: s; p̄ceptum negatiuū obligat sē
 p ⁊ ad semp. Rūdet fm̄ Sco. q̄ a
 lienū iniuste ⁊ iniūto dño retinere
 simplr phibet: p̄pterea semp ⁊ ad
 semp isto modo necesse ē saluū aliē
 num nō retinē: s; quādo q̄s h; vo
 luntatē ⁊ propositū restituēdi alie
 num pro tempore oportuno ex tūc
 teneatur dño rei volente. i. velle de
 bēre. Vult autē h? dñs rei ⁊ si non
 actu. i. licito: tñ actu debito ⁊ hone
 sto: qz velle dñs q̄ suū habet reti
 neat quousq; potuerit oportune.

Et si dicat dñs rei hoc agit iuite ⁊
q: n̄ vl̄ q̄ p̄ q̄tūcūq; t̄ps suū reūca-
tur. Dicedū f̄z. Sco. q̄ dño ēt iordī
nate volēte statī rehr̄e suū ⁊ p̄ p̄ns
p̄tra rectā rōnē nolēte. p̄ximū rehr̄e
re suū: tunc tenēs n̄ ē detētoz iust̄
nā ⁊ depositū d̄z redditiōe strictissī
ma reddī cū r̄petit̄: vt. L. d̄positi. l.
fi. ⁊ tñ iuito dño volūtate iordīata
cū repetit̄: vt cū eo malū faciat sibi
l̄ alteri p̄t̄ retieri. Et Aug. dicit q̄
multa bona prestantur inuitis duz
eoz p̄p̄t̄ vtilitati q̄ volūtati cou-
sulit. di. xlv. c. ⁊ q̄ emēdat: ⁊ exēplū
p̄oit. xxij. q. iij. c. ip̄a pieta. d̄ eo. l.
q̄ p̄tra volūtate suā extrahit̄ de do-
mo ruitura qd̄ laudabiliter fit. Est
ḡ vn̄ casus cū iminet ex ei⁹ restōne
subita piculū d̄āni icōpabilit̄ p̄ua-
lēi d̄āno qd̄ ide h̄z creditor ex ca-
rētia rei sue: puta cū ipse creditor i-
pugnaret bonū cōe: ⁊ h̄ndo illā rē
seu pecuniā q̄ q̄s de suo retinet:
magi posset ipugnā ⁊ p̄ualē p̄tra
bonū cōe. Nā tūc fm̄ Ric. i. 4. non
tenet illud restituē illi. s̄z fidelit̄ re-
seruare: vt restituat sibi vl̄ her̄dib⁹
suis: qñ h̄ fieri poterit sine p̄iudi-
cio boni cōis: vt d̄positar̄ illud or-
dinādo ⁊ p̄uidēdo q̄ t̄pe suo resti-
tuat. Idē v̄r d̄o: cū q̄s male v̄reret
re sua rehabita: puta gladio ad oc-
cidēdum se vl̄ aliū vl̄ h̄i⁹. Idē v̄r
d̄o cuz ex subita restitutione: ille q̄
restituēret rē ablatam p̄ furtum vl̄
aliud vitii⁹ detegeret ⁊ ind̄ infama-
retur: cū fama sit qd̄ nōbilit̄ substā-
tia t̄pali: vñ graui⁹ reputat̄ p̄ctm̄ d̄
tractiōis q̄ furti ceteris paupibus
fm̄ Tho. 2. q. 73. ⁊. vj. q. i. c. d̄te-
riores. Cū ḡ q̄libet debeat p̄uidē

conseruatiōi fame sue: ar. xij. q. i. c.
nolo. p̄t̄ talis deferre restitutionē
usq; ad t̄ps q̄ nō dephēdat i crimi-
ne ⁊ infame: si alit̄ p̄uideri nō p̄t̄.
Idē d̄o ē cum id qd̄ d̄z restitui non
possit restituī: nisi faciēdo magnas
expēsas admittēdū sibi: q: in r̄mo-
tis ē creditor. Tūc. n. qd̄ agēdū ha-
bes. s̄. ēt. eo. ti. c. 3. Et idē d̄o q̄do
mulier h̄z filium per adulteriū ne-
sciēte viro: vl̄ supposuit sibi alienū
partum q̄ nutritur de bonis viri: l̄
ēt heres dimittit̄ vt p̄p̄rius fili⁹ cū
tenet mater talis de oibus q̄ p̄cipit̄
talis filius bonis. s̄. putatiui p̄ris n̄
tñ d̄z reuelare factū: qñ ex h̄ seq̄-
ret vl̄ seq̄ probabiliter posset mors
sua vl̄ plis talis: vl̄ ēt nōbilit̄ infā-
mia seu alia grauiā scādala secūdū
Rai. ⁊ Jo. neapo. in q̄lz de quo h̄s
s̄. plene co. li. ti. i. c. de furto. ibi v̄r-
de. Alius casus qñ ēt h̄i⁹ restitū-
tis subita posset seq̄ mors sp̄ualis:
seu peccatum mortale p̄babiliter i
restitutione vel familia eius: puta re-
stitūdo que habet aliena ad tantā
venit paupertatem vel miseriaz q̄
non potest viuere vel prouidere fi-
lijs suis de victu ⁊ vestitu: ⁊ cum
sint alicuius nobilit̄ cōditiōis men-
dicare nimis erubescunt: ab amicis
ad sufficiētiam non inueniunt: la-
borare nesciūt vel non possunt: qz
puuli vl̄ infirmi: ⁊ sic restituēdo ex-
ponitur piculo ipse cuz familia sua
furandi vl̄ p̄st̄uendi filias ⁊ despe-
rationis vbi restituēdo quod h̄z a-
lienū cum ipso ⁊ industria sua pro-
uidet ⁊ parcat sibi ⁊ familie sue: ⁊
disponitur ad satisfaciēdum pau-
latiz. hoc sentire videtur Sco.

in. 4. Hē. i. q̄libeto. 6. q. 24. 7 idē v̄
dō cū q̄s hz ista artis sue v̄n ex la
bore suo gubernat se 7 suos: 7 ven
cēdo l̄tradēdo ea vt restitnat suis
ereditorib⁹ nō poterit laborat 7 in
de lucrari: puta libros q̄ ad iurispi
tos 7 medicos: feramēta q̄ ad arti
fices. Laborādo aut̄ cū p̄dictis vl
tra sustentationē suā poterit i sumz
paulati sa iſfacē. Nec credo eē h̄o
q̄d dicit Tho. 2. 2. q. 62. s. q̄ stati re
stituedū ē alienū simplr. Nō. n. ita
amare v̄ba accipiēda sunt. dicit lex
sz ciuilr: 7 i sacra scriptura statū dī
fieri q̄d i pl̄ro tpe vt p̄ Malachi.
3. Stati vēiet ad tēplū 7c. 7 p̄cipue
cū ex cā ita vrgētī differ vt dcm̄ ē
p̄ōr etia multipl̄r capi in iure: 7 nō
solū p̄ potentia facti sz iur̄ 7 p̄mo
ditatis vt p̄ 22. q. 3. c. faciat i glo.
Hec t̄m nō sūt p̄dicāda ne apiet̄ v̄ta
detētiōi alienoz ad q̄d nimis p̄ōe
sūt inclinate se cū magna discrepa
tione in cōfessione 7 cōsilijs tractā
da: 7 cū multis circūstantijs cōside
randa q̄ honestēt factū. Ad hoc et̄
fac̄ q̄d dicit Jo. neapoli. i. q̄libeto.
viii. q. 22. 7 Ric. in. 4. d. Pe. de pa.
Itē potēt restituerē male ablata
statim vtz sufficiat reliquere in te
stamēto vel instro q̄ heredes resti
tuant. Rūdet ad hoc Jo. neapoli i
viii. q̄libet. q. 22. q̄ h̄o sufficit i duo
b⁹ casib⁹ t̄m. Prius ē q̄n h̄ns ma
le ablata credit v̄re 7 p̄certo l̄ q̄si p̄
certo q̄ talis retentio nō sit p̄ra vo
luntatē dñi: talis. n. retētiō non est
iniuriosa vel iniusta nullus. n. pati
tur iniusticiā volens vt dī. v. ethi
choz. Scōs casus q̄n talis reten
tiō rei aliene est p̄ra volūtātē dñi

sz inordiata: puta cū nō reddit gla
dius furioso cū repetit ip̄m i furia
hoc. n. iuste sit. vt. 22. q. 2. c. ne quis.
Et silt hoc ē q̄n vult rem suā statiz
h̄re quā retinēs nō p̄ōr dā sine nō
bili dāno suo 7 ecōtra ille cuius est
p̄ōr sine dāno 7 icōmodo caref ad
t̄ps. Extra istos casus nō sufficit ad
salutē nisi statim restituat. Rō est: qz
de necessitate salutis est vitā p̄cm̄
mortale: sz nō solū auferf alienuz:
sed et̄ dēctio rei aliene ex. p̄dictos
casus ē mortale qz cōtra iusticiā: qz
cū faciat iniuriā p̄rio 7 hoc cū p̄ōr
restituere. Uñ nō sufficit ad salutē
tali reliquere i iſtrumēto: vl p̄ testa
mētū q̄ heredes restituar: sz de ne
cessitate salutis ē statim restituere
si p̄ōr. Sed si ille cui⁹ est res vel cui
obligatur nō p̄ōr illa re carere sine
icōmodo suo etiā ad t̄ps oz q̄ re
stituat etiam cū magno incōmodo
suo: nec sufficeret dimittere per te
stamentum. Tertius casus excusā
a restitutiōe subita est cū ex hoc im
mineret periculū mortis corpoza
lis. Et nō s̄m Ricar. in. 4. di. xv. q̄
si ille qui dānū intulit hz aliquid
vltra necessitatem sustentationis na
ture q̄uis sibi necessariū ad victuz
s̄m decētiam sue p̄sone restituef re
netur. Non enim licitum est de alie
no viuere cum seculari honore. Si
autem non habet nisi necessaria ad
sustentationem nature: tunc subdi
stinguendum est: qz aut iste qui est
passus dānū non indiget ad susten
tationem nature eo q̄d ab eo abla
tum est: 7 ille qui abstulit potest re
tinere: 7 restituere non tenetur qz
ex iure nature licitus est p̄uiciuz

yfus possessiōis necessarie a suste-
 tatione nature. *Extrema. n. necessi-
 tas facit oia coia. ff. ad legē rhodiā
 de iactu. l. 2. f. cū eadē i tex. 7 gl.*
 Aut idiget ad sustentationē nature
 eo q̄ ablātū ē: 7 tunc subdistinguo
 qz aut p̄mus. i. dñs ipsius rei indi-
 get ista re ad sustentationē sue natu-
 re p̄sq̄ fuit necessaria ad sustenta-
 tionē nature illius q̄ abstulit aut eo-
 dem tpe vterqz idigē factus ē ista
 re ad sustentationē sue nature: aut
 iste q̄ abstulit factus est idigens re:
 iste ad sustentationē sue nature prius
 q̄ iste a quo ablata est. *Primo mō
 7 secūdo pōt dici sine p̄iudicio: qz
 ista qui abstulit rem istam teneatur
 restituere illi a quo abstulit: qz nun-
 q̄ facta fuit res illius qui eaz abstu-
 lit: sed semp remansit illius de iure
 postq̄ enim sum in statu in quo res
 mea necessaria est mibi ad sustēta-
 tionem nature: nō potest fieri alte-
 ri me contradicente. Si tertō mō
 tunc ille qui abstulit restituere non
 tenetur: qz ab isto tempore quo sac-
 ta ē necessaria sibi acq̄sūtū fuit ius i
 illa re illi q̄ abstulit. Et iō q̄uis dā-
 nū passus veniat postea ad statū i
 quo res sibi ablata esset sibi neces-
 saria ad sustentationē nature: nō pp
 hoc hz malus ius in ista re q̄ iste
 q̄ eam abstulit: nisi iste q̄ eā abstulit
 d̄ enisset ad statū i quo amplius
 res ista n̄ esset sibi necessaria ad su-
 stentationē nature. Idē p̄ totū *De. d̄
 pal. in. 4. 7 Sco. Ex predictis ho-
 rum pz qz tales q̄ hnt restituere 7 si
 retineat sibi quodāmodo necessa-
 ria ad sustentationē suā 7 familie
 ad vitandum multa pericula aie 7**

corporis que verisim̄ seq̄ possēt bo-
 nis suis cedendo 7 oibus expoliā-
 do pro restitutiōe fīda: qd̄ forte tu-
 ti⁹ esset restituere 7 in deo cōfidere
 etiā si oz medicare fm̄ *Rai. Ad h̄*
 non vident teneri de necessitate sa-
 lutis: n̄ debēt tales laute viue-
 re 7 pompose vestiri cum familijs
 7 filias suas cum magnis dotib⁹
 nuptui tradere: sicut si non eēt obli-
 gati restitutioni: sed parce viuerē 7
 paruas dotes tradere: 7 si nō pnt no-
 bili v̄l mercatori nuptui darē: debēt
 artifici 7 plebeo tradere: 7 alia sup-
 flua refecare. Cū multa q̄ prudētia
 hoc negociū agēdū est: cū efficaciz
 videtur facef qd̄ pnt ad restituēdū
 7 in alijs se bene h̄re cum timorē dī
 credo qz possint absolui 7 cōicari.
 Qui autē 7 de eo quod possūt semp̄
 p̄castinat 7 annuatim repiunt pro-
 mittes confessoribus restitutionē
 facef: 7 postea non faciunt non vi-
 detur absoluedi: nisi prius faciant
 vel disponant efficacit negociū vt
 habeat executionē: 7 multominus
 ei p̄mitti d̄z cōiō sumi: q̄tum dico
 spec̄tat ad cōsiliū cōfessoris. Naz
 quātū ad sacerdotem q̄ hz cōicare
 cum ille se in manifestō ad hoc ege-
 rit: qd̄ iuris hēs in tertia p̄ti. eo.
 De usurarijs autē manifestis quō
 agēdū cūz eis in restitutiōe 7 colla-
 tionē sacramētorum: hēs. s. e. c. de
 vsur. Possent etiaz tales petere re-
 missionē a creditoribus quam si
 sine fraude 7 sponte obtinent: non
 ipsis amplius obligantur: nec etiā
 pauperibus illa remissa eis darē te-
 nentur. Non tamen decens esset
 diues a paupere: 7 indigens paz a

multū indigēte peteret remissionē.

Querit vtz eps clapsis .xxx. vl .xl. annis possit agere cōtra heredē vl possessores bonoz quōdā illius q̄ in testamēto reliquit mille libras soluendas noie vsuraz incertaruz cū de extorsione dictaz vsuraz n̄ appareat nisi p confessionē dicti testatoris. Rñdet Lau. post fede. q̄ cum actio que competit ex testamēto vel cōditō q̄ cōpetit ep̄o p. l. nulli. sit personalis ⁊ spacio .xxx. āno rum claudatur: per p̄ns. L. de per scrip: .xxx. vl .xl. annorum ideo contra heredē bona fide possidentes que semper p̄sumitur non cōpetit actio ad dictas mille libras: nisi probaretur heredē malam fidē habuisse: ⁊ sciuisse vitūz ⁊ crimē d̄fūcti: quo casu d̄z intelligi. c. tua nos cū si. Et idem si de extorsione appareat per aliud q̄ per testamētu. Quo autem ad possessores bonorū in quos p̄ testatorē vel eius heredem bona sunt alienata: non est aliquod dubiūz si possederunt spatio .io. annorū: q̄ actio personalis non competit cōtra successorē singularem vt l. i. §. si heres. ff. ad trebel. nec ob. p̄. dicta. l. actiōes ep̄o competentes duran. 4. annis: q̄a intelligitur hoc de actionibus cōpetenubus ep̄atū vel ecclesijs collegiatis: sed hic non competit actio ep̄iscopo vt ep̄o: sed vt iconomo ⁊ administratori bonorum pauperū.

Queritur quid si p̄missio generali edicto q̄ quicūq̄ dederit vsurarum noie aliquid tali veniat isratot dies ⁊c. Si nemo veniat nec ēt aliquas vsuras certas vsurari? as

signauit itra terminū sibi ad id statutu lataq̄ est snia p̄ ep̄m declarā illas eē certas: vtruz vsurarius sit tutus si postea appareat p̄sone certe quibus ē restitutio scienda. fede. de lenis sentit q̄ sicut quo ad illos q̄ tūc erant extra de cecelū: satef tñ q̄ talibus competit remediū cōtra ep̄m vel pauperes. Sz cogita vicis Lau. an sit verum: ⁊ contrariū praticatur qñ non est determinatuz q̄ omnia veniant sub nomine incertoz: hoc est quando nō fit taxatio vere: ⁊ fm quātitate ad quā ascēdūt: sed minor: ⁊ fm q̄ inter eos cōuētum ē: ⁊ d̄ hoc iudici pro cui? sentētia alio non dato p̄sumitur q̄ stat legitime. An aut talis pratica sit iuri consona: tu ipse vid. D̄opti sūt tamē ep̄i ad eius obseruationē: q̄ pro seip̄is incerta bursant: nec ad illozum volunt restitutionem venī vel tener: sed fit certa taxatio fm conuētione fm quod moris ē: q̄ tñ an possit de iure fieri videndum ē.

Querit etiam Archi. q̄ si quis d̄cedens relinquat sibi heredē ex testamēto vel ab intestato: ⁊ ordinauit quēdā executorē tñ ad emēdā suozum fore factorum qui d̄cedēs tpe mortis sue creditoribus tenebat ⁊ tam termini solutiōis fluxerant. Dicit respōdēdo q̄ iste executor debita huiusmodi soluere tenetur: ⁊ potest conueniri: q̄ elapsis terminis solutiōis cepit iniuriari creditoribus in non soluēdo d̄fūctus. Ex p̄cepto autem d̄m ē solutiō faciēda: ar. g. q. i. c. magnū. xxiij. q. vel. c. tributū: q̄ peccat in termino non soluēdo: tum quia frangit

pmiffum: ex. de pact. c. l. 7. ij. tñm
qz illo elapfo inuio dño detineat
alienū. ff. de excep. doli. li. ij. f. cir-
ca: 7 hoc tenēt qdā. f. vt noie forefa-
ctoꝝ hoc casu veniant debita: quo-
rū terminus solutionis tpe mortis
elapfus erat 7 p ill agi poffet. Se-
cus de debitis quoꝝ terminus nō
aduenerat. Et ita notat Spe. i ru-
brica qliter fcripta i iudicio pferrī.
f. nūc vero. De eo vō demū cui
datū est aliqd per errorē dicit Jo.
de rīp. i tractatu de ptractibus qd
in tali datione aut ē error pfone vī
fortune vel alterius cōditionis ap-
pofite. Si primo modo: pura iten-
do dare Petro 7 do Martio: tūc
Martinus tenetur acceptum resti-
tuere vel dātū vel illi cui intēdebat
darī: ar. xxx. q. i. §. i. Si vero errō
fortune: pura intendo tibi dare vt
paup: 7 tu es diues: dicit qz sic ac-
ceptū tenetur restituere danti vī ali-
cui pauperi nisi recipiens interim
effectus fuiffet pauper. Si vero fit
error alicuius alterius conditiōis
alterius: puta credo te sanctū cum
tu non fis. 7 ideo dono tibi: vel cre-
do te celebratūz miffas: 7 ideo do
tibi dicitur qz si receptori constat d
pca intētionē. dātis. f. qz alias nō
daret nisi ista conditiō subeffet: ta-
lis error obligat ad restituendū re-
ceptum: aut ad fufficienter supplē-
dum per se vel per alium itētionē
dantis: quoꝝ rō est qz cum res in
iftum non tranfeat nīl eo mō quo
vult dans trāfferre si nō exigat cō-
ditio in ipfum res non tranferuntur.

Alij autē dicunt qz ad talem restitu-
tionē talis error nō obligat: nisi ipa

conditiō circa quam erratur effēs
causa motiua 7 finalis talis datio-
nis qz pbant per fife. Do tibi libras
centum qz credo te effe amicū meū
dato qz accipiens nō fit amicū me-
us non obligatur ad restitutionēz.

Si autē amicitia fit cā pp quam
do tibi centum libras. f. si ilis amicū
meus 7 non amicus fueris obliga-
tus ad restitutionē. Ex his patet qz
questores sancti Antonij: vel alij q
cūqz nullo mō poffunt sibi retinerē
ea que illis pauperibus vī locis p
quibz petunt dantur: qz hic ē error
personē. Verum tamen qz nullus
teneatur proprijs stipendijs milita-
re nec causas alioꝝ agere ad fuas
expensas: dico qz tales poffunt vi-
uere super queftus quos faciunt:
7 pōt eis moderatum falarium da-
ri: hec ille. Illa vero que dant eis
ex mendacijs eoz questorum vide-
licet qz afferunt qz dicentur multe
miffe pro dantibus vel habebunt
talem indulgentiam: vel abfoluent
a votis eoz vel a casibus referva-
tis vel qz fient lectifternia in hofpi-
tali de huiusmodi: pro quibus illi
dant alias non daturi: cū nec talia
fiunt: vel vera sunt: totum est capi-
na 7 restitū debēt dantibus ea vī
pauperibus errogari: ar. xliij. q. v.
c. non sane.

Explicit titulus de restitutioni-
bus beati Antonij archiepiscopi
florentini in quo diffusè tractatur
de hac materia.

Incipit tabula matiaz: q̄ i hoc libro cōtinētur.
 Tractat' d' p̄fessore q̄ h̄ p̄ mo pōit. didit i. 3. ptes q̄z p̄ma ē d' p̄tate l' autōitate p̄fessorū. 7 h̄ 3. is. c.
 De p̄tate seu auctoritate cōfessorū 7 q̄s possit vel nō possit audir' cōfessiones. c. i. c. i.
 De ordinar'io cōfessore q̄ ad ecclesiasticas p̄sōas 7 cōlicos. c. 2. c. i.
 De cardinalibus c. 2. c. 2.
 De patriarchis 7 alijs c. 2. c. 2.
 Abbatissa q̄d possit i sp̄ūalib' c. 2.
 Cui d̄beat laici d̄diarie p̄fiteri c. 3.
 Casus. viij. i q̄b' pōt q̄s alteri cōfiteri q̄ p̄o sacerdoti sine eius licentia. c. 4. c. 3.
 Quis possit p̄mittere: 7 q̄s nō audiētā cōfessionū. c. v. c. 4.
 Quomō. 7 q̄n curat' : vel p̄sbyter pro chial' possit d̄are vel denegare licentiā alteri cōfiteḋi subito si peccat illam. c. vj. c. v.
 De religiof q̄ nō possūt audire cōfessiones sic lnia p̄lati sui. c. vij. c. vj.
 De p̄tate audiēdi cōfessiones attributa fr̄ibus p̄dicatozib' 7 minori bus a iure p̄ tex. cle. dudū. 5. ij. de sepul. quō fieri possit: 7 quō expo nitur. c. vij. c. vi.
 De effectib' q̄ sequūt ex cōmissiōe audiētie p̄fessiois alii fec. c. 9. c. 7.
 Differentia i fr̄es p̄tatoz h̄z formā cle. dudū: 7 differentia iter sacerdotē curatos. c. x. c. viij.
 De casibus multiplicibus ep̄o res uatis: d' q̄b' agit in sine cle. duduz de sepul. c. xi. c. viij.
 De sacerdote q̄ absoluit aliquē a cāu a q̄ n̄ pōt absolue. c. 12. c. 10.
 An in gnali cōfessione cōtineatur

sp̄alla. c. xiiij. c. x.
 Quid possit p̄nitentiarij curie ro mane. c. xiiij. c. x.
 Quid siēdū q̄n cōfessor nō intelli git penitentiē. c. xv. c. x.
 Expliciūt capitula p̄me partis huius operis.
 Incipit tabula secūde p̄tis hui' opis q̄ erit de scia cōfessorū 7 h̄ēt 5. v. c. x.
 Quod duplex ē claus' ordinis. s. sciētie 7 potentie. 5. i. c. x.
 Quanta scientia restituatur in cōfessore. 5. ij. c. xi.
 An p̄fessor teneat scire: an peccata in confessione audita sint mortalia vel ne. 5. iij. c. xi.
 Q̄ iteranda est confessio in. vj. ca sibus. 5. iij. c. xij.
 An valeat confessio ab incontrito facta: vt eam iterare non poterat. 5. v. c. xij.
 De attritione 7 contritiōe .c. xiiij. c. xij.
 Sexdecim cōditiones que req̄runtur in oi bōa cōfessioe siēda c. xiiij.
 Expliciūt. 5. scōe p̄ti hui' opis.
 Incipit tabula tertie p̄tis hui' operis. que erit ex bōitate confessorū 7 habet. 5. decem.
 Qualit' p̄fessō d̄z h̄re duo. s. tiozē dei: 7 gelū aiarum. 5. i. c. xv.
 Duo d̄z h̄re cōfessor bon' c. xv
 Quō se habet debeat cōfessor erga penitentiē: 7 de q̄bus interrogā dum: 7 ibi vsus decē p̄ceptozuz decalogi 7 versus septē pctōzum mortalium. 5. ij. c. xv.
 Quo ordine fieri debeant interrogaciones: 7 de quibus. c. xvi.
 In interrogationibus siēdis tria debent obseruari. c. xvi

De circūstātijs pctōrū: z ibi v̄ us
earum para. 3. c. xvj.
Circūstātie pctōrū confitende sunt
in multiplici genere c. xvij.
Circūstātie que trahunt pctm ad
aliud genus sūt cōfite de c. xvij.
Peccatū cōmissuz de festo trahit
ad circūstātiā aliam c. xvij.
Peccatū dimissū didit̄ tria. c. 18.
Regule. v. ad cognoscēdum pctm
mortale a veniali c. xvij.
Que d̄ eat suare z scire p̄fessor vti
lia z necessaria in ipso exercitio cō
fessionis. f. iij. c. lxij.
Quō se h̄re d̄ eat cōfessor audiēdo
mulieres c. xix.
Qualis z quāta d̄ eat inungi satis
factio seu p̄itētia a cōfessore p̄itē
te. para. v. c. xix.
Qualiter se h̄re d̄ eat cōfessor pen
tētia iūgēdo penitētib. c. xx.
Cōtraria p̄tia d̄z ipōi delcō. c. xx.
Pro pctō oculi nō d̄z dari ma
nifesta penitētia c. xx.
Mōziale dicēduz p̄itēti circa pe
nitētiā faciendā c. xx.
Quid fiendū qn̄ penitēs nō cōfiteat
aliq̄ pctm mortale qd̄ cōfessor no
nit esse in eo c. xx.
Sacerdos d̄ solue l̄ ligat̄ triplr: z
d̄ mō z forma absoluēdi. §. vi. c. 20.
Fōra v̄boz absoluēdi p̄itēte. c. 21.
Fōma z vis v̄boz que req̄rūtur
in absolutione c. xxi.
Fōma absoluēdiōis ab oib. c̄sur
z p̄it̄ tā a iur̄ q̄ ab hoīe lat̄. c. xxj.
Quid fiendū quādo cōfessor ab
soluit penitēte de q̄ nō d̄bit. c. 22.
Quid de cōfessore qui nō intelli
git penitentem c. xxii.
An penitēs teneat iterare p̄nā ei

inūctam in peccato mortali sciam
in toto v̄ l̄ i pre: z an d̄ca p̄nā talit̄
fca c̄i valeat in foro militatis eccle
ste. §. vij. c. xxij.
Remediū tutius siue cōsiliū dādū
p̄itēti q̄liter p̄ficere d̄ eat p̄niam s̄i
bi inūctā: z q̄ p̄itētia d̄ eat ubi da
ri securior. c. xxij.
De celatiōe cōfessiōis. §. c. xxij.
P̄nā p̄fessori p̄nāz reuēlat̄. c. 24.
Qui teneatur ad sigillū cōfessiōis
para. ix. c. xxv.
Ad que se extēdat sigillum cōfessi
onis para. fi. c. xxv.
Quid fiendū qn̄ cōfessor indiget cō
silio sup aliquo casu c. xxvj.
Explicuit. §. tertie p̄l: z p̄ p̄ns
tractatus iste de cōfessore.
Incipiūt excōicatiōes sedi aposto
lice rehuate tā a iure q̄ p̄ p̄cessum
siue p̄ extrauagantes breuiter re
collece p̄ ordinez: deide sequūtur
excōicatiōes reseruate episcōpis
vniuscuiusq̄ diocesis c. xxvj.
Excōicatiōes papales p̄cernētes
religiosos z religiosas c. xxvij.
Excōicatiōes epis ex iure rehuat̄
te c. xxvij.
Incipit tabula sup interrogatiō.
Interrogatiōnū qd̄ ē scōb̄ liber ha
ius opis in ordie. dist̄quit in tres
ptes p̄ncipales: q̄z p̄ia ē de inter
rogatiōib. fiēdis a cōfessore f̄z or
dinē decē p̄ceptōrū decalogi: z ha
ber̄ capla. xxij. c. xxx.
Prīmū p̄ceptū p̄iet tria. c. c. xxx.
De votis capitulū primū c. xxx.
De voti transgressione c. xxxi.
De superstitionibus. c. 2. c. xxxi.
De incantationibus c. xxxi.
De adoratiōe creaturarū. c. xxxi.

De diuinationibus. c. xxxi.
 De arte notoria c. xxxi.
 De constellationibus c. xxxi.
 De fontibus c. xxxi.
 De incantationibus c. xxxi.
 De breuibz c. xxxi.
 De obfuatione tēporū c. xxxi.
 De somnijs c. xxxi.
 De blaſphemia dei ⁊ ſcōzum mul-
 tiplici capitulum tertiu c. xxxij.
 Scdm p̄cep̄tū hz. c. duo c. xxxij.
 De periurio caplm. i. c. xxxij.
 De adiuratiōe capi. ij. c. xxxij.
 Tertiu p̄cep̄tū hēt. c. duo c. 32.
 De obfuatione feſtoꝝ. c. i. c. xxxij.
 De auditiōe miſſe diebus domi-
 nicis ⁊ feſtiuis c. xxxij.
 De obfuatione ieiunio. c. 2. c. xxxij.
 Quartū p̄cep̄tū cōtinet duo capi.
 De honore parētū capi. i. c. xxxij.
 De gubernatiōe ſāilie. c. ij. c. xxxij.
 Quintū p̄cep̄tū hz vnicū capitulū.
 De homicidio triplici. ſ. corde oze
 ⁊ opere capitulū primū c. xxxij.
 Sextū p̄cep̄tū habet vnicū capi.
 De luxuria actuali ⁊ eius ſpēbus
 capitulum primū c. xxxv.
 Nonum p̄ceptum habet. i. capi.
 De luxuria mentali ⁊ eius ſpēbus
 capitulum primū c. xxxv.
 Septimū p̄cep̄tū habet capi. viii.
 De vſpatione rei aliene multiplici
 capitulum primū c. xxxvj.
 Circa vſuram c. xxxvj.
 De ſoccidijs animalium c. xxxvi.
 De veditiōe aū terminū c. xxxvi.
 De canibus c. xxxvi.
 De mutuantibus ſub ſpe c. xxxvi.
 De accipiētibz ad vſam c. xxxvi.
 De faciētibz ſtatuta in fauorem
 vſurarioꝝ c. xxxvi.

De emp̄loē imp̄ſito locoꝝ ⁊ mō-
 tum. c. ij. c. xxxvi.
 De fraudulentia que multis mō-
 diſ committitur capitu. 3. c. xxxvi.
 De falſificatione cap. iij. c. xxxvij.
 De iuſtitia q̄ ſit i iudi. c. v. c. 37.
 De furto capi. vi. c. 3. 7
 De ſacrilegio qd cōmittitur circa
 res ſacras capi. vij. c. xxxvij.
 De rapia violēta. c. viij. c. xxxvij.
 Decimū p̄cep̄tū hēt capitu. vnū.
 De deſiderio habēdi res alienas
 capitulum primū c. xxxviij.
 Octatum p̄ceptum habet ca. duo
 De mendaciōe. c. i. c. xxxix.
 De detractiōe. c. ij. c. xxxix.
 Explic̄ tabla ſr̄ pria pr̄ ſe irogatōiſ.
 Incipit tabla ſecūde pr̄ ſe ierro-
 gatorij q̄ ē d̄ ſeptē vitijſ capitalibz
 ⁊ diſtinguitur in octo titulos.
 De auaritia titulus prim⁹: ⁊ hēt
 bet capitula nouem c. xxxix.
 De ſimonia capitulū. i. c. xxxix.
 De proditiōe capi. ij. c. xl.
 De acceptiōe p̄ſoaz. c. 3. c. xl.
 De turpi lucro. c. iij. c. xl.
 De ludo multiplici. ca. v. c. xli.
 De inquietudine capi. vi. c. xli.
 De inuaitate tēdi tēacit. c. 7. c. 4i
 De auaritia amādī res inordiate
 capitulum octauū c. xli.
 De pdigalitate contraria auaritie
 capitulum nonum c. xli.
 De inuidia titulus ſecūdus: ⁊ hz
 capitula quatuor. c. i. c. xli.
 De odio ⁊ ſiliabz inuidie. c. 2. c. 42
 De ſufurratiōe. c. 3. c. xliij.
 De exultatiōe i aduerſ. c. 4. c. xliij.
 De triſtitia in proſperis c. xliij.
 De ira titul⁹: 3. ⁊ hz. c. 2. c. xliij.
 De ira ipſa. c. i. c. xliij.

De filiabus ire: scilicet indignatōe capitulum. ij.	c. xliij.	De gula ti. vj. ⁊ h3 capit. liij. c. xlv.	
De timore mentis	c. xliij.	De gula ipsa capitulū pmū c. xlv.	
De clamore	c. xliij.	De ebrietate capit. ij.	c. xlv.
De contumelia.	c. xliij.	De insensibilitate	c. xlvj.
De blasphemia ⁊ maledictiōe creaturarum	c. xliij.	De filiabus gula: ⁊ primo d ebrietudine capitula tria	c. xlvj.
De rixa	c. xliij.	De loquatate	c. xlvj.
De seditione	c. xliij.	De curilitate	c. xlvj.
De bello	c. xliij.	De inepta leticia	c. xlvj.
De accidia titulus quartus: ⁊ hēt capitula quinqz	c. xliij.	De chozeis	c. xlvj.
De accidia ipsa. c. i.	c. xliij.	De immunditia seu pollutioe procurata	c. xlvj.
De filiabus accidie. c. ij.	c. xliij.	De luxuria titulus septimus: ⁊ habet capitula duo	c. xlvj.
De desperatione	c. xliij.	De luxuria ⁊ pertinentibus ad ipsam capitulum primum	c. xlvj.
De malitia	c. xliij.	De delectatione morosa	c. xlvj.
De pusillanimitate	c. xliij.	De filiabus luxurie c. ij.	c. xlvj.
De rancoze	c. xliij.	De cecitate mentis	c. xlvj.
De ociositate que pcedit ex tedio c. xliij.		De precipitatione	c. xlvj.
De tempore seu pigrinia bene operandi	c. xliij.	De inconsideratione	c. xlvj.
De euagatione mentis	c. xliij.	De inconstantia	c. xlvj.
De negligentia seu tepiditate capitulum tertium.	c. xliij.	De amore sui	c. xlvj.
De negligentia pffessor. c. iij. c. xliij.		De odio dei	c. xlvj.
De negligentia circa coionē capitula quinqz.	c. xliij.	De amore vite presentis	c. xlvj.
De inani gloria titulus quintus: ⁊ habet tria capitula.	c. xliij.	De honore futuri seculi	c. xlvj.
De inani gloria ipsa. c. i.	c. xliij.	De supbia titulus octauus: ⁊ hēt duo capitula	c. xlvj.
De immodestia ornat. c. 2. c. xliij.		De supbia ipsa. c. i.	c. xlvj.
De filiabus inanis glorie: ⁊ primo d de hipocrisi capitula. iij.	c. xlv.	De filiabus supbie: ⁊ prio de dxi sione. c. ii.	c. xlvj.
De iactantia	c. xlv.	De ambitione	c. xlvj.
De ironia	c. xlv.	De presumptione	c. xlvj.
De contentione	c. xlv.	De temeraria iudicatione	c. xlvj.
De discordia	c. xlv.	De curiositate	c. xlvj.
De pertinacia	c. xlv.	De ingratitudine	c. xlvj.
De singularitate noustatū	c. xlv.	De scandalo	c. xlvj.
De inobedientia	c. xlv.	De adulatione	c. xlvj.
		De blasphemia in spiritum sanctum capitulum. xlvij.	c. xlvj.
		De scismate	c. xlvij.

De infidelitate paganorum et heretico:um. c. xlvij.

Explicit tabula secunde partis interrogatorij.

Incipit tabula tertie partis interrogatorij: que est de statibus que continet capitula. xvij. c. xlvij.

Ad coniugatos capitulum primum et habet. §. xxij. c. xlvij.

De actu matrimonij: et peccatis commissis in eo. c. xlvij.

Interrogationes fiende circa coniugatos. c. l.

De principibus rectoribus et barronibus. c. 2. et habet. §. lv. c. l.

De iudicibus seu quibuscumque hntibus auctoritate. c. 3. et habet. §. 19. c. l2.

De advocatis procuratoribus et notarijs. c. 4. et habet. §. 22. c. l2.

De docto:ibus et scholaribus. c. v. et habet. §. xv. c. l2.

De medicis et aromatarijs. c. vi. et habet. §. 10. c. l2.

De emulatione vero: et detractioe quam faciunt medici interrogandus est prout habes. §. c. lv.

De mercatoribus capso:ibus et penentis. c. vi. et habet. §. xvij. c. lv.

De artificibus et mechanicis. c. viij et habet. §. xvj. c. lv.

De lanificibus. c. lvj.

De serafolo. c. lvj.

De tabernario et hospite. c. lvj.

De macellario. c. lvj.

De pistore. c. lvj.

De suto:re pannorum. c. lvj.

De aurificibus. c. lvj.

De cerdonibus. c. lvj.

De fabris. c. lvj.

De locatoribus equorum. c. lvj.

De histrionibus. c. lvj.

De cythariganibus. c. lvj.

De fuitozibus et laboratoribus. c. lvj.

De rusticis et agricolis. c. viij. et habet. §. 2. c. lvj.

De pueris et puellis. c. 10. c. lvj.

De clericis in communi. c. 2. et habet. §. xxvj. c. lvj.

De beneficiatis et canonicis. c. xij. et habet. §. xli. c. lvj.

De religiosis masculis et feminis. c. xij. et habet. §. xxxv. c. lx.

De voto paupertatis. c. lx.

De voto obedientie. c. lxj.

De officio diuino. c. lxj.

De exercitio. c. lxj.

De oratione et confessione. c. lxij.

De amore parentum. c. lxij.

De prelatibus in communi. c. xv. et habet. §. xv. c. lxij.

De episcopis et prelatibus superioribus. c. xliij. et habet. §. xxij. c. lxij.

In iudicando in foro preterioso. c. lxvj.

De absolutione et penitentie iniunctione. c. xvj. c. lxvj.

De penitentie iniungenda penitentie. c. lxvij.

De infirmis et quid agendum sit erga eos. c. xvij. c. lxvij.

Forma absolutionis in articulo mortis. c. lxvij.

Forma absolutionis ab excommunicatione minorum. c. lxvij.

Forma absolutionis a peccatis minoris excommunicationis. c. lxvij.

Forma sacri baptismatis. c. lxvij.

Forma consecrationis seu chrismatum. c. lxvij.

Forma absoluendi a peccatis. c. lxvij.

forma extreme vinctiois .c. lxxviii.
 forma consecratiois corpis Christi.
 forma consecrationis sanguinis Christi.
 forma ordinum minorum .s. forma ostiarij.
 forma lectoratus.
 forma exorcistatus.
 forma acolythatus.
 forma subdiaconatus.
 forma diaconatus.
 forma presbyteratus.
 forma sacri mimonij.
 Explicit tabula super tertia parte Interrogatorij.
 Incipit tabula super tractatus de restitutiõibus: q̄ i hoc libro seu opere tertio loco ponitur: vtp̄z in scõda parte sũme de vitijz capitalibus iusdẽ fratris Antonini.
 Caplm̄ p̄mũ de restitutiõibus in genere: i q̄ ponunt. xx. manus rapientiu: quaz q̄libet hz .v. digitos seu mōs: r sic iũt cẽtũ modi i q̄bus fit restitutiõ v̄l erogatiõ.
 I. manus feneratoria .c. lxx.
 ij. manus raptoria .c. lxxj.
 iij. manus furatoria .c. lxxj.
 iij. manus bellatoria .c. lxxj.
 v. manus dānicatoria .c. lxxj.
 vj. manus participatoria .c. lxxij.
 vij. manus sacrilega .c. lxxij.
 viij. manus iuste iudicatoria .c. lxxij.
 viij. manus in iudicio iniuste assistoria .c. lxxij.
 x. manus fraudatoria .c. lxxij.
 xj. manus satisfactoria .c. lxxij.
 xij. manus proditoria .c. lxxij.
 xij. manus simoniaca .c. lxxij.
 xij. manus impeditoria .c. lxxij.

xv. manus lusoria .c. lxxij.
 xvi. manus locatiois r conductiois viciatoria .c. lxxij.
 xvij. manus triplr lucratioia .c. lxxij.
 xvij. manus detractor .a. .c. lxxij.
 xvij. manus p̄sone lesoria .c. lxxij.
 xx. manus aiãz p̄datoria .c. lxxv.
 Incipit caplm̄ fm̄ de restitutiõibus i quo oñdit qd̄ q̄ntũ q̄bus r q̄ ordine sũt restituendũ .c. lxxv.
 Primũ caplm̄ est de dāno qd̄ iferf homini q̄ ad aiãz auferẽdo ei vitutes ifusas r morales: qd̄ cõrigit fieri q̄tuor modis .c. lxxv.
 Scõm caplm̄ ẽ de dāno qd̄ iferur homini q̄ ad corp̄ iferẽdo ei lesiones corporales qd̄ ẽt cõrigit fieri q̄tuor modis .c. lxxv.
 Tertiuũ caplm̄ ẽ de dāno qd̄ iferf homini quo ad famã r honorẽ p̄ vitupatioẽs v̄bales qd̄ etiã fit q̄tuor modis .c. lxxvj.
 Quartũ est de dāno qd̄ iferf homi q̄ ad substantiã ipalẽ put̄ p̄inet ad restitutiõẽ male ablatoz certoz r incertoz .c. lxxvij.
 An clerici teneantur restituere fruct̄ voluptuose p̄sũptos .c. lxxvij.
 Quãtũ ad tertiuũ p̄cipale vbi fienda est restitutiõ .c. lxxvij.
 An fideiussor possit repetere a õbitorẽ vsuras p̄ eo salutas .c. lxxvij.
 Quãtũ ad quartũ p̄cipale .s. per quos fieri debeat restitutiõ incertoz .c. lxxv.
 Quãtũ ad fm̄ per quos fieri õz restitutiõ certozum .c. lxxvj.
 De damnis datis tempore guerrarum .c. lxxvj.
 De tutorz r curatoz vel negocioz gestoz restitutiõẽ .c. lxxvj.

Quantum ad quintū. s. cui fienda
 est restitutio. c. lxxxiiij.
 De illicite acquisitis secundo mo-
 do. c. lxxxiiij.
 De illicite acquisitis per ludos.
 c. lxxxiiij.

Quantum ad sextum: cur si fienda
 restitutio. c. lxxxv.

Quantū ad septimū de mō resti-
 tuendi: seu ordine. c. lxxxviij.

De restitutiōe certorum. c. lxxxix.

Quō fieri dbeat restitutō vxorū pci-
 piētis p adulteriū. c. lxxxxiij.

Quantū ad octauū. s. q̄do fieri de-
 bet de restitutio. c. lxxxxiij.

finis.

Valissīma p̄fessionis sūmula a bñs
 sumo. 7 fuerēdissimo i x̄po p̄re fra-
 tre Antonio archiepo florentio edi-
 ta: 7 ip̄ressa p̄ Dionisiū de beruche-
 lis 7 Pelegrinū socios de bonōia
 venecijs. i. 484. die. v̄o. 25. octob.

Registrum.

a hendo
 Prima alba feuda
 suetudine 3: per
 quia plus b
 hycimali pulutionem
 b plara
 zaba. in archidiaconi
 Equantitate cogitatione
 est consuetudo i
 tenetur cecim
 c ab illis
 dicit nij elemo
 peccatorum reaur bene
 in ponendo k
 alio modo vel fructibus
 d habet. v.
 reueletur scientie
 per extrauagāte facere
 siuerit l
 cuntur ma vel
 e ab ip̄s
 cōionem fuerit
 ranni sed sicut
 sis modis m
 peris obligat
 f cellentie q̄nta: em
 est supra materia apud
 vtilia ro suo
 7. inanem n
 g i Ncipit
 7 precipue De diuinatōib?

1484
 1822
 338

Inc
 709

[Faint, mirrored text bleed-through from the reverse side of the page, appearing as ghostly impressions.]

